බුද්ධජයන්තිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 48

අභිධර්මපිටකයෙහි

04 වන ග්‍රන්ථය

කථාවස්තුප්‍රකරණය

ප්‍රථම භාගය

ලංකා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

අහංගම විද්‍යාචන්ද්‍ර පරිවෙණාධිපති

පණ්ඩිත කෝදාගොඩ ඤාණාලෝක

නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ

විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

බු. ව. 2557

ක්‍රි. ව. 2013

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 48

The Fourth Book in the

Abhidhamma-Pitaka

4

KATHĀVASTUPRAKARANA (I)

With the Sinhala translation by

The Venerable Pandita Kodāgoda Nānāloka Thero
Chief High Priest of Southern Ceylon,
Principal of Vidyachandra Pirivena, Ahangama

Published by
Dharma Chakkra Child Foundation
Rerukana Road, Veedagama, Bandaragama -12530, Sri Lanka
Tel: +94 38 2291771, Fax: +94 38 2291253, website: http:// www.samadhi-buddha.org /
Co-published, printed and donated by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F, 55 Hang Chow South Rd. Section 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: +886 2 23951198, Fax: +886 2 23913415
Email: overseas@budaedu.org; Website: http: // www.budaedu.org/

B.E. 2557
C.E. 2013

සම්බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව නැවත මුද්‍රණය කිරීම.

බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීම හැඳින්වීම සඳහා අනාදිමත් කාලයක සිට විවිධ යෙදුම් යොදා ගෙන ඇත. ධම්ම, ධම්ම-විනය, බුද්ධ වචන, පාවචන බුද්ධානුසාසන ආදිය මින් සමහරකි. දම්ම - විනය වැනි යෙදුම් බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින්ම යොදාගෙන ඇත. මේ ධම්ම විනය අඩංගු වී ඇත්තේ ත්‍රිපිටකයෙහිය. පිටක යන්න කූඩය, භාජනය යන අරුත්වල පාලි හා සංස්කෘත යන භාෂාවන් හි යෙදේ. සංස්කෘත භාෂාවෙන් ත්‍රිපිටක නැතහොත් පාලි භාෂාවෙන් තෙපිටක යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ එවන් පිටක තුනකින් සමන්විත එකතුවකි. පාලි ත්‍රිපිටකය බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ඉගැන්වීම් අඩංගු පැරණිතම මූලාශ්‍රය වශයෙන් ථෙරවාද සම්ප්‍රදාය මගින් පිළිගනු ලැබේ.

චිරාගත ථෙරවාද සම්ප්‍රදාය වන්නේ ත්‍රිපිටකය බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් තෙමසක් ගතවුණු පසුව මහා කස්සප මහා රහතන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් අජාතශත්‍රැ මහරජතුමන්ගේ ප්‍රධාන දායකත්වයෙන් රජගහ නුවර වේභාර පර්වත අසබඩ සප්තපර්ණී ගුහාවෙහි පන්සියයක් මහරහතන් වහන්සේගේ සහභාගීත්වයෙන් පැවැත්වුණු ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාවේ දී සජ්ඣායනය කොට අනුමත කෙරුණු බවය. මෙම ත්‍රිපිටකය සමන්විත වන්නේ විනය පිටකය, සුත්ත පිටකය හා අභිධම්ම පිටකය යන පිටකත්‍රයෙනි.

මෙසේ ප්‍රථම සංගායනාවේදී ඊට සහභාගී වුණු මහා රහතන් පන්සියයක් දෙනා වහන්සේලා විසින්ම ඒකමතිකව පිළිගනු ලැබුණු ත්‍රිපිටකය එතැන් පටන් රහතන් වහන්සේලා කණ්ඩායම් මගින් මුඛ පරම්පරාවෙන් පවත්වාගෙන එනු ලැබුණු අතර, ඉන් වසර සියයකට පසු කාලාශෝක රජු දවස විශාලා මහනුවර පැවැත්වුණු දෙවන ධර්ම සංගායනාවේ දී හා ඉන් අනතුරුව ධර්මාශෝක රජු සමයේ දී පාටලී පුත්‍ර නගරයේ දී පැවැත්වුණු තුන්වන සංගායනාවේ දී ද සජ්ඣායන කොට අනුමත කරනු ලැබිණි.

මිහිඳු මහා රහතන් වහන්සේ ප්‍රමුඛව ධර්ම දූතයන් වහන්සේලා විසින් ශ්‍රී ලංකාවට ගෙන එනු ලැබුනේ මෙලෙස සංගීති තුනකදී සජ්ඣායනා කරනු ලැබ, අනුමතව කරුණු ත්‍රිපිටකයය. ශ්‍රී ලංකාවේ දී ද අඛණ්ඩව මුඛ පරම්පරාවෙන් පවත්වාගෙන එනු ලැබුණු සම්මා සම්බුද්ධ දේශනාව අඩංගු ත්‍රිපිටකය ක්‍රි.පූ. පළමුවන සියවසේ අගභාගයේ දී පමණ වළගම්බා රජු දවස මාතලේ අළුවිහාරයේ දී ග්‍රන්ථාරූඪ කෙරුණු බව වංස කථාවල දැක්වේ. දැනට භාවිතයේ පවතින පාලි ත්‍රිපිටකයට පාදක වී ඇත්තේ මෙලෙස මහා සංඝරත්නය විසින් ජීවිත පූජාවෙන් ඇප කැපවී නිර්මලව සුරක්ෂිත කොට ගෙන ආ මේ ත්‍රිපිටකයය.

ත්‍රිපිටකයේ විනය පිටකයට මහා විභංග හා භික්ෂුණී විභංග යන දෙකොටස අඩංගු සුත්ත විභංගය ද, මහා වග්ග හා චුල්ලවග්ග යන දෙකොටස අඩංගු ඛන්දකයන් ද පරිවාර නම් කොටස ද ඇතුළත් ය. විනය පිටකයේ ගොනු කොට ඇත්තේ භික්ෂු-භික්ෂුණී චරියාව සකසා ගැනීමට අදාල නීති මාලාවන්ය.

ධර්මය අතින් ඉතා වැදගත් වන්නේ සූත්‍ර පිටකයය. මෙයට දීඝනිකාය, මජ්ඣිමනිකාය, අංගුත්තර නිකාය සහ ඛුද්දක නිකාය අයත් ය.

සුත්ත පිටකයේ අඩංගු ධර්මයේ සාරය ඉතා ක්‍රමවත්ව ඉදිරිපත් කරමින්, විශ්ලේෂණය කොට අර්ථකථන ඉදිරිපත් කෙරෙන්නේ අභිධර්ම පිටකයෙනි. ඊට ධම්මසංගීති, විභංග, ධාතු කථා, පුග්ගලපඤ්ඤත්ති, කථාවත්ථු, යමක, පට්ඨාන යන ග්‍රන්ථ හත ඇතුළත් ය.

මෙම සම්පූර්ණ ත්‍රිපිටකය අද අපට ඉතිරිව ඇත්තේ පුරාණයේ වැඩ විසූ මහා සංඝරත්නය අප්‍රතිහත ධෛර්යයෙන් හා ඉමහත් කැපවීමෙන් එය සුරක්ෂිත කොටගෙන, ඉමහත් වෙහෙස දරා පුස්කොළ පොත්වල

ලේඛන ගතකොට ප්‍රචලිත කිරීමේ හේතුවෙනි. විනයධර - ධර්මධර පුරාණ මහා සංඝයා වහන්සේලා අනුව යමින් වත්මන් මහා සංඝපිතෘවරයන් වහන්සේලා ද ත්‍රිපිටකය ආරක්ෂා කොට ප්‍රචලිත කිරීමේ කාර්යභාරයට උරදුන් හේතුවෙන් ත්‍රිපිටකයෙහි පාලි පෙළ හා එහි සිංහල අනුවාද සකස් කොට පළ කිරීමට අවස්ථාව උදාවීම ධර්මලැදි සැමගේම භාග්‍යයක් බව අමුතුවෙන් කිවයුතු නැත. බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා නම් ශීර්ෂය යටතේ ශ්‍රී ලංකා රජය මගින් මුද්‍රණය කොට පළ කරන්නට යෙදුණු සිංහල අනුවාදය සහිත මෙම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව පිටපත් අවසන් වී දැන් බොහෝ කලක් ගත වී ඇත.

මෙම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ ලබා ගැනීමට ඉමහත් ආශාවෙන් විශාල පිරිසක් සිටින බව අපට දැනගන්නට ලැබුණි. ත්‍රිපිටකය චිරාත් කාලයක් පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු යෙදීමත්, දහම් ලැදි සැදැහැවත් ගිහි පැවිදි දෙපිරිසගේම ධර්මාවබෝධය සහ ධර්මසංවේගය සඳහා ත්‍රිපිටකය ප්‍රචලිත කොට සුලභ කිරීමත් වර්තමාන මහා සංඝයාවහන්සේ මත අනිවාර්යයෙන් ම පැවරෙන භාරදූර වගකීමකි. වත්මන් සමාජය දෙස බලන විට මෙවන් කර්තව්‍යයක අවශ්‍යතාව වඩා ඉස්මතු වී පෙනන බව කාහටත් පැහැදිලි වනු ඇත.

නොයෙකුත් විද්වත් බෞද්ධ පිරිස් සමඟ කතා බහ කිරීමේදී අපට ඒත්තු ගියේ මෙම අවශ්‍යතාව සපුරාලීමට ගතයුතු ඉතා ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ගය නම්, දැනට ලබා ගැනීමට නොහැකි බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව නැවත මුද්‍රණද්වාරයෙන් පළ කිරීම බවයි. මෙම අති විශාල කර්තව්‍යය සඳහා මාගේ කාරුණික ඉල්ලීම අනුව තායිවානයේ එක්සත් සමූහ බෞද්ධ අධ්‍යාපන පදනම ඉදිරිපත් වීම සැදැහැවත් සිංහල පාඨකයින්ගේ මහත් භාග්‍යයක් බව අපේ හැඟීමයි.

මෙම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ උනන්දුවෙන් පරිශීලනය කිරීම මගින් ධර්මඥානය වර්ධනය කර ගැනීමට මෙන්ම ධාර්මික ජීවිත සකසා ගැනීමට ද සැදැහැවත් ඔබ සැම උත්සුක වනු ඇතැයි සිතමි.

තෙරුවන් සරණයි.

බෝදාගම චන්දිම නායක ස්ථවිර

තායිවානයේ ප්‍රධාන සංඝනායක තායිපේ ශ්‍රී රතනජෝති ථේරවාදී බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානාධිපති
බණ්ඩාරගම ශ්‍රී ලංකා ධර්මචක්‍ර ළමා පදනමේ නිර්මාතෘ රත්මලාන ශ්‍රී විජයාරාම විහාර වාසී

ශ්‍රී ලංකා ධර්මචක්‍ර ළමා පදනම,
විදාගම,
බණ්ඩාරගම.

2557 / 2013

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිඨක ග්‍රන්ථ මාලාව නැවත මුද්‍රණය කොට නොමිලේ

බෙදා හැරීමේ මහා පුණ්‍ය කර්මය

ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තුවේ කථානායක

වි.ජ.මු ලොකුබණ්ඩාර මැතිතුමාගේ ඉල්ලීම පරිදි

තායිවානයේ ප්‍රධාන සංඝනායක

ආචාර්ය බෝදාගම චන්දිම නාහිමියන්ගේ අනුශාසනා පරිදි

තායිවානයේ එක්සත් සමූහ බෞද්ධ අධ්‍යාපන පදනම

මගින් බුද්ධ වර්ෂ 2549 (ක්‍රි. ව. 2005) දී ආරම්භ කරන ලදී.

මෙම මහා පුණ්‍ය කර්මයේ දී ඉත සිතින් කටයුතු කළ පහත සඳහන් මහා සංඝරත්නය හා උපකාරක පිංවතුන් විශේෂයෙන් සිහිපත් කරමු.

- ❆ පූජ්‍ය අත්තුඩාවේ සද්ධානානන්ද නාහිමි
- ❆ පූජ්‍ය කන්ඩක්කුලමේ ධම්මකිත්ති නාහිමි
- ❆ ආචාර්ය පූජ්‍ය පල්ලේවෙල සාරද හිමි
- ❆ ශාස්ත්‍රවේදී පූජ්‍ය කුඹුක්වැවේ පඤ්ඤාකිත්ති හිමි
- ❆ දර්ශනපති පූජ්‍ය කරගහදල්පත සුගතනන්ද හිමි
- ❆ ශාස්ත්‍රපති පූජ්‍ය නාගොඩ අමරවංශ නාහිමි
- ❆ ශාස්ත්‍රපති පූජ්‍ය මඩපාත ධම්මසාර නාහිමි
- ❆ පූජ්‍ය බඹරැන්දේ ධම්මසිරි හිමි
- ❆ පූජ්‍ය පානදුරේ පසන්න හිමි
- ❆ මිලිනා සුමතිපාල මැතිණිය
- ❆ ජගත් සුමතිපාල මැතිතුමා
- ❆ ආචාර්ය ප්‍රණීත් අබේසුන්දර මහත්මා
- ❆ දොස්තර අරුණ රබෙල් මහත්මා
- ❆ සුජිත් මොහොට්ටි මහත්මා
- ❆ රංජිත් අමරසිංහ මහත්මා
- ❆ ගාමිණී කාරියවසම් මහත්මා
- ❆ අධිනීතිඥ චන්ද්‍රදාස සූරියාරච්චි මහත්මා
- ❆ ආචාර්ය සෙනරත් විජේසුන්දර මහත්මා
- ❆ මහාචාර්ය චන්ද්‍ර වික්‍රමගමගේ මහතා
- ❆ සිරිසේන හේරත් මැතිතුමා
- ❆ විල්ෆ්‍රඩ් අබේවර්ධන මැතිතුමා

සියලු දෙනාට රත්නත්‍රයේ ආශිර්වාදයෙන් ධර්මාවබෝධය පහලවේවායි ප්‍රාර්ථනා කරමු.

අභිධම්මපිටකෙ

කථාවත්ථුප්පකරණං

පඨමො භාගො

අභිධර්මපිටකයෙහි

කථාවස්තුප්‍රකරණය

ප්‍රථම භාගය

"තථාගතප්පවෙදිතො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොචති නො පටිච්ඡන්නො"

"මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලද ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුනේ නො බබලයි."

(අඞ්ගුත්තරනිකාය, තිකනිපාත - භරණ්ඩුවග්ග, 9 සූත්‍රය.)

පටුන

CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය	XXI
පරිවර්තක නිවේදනය	XXIII
සංඥපනය	XXV
සඞ්කේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	XXXXI
පාළිහෝඩිය — PĀLI ALPHABET	XXXXII
විසයසූචි	XXXXIII
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-579
ආහටසුත්තන්තානුක්කමණිකා	583
සද්දනාමානුක්කමණිකා	585
විසෙස-පදානුක්කමණිකා	586

සංස්කාරක නිවේදනය

අභිධර්මපිටකයෙහි පස්වන ග්‍රන්ථය වූ කථාවත්ථුප්‍රකරණයෙහි ප්‍රථමභාගය බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලාවෙහි සූසාළිස් වන ග්‍රන්ථයයි. බුද්ධජයන්ති අනුස්මරණ පිළිබඳ කර්තව්‍යසංවිධානය සඳහා ලඞ්කාණ්ඩුවෙන් පත්කරණලද **ලඞ්කා බෞද්ධමණ්ඩලය** විසින් ආරාධිත වූ අඟංගම **විද්‍යාචන්ද්‍ර** පරිවේණාධිපති, දක්ෂිණලඞ්කාවෙහි ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක පණ්ඩිතාචාර්ය **කෝදාගොඩ ඤාණාලෝක** මහාස්ථවිරයන්වහන්සේ කථාවත්ථුප්‍රකරණපාළිය සිංහල භාෂාවට නගාලූහ.

ධර්මශාස්ත්‍රයෙහි හා පාලි - සංස්කෘත - සිංහල භාෂාවිෂයෙහි නිපුණවූ "සාහිත්‍ය සරස්වතී" පණ්ඩිත ඤාණාලෝක ස්ථවිරයන්වහන්සේ, ග්‍රන්ථ-ව්‍යාඛ්‍යානයෙහි ලා පූර්වාචාර්යවරයන් ගත් මග අනුගමනය කරමින් අක්ෂර-පදබ්‍යඤ්ජනසම්පත් හා ගම්භිරාර්ථ උදාවනසේ ග්‍රන්ථගෞරවයට හා සිංහල සාහිත්‍ය පෝෂණයට හිත වූ ශ්‍රැතිරම්‍ය වචනසන්නිවේශයෙන් මෙතාක් සියබසට නොපත් **කථාවත්ථුප්‍රකරණය** පළමුවරට සියබසට නගාලීමෙන් තමන් වහන්සේගේ නාමය ලක්දිව ශාසනවංශකථා සමග ඉතිහාසගත කළහ.

උන්වහන්සේගේ හිතමිත්‍ර සිගුණයුත් පණ්ඩිත **ලබුගම ලඞ්කානන්ද** නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් ලියා තිබෙන සංඥපනයෙන් කථාවත්ථු-ප්‍රකරණය පිළිබඳ ඉතිහාසය ද, ග්‍රන්ථතත්ත්වය හා එහි වාදමාර්ගය ද, අභිනව සිංහලපරිවර්තනයෙහි අගය ද මැනැවින් පහළ කොට ඇත.

මේ අධිකාරයෙහි අග්‍රමහාපණ්ඩිත **බලන්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රෙය** මහානායක ස්ථවිරයන්වහන්සේගෙන් ද උපදෙස් ලැබී ඇත. ග්‍රන්ථය මුද්‍රණයට සකස් කිරීමෙහි දී ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකමණ්ඩලයෙහි සාමාජික කාර්යක්ෂම පණ්ඩිත **කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර** ස්ථවිරයන්වහන්සේගෙන් ලැබී තිබෙන උපකාරය අතිශයින් පැසසිය යුතුය. පෙළ හා පරිවර්තනය යෙදෙන ප්‍රමාණයට සරිලනසේ කොටස් තුනකට බෙදා පරිහරණයට ද පහසුවන පරිදි මුද්‍රණය කිරීමට සම්මත වූ කථාවත්ථුප්‍රකරණයෙහි ප්‍රථමභාගය අපගේ අවසාන සංස්කරණයෙන් මෙසේ මුද්‍රණයට පමුණුවාලීම මහත් ම භාග්‍යයෙකි. මෙහි ද්විතීය භාගය ද දැනට මුද්‍රණයෙහි පවත්නේ වේ.

සංසාරදුඃඛයාගේ අනුත්පාදනිරෝධය වූ නිර්වාණය සාක්ෂාත් කිරීමට බාධක වූ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රභව කොට ඇති පුද්ගලවාදය (=සචේතනික-අචේතනික හැම වස්තුවෙක්හි ම පැතිර පවත්නා ඉන්ද්‍රියවිෂය නො වූ ස්වයංභූත සර්වබලධාරී ශාශ්වත සුඛස්වරූප ආත්මයෙක් ඇතැයි මායාමෝහ-නයෙන් ගන්නා අර්ථශූන්‍ය සංකල්පය) කථාවත්ථුප්‍රකරණයෙන් ඛණ්ඩනය කොට ඇත.

මේ මිථ්‍යාසංකල්පය නිසා සත්ත්වයා සසරදුකෙහි බැඳී නිර්වාණාධිගමය නොලබන බව අවබෝධ කොටගත් මහාකාරුණික බුදුරජානන් වහන්සේ පඤ්චස්කන්ධ – ද්වාදශායතන – අෂ්ටාදශධාතු – ද්වාවිංශතීන්ද්‍රිය යන ධර්මපුඤ්ජයන්ගේ සත්පණස් අවයව ධර්මධාතු (හෙතුඵලනියාම) වශයෙන් විභාග කොට දක්වමින් විභජ්ජවාදය (අභිධර්මය) දේශනාකරමින් ප්‍රාකෘතක (ලෞකික) ජනයා විසින් පඤ්චස්කන්ධාදිය සත්ත්ව, පුද්ගල, ආත්ම වශයෙන් ඒකත්වයක් සේ ගැණීම වූ ඒකාංශවාදය හෙවත් ඝනසඤ්ඤාව මිථ්‍යාවක් බව ප්‍රකාශ කොට වදාළසේක.

පුද්ගල (ආත්ම) වාදදි වශයෙන් එකල පැවැති මිථ්‍යාමත බුදුරජානන් වහන්සේ වදාළ විභජ්ජවාදය අනුව මැඩලමින්, එසේ ම මතු ඇතිවන කුතාර්කිකයන් විසින් බුද්ධධර්මය සම්බන්ධයෙන් නැඟිය හෙන මතාන්තර ද මැඩලීමට කරුණු දක්වමින් මොග්ගලිපුත්තතිස්ස මහරහතුන් වහන්සේ විසින් සැටදහසක් පමණ වූ සඟුත්මැද කථාවස්තුප්‍රකරණය ‘විභාග’ යන අර්ථ ඇති ප්‍රකරණ නාමයෙන් ම විභාවනා කරණ ලද්දේය.

එබැවින් මේ අභිධර්ම ග්‍රන්ථය ද මිථ්‍යාදෘෂ්ටිවිනිවේෂ්ටනයෙන් සත්‍යදෙශන උද්භාවනයෙන් තථාගතප්‍රවේදිත නිර්වාණාධිගමයට ප්‍රණීත වූ මාර්ගයක් බව නිවන් පසක් කරණු කැමැති සැදැහැවතුන් විසින් සැලකිය යුතු වේ. ලංකාණ්ඩුව මගින් මහාජන මුදලෙන් මේ පාළිග්‍රන්ථය ඉතිහාසයෙහි පළමුවරට අපගේ සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කරවා මුද්‍රණයට පැමිණ වීමෙන් ජනිත වන ධර්මදානමය පුණ්‍ය මහිමයෙන් මේ අධිකාරයට සම්බන්ධ මුද්‍රණ ශිල්පීන් ඇතුළු සියල්ලෝ ම නිදුක් වෙත්වා! සුවපත් වෙත්වා! නිවන් දකිත්වා! යනු අපගේ ආශංසනය යි.

පරවාහැර වජිරඤාණ.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තන කාරකසභාවෙහි ද
සංස්කාරකමණ්ඩලයෙහි ද සම්පාදක.

බුද්ධවර්ෂ 2511.
ත්‍රිපිටක කාර්යාලය,
174, සිරිවජිරඤාණ මාවත,
කොළඹ 9.

පරිවර්තක නිවේදනය

පුවිතේ ගෙවා දත් අප බුදුරජාණන් වහන්සේ පන්සාලිස්වසක් කෘතයුග-මහාමෙඝයක් සෙයින් සිට දහම්වහරෙ වස්වනුවන් අනාගතයෙහි සද්ධර්ම ප්‍රතිරූපක උපදනා පරිදි දක්වමින් මහසුජ් මහරහත්හට සද්ධම්මපතිරූපක සුත් දෙසා, දේශනාධර්මය පරීක්ෂා කොට ගතමනාසෙ දක්වමින් සඟනට මහාපදෙස සුත් දෙසා, සස්නට වන හය දක්වමින් අනාගතභය සුත් දෙසා, අනාගතාරක්ෂා පිණිසැ මං පහයා තබා පිරිනිවි පසු, දහම්සෝ සක්විති මහරජාණන් දවස තුන්වන සාහස්‍රිකධර්මසඞ්ගායනායෙහි සඞ්ඝස්ථවිර වැ සිටි මොග්ගලිපුත්තතිස්ස මහතෙරණුවන් මහාසඞ්ඝිකාදි සප්තදශනිකායවාසීන් තත්තත්සූත්‍රපදයෙහි අර්ථ වරදවා ගෙනැ දුල්ලබ්ධි උද්භාවනා කරනසෙ දැකැ, දෙව්ලොවැ අබිදම් දෙසමින් බුදුන් දුන් නය ගෙනැ පරවාද මර්දනය පිණිසැ සඟමැද දෙසූ කථාවත්ථුප්පකරණය සඞ්ගීතියට නැඟීමෙන් පසු ථෙරියනිකායවාසීන් වාචනාමාර්ගයෙන් ගෙනැ ආසෙ මැ අද ද අප අතර පවත්නේ වෙයි.

අභිධර්මපිටකයෙහි සප්තප්‍රකරණයට ඇතුළත් කොට ප්‍රකරණනාමයෙන් තැබූ එ කථාවත්ථුප්පකරණය ගෙවුණු දෙවාදහස් දෙසිය පන්සැටෙහිදු සියබසට නො නැඟුණේය. බුද්ධජයන්ති සංවිධානය සඳහා ලඞ්කාණ්ඩුව විසින් පිහිටුවන ලද ලඞ්කා බෞද්ධ මණ්ඩලය විසින් ඒ ප්‍රකරණය සියබසට නංවා තැබීමෙහි කාර්යභාරය අප වෙත දක්වා දෙනලදි. අපිදු මතු සඳහන් කරන පඬිවරුන්ගේ වහල් ද ලැබැගෙනැ තෙල දුෂ්කරකාර්යයෙහි ව්‍යාපෘත වූම්හ.

අපගේ ප්‍රිය ශිෂ්‍ය වන අහංගම විද්‍යාචන්ද්‍ර පිරිවෙන්හි ආචාර්ය, ශාස්ත්‍රවේදී පාතේගම මංගල ස්ථවිරයෝ ද, අපගේ ශිෂ්‍ය රාජකීය පණ්ඩිත, ශාස්ත්‍රපති ඩබ්ලිව්.ඒ.ජේ. විතාරණ (ඇම්. ඒ.) මහතා ද මෙහිලා සහාය වූවන් අතුරෙහි පළමු මැ සඳහන් කළයුතු වෙති. විතාරණ මහතා අර්ථව්‍යාඛ්‍යානයෙහි දී බෙහෙවින් වෙහෙස දැරූ බව වෙසෙසින් කියැයුතු වෙයි. මුද්‍රණය පිණිස දෙවනවරට අත්ලිපි සකස් කිරීමෙහි දී වර්තමානයෙහි විද්වජ්ජනයාගේ ආදර-ගෞරවයට පාත්‍ර වූ මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනොදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාචාර්ය, අපට කල්‍යාණමිත්‍ර වැ සිටුනා පණ්ඩිතාචාර්ය ලබුගම ලඞ්කානන්ද සඞ්ඝනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ද, ධර්මවිනය ශබ්දශාස්ත්‍ර තර්කන්‍යායාදියෙහි ප්‍රවීණ පණ්ඩිතරත්නයක් වන කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ද බෙහෙවින් වහල් වූහ. ලඞ්කානන්ද සඞ්ඝනායකස්ථවිරයන් වහන්සේ අර්ථව්‍යාඛ්‍යානයෙහි විෂමස්ථාන සකස්කිරීමෙහි ද, සුමනසාර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ග්‍රන්ථාගත පුච්ඡා – විස්සජ්ජනා සකස් කිරීමෙහි ද, පාඨසංසන්දනා හා වාක්‍යච්ඡේද වෙන් කිරීමෙහි ද බෙහෙවින් උපකාරී වූහ.

පොත් සපයාදීමෙහි ලා මාතර ශ්‍රී සුදර්ශිපරිවෙණාධිපති, පණ්ඩිතාචාර්ය කඩවැද්දුව සිරිනිවාස සඞ්ඝනායකස්ථවිරයන් වහන්සේ ද, අහංගම එළුකැටියේ බිම්බාරාමාධිපති වැ සිටි අහංගම පඤ්ඤාවංස මහාස්ථවිරයන් වහන්සේ ද, ශ්‍රීමත් හේම එච්. බස්නායක මැතිතුමා ද කළ අනුග්‍රහය කෘතඥතායෙන් සඳහන් කළයුතු වෙයි.

මෙහි සියලු දුෂ්ටස්ථාන සුඝට කිරීමෙහි ද ප්‍රණීතාර්ථ එළවාලීමෙහි ද එළිය දුන්නාහු නම්: විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි **සම්මාන උපකුලපති** ත්‍රිපිටකවාගීශ්වරාචාර්‍ය්‍ය මහෝපාධ්‍යාය, දර්ශන විශාරද අතිගෞරවාර්හ **පරවාහැර සිරිවජිරඤාණ** කොළඹ නවකෝරළයේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක මාහිමියන් වහන්සේ වෙති. උන්වහන්සේගේ නැණපහස නොහුන් තැනෙක් මෙහි නැත.

ග්‍රන්ථය පිළිබඳ යම් යම් වැදගත් කරුණු ගෙනැ සාකච්ඡා කිරීමෙහි දී විසිරගිය යශෝඝෝෂා ඇති අග්‍රමහාපණ්ඩිත **බලන්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රෙය** මහානායකස්ථවිරයන් වහන්සේ ද සහභාගී වැ සිටිබව කියම්හ.

අපගේ ආචාර්‍යෝත්තම විද්‍යාචන්ද්‍රපිරිවෙන්හි අධ්‍යක්ෂ, කීර්ති ශ්‍රී වාගීශ්වර **පරදූව සිරි ජිනරතනාභිධාන** තල්ජේපත්තුව ඇතුළු මාතරදිශායෙහි ප්‍රධානසඞ්ඝනායකමහාස්ථවිරයන් වහන්සේ නන් අයුරින් තෙල කෘතියෙහිලා අපට ධෛර්‍ය්‍ය දුන් බව ද, ත්‍රිපිටක කාර්‍ය්‍යමණ්ඩලයෙහි නියුක්ත, දෙරගමූයෙහි පණ්ඩිත **ධම්මපාල** ස්ථවිරයන් වහන්සේ මෙහි මහත් ආදරයෙන් හිතකර ව ක්‍රියා කළබව ද අවසානවශයෙන් සඳහන් කරම්හ.

කෝදගොඩ ඤාණාලෝකස්ථවිර.

විද්‍යාචන්ද්‍රපිරිවෙන,
අහංගම.
දෙසැම්බර්, 1967.

සංඥාපනය

කථාවස්තු සංලක්ෂණය

සඞ්ගීති:

ශ්‍රී ශාක්‍යමුනි තථාගත සම්මාසම්බුද්ධරජාණන් වහන්සේ බුදු වැ සව්තේ ගෙවා දූන පන්සාලිස් වසක් මුළුල්ලෙහි චාතුර්ද්වීපික මහාමේඝයක් සෙයින් සිව්සස් දහම් අමාවැසි වස්වා සසුන් පිහිටුවා අපමණ සත්ත්වහිත සම්පාදනය කොට නිරුපධිශේෂ පරිනිර්වාණධාතුයෙන් පිරිනිවන් පෑ කල්හි, ශාසනභාරධාරී වූ **මහාකාශ්‍යප** මහාස්ථවිරප්‍රමුඛ පන්සියක් මහරහතුන් වහන්සේ විසින් **අජාසත්** මහරජු සහාය කොටගෙන ධර්මවිනය සඞ්ඛ්‍යාත ශාසනය සඞ්ග්‍රහ කොට වදාරන ලද්දේ ය. මේ **ප්‍රථම සඞ්ගීතිය** මහාකාශ්‍යප ආනන්ද උපාලි ආදි සම්මුඛශ්‍රාවක මහතෙරවරුන් විසින් පැවැත් වූ හෙයින් **ථේරියා** (ථෙරිකා) යී ද, පන්සියක් මැ වූ මහරහතුන් විසින් සඞ්ගීත වූ හෙයින් **පඤ්චසතිකා** යී ද ශාසන ඉතිහාසයෙහි පළට විය. ඒ ථෙරිය-සඞ්ගීතිය පිළිගත් ආචාර්යවංශය **ථේරවාද** නම් වී.

බුදුන් පිරිනිවි සියක් හවුරුදු ඉක්මැගිය සඳ වැදූරට මහණහු විශාලායෙහි දී විනයානුලෝමික නො වූ සිඞ්ගිලෝණකප්පාදි දශවස්තූන් පරිහරණය භික්ෂූනට කැප යයි ඇරැදූක්වූහ. ඒ අසා **කාකණ්ඩ** නම් බ්‍රාහ්මණපුත්‍ර ආයුෂ්මත් **යස** මහාස්ථවිරයන් වහන්සේ, සෝරෙය්‍යවාසී **රේවත**, සාණවාසී **සම්භූත**, විසාලා වැසි **සබ්බකාමී** යන මහතෙරවරුන් ප්‍රමුඛ කොටගෙන, ඒ දශවස්තූන් මැඩැපියා, දොළොස් දහසක් පමණ භික්ෂූන් අතුරෙන් තෙවළාධර සිව්පිළිසිඹියා පත් සත්සියක් මහතෙරවරුන් නගාගෙන, **ශුශුනාග** පුත්‍ර **කාලාශෝක** රජහු සහාය කොටගෙන, **දෙවන සඞ්ගීතිය** කළහ. එය සත්සියක් මහතෙරුන් විසින් කරන ලද නුයි **සත්තසතිකා** නම් වී.

ප්‍රථම සඞ්ගීතියෙහි මහතෙරුන් ධර්ම විනය විසින් පිටක විසින් නිකාය විසින් යම් සඞ්ග්‍රහයෙක් කරන ලද ද, වග්ග පණ්ණාස නිපාත පකරණ ඛන්ධකාදි යම් විභාගයෙකුත් කරන ලද ද, මෙ දෙවන සඞ්ගීතියෙහි ද එ හැම එලෙසින් සඞ්ගායනා කරන ලද්දේ ය. එහි කියැයුතු විශේෂයෙක් ද ඇති: පළමුවන ධර්මසඞ්ගායනාවෙන් පසු වැ බුදුන් වදාළ ධර්මන්‍යායෙහි මැ සිට **මහාකච්චායන**, **උදෙන** ආදි මහතෙරවරුන් දෙසූ මධුර, ඝොටමුඛ ආදි සූත්‍ර කෙනකුන් හා විනයෙහි පඤ්චසතිකක්ඛන්ධකය ද දෙවන සඞ්ගීති-යෙහි දී සඞ්ගායනාවට නගාලූහ.

බුද්ධභාෂිත වූ ධර්ම විනය එලෙසින් නො පිළිගත් හෙයින් ඒ ධර්ම විනය සඞ්ග්‍රාහක මහතෙරුන් විසින් නිගන්නා ලද දසදහසක් පමණ **වජ්ජිපුත්තක** භික්ෂූහු පක්ෂ සොයන්නාහු විශාලායෙහි අවකාශ නො ලැබ, කෞශාම්බියට ගොස් තමනට අනුරූප මතධාරී දුර්වල පක්ෂ ලැබ, **මහාසංඝික** යයි වෙන ම ඇදූරොලක් ඇති කළහ. ඔහු එක් වැ ගෙන ධර්මසඞ්ගීතියකුදු කළහ. එ **මහාසඞ්ගීති** නම් වී. අධර්මවාදී මහාසඞ්ගීති-කාරකයෝ බුදුසසුන විලෝම කළහ. මහසුප් ආදි මහතෙරුන් කළ මූලසඞ්ග්‍රහය බිඳ, එයට වෙනස් වූ ධර්මසඞ්ග්‍රහයක් කළහ. එක් තැනෙක

සඞ්ගෘහීත වූ සූත්‍රය එයින් අන් තැනෙක තැබූහ. විනයෙහි ද පස්මහසඟියෙහි ද පෙළ හා අරුත් හා බිඳලූහ. පර්‍යාය නිෂ්පර්‍යාය දේශිතය ද නෙයාර්ත්‍ථ නීතාර්ත්‍ථ සූත්‍රය ද නො දැන බ්‍යඤ්ජනච්ඡායායෙන් අරුත් ගෙන යථාර්ථය නසාපූහ. විනය හා සූත්‍ර හා එක් දෙසක් හැරපියා තමනට අභිමතයක් එයට එක් කොට සූත්‍රවිනයප්‍රතිරූපයන් කළහ. පරිවාර අර්ත්‍ථොද්ධාර සඞ්ඛ්‍යාත පදභාජනීය, අභිධර්ම ෂට්ප්‍රකරණය, ප්‍රතිසංවිදාමාර්ග, නිර්දේශ, ජාතක එකදෙශයක් ද හැරලීහ. නාම, ශ්‍රමණලිඞ්ග, ශ්‍රමණපරිෂ්කාර, ශ්‍රමණආකල්ප යන මෙ ද වෙනස් කළහ. මේ දක්වූයේ මහාසාඞ්ඝිකයන්ගේ සඞ්ගීතිය ගෙන දීපවංශයෙහි එන වාර්ත්තා යි.

ඒ අනුව ඔවුන්ගේ මහාසඞ්ගීතිය විමසා බැලූව මනා යැ:

1. බුදුන් පිරිනිවි සාරසිය සූපනස් (454) වසක් ඉක්මැයන තුරු පෙළදහම පොතපතෙහි නො ලියැවිණ. ඇදුරු මුඛයෙන් ම මුඛපාඨවශයෙන් උගතයුතු ව තුබූ තෙවළා පර්‍යාප්ත කොට පුහුණු කළ එක ද භික්‍ෂු කෙනෙක් දසදහසක් වජ්ජිපුත්තකයන් කෙරෙහි නො වූහ.

2. මහාසාඞ්ඝික නිකායිකයනට නිශ්‍රයාචාර්‍ය්‍ය වූයේ රේවත මහතෙරණුවන්ගේ අතැවැසි උපස්ථායක ව සිටි විසිවස් ඇති උත්තර නම් ස්ථවිර කෙනෙකි. හෙ ද උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ සමීපයෙහි ත්‍රිපිටක ධර්මය හදාරා නිමැවූයේ හෝ ශාසනයෙහි ලද ප්‍රතිෂ්ඨා ඇතියේ හෝ නො වේ.

3. ඔවුන් නිශ්‍රයාචාර්‍ය්‍ය කොට ගත් ඒ උත්තර නම් මහණ ආමිෂලාභයෙන් පෙලැඹුණු අධර්මසමාදාන හේතුයෙන් ස්වකීය උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ විසින් නෙරපා හරින ලදුයේ ද වෙයි. (සත්තසතිකක්ඛන්ධකය විමසන්න.)

4. ඔවුන්ගේ සඞ්ගීතියෙහි පළමු කොට මැ ස්ථවිර භික්‍ෂූන් විසින් 'අධර්ම යැ අවිනයැ'යි ප්‍රතික්‍ෂෙප කළ 'සිඞ්ගිලොණකප්පාදි' දශවස්තුව ඇතුළු විය.

5. ආචාර්‍ය්‍යමුඛයෙන් ලත් උද්ග්‍රහණයෙහි අපරිපූර්ණ බව හේතු කොටගෙන ඔවුනට විෂය නො වූ පරිවාර පටිසම්භිදා නිද්දෙස ආදිය උන්ගේ සඞ්ගීතියෙහි සඞ්ගෘහීත නො වී ය.

6. ඇදුරුපරපුරින් ගෙන එන ලද ත්‍රිපිටක අර්ත්‍ථකථා මාර්ගය හෝ ආචාර්‍ය්‍යවාද හෝ ඔවුනට නො වී ය.

7. ස්ථවිර භික්‍ෂූන් කෙරෙහි කළ අසහනයෙන් මැඩීගිය ඔවුනට සඞ්ගීතියක ආවශ්‍යකතාව නම් ස්ථවිරවාදීනට පිළිමල් ව සිටීම වියැ.

මේ ආදි කරුණු විමසත් මැ මහාසාඞ්ඝිකවාදීන්ගේ මහාසඞ්ගීතිය අපරිශුද්ධ වූවක් බව කියැයුතු ය.

නිකායාන්තරිකයෝ:

මියර බුත් දියතලාවක් සෙයින් ස්ථවිරවංශයෙන් බිඳීගිය ඒ **මහාසාංඝික** ඇදුරුකුලයෙන් **ගොකුලික** යැ **එකව්‍යවහාරික** යැ යි අන්‍ය ආචාර්‍ය්‍යවංශ දෙකෙක් උපන. ගොකුලික නිකායෙන් බිඳී **ප්‍රඥප්තිවාදී** යැ **බාහුලික** (බාහුශ්‍රැතික) යැ යි අන්‍ය දෙනිකායෙක් ද ඇති විය. බාහුලිකයන් අතුරෙහි මැ **චෛතියවාද** නම් අතිකුදු ආචාර්‍ය්‍යවාදයෙක් පහළ විය. මෙසේ මහාසාඞ්ඝිකයන් හා ආචාර්‍ය්‍යවාද සයෙක් පහළ විය.

මහාසාංඝික නිකාය අනුකරණය කෙරෙමින් දෙවැනි සියවසෙහි දී මැ ස්ථවිරවංශයෙන් බිඳී මහිංසාසක යැ වජ්ජිපුත්තක යැ යි ආචාර්යවාද දෙකෙක් උපන. එහිදු වජ්ජිපුත්තකවාදයෙන් බිඳී ධම්මුත්තරිය යැ භද්‍රයානික යැ ඡන්නාගාරික* යැ සම්මිතීය යැ යි අතිකුදු ආචාර්යවාද සතරෙක් පහළ විය. මහිංසාසකවංශයෙනුදු බිඳී සබ්බත්ථවාදී යැ ධම්මගුත්තික යැ යි ආචාර්යවාද දෙකෙක් ද, සබ්බත්ථිවාදයෙන් බිඳී කස්සපික නම් වූ ද, උන්ගෙන් සඞ්කන්තික නම් වූ ද, එයින් සුත්තවාද නම් වූ ද ආචාර්යවාදයෝ උපන්හ. ඔහු ස්ථවිරවාදය සමග දෙළොස් ආචාර්යවාද කෙනෙක් වෙති. මේ දෙළොස ද මහාසාංඝිකයන්ගේ ආචාර්යවාද සය දූයි අටළොස් ආචාර්යවාද කෙනෙක් දෙවැනි සියවස තුළ පහළ වූහ. අටළොස් නිකායයනුදු අටළොස් ආචාර්යකුලයනුදු කියුත්ට මැ නම්. මෙයින් සතළොස් වාද කෙනෙක් භින්න වූවාහු බුදු-සසුන් මහරුක්හි විසකටු සෙයින් උපන්හ. ස්ථවිරවාදය පමණක් මැ අසම්භින්න වූයේ ය. එහි ආචාර්යවරයෝ දිවි දෙවැනි කොට තබා ජින-ශාසනය අනූන අනධික කෙවලපරිපූර්ණ පරිශුද්ධ කොට රක්මින් වැටෙත්තාහු වෙත්.

අශෝක සමය:

යථොක්ත අටළොස් ආචාර්යවාදයන්ගේ වශයෙන් සසුන් පවත්නා කල්හි දඹදිවැ ද්වීපචක්‍රවර්ති අශෝක ධර්මරාජ තෙමේ උපන් සැදැහැතියේ දවසැ දවසැ පන්ලක්ෂයක් වැය කොට බුදුසසුන්හි මහත් අධිකාර පැවැත්විය. නව ලාභ ඇති තීර්ථකයෝ ලාභ සත්කාර සඳහා සසුන් වැද සසුනට අනේක ප්‍රකාර අර්බුදමල කණ්ටක උපදවාලූහ. ඔහු උපොසථ කර්මාදියෙහි දූ සඟ මැදට පිවිසෙති. භික්ෂුසඞ්ඝයා වහන්සේ උන් සමග පොහෝ පවුරුණු නො කළහ. අශෝකාරාමයෙහි සත් අවුරුද්දක් පොහෝ පවුරුණු නැවැතිණ. රජ-අණින් පොහෝ කරවන්නට ගිය බධිරගති ඇති බාල ඇමැතියකු විසින් බොහෝ භික්ෂූන් දිවියෙන් තොර කරනු ලැබූ කල්හි, උපන් විපිළිසර ඇති රජ එ විපිළිසර හරනා සඳහාත් බුදුසසුන් නිරර්බුද කරනු සඳහාත් අහොගඞ්ගපර්වතයෙහි වැඩහුන් මොග්ගලිපුත්තතිස්ස මහතෙරුන් වහන්සේ වැඩමවා, ඔබ අතින් සසුන් සමය ඉගෙන (අටුවායෙහි කී සෙයින්) සැටදහසක් අන්තොටුවන් සුදුවත් හඳවා සසුනින් නෙරපියා, 'වහන්ස, දැන් සසුන ශුද්ධ යැ, පොහෝ කළ මැනැවැ' යි සඟනට ආරාධනා කොට අරක් දී නුවරට පිවිසියේ ය. සැටදහසක් පමණ වූ සමග මහා-සඞ්ඝයා වහන්සේ අශෝකාරාමයෙහි රැස්ව පොහෝ කළහ.

කථාවස්තු දේශනාව:

ඒ සමාගමයෙහි මොග්ගලිපුත්තතිස්ස මහරහතුන් වහන්සේ වජ්ජිපුත්තක - සම්මිතීය ආදි නිකායවාසීන් තත් තත් පිටක සූත්‍රපදයෙහි සම්මෝහයෙන් අර්ථ වරදවා ගෙන උපදවා තුබූ පුග්ගලකථා ආදි වස්තූන් ද, ශාසන විලෝම වැ මතු උපදනා වස්තූන් ද ප්‍රතිබාහන සඳහා බුදුරදුන් වදාළ අභිධර්ම නය වශයෙන් මැ කථාවස්තු මාතෘකා විභාග කරමින් සකවාදයෙහි සූත්‍ර පන්සියෙකැ, පරවාදයෙහි සූත්‍ර පන්සියෙකැ'යි සූත්‍ර දහසක් සාධක වශයෙන් එළවා කථාවත්ථුප්පකරණය වදාළහ.

---

* ඡන්නාගාරික - බොහෝ පොත්

"මොග්ගලිපුත්තතිස්ස මහතෙරණුවන් කථාවත්ථුව ප්‍රබන්ධ කරන ලදැ"යි ඇතැම් විචාරකයෝ කියති. ඒ උත්ගේ මතිමාත්‍ර වත් මූත් ඔබ ප්‍රබන්ධ කළ කථාවත්ථුයෙක් නැත. ධම්මසඞ්ගණී ආදි ෂට්ප්‍රකරණය සැරියුත් මහතෙරණුවන් වාචනාමාර්ගයට නගා දේශනා කළ පරිදි මැ කථාවස්තු-ප්‍රකරණය ද මොග්ගලිපුත්තතිස්ස මහතෙරුන් විසින් වාචනාමාර්ගයට නගා සඟමැද දෙසන ලද්දේ ය:

බුදුරජාණන් වහන්සේ යමාමහපෙළහර අවසනැ තිදසපුර පරසතුරුක් මුලැ පඬුඇඹුල්සලයෙහි වැඩහිඳ මාතෘදිව්‍යරාජයා කායසාක්ෂි කොට විජම් බණ දෙසන සේක් - සැරියුත් මහ තෙරණුවන්හට එහි නය පහදා වදාළාක් මෙන්, කථාවත්ථු දේශනාවසරයෙහි "අනාගතයෙහි මාගේ සව් මහපැනැති මොග්ගලිපුත්තතිස්ස නම් තෙර කෙනෙක් උපන් ශාසනමල විසෝධා පුද්ගලකථාදි කථාවනට වස්තු වූ ධර්මජාතය විභාග කොට දක්වති" දැන නානාප්‍රකාර ලබ්ධි විශොධනයට ද්වාර වූ, පෙළ විසින් බණවරක් තරම් වනසේ කථාවත්ථුමාතෘකා දේශනා කොට වදාළ සේක. මහතෙරණුවෝ බුදුන් වදාළ නයෙහි සිට ඒ මාතෘකා පෙළ විසින් මැ විභාග කළහ.

එහි දක්වූ වාදමාර්ගය යම් කිසි වාදී කෙනකුන් සමග උන් ඉදිරියෙහි කථාප්‍රතිකථායෙන් වාද කොට ප්‍රකාශ කරනලද්දෙකුදු නො වෙයි. තමන් වහන්සේ විසින් මැ නිකායාන්තරිකයන්ගේ ලබ්ධි විශොධනය සඳහා සකවාදී පරවාදී පුච්ඡා විස්සජ්ජනා වශයෙන් වදාරන ලද්දේ ය.

තෙ වන සඞ්ගීතිය:

ඒ සමාගමයෙහි රැස්වූ සැටදහසක් පමණ භික්ෂූන් වහන්සේ අතුරෙන් ත්‍රිපිටකධර වූ සිව්පිළිසිඹියාපත් එක් දහසක් මහතෙරවරුන් නගාගෙන පළමුවන දෙවන සඞ්ගීතිද්වයෙහි මහාකාශ්‍යපස්ථවිරයන් වහන්සෙ හා යශස්ථවිරයන් වහන්සේ හා ප්‍රමුඛ කොටගෙන ධර්මවිනය සඞ්ගායනා කළ සෙයින් මැ තුන් වැනි ධර්මසඞ්ගීතිය ද පවත්වාලූහ. මේ සඞ්ගීතිය දහසක් මහරහතුන් වහන්සේ විසින් කළ හෙයින් සාහස්සිකා නම් වී. මෙහි දු විශේෂයෙක් නම්: විනය චූලවග්ගයෙහි පඤ්චසතිකක්ඛන්ධකයට අනතුරු කොට දෙවැනි සඞ්ගීති කථායෙහි ප්‍රකාශිත සත්තසතිකක්ඛන්ධකය ද, අභිධර්මසඞ්ගීතියට පැමිණ පුග්ගලපඤ්ඤත්තිප්පකරණයට අනතුරු කොට කථාවත්ථු මාතෘකා විභාග කොට වදාළ කථාවත්ථුප්පකරණය ද සඞ්ගීතියට නගාලීම යි.

තවද චූලවග්ගපාළියෙහි භික්ඛුනීක්ඛන්ධකයට අනතුරු කොට එකාදශ ද්වාදශ ඛන්ධකයන් වශයෙන් පඤ්චසතික සත්තසතිකක්ඛන්ධකයන් (පළමුවන දෙවන සඞ්ගීති කථා) සඟහා ලූ පරිදි තෙවන සඞ්ගීති කථා වශයෙන් සාහස්සිකක්ඛන්ධක නම් තෙළෙස්වැනි ඛන්ධකයක් එහි නො ආයේ කවර හෙයින යත්: මහාසඞ්ගායනාත්‍රය මෙන් සිව්වැනි ධර්මසඞ්ගීතියක් නො-පැවැත්ම එයට හේතු විය. ප්‍රථමසඞ්ගීතියෙහි සඞ්ගීතිකාරකයන් විනයානුකූල කොට සම්මත කළ ඤත්තිදුතිය කර්මය ද, ද්විතීයසඞ්ගීතියෙහි දශවත්ථු විනිශ්චය සඳහා සම්මත කළ ඤත්තිකර්මය ද විනයෙහි දක්වාලීමේ යොග්‍යත්වය නිසා විනයක්ඛන්ධක අතුරෙහි එම සඞ්ගීතිකථා සඞ්ගෘහීත වී යයි සැලැකිය යුතු ය.

භින්නනිකායවාදීහු:

බුදුන් පිරිනිවි දෙවැනි සියවස ඇතුළත උපන් සතළොස් භින්නවාදයෝ යට දක්වන ලදහ. තුන්වැනි සඞ්ගීතියෙන් පසු ව ද කලින් කල **හෙමවතික** යැ **රාජගිරික** යැ **සිද්ධත්ථික** යැ **පුබ්බසෙලිය**යැ **අපරසෙලිය** යැ **වාජිරිය** යැ යි ආචාර්‍ය්‍යවාද සයෙක් උපන. ධර්‍මප්‍රදීපිකායෙහි **ගුරුළුගෝමි** ඇදුරන් විසින් "එක්බිති මහාසාඞ්ඝිකාදි සප්තදශ නිකායවාසී බුදුසතුරන් ... පසු වැ හෙමවතාදි නවනිකායවාසී ..." යනාදියෙන් අන්‍ය නිකාය නවයෙක් පැවැති සේ දක්වන ලද්දේ ය. එ **පඤ්චප්පකරණ** අටුවායෙහි තැනින් තැනැ සඳහන් ලත් **උත්තරාපථක** යැ **වේතුල්ලක** යැ **හේතුවාදී** යැ යන තුන් නිකාය ද එක් කොට ගැනීමෙනි. වැඩි ගණනක් වාදකථා විෂයෙහි සඳහන් ලැබෙන **අන්ධක** යන නාමය වූ කලි පූර්‍වශෛලීය, අවරශෛලීය, රාජගිරික, සිද්ධාර්ථික යන නිකාය සතර සඳහා ව්‍යවහාර කරන ලද්දෙකි. එ මැ කිය කථාවත්ථු අටුවායෙහි: "අන්ධකා නාම – පුබ්බසෙලියා අපරසෙලියා රාජගිරිකා සිද්ධත්ථිකාති – ඉමෙ පච්ඡා උප්පන්නනිකායා"යි. **ආන්ධ්‍ර** දේශයට සමීපයෙහි වූ **ධාන්‍යකටක**යෙහි 'පූර්‍වශිලා, අවරශිලා' යයි ආරාම දෙකක් තුබූ බව චීන සංචාරක **හියුංසාං** කියයි. එ අරම්වැසි ඇදුරන් උපදවාලූ වාද හෙයින් පූර්‍වශෛලීය අවරශෛලීය නම් වී යයි ද, රාජගිරික සිද්ධාර්ථික යන වාද ආන්ධ්‍රදේශිකයන් මැ උපදවාලූ එහෙයින් ද – මේ ආචාර්‍ය්‍යවාද සතර එක් කොට **අන්ධක** නාමයෙන් කථාවත්ථු අටුවායෙහි හඳුන්වන ලද බව සැලැකිය යුතු ය.

නිකායාන්තර හා කථාවත්ථුව:

යට දැක්වූ සවිස්සක් පමණ භින්න නිකායවාසීන් විසින් ත්‍රිපිටක පර්‍ය්‍යාප්ති සඞ්ඛ්‍යාත ජිනශාසනය වරදවාගෙන නිපදවාලූ විවිධ ලබ්ධි විශෝධනය සඳහා කථාවත්ථුමාතෘකා පාළිය විභාග කරනලද්දේ ය. එහි **පුග්ගලකථා, පරිහානිකථා** ආදි වාදස්ථානයෝ දෙසියසතළොස (217) ක් පමණ වෙති. අටුවා ඇදුරු බුද්ධඝෝෂ මහතෙරුන් වහන්සේගේ කාලය වන විට එ කී ආචාර්‍ය්‍යකුලයන් අතුරෙන් බොහෝ ගණනක් අභාවයට ගොස් හෝ නිකායාන්තරයන් හා සම්මිශ්‍රණයට පැමිණ හෝ තුබූ බව පෙනේ. ඉතිරි වැ සිටි වාදීහු නම්:

1. අන්ධක
2. අපරසෙලිය
3. උත්තරාපථක
4. කස්සපික
5. ගොකුලික
6. පුබ්බසෙලිය
7. භද්‍රයානික
8. මහාසඞ්ඝික
9. මහිංසාසක
10. රාජගිරික
11. වජ්ජිපුත්තක
12. වේතුල්ලක
13. සබ්බත්ථිවාද
14. සම්මිතීය
15. සිද්ධත්ථික
16. හේතුවාද

යන මොහු ය. මොවුනතුරෙහි 'අන්ධක, උත්තරාපථක, වේතුල්ලක, හේතුවාද යන සතර නිකායයෝ පසුව ප්‍රකාශයට පැමිණියාහු වෙති. අන්ධක නාමයෙන් පුබ්බසෙලියාදි නිකාය සතරක් ගත් බව කියා ඇත.

අශෝක සමයෙහි සසුන් වැදී සිටි අන්‍යතීර්ථකයන්ගේ වාද බිඳුනට 'කථාවත්ථුව දේශිතය'යි ඇතැම් කෙනෙක් කියති. එ ද උන්ගේ කල්පනා මාත්‍රයෙකි. ලාභහේතුයෙන් සසුන් වැදී සිටි තීර්ථකයෝ හෙළ පිළී හඳවා

සසුනින් බැහැර කරනු ලැබූහ. දෙවැනි සඞ්ගීතියෙන් පසු භින්නවාද ගෙන සිටි සතලොස් නිකාය වාසීහු සසුනෙහි මැ රැඳී සිටියහ. මහාසමාගම-යට රැස්වූ සැටදහසක් පමණ භික්ෂූහු ස්ථවිරවාදීහු මැ යැ. කථාවත්ථුව දෙසන ලදුයේ වජ්ජිපුත්තකාදි නිකායවාසීන් "අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො" යනාදි සූත්‍රපදයන් වරදවා ගෙන උපදවාලූ භින්නලබ්ධි විශෝධනය සඳහා මැ යැ.

කථාවත්ථුප්පකරණ:

පුද්ගලවාදකථා ආදි වාදයනට වත්ථු (භූමි) වූ කාරණ කථාවත්ථු නම් වෙයි. ඒ කථාවස්තූන් සඞ්ග්‍රහ කොට දේශනා කළ ප්‍රකරණය ද කථා-වත්ථුප්පකරණ නම් වී. මෙහි එන වාදකථා දෙසිය සතලොසෙකි. එ හැම වර්ග තෙවිස්සෙක සඞ්ග්‍රහ කොට ඇත. එහි ආදි වූයේ පුග්ගලකථා යැ. ප්‍රකරණය වාචනා මාර්ගයට නඟාලීමේ දී පුද්ගලකථාව සම්පූර්ණයෙන් විස්තර විය. එයින් මත්තෙහි 'පරිහානිකථා' ආදිය පෙය්‍යාල විසින් සංක්ෂිප්ත කරන ලද්දේය. එහෙයින් පුද්ගලකථායෙහි එන වාද ක්‍රමය අනුව හැම වාදකථාවක් ම සුදුසු පරිදි විස්තර කළ යුතු ය.

පුග්ගලකථා විභාගය:

මෙහි මුලින් විභාග කළ පුද්ගල කථාව- 1 සුද්ධසච්චිකට්ඨ යැ, 2. සුද්ධික සංසන්දනා යැ, 3. ඔපම්මසංසන්දනා යැ, 4. චතුක්කනයසංසන්දනා යැ, 5 ලක්ඛණයුත්තිකථා යැ, 6. වචනසොධන යැ 7. පඤ්ඤත්තානුයොග යැ, 8. ගති – චුති – පටිසන්ධි අනුයොග යැ, 9. උපාදාපඤ්ඤත්තානුයොග යැ, 10. පුරිසකාරානුයොග යැ, 11. අභිඤ්ඤානුයොග යැ, 12. ඤාතක-ජාති-පටි-පත්ති – උපපත්ති අනුයොග යැ, 16. පටිවෙධානුයොග යැ, 17. සඞ්ඛානුයොග යැ, 18. සච්චිකට්ඨසභාවානුයොග ය යි අටළොස් අයුරෙකින් පුද්ගලප්‍රශ්න-විභාග කොට ඇත.

එහිදු සච්චිකට්ඨ ප්‍රශ්නකථාව සුද්ධසච්චිකට්ඨ යැ, ඔකාසසච්චිකට්ඨ යැ, කාලසච්චිකට්ඨ යැ, අවයව සච්චිකට්ඨයැ යි සච්චිකට්ඨ සතරෙකින් යුක්ත වෙයි.

කථාවත්ථු පාළියෙහි සුද්ධසච්චිකට්ඨය පමණක් මැ සම්පූර්ණයෙන් විභාග කොට දක්වන ලද්දේ ය. ඔකාසසච්චිකට්ඨයෙහි පටන් ප්‍රකරණය මුළුල්ල පෙය්‍යාලමුඛයෙන් සඞ්ග්‍රහ කොට ඇත. එහෙයින් සුද්ධසච්චිකට්ඨය විස්තර කළ නයින් කථාවත්ථු ප්‍රකරණයෙහි එන වාදකථාක්‍රමය අවබොධ කටයුතු වෙයි.

සුද්ධසච්චිකට්ඨයෙහි අනුලොමපච්චනීකපඤ්චක යැ, පච්චනීකානුලොම-පඤ්චක ය'යි පඤ්චක දෙකෙකි. එයින් පළමුවැන්න අනුලොමපඤ්චක, පටිකම්මචතුක්ක, නිග්ගහචතුක්ක, උපනයනචතුක්ක, නිගමනචතුක්ක' යැ යි කොටස් පසෙකින් ද, දෙවැනි පඤ්චකය 'පච්චනීකපඤ්චක, පටිකම්ම-චතුක්ක, නිග්ගහචතුක්ක, උපනයනචතුක්ක, නිගමනචතුක්ක යැයි කොටස් පසෙකින් ද යුක්ත වෙයි.

"පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන? යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන"යි පුච්ඡා, අනුයොග විසින් පරවාදී පක්ෂය ගත් වාදයෙහි හෙවත් ලබ්ධියෙහි

නිග්‍රහ (දෙෂ) ය නඟාලීම ය, අනුලොම පටිලොම වශයෙන් දෙවැදෑරුම් වූ **පාපනා** හෙවත් 'තෙන වත රෙ' යනාදීන් නිග්‍රහය පමුණුවාලීම ය, **ආරොපනා** හෙවත් "යං තත්‍ථ වදෙසි" යනාදීන් නිග්‍රහය අරොපණය කිරීම ය යන කරුණු පසින් යුක්ත වූයේ **අනුලොම පඤ්චක** නම් වේ. මෙහි අනුලොම පටිලොම විසින් **ඨපනා** දෙකකුදු ඇතියෙන් 'සත්තක' යයි කියයුතු යැ. එසේ නො කීමෙහි යුක්ති කිම්? මෙහි 'ඨපනා' නම්: "මේ තොපගේ දෙෂයැ"යි පරවාදී පක්‍ෂය එහි පිහිටුවාලන හෙයින් වාදසථාපනමාත්‍රයෙක් ම මුත් පාපනාරොපනා සෙයින් අනුලොම පටිලොම පඤ්චකයෙහි ප්‍රධාන අවයවයෙක් නො වේ.

"පුග්ගලො නූපලබ්භති" යනාදීන් පරවාදීහු විසින් අනුලොමයෙන් හා ප්‍රතිලොමයෙන් පාපනාආරොපනා චතුෂ්කයාගේ වශයෙන් කළ ප්‍රතිකර්ම හෙයින් දෙවැන්න **පටිකම්මචතුක්ක** නම් විය. පටිකම්ම, නිග්ගහ, උපනයන, නිගමන, යන චතුෂ්කයෝ ද සිව්වැදෑරුම් පාපනාරොපනයන්ගේ වශයෙන් ලැබෙන සැටි සැලකියයුත්තාහු ය. මෙසේ "පුග්ගලො උපලබ්භති" යනාදි අනුලොම පඤ්චකයාගේ ද "නූපලබ්භති" යනාදි වූ පටිකම්ම – නිග්ගහ– උපනයන – නිගමන චතුෂ්කයන්ගේ ද වශයෙන් **අනුලොම – පච්චනීක – පඤ්චක** ලැබෙති.

"පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන" යනාදීන් පච්චනීකනය පරවාදීහුගේ පුච්ඡායෙන් ඇරැඹෙයි. එහි පච්චනීක නයින් විරුද්ධපක්‍ෂය පිහිටුවාලීම යැ, අනුලොම පටිලොම වශයෙන් සිව්වැදෑරුම් වූ පාපනා ආරොපනා යැ යන මේ **පච්චනීකපඤ්චක** නම් වේ. යළි "උපලබ්භති පුග්ගලො" යනාදි වූ "පටිකම්ම–නිග්ගහ–උපනයන–නිගමන චතුෂ්කයන්ගේ වශයෙන් **පච්චනීකානුලොමපඤ්චක** නම් දෙවැනි පඤ්චකය ගැනේ.

මෙසේ මේ පළමුවැනි සච්චිකට්ඨයෙහි පඤ්චකයෝ දෙදෙනෙක් වෙති. ඒ පඤ්චකද්වයෙහි නිග්‍රහ දෙකෙකි. පළමුවැනි පඤ්චකයෙහි සකවාදී විසින් පරවාදී හට කළ නිග්‍රහය ශුද්ධ යැ. එහි පරවාදීහු විසින් පටිකම්ම වශයෙන් ඡලවාදයෙන් ලත් ජය අශුද්ධ යැ. අධර්මයෙන් ලත් ජය හෙයිනි. දෙවැනි පඤ්චකයෙහි පරවාදී විසින් සකවාදී හට කරන නිග්‍රහය අශුද්ධ යැ. යළි සකවාදී විසින් ධර්මවාදයෙන් පටිකම්ම කොට ලත් ජය ශුද්ධ යැ. ධර්මවාදයෙන් ලත් ජය හෙයිනි.

කථාවත්‍ථුප්‍රකරණයෙහි එන සියලු වාදකථා මේ පළමුවැනි සච්චිකට්ඨය විභාග කළ ලෙසින් විමසා දත යුතු ය.

කථාවත්‍ථුයෙහි වාදක්‍රමය:

කථාවත්‍ථුප්‍රකරණයෙහි එන වාදක්‍රමය 'ඨපනා, පාපනා, ආරොපනා යන අවයව තුනෙකින් යුක්ත ය. එහි **ඨපනා** නම්: විරුද්ධ මතය බිඳිනු සඳහා ඉදිරිපත් කරන වාදකථාවේ පූර්වපක්‍ෂ යි – ප්‍රධාන තර්කාඞ්ග යි. ඨපනායෙන් පැමිණෙන ඵලය **පාපනා** නම් වෙයි. එයින් ප්‍රතිවාදියා මත නැඟෙන නිග්‍රහය හෙවත් පරාජය **ආරොපනා** නම් වේ. මේ වාදක්‍රමය තවත් පහසුවෙන් වටහාගනු සඳහා නිදසුනක් එළවාලම්හ.

(1) සකවාදී: අකාර දෙකක් එක් වැ සන්‍ධි වීමෙන් 'ආ' කාරයෙක් වේ ද?
(පුච්ඡා)

පරවාදී: එසේ යැ (පටිජානනා – පටිඤ්ඤා)

සකවාදී: ඉකාර දෙකක් එක් වැ සන්ධි වීමෙන් ඊකාරයෙක් වේ ද? (අනුයොග)

පරවාදී: එසේ නො කියැයුතු යැ. 'නැත' යනුයි (පටික්කෙපප)

සකවාදී: අකාර දෙකක් එක් වැ සන්ධි වීමෙන් ආකාරයෙක් වේ නම්, (අනුලොම-ඨපනා.)

සකවාදී: ඉකාර දෙකක් එක් වැ සන්ධි වීමෙන් ඊකාරයෙක් වේ යයි කියැයුතු යැ. (අනුලොම පාපනා)

සකවාදී: අකාර දෙකක් එක් වැ ආකාරයක් වන බව පිළිගන්නා තෙපි ඉකාරද්වයක් එක් වැ ඊකාර වනු නො පිළිගන්නාව එහෙයින් ඉකාරද්වයක් එක් වැ ඊකාර නො වේ යයි තොප කියන බස සාවද්‍ය ය. තොපගේ බස වරද බව ඔප්පු වී යයි සේ සි. (අනුලොම - ආරොපනා.)

කථාවත්ථුයෙහි එන වාදක්‍රමය මෙ බඳු සි. මෙය මැ අවරදිගැ නූතන තර්කක්‍රමය අනුව මෙසේ සිටී:

අ අ දෙක ආ වේ නම්,
ඉ ඉ දෙක ද ඊ වෙයි. (එහෙත් තොප මතයෙහි ඉ ඉ දෙක ඊ නො වෙයි.)
එසේ නම්, අ අ දෙක ද ආ නො වේ.

මේ දක්වන ලදුයේ අනුලොම පක්ෂ සි.

කථාවත්ථුයෙහි එන පටිලොම පක්ෂයෙහි නිදසුන් මෙසේ යැ:

(2) සකවාදී: ඉ ඉ දෙක එක් වැ ඊකාර නො වේ නම්, (පටිලොම - ඨපනා)

සකවාදී: අ අ දෙක එක් වැ ආකාරයෙක් වේ යයි ද නො කියැයුතු යැ. (පටිලොම - පාපනා)

සකවාදී: ඉ ඉ දෙක එක් වැ ඊකාර නො වේ යයි තොප කියන බස මිථ්‍යා වේ. (පටිලොම - ආරොපනා)

මෙය අවරදිගැ තර්කක්‍රමය අනුව මෙසේ සිටී:

ඉ ඉ දෙක ඊ නො වේ නම්,
අ අ දෙක ද ආ නො වේ.
එහෙත් අ අ දෙක ආ වෙයි.
එහෙයින් ඉ ඉ දෙක ද ඊ වේ.

අවරදිගැ ක්‍රමයෙහි අනුලොම ප්‍රතිලොම පක්ෂ දෙකින් ම පාපනාව බැහැර කරනලද වේ.

පූර්වපක්ෂය හෙවත් ප්‍රධාන තර්කාංගය පසුව දැක්වූ ක්‍රමයට පෙරළුව හොත් ලැබෙනුයේ මෙසේ යැ:

අ අ දෙක ආ වේ නම්,
ඉ ඉ දෙක ද ඊ වෙයි.
අ අ දෙක ආ වෙයි.
එහෙයින් ඉ ඉ දෙක ඊ වේ.

දෙවැනි තර්කක්‍රමයෙන් පරවාදීන්ගේ දෙවැනි උත්තරය යළි පිහිටුවනු ලැබෙයි.

(3) පරවාදී: අ අ දෙක ආ නො වේ නම්,

ඉ ඉ දෙක ද ඊ නො වේ.

අ අ දෙක ආ නො වේ යයි ද, එහෙත් ඉ ඉ දෙක ඊ වේ යයි ද තෙපි කියව.

අ අ දෙක ආ නො වේ නම්, ඉ ඉ දෙක ද ඊ නො වේ.

(4) යළි පරවාදී කියයි: මේ ප්‍රතිබාහනය සාවද්‍ය ද? එය තොප කී දූය හා සසඳා බලව එහි අපි අ අ දෙක ආ වේ යයි කීම්හ. තෙපි අපගේ බස සාවද්‍ය යයි කියව. තොප අපට නැඟුයේ නැති දොසෙකි. අප දුන් පිළිතුර බලග. එ නයින් අපට දොස් නො නැඟිය යුතු වේ. තොපගේ දෝෂාරෝපණය සාවද්‍යය. අප තොපට කළ දෝෂාරෝපණය නිරවද්‍ය වෙයි. අපගේ නිගමනය නිවැරදි වේ.

අට්ඨමුඛවාදයුත්ති:

කථාවත්ථුයෙහි පුද්ගලකථාව පිළිබඳ පළමුවැනි සච්චිකට්ඨයෙහි එන සිව්වැදෑරුම් සච්චිකට්ඨයන් අතුරෙන් එකෙකි සච්චිකට්ඨයෙහි 'අනුලොම පච්චනීක යැ, පච්චනීකානුලොම' යැ යන පච්චනීකයන් දෙදෙනාගේ වශයෙන් **අට්ඨමුඛවාදයුත්ති** දක්වන ලදු. එහි ආකෘතිය මෙසේ යැ:

(1) පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල ඇද්ද? (පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන)

(2) හැම තන්හි පරමාර්ථවශයෙන් පුද්ගල ලැබේ ද? (සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන)

(3) (පූර්ව-පශ්චිමාදි) හැම කල්හි පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල ලැබේ ද? (සබ්බදා පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන)

(4) (පඤ්චඛන්ධ - ද්වාදසආයතන - අට්ඨාරසධාතු - බාවීසතිඉන්ද්‍රිය යන සත්පනස් ධර්ම සඞ්ඛ්‍යාත) හැම විෂයෙහි පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල ලැබේ ද? (සබ්බෙසු පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන.)

මේ සතරෙහි එක්එක්හි නිග්‍රහ දෙකක් දෙකක් බැගින් ලැබෙන නිග්‍රහ අට 'අෂ්ටමුඛ නිග්‍රහ' නම් වෙයි. 'අට්ඨමුඛ වාදයුත්ති' යයි අටුවාහි කියන ලද්දේ එය මැ යි. පාළියෙහි **අට්ඨකනිග්ගහ** යයි ලියනු ලැබේ.

මෙය බෙදා ඇති සැටි විස්තර වශයෙන් මෙසේ ය:

1. (i) ශුද්ධසච්චිකට්ඨයෙහි සකවාදී පක්ෂයෙන් ඇරැඹෙන ප්‍රථම නිග්‍රහකථාව වෙයි. **පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන''** - 'පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල ඇද්ද? යනාදිය ප්‍රශ්න යි. මෙහි සකවාදී පක්ෂයෙන් ඇරැඹෙන නිග්‍රහයෙහි අනුලොමපඤ්චකාදි කොටස් පස වෙයි.

(ii) ඒ සුද්ධසච්චිකට්ඨයෙහි ම **"පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථෙන, යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන"** යි පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල නැද්ද? යනාදීන් පරවාදී පක්ෂයෙන් ඇරඹෙන දෙවැනි නිග්‍රහය වෙයි. එහි පටිලොමපඤ්චකාදි කොටස් පස වෙයි.

(iii) **"පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති"** යනාදීන් හැම තැන (හැම සිරුරෙක) පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල ඇද්ද? ආදි තෙවැනි නිග්‍රහ කථාව ද,

(iv) **"සබ්බදා පුග්ගලො උපලබ්භති"** යි හැම කල්හි (පූර්ව පශ්චිම ජාති කාලාදියෙහි) පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල ඇද්ද? යනාදි සිව්වැනි නිග්‍රහය ද,

(v) **"සබ්බෙසු පුග්ගලො උපලබ්භති"** යි සියල්ලෙහි (ස්කන්ධාදි සත්පනස් ප්‍රභෙද ධර්මයෙහි) පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල ඇද්ද? යනාදි පස්වැනි නිග්‍රහය ද යන අනුලොමපඤ්චක නිග්‍රහකථා තුන ම සකවාදීපක්ෂයෙන් ඇරඹෙයි.

(vi) අනතුරුව **"සබ්බත්ථ පුග්ගලො නූපලබ්භති"** යි සියලු තන්හි පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නැද්ද? යනාදි සවැනි නිග්‍රහය ද,

(vii) **"සබ්බදා පුග්ගලො නූපලබ්භති"** යි හැම කල්හි පුද්ගල පරමාර්ථ වශයෙන් නො ලැබේ ද? යනාදි සත්වැනි නිග්‍රහය ද,

(viii) **"සබ්බෙසු පුග්ගලො නූපලබ්භති"** යි හැම ධර්මයෙහි පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නැද්ද? යනාදි අටවැනි නිග්‍රහ කථා ද යි අවසානයෙහි පච්චනීකානුලොම නිග්‍රහකථා තුන පරවාදී පක්ෂයෙන් ඇරඹෙයි. ඒ හැම තන්හි අනුලොම පඤ්චකාදි කොටස් පස යෙදෙන සේ සැලැකිය යුතු ය.

"එත්තාවතා සුද්ධිකස්ස චෙව ඉමෙසඤ්ච තිණ්ණන්ති චතුන්නං සච්චිකට්ඨානං එකෙකස්මිං සච්චිකට්ඨෙ අනුලොම පච්චනීකස්ස ච පච්චනීකානුලොමස්ස චාති ද්වින්නං ද්වින්නං පච්චනීකානං වසෙන අයං අට්ඨමුඛා නාම වාදයුත්ති නිද්දිට්ඨා හොති" යනු අටුවා යි. සුද්ධික-ඕකාස-කාල-ඛන්ධාදි විසින් සිව්වැදෑරුම් සච්චිකට්ඨ (සත්‍යාර්ථ) යන් අතුරෙහි එකෙකි සච්චිකට්ඨයෙහි යෙදෙන අනුලොමපච්චනීක යැ, පච්චනීකානුලොම යැ' යි දෙවදෑරුම් පච්චනීකයන්ගේ වශයෙන් **අට්ඨමුඛවාදයුත්ති** දක්වන ලදු.

කථාවත්ථුයෙහි සූත්‍ර දහසෙක් ඇත:

"මොග්ගලිපුත්තතිස්සත්ථෙරො ... සත්ථාරා දින්නනයවසෙනෙව තථාගතෙන ඨපිතමාතිකං විභජන්තො සකවාදෙ පඤ්චසුත්තසතානි පරවාදෙ පඤ්චාති සුත්තසහස්සං ආහරිත්වා ඉමං ... කථාවත්ථුප්පකරණං අභාසි" යනු අටුවා යැ.

මොග්ගලිපුත්තතිස්ස තෙරණුවෝ ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් දී වදාළ නය වශයෙන් මැ තථාගතයන් තැබූ (කථාවත්ථු) මාතෘකාව විභාග කරමින් සකවාදයෙහි සූත්‍ර පන්සියෙක, පරවාදයෙහි සූත්‍ර පන්සියෙකැයි සූත්‍ර දහසක් ඇරගෙන මේ කථාවත්ථුප්‍රකරණය වදාළහ යනු එහි අදහසයි.

'සකවාදයෙහි පන්සියෙක පරවාදයෙහි පන්සියෙකැ'යි සූත්‍ර දහසක් එළවා කථාවත්ථු දෙසූහ. කථාවත්ථුයෙහි වාදකථා දෙසියසතළොසෙකි. ඇතැම් ලබ්ධියක් පිහිටුවාලන්නට පරවාදී පක්‍ෂයෙන් ද, එය විශොධනය සඳහා සකවාදී පක්‍ෂයෙන් ද ඉදිරිපත් කළ සාධකදෙශනාසූත්‍ර බොහෝ ගණනෙකි. කිසි විටෙක එක් මැ සූත්‍රය කිහිපතැන යෙදී ඇත. මෙසේ කථාවත්ථුප්‍රකරණයෙහි සූත්‍ර දහසෙක් ඇති සේ සැලැකිය යුතු ය.

කථාවත්ථුප්‍රකරණයෙහි අෂ්ටමාතෘකායෙක් ඇතැ' යි කෙනෙක් කියති. හෙ ද සනාථකොට නැත. "**තථාගතෙන ඨපිත මාතිකං**" යී කථාවත්ථු මාතෘකාව එකක් මැ බව මේ වාක්‍යයෙන් පැවසේ. අෂ්ටමාතෘකායෙක් වී නම්, "**තථාගතෙන ඨපිතාට්ඨමාතිකායො**"යී බුහුබසින් පවසනු ඇත. කථාවත්ථු මාතෘකා කොහි වී යැ යත්: පුග්ගලපඤ්ඤත්ති මාතෘකා අවසනැ බණවරකට මඳක් අඩු පුද්ගල මාතෘකා ඇත. එ මැ කථාවත්ථුයෙහි මාතෘකා වී යයි සිතම්හ. "අයං අට්ඨමුඛා නාම වාදයුත්ති නිද්දිට්ඨා හොති"යී කථවත්ථුප්‍ප- කරණ පුග්ගලකථායෙහි මුලින් මැ එන වාදමුඛ අෂ්ටකය ගෙන කථාවත්ථු ප්‍රකරණයට අෂ්ටමාතෘකාවක් ඇතැ'යි ගත් සේ ද? විමසත්න!

බෞද්ධන්‍යාය:

කථාවත්ථු දේශනාවෙන් යට දැක්වූ පරිදි වාදයුක්ති = වාදන්‍යාය ඉදිරිපත් කරමින් ඒ ඒ නිකායවාසීන් තථාගතසමයවිරොධි කොට ගත් ලබ්ධි විශොධ- නය කොට ඇත. එහෙයින් පවිත්‍ර වූ බෞද්ධන්‍යායයෙක් ඇත් නම්, මේ කථාවත්ථුයෙහි එන වාදයුක්තික්‍රමය මැ යි. ජිනවචනානුයායී ස්ථවිරවාදයට විරොධී වැ සිටි **දිඞ්නාග**. **ධර්මකීර්ති**, **අසඞ්ග**, **වසුබන්ධු** ආදි කීර්තිමත් බෞද්ධ නෛයායිකයන් ඒ ඒ න්‍යායශාස්ත්‍ර නිපදවාලීමෙහි ප්‍රොත්සාහී වූයේ තමන් තමන් ගත් ලබ්ධිස්ථාන සනාථකිරීම සඳහා මැ ය. ඔවුනට ආදශී වූයේත් උන් වාදෙන්මුඛ කොට යතාලූයේත් කථාවත්ථුප්‍රකරණය මැ යි. එහෙත් කථාවත්ථුයෙන් සකාරණ කොට ලබ්ධි විශෝධනය කළ ද, ඇතැම් නිකායන්තරවාදීහු කථාවත්ථු නො පිළිගත්හ. ස්වකීය දුර්ලබ්ධිය තර කිරීමට ම මඟ සෙවූහ. මේ විමසන්න:

අන්තරාභවකථා:

පූර්වශෛලීය-සම්මිතීය ඇදුරොල්හි වූවෝ **අඞ්ගුත්තරනිකාය** තිකනිපා- තයෙහි වදළ "සො පඤ්චන්නං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤොජනානං පරික්ඛයා අන්තරාපරිනිබ්බායී හොති" යන සූත්‍රපදය නුනුවණීන් ගෙන 'අන්තරාභව- යෙක් ඇතැ'යි ද, මෙ ලොවින් හැවැ පරලොව ගිය සත්ත්වයා දිවැස් නැති වැ, දිවැස් ඇතියකු සෙයින් ද, සෘද්ධි නැති වැ සෘද්ධි ඇතියකු සෙයින් ද, මවුගේ ඍතුකාලය ද මවුපියන්ගේ සඞ්ගමය ද බලමින් සතියක් හෝ අතිරෙක සතියක් පමණ කල් සිටුනේ යී ද, මරණයත් මවුකුස පිළිසඳ ගැනුමත් අතර කාලය **අන්තරාභව** නමැයි ද කීහු.

'අන්තරාපරිනිබ්බායි පුද්ගලයෙක් ඇතැ'යි යන හේතුවින් අන්තරාභව- යක් ඇතිවත් මැ උපහච්චපරිනිබ්බායී ආදි පුද්ගලයනුදු ඇතියෙන් උපහච්චභවාදිය ද ඇති වියැයුතු යැ. පරවාදීන් එබඳු භවයක් ප්‍රතිඥා නො කරන හෙයිනුදු, කාමරූපාදි භවයන් අතුරෙහි අන්තරාභවයක් නැති හෙයිනුදු, කාමාදි තුන් භවයන් හැර සතරවැනි භවයන් නැති හෙයිනුදු, අන්තරාභවූපග කර්මයක් නැති හෙයිනුදු, හැම සත්නට අන්තරාභවයක්

නැති හෙයිනුදු, එ කියන අනන්තරාභවයෙහි වේදනා සංඥාදිය නැති හෙයිනුදු, ජරාමරණ නැති හෙයිනුදු 'අනන්තරාභවයෙක් නැතැ'යි කථාවත්ථුයෙහි දී එ වාදය ඛණ්ඩනය කරනලද්දේ ය.

පසු වැ අනන්තරාභවවාදීහු අනන්තරාභවයෙක් ඇති මැ යයි දක්වන්නට තෙවළායෙන් සාධක සොයනුවෝ "තතො ත්වං බාහිය, නෙවිධ න හුරං න උභයමන්තරෙන" යන **උදානපාළි** යැ බාහිය සූත්‍රපාඨයෙහි එන "**උභය-මන්තරෙන**" යන පදය ද, "**භූතා වා සම්භවෙසී වා**" යන **සුත්තනිපාතයෙහි** කරණීයමෙත්තසූත්‍රපාඨය ද අර්ථ විපරීත කොට ප්‍රමාණ වශයෙන් ගත්හ. උදානපාළියට අටුවා ලියන භදන්ත **ධම්මපාලාචාරීන්** විසින් තථාගතානුමත වූ අර්ථකථා විවරණ කරමින් එයිනුදු 'අනන්තරාභවයෙක් ඇති'යි නො වදාළ බව හෙළි කරනලද්දේ ය.

උදාන අටුවා සම්පාදනයෙන් කලකට පසු වැ සර්වාස්තිවාදී නිකායික වූ **වසුබන්ධු** නම් ආචාර්යවරයා අනන්තරාභවවාදය තව තවත් තර කරමින් යට දැක්වූ සූත්‍ර හා **මැදුම්සඟි** යැ මහාතණ්හාසඞ්ඛය සූත්‍රයෙහි "මාතාපිතරො ච සන්නිපතිතා හොන්ති, මාතා ච උතුනී හොති, ගන්ධබ්බො ච පච්චුපට්ඨිතො හොති" යී වදාළ තැන්හි '**ගන්ධබ්බො**' යනුයෙහි "**ගන්ධර්ව** = ගඳ අනුභව-කරන්නා-ගන්ධානුභවයට යන්නා" යි නිරුක්ති හෙයින් 'ගන්ධර්ව' නම් වූ යේ **අනන්තරාභවික සත්ත්වයා** මැ යයි ගෙන **අභිධර්මකෝෂ** යෙහි ලොකධාතු නිර්දේශයෙහි කාරිකා කිහිපයෙකින් අනන්තරාභවවාදය නඟාලී ය. එමතු ද? සංස්කාරප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රතිසන්ධිවිඥානයාගේ සම්භවය දක්වනු සඳහා අටුවායෙහි වදාළ ප්‍රතිබිම්බොපමාව ද වසුබන්ධුන් විසින් බැහැර කරනලද්දේ ය. (ප්‍රතිබිම්බං අසිද්ධත්වාත් අසාම්‍යාච්චානිදර්ශනම්.) එ ද අනන්තරාභවවාදය තරකිරීමෙහි මඟක් වශයෙනි.

කථාවත්ථුයෙහි "අන්තරාභවෙ අත්ථි රූපං වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණං" යී අනන්තරාභවයෙහි රූප වේදනා සංඥා සංස්කාර විඥාන ඇද්ද? යන සකවාදී (ස්ථවිරවාදී) ප්‍රශ්නයට 'නැති' (න හෙවං වත්තබ්බෙ) යී පරවාදී (නිකායාන්තරවාදී) පිළිතුර විය. එහෙත් අභිධර්මකෝෂයෙහි (අසා-වෙෂ්‍යත් පූර්වකාලභවාකෘතිඃ) 'අනන්තරාභවිකයා පූර්වකාලභවයට සමාන ආකෘති දරයි ද, (සකලාක්ෂ:) චක්ෂුරාදී සියලු ඉන්ද්‍රිය රූපයෙන් සංයුක්ත යයි ද, කියමින් පරවාදියා මුල දී බැහැර කළ කරුණු පසුව පිළිගෙන ඇති සැටි ද, 'අනන්තරාභව උපපත්තිභව පූර්වකාලභව මරණභව' යී භව සතරක් නිර්මාණය කරමින් සද්ධර්මප්‍රතිරූප මවා ඇති සැටි ද විමැසියැයුතු ය.

නිරයපාලකථා:

"සකානි කම්මානි හනන්ති තත්ථ" යන නීතාර්ථ සූත්‍රපදය විපරීත කොට ගෙන, 'නිරයෙහි නිරයපාලයෝ නැති'යී ද, සවකීය 'නෙරයිකකර්මයෝ මැ නිරයපාලරූපයෙන් සිට නිරිසත්නට හිංසා කෙරෙති'යී ද **අන්ධකනිකාය වංසීහු** කියති. තිකඞ්ගුත්තර දේවදූත සූත්‍රයෙන් ද මජ්ඣිමනිකාය - උපරිපණ්ණාසක - මහාදේවදූත සූත්‍රයෙන් ද "තමෙනං භික්ඛවෙ නිරයපාලා පඤ්චවිධබන්ධනං නාම කාරණං කාරෙන්ති" යනාදි නොයෙක් සූත්‍ර දක්වා කථාවත්ථුයෙහි දී ඒ නිරයපාලවාදය බැහැර කොට ඇත. එහෙත් පපඤ්ච-සූදනී මනොරථපූරණී අටුවා දෙක්හි මැ: "එකච්චෙ ථෙරා නිරයපාලා නාම නත්ථි, යන්තරූපං විය කම්මමෙව කාරණං කාරෙතීති වදන්ති. තං අත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලාති, ආමන්තා, අත්ථි ච කාරණිකාති ආදිනා නයෙන

අභිධම්මෙ පටිසෙධිතමෙව'' යි මේ ආන්ධ්‍රකයන්ගේ වාදය ම ''එකච්චෙ ථෙරා'' යි ඒකත්‍යවාදයක් ලෙස දක්වන ලද්දේ ය. ආන්ධ්‍රක නිකාය සතරින් ඇතැම් ඈදුරොලෙක් ස්ථවිරවාදීන්ට සමීපව සිටියා වනැ'යි සිතියැ යුතු ය. ආන්ධ්‍රකවාදයක් වූ නිරයපාලකථාව සඟිඅටුවාවට ආයේ එහෙයිනි. සමන්තපාසාදිකායෙහි ද බොහෝ තැනෙක අන්ධකයන්ගේ අටුවායෙන් නඟාගත් කරුණු සඳහන් ව ඇති සැටි ද සැලැකියැ යුතු ය.

වාදයන්ට සම්බන්ධ නිකායාන්තරිකයෝ:

කථාවත්‍ථුප්‍රකරණයෙහි විශෝධනයට භාජන වූ දෙසියසතළොසක් වාදකථාවන් අතුරෙන් එක්සැත්තෑවක් පමණ වාදයන්ට සම්බන්ධ වූවාහු යථොක්ත අන්ධක ඈදුරොලෙහි වූවෝ ය. පුබ්බසෙලීයාදි අන්ධක නිකායාන්තරිකයන් වෙන වෙන මැ උපදවාලූ වාදකථා ද ඇත. ඒ ඒ නිකායිකයන් තමන් තමන්ගේ ලබ්ධිවශයෙන් සම්බන්ධ වූ වාදකථා කථාවත්‍ථුඅටුවායෙහි සඳහන් ලත් පරිදි මෙසේ යැ:

1. අන්ධක	වාද	71	9. මහිංසාසක	වාද	9
2 උත්තරාපථක	,,	41	10. අපරසෙලීය	,,	5
3. මහාසංඝික	,,	32	11. වෙතුල්ලක	,,	3
4. පුබ්බසෙලීය	,,	27	12. සබ්බත්‍ථවාදී	,,	2
5. සම්මිතිය	,,	25	13. වජ්ජිපුත්තක	,,	2
6. රාජගිරික	,,	10	14. කස්සපික	,,	1
7. සිද්ධත්‍ථික	,,	10	15. ගොකුලික	,,	1
8. හෙතුවාදී	,,	10	16. භද්‍රයානික	,,	1

මහායානසම්භවය:

අශෝකාධිරාජ්‍යයෙහි නිකායාන්තරිකයන්ගේ පක්‍ෂබල හීන වූයෙන් ඔහු ප්‍රත්‍යන්ත ජනපදයන් කරා එළැඹැ නිශශබ්දලෙශයෙන් කල් යැවූහ. ගන්ධාර දෙශයෙහි පුරුෂපුරය (පෙෂාවර්) ඔවුන්ගේ මධ්‍යස්ථානය විය. බුදුන් පිරිනිවි සවැනි සියවසෙහි කණිෂ්කාධිරාජයා දඹදිවැ ආධිපත්‍යයට පැමිණි කල්හි එ රජු පහදවාගත් ඔහු එ රජුගේ මැ ආරාධනායෙන් පන්සියක් භික්‍ෂූහු එක් වැ ගෙන කුණ්ඩලවන විහාරයෙහි සඞ්ගීතියක් කළහ. ඒ වූ කලී මහාසංඝිකාදි නිකායවාසීන් නිපදවාලූ ග්‍රන්‍ථයනට 'විභාෂා' නම් ටීකාග්‍රන්‍ථ සම්පාදනය කිරීමෙකි. එ විභාෂා ග්‍රන්‍ථයන් පිළිගත් හැම නිකායිකයෝ මැ එක් වැ ගෙන වෛභාෂික නම් එක් ඈදුරොලක්බවට ගියහ. ඔහු හැම බුදුබවට පැමිණීමෙන් මැ නිර්වාණාධිගමය කළයුතු යැයි ගෙන, තුමූ මැ මහායාන නම් වූහු. විභාෂා නො පිළිගත් නිකායාන්තර කීපයක් හා අසම්භින්න ස්ථවිරවාදය හා හීනයාන යි නම් කළහ. ඒ උන්ගේ මානමදයෙන් කළ ආරෝපණ මාත්‍රයෙකි·

කල් යාදී වෛභාෂිකයෝ විවිධ ලබ්ධිහේතුයෙන් ම 'සර්වාස්තිවාදී යැ, සෞත්‍රාන්තික යැ, විඥානවාදී යැ, ශූන්‍යවාදී යැයි කොටස් සතරකට බිඳිගියහ. ලබ්ධිවශයෙන් භින්න වුව ද ඔහු නාලන්දා, වික්‍රමශිලා ඔදන්තපුරී ආදි ස්ථාන මූලායතන කොටගෙන මහායානිකයන් වශයෙන් එක් වැ විසූහ·

කථාවත්ථුයෙහි වාක්‍යප්‍රයෝග:

කථාවත්ථුප්‍රකරණය විභාග කරනලද්දේ බුදුන් පිරිනිවි තුන්වැනි සියවසෙහි යැ. මේ කාලාන්තරයෙහි පාලිමාගධිකව්‍යවහාරයෙහි දී ඇතැම් ශබ්දප්‍රයෝගයන්ගේ යම් යම් වෙනස්වීම් සිදු වූ බව පෙනේ. තත්කාලීන-ව්‍යවහාරයෙහි පැවැති අයුරු යෙදුණු ශබ්දප්‍රයෝග කථාවත්ථුයෙහි දක්ක හැකි ය. (මෙ ද කථාවත්ථුප්පකරණය රචනා කළ ග්‍රන්ථයක් නො ව මොග්ගලිපුත්තතිස්ස මහරහතුන් වහන්සේගේ දෙශනාවක් බවට සාධකයක් වෙයි.) එබඳු කිහිපතැනෙක් මෙසේ යැ:

සච්ඡිකට්ඨ:

මායා මරීචි ආදිය සෙයින් අභූත නො වූ, භූත වූ සත්‍ය වූ අර්ථය 'සච්චට්ඨ' යනු වේ. මේ අර්ථයෙහි 'සච්ඡිකට්ඨ' ශබ්දය ම කථාවත්ථුයෙහි බෙහෙවින් යෙදී ඇත.

න හෙවං වත්තබ්බෙ:

'න හි+එවං' යි විච්ඡෙද යි. 'න හ එවං' යි හෝ වෙයි. 'හි' කිව ද, 'හ' කිව ද වාක්‍යපූරණයෙහි නිපාත යැ: 'එසේ නො කියැයුතු යැ' (න එවං වත්තබ්බං) යනු වේ.

වත්තබ්බෙ:

ලිඞ්ගාර්ථ එකත්වයෙහි 'සි' හට 'එ' වූ තැනි. සූත්‍රපාලියෙහිදු කිසිතැනෙක 'වනප්පගුම්බෙ ඵුස්සිතග්ගෙ' ආදියෙහි සෙයින් ඉතා විරල වැ මේ ප්‍රයෝගය ඇත ද කථාවත්ථුයෙහි 'නිග්ගහෙතබ්බෙ, දුන්නිග්ගහිතෙ, එකට්ඨෙ, තජ්ජාතෙ' ආදි විසින් මේ ප්‍රයෝගය බහුල වැ දක්නට ඇත.

හඤ්චි:

'සචෙ' හෝ 'යදි' (ඉදින්) ශබ්දාර්ථයෙහි නිපාත යැ සූත්‍රපාලියෙහි දුර්ලභ වූ මේ අව්‍යයරූපය ද කථාවත්ථුයෙහි සුලභ වේ.

ආමන්තා:

ප්‍රතිඥායෙහි නිපාත යැ. අන් තන්හි 'ආම, ආමො, එවං' යි යෙදෙන ප්‍රතිජානනාර්ථය කථාවත්ථුයෙහි මේ යෙදෙන සැටි යි.

හෙවං:

මෙහි 'හ' කාර ආගමජ යි. 'එවං' යනු වේ. 'හෙවමෙවං, හෙතායෙ පටිඤ්ඤාය' ආදි අනෙකස්ථලයෙහි පදාදි වූ ආගමහකාරය කථාවත්ථු-පාලියෙහි ඇත.

එසෙ සෙ:

'එසො සො' (තෙලෙ හේ මැ වෙයි.) නොහොත් 'එසො එසො' (තෙලෙ තෙලෙ මැ ය.) 'එසො එසො යෙව' යනු වේ.

හෙවත්ථි:

මෙහි දු හකාර ආගම යැ. නිග්ගහීත සවරලොප යි. 'එවං අත්ථි' යනු වේ හෙව නත්ථි 'එවං නත්ථි' යනු වේ.

ස්වෙවත්ථි ස්වෙව නත්ථි:

'සො එව අත්ථි, සො එව නත්ථි' (හෙ මැ ඇත, හෙ මැ නැත) යනු මේ.

අත්ථත්ථො නත්ථත්ථො:

'අත්ථි සභාවෙං, නත්ථි සභාවො' අස්ත්‍යර්ථය නාස්ත්‍යර්ථය (ඇත යන ස්වභාව, නැත යන ස්වභාව) යනු වේ.

නත්ථි නාතීතං:

'නො අත්ථි, නො අතීතං' යනු වේ.

කථාවත්ථුසංස්කරණය:

කථාවත්ථුප්පකරණය කිහිප වරෙක සංස්කරණයෙන් මුද්‍රණය වී ඇත. බුද්ධජයන්ති සමයෙහි බුරුමරට දී සිදු කළ ඡට්ඨසඞ්ගායනාවෙනුදු සංස්කරණය ලැබ මුද්‍රණය විය. මේ වූ කලී නවීනතම සංස්කරණය විය හැකිය.

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටකපාළි සංස්කරණය නම්: ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථයන්හි දීර්ඝ-කාලාන්තරයෙහි ලේඛකදෝෂයෙන් ජනිත වූ අක්ෂර පද ව්‍යඤ්ජනයන් පිළිබඳ විපරීතතායෙක් වේ නම් එය බැහැර කොට, ත්‍රිවිධ සඞ්ගායනාවට නැඟිගිය ශුද්ධ වූ පාඨය මැ මතු කොට ගැනීම ය. මේ කාර්‍යයෙහි ප්‍රබල වූ විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි සම්මාන උපකුලපති පරවාහැර ශ්‍රී වජිරඤාණාභිධාන නාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ප්‍රමුඛත්වය ඇති බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයෙන් කථාවත්ථුප්පකරණයේ සංස්කරණය සිදු වී ඇත. මේ සංස්කරණයෙන් ශුද්ධියට පත් පදපාඨ ඒ ඒ පිටුයෙහි පාඨාන්තර විසින් දක්වා ඇතියෙන් වෙන මැ සඳහන් නො කළ මනා යැ.

කථාවස්තුප්‍රකරණය තථාගතභාෂිතය පිළිබඳ පරවාදමථනය සඳහා වාද ප්‍රතිවාදලේශයෙන් වදාරනලද්දෙකි. එහෙයින් එහි ප්‍රණීත වූ න්‍යායමාර්ගයෙකුදු ඇත. (එය මෙහි මුල දී සැකෙවින් දක්විණි.) ග්‍රන්ථලාඝවය සඳහා ප්‍රශ්න දෙකක් තබා ප්‍රකරණය මුළුල්ල පෙය්‍යාලමුඛයෙන් සඞ්ග්‍රහ වී ඇත. මෙසේ එහි කථාමාර්ගය අතිශයින් දුරවබෝධය. මේ සංස්කරණයෙහි ලා හැම කථා මාර්ගයෙක මැ සකවාදී පරවාදී දෙ පක්ෂය ද, ඒ ඒ පක්ෂයෙහි පුච්ඡා පටිජානනා (පටිඤ්ඤා) අනුයෝග පටික්ඛෙප හා අනුලෝම පටිලෝම විසින් සිටි ඨපනා පාපනා ආරෝපනා හා නිග්ගහ ද වෙන් කොට දක්වෙයි. පුග්ගලකථාදි එක් එක් කථායෙහි බැසගෙන සිටි ප්‍රශ්න වෙන් කොට දක්වනු සඳහා අනුක්‍රමයෙන් අඞ්ක යොදා ඇත. එක් එක් අඞ්කය තුළ 'සකවාදී පුච්ඡා' 'පරවාදී පටිඤ්ඤා' ආදිය පිළිබඳ සංකේත පද ද පෙළ ඉදිරියෙහි යෙදිණ. ඒ ඒ පිටුවෙහි දකුණු පසින් දේශනා පාළිය ද, හැම පාළි පිටුවක් ඉදිරිපිට යට කී ලෙසින් සංලක්ෂිත වූ සිංහල පරිවර්තනය ද යොදා ඇත.

සිංහල පරිවර්තනය:

බුද්ධජයන්ති උත්සව අනුස්මරණය සඳහා ලඞ්කාරාජ්‍යය විසින් සම්මත වූ විශිෂ්ටතම කාර්‍ය්‍යය වූයේ ත්‍රිපිටකය සිංහල භාෂාවට නගාලීම යි. ත්‍රිපිටකයෙහි ඇතැම් ග්‍රන්ථයෙක් නොයෙක්වර සන්න පිටපත් හා පරිවර්තන ආකාරයෙන් නොයෙක් ලෙසින් සිංහලට නැඟී ඇත ද, ඇතැම් ග්‍රන්ථයෙක් එබඳු පරිවර්තනයකට කිසිකලෙක භාජන වී නැත. කථාවස්තුප්‍රකරණය ද එබඳු ග්‍රන්ථයෙකි. එයට අටුවා ටීකා අනුටීකා ඇත ද එ හැම ඉතා සංක්ෂිප්ත යැ. පෙළ විසින් ද කථාවස්තුප්‍රකරණය දුර්බෝධ යැ. එය පරිවර්තනය සඳහා **ලංකාබෞද්ධමණ්ඩලය** විසින් ආරාධිත වූවෝ ශ්‍රී ලඞ්කා දක්ෂිණදිශාභාග-යෙහි ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක තන් පැමිණියෝ යැ. ව්‍යාකරණ ඡන්දෝලඞ්කාර-තර්කන්‍යායේතිහාස සහිත ප්‍රාචීන භාෂා විෂයෙහි පණ්ඩිතෝපාධිය අයත්න-යෙන් හිමිකරගත්තුවහ. ලක්දි වැ වත්මන් පඬිරුවන්වැලෙහි තරලමිණි වූවහ. ලේඛකයන් කෙරෙහි අග්‍රේසර ව්‍යක්ත වාදීවූ, අහංගම **විද්‍යාචන්ද්‍ර** පිරුවන් හිමියෝ ය. ඔබ **කෝදාගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝකාභිධාන** මහාස්ථවිරයන් වහන්සේ යි.

කථාවස්තුප්‍රකරණයෙහි සිංහල පරිවර්තනය සරල යැ, සුගම යැ. සිංහල සාහිත්‍යතරුවරයෙහි අරුත්රස වැහෙන නවතම අමාඵලයෙකි. කථාවස්තු කොටාරෙහි සැඟැ වී සිටි අරුත්රුවන් පහයන මිණිපහනක් බඳු යි. එය ධර්මකාමීනට සගපවග නැඟුමට හිණිපෙතෙක් වේවයි අපගේ ආශංසනය වේ.

කථාවස්තු පිළිබඳ මේ සංඥපන සංලක්ෂණ සම්පාදනයෙහි දී අග්ගමහාපණ්ඩිත **බලන්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රෙය** මහානායකස්ථවිරපාදයන් වහන්සේ අපට උපස්තම්භක වැ සිටි බව ද, පණ්ඩිත **කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර** ස්ථවිරයන් වහන්සේ ඇතැම් කරුණු සංසන්දනායෙහි සහාය වූ බව ද මෙහි ලා පවසම්හ.

ලබුගම ලඞ්කානන්ද ස්ථවිර.

බුද්ධවර්ෂ 2511.
ප්‍රවචනොදය පිරිවෙන,
මොල්ලිගොඩ,
වාද්දුව.

සඞ්කේත නිරූපණය

[ග්‍රන්ථයෙහි යෙදී ඇති සඞ්කෙත]

ස. පු:	...	සකවාදී පුච්ඡා,
ප. පටිඤ්ඤා:	...	පරවාදී පටිඤ්ඤා,
ස. අනු:	...	සකවාදී අනුයොගො,
ප. පටි:	...	පරවාදී පටික්කෙපො,
ප. පු:	...	පරවාදී පුච්ඡා,
ස. පටිඤ්ඤා:	...	සකවාදී පටිඤ්ඤා:
ප. අනු:	...	පරවාදී අනුයොගො,
ස. පටි:	...	සකවාදී පටික්කෙපො,
අනු. ඨ:	...	අනුලොම ඨපනා,
අනු. පා:	...	අනුලොම පාපනා,
අනු. ආ:	...	අනුලොම ආරොපනා,
පටි. ඨ:	...	පටිලොම ඨපනා,
පටි. පා:	...	පටිලොම පාපනා,
පටි. ආ:	...	පටිලොම ආරොපනා,
ස. නි:	...	සකවාදී නිග්ගහො,
ප. නි:	...	පරවාදී නිග්ගහො,
ස. නිග:	...	සකවාදී නිගමනං,
ප. නිග:	...	පරවාදී නිගමනං,
ස. වි:	...	සකවාදී විස්සජ්ජනා,
ප. වි:	...	පරවාදී විස්සජ්ජනා.

පොත්ථක සඞ්කෙත

සී. මු:	...	සීහලක්ඛර - මුද්දිත පොත්ථකං,
ස්‍යා:	...	ස්‍යාමක්ඛර - මුද්දිත පොත්ථකං,
මජසං:	...	මරම්මජටඨසඞ්ගීතිපිටක - පොත්ථකං,
PTS.	....	Pali Text Society Edition.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

අa ආā ඉi ඊī උu ඌū එe ඔō

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤña
ටṭa	ඨṭha	ඩḍa	ඪḍha	ණṇa
තta	ථtha	දda	ධdha	නna
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma

යya රra ලla වva සsa හha ළḷa අංṃ

කka	කාkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙkē	කොkō
ඛkha	ඛාkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛොkhō
ගgā	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කකkka	ඤඤññа	ත්‍රtra	මඵmpha
කඛkkha	ණහṇha	දදdda	මබ,ඹmba
ක්‍යkya	ඤචñca	දධddha	මභmbha
ක්‍රිkri	ඤඡ,ඤ්ඡñcha	ද්‍රdra	මමmma
ක්වkva	ඤ්ජ,ඦñja	ද්ව,ඳdva	මහmha
ඛ්‍යkhva	ඤඣñjha	ධවdhva	යය,ය්‍යyya
ඛවkhya	ටටṭṭa	නතnta	යහyha
ගගgga	ටඨ,ඨṭṭha	නථntha	ලලlla
ගඝggha	ඩඩḍḍa	නදnda	ල්‍යlya
ඞකṅka	ඩඪḍḍha	නධndha	ලහlha
ග්‍රgra	ණණṇṇa	නනnna	වහwha
ඞඛṅkha	ණටṇṭa	නහnha	සසssa
ඞගṅga	ණඨṇṭha	පපppa	සමsma
ඞඝṅgha	ණඩ,ඬṇḍa	පඵppha	සවsva
චචcca	ණහṇha	බබbba	හමhma
චඡccha	තතtta	බභbbha	හවhva
ජජjja	තථttha	බ්‍රbra	ළහḷha
ජඣjjha	ත්වtva	මපmpa	

ා ā ි i ී ī ු u ූ ū ෙ e ො ō

අභිධම්මපිටකෙ

කථාවත්ථුප්පකරණපාළියා

පඨමභාග - විසයසූචි

විසයා			පිට්ඨඞ්කා
පඨමො වග්ගො			**2 - 422**
1. පුග්ගලකථා	...	...	2 - 188
2. පරිහානිකථා	...	...	190 - 250
3. බ්‍රහ්මචරියකථා	...	...	152 - 274
4. ඔධිසොකථා	...	...	276 - 288
5. ජහතිකථා	...	...	290 - 302
6. සබ්බත්ථිකථා	...	...	304 - 372
7. අතීතඛන්ධාදිකථා	...	..	374 - 390
8. එකච්චං අත්ථීතිකථා	...	...	392 - 402
9. සතිපට්ඨානකථා	...	...	404 - 412
10 හෙවත්ථිකථා	...	...	414 - 422
මහාවග්ගො නිට්ඨිතො			
දුතියො වග්ගො			**424 - 578**
11. පරූපහාරකථා	...	...	424 - 444
12. අඤ්ඤාණකථා	...	...	446 - 462
13. කඞ්ඛාකථා	...	...	464 - 478
14. පරවිතරණකථා	...	...	480 - 496
15. වචීභෙදකථා	...	...	498 - 518
16. දුක්ඛාහාරකථා	...	...	520 -
17. චිත්තට්ඨිතිකථා	...	...	522 - 530
18 කුක්කුළකථා	...	...	532 - 540
19. අනුපුබ්බාභිසමයකථා	...	...	542 - 560
20. වොහාරකථා	...	...	562 - 572
21. නිරොධකථා	...	...	574 - 578

දුතියො වග්ගො නිට්ඨිතො.

අභිධම්මපිටකෙ

කථාවත්ථුප්පකරණං

පඨමො භාගො

අභිධම්මපිටකෙ

කථාවත්ථුප්පකරණං

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස.

පඨමො වග්ගො

1. 1.

පුග්ගලකථා

1. සකවාදීපුච්ඡා: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.[1]

පරවාදීපටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

සකවාදීඅනුයොගො: යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො[2] තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.[1]

පරවාදීපටික්ඛෙපො: නහෙවං වත්තබ්බෙ.

සකවාදීනිග්ගහො: ආජානාහි නිග්ගහං.

---

1 සච්ජිකට්ඨපරමට්ඨෙනාති - ස්‍යා

2. සච්ජිකට්ඨො පරමට්ඨො - ස්‍යා

අභිධර්මපිටකයෙහි

කථාවස්තුප්‍රකරණය

ඒ භගවත් අර්හත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා.

ප්‍රථම වර්ගය

1. 1

පුද්ගලකථා

[අප බුදුන් පිරිනිවි දෙවන සියවසෙහි 'ථේරවාද'යෙන් බිඳීගිය 'වජ්ජිපුත්තක' නම් ඇදුරොලෙක්, තත්ප්‍රභව වූ 'සම්මිතිය' නම් ඇදුරොලෙක් යි ඇදුරොල්හු දෙදෙනෙක් වූහ. ඔහු බුදුන් විසින් "අත්ථිපුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො" යනාදීන් සම්මුතිසත්‍ය විසින් සංකේතවචනයෙන් වදාළ සූත්‍රප්‍රදේශයෙහි අර්ථ වරදවා ගෙන, භූතාර්ථයෙන් පුද්ගලයෙක් සත්ත්වයෙක් ඇති'යි අභිනිවෙශ කොට ඡලවඥන්‍යායයෙන් විපරීතග්‍රාහ ඇති වූහ. සප්‍රත්‍යය - අප්‍රත්‍යාදි විසින් විභක්ත සප්තපඤ්චාශත් ස්කන්ධායතනධාතු ආදි ධර්මප්‍රභේදමාත්‍ර වත් මුත් යථාර්ථයෙන් පුද්ගලයෙකු නැතියෙන් උන්ගේ ඡලවාදයට අවකාශ නො දෙනු සඳහා පළමු මැ තෙල "පුද්ගලකථා" ආරබ්ධ යි.]

1. සකවාදීපුච්ඡා: සත්‍යාර්ථ (=භූතාර්ථ) පරමාර්ථ (=ආත්මප්‍රත්‍යක්ෂ සංඛ්‍යාත උත්තමාර්ථ) වශයෙන් පුද්ගලයෙක් (=ආත්මයෙක්,) උපලභ්‍යමාන වේ ද? (නුවණ එළවා දත්නා ලැබේ ද?)

පරවාදීපටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

සකවාදීඅනුයොග: යම් (ස්කන්ධ – ආයතන – ධාතු – ඉන්ද්‍රිය විසින් ඇති සත්පනස් ප්‍රභෙද වූ) සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද, ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද? (සත්පනස් ධර්මයන් කෙරෙහි රූපාදීන්ගේ රූපනාදි ආකාර-යෙන් දක්නා සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථයෙක් ඇත් ද? තොප කියන පුද්ගලත් ඒ ආකාරයෙන් ලැබේ ද?)

පරවාදීපටික්ඛෙප: එසේ නො කියැයුතු යැ.

සකවාදීනිග්ගහ: නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනුලොමඨපනා: තඤ්චෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන,

අනුලොමපාපනා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො–පරමට්ඨො[1] තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති.

අනුලොම ආරොපනා: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙ–නා’ති මිච්ඡා.

පටිලොමඨපනා: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති

පටිලොමපාපනා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති.

පටිලොම ආරොපනා: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙ–නා’ති මිච්ඡා.

අනුලොම පඤ්චකං.

2. පරවාදීපුච්ඡා: පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති[2]

සකවාදීපටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

පරවාදීඅනුයොගො: යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති?

ස. පටික්ඛෙපො: නහෙවං වත්තබ්බෙ.

පරවාදීපටිකම්මං: ආජානාහි පටිකම්මං.

---

1. සච්ඡිකට්ඨො පරමට්ඨො - සයා.
2. සච්ඡිකට්ඨපරමට්ඨෙනාති - සයා.

අනුලොමඨපනා: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ නම්,

අනුලොමපාපනා: භවත, එහෙයින් (තොප විසින්) යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද, එ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් එ පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු මැ යැ.

අනුලොම ආරොපනා: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද, ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් එ පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි නො කියැයුතු යැ යි ද යන යම් බසක් එහි ලා කියෙහි නම් මෙ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටිලොමඨපනා. යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද, එ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් එ පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි ඉදින් නො කියැයුතු නම්, භවත, (තොප විසින්) සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි නො ද කියැයුතු මැ යැ.

පටිලොමපාපනා: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි ද,

පටිලොම ආරොපනා: යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද, එ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් එ පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි නො කියැයුතු යැ යි ද යම් බසක් එහි ලා කියෙහි නම් මෙ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

අනුලොම පඤ්චක යි.

2. පරවාදීපුච්ඡා: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ ද?

සකවාදීපටිඤ්ඤා. එසේ යැ (නො දත්නා ලැබේ)

පරවාදීඅනුයොග: යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද, එ හෙතු–වින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් නො දත්නා ලැබේ ද?

සකවාදීපටික්ඛෙප: එසේ නො කියැයුතු යැ. (සම්මති – පරමාර්ථ සත්‍ය දෙක මිශ්‍ර කොට ඇසූයෙන් මෙසේ ප්‍රතික්ෂිප්ත යි).

පරවාදීපටිකම්ම: මෙ ප්‍රතික්‍රියාව පිළිගනුව.

අනුලොමඨපනා: හඤ්චි පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන,

අනුලොමපාපනා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

අනුලොම ආරොපනා: යං තත්ථ වදෙසි: 'වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති මිච්ඡා.

පටිලොමඨපනා: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

පටිලොමපාපනා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

පටිලොම ආරොපනා: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති මිච්ඡා.

පටිකම්මචතුක්කං.

8. ප. නි. එවං චෙ පන මඤ්ඤසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති, තෙන තව තත්ථ හෙතාය පටිඤ්ඤාය හෙවං පටිජානන්තං හෙවං නිග්ගහෙතබ්බෙ. අථ තං නිග්ගණ්හාම. සුනිග්ගහිතො ච හොසි.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨ පරමත්ථෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

අනුලොමඨපනා:	ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ නම්,
අනුලොමපාපනා:	භවත, එහෙයින් (භවත්හු විසින්) යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද එ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු මැ යැ.
අනුලොම ආරොපනා:	සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ ය යි කියයුතු යැ යි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යැ යි නො කියයුතු යැ යි ද යන යම් බසක් එහි ලා කියෙහි නම් එ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.
පටිලොමඨපනා:	යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් ඇද්ද එයින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි ඉදින් නො කියැයුතු වේ නම්,
පටිලොමපාපනා:	භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යැ යි නො කියයුතු මැ යැ,
පටිලොම ආරොපනා:	සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබෙ යැ යි ද යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යැ යි නො ද කියැ යුතු යැ යි ද එහි ලා යම් බසක් කියෙහි නම් එ (තොපගේ) මිථ්‍යායෙකි.

පටිකම්ම චතුක්ක යි.

8. ප. නි:	සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගලයෙක් නො දන්නා ලැබේ යැ යි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යැයි නො කියැ යුතු යැයි ද (යනුවෙන්) ඉදින් භවත් හඟනේ නම් එ හෙයින් එ ප්‍රතිඥයෙන් එ සේ ප්‍රතිඥ කරන භවත් මෙසේ නිග්‍රහ කටයුතු වෙයි. එ බැවින් මෙසේ භවත්හු (මතුයෙහි එන සැටියෙන්) නිග්‍රහ කරම්හ. තවද (අප විසින්) මැනැවින් නිග්‍රහ කරන ලද්දේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ නම්,
අනු. පා:	භවත, එ හෙයින් (භවත්හු විසින්) යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද එ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දන්නා ලැබෙ යැ යි කිය යුතු මැ යැ.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො වෙ පන වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

පටි. ආ. යං තත්ථ වදෙසි. වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති ඉදං තෙ මිච්ඡා.

නිග්ගහ චතුක්කං.

4. ප. උ: එසෙ වෙ දුන්නිග්ගහිතෙ හෙවමෙවං තත්ථ දක්ඛ: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති. නො ච මයං තයා තත්ථ හෙතාය පටිඤ්ඤාය හෙවං පටිජානන්තා හෙවං නිග්ගහෙතබ්බා. අථ මං නිග්ගණ්හාසි, දුන්නිග්ගහිතා ච හොම.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් පුද්ගලයෙක් නො දත්නා ලැබේ යැ යි කියැ යුතු යැ යි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් එ පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යැ යි නො කියැයුතුයැ යි ද යන යම් බසක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හු ගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතු–විත් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යැ යි නො කියැයුතු වෙ නම්,

පටි. පා: භවත, (භවත්හු විසින්) සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශ–යෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යැ යි නො කියැයුතු මැ යි.

පටි. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගලයෙක් නො දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දත්නා ලැබෙ යැ යි නො කියැයුතු යැ යි ද යන යම් බසක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

නිග්ගහ චතුක්ක යි.

4. ප. උ: ඉදින් තෙල වැරැදි සේ කළ නිග්‍රහයෙක් වේ නම් (භවත්හු විසින්) සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යැ යි ද, 'යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල දත්නා ලැබේ ය යි නො කියයුතු යැ'යි (යනුවෙන් අනුලොම පඤ්චකයෙහි ලා) අපට කළ නිග්‍රහයෙහි දීත් එ පරිදි මැ දක්නෝ මැනැවැ. එහි ලා තෙල ප්‍රතිඥයෙන් මෙසේ ප්‍රතිඥ කරන අපි භවත්හු විසින් මෙසේ නිග්‍රහ කටයුත්තමෝ නො වම්හ. එසින් අපට මෙසේ (මතු සඳහන් වන පරිදි) නිග්‍රහ කරන්නෙහි නම් වැරැදි සේ නිග්‍රහ කරන ලද්දමෝ වම්හ.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගලයෙක් දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: භවත, එහෙයින් (භවත්හු විසින්) යම් සත්‍යා–ර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වෙ ද ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යැ.

අනු ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො ච පන වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති ඉදං තෙ මිච්ඡා.

උපනයනචතුක්කං.

5 ප. නිග: න හෙවං නිග්ගහෙතබ්බෙ, තෙන හි යං නිග්ගණ්හාසි.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො, තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරත්ථෙනා'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති[1] සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො වෙ පන වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

1 නුපලබ්භති - P. T S.

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගලයෙක් දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යැයි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි නො කියයුතු යැ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් එය භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි නො කියයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, එහෙයින් (භවත්හු විසින්) සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ය යි නො කියයුතු යැ.

පටි ආ. සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගලයෙක් දත්නා ලැබේ යැ යි කියයුතු යැ යි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වෙ ද ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි නො කියයුතු යැ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් මෙය භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

උපනය චතුෂ්කය යි.

6. ප. නිග: මෙසේ මම නිග්‍රහ කටයුතුයෙම් නො වෙමි. ඒ දුර්නිග්‍රහ හේතුවින් යම් හෙයකින් නිගන්නෙහි.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: භවත, එහෙයින් (භවත්හු විසින්) යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද එ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යැ.

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වෙ ද එ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් එය භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි ඨ: යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු නම්,

පටි. පා: භවත, එහෙයින් (භවත්හු විසින්) සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යැ.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති ඉදං තෙ මිච්ඡා.

නිගමනං: තෙන හි යෙ කතෙ නිග්ගහෙ සෙ නිග්ගහෙ දුක්කටෙ. සුකතෙ පටිකම්මෙ. සුකතා පටිපාදනා'ති

නිගමන[1] චතුක්කං.

පඨමො නිග්ගහො.

6. ප. පු: පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති?

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති?

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ. හඤ්චි පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙ-නා'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

1. නිග්ගමක - සීමු, මජසං

පටි. අං: “සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකැ”යි යම් නිග්‍රහයක් කෙරෙහි ද එසේ නිග්‍රහ නො කළයුතු යැ.

නිගමන: එහෙයින් යම් නිග්‍රහයෙක් කරන ලද ද එය දුෂකෘත යැ. අප විසින් කළ ප්‍රතික්‍රියාව සුකෘත යැ. කථාමාර්ග ප්‍රතිපාදනය සුකෘත යි.

නිගමන චතුක්ක යි.

ප්‍රථම නිග්‍රහ යි.

6. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබෙ ද?

ස පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (නො දත්නා ලැබේ)

ප. අනු: යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කිය යුතු යැ. (සම්මතසත්‍ය විසින් ප්‍රතික්ෂෙප නො කට හෙන හෙයිනි.)

ප. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පාං: භවත, එහෙයින් (භවත්හු විසින්) යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දත්නා ලැබෙ යයි කිය යුතු ය.

අනු. අං: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දත්නා ලැබෙ යයි නො කියයුතු යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු නම්, භවත, එහෙයින් (භවත්හු විසින්) සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යැ.

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’ති. මිච්ඡා.

පච්චනීක පඤ්චකං.

7. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. පටිකම්ම: ආජානාහි පටිකම්මං.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි· වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’ති මිච්ඡා.

පටි ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා’ති මිච්ඡා.

පටිකම්මචතුක්කං.

පටි. පා:	භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු මැ වේ නම්,
පටි. අා:	සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද එ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ඒ පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පච්චනීක පඤ්චක යි.

7\.

ස. පු:	සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද?
ප. පටිඤ්ඤ:	එසේ යැ.
ස. අනු:	යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් ඒ පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියයුතු යැ.
ස. පටිකම්ම:	මේ ප්‍රතිකර්මය පිළිගනුව.
අනු. ඨ:	ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ නම්,
අනු. පා:	භවත, එහෙයින් (භවත්හු විසින්) යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ඒ පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු මැ යැ.
අනු. අා:	සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යැයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.
පටි. ඨ:	ඉදින් යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ඒ පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු වේ නම්,
පටි. පා:	භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු මැ වෙයි.
පටි. අා:	සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු ය යි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් එ පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් එ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටිකම්ම චතුක්ක යි.

8. ස. නි: තං චෙ පන මඤ්ඤසි: 'වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති, තෙන තව තත්ථ හෙතාය පටිඤ්ඤාය හෙවං පටිජානන්තං හෙවං නිග්ගහෙතබ්බෙ, අථ තං නිග්ගණ්හාම. සුනිග්ගහිතො ච හොසි.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: 'වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ 'යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: 'වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති ඉදං තෙ මිච්ඡා.

නිග්ගහ චතුක්කං.

9. ස. උ: එසෙ චෙ දුන්නිග්ගහිතෙ හෙවමෙවං තත්ථ දක්ඛ: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති. නො ච මයං තයා තත්ථ හෙතාය පටිඤ්ඤාය හෙවං පටිජානන්තා හෙවං නිග්ගහෙතබ්බා. අථ මං නිග්ගණ්හාසි, දුන්නිග්ගහිතා ච හොම.

8 ස. නි: ඉදින් භවත් "සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ඒ පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු" යයි ද හඟනේ නම්, එ හැඟීමෙන් භවත්හුගේ එහි එන තෙල ප්‍රතිඥයෙන් මෙසේ පිළින කරන භවත් මෙසේ නිග්‍රහ කටයුතු වෙයි. දූත් තොප නිගත්තුම්හ. මනා කොට නිගත්නා ලද්දේ ද වෙයි.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: භවත, ඒ හේතුවින් යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද එයින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ඒ පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු මැ වෙයි.

අනු. අා: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ඒ පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි යන යමක් එහි ලා කියෙහි ද එ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු මැ වෙයි.

පටි. අා: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් එ පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් මෙ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

නිග්ගහ චතුක්ක යි.

9. ස. උ: ඉදින් මේ වැරදිසේ කළ නිග්‍රහයෙක් වේ නම් (භවත්හු විසින්) සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද එ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ ධර්ම වශයෙන් නො දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යයි ද (යනුවෙන් පච්චනීකපක්ඛක-යෙහි දී) අපට කළ නිග්‍රහයෙහිත් එපරිදි මැ සලකන්නේ යැ. එහි ලා මේ ප්‍රතිඥයෙන් මෙසේ පිළින කරන අපි භවත්හු විසින් නිග්‍රහ කටයුත්-තමෝ නො වම්හ. එබැවින් අපට මෙසේ (මතු සඳහන් වන පරිදි) නිග්‍රහ කරන්නෙහි නම් වැරැදිසේ නිග්‍රහ කරන ලද්දමෝ වම්හ.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙ-නා'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙ-නා'ති ඉදං තෙ මිච්ඡා.

උපනයන චතුක්කං

10 ස. නිග: න හෙවං නිග්ගහෙතබ්බෙ, තෙන හි යං නිග්ග-ණ්හාසි.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්ත-බ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමට්ඨො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති මිච්ඡා.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුග්ගල නො දන්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: භවත, එ හෙයින් (භවත්හු විසින්) යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ඒ පුග්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු මැ යැ.

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුග්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ඒ පුග්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් එ පුග්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, භවත්හු විසින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුග්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු මැ වෙයි.

පටි. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුග්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් එ පුග්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු' යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් මේ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

උපනයන චතුක්ක යි.

10. ස. නිග: මෙසේ මම නිග්‍රහ කටයුතුයෙම් නො වෙමි, ඒ දුර්නිග්‍රහ හේතුවින් යම් හෙයෙකින් නිගන්නෙහි.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුග්ගල නො දන්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: භවත, එ හෙයින් (භවත්හු විසින්) යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වෙ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් එ පුග්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු මැ වෙයි.

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුග්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, යම් සත්‍යාර්ථයෙක් පරමාර්ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුග්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු ය'යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි ද ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: නො වෙ පන වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

පටි.ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ යො සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො තතො සො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති ඉදං තෙ මිච්ඡා.

නිගමනං: තෙන හි යෙ කතෙ නිග්ගහෙ සෙ නිග්ගහෙ දුක්කටෙ සුකතෙ පටිකම්මෙ. සුකතා පටිපාදනා'ති.

නිගමන චතුක්කං

දුතියො නිග්ගහො.

11. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. අවජානනා: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: 'වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො වෙ පන වත්තබ්බෙ 'සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති,

පටි. ඨ:	ඉදින් යම් සත්‍යාර්‍ථයෙක් පරමාර්‍ථයෙක් වේ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු නම්,
පටි. පා:	භවත, සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු මැ වෙයි.
පටි. අා:	සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, යම් සත්‍යාර්‍ථයෙක් පරමාර්‍ථයෙක් වෙ ද ඒ හේතුවින් සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ වශයෙන් එ පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි නොකියයුතු යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකැ'යි මේ නිග්‍රහයක් කෙරෙයි ද එසේ නිග්‍රහ නො කළ යුතු යැ.
නිගමන:	එ හෙයින් යම් නිග්‍රයෙක් කරන ලද ද එ නිග්‍රහය දුෂ්කෘත යැ. අප විසින් කළ ප්‍රතික්‍රියාව සුකෘත යැ. කථාමාර්‍ගප්‍රතිපාදනය සුකෘත යි.

නිගමන චතුෂ්ක යි.

ෂෙද වන නිග්‍රහ යි.

11.	ස. පු:	සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?
	ප පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ වශයෙන් හැම තන්හි (සකල ශරිරයෙහි) මැ පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියයුතු යැ.
	ස. නි:	මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.
	අනු. ඨ:	ඉදින් සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ නම්,
	අනු. පා:	භවත, එහෙයින් (තොප විසින්) සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ වශයෙන් හැම තන්හි පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු මැ යැ.
	අනු. අා:	සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ වශයෙන් හැම තන්හි පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.
	පටි. ඨ:	සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ වශයෙන් හැම තන්හි පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු නම්,

පටි. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, නො ච වත්තබ්බෙ සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති මිච්ඡා. -පෙ-

තතියො නිග්ගහො

12. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බදා පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන,

අනු. පා: තෙන වත රේ වත්තබ්බෙ 'සබ්බදා පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, නො ච වත්තබ්බෙ සබ්බදා පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ සබ්බදා පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති,

පටි. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, නො ච වත්තබ්බෙ සබ්බදා පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති මිච්ඡා -පෙ-

චතුත්ථො නිග්ගහො.

පටි. පා: භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු මැ යෑ.

පටි. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම තන්හි පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු' යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් එ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි ...

තුන් වන නිග්‍රහ යි.

12. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිසඬකු: එසේ යෑ.

ස. අනු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම කල්හි (පූර්ව පශ්චිම කාලයෙහි දු ධරමානකාලයෙහි හා පිරිනිවි කල්හි දු) පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යෑ.

ස. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: භවත, එහෙයින් 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම කල්හි පුද්ගල දත්නා ලැබේ' යයි කියයුතු මැ වෙයි.

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම කල්හි පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු' යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි ද ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු මැ වෙයි.

පටි. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම කල්හි පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු' යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි ද ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි ...

සතරවන නිග්‍රහ යි.

13. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරම-ත්ථේනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරම-ත්ථේන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන නො ච වත්තබ්බෙ සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථේනා'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන නො ච වත්තබ්බෙ සබ්බත්ථ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථේනා'ති මිච්ඡා. -පෙ-

පඤ්චමො නිග්ගහො.

14. ප. පු: පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සබ්බත්ථ පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපර-මත්ථේනා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන,

13 ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් (ස්කන්ධ ආයතන ආදි) සියල්ලෙහි පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ.

ස. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: භවත, එයින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සියල්ලෙහි පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු මැ යැ.

අනු. ආ: 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සියල්ලෙහි පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු' යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් එ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සියල්ලෙහි පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු මැ යැ.

පටි. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සියල්ලෙහි පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි ද එ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි. ...

පඤ්චම නිග්‍රහ යි.

14. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම තන්හි පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ.

ප. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ සබ්බත්ථ පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ සබ්බත්ථ පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ සබ්බත්ථ පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ සබ්බත්ථ පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති මිච්ඡා.

ඡට්ඨං නිග්ගහො.

15. ප. පු: පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සබ්බදා පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ස. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ සබ්බදා පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ සබ්බදා පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති මිච්ඡා.

අනු. පා: හවත, එහෙයින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම තත්හි පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු මැ වෙයි.

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම තත්හි පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු' යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි ද ඒ හවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම තත්හි පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු වේ නම්,

පටි. පා: හවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු මැ වෙයි.

පටි. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම තත්හි පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ හවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

සවන නිග්‍රහ යි.

15. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම කල්හි පුද්ගල නො දත්නාලැබේ ද?

ස. පටි. එසේ නො කියයුතු යැ.

ප. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: හවත, එහෙයින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම කල්හි පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යැයි කියයුතු මැ වෙයි.

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම කල්හි පුද්ගල නො දත්නා ලැබේ යයි නො කියයුතු' යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් එ හවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: නො ච පන වත්තබ්බෙ සබ්බදා පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ සබ්බදා පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති මිච්ඡා. –පෙ–

සත්තමො නිග්ගහො.

16. ප. පු: පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සබ්බෙසු පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ සබ්බෙසු පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ සබ්බෙසු පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො ච පන වත්තබ්බෙ සබ්බෙසු පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ සබ්බෙසු පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති මිච්ඡා –පෙ–

අට්ඨමො නිග්ගහො.

පටි. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම කල්හි පුද්ගල නො දන්නා ලැබෙ යයි නො කියයුතු වේ නම්,

පටි පා: භවත, එයින් 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ' යයි නො කියයුතු මැ වෙයි.

පටි. අා. සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු යයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැම කල්හි පුද්ගල නො දන්නා ලැබෙ යයි නො කියයුතු' යයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි ...

සත් වන නිග්‍රහ යි.

16. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැමයෙහි පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ.

ප. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: භවත, එහෙයින් (තොප විසින්) 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැමයෙහි පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ' යැ යි නො කියයුතු මැ යැ.

අනු. අා: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යයි කියයුතු යැයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැමයෙහි පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යැයි නො කියයුතු' යැයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැමයෙහි පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ' යැ යි නො කියයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, එහෙයින් (තොප විසින්) 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ' යැ යි නො කියයුතු මැ යැ.

පටි. අා: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යැ යි කියයුතු යැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් හැමයෙහි පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ යැ යි නො කියයුතු' යැ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි....

අෂ්ටම නිග්‍රහ යි.

17. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං රූපං අඤ්ඤො පුග්ගලොති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

අනු. අ: යං තත්ථ වදෙසි. "වත්තබ්බෙ බො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, රූපඤ්ච උපල-බ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො"ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චි-කට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

පටි. අ: යං තත්ථ වදෙසි: "වත්තබ්බෙ බො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, රූපඤ්ච උපල-බ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං අඤ්ඤො පුග්ගලො"ති මිච්ඡා –පෙ–

18–21 ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, වෙදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන –පෙ– සඤ්ඤා ච උපලබ්භති –පෙ– සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති –පෙ– විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

17. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද? සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපත් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූප අනෙකෙක් ද, පුද්ගල අනෙකෙක් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපත් දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: භවත, එහෙයින් 'රූපය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැ'යි කියැයුතු යැ.

අනු. ආ: "සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපත් දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද රූපය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැ"යි යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් 'රූපය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැ'යි නො කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි ද සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපත් දත්නා ලැබේ යැ යි ද (තොප විසින්) නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. ආ: "සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපත් දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද රූපය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැ'යි නො කියැයුතු" යැ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි...

18–21 ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද? සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වෙදනාත් දත්නා ලැබේ ද? ... සංඥාත් දත්නා ලැබේ ද? ... සංස්කාරයොත් දත්නා ලැබෙත් ද? ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානත් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨා: හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ, අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති,

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: "වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො"ති මිච්ඡා.

පටි. ඨා: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: "වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො"ති මිච්ඡා -පෙ-

22. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, චක්ඛායතනඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන. -පෙ- සොතායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- ඝානායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- ජිව්හායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- කායායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- රූපායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- සද්දායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- ගන්ධායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- රසායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- මනායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- ධම්මායතනඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන -පෙ-

ස. අනු: විඥානය අනෙකෙක් ද ? පුද්ගල අනෙකෙක් ද ?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. නි: මේ නිග්‍රහ පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානත් දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පං: හවත, එහෙයින් (තොප විසින්) විඥානය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැ යි කියැයුතු යැ.

අනු. අං: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානත් දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, විඥානය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි කියැයුතු යැ යි ද එහි ලා යමක් කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් විඥානය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැ'යි නො කියැයුතු නම්,

පටි. පං: හවත, එහෙයින් (තොප විසින්) සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් විඥානත් දත්නා ලැබේ යැ යි නො කියැයුතු යැ.

පටි. අං: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානත් දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, විඥානය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ යි ද එහි ලා යමක් කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි ...

22-12 ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද? සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් චක්ඛායතනත් දත්නා ලැබේ ද? ... සෝතායතනත් දත්නා ලැබේ ද? ... ඝානායතනත් දත්නා ලැබේ ද? ... ජිව්හායතනත් දත්නා ලැබේ ද? ... කායායතනත් දත්නා ලැබේ ද? ... රූපායතනත් දත්නා ලැබේ ද? ... සද්දායතනත් දත්නාලැබේ ද? ... ගන්ධායතනත් දත්නා ලැබේ ද? ... රසායතනත් දත්නා ලැබේ ද? ... ඵොට්ඨබ්බායතනත් දත්නා ලැබේ ද? ... මනායතනත් දත්නා ලැබේ ද? ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ධම්මායතනත් දත්නා ලැබේ ද? ...

34-50 ස. පු: චක්ඛුධාතු ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන –පෙ– සොතධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– ඝානධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– ජිව්හාධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– කායධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– රූපධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– සද්දධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– ගන්ධධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– රසධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– ඵොට්ඨබ්බධාතු ච උපලබ්භති –පෙ–

ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– සොතවිඤ්ඤාණධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– ඝානවිඤ්ඤාණධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– ජිව්හාවිඤ්ඤාණධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– කායවිඤ්ඤාණධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– මනොධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– ධම්මධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– මනොවිඤ්ඤාණධාතු ච[1] උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන –පෙ–

51. චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන –පෙ– සොතින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– කායින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– මනින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– සුඛින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– දුක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– විරියින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– සතින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– සමාධින්ද්‍රියඤ්චඋපලබ්භති –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්චඋපලබ්භති –පෙ– අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

1. මනොවිඤ්ඤාණධාතු ච උපලබ්භති ධම්මධාතු ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන –පෙ– මජසං, සීමු, සතා.

34–50 ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් චක්ඛුධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... සොතධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... ඝානධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... ජිව්හාධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... කායධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... රූපධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... සද්දධාතු–වත් දන්නා ලැබේ ද? ... ගන්ධධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... රසධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... ඵොට්ඨබ්බධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ...

ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... සොතවිඤ්ඤාණධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... ඝානවිඤ්ඤාණධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... ජිව්හා–විඤ්ඤාණධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... කාය–විඤ්ඤාණධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... මනො–ධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... ධම්මධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් මනොවිඤ්ඤාණ ධාතුවත් දන්නා ලැබේ ද? ...

51. සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් චක්ඛුන්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... සොතින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... ඝානින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... කායින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... මනින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... ජීවිතින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... ඉත්ථින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... පුරිසින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... සුඛින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... දුක්ඛින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... සොමනස්සින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... දොමනස්සින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේද, ... උපෙක්ඛින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... සද්ධින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... විරියින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... සතින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... සමාධින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේද, ... පඤ්ඤින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... අඤ්ඤින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද, ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙක් ද? පුද්ගල අනෙ–කෙක් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතුයැ.

ස. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨේන, අඤ්ඤදඤ්ඤතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨේන.

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤදඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ස. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨේන, අඤ්ඤදඤ්ඤතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨේන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤදඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො වෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤදඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

පටි. පා: නො ච පන වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨේන, අඤ්ඤදඤ්ඤතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨේනා'ති.

පටි. ආ. යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨේන, අඤ්ඤදඤ්ඤතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨේන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤදඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා. -පෙ-

74 ප. පු: පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨේනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨේනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. පටිකම්මං: ආජානාහි පටිකම්මං.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතා-වින්ද්‍රියයත් දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: හවත, එහෙයින් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි (තොප විසින්) කියැයුතු මැ යැ.

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් එය හවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙ-කෙකැයි නො කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: හවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබේ යැ යි ද (තොප විසින්) නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

74. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දත්නා ලැබෙ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: ආත්ම හිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත යනු ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපත් දත්නා ලැබෙ යැ යනු ද භගවත්හු විසින් වදාරන ලද ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ප. අනු: රූපය අනෙකෙක් ද, පුද්ගල අනෙකෙක් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ප. පටිකම්ම: මේ ප්‍රතිකර්මය පිළිගනුව.

ප. ඨ. හඤ්චි වුත්තං භගවතා අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, රූපක්ඛන්ධුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරම-ට්ඨෙන,

අනු: පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො’ති.

අනු: ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, රූපක්ඛන්ධ උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්ත-බ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො’ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො’ති.

ප: පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, රූපක්ඛන්ධ උපල-බ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති.

ප: ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, රූපක්ඛන්ධ උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො’ති මිච්ඡා, –පෙ–

76. ප. පු: පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප පු: වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, වෙදනා ච උපලබ්භති –පෙ– සඤ්ඤා ච උපලබ්භති –පෙ– සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති –පෙ– විඤ්ඤාණක්ඛන්ධ උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො’ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. පටිකම්මං; ආජානාහි පටිකම්මං.

ප. ඨ: ඉදින් ආත්මහිතයට පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත යනු ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපත් දන්නා ලැබේ යෑ යනු ද භගවත්හු විසින් වදාරනලද නම්,

පා. භවත, එහෙයින් රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි කියැයුතු මැ යෑ.

අා: ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත යනුද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපත් දන්නා ලැබේ යෑ යනු ද භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි කියැයුතු යෑ යි ද, රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියයුතු යෑ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් එ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි ඨ: ඉදින් රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියයුතු වේනම්,

පා: භවත, ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත යනුද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපත් දන්නා ලැබේ යෑ යනුද භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි නො කියයුතු මැ යෑ.

අා: ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත යනුද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපත් දන්නා ලැබේ යෑ යනුද භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි කියැයුතු යෑ යි ද, රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් එ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

75. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ප. පු: ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත යනු ද ... සත්‍යාර්ථ පිරමාර්ථ වශයෙන් වේදනාත් දන්නා ලැබේ යෑ යි යනු ද ... සංඥාත් දන්නා ලැබේ යෑ යනු ද ... සංස්කාරයොත් දන්නා ලැබෙති යනු ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානයත් දන්නා ලැබෙ යෑ යනු ද භගවත්හු විසින් වදාරන ලද ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ප. අනු: විඥානය අනෙකෙක් ද, පුද්ගල අනෙකෙක් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යෑ.

ප. පටිකම්ම: මේ ප්‍රතිකර්මය පිළිගනුව.

අනු: ථෙ: හඤ්චි වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන,

අනු: පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

අනු: ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා.

පටි. ථෙ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ප. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං, විඤ්ඤාණං අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා –පෙ–

79–128. ප. පු: පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, චක්ඛායතනඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන –පෙ– සොතායතනඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– ධම්මායතනඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන –පෙ–

චක්ඛුධාතු ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන –පෙ– කායධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– රූපධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– ඵොට්ඨබ්බධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– චක්ඛුවිඤ්ඤාණධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– මනොධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– ධම්මධාතු ච උපලබ්භති –පෙ– මනොවිඤ්ඤාණධාතු ච උපලබ්භති[1] සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන –පෙ–

---

1 මනොවිඤ්ඤාණධාතු ච උපලබ්භති ධම්මධාතු ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, මජසං, සීමු, ස්‍යා -පෙ-.

අනු. ඨ: ඉදින් ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත යනු ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඤ්ඤාණය ද දක්නා ලැබෙයැ යනු ද භගවත්හු විසින් වදාරන ලද නම්,

අනු: ප. භවත, එහෙයින් විඤ්ඤාණය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැ යි (තොප විසින්) කියැයුතු මැ යැ.

අනු: ආ: ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඤ්ඤාණය ද දක්නා ලැබේ යැ යනු භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි කියැයුතු යැ යි ද, විඤ්ඤාණය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් විඤ්ඤාණය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඤ්ඤාණත් ඇතැයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි නො කියැයුතු මැ යි.

පටි. ආ: ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඤ්ඤාණත් දක්නා ලැබේ යැ යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි කියැයුතු යයි ද, විඤ්ඤාණය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු ය යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි ...

79–126. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දක්නා ලැබේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් චක්ඛායතනයත් දක්නා ලැබෙයි ... සෝතායතනයත් දක්නා ලැබෙයි ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ධම්මායතනයත් දක්නා ලැබෙයි ... යනු භගවත්හු විසින් වදාරන ලද . . .

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් චක්ඛුධාතුවත් දක්නා ලැබෙයි ... කායධාතුවත් දක්නා ලැබෙයි ... රූප ධාතුවත් දක්නා ලැබෙයි ... ඵොට්ඨබ්බධාතුවත් දක්නා ලැබෙයි ... චක්ඛුවිඤ්ඤාණ ධාතුවත් දක්නා ලැබෙයි ... මනොධාතුවත් දක්නා ලැබෙයි ... ධම්මධාතුවත් දක්නා ලැබෙයි ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් මනොවිඤ්ඤාණධාතුවත් දක්නා ලැබෙයි ...

චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන –පෙ– සොතින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන –පෙ– අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච[1] උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන –පෙ–

129. ප. පු: පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. පටිකම්මං: ආජානාහි පටිකම්මං.

අනු. ඨ: හඤ්චි වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති·

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා –පෙ–

සුද්ධිකසංසන්දනං.

1 අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච - සිමු සං.

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් චක්ඛුන්ද්‍රියත් දක්නා ලැබෙයි ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සොතින්ද්‍රියත් දක්නා ලැබෙයි... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤින්ද්‍රියත් දක්නා ලැබෙයි යනු වදාරන ලද.

129. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දක්නා ලැබේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත යනු ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දක්නා ලැබේ යනු ද භගවත්හු විසින් වදාරන ලද ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ප. අනු: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙක් ද, පුද්ගල අනෙකෙක් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ප. පටිකම්ම: මේ ප්‍රතිකර්මය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් භගවත්හු විසින් ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දක්නා ලැබෙය යනු වදාරන ලද නම්,

අනු. පා: භවත, එහෙයින් (තොප විසින්) අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි කියැයුතු මැ යැ.

අනු. අ: ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැ යි කියැයුතු යැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දක්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි කියැයුතු යැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දක්නා ලැබේ යැ යි ද නො කියැයුතු යැ.

පටි. අ: ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි කියැයුතු යැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දක්නා ලැබේ යැ යි ද, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ යි ද යන යමක් එහිලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි ...

සුද්ධිකසංසන්දනය.

180 ස පු: රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, වේදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤා වේදනා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. පුච්ඡා: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. එ: හඤ්චි රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, වේදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤා වේදනා, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

අනු. අා: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, වේදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤා වේදනා, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා.

පටි. එ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, වේදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤා වේදනා, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, රූපංච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨරමත්ථේනා'ති.

180. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය ද දත්නා ලැබේ ද? සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනාවත් දත්නා ලැබේ ද? රූපය අනෙකෙක් ද? වේදනාව අනෙකෙක් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද? සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපයත් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය අනෙකෙක් ද, පුද්ගල අනෙකෙක් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දත්නා ලැබේ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනා-වත් දත්නා ලැබේ නම්, රූපය අනෙකෙක්, වේදනාව අනෙකක් වේ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපයත් දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: හවත, එහෙයින් රූපය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැයි කියැයුතු මැ යැ.

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දත්නා ලැබේ යයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනාවත් දත්නා ලැබේ යයි ද, රූපය අනෙකෙකැ, වේදනාව අනෙකෙකැයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපයත් දත්නා ලැබේ යයි ද, රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ යි ද යන යමක් කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: හවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දත්නා ලැබේ ය සිද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනා-වත් දත්නා ලැබේ ය සි ද, රූපය අනෙකෙකැ, වේදනාව අනෙකෙකැ සි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ය සි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපයත් දත්නා ලැබේ ය සි ද නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, වෙදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤා වෙදනා, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා -පෙ-

181-38 ස. පු: රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, සඤ්ඤා ච උපලබ්භති -පෙ- සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤං විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන,

අනු පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං රංපං, අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා.

පටි. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දන්නා ලැබේ යැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනාවත් දන්නා ලැබේ ය යි ද, රූපය අනෙ–කෙකැ, වේදනාව අනෙකෙකැයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ය යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපයත් දන්නා ලැබේ යයි ද, රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙ–කැයි නො කියැයුතු යැ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි ...

181–88. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දන්නා ලැබෙ ද, සංඥාවත් දන්නා ලැබෙ ද ... සංස්කාරකයොත් දන්නා ලැබෙත් ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානයත් දන්නා ලැබෙ ද, රූපය අනෙකෙක්, විඥානය අනෙකෙක් වෙ ද?

ප. පටිඥා. එසේ යැ.

ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපයත් දන්නා ලැබෙ ද?

ප. පටිඥා: එසේ යැ.

ස. අනු. රූපය අනෙකෙක්, පුද්ගල අනෙකෙක් වෙ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. නි: මේ නිග්‍රහය දනුව.

අනු. ඵ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දන්නා ලැබෙ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥාන–යත් දන්නා ලැබෙ නම්, රූපය අනෙකෙක්, විඥානය අනෙකෙක් වෙ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබෙ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපයත් දන්නා ලැබෙ නම්,

අනු. පා: භවත, එහෙයින් රූපය අනකෙකැ, පුද්ගල අනෙ–කෙකැයි කියයුතු මැ යැ.

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දන්නා ලැබෙ යැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥාන–යත් දන්නා ලැබෙ යැ යි ද, රූපය අනෙකෙකැ, විඥානය අනෙකෙකැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපයත් දන්නා ලැබේ යයි ද, රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියයුතු යැ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි . ඨ: නො වෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

පටි අා: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා. -පෙ-

184 ස. පු: වෙදනා උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, සඤ්ඤා ච උපලබ්භති -පෙ- සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන -පෙ-

සඤ්ඤා උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- රූපඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- වෙදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන -පෙ-

සඞ්ඛාරා උපලබ්භන්ති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- රූපඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- වෙදනා ච උපලබ්භති -පෙ- සඤ්ඤා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන -පෙ-

ස. පු: විඤ්ඤාණං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, රූපඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- වෙදනා ච උපලබ්භති -පෙ- සඤ්ඤාච උපලබ්භති -පෙ- සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤෙ සඞ්ඛාරා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

පටි. ඨ: ඉදින් රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දත්නා ලැබේ යැයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානයත් දත්නා ලැබේ යැ යි ද, රූපය අනෙකෙකැ, විඥානය අනෙකෙකැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැයි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපයත් දත්නා ලැබේ යැ යි ද නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. අා: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දත්නා ලැබේ යැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානයත් දත්නා ලැබේ යැ යි ද, රූපය අනෙකෙකැ, විඥානය අනෙකෙකැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපයත් දත්නා ලැබේ යැ යි ද, රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැ යි ද කියැයුතු යැ යි යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි ...

184. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනාව දත්නා ලැබෙ ද ... සංඥාවත් දත්නා ලැබෙ ද ... සංස්කාරයෝත් දත්නා ලැබෙත් ද ... විඥානයත් දත්නා ලැබෙ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපයත් දත්නා ලැබේ ද? ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සංඥාව දත්නා ලැබෙ ද ... සංස්කාරයෝත් දත්නා ලැබෙත් ද ... විඥානයත් දත්නා ලැබෙ ද ... රූපයත් දත්නා ලැබේ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනාවත් දත්නා ලැබෙ ද? ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සංස්කාරයෝ දත්නා ලබෙත් ද ... විඥානයත් දත්නා ලැබෙ ද ... රූපයත් දත්නා ලැබෙ ද ... වේදනාවත් දත්නා ලැබෙ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සංඥාවත් දත්නා ලැබෙ ද? ...

ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානය දත්නා ලැබෙ ද රූපයත් දත්නා ලැබෙ ද ... වේදනාවත් දත්නා ලැබෙ ද ... සංඥාවත් දත්නා ලැබෙ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සංස්කාරයෝත් දත්නා ලැබෙත් ද? විඥානය අනෙකෙක්, සංස්කාරයෝ අන්‍යයෝ වෙත් ද?

ප පරිස්සක: එසේ යැ.

ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි විඤ්ඤාණං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤෙ සඞ්ඛාරා, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො විඤ්ඤාණං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤෙ සඞ්ඛාරා, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ විඤ්ඤාණං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤෙ සඞ්ඛාරා, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

පටි ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො විඤ්ඤාණං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤෙ සඞ්ඛාරා, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා –පෙ–.

ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද? සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානයත් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: විඥානය අනෙකෙක්, පුද්ගල අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානය දන්නා ලැබේ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සංස්කාර-යෝත් දන්නා ලැබෙත් නම්, විඥානය අනෙකෙක්, සංස්කාරයෝ අන්‍යයෝ වෙත් නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානයත් දන්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: භවත, එහෙයින් විඥානය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි කියැයුතු මැ යැ.

අනු. අා: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානය දන්නා ලැබේ ය යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සංස්කාරයෝත් දන්නා ලැබෙත් ය යි ද, විඥානය අන්‍ය යැ, සංස්කාරයෝ අන්‍යහ යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ය යි ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානය දන්නා ලැබේ ය යි ද, විඥානය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ යි යන යමක් එහිලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් විඥානය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, තොප විසින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානය දන්නා ලැබේ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සංස්කාරයෝත් දන්නා ලැබෙත්, විඥානය අනෙකෙකැ, සංස්කාරයෝ අන්‍යයහ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානය දන්නා ලැබේ ය යි නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. අා: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානය දන්නා ලැබේ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සංස්කාරයො ද දන්නා ලැබෙතියි කියැයුතු ය යි ද, විඥානය අනෙකෙකැ, සංස්කාරයො අන්‍යයහ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානය ද දන්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, විඥානය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ යි ද යන යමක් එහිලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි ...

185. ස පු: චක්ඛායතනං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, සොතායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- ධම්මායතනඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන -පෙ- සොතායතනං උපලබ්භති -පෙ- ධම්මායතනං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, චක්ඛායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- මනායතනඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන -පෙ-

චක්ඛුධාතු උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, සොතධාතු ච උපලබ්භති -පෙ- ධම්මධාතු ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන -පෙ- සොතධාතු ච උපලබ්භති -පෙ-

ධම්මධාතු උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, චක්ඛුධාතු ච උපලබ්භති -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණධාතු ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන -පෙ-

ස. පු: චක්ඛුන්ද්‍රියං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, සොතින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන -පෙ- සොතින්ද්‍රියං උපලබ්භති -පෙ-

අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන,

186. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් චක්ඛායතන දත්නා ලැබේ ද, සෝතායතනයත් දත්නා ලැබෙ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ධම්මායතනයත් දත්නා ලැබෙ ද ...

සෝතායතනය දත්නා ලැබෙ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ධම්මායතනය දත්නා ලැබෙ ද, චක්ඛායතනය ද දත්නා ලැබෙ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් මනායතනයත් දත්නා ලැබෙ ද ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් චක්ඛුධාතු දත්නා ලැබෙ ද ... සෝතධාතුත් දත්නා ලැබෙ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ධම්මධාතුත් දත්නා ලැබෙ ද ... සෝතධාතුත් දත්නා ලැබෙ ද ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ධම්මධාතුත් දත්නා ලැබෙ ද, චක්ඛුධාතුත් දත්නා ලැබෙ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් මනෝවිඥානධාතුත් දත්නා ලැබෙ ද ...

ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් චක්ඛුන්ද්‍රිය දත්නා ලැබෙ ද, සෝතින්ද්‍රියයත් දත්නා ලැබෙ ද .. සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දත්නා ලැබෙ ද ... සෝතින්ද්‍රිය දත්නා ලැබෙ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දත්නා ලැබෙ ද ... චක්ඛුන්ද්‍රියත් දත්නා ලැබෙ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබෙ ද, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙක් වේ ද, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබෙ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙක් වේ ද? පුද්ගල අනෙ-වේද?

ස. පටි. එසේ නො කියැයුතු.

ස. නි: මෙ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතා-වින්ද්‍රිය ලැබේ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤින්ද්‍රියත් ලැබේ නම්, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙ-කෙක් වේ නම්, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අනෙකෙක් වේ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤා-තාවින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබෙ නම්,

අනු. පා. තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො,ති.

අනු. අ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

පටි. අ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං, පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා. -පෙ-

186. ප. පු: රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, වෙදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤා වෙදනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, රූපඤ්චුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: භවත, එහෙයින් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි කියැයුතු මැ යැ ...

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දත්නා ලැබෙ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද දත්නා ලැබෙ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද දත්නා ලැබෙ යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් 'අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ' යනු තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දත්නා ලැබේ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද දත්නා ලැබෙ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද දත්නා ලැබෙ යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දත්නා ලැබෙ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද දත්නා ලැබෙ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දත්නා ලැබෙ යනු කියැයුතු යැ යි ද, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි ...

186 ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දත්නා ලැබෙ ද, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වෙදනාවත් දත්නා ලැබෙ ද, රූපය අනෙකෙක් වෙ ද වෙදනා අනෙකෙක් වෙ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය ද දත්නා ලැබෙ යැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ නො වෙ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. පටිකම්මං: ආජානාහි පටිකම්මං.

අනු. ඨා: හඤ්චි රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, වෙදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤා වෙදනා, වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, වෙදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤා වෙදනා, වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්ත-හිතාය පටිපන්නො, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චික-ට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨා: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ රූපං, උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, වෙදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤා වෙදනා, වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්ත-හිතාය පටිපන්නො, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චික-ට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො රූපං උපල-බ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, වෙදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, අඤ්ඤං රූපං අඤ්ඤා වෙදනා, වුත්තං භගවතා: අත්ථිපුග්ගලො අත්ත-හිතාය පටිපන්නො, රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චි-කට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා. -පෙ-

ප. අනු: රූපය අනෙකෙක් වේ ද, පුද්ගල අනෙකෙක් වේ ද?

ස පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ප. පටිකම්ම: මේ ප්‍රතිකර්මය පිළිගනුව.

පටි. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දන්නා ලැබේ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනාත් දන්නා ලැබේ නම්, රූපය අනෙකෙක් වේ නම්, වේදනා අනෙකක් වේ නම්, ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය ද ඇතියි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ වේ නම්,

පටි. පා: හවත, එහෙයින් රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි කියයුතු මැ යැ.

පටි. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දන්නා ලැබෙයි, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනාත් දන්නා ලැබෙයි, ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපයත් දන්නා ලැබේ යැයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදී යනු කියයුතු වේ නම්, රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු ය යනු තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් රූපය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැ යි නො කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: හවත, "සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දන්නා ලැබේ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනාත් දන්නා ලැබේ, රූපය අනෙකෙකැ, ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දන්නා ලැබේ යැයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදී" යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දන්නා ලැබේ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනා ද දන්නා ලැබේ, රූපය අනෙකෙකැ, වේදනා අනෙකෙකැ, ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දන්නා ලැබෙයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි කියැයුතු යැ යි ද රූපය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැ යි නො කියැයුතු යැ යි ද, යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

187. ප. පු: රූපං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, සඤ්ඤඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන -පෙ-

වේදනා උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, සඤ්ඤා ච උපලබ්භති -පෙ- සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- රූපඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන -පෙ-

සඤ්ඤා උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- රූපඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- වේදනා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන -පෙ-

සඞ්ඛාරා උපලබ්භන්ති සච්චිපට්ඨපරමත්ථේන, විඤ්ඤාණඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- රූපඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- වේදනා ච උපලබ්භති -පෙ- සඤ්ඤා ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන -පෙ-

විඤ්ඤාණං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, රූපඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- වේදනා ච උපලබ්භති -පෙ- සඤ්ඤඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- සඞ්ඛාරා ච උපලබ්භන්ති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන -පෙ-

චක්ඛායතනං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, සෝතායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- ධම්මායතනඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන -පෙ-

සෝතායතනං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන ධම්මායතනං උපලබ්භති -පෙ- චක්ඛායතනඤ්ච උපලබ්භති -පෙ- මනායතනඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන -පෙ-

චක්ඛුධාතු උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, සෝතධාතු ච උපලබ්භති -පෙ- ධම්මධාතු ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන -පෙ-

සෝතධාතු උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, ධම්මධාතු උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන -පෙ- චක්ඛුධාතු ච උපලබ්භති -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණධාතු ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන -පෙ-

137 ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපය දක්නා ලැබේ ද? සංඥාවත් දක්නා ලැබේ ද ... සංස්කාරයෝත් දක්නා ලැබෙත් ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥානයත් දක්නා ලැබේ ද? ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනා දක්නා ලැබේ ද? සංඥාවත් දක්නා ලැබේ ද ... සංස්කාරයෝත් දක්නා ලැබෙත් ද ... විඥානයත් දක්නා ලැබේ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් රූපත් දක්නා ලැබේ ද? ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සංඥා දක්නා ලැබේ ද? ... සංස්කාරයෝත් දක්නා ලැබෙත් ද ... විඥානයත් දක්නා ලැබේ ද ... රූපත් දක්නා ලැබේ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් වේදනාත් දක්නා ලැබේ ද? ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සංස්කාරයෝ දක්නා ලැබෙත් ද? ... විඥානත් දක්නා ලැබේ ද ... රූපත් දක්නා ලැබේ ද ... වේදනාත් දක්නා ලැබේ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සංඥාත් දක්නා ලැබේ ද? ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් විඥාන දක්නා ලැබේ ද? ... රූපත් දක්නා ලැබේ ද ... වේදනාත් දක්නා ලැබේ ද ... සංඥාත් දක්නා ලැබේ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සංස්කාරයෝත් දක්නා ලැබෙත් ද? ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් චක්ඛායතන දක්නා ලැබේ ද? ... සෝතායතනත් දක්නා ලැබේ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ධම්මායතනත් දක්නා ලැබේ ද? ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සෝතායතන දක්නා ලැබේ ද? ... ධම්මායතන දක්නා ලැබේ ද ... චක්ඛායතනත් දක්නා ලැබේ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් මනායතනත් දක්නා ලැබේ ද? ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් චක්ඛුධාතු දක්නා ලැබේ ද? ... සෝතධාතුත් දක්නා ලැබේ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ධම්මධාතුත් දක්නා ලැබේ ද? ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සෝතධාතු දක්නා ලැබේ ද? සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් ධම්මධාතු දක්නා ලැබේ ද ... චක්ඛුධාතුත් දක්නා ලැබේ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් මනෝවිඥානධාතුත් දක්නා ලැබේ ද? ..

ප. පු: චක්ඛුන්ද්‍රියං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, සොතින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන –පෙ–

සොතින්ද්‍රියං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං උපලබ්භති –පෙ– චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති –පෙ– අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. පටිකම්ම: ආජානාහි පටිකම්මං.

අනු. ඨ: හඤ්චි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං, වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං. වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා.

ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් චක්ඛුන්ද්‍රිය දත්නා ලැබේ ද? සෝතින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබේ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබේ ද? ...

සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් සෝතින්ද්‍රිය දත්නා ලැබේ ද? ... අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දත්නා ලැබේ ද ... චක්ඛුන්ද්‍රියත් දත්නා ලැබේ ද ... සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබේ ද ... අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙක් වේ ද, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අනෙකෙක්වේද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ප. පු: "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද දත්නා ලැබේ" යනු භගවත්හු විසින් වදාරන ලද්දේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ප. අනු: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙක් වේ ද, පුද්ගල අනෙකෙක් වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු යෑ.

ප. පටිකම්ම: මේ ප්‍රතිකර්මය පිළිගනුව.

අනු. ඨා: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දත්නා ලැබේ නම්, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබේ නම්, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙක් වේ නම්, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අනෙකෙක් වේ නම්, "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබේ" යයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද්දේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, එහෙයින් "අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැ"යි කියයුතු මැ යැ

අනු. ආ: "සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දත්නා ලැබේ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද දත්නා ලැබේ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබේ"යැයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි කියයුතු යැ යි ද, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියයුතු යැ යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨා: නො වෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං, වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

පටි අා: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං, වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලොඅත්තහිතාය පටිපන්නො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා –පෙ–

ඔපම්මසංසන්දනං.

188\. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨා: හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ රූපං පුග්ගලො'ති.

අනු. අා: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ රූපං පුග්ගලො'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨා: නො වෙ පන වත්තබ්බෙ 'රූපං පුග්ගලො'ති,

පටි. ඨා: ඉදින් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු වෙ නම්,

පටි. පා: හවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දත්නා ලැබෙ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤින්ද්‍රියත් දත්නා ලැබෙ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, "ආත්ම හිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද දත්නා ලැබෙ යැ යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැ"යි නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. ආ: "සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දත්නා ලැබෙ, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද දත්නා ලැබෙ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියත්, දත්නා ලැබේ යයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි කියැයුතු යැ යි ද, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ"යි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි –පෙ–.

ඔපම්මසංසන්දනා යි.

188. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය පුද්ගලවේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨා: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ නම්,

අනු. පා: හවත, එහෙයින් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ යැ යි කියැයුතු මැ යැ.

අනු. ආ: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, රූපය පුද්ගල යැ යි නො කියැයුතු යැ යි ද එහි ලා යමක් කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි ඨා: ඉදින් රූපය පුද්ගල යැ යි නො කියැයුතු වෙ නම්,

පටි. පාः නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති,

පටි. අඃ යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උප-ලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ රූපං පුග්ගලො'ති මිච්ඡා -පෙ-.

139 ස. පුः පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති?

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනුः රූපස්මිං පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර රූපා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං රූපන්ති?

ප. පටිः න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නිः ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨः හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන,

අනු. පාः තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං රූපන්ති.

අනු. අඃ යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උප-ලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං රූපන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨः නො චෙ පන වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං රූපන්ති,

පටි. පාः නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති,

පටි. අඃ යං තත්ථ වදෙසිः වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන, නො ච වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං රූපන්ති මිච්ඡා -පෙ-

140. ස. පුः පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤාः ආමන්තා.

ස. අනුः වෙදනා පුග්ගලො -පෙ- වෙදනාය පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර වෙදනාය පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං වෙදනා -පෙ-.

පටි. පා: භවත, (තොප විසින්) සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ යැ යි නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. අං: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, රූපය පුද්ගල යැ යි නො කියැයුතු යැ යි ද එහි ලා යමක් කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි. ....

139. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපයෙහි පුද්ගල දත්නා ලැබෙ ද ... රූපය හැර පුද්ගල දත්නා ලැබෙ ද ... පුද්ගල කෙරෙහි රූපය දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: භවත, එහෙයින් (තොප විසින්) පුද්ගල කෙරෙහි රූපය දත්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු මැ යැ.

අනු. අං: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැයි කියැයුතු යැ යි ද, පුද්ගල කෙරෙහි රූපය ඇතැයි නො කියැයුතු යැ යි ද එහි ලා යමක් කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් පුද්ගලයා කෙරෙහි රූපය ඇතැ යි නො කියැයුතු නම්,

පටි. පා: භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ යැ යි නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. අං: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යැ යි ද, පුද්ගලයා කෙරෙහි රූපය ඇතැයි නො කියැයුතු යැ යි ද එහි ලා යමක් කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි. ...

140 ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වේදනා පුද්ගල යැයි කියැයුතු ද ... වේදනායෙහි පුද්ගල කියැයුතු ද ... වේදනාව හැර පුද්ගල කියැයුතු ද ... පුද්ගලයා කෙරෙහි වේදනා කියැයුතු ද? ...

සඤ්ඤා පුග්ගලෝ -පෙ- සඤ්ඤාය පුග්ගලෝ -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර සඤ්ඤාය පුග්ගලෝ -පෙ- පුග්ගලස්මිං සඤ්ඤා -පෙ-.

සඞ්ඛාරා පුග්ගලෝ -පෙ- සඞ්ඛාරෙසු පුග්ගලෝ -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඛාරෙහි පුග්ගලෝ -පෙ- පුග්ගලස්මිං සඞ්ඛාරා -පෙ-.

විඤ්ඤාණං පුග්ගලෝ -පෙ- විඤ්ඤාණස්මිං පුග්ගලෝ -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර විඤ්ඤාණා පුග්ගලෝ -පෙ- පුග්ගලස්මිං විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨා: හඤ්චි පුග්ගලෝ උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං විඤ්ඤාණන්ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛෝ පුග්ගලෝ උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නෝ ච වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං විඤ්ඤාණන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨා: නෝ චෙ පන වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං විඤ්ඤාණන්ති,

පටි. පා: නෝ ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලෝ උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛෝ පුග්ගලෝ උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නෝ ච වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං විඤ්ඤාණන්ති මිච්ඡා. -පෙ-

141. ස. පු: පුග්ගලෝ උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛායතනං පුග්ගලෝ -පෙ- චක්ඛායතනස්මිං පුග්ගලෝ -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර චක්ඛායතනා පුග්ගලෝ -පෙ- පුග්ගලස්මිං චක්ඛායතනං -පෙ- ධම්මායතනං පුග්ගලෝ -පෙ- ධම්මායතනස්මිං පුග්ගලෝ -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර ධම්මායතනා පුග්ගලෝ -පෙ- පුග්ගලස්මිං ධම්මායතනං -පෙ-

සංඥා පුද්ගල යැයි කියයුතු ද ... සංඥායෙහි පුද්ගල කියයුතු ද ... සංඥාව හැර පුද්ගල කියයුතු ද ... පුද්ගලයා කෙරෙහි සංඥාව කියයුතු ද ...

සංස්කාරයෝ පුද්ගල යැයි කියයුතු ද ... සංස්කාරයන්හි පුද්ගල කියයුතු ද ... සංස්කාරයන් හැර පුද්ගල කියයුතු ද ... පුද්ගලයා කෙරෙහි සංස්කාරයෝ කියයුත්තාහු ද ...

විඥානය පුද්ගල යැයි කියයුතු ද ... විඥානයෙහි පුද්ගල කියයුතු ද ... විඥානය හැර පුද්ගල කියයුතු ද ... පුද්ගලයා කෙරෙහි විඥානය කියයුතු ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ.

ස. නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබේ නම්,

අනු. පා: හවත, එහෙයින් "පුද්ගලයා කෙරෙහි විඥානය ඇතැ"යි කියයුතු මැයැ.

අනු. අා: "සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ යැ යි කියයුතු යැ යි ද, පුද්ගලයා කෙරෙහි විඥානය ඇතැ යි නො කියයුතු යැ යි" ද එහි ලා යමක් කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් පුද්ගලයා කෙරෙහි විඥානය ඇතැ යි නො කියයුතු නම්,

පටි. පා: හවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ යැ යි නො කියයුතු මැ යැ.

පටි. අා: "සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ යැ යි කියයුතු යැ යි ද, පුද්ගලයා කෙරෙහි විඥානය ඇතැ යි නො කියයුතු යැ යි" ද එහි ලා යමක් කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි...

141. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දත්නා ලැබෙ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස අනු: චක්ඛායතනය පුද්ගල යැ යි කියයුතු ද ... චක්ඛායතනයෙහි පුද්ගල යැ යි කියයුතු ද ... චක්ඛායතනය හැර පුද්ගල යැ යි කියයුතු ද ... පුද්ගලයා කෙරෙහි චක්ඛායතන යැ යි කියයුතු ද ... ධම්මායතනය පුද්ගල යැ යි කියයුතු ද ... ධම්මායතනයෙහි පුද්ගල යැ යි කියයුතු ද ... ධම්මායතනය හැර පුද්ගල යැ යි කියයුතු ද ... පුද්ගලයා කෙරෙහි ධම්මායතන යැ යි කියයුතු ද ...

චක්ඛුධාතු පුග්ගලො -පෙ- චක්ඛුධාතුයා පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර චක්ඛුධාතුයා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං චක්ඛුධාතු -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණධාතු පුග්ගලො -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණධාතුයා පුග්ගලො[1] -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර මනොවිඤ්ඤාණධාතුයා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං මනොවිඤ්ඤාණධාතු -පෙ-

චක්ඛුන්ද්‍රියං පුග්ගලො -පෙ- චක්ඛුන්ද්‍රියස්මිං පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර චක්ඛුන්ද්‍රියා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියස්මිං පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨා: හඤ්චි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨා: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙන, නො ච වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති මිච්ඡා -පෙ-

142. ප. පු: පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

1. ධම්මධාතු පුග්ගලො-ඉච්චාදිපාඨො ගන්ථන්තරෙසු දිස්සතෙ.

චක්ඛුධාතු පුද්ගල යැ යි කියැයුතු ද ... චක්ඛුධාතු-යෙහි පුද්ගල කියැයුතු ද ... චක්ඛුධාතුව හැර පුද්ගල කියැයුතු ද ... පුද්ගලයා කෙරෙහි චක්ඛුධාතු කියැයුතු ද ... මනොවිඤ්ඤාණධාතු පුද්ගල යැ යි කියැයුතු ද ... මනොවිඤ්ඤාණධාතුයෙහි පුද්ගල යැ යි කියැයුතු ද ... මනොවිඤ්ඤාණධාතුව හැර පුද්ගල යැ යි කියැයුතු ද ... පුද්ගලයා කරෙහි මනොවිඤ්ඤාණධාතු කියැයුතු ද? ...

චක්ඛුන්ද්‍රිය පුද්ගල යැ යි කියැයුතු ද ... චක්ඛුන්ද්‍රි-යෙහි පුද්ගල කියැයුතු ද ... චක්ඛුන්ද්‍රිය හැර පුද්ගල කියැයුතු ද ... පුද්ගලයා කෙරෙහි චක්ඛුන්ද්‍රිය කියැයුතු ද... අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පුද්ගල යැ යි කියැ-යුතු ද ... අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියෙහි පුද්ගල කියැයුතු ද ... අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය හැර පුද්ගල කියැයුතු ද ... පුද්ගල කෙරෙහි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය කියැයුතු ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස: නි: මේ නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබෙ නම්,

අනු. පා: භවත, එහෙයින් පුද්ගල කෙරෙහි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දන්නා ලැබෙ යැ යි කියැයුතු මැ යැ.

අනු. අා: “සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබෙ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, පුද්ගල කෙරෙහි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දන්නා ලැබෙ යැ යි නො කියැයුතු යැ යි”ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් පුද්ගල කෙරෙහි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දන්නා ලැබෙ යැ යි නො කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබෙ යැයි නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. අා: “සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබෙ යැ යි කියැයුතු යැ යි ද, පුද්ගල කෙරෙහි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දන්නා ලැබෙ යැ යි නො කියැයුතු යැ යි”ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි...

142. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබෙ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: වුත්තං භගවතා "අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: රූපං පුග්ගලො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. පටිකම්මං: ආජානාහි පටිකම්මං.

අනු. ඨ: හඤ්චි වුත්තං භගවතා "අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො"ති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'රූපං පුග්ගලො'ති.

අනු අ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො වුත්තං භගවතා අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, නො ච වත්තබ්බෙ රූපං පුග්ගලො'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ 'රූපං පුග්ගලො'ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "වුත්තං භගවතා අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො"ති.

පටි. අ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො වුත්තං භගවතා අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, නො ච වත්තබ්බෙ රූපං පුග්ගලො'ති මිච්ඡා -පෙ-

148. ප. පු: පුග්ගලො නූපලබ්භති සච්ඡිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ප. පු: වුත්තං භගවතා "අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: රූපස්මිං පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර රූපා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං රූපං -පෙ- වෙදනා පුග්ගලො -පෙ- වෙදනාය පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර වෙදනාය පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා පුග්ගලො -පෙ- සඤ්ඤාය පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර සඤ්ඤාය පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා පුග්ගලො -පෙ- සඞ්ඛාරෙසු පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඛාරෙහි පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං පුග්ගලො -පෙ- විඤ්ඤාණස්මිං පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර විඤ්ඤාණා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පු: "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැ"යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද්දේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රූප පුද්ගල වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ප. පටිකම්ම: මේ ප්‍රතිකර්මය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැ"යි භගවත්හු විසින් වදාරනලද වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එහෙයින් රූප පුද්ගල වේ යැ යි කියැයුතු මැ යැ.

අනු. ආ: "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද යි කියැයුතු යැ යි ද, රූප පුද්ගල වේ යැ යි නො කියැයුතු යැ යි ද" යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් රූප පුද්ගල වෙ යැ යි නො කියැයුතු වෙ නම්,

පටි. පා: භවත, "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැයි" භගවත්හු විසින් වදාරන ලද යි" නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. ආ: "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද යි කියැයුතු යැ යි ද, 'රූප පුද්ගල වෙ යැ'යි නො කියැයුතු යැ යි" ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි...

148. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු. "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැ"යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද නො වෙ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රූපයෙහි පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... රූපය හැර පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... පුද්ගල කෙරෙහි රූපය දන්නා ලැබෙ ද ... වෙදනා පුද්ගල වෙ ද ... වෙදනා යෙහි පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... වෙදනා හැර පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... පුද්ගල කෙරෙහි වෙදනා දන්නා ලැබෙ ද ... සංඥා පුද්ගල වෙ ද ... සංඥා කෙරෙහි පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... සංඥා හැර පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... පුද්ගල කෙරහි සංඥා දන්නා ලැබෙ ද ... සංස්කාර පුද්ගල වෙ ද ... සංස්-කාර කෙරෙහි පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... සංස්කාර හැර පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... පුද්ගල කෙරෙහි සංස්කාරයෝ දන්නා ලැබෙත් ද ... විඥාන පුද්ගල වෙ ද ... විඥාන කෙරෙහි පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... විඥාන හැර පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... පුද්ගල කෙරෙහි විඥාන දන්නා ලැබෙ ද? ...

ස. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. පටිකම්මං: අජානාහි පටිකම්මං.

අනු. ඨා: හඤ්චි වුත්තං භගවතා අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං විඤ්ඤාණන්ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, නො ච වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං විඤ්ඤාණන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨා: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං විඤ්ඤාණන්ති,

පටි පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ වුත්තං භගවතා 'අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො වුත්තං භගවතා අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, නො ච වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං විඤ්ඤාණන්ති මිච්ඡා -පෙ-

144 ප. පු: පුග්ගලො නූපලබ්භති[1] සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: වුත්තං භගවතා අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: චක්ඛායතනං පුග්ගලො -පෙ- චක්ඛායතනස්මිං පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර චක්ඛායතනා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං චක්ඛායතනං -පෙ- ධම්මායතනං පුග්ගලො -පෙ- ධම්මායතනස්මිං පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර ධම්මායතනා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං ධම්මායතනං -පෙ-

චක්ඛුධාතු පුග්ගලො -පෙ- චක්ඛුධාතුයා පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර චක්ඛුධාතුයා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං චක්ඛුධාතු -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණධාතු පුග්ගලො -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණධාතුයා පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර මනොවිඤ්ඤාණධාතුයා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං මනොවිඤ්ඤාණධාතු -පෙ-

---

1. උපලබ්භති - සීමු.

ස. පටි: එසේ නො කිය යුතු යැ.

ප. පටිකම්ම: මේ ප්‍රතිකර්මය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපත් පුද්ගලයෙක් ඇතැ"යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද නම්,

අනු. පා: භවත, "පුද්ගල කෙරෙහි විඥාන වෙ යැ"යි කියයුතු මැ යැ.

අනු. ආ: "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපත් පුද්ගලයෙක් ඇතැ යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද යි කියයුතු යැ යි ද, පුද්ගල කෙරෙහි විඥාන වෙයැ යි නො කියයුතු යැ යි" ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් එය භවත්හුගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් "පුද්ගල කෙරෙහි ලා විඥාන වෙ යැ"යි නො කියයුතු වෙ නම්,

පටි. පා: භවත, "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපත් පුද්ගලයෙක් ඇතැ යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද"යි නො කියයුතු මැ යැ.

පටි. ආ: "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපත් පුද්ගලයෙක් ඇතැ යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද යි කියයුතු යැ යි ද, පුද්ගල කෙරෙහි විඥානය වෙ යැ යි නො කියයුතු යැ යි" ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි. ...

144. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබෙ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපත් පුද්ගලයෙක් ඇතැ"යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද නො වෙ ද?

ස. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ප. අනු: චක්ඛායතනය පුද්ගල වෙ ද ... චක්ඛායතනයෙහි පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... චක්ඛායතනය හැර පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... පුද්ගල කෙරෙහි චක්ඛායතනය දන්නා ලැබෙ ද ... ධම්මායතනය පුද්ගල වෙ ද ... ධම්මායතනයෙහි පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... ධම්මායතනය හැර පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... පුද්ගල කෙරෙහි ධම්මායතනය දන්නා ලැබෙ ද? ...

චක්ඛුධාතු පුද්ගල වෙ ද ... චක්ඛුධාතුයෙහි පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද .. චක්ඛුධාතු හැර පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... පුද්ගල කෙරෙහි චක්ඛුධාතු දන්නා ලැබෙ ද ... මනොවිඤ්ඤාණධාතු පුද්ගල වෙ ද ... මනොවිඤ්ඤාණධාතුයෙහි පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... මනොවිඤ්ඤාණධාතු හැර පුද්ගල දන්නා ලැබෙ ද ... පුද්ගල කෙරෙහි මනොවිඤ්ඤාණධාතු දන්නා ලැබෙ ද? ...

චක්ඛුන්ද්‍රියං පුග්ගලො -පෙ- චක්ඛුන්ද්‍රියස්මිං පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර චක්ඛුන්ද්‍රියා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියස්මිං පුග්ගලො -පෙ- අඤ්ඤත්‍ර අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියා පුග්ගලො -පෙ- පුග්ගලස්මිං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. පටිකම්මං: ආජානාහි පටිකම්මං.

අනු. ඨ: හඤ්චි වුත්තං භගවතා අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති.

අනු. අ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො වුත්තං භගවතා අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, නො ච වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ වුත්තං භගවතා අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො,

පටි. අ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො වුත්තං භගවතා අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, නො ච වත්තබ්බෙ පුග්ගලස්මිං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති මිච්ඡා -පෙ-

චතුක්කනයසංසන්දනං.

145. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො සප්පච්චයො -පෙ- පුග්ගලො අප්පච්චයො -පෙ- පුග්ගලො සඞ්ඛතො -පෙ- පුග්ගලො අසඞ්ඛතො -පෙ- පුග්ගලො සස්සතො -පෙ- පුග්ගලො අසස්සතො -පෙ- පුග්ගලො සනිමිත්තො -පෙ- පුග්ගලො අනිමිත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

චක්ඛුන්ද්‍රිය පුද්ගල වේ ද ... චක්ඛුන්ද්‍රියෙහි පුද්ගල දක්නා ලැබේ ද ... චක්ඛුන්ද්‍රිය හැර පුද්ගල දක්නා ලැබේ ද ... පුද්ගල කෙරෙහි චක්ඛුන්ද්‍රිය දක්නා ලැබේ ද ... අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පුද්ගල වේ ද .. අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියෙහි පුද්ගල දක්නා ලැබේ ද ... අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය හැර පුද්ගල දක්නා ලැබේ ද ... පුද්ගලයා කෙරෙහි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දක්නා ලැබේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ප. පටිකම්ම: මේ ප්‍රතිකර්මය පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින්, "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැ"යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද්දේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, එහෙයින් පුද්ගලයා කෙරෙහි අඤ්ඤාතා-වින්ද්‍රිය දක්නා ලැබේ යැ යි කියැයුතු මැ යැ.

අනු. අා: "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැ යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැ යි කියැයුතු යැයි ද, පුද්ගලයා කෙරෙහි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දක්නා ලැබේ යැ යි නො කියැයුතු යැ යි" ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යායෙකි.

පටි. ඨ: ඉදින් "පුද්ගලයා කෙරෙහි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දක්නා ලැබේ යැ"යි නො කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: හවත, "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගල-යෙක් ඇතැ යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැ"යි නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. අා: "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැ යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි කියැයුතු යැ යි ද, පුද්ගලයා කෙරෙහි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය දක්නා ලැබේ යැ යි නො කියැයුතු යැ යි" ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යා-යෙකි ...

චතුක්කනය සංසන්දනා යි.

145. ස. පු. සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුද්ගල සප්‍රත්‍යය (ප්‍රත්‍යය හා බැඳී සිටුනේ) වේ ද ... පුද්ගල අප්‍රත්‍යය (ප්‍රත්‍යය හා නො බැඳී සිටුනේ) වේ ද ... පුද්ගල සඞ්ඛත (ප්‍රත්‍යයන් විසින් එක් වැ කරන ලද්දේ) වේ ද ... පුද්ගල අසඞ්ඛත (ප්‍රත්‍යයන් විසින් එක් වැ නො කරන ලද්දේ) වේ ද ... පුද්ගල ශාශ්වත (උත්පාද නිරෝධ ලක්ෂණ රහිත වූයේ) වේ ද ... පුද්ගල අශාශ්වත (උත්පාද නිරෝධ ලක්ෂණ සහිත වූයේ) වේ ද ... පුද්ගල සනිමිත්ත (උත්පත්ති කාරණ සහිත වූයේ) වේ ද ... පුද්ගල අනිමිත්ත (උත්පත්ති කාරණ රහිත වූයේ) වේ ද ...

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

146. ප. පු. පුග්ගලො නුපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: වුත්තං භගවතා “අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො”ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පුග්ගලො සප්පච්චයො -පෙ- පුග්ගලො අප්පච්චයො -පෙ- පුග්ගලො සඞ්ඛතො -පෙ- පුග්ගලො අසඞ්ඛතො -පෙ- පුග්ගලො සස්සතො -පෙ- පුග්ගලො අසස්සතො -පෙ- පුග්ගලො සනිමිත්තො -පෙ- පුග්ගලො අනිමිත්තො’ති.

ස. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ලක්ඛණයුත්තිකථා.

147. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති, උපලබ්භති පුග්ගලො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා. පුග්ගලො උපලබ්භති, උපලබ්භති කෙහිචි පුග්ගලො, කෙහිචි න පුග්ගලො’ති.

ස. අනු: පුග්ගලො කෙහිචි උපලබ්භති, කෙහිචි න උපලබ්භතී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

148. ස. පු: පුග්ගලො සච්චිකට්ඨො, සච්චිකට්ඨො පුග්ගලො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: පුග්ගලො සච්චිකට්ඨො, සච්චිකට්ඨො කෙහිචි පුග්ගලො, කෙහිචි න පුග්ගලො’ති.

ස. අනු: පුග්ගලො කෙහිචි සච්චිකට්ඨො, කෙහිචි න සච්චිකට්ඨො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

149. ස. පු: පුග්ගලො විජ්ජමානො, විජ්ජමානො පුග්ගලො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: පුග්ගලො විජ්ජමානො, විජ්ජමානො කෙහිචි පුග්ගලො, කෙහිචි න පුග්ගලො’ති.

ස. අනු: පුග්ගලො කෙහිචි විජ්ජමානො, කෙහිචි න විජ්ජමානො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

146. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: "ආත්මහිතය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයෙක් ඇතැ"යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද්දේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: පුද්ගල සප්‍රත්‍යය වේ ද ... පුද්ගල අප්‍රත්‍යය වේ ද ... පුද්ගල සඞ්ඛත වේ ද ... පුද්ගල අසඞ්ඛත වේ ද ... පුද්ගල ශාශ්වත වේ ද ... පුද්ගල අශාශ්වත වේ ද ... පුද්ගල සනිමිත්ත වේ ද ... පුද්ගල අනිමිත්ත වේ ද ...

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ලක්ඛණයුත්තිකථා.

147. ස. පු: පුද්ගල උපලබ්ධ (ප්‍රඥයෙන් අවබෝධ කොට දන්නා ලබනු) වේ ද, උපලබ්ධ පුද්ගල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: පුද්ගල උපලබ්ධ වෙයි, උපලබ්ධ වනුයේ කිසිවෙක් පුද්ගල වෙයි. කිසිවෙක් පුද්ගල නො වෙයි.

ස. අනු: පුද්ගල වනුයේ කිසිවෙක් උපලබ්ධ වේ ද? කිසිවෙක් උපලබ්ධ නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

148. ස. පු: පුද්ගල සත්‍යාර්ථ වේ ද, සත්‍යාර්ථ පුද්ගල වේ ද ...

ප. පටිඤ්ඤා: පුද්ගල සත්‍යාර්ථ වෙයි. සත්‍යාර්ථ වනුයේ කිසිවෙක් පුද්ගල වෙයි. කිසිවෙක් පුද්ගල නො වෙයි.

ස. අනු: පුද්ගල වනුයේ කිසිවෙක් සත්‍යාර්ථ වේ ද, කිසිවෙක් සත්‍යාර්ථ නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

149. ස. පු: පුද්ගල විද්‍යමාන වේ ද, විද්‍යමාන වනුයේ පුද්ගල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. පුද්ගල විද්‍යමාන වෙයි. විද්‍යමාන වනුයේ කිසිවෙක් පුද්ගල වෙයි. කිසිවෙක් පුද්ගල නො වෙයි.

ස. අනු. පුද්ගල වනුයේ කිසිවෙක් විද්‍යමාන වේ ද, කිසිවෙක් විද්‍යමාන නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

150. ස. පු: පුග්ගලො සංවිජ්ජමානො, සංවිජ්ජමානො පුග්ගලො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: පුග්ගලො සංවිජ්ජමානො, සංවිජ්ජමානො කෙහිචි පුග්ගලො, කෙහිචි න පුග්ගලො'ති.

ස. අනු: පුග්ගලො කෙහිචි සංවිජ්ජමානො, කෙහිචි න සංවිජ්ජමානො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

151. ස. පු: පුග්ගලො අත්ථි, අත්ථි පුග්ගලො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: පුග්ගලො අත්ථි, අත්ථි කෙහිචි පුග්ගලො, කෙහිචි න පුග්ගලො'ති.

ස. අනු: පුග්ගලො කෙහිචි අත්ථි, කෙහිචි නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

152. ස. පු: පුග්ගලො අත්ථි, අත්ථි න සබ්බො පුග්ගලො'ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො නත්ථි, නත්ථි න සබ්බො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

වචනසොධනං.

153. ස. පු: රූපධාතුයා රූපී පුග්ගලො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමධාතුයා කාමී පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

154. ස. පු: රූපධාතුයා රූපිනො සත්තා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමධාතුයා කාමිනො සත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

155. ස. පු: අරූපධාතුයා අරූපී පුග්ගලො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමධාතුයා කාමී පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

150 ස. පු: පුද්ගල සංවිද්‍යමාන වේ ද, සංවිද්‍යමාන වනුයේ පුද්ගල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: පුද්ගල සංවිද්‍යමාන වෙයි. සංවිද්‍යමාන වනුයේ කිසිවෙක් පුද්ගල වෙයි. කිසිවෙක් පුද්ගල නො වෙයි.

ස. අනු: පුද්ගල වනුයේ කිසිවෙක් සංවිද්‍යමාන වේ ද, කිසිවෙක් සංවිද්‍යමාන නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු ය ...

151. ස. පු: පුද්ගල ඇත් ද, ඇතියේ පුද්ගල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: පුද්ගල ඇත. ඇතියේ කිසිවෙක් පුද්ගල වෙයි, කිසිවෙක් පුද්ගල නො වෙයි.

ස. අනු: පුද්ගල වනුයේ කිසිවෙක් ඇත් ද, කිසිවෙක් නැත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

152. ස. පු: පුද්ගල විද්‍යමාන වේ ද, විද්‍යමාන වනුයේ හැම පුද්ගල නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ ...

ස. අනු: පුද්ගල විද්‍යමාන නො වේ ද? විද්‍යමාන නො වනුයේ හැම පුද්ගල නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

වචනශොධන යි.

153. ස. පු: රූපධාතුයෙහි රූපවත් වූයේ පුද්ගල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමධාතුයෙහි කාමවත් වූයේ පුද්ගල වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

154. ස. පු: රූපධාතුයෙහි රූපවත්හු සත්ත්වයෝ වෙත් ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමධාතුයෙහි කාමවත්හු සත්ත්වයෝ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

155. ස. පු: අරූපධාතුයෙහි අරූපවත් වූයේ පුද්ගල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමධාතුයෙහි කාමවත් වූයේ පුද්ගල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

156. ස. පු: අරූපධාතුයා අරූපිනො සත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමධාතුයා කාමිනො සත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

157. ස. පු: රූපධාතුයා රූපී පුග්ගලො, අරූපධාතුයා අරූපී පුග්ගලො. අත්ථි ච කොචි රූපධාතුයා චුතො අරූපධාතුං උපපජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපී පුග්ගලො උපච්ඡින්නො,[1] අරූපී පුග්ගලො ජාතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

158. ස. පු: රූපධාතුයා රූපිනො සත්තා, අරූපධාතුයා අරූපිනො සත්තා. අත්ථි ච කොචි රූපධාතුයා චුතො අරූපධාතුං උපපජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපී සත්තො උපච්ඡින්නො[1], අරූපී සත්තො ජාතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

159. ස. පු: කායො'ති වා සරීරන්ති වා, සරීරන්ති වා කායො'ති වා, කායං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. පු: පුග්ගලො'ති වා ජීවො'ති වා, ජීවො'ති වා පුග්ගලො'ති වා පුග්ගලං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ[2] එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. පු: අඤ්ඤො කායො අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

---

1. උච්ඡින්නො — PTS
2. එසෙ එසෙ - පු.

156. ස. පු: අරූපධාතුයෙහි අරූපවත්හු සත්ත්වයෝ වෙත් ද?

ප. ප්‍රතිඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමධාතුයෙහි කාමවත්හු සත්ත්වයෝ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

157. ස. පු: රූපධාතුයෙහි රූපවත් වූයේ පුද්ගල වෙයි. අරූපධාතුයෙහි අරූපවත් වූයේ පුද්ගල වෙයි. (එසේ පිළිගත් තොප මතයෙහි දී) රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට වදනා කිසිවෙක් ඇද් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපී පුද්ගල සිදුණේ අරූපී පුද්ගල වී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

158. ස. පු: රූපධාතුයෙහි රූපවත්හු සත්ත්ව වෙති. අරූපධාතුයෙහි අරූපවත්හු සත්ත්ව වෙති. (එසේ පිළිගත් තොප මතයෙහි දී) රූපධාතුයෙන් චුත වැ අරූපධාතුවට වදනා කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. ප්‍රතිඥා. එසේ යැ.

ස. අනු: රූපී සත්ත්ව සිදුණේ අරූපී සත්ත්ව වී ද?

ප. ප්‍රතික්ෂෙප: එසේ නො කියැ යුතු යැ …

159. ස. පු. කය හෝ ශරීර හෝ යැ, ශරීර හෝ කය හෝ යයි (මෙසේ) කය සිරුරින් නො වෙත් කොට ගෙන තෙලෙ මැ හෙ වේ ද? එකාර්‍ථ සම සමභාගතජ්ජාතික වේ ද? (ඒ කය මැ තෙල ශරීරවේ ද? යනු පිළිවිසීම යි.)

ප. ප්‍රතිඥා: එසේයැ. (නානාත්වය නොදක්තේ පිළිත කෙරෙයි,)

ස. පු: පුද්ගල හෝ ජීව හෝ යැ, ජීව හෝ පුද්ගල හෝ යයි පුද්ගල (ජීවයා කෙරෙත්) නො වෙත් කොට ගෙන තෙල ඒ ජීව මැ පුද්ගල වේ ද, එකාර්‍ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ ද?

ප. ප්‍රතිඥා: එසේ යැ.

ස. පු: කය අනෙකෙක් වේ ද? පුද්ගල අනෙකෙක් වේ ද?

ප. ප්‍රතිඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: ජීව අනෙකෙක් වේ ද? ශරීර අනෙකෙක් වේ ද?

ප. ප්‍රතික්ෂෙප: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. නිග්‍රහ: නිග්‍රහ පිළිගනුව.

අනු. ඨ: හඤ්චි කායො'ති වා සරීරන්ති වා, සරීරන්ති වා කායො'ති වා, කායං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ. පුග්ගලො'ති වා ජීවො'ති වා, ජීවො'ති වා පුග්ගලො'ති වා පුග්ගලං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ අඤ්ඤො කායො අඤ්ඤො පුග්ගලො.

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො කායො'ති වා සරීරන්ති වා, සරීරන්ති වා කායො'ති වා කායං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ, පුග්ගලො'ති වා ජීවො'ති වා, ජීවො'ති වා පුග්ගලො'ති වා පුග්ගලං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ, අඤ්ඤො කායො අඤ්ඤො පුග්ගලො, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ කායො'ති වා සරීරන්ති වා, සරීරන්ති වා කායො'ති වා කායං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ, පුග්ගලො'ති වා ජීවො'ති වා, ජීවො'ති වා, පුග්ගලො'ති වා පුග්ගලං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ, අඤ්ඤො කායො අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො කායොති'වා සරීරන්ති වා, සරීරන්ති වා කායො'ති වා කායං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ, පුග්ගලො'ති වා ජීවො'ති වා, ජීවො'ති වා පුග්ගලො'ති වා පුග්ගලං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ, අඤ්ඤො කායො අඤ්ඤො පුග්ගලො, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති මිච්ඡා -පෙ-

අනු. ඨ: ඉදින් කය හෝ ශරීර හෝ යෑ, ශරීර හෝ කය හෝ යයි කය (සිරුරින්) නො වෙන් කොට ගෙන තෙලෙ හෙ වෙයි, එකාර්‍ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ යයි ද, පුද්ගල හෝ ජීව හෝ යෑ, ජීව හෝ පුද්ගල හෝ යයි පුද්ගල (ජීවයා කෙරෙන්) නො වෙන් කොට ගෙන තෙලෙ හෙ වෙයි, එකාර්‍ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ යයි ද, කියා නම් කය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැ.

අනු. පා. හවත, එයින් 'ජීව අනෙකෙකැ, ශරීර අනෙකෙකැ'යි කියැයුතු මැ යෑ.

අනු. අා: "කය හෝ ශරීරය හෝ යෑ, ශරීර හෝ කය හෝ යයි කය නො වෙන් කොට ගෙන තෙලෙ හේ වෙයි, එකාර්‍ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ යයි ද, පුද්ගල හෝ ජීව හෝ යෑ, ජීව හෝ පුද්ගල හෝ යයි පුද්ගල නො වෙන් කොට ගෙන තෙලෙ හේ වෙයි, එකාර්‍ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ යයි ද, කය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැ යි කියැයුතු යයි ද, ජීව අනෙකෙකැ ශරීර අනෙකෙකැ යි නො කියැයුතු යයි" ද යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යෑ.

පටි. ඨ: ජීව අනෙකෙකැ, ශරීර අනෙකෙකැ යි ඉදින් නො කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: කය හෝ ශරීරය හෝ යෑ, ශරීර හෝ කය හෝ ය යි කය නො වෙන් කොට ගෙන තෙලෙ හෙ වෙයි, එකාර්‍ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ යයි ද, පුද්ගල හෝ ජීව හෝ යෑ, ජීව හෝ පුද්ගල හෝ යැ සි පුද්ගල නො වෙන් කොට ගෙන තෙලෙ හෙ වෙයි, එකාර්‍ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ යැ සි ද, කය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැ සි ද, හවත, නො කියැයුතු මැ යෑ.

පටි. අා. "කය හෝ ශරීර හෝ යෑ, ශරීර හෝ කය හෝ යැ සි කය නො වෙන් කොට ගෙන තෙලෙ හෙ වෙයි, එකාර්‍ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ යැ සි ද, පුද්ගල හෝ ජීව හෝ යෑ, ජීව හෝ පුද්ගල හෝ යැ සි පුද්ගල නො වෙන් කොට ගෙන තෙලෙ හෙ වෙයි; එකාර්‍ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ යැ සි ද, කය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැ සි ද, ජීව අනෙකෙකැ, ශරීර අනෙකෙකැ සි නො කියැයුතු යැ සි" (මෙසේ) යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යෑ ...

160. ප. පු: කායො'ති වා සරීරන්ති වා, සරීරන්ති වා කායො'ති වා කායං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සම්භාගෙ තජ්ජාතෙති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ප. පු: වුත්තං භගවතා 'අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො'ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ප. පු. අඤ්ඤො කායො අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ප. පටිකම්මං: ආජානාහි පටිකම්මං.

අනු. ඨ: හඤ්චි කායො'ති වා සරීරන්ති වා, සරීරන්ති වා කායො'ති වා කායං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සම්භාගෙ තජ්ජාතෙ, වුත්තං භගවතාඃ අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො.

අනු. පාඃ තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤො කායො අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති,

අනු. ආඃ යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො කායො'ති වා සරීරන්ති වා, සරීරන්ති වා කායො'ති වා කායං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සම්භාගෙ තජ්ජාතෙ, වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤො කායො අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො වෙ පන වත්තබ්බෙ අඤ්ඤො කායො අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

පටි. පාඃ නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ කායො'ති වා සරීරන්ති වා, සරීරන්ති වා කායො'ති වා කායං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සම්භාගෙ තජ්ජාතෙ, වුත්තං භගවතාඃ අත්ථි පුග්ගලො අත්ත-හිතාය පටිපන්නො'ති.

පටි. ආඃ යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො කායො'ති වා සරීරන්ති වා, සරීරන්ති වා කායො'ති වා කායං අප්පියං කරිත්වා එසෙ සෙ එකට්ඨෙ සමෙ සම්භාගෙ තජ්ජාතෙ, වුත්තං භගවතා: අත්ථි පුග්ගලො අත්ත-හිතාය පටිපන්නො, නො ච වත්තබ්බෙ අඤ්ඤො කායො අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති මිච්ඡා -පෙ-

පඤ්ඤත්තානුයොගො.

160. ප. පු: කය හෝ සරීර හෝ යෑ, සරීර හෝ කය හෝ යයි කය නො වෙන් කොට ගෙන තෙලෙ හෙ වේ ද? එකාර්ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ ද?

ස. පටික්‍ඛෙපා: එසේ යෑ.

ප. පු: 'ආත්මහිතයට පිළිපන් පුගුලෙක් ඇති' යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද නො?

ස. පටික්‍ඛෙපා: එසේ යෑ.

ප. පු: කය අනෙකෙක් වේ ද, පුද්ගල අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යෑ.

ප. පටිකම්ම: ප්‍රතිකර්ම පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් කය හෝ ශරීර හෝ යෑ, ශරීර හෝ කය හෝ යයි කය නො වෙන් කොට ගෙන තෙලෙ හෙ වේ යයි ද, එකාර්ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ යයි ද, 'ආත්මහිතයට පිළිපන් පුගුලෙක් ඇති'යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි ද කියා නම්,

අනු. පා: හවත, එයින් 'කය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙ-කෙකැ'යි කියැයුතු මැ යෑ.

අනු. ආ: කය හෝ ශරීර හෝ යෑ, ශරීර හෝ කය හෝ යයි කය නො වෙන් කොට ගෙන 'තෙලෙ හෙ වේ යයි ද, එකාර්ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ යයි ද, 'ආත්මහිතයට පිළිපන් පුගුලෙක් ඇති'යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි ද, කය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැයි නො කියැයුතු යැ යි දැයි මෙසේ කියැයුතු යැයි එහි ලා යමක් කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යෑ.

පටි. ඨ. ඉදින් 'කය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැ'යි නො කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: හවත 'කය හෝ ශරීර හෝ යෑ, ශරීර හෝ කය හෝ යයි කය නො වෙන් කොට ගෙන තෙලෙ හෙ වේ යයි ද, එකාර්ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ' යයි ද, 'ආත්මහිතයට පිළිපන් පුගුලෙක් ඇති'යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි ද නො කියැයුතු වේ මැ යෑ.

පටි. ආ: "කය හෝ ශරීර හෝ යෑ, ශරීර හෝ කය හෝ යයි කය නො වෙන් කොට ගෙන තෙලෙ හෙ වේ යයි ද, එකාර්ථ සම සමභාග තජ්ජාතික වේ යයි ද, 'ආත්මහිතයට පිළිපන් පුගුලෙක් ඇති'යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැයි ද, කය අනෙකෙකැ පුද්ගල අනෙකෙකැයි කියැයුතු යැයි ද මෙසේ කියැයුතු" යයි එහි ලා යමක් කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යෑ ...

පඤ්ඤත්තානුයොග යි.

161. ස. පු: පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකං පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකං පරං ලොකං පරස්මා ලොකං ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. අඤ්ඤො පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

162. ස. පු: පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො ච අඤ්ඤො ච සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

163. ස. පු: පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නෙව සො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

164. ස. පු: පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: සො පුග්ගලො සන්ධාවති, අඤ්ඤො පුග්ගලො සන්ධාවති, සො ච අඤ්ඤො ච සන්ධාවති, නෙව සො සන්ධාවති, න අඤ්ඤො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

161. ස. පු: පුද්ගල මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද (ගතිපරිවර්තනයෙන්) දුවනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: (ශාශ්වත වශයෙන්) මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද ඒ පුද්ගල මැ සංධාවනය කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ (ශාශ්වතදෘෂ්ටි භයෙන් ප්‍රතික්ෂෙප කෙරෙයි) ...

ස. පු: පුද්ගල මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද (ගමනාගමන විසින්) සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: අන්‍ය පුද්ගලයෙක් මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ (උච්ඡෙදදෘෂ්ටි භයෙන් ප්‍රතික්ෂෙප කෙරෙයි) ...

162. ස. පු: පුද්ගල මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද දුවනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හේ පුද්ගල ද අනෙක් පුද්ගලවනුයෙක් ද මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ (එකත්‍යශාශ්වතදෘෂ්ටි-භයෙන් ප්‍රතික්ෂෙප කෙරෙයි) ...

163. ස පු: පුද්ගල මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හේ පුද්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද නො මැ සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

164. ස. පු: පුද්ගල මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද ඒ පුද්ගල සංධාවන කෙරේ ද? අන්‍ය පුද්ගලයෙක් සංධාවන කෙරේ ද? ඒ පුද්ගල ද අන්‍ය පුද්ගල වනුයෙක් ද සංධාවන කෙරේ ද? ඒ පුද්ගල නො මැ සංධාවන කෙරේ ද? අන්‍ය පුද්ගලයෙක් සංධාවන නො කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

165. ප. පු: න වත්තබ්බං පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: නනු වුත්තං භගවතා:
"සත්තක්ඛත්තුං පරමං සන්ධාවිත්වාන පුග්ගලො දුක්ඛස්සන්තකරො හොති සබ්බසංයොජනක්ඛයා"ති. අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නි: තෙන හි පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

166. ප. පුච්ඡා: න වත්තබ්බං පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පුච්ඡා: නනු වුත්තං භගවතා: "අනමතග්ගොයං භික්ඛවෙ සංසාරො, පුබ්බා කොටි න පඤ්ඤායති අවිජ්ජානීවරණානං සත්තානං තණ්හාසංයොජනානං සන්ධාවතං සංසරතන්ති." අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නි: තෙන හි පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති?

167. ස. පු: පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අ: සොව පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටි: නහෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

168. ස. පු: සොව පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති?

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අත්ථි කොචි මනුස්සො හුත්වා දෙවො හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොව මනුස්සො සො දෙවො ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

165. ප. පු. මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද පුද්ගල සංධාවන කෙරේ යයි නො කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: භගවත්හු විසින් මෙලෙ වදාරනලද්දේ මැ නු? "පුද්ගල සත්යලක් පරම කොට සංධාවන විසින් දිවැ සම්සංයොජනක්‍ෂයෙන් දුක් කෙළවර කරන්නේ වේ" යයි. සූත්‍රාන්ත ඇත් මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එකරුණින් පුද්ගල මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරෙයි.

166. ස. පු. 'පුද්ගල මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ' යයි නො කියයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: "මහණෙනි, මෙ සසර නො පිරිසුන් අග් ඇතියේ යැ. අවිද්‍යායෙන් ඇවිරුණු තෘෂ්ණාසංයොජන-යෙන් බැඳුණු සංධාවන සංසරණ කරන සත්ත්ව-යන්ගේ පූර්වකොටි නො පැනේ' යයි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද්දේ මැ නු? සූත්‍රාන්ත ඇත් මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නි: ඒ කරුණින් පුද්ගල මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරෙයි.

167. ස. පු: පුද්ගල මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ පුද්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ....

168. ස. පු: ඒ පුද්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේය. ('සො පුග්ගලො ච, න අඤ්ඤො' යනාදි සූත්‍රාන්ත ඇතියෙන් දෙවන වට පිළිත කෙරෙයි.)

ස. පු: පළමු මිනිස් වැ සිට දෙවනු දෙව් වන කිසි මිනිසෙක් ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ මිනිස් මැ ඒ දෙව් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

169. ස. පු: ස්වෙව මනුස්සො සො දෙවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අ: මනුස්සො හුත්වා දෙවො හොති, දෙවො හුත්වා මනුස්සො හොති, මනුස්සභූතො අඤ්ඤො, දෙවො අඤ්ඤො, මනුස්සභූතො ස්වායං ස්වායං සන්ධාවතී'ති මිච්ඡා -පෙ-

ස. නි: සචෙ හි සන්ධාවති ස්වෙව පුග්ගලො ඉතො චුතො පරං ලොකං අනඤ්ඤො, හෙවං[1] මරණං න හෙහිති. පාණාතිපාතො'පි නුපලබ්භති. කම්මං අත්ථි, කම්මවිපාකො අත්ථි, කතානං කම්මානං විපාකො අත්ථි, කුසලාකුසලෙ විපච්චමානෙ ස්වෙවායං සන්ධාවතීති මිච්ඡා.

170. ස. පු: ස්වෙව පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති?

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කොචි මනුස්සො හුත්වා යක්ඛො හොති -පෙ- පෙතො හොති -පෙ- නෙරයිකො හොති -පෙ- තිරච්ඡානගතො හොති -පෙ- ඔට්ඨො හොති -පෙ- ගොණො හොති -පෙ- ගද්‍රභො හොති -පෙ- සූකරො හොති -පෙ- මහිසො[2] හොතීති?

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ස්වෙව මනුස්සො සො මහිසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: ස්වෙව මනුස්සො සො මහිසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

සක. ආ. මනුස්සො හුත්වා මහිසො[2] හොති, මහිසො හුත්වා මනුස්සො හොති, මනුස්සභූතො අඤ්ඤො, මහිසො අඤ්ඤො, මනුස්සභූතො ස්වෙවායං සන්ධාවතීති මිච්ඡා -පෙ-

ස. නිග: සචෙ හි සන්ධාවති ස්වෙව පුග්ගලො ඉතො චුතො පරං ලොකං අනඤ්ඤො, හෙවං මරණං න හෙහිති. පාණාතිපාතො'පි නුපලබ්භති. කම්මං අත්ථි, කම්මවිපාකො අත්ථි, කතානං කම්මානං විපාකො අත්ථි, කුසලාකුසලෙ විපච්චමානෙ ස්වෙවායං සන්ධාවතීති මිච්ඡා.

---

1. හෙතං - අට්ඨකථා.
2. මහිංසො - මජ්ඣං.

169	ස. පු:	ඒ මිනිස් මැ ඒ දෙවි වේ ද?
	ප. පරිසුද්ධ:	එසේ යැ (“අහං තෙන සමයෙන සුනෙත්තො නාම සත්‍ථා අහොසි” යනාදි සූත්‍ර විසින් දෙවන වට පිළිත කෙරෙයි.)
	ස. ආ:	මිනිස් වැ සිට දෙවි වෙයි. දෙවි වැ සිට මිනිස් වෙයි. මිනිස් වූයේ අනෙකෙකැ, දෙවි වූයේ අනෙකෙකැ. මිනිස් වූ ඒ මේ පුද්ගල සංධාවන කෙරේ යැ යනු මිථ්‍යා යැ ...
	ස. නි.	ඉදින් එ මැ පුද්ගල මෙලොවින් ච්‍යුත වැ පරලොව දිවෙයි. අනෙකෙක් නො දිවෙයි යනු වත් මැ මෙසේ මරණ නොවෙයි. ප්‍රාණාතිපාත ද නො ලැබෙයි. කර්මයෙක් ඇත, කර් විපාකයෙක් ඇත, කළ කර්මයන්ගේ විපාකයෙක් ඇත, ‘පින් පව් පැසෙන කල ඒ මේ පුඟුල් මැ දිවේ’ යනු මිථ්‍යා යැ.
170.	ස. පු:	ඒ පුද්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?
	ප. ප්‍රතිඥ:	එසේ යැ.
	ස. අනු.	මිනිස් වැ සිට යක් වන ... ප්‍රේත වැ සිට නෙරයික වන ... තිරිසන්ගිය වන ... ඔටු වන ... ගොන් වන ... ගදුබු වන ... හූරු වන ... මහිෂ වන ... කිසිවෙක් ඇද්ද?
	ප. ප්‍රතිඥ:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	ඒ මිනිස් මැ ඒ මහිෂ වේ ද?
	ප. ප්‍රති:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
	ස. අනු:	ඒ මිනිස් මැ ඒ මහිෂ වේ ද?
	ප. ප්‍රතිඥ:	එසේ යැ.
	සක. ආ.	මිනිස් වැ සිට මහිෂ වෙයි, මහිෂ වැ සිට මිනිස් වෙයි, මිනිස් වූයේ අනෙකෙකැ, මහිෂ වූයේ අනෙකෙකැ, මිනිස් වූ ඒ මේ පුද්ගල මැ සංධාවන කෙරේ, යනු මිථ්‍යායෙකි ...
	ස. නි:	ඉදින් ඒ පුද්ගල මැ මෙයින් ච්‍යුත වැ පරලොවට සංධාවන කෙරේ නම්, අනෙකෙක් සංධාවන නො කෙරේ නම්, මෙසේ මරණ නො වන්නේ යැ. ප්‍රාණාතිපාත ද නො වන්නේ යැ, කර් ද ලැබෙයි, කර්මවිපාක ඇතියි ද, කළ කර්මයන්ගේ විපාක ඇතියි ද, පින්පව් විවස්නා කල ඒ මේ පුඟුල් මැ සංධාවන කෙරේ යනු මිථ්‍යායෙකි.

171. ස. පු: ස්වෙව පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අත්ථි කොචි ඛත්තියො හුත්වා බ්‍රාහ්මණො හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ස්වෙව ඛත්තියො සො බ්‍රාහ්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අත්ථි කොචි ඛත්තියො හුත්වා වෙස්සො හොති -පෙ- සුද්දො හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: ස්වෙව ඛත්තියො සො සුද්දො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අත්ථි කොචි බ්‍රාහ්මණො හුත්වා වෙස්සො හොති, සුද්දො හොති, ඛත්තියො හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ස්වෙව බ්‍රාහ්මණො සො ඛත්තියොති.

ප. පටික්ඛෙපො: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අත්ථි කොචි වෙස්සො හුත්වා සුද්දො හොති, ඛත්තියො හොති, බ්‍රාහ්මණො හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ස්වෙව වෙස්සො සො බ්‍රාහ්මණො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අත්ථි කොචි සුද්දො හුත්වා ඛත්තියො හොති, බ්‍රාහ්මණො හොති, වෙස්සො හොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ස්වෙව සුද්දො සො වෙස්සොති.

ප. පටික්ඛෙපො: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

172. ස. පු: ස්වෙව පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

171.	ස. පු:	ඒ පුද්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?
	ප. ප්‍රතිඥා:	එසේ යැ.
	ස. පු:	ක්‍ෂත්‍රිය වැ සිට බමුණු වන කිසිවෙක් ඇද්ද ද?
	ප. ප්‍රතිඥා.	එසේ යැ.
	ස. අනු.	ඒ ක්‍ෂත්‍රිය මැ ඒ බ්‍රාහමණ වෙ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
	ස. පු:	ක්‍ෂත්‍රිය වැ සිට වෛශ්‍ය වන ... ශුද්‍ර වන කිසි-වෙක් ඇද්ද ද?
	ප. ප්‍රතිඥා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	ඒ ක්‍ෂත්‍රිය මැ ඒ ශුද්‍ර වේ ද?
	ප. ප්‍රතික්‍ෂෙප:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ....
	ස. පු:	බ්‍රාහමණ වැ සිට වෛශ්‍ය වන, ශුද්‍ර වන, ක්‍ෂත්‍රිය වන කිසිවෙක් ඇද්ද ?
	ප. ප්‍රතිඥා.	එසේ යැ.
	ස. අනු:	ඒ බ්‍රාහමණ මැ ඒ ක්‍ෂත්‍රිය වේ ද?
	ප. ප්‍රතික්‍ෂෙප:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ...
	ස. පු:	වෛශ්‍ය වැ සිට ශුද්‍ර වන, ක්‍ෂත්‍රිය වන, බ්‍රාහමණ වන කිසිවෙක් ඇද්ද?
	ප. ප්‍රතිඥා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	ඒ වෛශ්‍ය මැ ඒ බ්‍රාහමණ වේ ද?
	ප. ප්‍රතික්‍ෂෙප:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
	ප. පු:	ශුද්‍ර වැ සිට ක්‍ෂත්‍රිය වන, බ්‍රාහමණ වන, වෛශ්‍ය වන කිසිවෙක් ඇද්ද ?
	ප. ප්‍රතිඥා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	ඒ ශුද්‍ර මැ ඒ වෛශ්‍ය වේ ද?
	ප. ප්‍රතික්‍ෂෙප:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
172.	ස. පු:	ඒ පුද්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.

ස. අනු: හත්ථච්ඡින්නො හත්ථච්ඡින්නො'ව හොති, පාදච්ඡින්නො පාදච්ඡින්නො'ව හොති, හත්ථපාදච්ඡින්නො හත්ථපාදච්ඡින්නො'ව හොති. කණ්ණච්ඡින්නො -පෙ- නාසච්ඡින්නො -පෙ- කණ්ණනාසච්ඡින්නො -පෙ- අඞ්ගුලිච්ඡින්නො -පෙ- අළච්ඡින්නො -පෙ- කණ්ඩරච්ඡින්නො -පෙ- කුණිහත්ථකො -පෙ- ඵණහත්ථකො -පෙ- කුට්ඨියො -පෙ- ගණ්ඩියො -පෙ- කිලාසියො -පෙ- සොසියො -පෙ- අපමාරියො -පෙ- ඔට්ඨො -පෙ- ගොණො -පෙ- ගද්‍රභො -පෙ- සූකරො -පෙ- මහිසො මහිසො'ව හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

173. ප. පු: න වත්තබ්බං සො ච පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: නනු සොතාපන්නො පුග්ගලො මනුස්සලොකා චුතො දෙවලොකං උපපන්නො තත්ථ'පි සොතාපන්නො'ව හොතීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි සොතාපන්නො පුග්ගලො මනුස්සලොකා චුතො දෙවලොකං උපපන්නො තත්ථපි සොතාපන්නො'ව හොති,

ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ සො ච පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ස. අනු: සොතාපන්නො පුග්ගලො මනුස්සලොකා චුතො දෙවලොකං උපපන්නො තත්ථපි සොතාපන්නො'ව හොතීති කත්වා තෙන ච කාරණෙන සො ච පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: සොතාපන්නො පුග්ගලො මනුස්සලොකා චුතො දෙවලොකං උපපන්නො තත්ථපි මනුස්සො හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

174. ස. පු: සො ච පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: හත්සුත් පුද්ගල හත්සුත් මැ වේ ද? පාසුත් පුද්ගල පාසුත් මැ වේ ද? අත්පාසුත් පුද්ගල අත්පාසුත් මැ වේ ද? කත්සුත් පුද්ගල ... නැහැසුත් පුද්ගල ... කත්නැහැසුත් පුද්ගල ... ඇඟිලිසුත් පුද්ගල ... අලසුත් පුද්ගල ... නහර සුත් පුද්ගල ... වකත් පුද්ගල ... පණහත් පුද්ගල ... කුණසී පුද්ගල ... ගඩුමත් පුද්ගල ... කිලාසවත් පුද්ගල ... ශොෂවත් පුද්ගල ... අපස්මාරවත් පුද්ගල ... ඔටු ... ගොත් ... ගදුඹු ... හූරු ... මහිෂ මහිෂ මැ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

173. ප. පු: ඒ පුද්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ යයි නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: සෝවත් පුහුල් මිනිස්ලොවින් ච්‍යුත වැ දෙව්ලොවට පැමිණියේ එහිදු සෝවත් වැ මැ සිටූනේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් සෝවත් පුහුල් මිනිස්ලොවින් ච්‍යුත වැ දෙව්ලොව පැමිණියේ එහිදු සෝවත් වැ මැ සිටූනේ නම්,

ප. පා: භවත, එකරුණින් ‘ඒ පුහුල් මැ මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ය’යි කියැයුතු මැ යැ.

ස. අනු: සෝවත් පුහුල් මිනිස්ලොවින් ච්‍යුත වැ දෙව්ලොව පැමිණියේ එහි දු සෝවාත් වැ මැ සිටූනේ යැ’ යනු කරුණු කොට ගෙන එ කරුණින් ඒ පුද්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු. සෝවත් පුද්ගල මිනිස්ලොවින් ච්‍යුත වැ දෙව්ලොව පැමිණියේ එහි දු මනුෂ්‍ය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

174. ස. පු: ඒ පුද්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: අනඤ්ඤො අවිගතො සන්ධාවතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: අනඤ්ඤො අවිගතො සන්ධාවතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: හත්ථච්ඡින්නො හත්ථච්ඡින්නොව හොති, පාදච්ඡින්නො පාදච්ඡින්නොව හොති, හත්ථපාදච්ඡින්නො හත්ථ-පාදච්ඡින්නොව හොති. කණ්ණච්ඡින්නො –පෙ– නාසච්ඡින්නො –පෙ– කණ්ණනාසච්ඡින්නො –පෙ– අඞ්ගුලිච්ඡින්නො –පෙ– අළච්ඡින්නො –පෙ– කණ්ඩරච්ඡින්නො –පෙ– කුණිහත්ථකො –පෙ– ඵණහත්ථකො –පෙ– කුට්ඨියො –පෙ– ගණ්ඩියො –පෙ– කිලාසියො –පෙ– සොසියො –පෙ– අපමා-රියො –පෙ– ඔට්ඨො –පෙ– ගොණො –පෙ– ගද්‍රභො –පෙ– සූකරො –පෙ– මහිංසො මහිංසොව හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

175. ස. පු: සොච පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං, පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: සරූපො සන්ධාවතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: සරූපො සන්ධාවතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: තං ජීවං තං සරීරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: සවෙදනො –පෙ– සසඤ්ඤො –පෙ– සසඞ්ඛාරො –පෙ– සවිඤ්ඤාණො සන්ධාවතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: සවිඤ්ඤාණො සන්ධාවතීති.

ප. පටිඤ්ඤා ආමන්තා.

ස. පු: තං ජීවං තං සරීරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: අනන්‍ය වැ අවිගත වැ සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

ස. පු: අනන්‍ය වැ අවිගත වැ සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ,

ස. පු. හත්සුත් පුද්ගල හත්සුත් පුද්ගල මැ වේ ද? පාසුත් පුද්ගල පාසුත් මැ වේ ද? අත්පාසුත් පුද්ගල අත්පා–සුත් මැ වේ ද? කන්සුත් පුද්ගල … නැහැසුත් පුද්ගල … කන්නැහැසුත් පුද්ගල … ඇඟිලිසුත් පුද්ගල … අලසුත් පුද්ගල … නහරසුත් පුද්ගල … වකත් පුද්ගල … පණහත් පුද්ගල … කුෂ්ඨවත් පුද්ගල … ගණ්ඩවත් පුද්ගල … කිලාසවත් පුද්ගල… ශොෂවත් පුද්ගල … අපස්මාරවත් පුද්ගල … ඔටු… ගොන් … ගදුබු … හූරු … මහිෂ මහිෂ මැ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

175. ස. පු: ඒ පුද්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු. සරූප (රූපකාය සහිත) වැ සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු මැ යැ.

ස. පු: සරූප වැ සංධාවන කෙරේ ද? (දෙවනුවට ද පිළිවිසීමයි)

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: (රූපකාය හා සමඟ සංධාවන කරන) ජීවය හා ශරීර එකක් මැ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ.

ස. පු: වේදනා සහිත වැ … සංඥා සහිත වැ … සංස්කාර සහිත වැ …. විඥාන සහිත වැ සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු මැ යැ. (අසංඥෛපපත්තිය සිහි කොට ප්‍රතික්‍ෂෙප කෙරෙයි.)

ස. පු. විඥාන සහිත වැ සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (අසංඥතලයෙන් අන්‍ය උපපත්ති සිහි කොට පිළිත කෙරෙයි.)

ස. පු: (වේදනාදි ශරීර හා ගමන් කරන) ජීවය හා ශරීර එකක් මැ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ.

176. ස. පු: සෝව පුග්ගලෝ සන්ධාවති අස්මා ලෝකා පරං ලෝකං, පරස්මා ලෝකා ඉමං ලෝකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරූපෝ සන්ධාවතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ -පෙ-

ස. පු: අරූපෝ සන්ධාවතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ -පෙ-

ස. අනු: අවේදනෝ -පෙ- අසඤ්ඤෝ -පෙ- අසඞ්ඛාරෝ -පෙ- අවිඤ්ඤාණෝ සන්ධාවතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ -පෙ-

ස. පු: අවිඤ්ඤාණෝ සන්ධාවතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ -පෙ-

177. ස. පු: සෝව පුග්ගලෝ සන්ධාවති අස්මා ලෝකා පරං ලෝකං, පරස්මා ලෝකා ඉමං ලෝකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං සන්ධාවතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ -පෙ-

ස. පු: රූපං සන්ධාවතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තං ජීවං තං සරීරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ. -පෙ-

ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං සන්ධාවතී'ති.

176. ස. පු: ඒ පුග්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද, පරලොවින් පරලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරූප (රූපකාය රහිත) වැ සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ. (අන්තරාභවය ගෙන ප්‍රතික්ෂෙප කෙරෙයි.)

ස. පු: අරූප වැ සංධාවන කෙරේ ද? (දෙවනවට පිළිවිසීම යි.)

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (අරූපලය ගෙන පිළිත කෙරෙයි.)

ස. අනු: (රූප සඞ්ඛ්‍යාත ශරීරය හැරපියා යන) ජීව අනෙකෙක් වේ ද? ශරීර අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: වේදනා රහිත වැ සංඥා රහිත වැ සංස්කාර රහිත වැ ... විඥාන රහිත වැ සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පු: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: විඥාන රහිත වැ සංධාවන කෙරේ ද? (දෙවනවට පිළිවිසීම යි.)

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (වේදනා'දී සඞ්ඛ්‍යාත ශරීර හැරපියා යන) ජීව අනෙකෙක් වේ ද? ශරීර අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ. ...

177. ස. පු: ඒ පුග්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද, පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (පුග්ගල සංධාවන කරත් මැ) රූපත් සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: රූපත් සංධාවන කෙරේ ද? (දෙවනවට යි.)

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (සංධාවන කරන) ජීව හා ශරීර හා එකෙක් මැ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස: අනු: වේදනා ... සංඥා ... සංස්කාර ... විඥාන සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: විඤ්ඤාණං සන්ධාවතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තං ජීවං තං සරීරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

178. ස. පු: සොච පුග්ගලො සන්ධාවති අස්මා ලොකා පරං ලොකං, පරස්මා ලොකා ඉමං ලොකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: රූපං න සන්ධාවතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: රූපං න සන්ධාවතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං න සන්ධාවතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: විඤ්ඤාණං න සන්ධාවතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

"ඛන්ධෙසු භිජ්ජමානෙසු
සො චෙ භිජ්ජති පුග්ගලො,
උච්ඡෙදා භවති දිට්ඨි
යා බුද්ධෙන විවජ්ජිතා.

ඛන්ධෙසු භිජ්ජමානෙසු
නො චෙ භිජ්ජති පුග්ගලො,
පුග්ගලො සස්සතො හොති
නිබ්බානෙන සමසමො"ති.

ඉති අනුයොගො.

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: විඤ්ඤාන සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ජීව හා ශරීර හා එකෙක් මැ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

178. ස. පු: ඒ පුද්ගල මැ මෙලොවින් පරලොවට ද, පරලොවින් මෙලොවට ද සංධාවන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූප සංධාවන නො කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: රූප සංධාවන නො කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ජීව අනෙකෙක් වේ ද? ශරීර අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: වේදනා ... සංඥා .... සංස්කාර ... විඤ්ඤාන සංධාවන නො කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ. ...

ස. පු: විඤ්ඤාන සංධාවන නො කෙරේ ද? (දෙවනවට යි)

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ජීව අනෙකෙක් වේ ද? ශරීර අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

"ස්කන්ධයන් භිද්‍යමානවත් මැ ඉදින් (තොප ගත් ඒ පුද්ගල) භිද්‍යමාන වේ නම් (බිදේ නම්), බුදුන් විසින් බැහැර ලූ උච්ඡේද දෘෂ්ටි තොපට වේ.

ස්කන්ධයන් භිද්‍යමානවත් මැ ඉදින් තොප ගත් පුද්ගල නො බිදේ නම්, පුද්ගල (අභිද්‍යමානාර්ථයෙන්) නිර්වාන හා සමසම වූයේ ශාශ්වත වේ."

ගති අනුයෝග යි.

179. ස. පු: රූපං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: රූපං අනිච්චං සඞ්ඛතං පටිච්චසමුප්පන්නං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං නිරෝධධම්මං විපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො'පි අනිච්චො සඞ්ඛතො පටිච්චසමුප්පන්නො ඛයධම්මො වයධම්මො විරාගධම්මො නිරොධධම්මො විපරිණාමධම්මො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

180 ස. පු: වෙදනං උපාදාය -පෙ- සඤ්ඤං උපාදාය -පෙ- සඞ්ඛාරෙ උපාදාය -පෙ- විඤ්ඤාණං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. පු: විඤ්ඤාණං අනිච්චං සඞ්ඛතං පටිච්චසමුප්පන්නං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං නිරොධධම්මං විපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො'පි අනිච්චො සඞ්ඛතො පටිච්චසමුප්පන්නො ඛයමෙමා වයධම්මො විරාගධම්මො නිරොධධම්මො විපරිණාමධම්මො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

181. ස. පු: රූපං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නීලං රූපං උපාදාය නීලකස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පීතං රූපං උපාදාය -පෙ- ලොහිතං රූපං උපාදාය -පෙ- ඔදාතං රූපං උපාදාය -පෙ- සනිදස්සනං රූපං උපාදාය -පෙ- අනිදස්සනං රූපං උපාදාය -පෙ- සප්පටිඝං රූපං උපාදාය -පෙ- අප්පටිඝං රූපං උපාදාය අප්පටිඝස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

179. ස. පු: රූපය නිසා පුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප පරිකෘඥ: එසේ යැ.

ස. පු: රූප අනිත්‍ය වූයේ ප්‍රත්‍යයන් විසින් කරන ලද්දුයේ ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න වූයේ ක්‍ෂයස්වභාව ඇතියේ ව්‍යයස්වභාව ඇතියේ විරාගස්වභාව ඇතියේ නිරොධස්වභාව ඇතියේ පෙරළෙන සැහැවි ඇතියේ වේ ද?

ප. පරිකෘඥ: එසේ යැ.

ස. අනු: පුද්ගල ද අනිත්‍ය වූයේ ප්‍රත්‍යයන් විසින් කරන ලද්දුයේ ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න වූයේ ක්‍ෂයස්වභාව ඇතියේ ව්‍යයස්වභාව ඇතියේ විරාගස්වභාව ඇතියේ නිරොධස්වභාව ඇතියේ පෙරළෙන සැහැවි ඇතියේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ...

180 ස. පු: වෙදනා නිසා ... සංඥ නිසා ... සංස්කාර නිසා ... විඥන නිසා පුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පරිකෘඥ. එසේ යැ.

ස. පු: විඥන අනිත්‍ය වූයේ ප්‍රත්‍යයන් විසින් කරන ලද්දුයේ ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න වූයේ ක්‍ෂයස්වභාව ඇතියේ ව්‍යයස්වභාව ඇතියේ විරාගස්වභාව ඇතියේ නිරොධස්වභාව ඇතියේ පෙරළෙන සැහැවි ඇතියේ වේ ද?

ප. පරිකෘඥ: එසේ යැ.

ස. අනු: පුද්ගල ද අනිත්‍ය වූයේ ප්‍රත්‍යයන් විසින් කරන ලද්දුයේ ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න වූයේ ක්‍ෂයස්වභාව ඇතියේ ව්‍යයස්වභාව ඇතියේ විරාගස්වභාව ඇතියේ නිරොධස්වභාව ඇතියේ පෙරළෙන සැහැවි ඇතියේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

181. ස. පු: රූප නිසා පුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පරිකෘඥ: එසේ යැ.

ස. අනු: නීලරූප නිසා නීලකපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ. ...

ස. අනු: පීතරූප නිසා ... ලොහිතරූප නිසා ... ඔදාතරූප නිසා ... සනිදර්ශන (ද්‍රෂ්ටව්‍යභාව සඞ්ඛ්‍යාත නිදර්ශන හා පවත්නා) රූප නිසා ... අනිදර්ශන රූප නිසා ... සප්‍රතිඝ (විෂය විෂයී සංඝට්ටන යයි කියන ලද ප්‍රතිහනන සමග පවත්නා) රූප නිසා ... අප්‍රතිඝ රූප නිසා අප්‍රතිඝපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ.

182. ස. පු: වේදනං උපාදය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලං වේදනං උපාදය කුසලස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: කුසලං වේදනං උපාදය කුසලස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. පු: කුසලා වේදනා සඵලා සවිපාකා ඉට්ඨඵලා කන්තඵලා මනුඤ්ඤඵලා අසෙචනකඵලා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලො'පි පුග්ගලො සඵලො සවිපාකො ඉට්ඨ-ඵලො කන්තඵලො මනුඤ්ඤඵලො අසෙචනක-ඵලො සුඛුද්‍රයො සුඛවිපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

183. ස. පු: වේදනං උපාදය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලං වේදනං උපාදය අකුසලස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අකුසලං වේදනං උපාදය අකුසලස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අකුසලා වේදනා සඵලා සවිපාකා අනිට්ඨඵලා අකන්තඵලා අමනුඤ්ඤඵලා සෙචනකඵලා දුක්ඛු-ද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා,ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලො'පි පුග්ගලො සඵලො සවිපාකො අනිට්ඨඵලො අකන්තඵලො අමනුඤ්ඤඵලො සෙචනකඵලො දුක්ඛුද්‍රයො දුක්ඛවිපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

184 ස පු: වේදනං උපාදය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: අබ්‍යාකතං වේදනං උපාදය අබ්‍යාකතස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

182. ස. පු: වේදනා නිසා පුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලවේදනා නිසා කුශලපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: කුශලවේදනා නිසා කුශලපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. පු: කුශලවේදනා සඵල, සවිපාක, ඉෂ්ටඵල, කාන්තඵල, මනොඥඵල, අසෙචනකඵල, සුඛුද්‍රය, සුඛවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලපුද්ගල ද සඵල, සවිපාක, ඉෂ්ටඵල, කාන්තඵල, මනොඥඵල, අසෙචනකඵල, සුඛුද්‍රය, සුඛවිපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ

183. ස. පු: වේදනා නිසා පුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශල වේදනා නිසා අකුශලපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අකුශලවේදනා නිසා අකුශල පුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද? (දෙවනවට යි)

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: අකුශල වේදනා සඵල, සවිපාක, අනිෂ්ටඵල, අකාන්තඵල, අමනොඥඵල, සෙචනකඵල, දුක්ඛුද්‍රය, දුක්ඛවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශල පුද්ගල ද සඵල, සවිපාක, අනිෂ්ටඵල, අකාන්තඵල, අමනොඥඵල, සෙචනකඵල, දුක්ඛුද්‍රය දුක්ඛවිපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

184. ස. පු: වේදනා නිසා පුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: අව්‍යාකෘතවේදනා නිසා අව්‍යාකෘතපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අබ්‍යාකතං වේදනං උපාදාය අබ්‍යාකතස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අබ්‍යාකතා වේදනා අනිච්චා සඞ්ඛතා පටිච්චසමුප්පන්නා ඛයධම්මා වයධම්මා විරාගධම්මා නිරෝධධම්මා විපරිණාමධම්මා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අබ්‍යාකතෝ'පි පුග්ගලෝ අනිච්චෝ සඞ්ඛතෝ පටිච්චසමුප්පන්නෝ ඛයධම්මෝ වයධම්මෝ විරාගධම්මෝ නිරෝධධම්මෝ විපරිණාමධම්මෝ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ –පෙ–

185. ස. පු: සඤ්ඤං උපාදාය –පෙ– සඞ්ඛාරේ උපාදාය –පෙ– විඤ්ඤාණං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලං උපාදාය කුසලස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ –පෙ–

ස. පු: කුසලං විඤ්ඤාණං උපාදාය කුසලස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කුසලං විඤ්ඤාණං සඵලං සවිපාකං ඉට්ඨඵලං කන්තඵලං මනුඤ්ඤඵලං අසෙචනකඵලං සුඛුද්‍රයං සුඛවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෝ'පි පුග්ගලෝ සඵලෝ සවිපාකෝ ඉට්ඨඵලෝ කන්තඵලෝ මනුඤ්ඤඵලෝ අසෙචනකඵලෝ සුඛුද්‍රයෝ සුඛවිපාකෝ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ ·පෙ·

186. ස. පු: විඤ්ඤාණං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලං විඤ්ඤාණං උපාදාය අකුසලස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ –පෙ–

ස. පු: අකුසලං විඤ්ඤාණං උපාදාය අකුසලස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අව්‍යාකෘතවෙදනා නිසා අව්‍යාකෘතපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: අව්‍යාකෘතවෙදනා අනිත්‍ය, ප්‍රත්‍යයන් විසින් කරන ලද, ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න, ක්‍ෂයධර්මී, ව්‍යයධර්මී, විරාගධර්මී, නිරෝධධර්මී, පෙරළෙන සැහැවි වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අව්‍යාකෘතපුද්ගල ද අනිත්‍ය වූයේ, ප්‍රත්‍යයන් විසින් කරන ලද්දයේ, ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න වූයේ, ක්‍ෂය-ස්වභාව ඇතියේ, ව්‍යයස්වභාව ඇතියේ, විරාග-ස්වභාව ඇතියේ, නිරෝධස්වභාව ඇතියේ, පෙරළෙන සැහැවි ඇතියේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

185 ස. පු. සංඥ නිසා ... සංස්කාර නිසා ... විඥන නිසා පුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශල නිසා කුශලපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: කුශලවිඥන නිසා කුශලපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: කුශලවිඥන සඵල, සවිපාක, ඉෂ්ටඵල, කාන්ත-ඵල, මනොඥඵල, අසෙචනකඵල, සුඛුද්‍රය, සුඛ-විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලපුද්ගල ද සඵල, සවිපාක, ඉෂ්ටඵල, කාන්තඵල, මනොඥඵල, අසෙචනකඵල, සුඛුද්‍රය, සුඛවිපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

186. ස. පු: විඥනය නිසා පුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලවිඥන නිසා අකුශලපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අකුශලවිඥන නිසා අකුශලපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: අකුසලං විඤ්ඤාණං සඵලං සවිපාකං අනිට්ඨඵලං අකන්තඵලං අමනුඤ්ඤඵලං සෙචනකඵලං දුක්ඛුද්‍රයං දුක්ඛවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලො'පි පුග්ගලො සඵලො සවිපාකො අනිට්ඨඵලො අකන්තඵලො අමනුඤ්ඤඵලො සෙචනකඵලො දුක්ඛුද්‍රයො දුක්ඛවිපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

187. ස. පු: විඤ්ඤාණං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අබ්‍යාකතං විඤ්ඤාණං උපාදාය අබ්‍යාකතස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අබ්‍යාකතං විඤ්ඤාණං උපාදාය අබ්‍යාකතස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අබ්‍යාකතං විඤ්ඤාණං අනිච්චං සඞ්ඛතං පටිච්චසමුප්පන්නං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං නිරොධධම්මං විපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අබ්‍යාකතො'පි පුග්ගලො අනිච්චො සඞ්ඛතො පටිච්චසමුප්පන්නො ඛයධම්මො වයධම්මො විරාගධම්මො නිරොධධම්මො විපරිණාමධම්මො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

188. ස. පු: චක්ඛුං උපාදාය 'චක්ඛුමා පුග්ගලො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුම්හි නිරුද්ධෙ 'චක්ඛුමා පුග්ගලො නිරුද්ධො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: සොතං උපාදාය -පෙ- ඝානං උපාදාය -පෙ- ජිව්හං උපාදාය -පෙ- කායං උපාදාය -පෙ- මනං උපාදාය 'මනවා පුග්ගලො'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පු:	අකුශලවිඥාන සඵල, සවිපාක, අනිෂ්ටඵල, අකාන්තඵල, අමනොඥඵල, සෙචනකඵල, දුක්ඛුද්‍රය, දුක්ඛවිපාක වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ ය.
ස. අනු:	අකුශලපුද්ගල ද සඵල, සවිපාක, අනිෂ්ටඵල, අකාන්තඵල, අමනොඥඵල, සෙචනකඵල, දුක්ඛුද්‍රය, දුඃඛවිපාක වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

187. ස. පු:	විඥාන නිසා පුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අව්‍යාකෘතවිඥාන නිසා අව්‍යාකෘතපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ස. පු:	අව්‍යාකෘතවිඥාන නිසා අව්‍යාකෘතපුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. පු:	අව්‍යාකෘතවිඥාන අනිත්‍ය වූයේ ප්‍රත්‍යයන් විසින් කරන ලදුයේ ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න වූයේ ක්‍ෂයස්වභාව ඇතියේ ව්‍යයස්වභාව ඇතියේ විරාගස්වභාව ඇතියේ නිරොධස්වභාව ඇතියේ පෙරළෙන ස්වභාව ඇතියේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අව්‍යාකෘතපුද්ගල ද අනිත්‍ය වූයේ ප්‍රත්‍යයන් විසින් කරන ලදුයේ ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න වූයේ ක්‍ෂායස්වභාව ඇතියේ ව්‍යයස්වභාව ඇතියේ විරාගස්වභාව ඇතියේ නිරොධස්වභාව ඇතියේ පෙරළෙන සැහැවි ඇතියේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

188. ස. පු:	චක්‍ෂුස නිසා 'චක්‍ෂුර්මත් පුද්ගල යැ'යි කියැයුතු වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	චක්‍ෂුස නිරුද්ධ වත් මැ 'චක්‍ෂුර්මත් පුද්ගල නිරුද්ධයහ'යි කියැයුතු වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ස. පු:	ශ්‍රොත්‍රය නිසා ... ඝ්‍රාණය නිසා ... ජිහ්වා නිසා ... කාය නිසා ... මනස නිසා 'මනස් ඇති පුද්ගලයහ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මනම්හි නිරුද්ධෙ 'මනවා පුග්ගලො නිරුද්ධො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

189. ස. පු: මිච්ඡාදිට්ඨිං උපාදාය 'මිච්ඡාදිට්ඨියො පුග්ගලො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මිච්ඡාදිට්ඨියා නිරුද්ධාය 'මිච්ඡාදිට්ඨියො පුග්ගලො නිරුද්ධො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: මිච්ඡාසඞ්කප්පං උපාදාය -පෙ- මිච්ඡාවාචං උපාදාය -පෙ- මිච්ඡාකම්මන්තං උපාදාය -පෙ- මිච්ඡාආජීවං උපාදාය -පෙ- මිච්ඡාවායාමං උපාදාය පෙ- මිච්ඡාසතිං උපාදාය -පෙ- මිච්ඡාසමාධිං උපාදාය 'මිච්ඡාසමාධියො පුග්ගලො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මිච්ඡාසමාධිම්හි නිරුද්ධෙ 'මිච්ඡාසමාධියො පුග්ගලො නිරුද්ධො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

190. ස. පු: සම්මාදිට්ඨිං උපාදාය 'සම්මාදිට්ඨියො පුග්ගලො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාදිට්ඨියා නිරුද්ධාය 'සම්මාදිට්ඨියො පුග්ගලො නිරුද්ධො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: සම්මාසඞ්කප්පං උපාදාය පෙ- සම්මාවාචං උපාදාය -පෙ- සම්මාකම්මන්තං උපාදාය -පෙ- සම්මාආජීවං උපාදාය -පෙ- සම්මාවායාමං උපාදාය -පෙ- සම්මාසතිං උපාදාය -පෙ- සම්මාසමාධිං උපාදාය 'සම්මාසමාධියො පුග්ගලො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාසමාධිම්හි නිරුද්ධෙ 'සම්මාසමාධියො පුග්ගලො නිරුද්ධො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටි; න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මනස නිරුද්ධ වත් මැ 'මනස් ඇති පුද්ගල නිරුද්ධයහ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

189. ස. පු: මිථ්‍යාදෘෂ්ටි නිසා මිථ්‍යාදෘෂ්ටික පුද්ගල යැ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිථ්‍යාදෘෂ්ටි නිරුද්ධ වත් මැ 'මිථ්‍යාදෘෂ්ටික පුද්ගල නිරුද්ධයහ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ...

ස. පු: මිථ්‍යාසංකල්ප නිසා ... මිථ්‍යාවාක් නිසා ... මිථ්‍යාකර්මාන්ත නිසා ... මිථ්‍යාආජීව නිසා ... මිථ්‍යාව්‍යායාම නිසා ... මිථ්‍යාස්මෘති නිසා ... මිථ්‍යාසමාධි නිසා 'මිථ්‍යාසමාධිමත් පුද්ගල යැ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිථ්‍යාසමාධි නිරුද්ධ වත්, මැ 'මිථ්‍යාසමාධිමත් පුද්ගල නිරුද්ධයහ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

190. ස. පු: සම්‍යග්දෘෂ්ටි නිසා 'සම්‍යග්දෘෂ්ටික පුද්ගල යැ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්‍යග්දෘෂ්ටි නිරුද්ධ වත් මැ 'සම්‍යග්දෘෂ්ටික පුද්ගල නිරුද්ධයහ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: සම්‍යක් සංකල්ප නිසා ... සම්‍යග්වාක් නිසා ... සම්‍යක්කර්මාන්ත නිසා ... සම්‍යග්ආජීව නිසා ... සම්‍යග්ව්‍යායාම නිසා ... සම්‍යක්ස්මෘති නිසා ... සම්‍යක්සමාධි නිසා 'සම්‍යක්සමාධිමත් පුද්ගල යැ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්‍යක්සමාධිය නිරුද්ධ වත් මැ 'සම්‍යක්සමාධිමත් පුද්ගල නිරුද්ධයහ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

191 ස. පු: රූපං උපාදාය, වේදනං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඛන්ධානං උපාදාය ද්වින්නං පුග්ගලානං පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ

ස. පු: රූපං උපාදාය, වේදනං උපාදාය, සඤ්ඤං උපාදාය, සඞ්ඛාරෙ උපාදාය, විඤ්ඤාණං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්චන්නං ඛන්ධානං උපාදාය පඤ්චන්නං පුග්ගලානං පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

192. ස. පු: චක්ඛායතනං උපාදාය, සොතායතනං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ආයතනානං උපාදාය ද්වින්නං පුග්ගලානං පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ

ස. පු: චක්ඛායතනං උපාදාය -පෙ- සොතායතනං උපාදාය -පෙ- ධම්මායතනං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වාදසන්නං ආයතනානං උපාදාය ද්වාදසන්නං පුග්ගලානං පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

193. ස. පු: චක්ඛුධාතුං උපාදාය, සොතධාතුං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ධාතූනං උපාදාය ද්වින්නං පුග්ගලානං පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ

ස. පු: චක්ඛුධාතුං උපාදාය -පෙ- සොතධාතුං උපාදාය -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණධාතුං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

191. ස. පු: රූප නිසා ... වේදනා නිසා 'පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්කන්ධයන් දෙදෙනකුන් නිසා 'ද්විපුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: රූප නිසා ... වේදනා නිසා ... සංඥා නිසා ... සංස්කාර නිසා ... විඥාන නිසා 'පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පඤ්චස්කන්ධයන් නිසා 'පඤ්චපුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

192. ස. පු: චක්ෂුරායතන නිසා ... ශ්‍රොත්‍රායතන නිසා 'පුද්ගල ප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආයතනයන් දෙදෙනකුන් නිසා 'ද්විපුද්ගල ප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: චක්ෂුරායතන නිසා ... ශ්‍රොත්‍රායතන නිසා ... ධර්මායතන නිසා 'පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දොළොස් ආයතනයන් නිසා 'ද්වාදශපුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

193. ස. පු: චක්ෂුර්ධාතු නිසා ... ශ්‍රොත්‍රධාතු නිසා 'පුද්ගල ප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ධාතූන් දෙදෙනකුන් නිසා 'ද්විපුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: චක්ෂුර්ධාතු නිසා ... ශ්‍රොත්‍රධාතු නිසා ... මනො-විඥානධාතු නිසා 'පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අට්ඨාරසන්නං ධාතූනං උපාදාය අට්ඨාරසන්නං පුග්ගලානං පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

194. ස. පු: චක්ඛුන්ද්‍රියං උපාදාය, සොතින්ද්‍රියං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඉන්ද්‍රියානං උපාදාය ද්වින්නං පුග්ගලානං පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: චක්ඛුන්ද්‍රියං උපාදාය -පෙ- සොතින්ද්‍රියං උපාදාය -පෙ- අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බාවීසතියා[2] ඉන්ද්‍රියානං උපාදාය බාවීසතියා[2] පුග්ගලානං පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

195. ස. පු: එකවොකාරභවං උපාදාය එකස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චතුවොකාරභවං උපාදාය චතුන්නං පුග්ගලානං පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: එකවොකාරභවං උපාදාය එකස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්චවොකාරභවං උපදාය පඤ්චන්නං පුග්ගලානං පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

196. ස. පු: එකවොකාරභවෙ එකො'ව පුග්ගලො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චතුවොකාරභවෙ චත්තාරො'ව පුග්ගලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: එකවොකාරභවෙ එකො'ව පුග්ගලො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. ධම්මධාතුං — මජසං, සතා, සිමු.
2. බාවීසතියං - සබ්බත්ථ.

ස. අනු: අට්ඨලොස්ධාතූන් නිසා 'අෂ්ටාදශපුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

194. ස. පු: චක්ෂුරින්ද්‍රිය නිසා ... ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය නිසා 'පුද්ගල ප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඉන්ද්‍රියන් දෙදෙනකුන් නිසා 'ද්විපුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: චක්ෂුරින්ද්‍රිය නිසා .... ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය නිසා අඤ්ඤ–තාවීන්ද්‍රිය නිසා 'පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙවිසි ඉන්ද්‍රියයන් නිසා 'ද්වාවිංශත්පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

195. ස. පු: එකවොකාරභව නිසා 'එකපුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චතුවොකාරභව නිසා 'චතුෂ්පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: එකවොකාරභව නිසා 'එකපුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පඤ්චවොකාරභව නිසා 'පඤ්චපුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

196. ස. පු: එකවොකාරභවයෙහි එක් මැ පුද්ගලයෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චතුවොකාරභවයෙහි සතර පුද්ගල කෙනෙක් මැ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: එකවොකාරභවයෙහි එක් මැ පුද්ගලයෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: පඤ්චවොකාරභවෙ පඤ්චෙව පුග්ගලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

197. ස. පු: යථා රුක්ඛං උපාදාය ඡායාය පඤ්ඤායති, එව-මෙවං රූපං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤායතී'ති.

යථා රුක්ඛං උපාදාය ඡායාය පඤ්ඤායති, රුක්ඛො'පි අනිච්චො, ඡායා'පි අනිච්චා, එවමෙවං රූපං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤායති, රූපම්පි අනිච්චං, පුග්ගලො'පි අනිච්චො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: යථා රුක්ඛං උපාදාය ඡායාය පඤ්ඤායති, අඤ්ඤො රුක්ඛො, අඤ්ඤා ඡායා, එවමෙවං රූපං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤායති, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

198. ස. පු: යථා ගාමං උපාදාය ගාමිකස්ස පඤ්ඤායති, එව-මෙවං රූපං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤායතී'ති.

යථා ගාමං උපාදාය ගාමිකස්ස පඤ්ඤායති, අඤ්ඤො ගාමො, අඤ්ඤො ගාමිකො, එවමෙවං රූපං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤායති, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

199. ස. පු: යථා රට්ඨං උපාදාය රඤ්ඤො පඤ්ඤායති, එව-මෙවං රූපං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤායතී'ති.

යථා රට්ඨං උපාදාය රඤ්ඤො පඤ්ඤායති, අඤ්ඤං රට්ඨං, අඤ්ඤො රාජා, එවමෙවං රූපං උපාදාය පුග්ගලස්ස පඤ්ඤායති, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

200. ස. පු: යථා න නිගළො නෙගළිකො, යස්ස නිගළො සො නෙගළිකො, එවමෙවං න රූපං රූපවා, යස්ස රූපං සො රූපවා'ති.

යථා න නිගළො නෙගළිකො, යස්ස නිගළො සො නෙගළිකො, අඤ්ඤො නිගළො, අඤ්ඤො නෙගළිකො, එවමෙවං න රූපං රූපවා, යස්ස රූපං සො රූපවා, අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤො රූපවා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පඤ්චවොකාරභවයෙහි පස් පුද්ගල කෙනෙක් මැ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

197. ස. පු: යම් පරිදි වෘක්ෂය නිසා 'ඡායාප්‍රඥප්ති' වේ ද, එපරිදි මැ රූපය නිසා 'පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද?

යම් පරිදි වෘක්ෂය නිසා 'ඡායාප්‍රඥප්ති' වේ ද; වෘක්ෂය ද අනිත්‍ය වේ ද, ඡයාවත් අනිත්‍ය වේ ද, එපරිදි මැ රූපය නිසා 'පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද, රූපත් අනිත්‍ය වේ ද, පුද්ගලත් අනිත්‍ය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: යම් පරිදි වෘක්ෂය නිසා ඡායාප්‍රඥප්ති වේ ද, වෘක්ෂ අනෙකෙක් වේ ද, ඡායා අනෙකෙක් වේ ද, එපරිදි මැ රූපය නිසා 'පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද, රූප අනෙකෙක් වේ ද, පුද්ගල අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

198. ස. පු: යම් පරිදි ගම නිසා 'ගමිකප්‍රඥප්ති' වේ ද, එපරිදි මැ රූප නිසා 'පුද්ගලප්‍රඥප්ති වේ ද?

යම් පරිදි ගම නිසා 'ගමිකප්‍රඥප්ති' වේ ද, 'ගම' අනෙකෙක් වේ ද, 'ගමික' අනෙකෙක් වේ ද, එපරිදි මැ රූප නිසා 'පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද, රූප අනෙකෙක් වේ ද, පුද්ගල අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

199. ස. පු: යම් පරිදි රට නිසා 'රජප්‍රඥප්ති' වේ ද, එපරිදි මැ රූප නිසා 'පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද, යම් පරිදි රට නිසා 'රජප්‍රඥප්ති' වේ ද, රට අනෙකෙක් වේ ද, රජ අනෙකෙක් වේ ද, එපරිදි මැ රූප නිසා 'පුද්ගලප්‍රඥප්ති' වේ ද, රූප අනෙකෙක් වේ ද, පුද්ගල අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

200. ස. පු: යම් පරිදි නිගළ 'නෙගළික' නො වේ ද, යමක්හට හැකිළි බැමි ඇත් ද, හේ 'නෙගළික' වේ ද, එපරිදි මැ රූප 'රූපවත්' නො වේ ද, යමක්හට රූප ඇත් ද හේ 'රූපවත්' වේ ද?

යම් පරිදි නිගළ 'නෙගළික' නො වේ ද, යමක්හට හැකිළි බැමි ඇත් ද, හේ 'නෙගළික' වේ ද; නිගළ අනෙකෙක් වේ ද, නෙගළික අනෙකෙක් වේ ද, එපරිදි මැ රූප 'රූපවත්' නො වේ ද, යමක්හට රූප ඇත් ද, හේ 'රූපවත්' වේ ද, රූප අනෙකෙක් වේ ද, රූපවත් අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

201. ස. පු: චිත්තෙ චිත්තෙ පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. වනු: චිත්තෙ චිත්තෙ පුග්ගලො ජායති ජීයති මීයති චවති උපපජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ න වත්තබ්බං සො'ති වා අඤ්ඤො'ති වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ න වත්තබ්බං කුමාරකො'ති වා කුමාරිකා'ති වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: වත්තබ්බං.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ න වත්තබ්බං සො'ති වා අඤ්ඤො'ති වා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ න වත්තබ්බං කුමාරකො'ති වා කුමාරිකා'ති වා'ති,

අනු. අා: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ න වත්තබ්බං සො'ති වා අඤ්ඤො'ති වා, දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ වත්තබ්බං කුමාරකො'ති වා කුමාරිකා'ති වා'ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: හඤ්චි වා පන දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ වත්තබ්බං කුමාරකො'ති වා කුමාරිකා'ති වා,

පටි. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ වත්තබ්බං සො'ති වා අඤ්ඤො'ති වා.

පටි. අා: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ න වත්තබ්බං සො'ති වා අඤ්ඤො'ති වා, දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ වත්තබ්බං කුමාරකො'ති වා කුමාරිකා'ති වා'ති මිච්ඡා.

202. ස. පු: දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ න වත්තබ්බං සො'ති වා අඤ්ඤො'ති වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

201. ස. පු: සිතක් සිතක් වත් මැ 'පුද්ගල ප්‍රඥප්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස: අනු: සිතක් සිතක් වත් මැ පුද්ගල දෙනුයේ දිරනුයේ මියනුයේ සවනුයේ උපදනුයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ.

ස: පු: දෙවන සිත උපන් කලැ හේ යැ හෝ අනෙකෙක් හෝ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙවන සිත උපන් කලැ 'කුමාරක' යයි හෝ 'කුමාරිකා' යයි හෝ නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: කියැයුතු යැ.

ස. නි: නිග්‍රහ පිළිගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් දෙවන සිත උපන් කලැ 'හේ මැ යැ' හෝ 'අනෙකෙක් මැ යැ' හෝ යි නො කියැයුතු යැ යි කියැයුතු වේ නම්,

අනු. පා: හවත, එහෙයින් තොප විසින් දෙ වැනි සිත උපන් කලැ 'කුමාරයෙකැ'යි හෝ 'කුමාරියකැ'යි හෝ නො කියැයුතු යැ යි කියැයුතු යැ.

අනු. අා: දෙ වැනි සිත උපන් කලැ 'හේ මැ යැ' හෝ 'අනෙකෙක් මැ යැ' හෝ යි නො කියැයුතු යැ යි ද, දෙ වැනි සිත උපන් කලැ 'කුමාරයෙකැ'යි හෝ 'කුමාරියකැ'යි හෝ කියැයුතු යැ යි ද යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යා යැ.

පටි. ඨ: ඉදින් දෙ වැනි සිත උපන් කලැ 'කුමාරයෙකැ'යි හෝ 'කුමාරියකැ'යි හෝ කියැයුතු වේ නම්,

පටි පා: හවත, එහෙයින් දෙ වන සිත උපන් කලැ 'හේ මැ යැ' හෝ 'අනෙකෙක් මැ යැ' හෝයි කියැයුතු යැ.

පටි. අා: දෙ වන සිත උපන් කලැ 'කුමාරයෙකැ'යි හෝ 'කුමාරියකැ'යි හෝ කියැයුතු යැයි ද යන යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ තොපගේ මිථ්‍යා යැ.

202. ස. පු: දෙවන සිත උපන් කලැ 'හේ මැ ය' හෝ 'අනෙකෙක් මැ යැ' 'හෝ ය නො කියැයුතු යැයි ද, දෙ වන සිත උපන් කලැ 'හේ මැ යැ' හෝ 'අනෙකෙක් මැ යැ' හෝයි නො කියැයුතු ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු:	දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ න වත්තබ්බං ඉත්ථී'ති වා පුරිසො'ති වා ගහට්ඨො'ති වා පබ්බජිතො'ති වා දෙවො'ති වා මනුස්සො'ති වා'ති.
ප. පටික්ඛෙප:	වත්තබ්බං.
ස. නි:	ආජානාහි නිග්ගහං.
අනු. ඨ:	හඤ්චි දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ න වත්තබ්බං සො'ති වා අඤ්ඤො'ති වා,
අනු. පා:	තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ න වත්තබ්බං දෙවො'ති වා මනුස්සො'ති වා'ති.
අනු. ආ:	යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ බො දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ න වත්තබ්බං සො'ති වා අඤ්ඤො'ති වා, දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ වත්තබ්බං දෙවො'ති වා මනුස්සො'ති වා'ති මිච්ඡා.
පටි. ඨ.	හඤ්චි වා පන දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ වත්තබ්බං දෙවො'ති වා මනුස්සො'ති වා,
පටි: පා:	තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ වත්තබ්බං සො'ති වා අඤ්ඤො'ති වා'ති.
පටි. ආ:	යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ බො දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ න වත්තබ්බං සො'ති වා අඤ්ඤො'ති වා, දුතියෙ චිත්තෙ උප්පන්නෙ වත්තබ්බං දෙවො'ති වා මනුස්සො'ති වා'ති මිච්ඡා -පෙ-
203. ප. පු:	න වත්තබ්බං 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.
ස. පටික්ඛෙප:	ආමන්තා.
ප. පු:	නනු යො පස්සති, යං පස්සති, යෙන පස්සති, සො පස්සති, තං පස්සති, තෙන පස්සතී'ති.
ස. පටික්ඛෙප:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි යො පස්සති යං පස්සති, යෙන පස්සති, සො පස්සති තං පස්සති තෙන පස්සති,
අනු. පා:	තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ස. අනු: දෙ වන සිත උපන් කල්හි ‘ස්ත්‍රියෙකැ’යි හෝ ‘පුරුෂයෙකැ’යි හෝ ‘ගෘහස්ථයෙකැ’යි හෝ ‘ප්‍රව්‍රජිතයෙකැ’යි හෝ ‘දේවයෙකැ’යි හෝ ‘මනුෂ්‍යයෙකැ’යි හෝ නො කියැ යුතු ද?

ප. පටිඤ්ඤා: කියැයුතු යි.

ස. නි: නිග්‍රහය පිළිගනුව.

අනු. ඵ: ඉදින් දෙවන සිත උපන් කල්හි ‘හේ මැ යැ’ හෝ ‘අනෙකෙක් ම යැ’ හෝයි නො කියැයුතු නම්,

අනු. පා: හවත, එයින් දෙ වන සිත උපන් කල්හි ‘දේවයෙකැ’යි හෝ ‘මනුෂ්‍යයෙකැ’යි නො කියැයුතු යැ යි කියැයුතු යැ.

අනු. අා: දෙ වන සිත උපන් කල්හි ‘හේ මැ යැ’ හෝ ‘අනෙකෙක් මැ යැ’ හෝයි නො කියැයුතු යැයි ද, දෙ වන සිත උපන් කල්හි ‘දේවයෙකැ’යි හෝ ‘මනුෂ්‍යයෙකැ’යි හෝයි කියැයුතු යැ යනු කියැයුතු යයි ද යමක් එහි ලා කියෙහි නම්, ඒ මිථ්‍යා යැ.

පටි. ඵ: ඉදින් දෙවන සිත උපන් කල්හි ‘දේවයෙකැ’යි හෝ ‘මනුෂ්‍යයෙකැ’යි හෝ කියැයුතු වේ නම්,

පටි. පා: එයින් හවත, දෙ වන සිත උපන් කල්හි ‘හේ මැ යැ’ හෝ ‘අනෙකෙක් මැ යැ’ හෝයි කියැයුතු යයි කියැයුතු යැ.

පටි. අා: දෙ වන සිත උපන් කල්හි ‘හේ මැ යැ’ හෝ ‘අනෙකෙක් මැ යැ’ හෝයි නො කියැයුතු යයි ද දෙ වන සිත උපන් කල්හි ‘දේවයෙකැ’යි හෝ ‘මනුෂ්‍යයෙකැ’යි හෝ කියැයුතු යනු කියැයුතු යයි යමක් එහි ලා කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යැ.

203. ප. පු: ‘සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ’ යයි නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: යම් පුද්ගලයෙක් දක්නේ වේ ද, යම් රූපයක් දක්නේ වේ ද, යම් ඇසෙකින් දක්නේ වේ ද, ඒ පුද්ගල දක්නේ, ඒ රූප දක්නේ, ඒ ඇසින් දක්නේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

අනු. ඵ: ඉදින් යම් පුද්ගලයෙක් යම් රූපයක් යම් ඇසෙ-කින් දක්නේ වේ ද, ඒ පුද්ගල ඒ රූප ඒ ඇසින් දක්නේ වේ නම්,

අනු. පා. හවත, එයින් ‘සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ’ යයි කියයුතු යැ.

204. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථේනා'ති.

ස පටිකම්ම: ආමන්තා.

ප. පු: නනු යො සුණාති -පෙ- යො ඝායති -පෙ- යො සායති -පෙ- යො ඵුසති -පෙ- යො විජානාති යං විජානාති යෙන විජානාති, සො විජානාති තං විජානාති තෙන විජානාතී'ති.

ස. පටිකම්ම: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි යො විජානාති යං විජානාති යෙන විජානාති, සො විජානාති තං විජානාති තෙන විජානාති.

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

205. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ප. පටිකම්ම: ආමන්තා.

ස. පු: නනු යො න පස්සති, යං න පස්සති, යෙන න පස්සති, සො න පස්සති, තං න පස්සති, තෙන න පස්සතී'ති.

ප. පටිකම්ම: ආමන්තා.

අනු ඨ: හඤ්චි යො න පස්සති යං න පස්සති යෙන න පස්සති, සො න පස්සති තං න පස්සති තෙන පස්සති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

206. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ප. පටිකම්ම: ආමන්තා.

ස. පු: නනු යො න සුණාති -පෙ- යො න ඝායති -පෙ- යො න සායති -පෙ- යො න ඵුසති -පෙ- යො න විජානාති යං න විජානාති යෙන න විජානාති, සො න විජානාති තං න විජානාති තෙන න විජානාතී'ති.

ප. පටිකම්ම: ආමන්තා.

204. ප. පු: 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ' යයි නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: යම් පුද්ගලයෙක් අසන්නේ වේ නම් ... යම් පුද්ගලයෙක් ආඝ්‍රාණ කරන්නේ වේ නම් ... යම් පුද්ගලයෙක් ආස්වාද කරන්නේ වේ නම් ... යම් පුද්ගලයෙක් ස්පර්ශ කරන්නේ වේ නම් ... යම් පුද්ගලයෙක් යම් ධර්මයක් යම් විඥානයෙකින් විජානනා කරන්නේ වේ නම්, ඒ පුද්ගල ඒ ධර්මය ඒ විඥානයෙන් විජානනා කරන්නේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින්, යම් පුද්ගලයෙක් යම් ධර්මයක් යම් විඥානයෙකින් විජානනා කෙරේ ද, ඒ පුද්ගල ඒ ධර්මය ඒ විඥානයෙන් විජානනා කරන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එහෙයින් 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ' යයි කියැයුතු මැ යැ.

205. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. (අන්ධාදී) යමෙක් නො දක්නේ වී නම්, යම් රූපයක් නො දක්නේ වී නම්, යමෙකින් නො දක්නේ වී නම්, හේ නො දක්නේ, එය නො දක්නේ, එයින් නො දක්නේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් යමෙක් නො දක්නේ යමක් නො දක්නේ යමෙකින් නො දක්නේ වේ නම්, හේ නො දක්නේ එය නො දක්නේ එයින් නො දක්නේ වෙයි.

අනු. පා: භවත, එයින් 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දක්නා ලැබේ යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

206. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: යමෙක් නො අසන්නේ ... යමෙක් ආඝ්‍රාණ නො කරන්නේ ... යමෙක් ආස්වාද නො කරන්නේ යමෙක් ස්පර්ශ නො කරන්නේ යමෙක් විජානනා නො කරන්නේ යමක් විජානනා නො කරන්නේ යමෙකින් විජානනා නො කරන්නේ වේ ද, හේ විජානනා නො කරන්නේ ඒ ධර්ම විජානනා නො කරන්නේ ඒ විඥානයෙන් විජානනා නො කරන්නේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: හඤ්චි යො න විජානාති යං න විජානාති යෙන න විජානාති, සො න විජානාති තං න විජානාති තෙන න විජානාති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

207. ප. පු: න වත්තබ්බං, 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමට්ඨෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: නනු වුත්තං භගවතා: "පස්සාමහං භික්ඛවෙ දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුස-කෙන සත්තෙ චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ[1] හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාමී"ති අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපර-මට්ඨෙනා'ති.

208. ස. පු. වුත්තං භගවතා: "පස්සාමහං භික්ඛවෙ දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූ-පගෙ සත්තෙ පජානාමී"ති කත්වා තෙනෙව කාරණෙන පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපර-මට්ඨෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: භගවා දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත-මානුසකෙන රූපං පස්සති පුග්ගලං පස්සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: රූපං පස්සති.

ස. අනු: රූපං පුග්ගලො, රූපං චවති රූපං උපපජ්ජති, රූපං යථාකම්මූපගන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

209. ස. පු: භගවා දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත මානුසකෙන රූපං පස්සති පුග්ගලං පස්සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: පුග්ගලං පස්සති.

1. උපපජ්ජමානෙ - මජ්සං.

අනු. එ:	ඉදින් යමෙක් විජානනා නො කරන්නේ යම් ධර්මයක් විජානනා නො කරන්නේ යම් විඥනයෙ-කින් විජානනා නො කරන්නෙ වේ නම්, හේ විජානනා නො කරන්නේ ඒ ධර්ම විජානනා නො කරන්නේ ඒ විඥනයෙන් විජානනා නො කරන්නේ වෙයි.
අනු. පා:	හවත, එයින් 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.
207. ප. පු:	'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ' යයි නො කියැයුතු ද?
ස. පටිඤ්ඤ:	එසේ යැ.
ප. පු:	"මහණෙනි, මම විශුද්ධ වූ මිනිසැස ඉක්ම සිටි දිවැසින් ච්‍යුත වන, උපදනා, හීන, ප්‍රණීත, සුවර්ණ, දුර්වර්ණ, සුගතිප්‍රාප්ත, දුර්ගතිප්‍රාප්ත, සත්ත්වයන් දක්මි, දන්මි" යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලද්දේ නො වේ ද? සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැනු?
ස. පටිඤ්ඤ:	එසේ යැ.
ප. නිග:	එයින් 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දන්නා ලැබේ මැ යැ.
208. ස. පු:	"මහණෙනි, මම විශුද්ධ වූ මිනිසැස ඉක්මැ සිටි දිවැසින්: ච්‍යුත වන, උපදනා, හීන, ප්‍රණීත, සුවර්ණ, දුර්වර්ණ, සුගතිප්‍රාප්ත, දුර්ගතිප්‍රාප්ත, යථා-කර්මෝපග සත්ත්වයන් දක්මි දන්මි"යි භගවත්හු විසින් වදාරන ලදැ යි ගෙන එකරුණින් මැ සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද?
ප. පටිඤ්ඤ:	එසේ යැ.
ස. පු:	'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිසුදු මිනිසැස ඉක්මැ සිටි දිවැසින් රූපය දක්නාසේක් ද? පුද්ගල දන්නා-සේක් ද?
ප. පටිඤ්ඤ:	රූපය දක්නා සේක.
ස. අනු:	රූප පුද්ගල වේ ද, රූප ච්‍යුත වේ ද, රූප උප-දතේ ද, රූප යථා කර්මෝපග වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..
209. ස. පු:	භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිසුදු වූ මිනිසැස ඉක්ම සිටි දිවැසින් රූප දක්නා සේක් ද? පුද්ගල දක්නා සේක් ද?
ප. පටිඤ්ඤ:	පුද්ගල දක්නා සේක. ('සත්තෙ පස්සාමි' යන සූත්‍රප්‍රදේශ ගෙන පිළිත කෙරෙයි.)

ස. අනු: පුග්ගලො රූපං, රූපායතනං, රූපධාතු, නීලං, පීතකං, ලොහිතකං, ඔදාතං, චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යං, චක්ඛුස්මිං පටිහඤ්ඤති, චක්ඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡතී'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: භගවා දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත-මානුසකෙන රූපං පස්සති, පුග්ගලං පස්සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: උභො පස්සති.

ස. අනු: උභො රූපං, රූපායතනං, රූපධාතු, උභො නීලා, උභො පීතකා, උභො ලොහිතකා, උභො ඔදාතා, උභො චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා, උභො චක්ඛුස්මිං පටිහඤ්ඤන්ති, උභො චක්ඛුස්ස ආපාථං ආග-ච්ඡන්ති, උභො චවන්ති, උභො උපපජ්ජන්ති, උභො යථාකම්මූපගා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

උපාදාපඤ්ඤත්තානුයොගො.

210\. ප. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: තස්ස කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස තස්සෙව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටුපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදාපරිනිබ්බා-නන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පුද්ගල රූප වේ ද? රූපායතන, රූපධාතු, නීල, පීත, ලොහිතක, අවදාත, චක්‍ෂුර්විඥෙය, වේ ද? ඇස්හි ගැටේ ද? ඇස් හමුවට ඒ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ...

ස. පු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිසුදු වූ මිනිසැස ඉක්ම සිටි දිවැසින් රූප දක්නා සේක් ද? පුද්ගල දක්නා සේක් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: රූප – පුද්ගල දෙක මැ දක්නා සේක.

ස. අනු: දෙක මැ රූප, රූපායතන, රූපධාතු, වේ ද? දෙක මැ නිල් වේ ද? දෙක මැ පීතක වේ ද? දෙක මැ ලොහිතක වේ ද? දෙක මැ අවදාත වේ ද? දෙක මැ චක්‍ෂුර්විඥෙය වේ ද? දෙක මැ ඇස්හි ගැටේ ද? දෙක මැ ඇස් හමුවට පැමිණේ ද? දෙක මැ ච්‍යුත වේ ද? දෙක මැ උපදනේ වේ ද? දෙක මැ යථාකර්මොපග වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

උපාදපඤ්ඤත්තානුයොග යි.

210. ප. පු: කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයෝ දක්නා ලැබෙත්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: 'කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් ඇත් නු'යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (එසේ වී නම්) ඒ කම් කරන්නහු කරවන්නහු පිළිබඳ වත් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: (නැවත ද) ඒ කම් කරන්නහු කරවන්නහු පිළිබඳ වත් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: (තොප මතය අනුව කර්මය කර්මමාත්‍ර නො වෙ. එය කරන පුද්ගලයෙක් ඇත. ඒ පුද්ගලයා නිපදවන වෙනත් පුද්ගලයෙක් ඇත. ඔහුදු නිපදවන වෙනත් පුද්ගලයෙක් ඇත. මෙසේ පුද්ගල පරම්පරායෙක් ඇත. එසේ වත් මැ) ඒ ඒ දුඃඛයාගේ අවසන් කිරීමෙක් නැද්ද? සසර වට සිඳලීමෙක් නැද්ද? අනුපාද පරිනිර්වාණයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ

211. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො උපලබ්භතී'ති පුග්ගලස්ස කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

212. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං උපලබ්භතී'ති නිබ්බානස්ස කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

213. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මහාපඨවී උපලබ්භතී'ති මහාපඨවියා කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

214. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මහාසමුද්දො උපලබ්භතීති මහාසමුද්දස්ස කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

215. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සිනෙරු පබ්බතරාජා උපලබ්භතී'ති සිනෙරුස්ස පබ්බතරාජස්ස කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

211. ස. පු: 'කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් ඇත් නු'යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'පුද්ගල ඇත් නු'යි පුද්ගලයා පිළිබඳ කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

212. ස. පු: 'කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් ඇත් නු'යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දක්නා ලැබේ ද.

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (එසේ වී නම්) 'නිවන දක්නා ලැබේ නු'යි නිවන පිළිබඳ කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

213. ස. පු: කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් ඇත් නු'යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මහපොළොව දක්නා ලැබේ නු'යි මහපොළොව පිළිබඳ කරන්නෙක් කරවන්නෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

214. ස. පු: 'කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් ඇත් නු'යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මහමුහුද ඇත් නු'යි මහමුහුද පිළිබඳ කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

215. ස. පු. 'කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් ඇත් නු'යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'සිනෙරු පර්වත රාජයා ඇත් නු'යි සිනෙරු පර්වත රාජයා පිළිබඳ කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

216. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණ පාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ආපො උපලබ්භතී'ති ආපස්ස කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

217. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙජො උපලබ්භතී'ති තෙජස්ස කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

218. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වායො උපලබ්භතී'ති වායස්ස කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

219. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තිණකට්ඨවනප්පතයො[1] උපලබ්භන්තීති තිණකට්ඨ-වනප්පතීනං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

220. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තීති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා උපලබ්භතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤෙති කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි, අඤ්ඤො කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. වනප්පතියො - P. T. S.

216.	ස. පු:	‘කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් ඇත් නු’යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දත්නා ලැබේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	‘අබ්ධාතු ඇත් නු’යි අබ්ධාතු පිළිබඳ කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දත්නා ලැබේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
217.	ස. පු.	‘කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් ඇත් නු’යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දන්නා ලැබේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	‘තේජොධාතු ඇත් නු’ යි තේජොධාතු පිළිබඳ කරන්නෙක් කරවන්නෙක් ඇද් ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
218.	ස. පු:	‘කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් ඇත් නු’යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් ඇද් ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	‘වායොධාතු ඇත් නු’යි වායොධාතු පිළිබඳ කරන්-නෙක් කරවන්නෙක් ඇද් ද?
	ප. පටි	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
219.	ස. පු:	‘කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් ඇත්නු’යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් කරන්නෙක් කරවන්නෙක් ඇද්ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	‘තෘණකාෂ්ඨවනස්පතීහු ඇත් නු’යි තෘණකාෂ්ඨ-වනස්පතීන් පිළිබඳ කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දත්නා ලැබේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියයුතු මැ යැ.
220.	ස. පු:	‘කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් ඇත් නු’යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් පිළිබඳ කරන්නෙක් කරවන්නෙක් දත්නා ලැබේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ප. අනු:	කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම්යෝ අන්‍ය වෙත් ද? කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කම් කරන්නෝ කරවන්නෝ අනෙකෙක් වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ.....

221. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකො උපලබ්භතී'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකපටිසංවෙදී උපලබ්භතීති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

222. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකො උපලබ්භතීති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකපටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා

ස. අනු: තස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

223. ස. පු: තස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස තස්සෙව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටූපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදපරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

224. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකො උපලබ්භතී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකපටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො උපලබ්භතී'ති පුග්ගලස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

225. ස. පු. කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකො උපලබ්භතී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකපටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං උපලබ්භතී'ති නිබ්බානස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

221. ස. පු: කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන්ගේ විපාකයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන්ගේ විපාක පටිසංවේදකයෙක් (විපා විඳගනුයෙක්) ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

222. ස. පු: 'කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන්ගේ විපාක ඇත් නු'යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන්ගේ විපාක පටිසංවේදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ විපාක පටිසංවේදීහු පිළිබඳ පටිසංවේදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

223. ස. පු: ඒ විපාක පටිසංවේදකයා පිළිබඳ පටිසංවේදකයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතය අනුව විපාකය විපාකමාත්‍ර නො වෙයි. ඒ විඳිනා පුද්ගලයෙක් ඇත. ඔහු පිළිබඳ වත් විඳිනා පුද්ගලයෙක් ඇත. මෙසේ පුද්ගල පරම්පරායෙක් ඇත. එසේ වත් මැ) ඒ ඒ දුක් අවසන් කිරීමෙක් නැද්ද? සසර වට සිඳලීමෙක් නැද්ද? අනුපාද පරිනිර්වාණයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ.

224. ස. පු: 'කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන්ගේ විපාක ඇත් නු'යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන්ගේ විපාක පටිසංවේදකයෙක් ඇද් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'පුද්ගල ඇත් නු'යි පුද්ගලයා පිළිබඳ ප්‍රතිසංවේදක යෙක් ඇද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

225. ස. පු: 'කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන්ගේ විපාක ඇත් නු'යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන් පිළිබඳ විපාක ප්‍රතිසංවේදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'නිර්වාණය ඇත් නු'යි නිර්වාණය පිළිබඳ ප්‍රතිසංවේදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

226. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකො උපලබ්භ-තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකපටි-සංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. මහාපඨවී උපලබ්භතී'ති –පෙ– මහාසමුද්දො උප-ලබ්භතී'ති –පෙ– සිනෙරුපබ්බතරාජා උපලබ්භතී'ති –පෙ– ආපො උපලබ්භතී'ති –පෙ– තෙජො උප-ලබ්භතී'ති –පෙ– වායො උපලබ්භතී'ති –පෙ– තිණකට්ඨවනප්පතයො උපලබ්භන්තී'ති තිණකට්ඨ වනප්පතීනං පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

227. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකො උපලබ්භ-තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකපටිසං-වෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤො කල්‍යාණපාපකානං විපාකො, අඤ්ඤො කල්‍යාණපාපකානං විපාකපටිසංවෙදී'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

228. ප. පු: දිබ්බං සුඛං උපලබ්භතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: දිබ්බස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

229. ස පු: දිබ්බං සුඛං උපලබ්භතී'ති දිබ්බස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

230. ස. පු: තස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස තස්සෙ'ව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා; නත්ථි වට්ටුපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

226. ස. පු: 'කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන් පිළිබඳ විපාක ඇත් නු'යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන් පිළිබඳ විපාක ප්‍රතිසංවේදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මහපොළොව ඇත් නු'යි ... 'මහමුහුද ඇත් නු'යි... 'සිනෙරු පර්වත රාජයා ඇත් නු'යි ... 'අබ්ධාතු ඇත් නු'යි ... 'තෙජොධාතු ඇත් නු'යි ... 'වායො ධාතු ඇත් නු'යි ... 'තෘණකාෂ්ටවනස්පතිහු ඇත් නු'යි තෘණකාෂ්ටවනස්පතීන් පිළිබඳ ප්‍රතිසං-වේදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

227. ස. පු: 'කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන් පිළිබඳ විපාක ඇත් නු'යි කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන් පිළිබඳ විපාක ප්‍රතිසංවේදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන්ගේ විපාක අනෙකෙක් වේ ද? කල්‍යාණ වූ ද පාප වූ ද කර්මයන්ගේ විපාක ප්‍රතිසංවේදක අනෙකෙක්වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

228. ප. පු: දිව්‍යසුඛ දත්නා ලැබේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: දිව්‍යසුඛය පිළිබඳ ප්‍රතිසංවේදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

229. ස. පු: 'දිව්‍යසුඛ ඇත් නු'යි දිව්‍යසුඛප්‍රතිසංවේදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ වේදකයා පිළිබඳ වෙනත් වේදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

230. ස. පු: ඒ වේදකයා පිළිබඳ වෙනත් වේදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ඒ දුඃඛයා ගේ මැ කෙළවර කිරීමෙක් නැද්ද? සසර වට සිඳලීමෙක් නැද්ද? අනුපාදාපරිනිර්වාණ-යෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ

231. ස. පු: දිබ්බං සුඛං උපලබ්භතී'ති දිබ්බස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො උපලබ්භතී'ති, පුග්ගලස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

232. ස. පු: දිබ්බං සුඛං උපලබ්භතී'ති දිබ්බස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං උපලබ්භතී'ති නිබ්බානස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

233. ස. පු: දිබ්බං සුඛං උපලබ්භතී'ති දිබ්බස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මහාපඨවී උපලබ්භතී'ති -පෙ- මහාසමුද්දො උපලබ්භතීති -පෙ- සිනෙරු පබ්බතරාජා උපලබ්භතීති -පෙ- ආපො උපලබ්භතීති -පෙ- තෙජො උපලබ්භතීති -පෙ- වායො උපලබ්භතීති -පෙ- තිණකට්ඨවනප්පතයො උපලබ්භන්තීති තිණකට්ඨවනප්පතීනං පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

234. ස. පු: දිබ්බං සුඛං උපලබ්භතීති දිබ්බස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. අඤ්ඤං දිබ්බං සුඛං, අඤ්ඤො දිබ්බස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

235. ප. පු: මානුසකං සුඛං උපලබ්භතීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප අනු: මානුසකස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

236. ස. පු: මානුසකං සුඛං උපලබ්භතීති මානුසකස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

231. ස. පු: 'දිව්‍යසුඛ ඇත් නු'යි දිව්‍යසුඛප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'පුද්ගල ඇත් නු'යි තත්පුද්ගල ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

232. ස. පු: 'දිව්‍යසුඛ ඇත් නු'යි දිව්‍යසුඛප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'නිර්වාණය ඇත් නු'යි නිර්වාණප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

233. ස. පු: 'දිව්‍යසුඛ ඇත් නු'යි දිව්‍යසුඛ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ. එසේ යැ.

ස. අනු: 'මහා පෘථිවි ඇත් නු'යි ... මහා සමුද්‍ර ඇත් නු'යි ... සිනෙරු පර්වතරාජ ඇත් නු' යි ... අබ්ධාතු ඇත් නු'යි ... තේජොධාතු ඇත් නු'යි ... වායො ධාතු ඇත් නු'යි ... තෘණකාෂ්ඨවනස්පතිහු ඇත් නු'යි තෘණකාෂ්ඨවනස්පතීන්ගේ ප්‍රතිසංවෙදක-යෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

234. ස. පු: 'දිව්‍යසුඛ ඇත් නු'යි දිව්‍යසුඛ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: දිව්‍යසුඛ අනෙකෙක් වේ ද? දිව්‍යසුඛ ප්‍රතිසංවෙදක අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

235. ප. පු: මානුෂසුඛ ඇත් ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: මානුෂසුඛ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් ඇද්ද ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

236. ස. පු: 'මානුෂසුඛ ඇත් නු'යි මානුෂසුඛ ප්‍රතිසංවෙදක-යෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: තස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

237. ස. පු: තස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස තස්සෙව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටුපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

238. ස. පු: මානුසකං සුඛං උපලබ්භතීති මානුසකස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො උපලබ්භතීති පුග්ගලස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

239. ස. පු: මානුසකං සුඛං උපලබ්භතීති මානුසකස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං උපලබ්භතීති නිබ්බානස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටි; න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

240. ස. පු: මානුසකං සුඛං උපලබ්භතීති මානුසකස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: මහාපථවි උපලබ්භතීති -පෙ- මහාසමුද්දො උපලබ්භතීති -පෙ- සිනෙරු පබ්බතරාජා උපලබ්භතීති -පෙ- ආපො උපලබ්භතීති -පෙ- තෙජො උපලබ්භතීති -පෙ- වායො උපලබ්භතීති -පෙ- තිණකට්ඨවනප්පතයො උපලබ්භන්තී'ති තිණකට්ඨවනප්පතීනං පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

241 ස. පු: මානුසකං සුඛං උපලබ්භතීති මානුසකස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඒ ප්‍රතිසංවෙදකයා පිළිබඳ වෙනත් ප්‍රතිසංවෙදක-යෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

237. ස. පු: (දෙවනවට) ඒ ප්‍රතිසංවෙදකයා පිළිබඳ ප්‍රතිසං-වෙදකයෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ඒ දුඃඛයා ගේ මැ කෙළවර කිරීමෙක් නැත් ද? වට සිඳීමෙක් නැත් ද? අනුපාදාපරිනිර්‍වාණයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ..

238. ස. පු: 'මානුෂසුඛ ඇත් නු'යි මානුෂසුඛ ප්‍රතිසංවෙදක-යෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'පුද්ගල ඇත් නු'යි පුද්ගලයා පිළිබඳ ප්‍රතිසංවෙදක-යෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

239. ස. පු: 'මානුෂසුඛ ඇත් නු'යි මානුෂසුඛ ප්‍රතිසංවෙදක-යෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'නිවන ඇත් නු'යි නිර්‍වාණ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

240. ස. පු: මානුෂසුඛ ඇත් නු'යි මානුෂසුඛ ප්‍රතිසංවෙදක-යෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මහපොළොව ඇත් නු'යි ... 'මහමුහුදු ඇත් නු'යි ... 'මහමෙර ඇත් නු'යි ... 'අබ්ධාතු ඇත් නු'යි ... 'තෙජොධාතු ඇත් නු'යි ... 'වායොධාතු ඇත් නු'යි ... තෘණකාෂ්ඨවනස්පතිහු ඇත් නු'යි තෘණකාෂ්ඨ-වනස්පතීන්ගේ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දක්නා ලැබේද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

241. ස. පු: මානුෂසුඛ ඇත් නු'යි මානුෂසුඛ ප්‍රතිසංවෙදක-යෙක් දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අඤ්ඤං මානුසකං සුඛං, අඤ්ඤො මානුසකස්ස සුඛස්ස පටිසංවෙදීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

242. ප. පු: ආපායිකං දුක්ඛං උපලබ්භතීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ආපායිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති?

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

243. ස. පු: ආපායිකං දුක්ඛං උපලබ්භතී'ති ආපායිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

244. ස. පු: තස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස තස්සෙව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටුපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටි· න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

245. ස. පු: ආපායිකං දුක්ඛං උපලබ්භතීති ආපායිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො උපලබ්භතීති පුග්ගලස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

246. ස. පු: ආපායිකං දුක්ඛං උපලබ්භතීති ආපායිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං උපලබ්භතීති නිබ්බානස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: මානුෂසුඛ අනෙකෙක් වේ ද? මානුෂසුඛ ප්‍රතිසංවෙදක අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

242. ප. පු. ආපායික දුඃඛ ඇත් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආපායික දුඃඛ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් ඇත් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

243. ස. පු: 'අපායිකදුඃඛ ඇත් නු'යි, අපායිකදුඃඛ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඔහු පිළිබඳවත් ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

244. ස. පු: ඒ ප්‍රතිසංවෙදකයා පිළිබඳවත් ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ඒ දුඃඛයාගේ මැ අවසන් කිරීමක් නැද්ද? සසරවට සිඳීමෙක් නැද්ද? අනුපාදාපරිනිර්‍වාණයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ...

245. ස. පු: 'ආපායිකදුඃඛ ඇත් නු'යි අපායිකදුඃඛ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'පුද්ගල ඇත් නු'යි තත්පුද්ගලප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ...

246. ස. පු: 'ආපායිකදුඃඛ ඇත් නු'යි ආපායිකදුඃඛයාගේ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'නිර්‍වාණ ඇත් නු'යි නිර්‍වාණ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ...

247. ස. පු. ආපායිකං දුක්ඛං උපලබ්භතී'ති ආපායිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මහාපඨවී උපලබ්භතී'ති -පෙ- මහාසමුද්දො උපලබ්භතී'ති -පෙ- සිනෙරුපබ්බතරාජා උපලබ්භතී'ති -පෙ- ආපො උපලබ්භතී'ති -පෙ- තෙජො උපලබ්භතී'ති -පෙ- වායො උපලබ්භතී'ති -පෙ- තිණකට්ඨවනප්පතයො උපලබ්භන්තී'ති තිණකට්ඨවනප්පතීනං පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

248. ස. පු: ආපායිකං දුක්ඛං උපලබ්භතී'ති ආපායිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං ආපායිකං දුක්ඛං අඤ්ඤො ආපායිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

249 ප. පු: නෙරයිකං දුක්ඛං උපලබ්භතී'ති.

ස පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නෙරයිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: නෙරයිකං දුක්ඛං උපලබ්භතී'ති නෙරයිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: තස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

250 ස. පු: තස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස තස්සෙව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටුපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

251. ස. පු: නෙරයිකං දුක්ඛං උපලබ්භතී'ති නෙරයිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

247. ස. පු: 'අපායිකදුඃඛ ඇත් නු'යි අපායිකදුඃඛ ප්‍රතිසං-වෙදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මහපොළොව ඇත් නු'යි ... 'මහමුහුදු ඇත් නු'යි... 'මහමෙර ඇත් නු'යි ... 'අබ්ධාතු ඇත් නු'යි ... 'තෙජොධාතු ඇත් නු'යි ... 'වායොධාතු ඇත් නු'යි ... 'තෘණකාෂ්ඨවනස්පතීහු ඇත් නු'යි තෘණ-කාෂ්ඨවනස්පතීන්ගේ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

248. ස. පු: 'ආපායිකදුඃඛ ඇත් නු'යි ආපායිකදුඃඛ ප්‍රතිසං-වෙදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආපායිකදුඃඛ අනෙකෙක් වේ ද? ආපායිකදුඃඛ ප්‍රතිසංවෙදක අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

249. ප. පු: ආපායිකදුඃඛ ඇද් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආපායිකදුඃඛ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: 'ආපායිකදුඃඛ ඇත් නු'යි ආපායිකදුඃඛයාගේ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප අනු: උහු පිළිබඳ වෙනත් ප්‍රතිසංවේදකයෙක් ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

250. ස. පු: උහු පිළිබඳ වෙනත් ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ඒ දුඃඛයාගේ මැ අවසත් කිරීමෙක් නැද්ද? වට සිඳීමෙක් නැද්ද? අනුපාදාපරිනිර්වාණයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

251. ස. පු: 'ආපායිකදුඃඛ ඇත් නු'යි ආපායිකදුඃඛයාගේ ප්‍රතිසංවෙදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුග්ගලො උපලබ්භතී'ති පුග්ගලස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

252. ස. පු: නෙරයිකං දුක්ඛං උපලබ්භතී'ති නෙරයිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං උපලබ්භතී'ති නිබ්බානස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

253. ස. පු: නෙරයිකං දුක්ඛං උපලබ්භතී'ති නෙරයිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මහාපඨවී උපලබ්භතී'ති -පෙ- මහාසමුද්දො උපලබ්භතී'ති -පෙ- සිනෙරුපබ්බතරාජා උපලබ්භතී'ති -පෙ- ආපො උපලබ්භතී'ති -පෙ- තෙජො උපලබ්භතී'ති -පෙ- වායො උපලබ්භතී'ති -පෙ- තිණකට්ඨවනප්පතයො උපලබ්භන්තී'ති තිණකට්ඨවනප්පතීනං පටිසංවෙදී උපලබ්භන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

254. ස. පු. නෙරයිකං දුක්ඛං උපලබ්භතී'ති නෙරයිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා..

ස. අනු: අඤ්ඤං නෙරයිකං දුක්ඛං, අඤ්ඤො නෙරයිකස්ස දුක්ඛස්ස පටිසංවෙදී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

255. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා විපාකපටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො කරොති සො පටිසංවෙදෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: සො කරොති සො පටිසංවෙදෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සයං කතං සුඛදුක්ඛන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: 'පුද්ගල ඇත් නු'යි ඒ පුද්ගලයාගේ ප්‍රතිසංවේදක-යෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

252. ස. පු: 'ආපායිකදුඃඛ ඇත් නු'යි ආපායිකදුඃඛ ප්‍රතිසං-වේදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'නිර්‍වාණය ඇත් නු'යි නිර්‍වාණයාගේ ප්‍රතිසං-වේදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ .

253. ස. පු: 'ආපායිකදුඃඛ ඇත් නු'යි ආපායිකදුඃඛ ප්‍රතිසං-වේදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මහපොළෝ ඇත් නු'යි ... 'මහමුහුදු ඇත් නු'යි ... 'මහමෙර ඇත් නු'යි ... 'අබ්ධාතු ඇත් නු'යි ... 'තේජෝධාතු ඇත් නු'යි...'වායොධාතු ඇත් නු'යි... 'තෘණකාෂ්ඨවනස්පතිහු ඇත් නු'යි තෘණකාෂ්ඨ-වනස්පතීන්ගේ ප්‍රතිසංවේදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

254. ස. පු: 'ආපායිකදුඃඛ ඇත් නු'යි ආපායිකදුඃඛ ප්‍රතිසං-වේදකයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආපායිකදුඃඛ අනෙකෙක් වේ ද? ආපායිකදුඃඛ ප්‍රතිසංවේදක අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

255. ස. පු: 'කල්‍යාණපාපක කර්‍මයෝ ඇත් නු'යි කල්‍යාණ-පාපක කර්‍මයන් කරන්නෙක් කරවනනෙක් විපාකවිඳිනුයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හේ කෙරේ ද? හේ මැ විඳුනෝ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: හේ කෙරේ ද? හේ මැ විඳුනෝ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (දෙවනවට) එසේ ය.

ස. අනු: සුඛදුඃඛ ස්වයංකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

256. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා විපාකපටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤො කරොති, අඤ්ඤො පටිසංවෙදෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අඤ්ඤො කරොති, අඤ්ඤො පටිසංවෙදෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. පරං කතං සුඛදුක්ඛන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

257. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා විපාකපටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො ච අඤ්ඤො ච කරොන්ති, සො ච අඤ්ඤො ච පටිසංවෙදෙන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: සො ච අඤ්ඤො ච කරොන්ති, සො ච අඤ්ඤො ච පටිසංවෙදෙන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සයං කතඤ්ච පරං කතඤ්ච සුඛදුක්ඛන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

258. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා විපාකපටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: නෙව සො කරොති න සො පටිසංවෙදෙති, න අඤ්ඤො කරොති න අඤ්ඤො පටිසංවෙදෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: නෙව සො කරොති න සො පටිසංවෙදෙති, න අඤ්ඤො කරොති න අඤ්ඤො පටිසංවෙදෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

256. ස. පු: 'කල්‍යාණපාපක කර්මයෝ ඇත් නු'යි කල්‍යාණ-පාපක කර්මයන්ගේ කරන්නෙක් කරවන්නෙක් විපාක විඳිනුයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනෙකෙක් කෙරේ ද? අනෙකෙක් විපාක විඳිනුයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අනෙකෙක් කෙරේ ද? අනෙකෙක් විපාක විඳිනුයේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (දෙවනවට) එසේ යැ.

ස. අනු: සුඛදුඃඛ පරකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

257. ස. පු: 'කල්‍යාණපාපක කර්මයෝ ඇත් නු'යි කල්‍යාණ-පාපක කර්මයන්ගේ කරනුවෙක් කරවනුවෙක් විපාක විඳිනුවෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: හෙ ද, අන්‍ය ද (දෙදෙන) කෙරෙත් ද, හෙ ද අන්‍ය ද විපාක විඳිනු වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: හෙ ද අන්‍ය ද කෙරෙත් ද? හෙ ද අන්‍ය ද විපාක විඳිනු වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (දෙවනවට) එසේ යැ.

ස. අනු: සුඛදුඃඛ දෙක ස්වයංකෘත හා පරකෘත හා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

258. ස. පු: 'කල්‍යාණපාපක කර්මයෝ ඇත් නු'යි කල්‍යාණ-පාපක කර්මයන්ගේ කරනුවෙක් කරවනුවෙක් විපාක විඳිනුවෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හේ නො මැ කෙරේ ද, හේ නො විඳුනේ වේ ද, අනෙකෙක් නො කෙරේ ද, අනෙකෙක් නො විඳුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: හේ නො මැ කෙරේ ද, හේ නො විඳුනේ වේ ද, අනෙකෙක් නො කෙරේ ද, අනෙකෙක් නො විඳුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (දෙවන වට) එසේ යැ.

ස. අනු: අසයංකාරං අපරංකාරං අධිච්චසමුප්පන්නං සුඛ-දුක්ඛන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

259. ස. පු: කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි උපලබ්භන්තී'ති, කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං කත්තා කාරෙතා විපාකපටිසංවෙදී උපලබ්භතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො කරොති සො පටිසංවෙදෙති, අඤ්ඤො කරොති අඤ්ඤො පටිසංවෙදෙති, සො ච අඤ්ඤො ච කරොන්ති සො ච අඤ්ඤො ච පටිසංවෙදෙන්ති, න අඤ්ඤො කරොති න අඤ්ඤො පටිසංවෙදෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: සො කරොති සො පටිසංවෙදෙති, අඤ්ඤො කරොති අඤ්ඤො පටිසංවෙදෙති, සො ච අඤ්ඤො ච කරොන්ති සො ච අඤ්ඤො ච පටිසංවෙදෙන්ති, නෙව සො කරොති න සො පටිසංවෙදෙති, න අඤ්ඤො කරොති න අඤ්ඤො පටිසංවෙදෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සයංකතං සුඛදුක්ඛං, පරංකතං සුඛදුක්ඛං, සයංකතඤ්ච පරංකතඤ්ච සුඛදුක්ඛං, අසයං-කාරං අපරංකාරං අධිච්චසමුප්පන්නං සුඛදුක්ඛන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

260. ප. පු: කම්මං අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: කම්මකාරකො අත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

261. ස. පු: කම්මං අත්ථී'ති කම්මකාරකො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස කාරකො අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: සුඛදුඃඛ ස්වයංකාර නො වැ පරකාර නො වැ යදෘච්ඡාසමුත්පන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

259. ස. පු: 'කල්‍යාණපාපක කර්මයෝ ඇත් නු'යි කල්‍යාණ-පාපක කර්මයන්ගේ කරනුවෙක් කරවනුවෙක් විපාක විඳිනුවෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හේ කෙරේ ද හේ විඳුනේ වේ ද (නොහොත්) අනෙකෙක් කෙරේ ද අනෙකෙක් විඳුනේ වේ ද, (නොහොත්) හෙ ද අනෙකෙක් දූ යි (දෙදෙන) කෙරෙත් ද හෙ ද අනෙකෙක් දූ යි (දෙදෙන) විඳුනු වෙත් ද, (නොහොත්) හේ නො මැ කෙරේ ද හේ නො විඳුනු වේ ද, (නොහොත්) අනෙකෙක් නො කෙරේ ද අනෙකෙක් නො විඳිනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: හේ කෙරේ ද හේ විඳිනු වේ ද, (නොහොත්) අනෙකෙක් කෙරේ ද අනෙකෙක් විඳිනු වේ ද, (නොහොත්) හෙ ද අනෙකෙක් දූ යි (දෙදෙන) කෙරෙත් ද හෙ ද අනෙකෙක් දූ යි (දෙදෙන) විඳිනු වෙත් ද, (නොහොත්) හේ නො මැ කෙරේ ද හේ නො විඳිනු වේ ද, (නොහොත්) අනෙකෙක් නො කෙරේ ද අනෙකෙක් නො විඳිනු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (දෙවන වට) එසේ යැ.

ස. අනු: සුඛදුඃඛ ස්වයංකෘත වේ ද, සුඛදුඃඛ පරකෘත වේ ද, සුඛදුඃඛ ස්වයංකෘතත් පරකෘතත් වේ ද, සුඛදුඃඛ ස්වයංකාර නො වී පරකාර නො වී යදෘච්ඡාසමුත්පන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

260. ප. පු: කර්ම ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කර්ම කරනුවෙක් ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

261. ස. පු: 'කර්ම ඇත් නු'යි කර්ම කරනුවෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: උහුට කාරකයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

262. ස. පු: තස්ස කාරකො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස තස්සෙව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටුපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

263. ස. පු: කම්මං අත්ථී'ති කම්මකාරකො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො අත්ථී'ති පුග්ගලස්ස කාරකො අත්ථී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

264. ස. පු: කම්මං අත්ථී'ති කම්මකාරකො අත්ථී'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං අත්ථී'ති නිබ්බානස්ස කාරකො අත්ථී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

265. ස. පු: කම්මං අත්ථී'ති කම්මකාරකො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මහාපඨවී අත්ථී'ති -පෙ- මහාසමුද්දො අත්ථී'ති -පෙ- සිනෙරුපබ්බතරාජා අත්ථී'ති -පෙ- ආපො අත්ථී'ති -පෙ- තෙජො අත්ථී'ති -පෙ- වායො අත්ථී'ති -පෙ- තිණකට්ඨවනප්පතයො අත්ථී'ති තිණකට්ඨවනප්පතීනං කාරකො අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

266. ස. පු: කම්මං අත්ථී'ති කම්මකාරකො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං කම්මං, අඤ්ඤො කම්මකාරකො'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

267 ප. පු: විපාකො අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: විපාකපටිසංවෙදී අත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

262. ස. පු: ඒ කර්මකාරයාට වෙනත් කාරකයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (දෙවන වට) එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ඒ දුඃඛයාගේ මැ අවසන් කිරීමෙක් නැද්ද? වට සිඳීමෙක් නැද්ද? අනුපාදපරිනිර්වාණයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

263. ස. පු: 'කර්ම ඇත් නු'යි කර්මකාරකයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'පුද්ගල ඇත්නු'යි ඒ පුද්ගලයාගේ කාරකයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

264. ස. පු: 'කර්ම ඇත් නු'යි කර්මකාරකයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: 'නිවන ඇත් නු'යි නිර්වාණකාරකයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

265. ස. පු: 'කර්ම ඇත් නු'යි කර්මකාරකයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මහපොළො ඇත් නු'යි … මහමුහුදු ඇත් නු'යි … මහමෙර ඇත් නු'යි … 'අබ්ධාතු ඇත් නු'යි .. 'තෙජොධාතු ඇත් නු'යි … 'වායොධාතු ඇත් නු'යි … 'තෘණකාෂ්ඨවනස්පතිහු ඇත් නු'යි තෘණකාෂ්ඨ-වනස්පතීන්ගේ කාරකයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

266. ස. පු: 'කර්ම ඇත් නු'යි කර්මකාරකයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කර්ම අනෙකෙක් වේ ද? කර්මකාරක අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

267. ප. පු: විපාකයෙක් ඇත් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: විපාක විඳිනුවෙක් ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

268. ස. පු: විපාකො අත්ථී’ති විපාකපටිසංවෙදී අත්ථී’ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස: අනු: තස්ස පටිසංවෙදී අත්ථී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: තස්ස පටිසංවෙදී අත්ථී’ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස තස්සෙව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටුපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

269. ස. පු: විපාකො අත්ථී’ති විපාකපටිසංවෙදී අත්ථී’ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො අත්ථී’ති පුග්ගලස්ස පටිසංවෙදී අත්ථී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

270. ස. පු: විපාකො අත්ථී’ති විපාකපටිසංවෙදී අත්ථී’ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං අත්ථී’ති නිබ්බාන සටිසංවෙ අත්ථී’ති.දී

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

271. ස. පු: විපාකො අත්ථී’ති විපාකපටිසංවෙදී අත්ථී’ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: මහාපඨවී අත්ථී’ති -පෙ- මහාසමුද්දො අත්ථී’ති -පෙ- සිනෙරු පබ්බතරාජා අත්ථී’ති -පෙ- ආපො අත්ථී’ති -පෙ- තෙජො අත්ථී’ති -පෙ- වායො අත්ථී’ති -පෙ- තිණකට්ඨවනප්පතයො අත්ථී’ති තිණකට්ඨවනප්පතීනං පටිසංවෙදී අත්ථී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

272. ස. පු: විපාකො අත්ථී’ති විපාකපටිසංවෙදී අත්ථී’ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අසෙක්ඛො විපාකො, අසෙක්ඛො විපාකපටිසංවෙදී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

කල්‍යාණවග්ගො පඨමො.

268. ස. පු: 'විපාක ඇත් නු'යි විපාක විඳිනුවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: උහු පිළිබඳ වන් විඳිනුවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

ස. පු: උහු පිළිබඳවන් විඳිනුවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (දෙවන වට) එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ඒ දුඃඛයාගේ මැ අවසන් කිරීමෙක් නැද්ද? වට සිඳීමෙක් නැද්ද? අනුපාදපරිනිර්වාණයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

269. ස. පු 'විපාක ඇත් නු'යි විපාක විඳිනුවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: 'පුද්ගල ඇත් නු'යි පුද්ගලයා පිළිබඳ විඳිනුවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

270. ස. පු: 'විපාක ඇත් නු'යි විපාක විඳිනුවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'නිවන ඇත් නු'යි නිවන් පිළිබඳ විඳිනුවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

271. ස. පු: 'විපාක ඇත් නු'යි විපාක විඳිනුවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මහපොළොව ඇත් නු'යි 'මහමුහුදු ඇත් නු'යි ... 'මහමෙර ඇත් නු'යි ... 'අබ්ධාතු ඇත් නු'යි ... 'තෙජොධාතු ඇත් නු'යි .... 'වායොධාතු ඇත් නු'යි ... තෘණකාෂ්ඨවනස්පතිහු ඇත් නු'යි තෘණකාෂ්ඨ-වනස්පතීන් පිළිබඳ විඳිනුවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

272. ස. පු: 'විපාක ඇත් නු'යි විපාක විඳිනුවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: විපාක අනෙකෙක් වේ ද? විපාක විඳින්නේ අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

පළමු වැනි කල්‍යාණවර්ගය යි.

273. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථේනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි කොචි ඉද්ධිං විකුබ්බතී'ති.[1]

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඵ: හඤ්චි අත්ථි කොචි ඉද්ධිං විකුබ්බති.

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

274. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථේනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි කොචි දිබ්බාය සොතධාතුයා සද්දං සුණාති –පෙ– පරචිත්තං ජානාති[2] –පෙ– පුබ්බෙ-නිවාසං අනුස්සරති –පෙ– දිබ්බෙන චක්ඛුනා රූපං පස්සති –පෙ– ආසවානං ඛයා සච්ඡිකරොතී'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඵ: හඤ්චි අත්ථි කොචි ආසවානං ඛයං සච්ඡිකරොති.

අනු පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

275. ස. පු: අත්ථි 'කොචි ඉද්ධිං විකුබ්බතී'ති කත්වා තෙන ච කාරණෙන පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථේනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යො ඉද්ධිං විකුබ්බති සොව පුග්ගලො, යො ඉද්ධිං න විකුබ්බති න සො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

276. ස. පු: යො දිබ්බාය සොතධාතුයා සද්දං සුණාති –පෙ– යො පරචිත්තං ජානාති –පෙ– යො පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති –පෙ– යො දිබ්බෙන චක්ඛුනා රූපං පස්සති –පෙ– යො ආසවානං ඛයං සච්ඡිකරොති සොව පුග්ගලො, යො ආසවානං ඛයං න සච්ඡි-කරොති න සො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

අභිඤ්ඤානුයොගො.

---

1. ඉද්ධිවිකුබ්බයි'ති - PTS
2. විජානාති - මජ්ඣං.

273. ප. පු: 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගලයෙක් ඇති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: සෘද්ධිවිකුර්වණ කරන යම් මැ පුද්ගලයෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: එ බැවින් සෘද්ධිවිකුර්වණ කරන යම් මැ පුද්ගලයෙක් ඇත.

අනු. පා: හවත, එහෙයින් 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගලයෙක් ඇති'යි කියැයුතු යැ.

274. ප. පු: 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගලයෙක් ඇති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: දිව්‍යශ්‍රොත්‍රධාතුයෙන් ශබ්ද අසන යම් මැ පුද්ගලයෙක් ඇත්තේ නො වේ ද ... පරසිත් දන්නා ... අතීත ජන්මස්මරණ කරන ... දිව්‍යචක්‍ෂුයින් රූප දක්නා ... ආස්‍රවක්‍ෂය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරන යම් මැ පුද්ගලයෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු ඨ: එ බැවින් ආස්‍රවක්‍ෂය කරන යම් මැ පුද්ගලයෙක් ඇත.

අනු. පා: හවත, එහෙයින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගලයෙක් ඇති'යි කියැයුතු මැ යැ.

275. ස. පු: 'සෘද්ධිවිකුර්වණ කරන යම් මැ කෙනෙක් ඇති'යි කරුණු කොට එ කරුණින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගලයෙක් දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'යමෙක් සෘද්ධිවිකුර්වණ කෙරේ නම් හෙ මැ පුද්ගල වේ ද? යමෙක් සෘද්ධිවිකුර්වණ නො කෙරේ නම් හෙ පුද්ගල නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

276. ස. පු: දිව්‍යශ්‍රොත්‍රධාතුයෙන් ශබ්ද අසන ... පරසිත් දන්නා ... අතීත ජන්මස්මරණ කරන ... දිවැසින් රූ දක්නා ... ආස්‍රවක්‍ෂය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරන යමෙක් ඇද්ද, හෙ මැ පුද්ගල වේ ද? ආස්‍රවක්‍ෂය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නො කරන යමෙක් ඇද්ද, හේ පුද්ගල නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

අභිඥානුයොග යි.

277. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථේනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු මාතා අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි මාතා අත්ථි.

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භතී'ති.

278. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථේනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු පිතා අත්ථි –පෙ– භාතා අත්ථි –පෙ– භගිනී අත්ථි –පෙ– ඛත්තියො අත්ථි –පෙ– බ්‍රාහ්මණො අත්ථි –පෙ– වෙස්සො අත්ථි –පෙ– සුද්දො අත්ථි –පෙ– ගහට්ඨො අත්ථි –පෙ– පබ්බජිතො අත්ථි –පෙ– දෙවො අත්ථි –පෙ– මනුස්සො අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි මනුස්සො අත්ථි.

අනු. පා. තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

279. ස. පු: 'මාතා අත්ථී'ති කත්වා තෙන ච කාරණෙන පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කොචි න මාතා හුත්වා මාතා හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අත්ථි කොචි න පුග්ගලො හුත්වා පුග්ගලො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

280. ස. පු: අත්ථි කොචි න පිතා හුත්වා –පෙ– න භාතා හුත්වා –පෙ– න භගිනී හුත්වා –පෙ– න ඛත්තියො හුත්වා –පෙ– න බ්‍රාහ්මණො හුත්වා –පෙ– න වෙස්සො හුත්වා –පෙ– න සුද්දො හුත්වා –පෙ– න ගහට්ඨො හුත්වා –පෙ– න පබ්බජිතො හුත්වා –පෙ– න දෙවො හුත්වා –පෙ– න මනුස්සො හුත්වා මනුස්සො හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

277. ප. පු: 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගලයෙක් දන්නා ලැබේ' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඥාඥ: එසේ යැ.

ප. අනු: මෑණියෝ ඇත්තාහු නො වේ ද?

ස. පටිඥාඥ: එසේ යැ.

අනු. ඵ: එ බැවින් මෑණියෝ ඇත.

අනු. පා: එ හෙයින් හවත, 'පුද්ගල දන්නා ලැබේ' යයි කියැයුතු මැ යැ ...

278. ප. පු: 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගලයෙක් දන්නා ලැබේ' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඥාඥ: එසේ යැ.

ප. අනු: පියා ඇත්තේ නො වේ ද ... බෑයා ඇත්තේ නො වේ ද ... බුහුන ඇත්ති නො වේ ද ... කැත් ඇත්තේ නො වේ ද ... බමුණු ඇත්තේ නො වේ ද ... වෛශ්‍ය ඇත්තේ නො වේ ද ... ශුද්‍ර ඇත්තේ නො වේ ද ... ගෘහස්ථ ඇත්තේ නො වේ ද ... පැවිදි ඇත්තේ නො වේ ද ... දෙව් ඇත්තේ නො වේ ද ... මිනිස් ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඥාඥ: එසේ යැ.

අනු. ඵ: එ බැවින් මිනිස් ඇත.

අනු. පා: එහෙයින් හවත, 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ' යයි කියැයුතු මැ ය.

279. ස. පු: 'මෑණියෝ ඇති'යි කරුණු කොට එ කරුණින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඥාඥ: එසේ යැ.

ස. අනු: පළමු මවු නො වී පසු වැ මවු වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඥාඥ: එසේ යැ.

ස. අනු: පළමු පුද්ගල නො වී පසු වැ පුද්ගල වන කිසිවෙක් ඇද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

280. ස. පු: පළමු පිය නො වී ... පළමු බෑ නො වී ... පළමු බුහුන නො වී .. පළමු කැත් නො වී ... පළමු බමුණු නො වී ... පළමු වෛශ්‍ය නො වී ... පළමු ශුද්‍ර නො වී ... පළමු ගෘහස්ථ නො වී ... පළමු ප්‍රව්‍රජිත නො වී ... පළමු දෙව නො වී ... පළමු මනුෂ්‍ය නො වී පසු වැ මනුෂ්‍ය වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඥාඥ: එසේ යැ.

ස. අනු: අත්ථි කොචි න පුග්ගලො හුත්වා පුග්ගලො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

281. ස. පු: 'මාතා අත්ථී'ති කත්වා තෙන ච කාරණෙන 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අත්ථි කොචි මාතා හුත්වා න මාතා හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කොචි පුග්ගලො හුත්වා න පුග්ගලො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

282. ස. පු: අත්ථි කොචි පිතා හුත්වා -පෙ- භාතා හුත්වා -පෙ- භගිනී හුත්වා -පෙ- ඛත්තියො හුත්වා -පෙ- බ්‍රාහ්මණො හුත්වා -පෙ- වෙස්සො හුත්වා -පෙ- සුද්දො හුත්වා -පෙ- ගහට්ඨො හුත්වා -පෙ- පබ්බජිතො හුත්වා -පෙ- දෙවො හුත්වා -පෙ- මනුස්සො හුත්වා න මනුස්සො හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කොචි පුග්ගලො හුත්වා න පුග්ගලො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ඤාතකානුයොගො.

283. ප. පු: න වත්තබ්බං පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු සොතාපන්නො අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

පටි. ඨ: හඤ්චි සොතාපන්නො අත්ථි.

පටි. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

284. ප. පු: න වත්තබ්බං පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පළමු පුද්ගල නො වී පසු වැ පුද්ගල වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

281. ස. පු: 'මැණියෝ ඇති'යි කරුණු කොට එකරුණෙන් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගලයෙක් දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: පළමු මවු වී පසු වැ මවු නො වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පළමු පුද්ගල වැ පසු වැ පුද්ගල නො වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

282. ස. පු: පළමු පිය වැ .... පළමු බෑ වැ ... පළමු බූහුන වැ පළමු කැත් වැ ... පළමු බමුණු වැ ... පළමු වෛශ්‍ය වැ ... පළමු ශූද්‍ර වැ ... පළමු ගෘහස්ථ වැ ... පළමු පැවිදි වැ ... පළමු දෙවි වැ ... පළමු මිනිස් වැ පසු වැ මිනිස් නො වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පළමු පුද්ගල වැ පසු වැ පුද්ගල නො වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ඍතකානුයොග සි.

283. ප. පු: 'සත්‍යාර්ථ, පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ' යයි, නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ශ්‍රොතාපන්න පුද්ගල ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: එබැවින් ශ්‍රොතාපන්න පුද්ගල ඇත.

පටි. පා: එහෙයින් භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි කියැයුතු මැ යැ ...

284. ප. පු: 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු:	නනු සකදාගාමී අත්ථි -පෙ- අනාගාමී අත්ථි -පෙ- අරහා අත්ථි -පෙ- උභතොභාගවිමුත්තො අත්ථි -පෙ- පඤ්ඤාවිමුත්තො අත්ථි -පෙ- කායසක්ඛී අත්ථි -පෙ- දිට්ඨිප්පත්තො අත්ථි -පෙ- සද්ධාවිමුත්තො අත්ථි -පෙ- ධම්මානුසාරී අත්ථි -පෙ- සද්ධානුසාරී අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
පටි. ඨ:	හඤ්චි සද්ධානුසාරී අත්ථි.
පටි. පා:	තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.
285. ස. පු.	'සොතාපන්නො අත්ථී'ති කත්වා තෙන ච කාරණෙන 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අත්ථි කොචි න සොතාපන්නො හුත්වා සොතා-පන්නො හොතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අත්ථි කොචි න පුග්ගලො හුත්වා පුග්ගලො-හොතී ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
286. ස. පු	අත්ථි කොචි න සකදාගාමී හුත්වා -පෙ- න අනාගාමී හුත්වා -පෙ- න අරහා හුත්වා -පෙ- න උභතොභාග විමුත්තො හුත්වා -පෙ- න පඤ්ඤාවිමුත්තො හුත්වා -පෙ- න කායසක්ඛී හුත්වා -පෙ- න දිට්ඨිප්පත්තො හුත්වා -පෙ- න සද්ධාවිමුත්තො හුත්වා -පෙ- න ධම්මානුසාරී හුත්වා -පෙ- න සද්ධානුසාරී හුත්වා සද්ධානුසාරී හොතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අත්ථි කොචි න පුග්ගලො හුත්වා පුග්ගලො හොතී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
287. ස. පු:	'සොතාපන්නො අත්ථී'ති කත්වා තෙන ච කාරණෙන පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.

ප. අනු: සකෘදගාමී පුද්ගල ඇත්තේ නො වේ ද … අනාගාමී පුද්ගල ඇත්තේ නො වේ ද … අර්හත් පුද්ගල ඇත්තේ නො වේ ද … උභතොභාගවිමුක්ත පුද්ගල ඇත්තේ නො වේ ද … ප්‍රඥාවිමුක්ත පුද්ගල ඇත්තේ නො වේ ද … කායසාක්ෂි පුද්ගල ඇත්තේ නො වේ ද … දෘෂ්ටිප්‍රාප්ත පුද්ගල ඇත්තේ නො වේ ද … ශ්‍රද්ධාවිමුක්ත පුද්ගල ඇත්තේ නො වේ ද … ධර්මානුසාරී පුද්ගල ඇත්තේ නො වේ ද … ශ්‍රද්ධානුසාරී පුද්ගල ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

පටි. ඨ: එ බැවින් ශ්‍රද්ධානුසාරී පුද්ගල ඇත.

පටි. පා: එ බැවින් පිත්වත, 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ' යයි කියැයුතු මැ යැ.

285. ස. පු: 'ශ්‍රොතාපන්න පුද්ගල ඇති'යි කරුණු කොට එ කරුණින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පළමු ශ්‍රොතාපන්න නො වී පසු වැ ශ්‍රොතාපන්න වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පළමු පුද්ගල නො වී පසු වැ පුද්ගල වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

286. ස. පු: පළමු සකෘදගාමී නො වී … පළමු අනාගාමී නො වී … පළමු අර්හත් නො වී … පළමු උභතොභාගවිමුක්ත නො වී … පළමු ප්‍රඥාවිමුක්ත නො වී … පළමු කායසාක්ෂි නො වී … පළමු දෘෂ්ටිප්‍රාප්ත නො වී … පළමු ශ්‍රද්ධාවිමුක්ත නො වී … පළමු ධර්මානුසාරී නො වී … පළමු ශ්‍රද්ධානුසාරී නො වී පසු වැ ශ්‍රද්ධානුසාරී වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පළමු පුද්ගල නො වී පසු වැ පුද්ගල වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ …

287. ස. පු: 'ශ්‍රොතාපන්න පුද්ගල ඇති'යි කරුණු කොට එ කරුණින් 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අත්ථි කොචි සොතාපන්නො හුත්වා න සොතාපන්නො හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කොචි පුග්ගලො හුත්වා න පුග්ගලො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

288. ස. පු. අත්ථි කොචි සකදාගාමී හුත්වා -පෙ- අනාගාමී හුත්වා න අනාගාමී හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කොචි පුග්ගලො හුත්වා න පුග්ගලො හොතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

පටිවෙධානුයොගො.

289. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු චත්තාරො පුරිසයුගා අට්ඨපුරිසපුග්ගලා අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි චත්තාරො පුරිසයුගා අට්ඨපුරිසපුග්ගලා අත්ථි.

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

290. ස. පු: 'චත්තාරො පුරිසයුගා අට්ඨපුරිසපුග්ගලා අත්ථී'ති' කත්වා තෙන ච කාරණෙන පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: චත්තාරො පුරිසයුගා අට්ඨපුරිසපුග්ගලා බුද්ධ-පාතුභාවා පාතුභවන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො බුද්ධපාතුභාවා පාතුභවතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පළමු ශ්‍රොතාපන්න වී පසු වැ ශ්‍රොතාපන්න නො වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පළමු පුද්ගල වී පසු වැ පුද්ගල නො වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

288. ස. පු: පළමු සකෘදගාමී වී ... පළමු අනාගාමී වී පසු වැ අනාගාමී නො වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පළමු පුද්ගල වී පසු වැ පුද්ගල නො වන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප්‍රතිවෙධානුයොග සි.

289. ප. පු: 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අෂ්ටාර්‍යපුරුෂපුද්ගල සඞ්ඛ්‍යාත පුරුෂයුගයෝ සතර දෙනෙක් ඇත්තාහු නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: එ බැවින් අෂ්ටාර්‍යපුරුෂපුද්ගල සඞ්ඛ්‍යාත පුරුෂ-යුගයෝ සතර දෙනෙක් ඇත.

අනු. පා: එහෙයින් හවත 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ' යයි කියැයුතු මැ යැ.

290. ස. පු: 'අෂ්ටාර්‍යපුරුෂපුද්ගල සඞ්ඛ්‍යාත පුරුෂයුගයෝ සතර දෙනෙක් ඇති'සි කරුණු කොට එ කරුණින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'අෂ්ටාර්‍යපුරුෂපුද්ගල සඞ්ඛ්‍යාත පුරුෂයුගයෝ සතර දෙන බුදුන් පහළ වීම් හෙතුයෙන් පහළ වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුද්ගල ද බුද්ධප්‍රාදුර්භාවහේතුයෙන් පහළ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

291 ස. පු: පුග්ගලො බුද්ධපාතුභාවා පාතුභවතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බුද්ධස්ස භගවතො පරිනිබ්බුතෙ උච්ඡින්නො පුග්ගලො, නත්ථි පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සඞ්ගහානුයොගො.

292. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො සඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පුග්ගලො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පුග්ගලො නෙව සඞ්ඛතො නාසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

293. ස. පු: පුග්ගලො නෙව සඞ්ඛතො නාසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. සඞ්ඛතඤ්ච අසඞ්ඛතඤ්ච ඨපෙත්වා අත්ථඤ්ඤා තතියා කොටී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

294. ස. පු: සඞ්ඛතඤ්ච අසඞ්ඛතඤ්ච ඨපෙත්වා අත්ථඤ්ඤා තතියා කොටී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ද්වෙමා භික්ඛවෙ ධාතුයො. කතමා ද්වෙ: සඞ්ඛතා ච ධාතු අසඞ්ඛතා ච ධාතු. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ ද්වෙ ධාතුයො"ති. අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං "සඞ්ඛතඤ්ච අසඞ්ඛතඤ්ච ඨපෙත්වා අත්ථඤ්ඤා තතියා කොටී"ති.

291. ස. පු: පුද්ගල බුදුන් පහළ වීම් හේතුයෙන් පහළ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භගවත් සම්බුද්ධයන්ගේ පරිනිර්වාණයෙහි දී පුද්ගල උසුන් වේ ද? පුද්ගල නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

සඞ්ග්‍රහානුයොග යි.

292. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුද්ගල සඞ්ඛත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: පුද්ගල අසඞ්ඛත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: පුද්ගල නෙවසඞ්ඛත නාසඞ්ඛත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

293. ස. පු: පුද්ගල නෙවසඞ්ඛත නාසඞ්ඛත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (දෙවන වට) එසේ යැ.

ස. අනු: සඞ්ඛතය හා අසඞ්ඛතය තබා එයින් අන්‍ය තුන් වන කොටි (රාශි) යෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ... (තද්‍රූපසත්‍යාර්ථ නැතියෙනි.)

294. ස. පු: සඞ්ඛතය හා අසඞ්ඛතය තබා එයින් අන්‍ය තුන් වන රාශියෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා. (දෙවන වට) එසේ යැ. (පුද්ගල සඳහා ප්‍රතිඥ යි.)

ස. අනු: භගවත්හු විසින් වදාරන ලද මැ නො: "මහණෙනි මේ ධාතූහු දෙදෙනෙකි. කවර දෙදෙනෙක යත්: සඞ්ඛතධාතු යැ අසඞ්ඛතධාතු යි. මහණෙනි, මේ ධාතූහු දෙදෙන යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එ කරුණින් "සඞ්ඛතය හා අසඞ්ඛතය තබා එයින් අන්‍ය තුන් වන රාශියෙක් ඇති"යි නො කියැයුතු යැ.

295. ස. පු: පුග්ගලො නෙව සඞ්ඛතො නාසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං සඞ්ඛතං, අඤ්ඤං අසඞ්ඛතං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

296. ස. පු: ඛන්ධා සඞ්ඛතා, නිබ්බානං අසඞ්ඛතං, පුග්ගලො නෙව සඞ්ඛතො නාසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤෙ ඛන්ධා, අඤ්ඤං නිබ්බානං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

297. ස. පු: රූපං සඞ්ඛතං, නිබ්බානං අසඞ්ඛතං, පුග්ගලො නෙව සඞ්ඛතො නාසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං රූපං, අඤ්ඤං නිබ්බානං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

298. ස. පු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං සඞ්ඛතං, නිබ්බානං අසඞ්ඛතං, පුග්ගලො නෙව සඞ්ඛතො නාසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං විඤ්ඤාණං, අඤ්ඤං නිබ්බානං, අඤ්ඤො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

299. ස. පු: පුග්ගලස්ස උප්පාදො පඤ්ඤායති, වයො පඤ්ඤායති, ඨිතස්ස අඤ්ඤථත්තං පඤ්ඤායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො සඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

295. ස. පු: පුද්ගල නෙවසඞ්ඛත නාසඞ්ඛත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: සඞ්ඛත අනෙකෙක් වේ ද? අසඞ්ඛත අනෙකෙක් වේ ද? පුද්ගල අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ... (සඞ්ඛත වූ පඤ්චස්කන්ධයෙන් අන්‍යථාත්වය නො ඉස්මින් කළ ප්‍රතික්‍ෂෙප යි).

296. ස. පු: ස්කන්ධයෝ සඞ්ඛතයහ, නිර්වාණය අසඞ්ඛත යැ, පුද්ගල නෙවසඞ්ඛත නාසඞ්ඛත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්කන්ධයෝ අන්‍යයහ, නිර්වාණය අන්‍ය යැ, පුද්ගල අන්‍ය වේ ද?

ප පටි. එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

297. ස. පු: රූපය සඞ්ඛත යැ, නිර්වාණය අසඞ්ඛත යැ, පුද්ගල නෙවසඞ්ඛත නාසඞ්ඛත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ:

ස. අනු: රූප අනෙකෙකැ, නිවන අනෙකෙකැ, පුහුල් අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

298. ස. පු: වේදනා ... සංඥ ... සංස්කාර ... විඥන සඞ්ඛත යැ, නිවන අසඞ්ඛත යැ, පුද්ගල නෙවසඞ්ඛත නාසඞ්ඛත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: විඥන අනෙකෙකැ, නිර්වාණ අනෙකෙකැ, පුද්ගල අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ. නො කියැයුතු මැ යැ ...

299. ස. පු: පුද්ගලයාගේ උත්පාදය පැනේ ද? ව්‍යය පැනේ ද? සිටියහුගේ අන්‍යථාත්වය පැනේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුද්ගල සඞ්ඛත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. නිග: වුත්තං භගවතා "තීණිමානි භික්ඛවෙ සඞ්ඛතස්ස සඞ්ඛතලක්ඛණානි: සඞ්ඛතානං භික්ඛවෙ ධම්මානං උප්පාදො පඤ්ඤායති, වයො පඤ්ඤායති, ඨිතානං[1] අඤ්ඤථත්තං පඤ්ඤායතී"ති. පුග්ගලස්ස උප්පාදො පඤ්ඤායති, වයො පඤ්ඤායති, ඨිතස්ස අඤ්ඤථත්තං පඤ්ඤායති. තෙන හි පුග්ගලො සඞ්ඛතො'ති.

300. ස. පු: පුග්ගලස්ස න උප්පාදො පඤ්ඤායති, න වයො පඤ්ඤායති, න ඨිතස්ස අඤ්ඤථත්තං පඤ්ඤායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුග්ගලො අසඞ්ඛතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. නිග. වුත්තං භගවතා "තීණිමානි භික්ඛවෙ අසඞ්ඛතස්ස අසඞ්ඛතලක්ඛණානි: අසඞ්ඛතානං භික්ඛවෙ ධම්මානං න උප්පාදො පඤ්ඤායති, න වයො පඤ්ඤායති, න ඨිතානං අඤ්ඤථත්තං පඤ්ඤායතී"ති. පුග්ගලස්ස න උප්පාදො පඤ්ඤායති, න වයො පඤ්ඤායති, න ඨිතස්ස අඤ්ඤථත්තං පඤ්ඤායති. තෙන හි පුග්ගලො අසඞ්ඛතො'ති.

301. ස. පු: පරිනිබ්බුතො පුග්ගලො අත්ථත්ථම්හි නත්ථත්ථම්හී'ති. අත්ථත්ථම්හී'ති පරිනිබ්බුතො පුග්ගලො සස්සතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නත්ථත්ථම්හී'ති පරිනිබ්බුතො පුග්ගලො උච්ඡින්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සච්ඡිකට්ඨසභාවානුයොගො.

302. ස. පු: පුග්ගලො කිං නිස්සාය තිට්ඨතී'ති? භවං නිස්සාය තිට්ඨතී'ති. භවො අනිච්චො සඞ්ඛතො පටිච්චසමුප්පන්නො ඛයධම්මො වයධම්මො විරාගධම්මො නිරොධධම්මො විපරිණාමධම්මො'ති?

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

1. ඨිතස්ස - සිමු

ස. නිග: වදළේ මැ නො? බුදුන් විසින්: "මහණෙනි, සඞ්ඛතයාගේ මේ සඞ්ඛත ලක්‍ෂණයෝ තුන් දෙනෙකි: මහණෙනි, සඞ්ඛත ධර්මයන්ගේ උත්පාදය පැනෙයි, ව්‍යය පැනෙයි, සිටියවුන් ගේ අන්‍යථාත්වය පැනේ යැ"යි මෙසේ පුද්ගලයාගේ උත්පාදය පැනෙයි, ව්‍යය පැනෙයි, සිටියහුගේ අන්‍යථාත්වය පැනෙයි. එ කරුණින් පුද්ගල සඞ්ඛත වෙයි.

300. ස. පු: පුද්ගලයාගේ උත්පාදය නො පැනේ ද? ව්‍යය නො පැනේ ද? සිටියහුගේ අන්‍යථාත්වය නො පැනේ ද?

ප. පටික්‍ෂෙපු: එසේ යැ (දුඃඛමාත්‍ර වත් මුත් අනෙකක් නො වදාළ හෙයිනි).

ස. අනු: පුද්ගල අසඞ්ඛත වේ ද?

ප. පටි: එසෙ නො කියැයුතු මැ යැ. ...

ස. නිග: වදළේ මැ නො? බුදුන් විසින්: "මහණෙනි, අසඞ්ඛතයාගේ අසඞ්ඛත ලක්‍ෂණයෝ තුන් දෙනෙකි: මහණෙනි, අසඞ්ඛත ධර්මයන්ගේ උත්පාදය නො පැනෙයි, ව්‍යය නො පැනෙයි, සිටියවුන්ගේ අන්‍යථාත්වය නො පැනේ යැ"යි පුද්ගලයාගේ උත්පාදය නො පැනෙයි, ව්‍යය නො පැනෙයි, සිටියහුගේ අන්‍යථාත්වය නො පැනෙයි. එ කරු–ණින් පුද්ගල අසඞ්ඛත වෙයි.

301. ස. පු: පරිනිර්වෘත පුද්ගල නිවනෙහි ඇත් ද? නොහොත් නිවනෙහි නැද්ද? 'නිවනෙහි ඇත' යන හෙතුයෙන් පිරිනිවි පුද්ගල ශාශ්වත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: 'නිවනෙහි නැත' යන හෙතුයෙන් පිරිනිවි පුද්ගල උච්ඡින්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

සත්‍යාර්ථස්වභාවානුයොග යි.

302. ස. පු: පුද්ගල කුමක් ඇසිරි කොට සිටුනේ වේ ද? යි ඇසුව. 'භවය ඇසිරි කොට සිටුනේ වේ යැ' යි කිව. භවය අනිත්‍ය වේ ද, සඞ්ඛත වේ ද, ප්‍රතීත්‍ය–සමුත්පන්න වේ ද, ක්‍ෂයස්වභාව වේ ද, ව්‍යයස්වභාව වේ ද, විරාගස්වභාව වේ ද, නිරොධස්වභාව වේ ද, විපරිණාමස්වභාව වේ ද?

ප. පටික්‍ෂෙපු: එසේ යැ.

ස. අනු: පුග්ගලො'පි අනිච්චො සඞ්ඛතො පටිච්චසමුප්පන්නො ඛයධම්මො වයධම්මො විරාගධම්මො නිරොධ-ධම්මො විපරිණාමධම්මො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

803. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ප. අනු: නනු අත්ථි කොචි 'සුඛං වෙදනං වෙදියමානො සුඛං වෙදනං වෙදියාමී'ති පජානාතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කොචි 'සුඛං වෙදනං වෙදියමානො සුඛං වෙදනං වෙදියාමී'ති පජානාති.

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

804. ප. පු: න වත්තබ්බං 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි කොචි 'දුක්ඛං වෙදනං වෙදියමානො -පෙ- අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියමානො අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියාමී'ති පජානාතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කොචි 'අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදිය-මානො අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියාමී'ති පජානාති.

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

805. ස. පු: "අත්ථි කොචි සුඛං වෙදනං වෙදියමානො සුඛං වෙදනං වෙදියාමී'ති පජානාතී"ති කත්වා තෙන ච කාරණෙන පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ-පරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යො සුඛං වෙදනං වෙදියමානො සුඛං වෙදනං වෙදියාමී'ති පජානාති සෙව පුග්ගලො, යො සුඛං වෙදනං වෙදියමානො සුඛං වෙදනං වෙදියා-මී'ති න පජානාති න සො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු:	පුද්ගලත් අනිත්‍ය, සඞ්ඛත, ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න, ක්‍ෂයස්වභාව, ව්‍යයස්වභාව, විරාගස්වභාව, නිරොධ ස්වභාව, විපරිණාමස්වභාව වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
303. ප. පු:	'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	'සුඛවෙදනා විඳුනේ සුඛවෙදනා විඳිමි'යි දන්නා කිසිවෙක් (වෙදනාපරිග්‍රහ කළ යොගාවචරයෙක්) ඇත්තේ නො වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	එ බැවින් 'සුඛවෙදනාව විඳුනේ සුඛවෙදනාව විඳිමි'යි දන්නා කිසිවෙක් ඇත.
අනු. පා:	එහෙයින් හවත, 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යැ'යි කියැයුතු මැ යැ.
304. ප. පු:	'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	දුඃඛවෙදනා විඳුනේ ... උපෙක්‍ෂාවෙදනා විඳුනේ 'උපෙක්‍ෂාවෙදනා විඳිමි' යි දන්නා කිසිවෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	එබැවින් උපෙක්‍ෂාවෙදනා විඳුනේ 'උපෙක්‍ෂාවෙදනා විඳිමි'යි දන්නා කිසිවෙක් ඇත.
අනු. පා:	එහෙයින් හවත, 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යැ'යි කියැයුතු මැ යැ.
305. ස. පු:	සුඛවෙදනා විඳුනේ "සුඛවෙදනා විඳුනෙමි"යි නුවණින් දන්නා කිසිවෙක් ඇති"යි කරුණු කොට එ කරුණින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	සුඛවෙදනා විඳුනේ 'සුඛවෙදනා විඳුනෙමි'යි නුවණින් දන්නා යමෙක් ඇද්ද, හෙ මැ පුද්ගල වේ ද? සුඛවෙදනා විඳුනේ 'සුඛවෙදනා විඳුනෙමි'යි නුවණින් නො දන්නා යමෙක් ඇද්ද, හේ පුද්ගල නො වේද?
ප පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: යො දුක්ඛං වෙදනං වෙදියමානො -පෙ- යො අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියමානො අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියාමී'ති පජානාති සොච පුග්ගලො, යො අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියමානො අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියාමී'ති න පජානාති න සො පුග්ගලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

806. ස. පු: අත්ථි කොචි සුඛං වෙදනං වෙදියමානො 'සුඛං වෙදනං වෙදියාමී'ති පජානාතී'ති කත්වා තෙන ව කාරණෙන පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤා සුඛා වෙදනා, අඤ්ඤො සුඛං වෙදනං වෙදියමානො 'සුඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අඤ්ඤා දුක්ඛා වෙදනා, -පෙ- අඤ්ඤා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා, අඤ්ඤො අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියමානො 'අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියාමී'ති පජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ --පෙ-

807. ප. පු: න වත්තබ්බං පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි කොචි කායෙ කායානුපස්සී විහරතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කොචි කායෙ කායානුපස්සී විහරති.

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

808. ප. පු: න වත්තබ්බං පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථේනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි කොචි වෙදනාසු -පෙ- චිත්තෙ -පෙ- ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරතීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුඃඛවේදනා විඳුතේ ... උපෙක්‍ෂාවේදනා විඳුතේ 'උපෙක්‍ෂාවේදනා විඳුනෙමි'යි නුවණින් දන්නා යමෙක් ඇද්ද, හේ මැ පුද්ගල වේ ද? උපෙක්‍ෂා-වේදනා විඳුතේ 'උපෙක්‍ෂාවේදනා විඳුනෙමි'යි නුවණින් නො දන්නා යමෙක් ඇද්ද, හෙ පුද්ගල නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

306 ස. පු: සුඛවේදනා විඳුතේ සුඛවේදනා විඳුනෙමි'යි නුවණින් දන්නා කිසිවෙක් ඇති'යි කරුණු කොට එ කරුණින් සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සුඛවේදනා අනෙකක් වූ ද? සුඛවේදනා විඳුතේ 'සුඛවේදනා විඳුනෙමි'යි නුවණින් දන්නේ අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: දුඃඛවේදනා අනෙකක් වූ ද ... උපෙක්‍ෂාවේදනා අනෙකක් වූ ද? උපෙක්‍ෂාවේදනා විඳුතේ උපෙක්‍ෂා වේදනා විඳුනෙමි'යි නුවණින් දන්නේ අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

307. ප. පු: 'සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ය'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කයෙහි කය නුවණින් දක්නාසුලු වැ විහාර කරන කිසිවෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් කයෙහි කය නුවණින් දක්නාසුලු වැ විහරණ කරන කිසිවෙක් ඇත.

අනු. පා: එබැවින් භවත, සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යැයි කියැයුතු මැ යැ.

308. ප. පු: 'සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: වේදනායෙහි ... චිත්තයෙහි ... ධර්‍මයෙහි ධර්‍මය නුවණින් දක්නාසුලු වැ ඉරියව් කරන කිසිවෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කොචි ධම්මානුපස්සී විහරති.

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

809. ස. පු: අත්ථි කොචි කායෙ කායානුපස්සී විහරතී'ති කත්වා තෙන ච කාරණෙන පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ පරමත්ථෙනාති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: යො කායෙ කායානුපස්සී විහරති සොච්ච පුග්ගලො, යො න කායෙ කායානුපස්සී විහරති න සො පුග්ගලොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

810. ස. පු: යො වෙදනාසු -පෙ- චිත්තෙ -පෙ- ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති සොච්ච පුග්ගලො, යො න ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති න සො පුග්ගලොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

811. ස. පු: අත්ථි කොචි කායෙ කායානුපස්සී විහරතී'ති කත්වා තෙන ච කාරණෙන 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤො කායො, අඤ්ඤො කායෙ කායානුපස්සී විහරතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අඤ්ඤා වෙදනා -පෙ- අඤ්ඤං චිත්තං -පෙ- අඤ්ඤෙ ධම්මා, අඤ්ඤො ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

812 ප. පු: පුග්ගලො නුපලබ්භති[1] සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

1. උපලබ්භති - සිමු, මජසං, සහා, PTS.

	අනු ඵ:	එබැවින් ධම්මයෙහි ධම්මය නුවණින් දක්නාසුලු වැ ඉරියව් කරන කිසිවෙක් ඇත.
	අනු. පා:	එහෙයින් භවත, සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ යැ යි කියයුතු මැ යැ.
809.	ස. පු:	කයෙහි කය නුවණින් දක්නාසුලු වැ ඉරියව් කරන කිසිවෙක් ඇතියි කරුණු කොට එ කරුණින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගලයෙක් දන්නා ලැබේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	කයෙහි කය නුවණින් දක්නාසුලු වැ විහරණ කරන යමෙක් ඇද්ද හෙ මැ පුද්ගල වේ ද? කයෙහි කය නුවණින් නො දක්නාසුලු වැ විහරණ කරන යමෙක් ඇද්ද හේ පුද්ගල නො වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...
810.	ස. පු:	වෙදනායෙහි ... චිත්තයෙහි ... ධම්මයෙහි ධම්මය අනුව දක්නාසුලු වැ ඉරියව් පවත්වන යමෙක් ඇද්ද හෙ මැ පුද්ගල වේ ද? ධම්මයෙහි ධම්මය නුවණින් නො දක්නාසුලු වැ ඉරියව් පවත්වන යමෙක් ඇද්ද හේ පුද්ගල නො වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...
811.	ස. පු.	'කයෙහි කය නුවණින් දක්නාසුලු වැ වාස කරන කිසිවෙක් ඇති' යි කරුණු කොට එ කරුණින් දු සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	කය අනෙකෙක් වේද? කයෙහි කය නුවණින් දක්නාසුලු වැ වාස කරනුයේ අනෙකෙක් වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...
	ස. අනු:	වෙදනා අනෙකක් වූ ද ... චිත්තය අනෙකෙක් වේ ද ... ධම්මයෝ අන්හු වෙත් ද ... ධම්මයෙහි ධම්මය නුවණින් දක්නාසුලු වැ වාස කරනුයේ අනෙකෙක් වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...
812.	ප. පු:	සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල නො දන්නා ලැබේ ද?
	ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"සුඤ්ඤතො ලොකං අවෙක්ඛස්සු
මොඝරාජා[1] සදා සතො.
අත්තානුදිට්ඨිං ඌහච්ච[2]
එවං මච්චුතරො සියා.
එවං ලොකං අවෙක්ඛන්තං
මච්චුරාජා න පස්සතී"ති

අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි[3] පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

813. ස. පු: පුග්ගලො අවෙක්ඛතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සහ රූපෙන අවෙක්ඛති[4], විනා රූපෙන අවෙක්ඛතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: සහ රූපෙන අවෙක්ඛති.

ස. අනු: තං ජීවං තං සරීරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සහ රූපෙන අවෙක්ඛති, විනා රූපෙන අවෙක්ඛතී'ති*.

ප. පටිඤ්ඤා: විනා රූපෙන අවෙක්ඛති.

ස. අනු: අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

814. ස. පු: පුග්ගලො අවෙක්ඛතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අබ්භන්තරගතො අවෙක්ඛති, බහිද්ධා නික්ඛමිත්වා අවෙක්ඛතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: අබ්භන්තරගතො අවෙක්ඛති.

ස. අනු: තං ජීවං තං සරීරන්ති.

ප. පටි: න හෙ වං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1 මොඝරාජ - මජසං.

2. ඔහච්ච - ස්‍යා.

3. තෙන හි න වත්තබ්බං - සීමු, මජසං, ස්‍යා, PTS.

4. අවෙක්ඛතීති - ස්‍යා,

* අයං පාඨො - සීමු, මජසං, PTS. පොත්ථකෙසු න දිස්සති.

ප. අනු: වදාළේ මැ නො? බුදුන් විසින් “මොඝරාජය, හැමදා සමෘතිමත් වැ සකන්‍ධලොකය සත්‍යව්ශුන්‍යතා විසින් බල. මෙසේ සත්කායදෘෂ්ටිය බිඳ මාරතරණය වෙයි. මෙසේ සකන්‍ධලොකය දක්නහු මෘත්‍යුරාජ නො දක්නේ යැ’යි වදාළ සූත්‍රාන්‍තයෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එ කරුණින් සත්‍යාර්‍ථ පරමාර්‍ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබෙයි.

813. ස. පු: පුද්ගල බලත්තේ වේද? (සුඤ්ඤතො ලොකං අවෙක්ඛස්සු යනාදි ගාථායෙහි දී පරවාදියා කෙරෙහි ‘බලනුයේ පුද්ගල යැ’ යන ලබ්ධි ඇති-යෙන් තෙල ප්‍රශ්න නැඟිණ).

ප: පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: රූපකාය සහිත වැ බලත්තේ වේ ද? රූපකාය රහිත වැ බලත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: රූපකාය සහිත වැ බලත්තේ යැ.

ස. අනු: ජීවත් එ මැ ශරීර ත් එ මැ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රූප සහිත වැ බලත්තේ වේ ද? රූප රහිත ව බලත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: රූප රහිත වැ බලත්තේ යැ.

ස අනු: ජීවය අනෙකෙක් ශරීරය අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

814. ස. පු: පුද්ගල බලත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අභ්‍යන්‍තරගත වැ බලත්තේ වේ ද? අභ්‍යන්‍තර-යෙන් බැහැ බලත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: අභ්‍යන්‍තරගත වැ බලත්තේ යැ.

ස. අනු: ජීව එ මැ ශරීර එ මැ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: අබ්භන්තරගතො අවෙක්ඛති, බහිද්ධා නික්ඛමිත්වා අවෙක්ඛතීති.

ප. පටික්ඛෙ: බහිද්ධා නික්ඛමිත්වා අවෙක්ඛති.

ස. අනු: අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

315. ප. පු: න වත්තබ්බං පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ–පරමත්ථෙනාති.

ස. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු භගවා සච්චවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනඤ්ඤථවාදීති.

ස. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ප. අනු: වුත්තං භගවතා: "අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො"ති අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ස. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ පරමත්ථෙනා'ති.

316. ප. පු: න වත්තබ්බං පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨ–පරමත්ථෙනා'ති.

ස. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු භගවා සච්චවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනඤ්ඤථවාදීති.

ස. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ප. අනු: වුත්තං භගවතා: "එකපුග්ගලො භික්ඛවෙ, ලොකෙ උප්පජ්ජමානො උප්පජ්ජති බහුජනහිතාය බහු–ජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සාන"න්ති අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි පුග්ගලො උපාලබ්භති සච්චිකට්ඨපර–මත්ථෙනාති.

317. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. අනු: අභ්‍යන්තරගත වැ බලන්නේ වේ ද? බැහැර නික්ම බලන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: බැහැර නික්මැ බලන්නේ යැ.

ප. අනු: ජීව අනෙකෙක් වේ ද? ශරීර අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

315. ප. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුඝල දන්නා ලැබේ යැ' යි නො කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: බුදුහු සත්‍යවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනන්‍යථාවාදී මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ:

ප. අනු: වදාළේ මැ නො? බුදුන් විසින්: ආත්මහිත පිණිස පිළිපන් පුඝලයෙක් ඇතැයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එ කරුණින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුඝල දන්නා ලැබෙයි.

316. ප. පු: 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුඝල දන්නා ලැබේ ය' යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: බුදුහු සත්‍යවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනන්‍යථාවාදී මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: වදාළේ මැ නො? බුදුන් විසින්: "මහණෙනි, එක පුඝලයෙක් ලොකයෙහි උපදනේ බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙව්මිනිස්නට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුඛ පිණිස උපදනේ යැ" යි වදාළ සූත්‍ර යෙක් ඇත්තේ මැ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එ බැවින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුඝල දන්නා ලැබේ.

317. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුඝල දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු භගවා සච්චවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනඤ්ඤථවාදී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වුත්තං භගවතා: “සබ්බෙ ධම්මා අනත්තා’’ති අත්ථෙව සුත්තන්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති.

818. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු භගවා සච්චවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනඤ්ඤථවාදී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වුත්තං භගවතා: “දුක්ඛමෙව උප්පජ්ජමානං උප්පජ්ජති, දුක්ඛමෙව නිරුජ්ඣමානං නිරුජ්ඣතී’ති න කඞ්ඛති, න විචිකිච්ඡති, අපරපච්චයඤාණ- මෙවස්ස එත්ථ හොති. එත්තාවතා ඛො කච්චාන, සම්මාදිට්ඨි හොතී’’ති අත්ථෙව සුත්තන්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං ‘පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති.

819. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වජිරා භික්ඛුනී මාරං පාපිමන්තං එතදවොච:

“කිං නු ‘සත්තො’ති පච්චෙසි
මාර දිට්ඨිගතං නු තෙ,
සුද්ධසඞ්ඛාරපුඤ්ජොයං
නයිධ සත්තුපලබ්භති.

යථා හි අඞ්ගසම්භාරා
හොති සද්දො රථො ඉති,
එවං ඛන්ධෙසු සන්තෙසු
හොති ‘සත්තො’ති සම්මුති[1].

දුක්ඛමෙව හි සම්භොති
දුක්ඛං තිට්ඨති වෙති ච,
නාඤ්ඤත්‍ර දුක්ඛා සම්භොති
නාඤ්ඤං දුක්ඛා නිරුජ්ඣතී’’ති

අත්ථෙව සුත්තන්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං ‘පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා’ති.

---
1. සම්මති - ස්‍යා.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත්‍යවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනන්‍යථාවාදී නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වදාළේ මැ නො? බුදුන් විසින්: "සබ්බධම්මයෝ අනාත්මයහ"යි මෙ වන් සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස නිග: එ කරුණින් 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ"යයි නො කියැයුතු වෙයි.

818. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත්‍යවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනන්‍යථාවාදී නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වදාළේ මැ නො? බුදුන් විසින්: "උපදනුයේ දුක් මැ උපදනේ යැ. නිරුද්ධ වනුයේ දුක් මැ නිරුද්ධ වෙතියි ශෙන සැක නො කෙරෙයි. විචිකිත්සා නො කෙරෙයි. ඒ ආර්‍ය්‍යශ්‍රාවකහට මෙහි ලා පරප්‍රත්‍යය රහිත ඥානය මැ උපදනේ යැ. කාත්‍යායනය, මෙතෙකින් සම්‍යග්දෘෂ්ටි වෙයි" යනු මේ වන් සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එ කරුණින් "සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ"යයි නො කියැයුතු වෙයි.

819. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වජිරා මෙහෙණ පවිටු මරහට මෙසේ කියුවා නො වේද?

"මාරය, කිම 'සත්ත්වයහ'යි ගන්නෙහි යැ. තෙල තාගේ දෘෂ්ටි නො වේ ද? මේ ශුද්ධ සංස්කාර පුඤ්ජයෙකි. මෙහි සත්ත්වයෙක් නො ලැබෙයි.

යම්සේ අඞ්ගසමහාර හේතුයෙන් රථ සඞ්ඛ්‍යාත ශබ්දයෙක් වේ ද, එ පරිදි විද්‍යමාන වූ පඤ්ච-ස්කන්ධයෙහි 'සත්ත්වයහ'යි සම්මුති වෙයි.

පඤ්චස්කන්ධ දුඃඛය මැ පවත්නේ යැ. දුක මැ සිටුනේ ද නිරුද්ධවනුයේ ද වෙයි. දුක හැර අනෙ-කෙක් නැත. දුක හැර අනෙකෙක් නිරුද්ධ නො වෙයි" යනු මෙ වන් සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එ කරුණින් සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ යයි නො කියැයුතු වෙයි.

320. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු ආයස්මා ආනන්දො, භගවන්තං එතදවොච:

"සුඤ්ඤො ලොකො සුඤ්ඤො ලොකොති භන්තෙ, වුච්චති. කිත්තාවතා නු ඛො භන්තෙ, සුඤ්ඤො ලොකොති වුච්චතී'ති. 'යස්මා ඛො ආනන්ද, සුඤ්ඤං අත්තෙන වා අත්තනියෙන වා, තස්මා සුඤ්ඤො ලොකො'ති වුච්චති. කිඤ්චානන්ද, සුඤ්ඤං අත්තෙන වා අත්තනියෙන වා? චක්ඛුං[1] ඛො ආනන්ද, සුඤ්ඤං අත්තෙන වා අත්තනියෙන වා. රූපා සුඤ්ඤා -පෙ- චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සුඤ්ඤං -පෙ- චක්ඛුසම්ඵස්සො සුඤ්ඤො -පෙ- යම්පිදං චක්ඛුසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තම්පි සුඤ්ඤං අත්තෙන වා අත්තනියෙන වා. සොතං සුඤ්ඤං -පෙ- සද්දා සුඤ්ඤා -පෙ- සොතසම්ඵස්සො සුඤ්ඤො -පෙ- ඝානං සුඤ්ඤං -පෙ- ගන්ධා සුඤ්ඤා -පෙ- ජිව්හා සුඤ්ඤා -පෙ- රසා සුඤ්ඤා -පෙ- කායො සුඤ්ඤො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බා සුඤ්ඤා -පෙ- මනො සුඤ්ඤො -පෙ- ධම්මා සුඤ්ඤා -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං සුඤ්ඤං -පෙ- මනොසම්ඵස්සො සුඤ්ඤො -පෙ- යම්පිදං මනොසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තම්පි සුඤ්ඤං අත්තෙන වා අත්තනියෙන වා. යස්මා ඛො ආනන්ද, සුඤ්ඤං අත්තෙන වා අත්තනියෙන වා, තස්මා සුඤ්ඤො ලොකො'ති වුච්චතී"ති අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං 'පුග්ගලො උපලබ්භති, සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

321. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු භගවා සච්චවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනඤ්ඤථවාදී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. චක්ඛු - P.T.S.

820. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටිකම්ම: එසේ යැ.

ස. අනු: ආයුෂ්මත් ආනන්දස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ කීහු නො වේ ද?

"වහන්ස 'පඤ්චස්කන්ධ ලෝකය ශූන්‍ය යැ, පඤ්චස්කන්ධ ලෝකය ශූන්‍යයැ'යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, කිපමණෙකින් පඤ්චස්කන්ධ ලෝකය 'ශූන්‍ය යැ'යි කියනු ලැබේ ද? **ආනන්දය,** යම් හෙයකින් ආත්ම බැවින් ද ආත්මීය බැවින් ද හිස් වේ ද, එහෙයින් පඤ්චස්කන්ධලෝකය 'ශූන්‍ය යැ'යි කියනු ලැබේ. ආනන්දය, කිනම් දෑයෙක් ආත්ම බැවින් ද ආත්මීය බැවින් ද හිස් වේ ද? ආනන්දය, ආත්ම බැවින් ද ආත්මීය බැවින් ද ඇස හිසැ. රූපයෝ හිස්හ ... චක්ෂුර්විඥාන හිසැ ... චක්ෂුඃසංස්පර්ශය හිසැ ... චක්ෂුඃසංස්පර්ශ හේතුයෙන් සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් වේදයිතයෙක් උපදනේ වේ ද, එ ද ආත්ම බැවින් ද ආත්මීය බැවින් ද හිසැ. ශ්‍රොත්‍රය හිසැ ... ශබ්දයෝ හිස්හ ... ශ්‍රොතසංස්පර්ශය හිසැ ... ඝ්‍රාණය හිසැ ... ගන්ධයෝ හිස්හ ... ජිව්හා හිසැ .. රසයෝ හිස්හ ... කය හිසැ ... ස්පර්ශයෝ හිස්හ ... මනස හිසැ ... ධර්මයෝ හිස්හ ... මනොවිඥානය හිසැ ... මනඃසංස්පර්ශය හිසැ ... මනඃසංස්පර්ශ හේතුයෙන් සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් වේදයිතයෙක් උපදනේ වේ ද, එ ද ආත්ම බැවින් ද ආත්මීය බැවින් ද හිසැ. ආනන්දය, යම් හෙයෙකින් ආත්ම බැවින් ද ආත්මීය බැවින් ද හිස් වේ ද, එහෙයින් ස්කන්ධලොකය හිසැ'යි කියනු ලැබේ"යයි සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් මැ නු?

ප පටිකම්ම: එසේ යැ.

ස. නිග: එ කරුණින් 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දක්නා ලැබේ" යයි නො කියැයුතු වෙ.

821 ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ වශයෙන් පුද්ගල දක්නා ලැබේ ද?

ප. පටිකම්ම: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත්‍යවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනන්‍යථාවාදී නො වෙ ද?

ප. පටිකම්ම: එසේ යැ.

ස. අනු: වුත්තං භගවතා: "අත්තනි වා භික්ඛවෙ සති අත්තනියං මෙ'ති අස්සාති? එවං භන්තෙ. අත්තනියෙ වා භික්ඛවෙ සති අත්තා මෙ'ති අස්සාති? එවං භන්තෙ. අත්තනි ච භික්ඛවෙ අත්තනියෙ ච සච්චතො ඵෙතතො අනුපලබ්භිය-මානෙ යම්පිදං[1] දිට්ඨිට්ඨානං: සො ලොකො සො අත්තා, සො පෙච්ච භවිස්සාමි නිච්චො ධුවො සස්සතො අවිපරිණාමධම්මො, සස්සතිසමං තථෙව ඨස්සාමී'ති, නනායං භික්ඛවෙ, කෙවලො පරිපූරො බාලධම්මො'ති? කිඤ්චි[2] නො සියා භන්තෙ, කෙවලො හි භන්තෙ, පරිපූරො බාලධම්මො"ති අත්ථෙව සුත්තන්තොති'ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. නිග. තෙන හි න වත්තබ්බං 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

322. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනාති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු භගවා සච්චවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනඤ්ඤථවාදීති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. අනු: වුත්තං භගවතා: "තයොමෙ සෙනිය, සත්ථාරො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ තයො: ඉධ සෙනිය, එකච්චො සත්ථා දිට්ඨෙව ධම්මෙ අත්තානං සච්චතො ඵෙතතො පඤ්ඤපෙති, අභි-සම්පරායඤ්ච අත්තානං සච්චතො ඵෙතතො පඤ්ඤපෙති. ඉධ පන සෙනිය, එකච්චො සත්ථා දිට්ඨෙව හි ඛො ධම්මෙ අත්තානං සච්චතො ඵෙතතො පඤ්ඤපෙති, නො ච ඛො අභිසම්ප-රායං අත්තානං සච්චතො ඵෙතතො පඤ්ඤපෙති. ඉධ පන සෙනිය, එකච්චො සත්ථා දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අත්තානං සච්චතො ඵෙතතො න පඤ්ඤ-පෙති. අභිසම්පරායඤ්ච අත්තානං සච්චතො ඵෙතතො න පඤ්ඤපෙති. තත්‍ර සෙනිය, ය්වායං සත්ථා දිට්ඨෙචෙව ධම්මෙ අත්තානං සච්චතො ඵෙතතො පඤ්ඤපෙති අභිසම්පරායඤ්ච අත්තානං සච්චතො ඵෙතතො පඤ්ඤපෙති, අයං වුච්චති සෙනිය, සත්ථා සස්සතවාදො. තත්‍ර සෙනිය,

1. යම්දං - සයා.
2. කිංඤ්චි - මජසං.

ස. අනු: වදාළේ මැ නො? බුදුන් විසින් “මහණෙනි, ආත්මය (අධ්‍යාත්මස්කන්ධ කෙරෙහි ‘මම’ යන දෘෂ්ටි) ඇති වත් මැ, මාගේ අත්තනීය (බාහිරපරිෂ්කාර කෙරෙහි තමා සතු දෙය යි දෘෂ්ටි) වන්නේ ද? වහන්ස, එසේ යැ. මහණෙනි, අත්තනීය හෝ ඇති වත් මැ, මාගේ ආත්මය (යන දෘෂ්ටි) වන්නේ ද? වහන්ස, එසේ යැ. මහණෙනි, ආත්මය හා ආත්මීය (යන දෙක) සත්‍ය වශයෙන් ස්ථිර වශයෙන් නො ලැබෙන කල, ‘ඒ ලෝක’ යැ, ‘ඒ ආත්ම’ යැයි ද, මම පරලොව ගොස් නිත්‍ය, ධ්‍රැව – ස්ථිර, ශාශ්වත, අවිපරිණාමධර්ම (නො නස්නා සැහැවි ඇත්තෙම්) වෙමි. ශශ්වතයන් (චන්ද්‍රසූර්‍ය්‍යාදිවස්තූන්) සෙයින් එසේ මැ සිටිමි යි යම් මැ දෘෂ්ටිවිකල්පයෙක් වේ ද, මහණෙනි, මෙය හුදු පිරිපුන් බාලධර්මයෙක් නො? වහන්ස, කිම නො වන්නේ වේ ද? වහන්ස, හුදු පිරිපුන් අඥධර්මයෙක් මැ යයි” වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එ කරුණින් ‘සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ’ යයි නො කියැයුතු වෙයි.

322. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත්‍යවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනන්‍යථාවාදී නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වදාළේ මැ නො? බුදුන් විසින්: “**සේනියෙනි,** මේ ශාස්තෘහු තුන් දෙනෙක් ලෝකයෙහි විද්‍යමාන වැ ඇත. කවර තුන් දෙනෙක යත්: සෙනියෙනි, මෙ ලොව කිසි ශාස්තෘයෙක් මෙලොව මැ ආත්මය සත්‍ය විසින් ස්ථිර විසින් පනවයි. පරලොව ද ආත්මය සත්‍ය විසින් ස්ථිර විසින් පනවයි. වැලින් සෙනියෙනි, මෙලොවැ කිසි ශාස්තෘයෙක් ඉහාත්ම-යෙහි ආත්මය සත්‍ය විසින් ස්ථිර විසින් පනවයි. එතෙකුදු වුව, පරලොව ආත්මය සත්‍ය විසින් ස්ථිර විසින් නො පනවයි. සෙනියෙනි, මෙලො වැ කිසි ශාස්තෘයෙක් ඉහාත්මයෙහි මැ ආත්මය සත්‍ය විසින් ස්ථිර විසින් නො පනවයි. පරලෙව්හිත් ආත්මය සත්‍ය විසින් ස්ථිර විසින් නො පනවයි. සෙනිය, එහි යම් ශාස්තෘයෙක් ඉහාත්මයෙහි මැ ආත්මය සත්‍ය විසින් ස්ථිර විසින් පනවා ද, පරලොව්හි දු ආත්මය සත්‍ය විසින් ස්ථිර විසින්

ය්වායං සත්ථා දිට්ඨෙව හි ඛො ධම්මෙ අත්තානං සච්චතො ථෙතතො පඤ්ඤපෙති, නො ච ඛො අභිසම්පරායං අත්තානං සච්චතො ථෙතතො පඤ්ඤපෙති, අයං වුච්චති සෙනිය, සත්ථා උච්ඡේදවාදො. තත්‍ර සෙනිය, ය්වායං සත්ථා දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අත්තානං සච්චතො ථෙතතො න පඤ්ඤපෙති, අභිසම්පරායඤ්ච අත්තානං සච්චතො ථෙතතො න පඤ්ඤපෙති, අයං වුච්චති සෙනිය, සත්ථා සම්මාසම්බුද්ධො. ඉමෙ ඛො සෙනිය, තයො සත්ථාරො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මි''න්ති අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

823. ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු භගවා සච්චවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනඤ්ඤථවාදී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වුත්තං හෙතං භගවතා: 'සප්පිකුම්භො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කොචි සප්පිස්ස කුම්භං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං: 'පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

824 ස. පු: පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමට්ඨෙනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු භගවා සච්චවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනඤ්ඤථවාදී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

පනවා ද, සේනියෙනි, මේ ශාස්තෘ 'ශාශ්වත-වාදයහ'යි කියනු ලැබේ. සේනියෙනි, එහි යම් ඒ ශාස්තෘයෙක් ඉහාත්මයෙහි ආත්මය සත්‍ය විසින් ස්ථිර විසින් පනවා ද, එතෙකුදු වුව පරලොවෙහි ආත්මය සත්‍ය විසින් ස්ථිර විසින් නො පනවා ද, සේනියෙනි, මේ ශාස්තෘ 'උච්ඡේද-වාදයහ'යි කියනු ලැබේ. සේනියෙනි, එහි යම් ඒ ශාස්තෘයෙක් ඉහාත්මයෙහිත් ආත්මය සත්‍ය විසින් ස්ථිර විසින් නො පනවා ද, පරලොවත් ආත්මය සත්‍ය විසින් ස්ථිර විසින් නො පනවාද, සේනියෙනි, මේ ශාස්තෘ සම්‍යක්සම්බුද්ධයහයි කියනු ලැබේ. සේනියෙනි, මේ ශාස්තෘහු තුන් දෙනෙක් ලෝකයෙහි විද්‍යමාන වැ ඇතැ''යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එකරුණින් 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ'යයි නො කියැයුතු වෙයි.

323. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත්‍යවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනන්‍යථාවාදී නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් 'සප්පිකුම්භ' යයි තෙල වදාළේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සප්පියෙන් (ගිතෙලින්) කුම්භ (කළ) කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. නිග: එ කරුණින් 'සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ' යයි නො කියැයුතු යැ.

324. ස. පු: සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දත්නා ලැබේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත්‍යවාදී කාලවාදී භූතවාදී තථවාදී අවිතථවාදී අනන්‍යථාවාදී නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වුත්තං හෙතං භගවතා: තෙලකුම්භො -පෙ- මධුකුම්භො -පෙ- ඵාණිතකුම්භො -පෙ- ඛීරකුම්භො -පෙ- උදකකුම්භො -පෙ- පානීයථාලකං -පෙ- පානීයකොසකං -පෙ- පානීයසරාවකං -පෙ- නිච්චභත්තං-පෙ-ධුවයාගු'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කොචි[1] යාගු නිච්චා ධුවා සස්සතා අවිපරිනාමධම්මා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං "පුග්ගලො උපලබ්භති සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙනා"ති.

(සඞ්ඛිත්තං)

අට්ඨක නිග්ගහ පෙය්‍යාලා[2]
සන්ධාවනියා උපාදාය චිත්තෙන
පඤ්චමං කල්‍යාණං
ඉදඤ්ච සුත්තාහරණෙන[3] අට්ඨමන්ති.

පුග්ගලකථා නිට්ඨිතා.

1. කොචි - PTS.
2. පෙය්‍යාල - PTS.
3. සුත්තාහාරණ - PTS.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් "තෙල්කුඹ ... මීහිකුඹ ... පැණිකුඹ ... කිරිකුඹ ... දියකුඹ ... පැන්තලු ... පැන්කොසු ... පැන්මලා ... නිතිබත් ... බ්‍රැවයාගු" යයි තෙල වදාළේ ඇත් මැ නු.

ප. පටිසඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාම ස්වභාව ඇති කිසි යාගුවක් ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. නිග: එ කරුණින් "සත්‍යාර්ථ පරමාර්ථ විසින් පුද්ගල දන්නා ලැබේ" යයි නො කියැයුතු යැ.

(සංක්ෂිප්ත යි)

නිග්‍රහ-අෂ්ටක යැ, පෙය්‍යාල යැ, (පුග්ගලො සන්ධාවති යනාදීන් කි) භවසන්ධාවන (ගති) යැ, (රූපං උපාදාය යනාදීන් කි) උපාදාපඤ්ඤත්ති යැ, (චිතෙන චිතෙන පුග්ගලස්ස පඤ්ඤත්ති යනාදීන් කී) පස් වැනි චිත්තපඤ්ඤත්ති යැ, (කල්‍යාණපාපකානි කම්මානි යනාදීන් කි) කල්‍යාණවර්ග යැ, (අත්ථි කොචි ඉද්ධිං විකුබ්බති යනාදීන් කි) සාධක (අභිඥා) යැ, අට වැනි වූ සූත්‍රාහරණ යැ යි පුද්ගලකථායෙහි අනුයොග ස්ථාන අටෙකි.

පුද්ගලකථා නිමි.

1. 2.

පරිහානිකථා

1. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බත්ථ අරහා අරහත්තා පරිහායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: සබ්බත්ථ අරහා අරහත්තා පරිහායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: සබ්බත්ථ අරහතො පරිහානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බදා අරහා අරහත්තා පරිහායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: සබ්බදා අරහා අරහත්තා පරිහායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බදා අරහතො පරිහානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බෙව අරහන්තො අරහත්තා පරිහායන්තී'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. 2.

පරිහානිකථා

["පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සමයවිමුත්තස්ස භික්ඛුනො පරිහානාය සංවත්තන්ති." යනාදි සූත්‍රප්‍රදේශ වරදවා ගත් සම්මිතිය වජ්ජිපුත්තක සබ්බත්ථිවාදී යන නිකායාන්තරවාසීහු ත් ඇතැම් මහාසඞ්ඝිකයෝ ත් රහත්හට ද පරිහානි කැමැති වෙති. එහෙයින් ඔහු වෙත්වයි තදන්‍යයෝ වෙත්වයි යම් කෙනකුන්ට මේ ලබ්ධි ඇද්ද, උන්ගේ ලබ්ධි බිඳුනා සඳහා දුන් 'පරිහායති අරහා අරහත්තා' යනාදීන් පරිහානිකථා අරඹත්.]

1. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (සර්‍වශ්‍රාමණ්‍යඵලාදි) හැම තැනෙක දී රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: හැම තැනෙක දී රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (කාමභවය පිණිස කියයි.) එසේ යැ.

ස. අනු: හැම තැනෙක දී රහත්හට පරිහාණිධර්‍ම ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නොකියැයුතු මැ යැ ...

2. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හැම කලැ රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: (යොනිසො මනසිකාර කාලයෙහි පරිහානි නැති-යෙන් කියයි.) එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: හැම කලැ රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (නුනුවණින් මෙනෙහි කරනුවහට කාලනියම නැති වැ පරිහානි ඇතියෙන් කියයි.) එසේ යැ.

ස. අනු: හැම කලැ රහත්හට පරිහානි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. හැම රහත්හු මැ රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: (තීක්ෂණෙන්ද්‍රියයන් සඳහා කියයි.) එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: සබ්බෙ'ව අරහන්තො අරහත්තා පරිහායන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බසෙක්ඛෙව අරහත්තානං පරිහානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා අරහත්තා පරිහායමානො චතූහි ඵලෙහි පරිහායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

5. ප. පු: චතූහි සතසහස්සෙහි සෙට්ඨී සෙට්ඨිත්තං කාරෙන්තො සතසහස්සෙ පරිහීනෙ සෙට්ඨිත්තා පරිහීනො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සබ්බසාපතෙය්‍යා පරිහීනො හොතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

6. ස. පු: චතූහි සතසහස්සෙහි සෙට්ඨී සෙට්ඨිත්තං කාරෙන්තො සතසහස්සෙ පරිහීනෙ භබ්බො සබ්බසාපතෙය්‍යා පරිහායිතුන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අරහා අරහත්තා පරිහායමානො භබ්බො චතූහි ඵලෙහි පරිහායිතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

වාදයුත්ති නිට්ඨිතා.

7. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

8. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

9. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: හැම රහත්හු මැ රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (මෘද්වින්ද්‍රියයන් සඳහා කියයි.) එසේ යැ.

ස. අනු: හැම රහත්හට මැ පරිහානි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙන්නාහු සතර ඵලයෙන් පිරිහෙත් ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5. ප. පු: සිටු සිව්සුවහසෙකින් සිටු බව කරනුයේ සුවහසක් පිරිහිගිය කල සිටු බැවින් පරිහින වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: (එකදෙසපරිහානිය ගෙන කියයි.) එසේ යැ.

ප. අනු: හැම සැපතින් පරිහින වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු. සිටු සියුසුවහසෙකින් සිටු බව කරනුයේ සුවහසක් පිරිහීගිය කල හැම සැපතින් පිරිහෙන්නට භව්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙන්නාහු සතර ඵලයෙන් පිරිහෙන්නට භව්‍ය වෙත් ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

වාදයුක්ති නිමි.

7. ස පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: සෝවත් පුද්ගල සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සකෘදගාමි පුද්ගල සකෘදගාමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

9. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: න පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: න පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: න පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: න පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: න පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: න පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අනාගාමී පුද්ගල අනාගාමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

10. ස. පු: අනාගාමී පුද්ගල අනාගාමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෝවත් පුද්ගල සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

11. ස. පු: අනාගාමී පුද්ගල අනාගාමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සකෘදගාමී පුද්ගල සකෘදගාමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත් පුද්ගල සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

12. ස. පු: සොවත් පුද්ගල සොවත්ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

13. ස. පු: සකෘදගාමී පුද්ගල සකෘදගාමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

14. ස. පු: අනාගාමී පුද්ගල අනාගාමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

15. ස. පු: සොවත් පුද්ගල සොවත්ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගාමී පුද්ගල අනාගාමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

16. ස. පු: න පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: න පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: න පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටික්ඛෙප. ආමන්තා.

ස අනු: අරහා අරහත්තා පරිහායමානො කත්ථ සණ්ඨාති'ති.

ප. පටික්ඛෙප: අනාගාමිඵලෙ'ති.

ස. අනු: අනාගාමී අනාගාමිඵලා පරිහායමානො කත්ථ සණ්ඨාති'ති.

ප. පටික්ඛෙප: සකදාගාමිඵලෙ'ති.

ස. අනු: සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා පරිහායමානො කත්ථ සණ්ඨාති'ති.

ප. පටික්ඛෙප: සොතාපත්තිඵලෙ'ති.

ස. අනු: සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා පරිහායමානො පුථුජ්ජනභූමියං සණ්ඨාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා අරහත්තා පරිහායමානො අනාගාමිඵලෙ සණ්ඨාති අනාගාමී අනාගාමිඵලා පරිහායමානො සකදාගාමිඵලෙ සණ්ඨාති, සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා පරිහායමානො සොතාපත්තිඵලෙ සණ්ඨාති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා පරිහායමානො පුථුජ්ජනභූමියං සණ්ඨාතී'ති.

16.	ස. පු:	සකෘදාගාමී පුද්ගල සකෘදාගාමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?
	ප. පටික්ඛෙප:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	අනාගාමී පුද්ගල අනාගාමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
17.	ස. පු:	සෝවන් පුද්ගල සොවන්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?
	ප. පටික්ඛෙප:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	සකෘදාගාමී පුද්ගල සකෘදාගාමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
18.	ස. පු:	රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?
	ප. පටික්ඛෙප:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත්නාහු කොහි සිටිත් ද?
	ස. පටික්ඛෙප:	අනාගාමිඵලයෙහි යැ.
	ස. අනු:	අනාගාමී පුද්ගල අනාගාමිඵලයෙන් පිරිහෙනුයේ කොහි සිටී ද?
	ප. පටික්ඛෙප:	සකෘදාගාමිඵලයෙහි යැ.
	ස. අනු:	සකෘදාගාමී පුද්ගල සකෘදාගාමිඵලයෙන් පිරිහෙනුයේ කොහි සිටී ද?
	ප. පටික්ඛෙප:	සොවන්ඵලයෙහි යැ.
	ස. අනු:	සෝවන් පුද්ගල සොවන්ඵලයෙන් පිරිහෙනුයේ පෘථග්ජනභූමියෙහි සිටී ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
	ස. නි:	නිග්‍රහය දනුව.
	අනු. ඵ:	ඉදින් රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත්නාහු අනාගාමිඵලයෙහි සිටිත් නම්, අනාගාමී පුද්ගල අනාගාමිඵලයෙන් පිරිහෙනුයේ සකෘදාගාමි ඵලයෙහි සිටී නම්, සකෘදාගාමී පුද්ගල සකෘදාගාමි ඵලයෙන් පිරිහෙනුයේ සොවන්ඵලයෙහි සිටී නම්,
	අනු පා:	එ කරුණින් සොවන් පුද්ගල සොවන්ඵලයෙන් පිරිහෙනුයේ පෘථග්ජන භූමියෙහි සිටී යයි කියැයුතු මැ යැ.

19. ස. පු: අරහා අරහත්තා පරිහායමානො සොතාපත්ති-ඵලෙ සණ්ඨාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිඵලස්ස අනන්තරා අරහත්තඤ්ඤෙව සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කස්ස බහුතරා කිලෙසා පහීනා අරහතො වා සොතාපන්නස්ස වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: අරහතො.

අනු. ඵ: හඤ්චි අරහතො බහුතරා කිලෙසා පහීනා, පරිහායති අරහා අරහත්තා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පරිහායති සොතා-පන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

21. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කස්ස බහුතරා කිලෙසා පහීනා අරහතො වා සකදාගාමිස්ස වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. අරහතො.

අනු. ඵ: හඤ්චි අරහතො බහුතරා කිලෙසා පහීනා, පරිහායති අරහා අරහත්තා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

22. ස. පු· පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙන්නාහු සෝවත් පෙලෙහි සිටිත් ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: සෝවත්ඵලයට අනතුරු වැ අග්‍රීඵලය මැ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

20. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස: අනු: සෝවත් පුද්ගල සෝවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රහත්හුගේ හෝ සෝවත් පුද්ගලයාගේ හෝ කවරක්හුගේ බහුතර කෙලශයෝ ප්‍රහීණ වූවාහු ද?

ප. පටික්ඛෙප: රහත්හුගේ යැ.

අනු. ඨ: එ බැවින් රහත්හුගේ බහුතර කෙලශයෝ ප්‍රහීණයහ. රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති.

අනු. පා: එහෙයින් හවත, සෝවත් පුද්ගල සෝවත්-ඵලයෙන් පිරිහෙති කියැයුතු මැ යැ.

21. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද.

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: සකෘදගාමි පුද්ගල සකෘදගාමිඵලයෙන් පිරිහේ ද.

ප. පටි: එසේ නො කියැ යුතු මැ යැ ...

ස. අනු: කවරක්හට බහුතර කෙලශයෝ ප්‍රහීණ වෙත් ද? රහත්හට හෝ යැ? සෙදගැමිහට හෝ යැ? යි.

ප. පටික්ඛෙප: රහත්හට යැ.

අනු. ඨ: එ බැවින් රහත්හට බහුතර කෙලශයෝ ප්‍රහීණ වෙති. රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත්.

අනු. පා: එහෙයින් හවත, සෙදගැමි පුහුල් සෙදගැමි ඵල-යෙන් පිරිහෙති කියැයුතු මැ යැ.

22. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු. අනගැමි පුහුල් අනගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස අනු: කස්ස බහුතරා කිලෙසා පහීනා අරහතො වා අනාගාමිස්ස වා'ති.

ප පටිඤ්ඤා: අරහතො.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො බහුතරා කිලෙසා පහීනා, පරිහායති අරහා අරහත්තා,

අනු: පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

23. ස. පු: පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කස්ස බහුතරා කිලෙසා පහීනා අනාගාමිස්ස වා සොතාපන්නස්ස වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: අනාගාමිස්ස.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගාමිස්ස බහුතරා කිලෙසා පහීනා, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා,

අනු: පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පරිහායති සොතා-පන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

24. ස. පු: පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කස්ස බහුතරා කිලෙසා පහීනා අනාගාමිස්ස වා සකදාගාමිස්ස වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: අනාගාමිස්ස.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගාමිස්ස බහුතරා කිලෙසා පහීනා, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

25. ස. පු: පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස අනු: පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කවරක්හට බහුතර කෙලශයෝ ප්‍රහීණ වෙත් ද? රහත්හට හෝ යැ? අනාගැමිහට හෝ යැ?

ප. පටිඤ්ඤා: රහත්හට යැ.

අනු. ඨ: එහෙයින් රහත්හට බහුතර කෙලශයෝ ප්‍රහීණ වෙති. රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, අනාගැමි පුහුල් අනාගැමි බැවින් පිරිහෙති කියැයුතු මැ යැ.

23. ස. පු: අනාගැමි පුහුල් අනාගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: කවරක්හට බහුතර කෙලශයෝ ප්‍රහීණ වෙත් ද? අනාගැමිහට හෝ යැ? සොවත්හට හෝ යැ?

ප. පටිඤ්ඤා: අනාගැමිහට යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් අනාගැමිහට බහුතර කෙලශයෝ, ප්‍රහීණ වෙති. අනාගැමි පුහුල් අනාගැමිඵලයෙන් පිරිහෙයි.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, සොවත්පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහෙති කියැයුතු මැ යැ.

24. ස. පු: අනාගැමිපුහුල් අනාගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමි පුහුල් සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: කවරක්හට බහුතර කෙලශයෝ ප්‍රහීණ වෙත් ද? අනාගැමිහට හෝ යැ? සෙදගැමිහට හෝ යැ?

ප. පටිඤ්ඤා: අනාගැමිහට යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් අනාගැමිහට බහුතර කෙලශයෝ ප්‍රහීණ වෙති.

අනාගැමි පුහුල් අනාගැමිඵයෙන් පිරිහෙයි.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, සෙදගැමි පුහුල් සෙදගැමි ඵලයෙන් පිරිහෙති කියැයුතු මැ යැ.

25. ස. පු: සෙදගැමි පුහුල් සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: කස්ස බහුතරා කිලෙසා පහීනා සකදාගාමිස්ස වා සොතාපන්නස්ස වා'ති.

ප. පටික්ඛෙ: සකදාගාමිස්ස.

අනු. ඨ: හඤ්චි සකදාගාමිස්ස බහුතරා කිලෙසා පහීනා පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ පරිහායති සොතා-පන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

26. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති, සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කස්ස අධිමත්තා මග්ගභාවනා අරහතො වා සොතාපන්නස්ස වා'ති.

ප. පටික්ඛෙ: අරහතො.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො අධිමත්තා මග්ගභාවනා, පරිහායති අරහා අරහත්තා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරිහායති සොතා-පන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

27. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කස්ස අධිමත්තා සතිපට්ඨානභාවනා -පෙ- සම්මප්ප-ධානභාවනා -පෙ- ඉද්ධිපාදභාවනා -පෙ- ඉන්ද්‍රියභාවනා -පෙ- බලභාවනා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ග-භාවනා අරහතො වා සොතාපන්නස්ස වා'ති.

ප. පටික්ඛෙ: අරහතො.

අනු: ඨ: හඤ්චි අරහතො අධිමත්තා බොජ්ඣඞ්ගභාවනා, පරිහායති අරහා අරහත්තා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "පරිහායති සොතා-පන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති."

28. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටික්ඛෙ. ආමන්තා.

ස. අනු: කවරක්හට බහුතර කෙලශයෝ ප්‍රහීණ වෙත් ද? සෙදගැමිහට හෝ යැ? සොවත්හට හෝ යැ?

ප. පටිඤ්ඤා: සෙදගැමිහට යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් සෙදගැමිහට බහුතර කෙලශයෝ ප්‍රහීණ වෙති. සෙදගැමි පුහුල් සෙදගැමිඑලයෙන් පිරිහෙයි.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, සොවත් පුහුල් සොවත්එලයෙන් පිරිහෙති කියැයුතු මැ යැ.

26. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්පුහුල් සොවත්එලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: කවරක්හට අධිමාත්‍ර මාර්ගභාවනා වේ ද? රහත්හට හෝ යැ? සොවත්හට හෝ යැ?

ප. පටිඤ්ඤා: රහත්හට යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් රහත්හට අධිමාත්‍ර මාර්ගභාවනා වෙයි, රහත් රහත් බැවින් පිරිහෙයි.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, සොවත් පුහුල් සොවත්එලයෙන් පිරිහෙති කියැයුතු මැ යැ.

27. ස. පු: රහත්හු රහත්බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්පුහුල් සොවත්එලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

ස. අනු: කවරක්හට අධිමාත්‍ර සතිපට්ඨානභාවනා ... සම්මප්පධානභාවනා ... ඉද්ධිපාදභාවනා ... ඉන්ද්‍රිය- භාවනා ... බලභාවනා ... බොජ්ඣඞ්ගභාවනා වේ ද? රහත්හට හෝ යැ? සොවත්හට හෝ යැ?

ප. පටිඤ්ඤා: රහත්හට යැ.

අනු: ඨ: එබැවින් රහත්හට අධිමාත්‍ර බොජ්ඣඞ්ගභාවනා වෙයි. රහත්හු රහත්බැවින් පිරිහෙති.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, සොවත්පුහුල සොවත්එලයෙන් පිරිහෙති කියැයුතු මැ යැ.

28. ස. පු: රහත්හු රහත්බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: කස්ස අධිමත්තා මග්ගභාවනා –පෙ– බොජ්ඣඞ්ග-භාවනා –පෙ– අරහතො වා සකදාගාමිස්ස වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: අරහතො.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො අධිමත්තා බොජ්ඣඞ්ගභාවනා, පරිහායති අරහා අරහත්තා,

අනු. පා: තෙන වතරෙ වත්තබ්බෙ "පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති."

29. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: කස්ස අධිමත්තා මග්ගභාවනා –පෙ– බොජ්ඣඞ්ග-භාවනා, අරහතො වා අනාගාමිස්සවා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: අරහතො.

අනු. ඨ: හඤ්චි අධිමත්තා අරහතො බොජ්ඣඞ්ගභාවනා, පරිහායති අරහා අරහත්තා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

30. ස. පු: පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: කස්ස අධිමත්තා මග්ගභාවනා –පෙ– බොජ්ඣඞ්ග-භාවනා අනාගාමිස්ස වා සොතාපන්නස්ස වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: අනාගාමිස්ස.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගාමිස්ස අධිමත්තා බොජ්ඣඞ්ගභාවනා පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "පරිහායති සොතා-පන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති."

ස. අනු: සෙදගැමිපුහුල් සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: කවරක්හට අධිමාත්‍ර මග්ගභාවනා ... බොජ්ඣඞ්ග-භාවනා වේ ද? රහත්හට හෝ යැ? සෙදගැමිහට හෝ යැ?

ප. පටිඤ්ඤා: රහත්හට යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් රහත්හට අධිමාත්‍ර බොජ්ඣඞ්ගභාවනා වෙයි.

අනු පා: එහෙයින් හවත, සෙදගැමිපුහුල් සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහෙති කියැයුතු මැ යැ.

29. ස. පු: රහත්හු රහත්බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. අනගැමි පුහුල් අනගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: කවරක්හට අධිමාත්‍ර මාර්ගභාවනා ... බොධ්‍යඞ්ග-භාවනා වේ ද? රහත්හට හෝ යැ? අනගැමිහට හෝ යැ?

ප. පටිඤ්ඤා: රහත්හට යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් රහත්හට බොධ්‍යඞ්ගභාවනා අධිමාත්‍ර වෙයි. රහත්හු රහත්බැවින් පිරිහෙති.

අනු. පා: එහෙයින් හවත, 'අනගැමිපුහුල් අනගැමිඵලයෙන් පිරිහෙති' කියයුතු මැ යැ.

30. ස. පු. අනගැමිපුහුල් අනගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස අනු: කවරක්හට අධිමාත්‍ර මාර්ගභාවනා ... බොධ්‍යඞ්ග-භාවනා වේ ද? අනගැමිහට හෝ යැ? සොවත්හට හෝ යැ?

ප. පටිඤ්ඤා: අනගැමිහට යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් අනගැමිහට අධිමාත්‍ර බොධ්‍යඞ්ගභාවනා වෙයි. අනගැමිපුහුල් අනගැමිඵලයෙන් පිරිහෙයි.

අනු. පා: එහෙයින් හවත, 'සොවත්පුහුල් සොවත්පෙලෙන් පිරිහෙති' කියැයුතු මැ යැ.

81. ස. පු: පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කස්ස අධිමත්තා මග්ගභාවනා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ග-භාවනා, අනාගාමිස්ස වා සකදාගාමිස්ස වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: අනාගාමිස්ස.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගාමිස්ස අධිමත්තා බොජ්ඣඞ්ගභාවනා, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති."

82. ස. පු: පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කස්ස අධිමත්තා මග්ගභාවනා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ග-භාවනා, සකදාගාමිස්ස වා අනාගාමිස්ස වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: සකදාගාමිස්ස.

අනු. ඨ: හඤ්චි සකදාගාමිස්ස අධිමත්තා බොජ්ඣඞ්ග-භාවනා, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "පරිහායති සොතා-පන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති - පෙ-

83. ස. පු: අරහතා දුක්ඛං දිට්ඨං, පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. සොතාපන්නෙන දුක්ඛං දිට්ඨං, පරිහායති සොතා-පන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

84. ස. පු: අරහතා සමුදයො දිට්ඨො, පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නෙන සමුදයො දිට්ඨො, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

31. ස. පු: අනගැමිපුහුල් අනගැමිපෙලෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිපුහුල් සෙදගැමිපෙලෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: කවරක්හට අධිමාත්‍ර මාර්ගභාවනා ... බොධ්‍යඞ්ග-භාවනා වේ ද? අනගැමිහට හෝ යැ? සෙදගැමිහට හෝ යැ?

ප්‍ර. ප්‍රතිඥ: අනගැමිහට යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් අනගැමිහට අධිමාත්‍ර බොධ්‍යඞ්ගභාවනා වෙයි. අනගැමිපුහුල් අනගැමිපෙලෙන් පිරිහෙයි.

අනු. පා: එහෙයින් හවත, 'සෙදගැමිපුහුල් සෙදගැමිපෙලෙන් පිරිහෙති' කියැයුතු මැ යැ.

32. ස. පු: සෙදගැමි පුහුල් සෙදගැමිපෙලෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: සෝවත්පුහුල් සොවත්පෙලෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: කවරක්හට අධිමාත්‍ර මාර්ගභාවනා ... බොධ්‍යඞ්ග-භාවනා වේ ද? සෙදගැමිහට හෝ යැ? අනගැමිහට හෝ යැ?

ප. පටිඤ්ඤ: සෙදගැමිහට යැ.

අනු. ඨ: එ බැවින් සෙදගැමිහට අධිමාත්‍ර බොධ්‍යඞ්ගභාවනා වෙයි. සෙදගැමිපුහුල් සෙදගැමිපෙලෙන් පිරිහෙයි.

අනු. පා: එහෙයින් හවත, සොවත්පුහුල් සොවත්පෙලෙන් පිරිහෙති කියැයුතු මැ යැ.

33. ස. පු: රහත්හු විසින් දුක් දක්නාලද යැ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: සෝවත්පුහුල්හු විසින් දුක් දක්නාලද යැ, සොවත්පුහුල් සොවත්පෙලෙන් පිරිහේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

34. ස. පු: රහත්හු විසින් සමුදය දක්නාලද යැ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: සෝවත්පුහුල්හු විසින් සමුදය දක්නාලද යැ, සොවත්පුහුල් සොවත්පෙලෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

35. ස. පු: අරහතා නිරොධො දිට්ඨො, පරිහායති අරහා අරහත්තා’ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නෙන නිරොධො දිට්ඨො, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

36. ස. පු: අරහතා මග්ගො දිට්ඨො, පරිහායති අරහා අරහත්තා’ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නෙන මග්ගො දිට්ඨො, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

37. ස. පු: අරහතා චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, පරිහායති අරහා අරහත්තා’ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නෙන චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

38. ස. පු: අරහතා දුක්ඛං දිට්ඨං, පරිහායති අරහා අරහත්තා’ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිනා දුක්ඛං දිට්ඨං, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා’ති

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

39. ස. පු: අරහතා සමුදයො දිට්ඨො -පෙ- නිරොධො දිට්ඨො -පෙ- මග්ගො දිට්ඨො -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, පරිහායති අරහා අරහත්තා’ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිනා චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

40 ස. පු: අරහතා දුක්ඛං දිට්ඨං, පරිහායති අරහා අරහත්තා’ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිනා දුක්ඛං දිට්ඨං, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

35 ස. පු: රහත්හු විසින් නිරෝධය දක්නාලද යෑ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සොවන්පුහුල්හු විසින් නිරෝධය දක්නාලද යෑ, සොවන්පුහුල් සොවන්පෙලෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

36. ස. පු: රහත්හු විසින් මාර්‍ගය දක්නාලද යෑ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සොවන්පුහුල්හු විසින් මාර්‍ගය දක්නාලද යෑ, සොවන්පුහුල් සොවන්පෙලෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

37. ස. පු: රහත්හු විසින් සතර සත්‍යයෝ දක්නා ලදහ, රහත්හු රහත්බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සොවන්පුහුල්හු විසින් සියුසස් දක්නාලද යෑ, සොවන්පුහුල් සොවන්පෙලෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

38. ස. පු: රහත්හු විසින් දුක් දක්නාලද යෑ, රහත්හු රහත්-බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සෙදගැමිහු විසින් දුක් දක්නාලද යෑ, සෙදගැමි-පුහුල් සෙදගැමිපෙලෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

39. ස. පු: රහත්හු විසින් සමුදය දක්නාලද යෑ ... නිරෝධය දක්නාලද යෑ ... මාර්‍ගය දක්නාලද යෑ ... සියුසස් දක්නාලද යෑ, රහත්හු රහත්බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යෑ.

ස. අනු: සෙදගැමිහු විසින් සියුසස් දක්නාලද යෑ, සෙදගැමි-පුහුල් සෙදගැමිපෙලෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

40. ස. පු: රහත්හු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදි, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: අනගැමිහු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නා ලදි, අනගැමි-පුහුල් අනගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

41. ස. පු: අරහතා සමුදයො දිට්ඨො -පෙ- නිරොධො දිට්ඨො -පෙ- මග්ගො දිට්ඨො -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිනා චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

42. ස. පු: අනාගාමිනා දුක්ඛං දිට්ඨං, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නෙන දුක්ඛං දිට්ඨං, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

43. ස. පු: අනාගාමිනා සමුදයො දිට්ඨො -පෙ- නිරොධො දිට්ඨො -පෙ- මග්ගො දිට්ඨො -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නෙන චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

44 ස. පු: අනාගාමිනා දුක්ඛං දිට්ඨං, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිනා දුක්ඛං දිට්ඨං, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

45. ස. පු: අනාගාමිනා සමුදයො දිට්ඨො -පෙ- නිරොධො දිට්ඨො -පෙ- මග්ගො දිට්ඨො -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමි-ඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිනා චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

41. ස. පු: රහත්හු විසින් සමුදයසත්‍යය දක්නාලදි ... නිරොධ සත්‍යය දක්නාලදි ... මාර්ගසත්‍යය දක්නාලදි ... චතුරාර්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ. රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටික්ඛෙපක: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිහු විසින් චතුරාර්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, අනගැමිපුඟුල් අනගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

42. ස. පු: අනගැමිහු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නා ලදි, අනගැමි පුඟුල් අනගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛෙපක: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත් පුඟුල් විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නා ලදි, සොවත් පුඟුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

43. ස. පු: අනගැමිහු විසින් සමුදයසත්‍යය දක්නා ලදි ... නිරොධසත්‍යය දක්නා ලදි ... මාර්ගසත්‍යය දක්නා ලදි ... චතුරාර්‍යසත්‍යයෝ දක්නා ලදහ. සොවත් පුඟුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛෙපක: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්හු විසින් චතුරාර්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, සොවත් පුඟුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

44. ස. පු: අනගැමිහු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදි, අනගැමි අනගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛෙපක: එසේ යැ.

ස. අනු· සෙදගැමිහු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදී, සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

45. ස. පු: අනගැමිහු විසින් සමුදයසත්‍යය දක්නාලදි ... නිරොධසත්‍යය දක්නාලදි ... මාර්ගසත්‍යය දක්නා ලදි ... චතුරාර්‍යසත්‍යය දක්නාලදහ. අනගැමි අනගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛෙපක: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිහු විසින් චතුරාර්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

46 ස. පු: සකදාගාමිනා දුක්ඛං දිට්ඨං, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නෙන දුක්ඛං දිට්ඨං, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

47. ස. පු: සකදාගාමිනා සමුදයො දිට්ඨො -පෙ- නිරොධො දිට්ඨො -පෙ- මග්ගො දිට්ඨො -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නෙන චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

48. ස. පු: සොතාපන්නෙන දුක්ඛං දිට්ඨං, න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතා දුක්ඛං දිට්ඨං න පරිහායති අරහා අරත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

49. ස. පු: සොතාපන්නෙන සමුදයො දිට්ඨො -පෙ- නිරොධො දිට්ඨො -පෙ- මග්ගො දිට්ඨො -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතා චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, න පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

50. ස. පු: සකදාගාමිනා දුක්ඛං දිට්ඨං -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, න පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතා චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, න පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

46. ස පු: සෙදගැමිහු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදී, සෙද-ගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛෙපූ: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්හු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදී, සොවත් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

47. ස. පු: සෙදගැමිහු විසින් සමුදයසත්‍යය දක්නාලදි ... නිරොධසත්‍යය දක්නාලදි ... මාර්ගසත්‍යය දක්නාලදි ... චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛෙපූ: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්හු විසින් චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, සොවත් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

48. ස. පු: සොවත්හු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදි, සොවත් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛෙපූ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදි. රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

49. ස. පු: සොවත්හු විසින් සමුදයසත්‍යය දක්නාලදි ... නිරොධසත්‍යය දක්නාලදි ... මාර්ගසත්‍යය දක්නාලදි ... චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, සොවත් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛෙපූ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු විසින් චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ. රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

50. ස. පු: සෙදගැමිහු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදි ... චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, සෙදගැමි සෙද-ගැමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛෙපූ: එසේ යැ.

ස අනු: රහත්හු විසින් චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ. රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

51. ස. පු: අනාගාමිනා දුක්ඛං දිට්ඨං -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, න පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතා චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, න පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

52. ස. පු: සොතාපන්නෙන දුක්ඛං දිට්ඨං -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිනා දුක්ඛං දිට්ඨං -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, න පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

53. ස. පු: සකදාගාමිනා දුක්ඛං දිට්ඨං -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, න පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිනා දුක්ඛං දිට්ඨං -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, න පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

54. ස. පු: සොතාපන්නෙන දුක්ඛං දිට්ඨං -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිනා දුක්ඛං දිට්ඨං -පෙ- චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි, න පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

55. ස. පු: අරහතො රාගො පහීනො, පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

51. ස. පු: අනාගාමීහු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදි ... චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, අනාගාමී අනාගාමීඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛෙපො: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු විසින් චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

52. ස. පු: සොවත්හු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදි ... චතුරාර්‍ය්‍ය සත්‍යයෝ දක්නාලදහ. සොවන් පුඟුල් සොවත්ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛෙපො: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගාමීහු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදි ... චතුරාර්‍ය්‍ය සත්‍යයෝ දක්නාලදහ, අනාගාමී පුහුල් අනාගාමීඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

53. ස. පු: සෙදගැමිහු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදි. ... චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, සෙදගැමි සෙදගැමි ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛෙපො. එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගාමීහු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදි ... චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, අනාගාමී අනාගාමී ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

54. ස: පු: සොවත්හු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදි ... චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, සොවත්පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිහු විසින් දුඃඛසත්‍යය දක්නාලදි ... චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නාලදහ, සෙදගැමි සෙදගැමි ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

55. ස. පු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටික්ඛෙපො: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්හට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ, සොවත් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

56. ස. පු: අරහතො රාගො පහීනො පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- සීලබ්බත පරාමාසො පහීනො -පෙ- අපායගමනියො රාගො පහීනො -පෙ- අපායගමනියො දොසො පහීනො -පෙ- අපායගමනියො මොහො පහීනො, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

57. ස. පු: අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- අරහතො මොහො පහීනො -පෙ- මානො පහීනො -පෙ- දිට්ඨි පහීනා -පෙ- විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- ථීනං පහීනං -පෙ- උද්ධච්චං පහීනං -පෙ- අහිරිකං පහීනං -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං, පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

58. ස. පු: අරහතො අනොත්තප්පං පහීනං, පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- සීලබ්බත-පරාමාසො පහීනො -පෙ- අපායගමනියො රාගො පහීනො -පෙ- අපායගමනියො දොසො පහීනො -පෙ- අපායගමනියො මොහො පහීනො, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

59. ස. පු: අරහතො රාගො පහීනො, පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

60. ස. පු: අරහතො රාගො පහීනො, පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

56. ස. පු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවන්හට විචිකිච්ඡා ප්‍රහීණ යැ. ... ශීලව්‍රතපරාමර්ශ ප්‍රහීණ යැ ... අපායගමනීය රාගය ප්‍රහීණ යැ .. අපායගමනීය ද්වේෂය ප්‍රහීණ යැ ... අපායගමනීය මෝහය ප්‍රහීණ යැ, සොවන් පුහුල් සොවන්-ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

57. ස. පු: රහත්හට ද්වේෂය ප්‍රහීණ යැ ... රහත්හට මෝහය ප්‍රහීණ යැ ... මානය ප්‍රහීණ යැ දෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ... විචිකිච්ඡා ප්‍රහීණ යැ ... ස්ත්‍යානය ප්‍රහීණ යැ .. ඖද්ධත්‍යය ප්‍රහීණ යැ .. අහ්‍රිකය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවන්හට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ, සොවන්-පුහුල් සොවන්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

58. ස. පු: රහත්හට අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවන්හට විචිකිච්ඡා ප්‍රහීණ යැ ... ශීලව්‍රතපරාමර්ශ ප්‍රහීණ යැ. ... අපායගමනීය රාගය ප්‍රහීණ යැ ... අපායගමනීය ද්වේෂය ප්‍රහීණ යැ ... අපාය-ගමනීය මෝහය ප්‍රහීණ යැ, සොවන් පුහුල් සොවන්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ....

59. ස. පු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ, සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

60. ස. පු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සකදාගාමිස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- සීලබ්බතපරාමාසො පහීනො –පෙ– ඔළාරිකො කාමරාගො පහීනො –පෙ– ඔළාරිකො ව්‍යාපාදො පහීනො, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

61. ස. පු: අරහතො දොසො පහීනො –පෙ– අනොත්තප්පං පහීනං, පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා –පෙ– ඔළාරිකො ව්‍යාපාදො පහීනො, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

62. ස. පු: අරහතො රාගො පහීනො, පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

63. ස. පු: අරහතො රාගො පහීනො පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා –පෙ– සීලබ්බතපරාමාසො පහීනො -පෙ– අණුසහගතො කාමරාගො පහීනො –පෙ– අණුසහගතො ව්‍යාපාදො පහීනො, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

64. ස. පු: අරහතො දොසො පහීනො –පෙ– අනොත්තප්පං පහීනං, පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා -පෙ- අණුසහගතො ව්‍යාපාදො පහීනො, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ-

65. ස. පු: අනාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: සෙදගැමිහට විචිකිත්සා ප්‍රහීණ යැ ... සීලව්‍රතපරාමර්ශ ප්‍රහීණ යැ ... ඔළාරික කාමරාග ප්‍රහීණ යැ ... ඔළාරික ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

61 ස. පු: රහත්හට ද්වේෂය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ ... ඔළාරික ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ, සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

62. ස. පු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ, අනගැමි අනගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

63. ස. පු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිහට විචිකිත්සා ප්‍රහීණ යැ ... සීලව්‍රතපරාමර්ශ ප්‍රහීණ යැ ... අණුසහගත කාමරාගය ප්‍රහීණ යැ ... අණුසහගත ව්‍යාපාදය ප්‍රහීණ යැ, අනගැමි අනගැමිඵයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පු: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

64. ස. පු: රහත්හට ද්වේෂය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ ... අණුසහගත ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ, අනගැමි, අනගැමි ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

65. ස. පු: අනගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ, අනගැමි අනගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්හට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ සොවත්පුගුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

66. ස. පු: අනාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- අපායගමනියො මොහො පහීනො, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පඤ්ඤා: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

67. ස. පු: අනාගාමිස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා, -පෙ- අණුසහගතො ව්‍යාපාදො පහීනො, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා -පෙ- අපායගමනියො මොහො පහීනො, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

68. ස. පු. අනාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

69. ස. පු: අනාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- සීලබ්බතපරාමාසො පහීනො -පෙ- ඔළාරිකො කාමරාගො පහීනො -පෙ- ඔළාරිකො ව්‍යාපාදො පහීනො, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

70. ස. පු: අනාගාමිස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- අණුසහගතො බ්‍යාපාදො පහීනො, පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා -පෙ- ඔළාරිකො බ්‍යාපාදො පහීනො, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

66. ස. පු: අනාගාමිහට සක්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ, අනාගාමි අනාගාමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවාන්හට විචිකිච්ඡා ප්‍රහීණ යැ ... අපායගමනීය මෝහය ප්‍රහීණ යැ, සොවාන් පුහුල් සොවාන් ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

67. ස. පු: අනාගාමිහට විචිකිච්ඡා ප්‍රහීණ යැ ... අණුසහගත ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ, අනාගාමි අනාගාමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවාන්හට සක්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ ... අපාය-ගමනීය මෝහය ප්‍රහීණ ය, සොවාන් පුහුල් සොවාන් ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

68. ස: පු: අනාගාමිහට සක්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ. ... අනාගාමි අනාගාමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිහට සක්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ, සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

69. ස. පු: අනාගාමිහට සක්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ, අනාගාමි අනාගාමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිහට විචිකිච්ඡා ප්‍රහීණ යැ ... ශීලව්‍රතප-රාමර්ශ ප්‍රහීණ යැ ... ඖලාරික කාමරාග ප්‍රහීණ යැ ... ඖලාරික ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ, සෙදගැමි සෙදගැමි-ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

70. ස. පු: අනාගාමිහට විචිකිත්සා ප්‍රහීණ යැ ... අණුසහගත ඛ්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ, අනාගාමි අනාගාමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිහට සක්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ .... ඖලාරික ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ, සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

71. ස. පු: සකදාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

72. ස. පු: සකදාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා, -පෙ- අපායගමනියො මොහො පහීනො, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

73. ස. පු: සකදාගාමිස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- ඔළාරිකො කාමරාගො පහීනො -පෙ- ඔළාරිකො බ්‍යාපාදො පහීනො, පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා -පෙ- අපායගමනියො මොහො පහීනො, පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

74. ස. පු: සොතාපන්නස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො රාගො පහීනො, න පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

75. ප. පටි: සොතාපන්නස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං, න පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

76. ස. පු: සොතාපන්නස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- අපායගමනියො මොහො පහීනො, න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

71. ස. පු: සෙදගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ, සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛේප: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්හට සක්කායදිට්ඨි ප්‍රහීණ යැ, සොවත්-පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

72. ස. පු: සෙදගැමිහට සක්කායදිට්ඨි ප්‍රහීණ යැ සෙදගැමි පුහුල් සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛේප: එසේ යැ.

ස. අනු. සොවත්හට විචිකිත්සා ප්‍රහීණ යැ ... අපායගමනීය මෝහය ප්‍රහීණ යැ ... සොවත්පුහුල් සොවත්-ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

73. ස. පු: සෙදගැමිහට විචිකිත්සා ප්‍රහීණ යැ ... ඖදාරික කාමරාග ප්‍රහීණ යැ ... ඖදාරික ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ, සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්හට සක්කායදිට්ඨි ප්‍රහීණ යැ ... අපාය-ගමනීය මෝහය ප්‍රහීණ යැ ... සොවත්පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

74. ස. පු: සොවත්හට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ. සොවත් පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛේප: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත්බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

75. ස. පු: සොවත්හට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ, සොවත්-පුහුල් සොවත්ඵලයෙන් පිරිහේ ද?

ප පටික්ඛේප: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට ද්වේෂය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත්බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

76. ස. පු: සොවත්හට විචිකිත්සා ප්‍රහීණ යැ ... අපායගමනීය මෝහය ප්‍රහීණ යැ, සොවත්පුහුල් සොවත්-ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටික්ඛේප: එසේ යැ

ස. අනු: අරහතො රාගො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං, න පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

77. ස. පු: සකදාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, න පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො රාගො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං, න පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

78. ස. පු: සකදාගාමිස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- ඔළාරිකො ව්‍යාපාදො පහීනො, න පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො රාගො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං, න පරිහායති, අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

79. ස. පු: අනාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, න පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො රාගො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං, න පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

80. ස. පු: අනාගාමිස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- අණුසහගතො බ්‍යාපාදො පහීනො, න පරිහායති අනාගාමී අනගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො රාගො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං, න පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

81. ස. පු: සොතාපන්නස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා -පෙ- අණුසහගතො බ්‍යාපාදො පහීනො, න පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත්බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

77. ස. පු: සෙදගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ ... සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත්බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

78. ස. පු: සෙදගැමිහට විචිකිත්සා ප්‍රහීණ යැ ... ඖළාරික ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ. සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත්බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

79. ස. පු. අනගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ, අනගැමි අනගැමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

80. ස. පු: අනගැමිහට විචිකිත්සා ප්‍රහීණ යැ ... අණුසහගත ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ, අනගැමි අනගැමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

81. ස. පු: සොවත්හට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ. සොවත්-පුඟුල් සොවත්ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ ... අණුසහගත ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ. අනගැමි අනගැමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

82. ස. පු: සොතාපන්නස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- අපායගමනීයො මොහො පහීනො, න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා පෙ- අණුසහගතො බ්‍යාපාදො පහීනො, න පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

83. ස. පු: සකදාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, න පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා -පෙ- අණුසහගතො බ්‍යාපාදො පහීනො, න පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

84. ස. පු: සකදාගාමිස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- ඔළාරිකො බ්‍යාපාදො පහීනො, න පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා -පෙ- අණුසහගතො බ්‍යාපාදො පහීනො, න පරිහායති අනාගාමී අනාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

85. ස. පු: සොතාපන්නස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා, -පෙ- ඔළාරිකො බ්‍යාපාදො පහීනො, න පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බා -පෙ-

86. ස. පු: සොතාපන්නස්ස විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- අපායගමනීයො මොහො පහීනො, න පරිහායති සොතාපන්නො සොතාපත්තිඵලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිස්ස සක්කායදිට්ඨි පහීනා -පෙ- ඔළාරිකො බ්‍යාපාදො පහීනො, න පරිහායති සකදාගාමී සකදාගාමිඵලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

82. ස. පු: සෝවත්හට විචිකිත්සා ප්‍රහීණ යැ ... අපායගමනීය මෝහය ප්‍රහීණ යැ, සෝවත්පුහුල් සෝවත් ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. අනගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ ... අණුසහගත ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ, අනගැමි අනගැමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

83. ස. පු: සෙදගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ, සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ ... අණුසහගත ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ, අනගැමි අනගැමි ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

84. ස. පු. සෙදගැමිහට විචිකිත්සා ප්‍රහීණ යැ ... ඖළාරික ව්‍යාපාදය ප්‍රහීණ යැ, සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ ... අණුසහගත ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ යැ, අනගැමි අනගැමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

85. ස. පු: සෝවත්හට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ ... සෝවත්පුහුල් සෝවත්ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ ... ඖදාරික ව්‍යාපාදය ප්‍රහීණ යැ, සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

86. ස. පු: සෝවත්හට විචිකිත්සා ප්‍රහීණ යැ ... අපායගමනීය මෝහය ප්‍රහීණ යැ. සෝවත්පුහුල් සෝවත්-ඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: සෙදගැමිහට සත්කායදෘෂ්ටි ප්‍රහීණ යැ ... ඖළාරික ව්‍යාපාදය ප්‍රහීණ යැ. සෙදගැමි සෙදගැමිඵලයෙන් නො පිරිහේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

87. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො රාගො පහීනො උච්ඡින්නමූලො තාලාවත්ථුකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො රාගො පහීනො උච්ඡින්නමූලො තාලාවත්ථුකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

88. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- මොහො පහීනො -පෙ- මානො පහීනො -පෙ- දිට්ඨි පහීනා -පෙ- විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- ථීනං පහීනං -පෙ- උද්ධච්චං පහීනං -පෙ- අහිරිකං පහීනං -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං උච්ඡින්නමූලං තාලාවත්ථුකතං අනභාවකතං ආයතිං අනුප්පාදධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො අනොත්තප්පං පහීනං උච්ඡින්නමූලං තාලාවත්ථුකතං අනභාවකතං ආයතිං අනුප්පාදධම්මං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

89. ස. පු. පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො,

අනු. පා. නො ච වත[1] රෙ වත්තබ්බෙ, 'පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති

1. නො වත - PTS,

87. ස. පු: රහත්හු රහත්බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ නො වේ ද? උසුන්මුල් වූයේ මුදුන්සුන් තලක් සේ අවස්තුක වූයේ කළ අභාව ඇතියේ මතුයෙහි නූපදනා සැහැවි ඇතියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ, උසුන්මුල් ඇතියේ මුදුන්සුන් තලක් සේ අවස්තුක කරන ලද, අනුඅභාවය කරන ලද, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවි ඇතියේ යැ.

අනු. පා: එහෙයින් හවත, 'රහත්හු රහත්බැවින් පිරිහෙති'යි නො කියැයුතු යැ.

88. ස. පු: රහත්හු රහත්බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට ද්වෙෂය ප්‍රහීණ නො වේ ද? ... මොහය ප්‍රහීණ නො වේ ද? .. මානය ප්‍රහීණ නො වේ ද? ... දෘෂ්ටිය ප්‍රහීණ නො වේ ද? ... විචිකිත්සා ප්‍රහීණ නො වේ ද? ... ස්ත්‍යානය ප්‍රහීණ නො වේ ද ... ඖද්ධත්‍යය ප්‍රහීණ නො වේ ද ... අහ්‍රීකය ප්‍රහීණ නො වේ ද ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ නො වේ ද, උසුන්මුල් ඇතියේ මුදුන්සුන් තලක් සේ අවස්තුක කරන ලද්දේ අනුඅභාවය කරන ලදුයේ මතුයෙහි නූපදනා සැහැවි ඇතියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් රහත්හට අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ වෙයි, උසුන්මුල් වූයේ මුදුන්සුන් තලක් සේ කළ අවස්තුකභාව ඇතියේ කළ අනභාව ඇතියේ මතුයෙහි නූපදනා සැහැවි ඇතියේ වෙයි.

අනු. පා: එහෙයින් හවත, 'රහත්හු රහත්බැවින් පිරිහෙති' නො කියැයුතු මැ යැ.

89. ස පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත මැ නො ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත වෙයි.

අනු. පා: එහෙයින් හවත, 'රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති' නො කියැයුතු මැ යැ.

90. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො රාගප්පහානාය සතිපට්ඨානා භාවිතා -පෙ- සම්මප්පධානා භාවිතා -පෙ- ඉද්ධිපාද භාවිතා -පෙ- ඉන්ද්‍රියා භාවිතා -පෙ- බලා භාවිතා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො රාගප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

91. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො දොසප්පහානය, -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො අනොත්තප්පප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

92. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසඤ්ඤොජනො සම්මදඤ්ඤාවිමුත්තො උක්ඛිත්තපලිඝො සංකිණ්ණපරිඛො අබ්බූළ්හෙසිකො නිරග්ගළො අරියො පන්නද්ධජො පන්නභාරො විසඤ්ඤුත්තො සුවිජිතවිජයො, දුක්ඛං තස්ස පරිඤ්ඤාතං, සමුදයො පහිනො, නිරොධො සච්ඡිකතො, මග්ගො භාවිතො, අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිඤ්ඤාතං, පරිඤ්ඤෙය්‍යං පරිඤ්ඤාතං, පහාතබ්බං පහීනං, භාවෙතබ්බං භාවිතං, සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

90. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස සතර සිවටන්හු භාවිත නො වේ ද? ... සම්‍යක්ප්‍රධානයෝ භාවිත නො වේ ද? ... ඍද්ධිපාදයෝ භාවිත නො වේ ද? ... ඉන්ද්‍රියයෝ භාවිත නො වේ ද? ... බලයෝ භාවිත නො වේ ද? . බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

අනු. ඨ: එබැවින් රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වෙති.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, 'රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති' නො කියැයුතු මැ යැ.

91. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු විසින් ද්වෙෂප්‍රහාණය පිණිස ... අනපත්‍රපා ප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත නො වේ ද? ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් රහත්හු විසින් අනපත්‍රපා ප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වෙති.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, 'රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති' නො කියැයුතු මැ යැ.

92. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු වීතරාග වීතදෝස වීතමෝහ වූවාහු කළ කරණී ඇතියාහු බහාතැබූ කෙලෙස්බර ඇතියාහු පැමිණි ස්වාර්ථ ඇතියාහු ක්‍ෂය කළ භවසංයෝජන ඇතියාහු සම්‍යග්ඥානයෙන් දැන විමුක්ත වූවාහු නඟාහළ කෙලෙස්කණුයම ඇත්තාහු විසුළ පරිඛා ඇතියාහු උපුළ ඉඳුබිල ඇතියාහු අගුළු රහිත වූවාහු නිකෙලශ වූවාහු පතිත වූ මානධ්වජ ඇතියාහු පතිත වූ (ස්කන්ධාදි) බර ඇතියාහු (සතර යොග-යෙන්) විසංයුක්ත වූවාහු මොනොවට දිනනලද (මාර) විජය ඇතියාහු නො වෙත් ද? ඔබ විසින් දුඃඛය පරිඥාත නො වේ ද? සමුදය ප්‍රහීණ නො වේ ද? නිරොධය සාක්‍ෂාත්කෘත නො වේ ද? මාර්ගය භාවිත නො වේ ද? ස්වලක්‍ෂණ විසින් දතයුත්ත ස්වලක්‍ෂණ විසින් දත්නා ලද නො වේද? සාමාන්‍ය ලක්‍ෂණ විසින් දතයුත්ත සාමාන්‍ය ලක්‍ෂණ විසින් දත්නා ලද නො වේ ද? ප්‍රහීණ කළයුත්ත ප්‍රහීණ නො වේ ද? භාවනා කළයුත්ත භාවිත නො වේ ද? ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කළයුත්ත ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරන ලද නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු: ඨ: හඤ්චි අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ‘පරිහායති අරහා අරහත්තා’ති.

93. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා පරිහායති, අසමය විමුත්තො අරහා අරහත්තා න පරිහායතී’ති.

ස. පු: සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා පරිහායතී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා පරිහායතී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා පරිහායතී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා පරිහායතී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

94. ස. පු: සමයවිමුත්තස්ස අරහතො රාගො පහීනො, පරිහායති අරහා අරහත්තා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසමයවිමුත්තස්ස අරහතො රාගො පහීනො, පරිහායති අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

95 ස. පු: සමයවිමුත්තස්ස අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං, පරිහායති සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා’ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසමයවිමුත්තස්ස අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං, පරිහායති අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

96. ස. පු. සමයවිමුත්තස්ස අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො, පරිහායති සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා’ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසමයවිමුත්තස්ස අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො, පරිහායති අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අනු. ඨ: එබැවින් රහත්හු වීතරාගයහ විතදොෂයහ වීත- මොහයහ ... සාක්ෂාත්කතීව්‍යය සාක්ෂාත්කෘත යැ.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, ‘රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති’ නො කියැයුතු මැ යැ.

93. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටික්ඛෙප: සමයවිමුක්ත රහත්හු (මෘදුඉන්ද්‍රිය හෙයින්,) රහත් බැවින් පිරිහෙති, අසමයවිමුක්ත රහත්හු (තීක්ෂණෙන්ද්‍රිය හෙයින්,) රහත් බැවින් නො පිරිහෙති.[1]

ස. පු: සමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අසමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අසමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: සමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

94. ස. පු: සමයවිමුක්ත රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අසමයවිමුක්ත රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. අසමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

95. ස. පු: සමයවිමුක්ත රහත්හට ද්වෙෂය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ, සමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අසමයවිමුක්ත රහත්හට ද්වෙෂය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ, අසමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

96. ස. පු: සමයවිමුක්ත රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණයට මාර්ගය භාවිත යැ. සමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අසමයවිමුක්ත රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත යැ. අසමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

---

1. සමය - අසමය විමුක්ත පිළිබඳ යථාවබෝධය පිණිස, මජ්ඣිමනිකාය- මහාසාරෝපම සූත්‍ර අට්ඨකථා - පිටුව 193, අඞ්ගුත්තර - එකාදසනිපාත 2 වග්ග - නන්දිය සූත්‍ර,- අට්ඨකථා - පිටුව 864 ද බලන්න

97. ස. පු: සමයවිමුත්තස්ස අරහතො රාගප්පහානාය සති-පට්ඨානා භාවිතා -පෙ- සම්මප්පධානා භාවිතා -පෙ- ඉද්ධිපාදා භාවිතා -පෙ- ඉන්ද්‍රියා භාවිතා -පෙ- බලා භාවිතා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, පරිහායති සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසමයවිමුත්තස්ස අරහතො රාගප්පහානාය සති-පට්ඨානා භාවිතා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, පරිහායති අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

98. ස. පු: සමයවිමුත්තස්ස අරහතො දොසප්පහානාය -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, පරිහායති සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසමයවිමුත්තස්ස අරහතො අනොත්තප්පප්පහා-නාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, පරිහායති අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

99. ස. පු: සමයවිමුත්තො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤාවිමුත්තො උක්ඛිත්තපලිඝො සඞ්කිණ්ණපරිඛො අබ්බුළ්හෙසිකො නිරග්ගලො අරියො පන්නද්ධජො පන්නභාරො විසංයුත්තො සුවිජිත-විජයො. දුක්ඛං තස්ස පරිඤ්ඤාතං, සමුදයො පහීනො, නිරොධො සච්ඡිකතො, මග්ගො භාවිතො, අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිඤ්ඤාතං, පරිඤ්ඤෙය්‍යං පරිඤ්ඤාතං, පහාතබ්බං පහීනං, භාවෙතබ්බං භාවිතං, සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං. පරිහායති සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

97 ස. පු: සමයවිමුක්ත රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණයට සතිපට්ඨානයෝ භාවිතයහ. ... සම්‍යක්ප්‍රධානයෝ භාවිතයහ ... ඍද්ධිපාදයෝ භාවිතයහ. ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ. සමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසමයවිමුක්ත රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත යහ. අසමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

98. ස. පු: සමයවිමුක්ත අර්හත්හු විසින් ද්වෙෂප්‍රහාණය පිණිස ... අනපත්‍රපා ප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත වෙයි ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වෙති. සමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසමයවිමුක්ත රහත්හු විසින් අනපත්‍රපා ප්‍රහාණය පිණිය මාර්ගය භාවිත වෙයි ... බොධඞ්ගයෝ භාවිත වෙති. අසමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

99. ස. පු: සමයවිමුක්ත රහත්හු විතරාගයහ, විතද්වෙසයහ, විතමොහයහ, කළ කරණී ඇතියහ, බහාතැබූ කෙලෙස්බර ඇතියහ, ලැබූ සවාර්ථ ඇතියහ, ක්‍ෂය වූ භවසංයොජන ඇතියහ, මොනොවට දූන මිදුණහ, ඔසවාලූ කෙලෙස් පරිඝ ඇතියහ, විසුරුවා හළ කර්මාභිසංස්කාර සඞ්ඛ්‍යාත පරිඛා ඇතියහ, බිඳහළ තෘෂ්ණා සඞ්ඛ්‍යාත එෂිකා ඇතියහ, බිඳලූ ඔරම්භාගියසංයොජන සඞ්ඛ්‍යාත අගුළු ඇත්තාහ, කෙලෙස් රහිතයහ, හෙළූ මානධ්වජ ඇතියහ, පතිත ස්කන්ධභාරාදි භාර ඇතියහ, සර්වක්ලෙශයන් කෙරෙන් විසංයුක්තයහ, මොනොවට දිනූ ක්ලෙශවිජය ඇතියහ. ඔහු විසින් දුඃඛය පරිඥාත යැ, සමුදය ප්‍රහීණ යැ, නිරොධය සාක්‍ෂාත්කෘත යැ, මාර්ගය භාවිත යැ, අභිඥෙයධර්ම අභිඥාත යැ, පරිඥෙයධර්ම පරිඥාත යැ, ප්‍රහාතව්‍යධර්ම ප්‍රහීණ යැ, භාවිතව්‍යධර්ම භාවිත යැ, සාක්‍ෂාත්කර්තව්‍යධර්ම සාක්‍ෂාත්කෘත යැ. සමයවිමුක්ත ඒ රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසමයවිමුත්තො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං. පරිහායති අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

100. ස. පු: අසමයවිමුත්තස්ස අරහතො• රාගො පහීනො, න පරිහායති අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමයවිමුත්තස්ස අරහතො රාගො පහීනො, න පරිහායති සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

101. ස. පු: අසමයවිමුත්තස්ස අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං, න පරිහායති අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමයවිමුත්තස්ස අරහතො අනොත්තප්පං පහීනං, න පරිහායති සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

102. ස. පු: අසමයවිමුත්තස්ස අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, න පරිහායති අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමයවිමුත්තස්ස අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, න පරිහායති සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

103. ස. පු: අසමයවිමුත්තස්ස අරහතො දොසප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, න පරිහායති අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසමයවිමුක්ත රහත්හු විතරාගයහ, විතදෙසයහ, විතමොහයහ ... සාක්‍ෂාත්කතිව්‍යධර්මී සාක්‍ෂාත්කෘත යෑ. අසමයවිමුක්ත වූ ඒ රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

100. ස. පු: අසමයවිමුක්ත රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යෑ, අසමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සමයවිමුක්ත රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ ය, සමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

101. ස. පු: අසමයවිමුක්ත රහත්හට ද්වෙෂය ප්‍රහීණ යෑ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යෑ. අසමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සමයවිමුක්ත රහත්හට අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යෑ, සමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

102. ස. පු: අසමයවිමුක්ත රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණයට මාර්ගීය භාවිත වෙයි ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වෙති. අසමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සමයවිමුක්ත රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණයට මාර්ගීය භාවිත වෙයි ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වෙති. සමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

103. ස: පු: අසමයවිමුක්ත රහත්හු විසින් ද්වෙෂප්‍රහාණයට මාර්ගීය භාවිත වෙයි ... අනපත්‍රපා ප්‍රහාණයට මාර්ගීය භාවිත වෙයි ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වෙති. අසමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ යෑ.

ස. අනු: සමයවිමුත්තස්ස අරහතො අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, න පරිහායති සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

104. ස. පු: අසමයවිමුත්තො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, න පරිහායති අසමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමයවිමුත්තො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, න පරිහායති සමයවිමුත්තො අරහා අරහත්තාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

105. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: **සාරිපුත්තො** ථෙරො පරිහායිත්ථ අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: **මොග්ගල්ලානො** ථෙරො -පෙ- **මහාකස්සපො** ථෙරො -පෙ- **මහාකච්චායනො** ථෙරො -පෙ- **මහාකොට්ඨිතො** ථෙරො -පෙ- **මහාපන්ථකො** ථෙරො පරිහායිත්ථ අරහත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සාරිපුත්තො ථෙරො න පරිහායිත්ථ අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සාරිපුත්තො ථෙරො න පරිහායිත්ථ අරහත්තා,

අනු පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "පරිහායති අරහා අරහත්තා"ති.

ස. අනු: මහාමොග්ගල්ලානො ථෙරො -පෙ- මහාකස්සපො ථෙරො -පෙ- මහාකච්චායනො ථෙරො -පෙ- මහාකොට්ඨිතො ථෙරො -පෙ- මහාපන්ථකො ථෙරො න පරිහායිත්ථ අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමයවිමුක්ත රහත්හු විසින් අනපත්‍රපා ප්‍රහාණයට මාර්ගය භාවිත වෙයි ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වෙති. සමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

104. ස. පු: අසමයවිමුක්ත රහත්හු වීතරාගයහ, වීතදේ‍වෂයහ, වීතමොහයහ .. සාක්ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්ෂාත්කෘත යැ. අසමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමයවිමුක්ත රහත්හු වීතරාගයහ, වීතද්වෙෂයහ, වීතමොහයහ ... සාක්ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්ෂාත්කෘත යැ. සමයවිමුක්ත රහත්හු රහත් බැවින් නො පිරිහෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

105. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: **සැරියුත්** තෙරණුවෝ රහත් බැවින් පිරිහුන්හු ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: **මුගලන්** තෙරණුවෝ .. **මහසුප්** තෙරණුවෝ ... **මහකසයින්** තෙරණුවෝ... **මහාකොට්ඨිත** තෙරණුවෝ ... **මහාපන්ථක** තෙරණුවෝ රහත් බැවින් පිරිහුණු සේක් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: සැරියුත් තෙරණුවෝ රහත් බැවින් නො පිරිහුණු සේක් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඵ: එබැවින් සැරියුත් තෙරණුවෝ රහත් බැවින් නො පිරිහුණහ.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, “රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති” නො කියැයුතු මැ යැ.

ස. අනු: මහමුගලන් තෙරණුවෝ ... මහසුප් තෙරණුවෝ ... මහකසයින් තෙරණුවෝ ... මහාකොට්ඨිත තෙරණුවෝ ... මහාපන්ථක තෙරණුවෝ රහත් බැවින් නො පිරිහුණු සේක් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ථ: භඤ්චි මහාපන්ථකො ථෙරො න පරිහායිත්ථ අරහත්තා.

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "පරිහායති අරහා අරහත්තා"ති.

අරියපුග්ගලසංසන්දනා.

106. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"උච්චාවචා[1] හි පටිපදා[2]
සමණෙන පකාසිතා,
න පාරං දිගුණං[3] යන්ති
නයිදං එකගුණං මුතන්ති"[a]

අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති

107. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ජීනාසස ඡෙදියන්ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අත්ථි ජීනාසස ඡෙදියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"විතතණ්හා අනාදානො
කිච්චං යස්ස න විජ්ජති,
ජීනාසස ඡෙදියං නත්ථි
ඔඝපාසො සමූහතො"ති.

අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං 'අත්ථි ජීනාසස ඡෙදියන්ති.'

---

1 උච්චං - සිමු
2. පටිපාදා - කණ්ටි.
3 දුගුණං - පු
a. සුත්තනිපාත - නාලකසුත්ත

අනු. ඨ: එබැවින් මහාපන්ථක තෙරණුවෝ රහත් බැවින් නො පිරිහුණහ.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, "රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති" නො කියයුතු මැ යි.

ආයස්මීපුද්ගලසංසන්දනා යි.

106. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භගවත්හු විසින් වදාරන ලද මැ නො?

"බුද්ධශ්‍රමණයන් වහන්සේ විසින් උත්තමහීනභෙද වශයෙන් උච්චාවච ප්‍රතිපදාවෝ ප්‍රකාශිතයහ. නිර්වාණපාරයට ද්විගුණ කොට නො යෙති. (එක් මඟින් දෙවරක් නො යෙති.) මේ පාරය එකගුණ කොට සඞ්ගීංගී යයි ද නො දන්නා ලදී. (ක්ලෙශප්‍රහාණ මාර්ග සතරක් ඇති හෙයින් එකමාර්ගයෙන් මැ ස ක්ලෙශප්‍රහාණය නො වන හෙයිනි. අර්හත්වය සිද්ධවන්නේ එක් මාර්ගයකිනි)"යි වදාළ සූත්‍රාන්ත යෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. නිග: එයින් 'රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති'යි නො කියයුතු මැ යැ.

107. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සුත් කෙලෙස්වට පිළිබඳ නැවැත සිඳියැයුතු කිසිත් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: සුත් කෙලෙස්වට පිළිබඳ නැවැත සිඳියැයුතු කිසිත් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (පුන පුළුවුස්නා ලද්දු වැ මෘද්වින්ද්‍රිය පුද්ගලයා සඳහා පිළින කෙරෙයි.)

ස. අනු: භගවත්හු විසින් වදාරන ලද මැ නො?

"යම් රහතක්හට (කළ කරණී ඇතියෙන්) සතර මඟ කිස නැද්ද, එහෙයින් තෘෂ්ණා නැතියේ වේ ද, කෙලෙස් විසින් ආදාන (ගැනුම) නැතියේ වේ ද, ක්ලෙශෞඝ හා ක්ලෙශපාශ සමූහත වේ ද, එබැවින් සුත් කෙලෙස්වට පිළිබඳ නැවැත සිඳියැයුතු කිසිත් ඔහුට නැති"යි වදාළ සූත්‍රාන්ත යෙක් ඇත් මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එයින් සුත් කෙලෙස්වට පිළිබඳ නැවත සිඳියැ-යුතු කිසිත් ඇතියි නො කියැයුතු මැ යැ.

108. ස. පු:	පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අත්ථි කතස්ස පතිචයො'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. පු:	අත්ථි කතස්ස පතිචයො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	නනු වුත්තං භගවතා:

"තස්ස සම්මා විමුත්තස්ස
සන්තචිත්තස්ස භික්ඛුනො,
කතස්ස පතිචයො[1] නත්ථි
කරණීයං න විජ්ජති"

සෙලො යථා එකඝනො
වාතෙන න සමීරති,
එවං රූපා රසා සද්දා
ගන්ධා ඵස්සා ච කෙවලා

ඉට්ඨා ධම්මා අනිට්ඨා ච
නප්පවෙධන්ති තාදිනො,
ඨිතං චිත්තං විප්පමුත්තං
වයං චස්සා'නු පස්සතී"ති[a]

අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. නිග:	තෙන හි න වත්තබ්බං අත්ථි කතස්ස පතිචයො'ති
109. ප පු:	න. වත්තබ්බං පරිහායති 'අරහා අරහත්තා'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	නනු වුත්තං භගවතා: "පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සමයවිමුත්තස්ස භික්ඛුනො පරිහානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ පඤ්ච: කම්මාරාමතා භස්සාරාමතා නිද්දාරාමතා සඞ්ගණිකාරාමතා යථා විමුත්තං චිත්තං න පච්චවෙක්ඛති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මා සමයවිමුත්තස්ස භික්ඛුනො පරිහානාය සංවත්තන්තී"ති[b] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. නිග:	තෙන හි පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

1. පටිචයො - ප.
a. අඞ්ගුත්තර - ඡක්ක - මහාවග්ග.
b. අඞ්ගුත්තර - පඤ්චක - තිකණ්ඩකීවග්ග.

108. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. ප: එසේ යැ.

ස. අනු: කල හෙවත් භාවිත මාර්ගීයාගේ නැවැත ප්‍රතිචය-භාවනායෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: භාවිත මාර්ගීයා ගේ නැවැත භවනායෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: භගවත්හු විසින් වදාරන ලද මැ නු?

සම්‍යක් විමුක්ත වූ ශාන්ත වූ සිත්ඇති ඒ අර්හත් මහණහට භාවිත මාර්ගීයාගේ නැවැත භාවනායෙක් නැත. එයින් කරණී නැත.

යම්සේ ඒකඝන ශෛලපර්වතයෙක් වයින් නො සැලේ ද, එසේ ඉෂ්ට වූ ත් අනිෂ්ට වූ ත් රූප රස ශබ්ද ගන්ධ ස්පර්ශ යන හැම අරමුණුහු ද ධර්මා-ලම්බනයෝ ද උහු නො සලත්. ඒ තාදීහුගේ චිත්තය ස්ථිත වෙයි. විප්‍රමුක්ත වෙයි. ව්‍යය ද නුවණින් දක්නේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් මැ නො?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. නිග: එයින් භාවිතමාර්ගීයාගේ නැවැත භාවනායෙක් ඇතැ යි නො කියැයුතු මැ යැ.

109. ප. පු: රහත්හු 'රහත් බැවින් පිරිහෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටි: එසේ යැ.

ප. අනු: භගවත්හු විසින් තෙල වදාරන ලද මැ නො?

"මහණෙනි, සමයවිමුක්ත මහණහුගේ පරිහාණි පිණිස මේ දහම්හු පස්දෙනෙක් ඇත. කවර පස්දෙනෙක යත්: කම්මාරාමතා යැ, භස්සාරාම-තා යැ, නිද්දාරාමතා යැ, සඞ්ගණිකාරාමතා යැ, යථාවිමුක්තචිත්තය ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා නො කරන්නේ යැ යි. මහණෙනි, සමයවිමුක්ත මහණහුගේ පරිහාණි පිණිස මේ දහම්හු පස්දෙනෙක් ඇති"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එයින් රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් මැ යැ.

110. ස. පු: අත්ථි අරහතො කම්මාරාමතා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අත්ථි අරහතො කම්මාරමතා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො රාගො කාමරාගො කාමරාග-පරියුට්ඨානං කාමරාගසංයොජනං කාමොඝෙ[1] කාමයොගො කාමච්ඡන්දනීවරණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අත්ථි අරහතො භස්සාරාමතා, අත්ථි අරහතො නිද්දාරාමතා, අත්ථි අරහතො සඞ්ගණිකාරාම-තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

111. ස. පු: අත්ථි අරහතො සඞ්ගණිකාරාමතා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො රාගො කාමරාගො කාමරාග-පරියුට්ඨානං කාමරාගසංයොජනං කාමොඝො කාමයොගො කාමච්ඡන්දනීවරණන්ති·

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

112. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා අරහත්තා පරිහායමානො කිං පරියුට්ඨිතො පරිහායතී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: රාගපරියුට්ඨිතො පරිහායතී'ති.

ස. අනු: පරියුට්ඨානං කිං පටිච්ච උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: අනුසයං පටිච්ච උප්පජ්ජතී'ති.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො අනුසයා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

110. ස. පු: රහත්හට කම්මාරාමතා ඇද්ද? (පරවාදියා අල සූත්‍රයෙහි එන පඤ්චධර්මයෝ අප්‍රාප්ත පරිහාණිය පිණිසත් ලෞකිකසමාපත්ති පරිහාණිය පිණිසත් වැටෙති. ඒ වනාහි ප්‍රාප්ත අර්හත් ඵලයාගේ පරිහාණිය පිණිස යයි සලකයි. එයින් තෙල ප්‍රශ්නය නඟයි.)

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ .. (අසමයවිමුක්තයා සඳහා ප්‍රතික්ෂෙප යි.)

ස. පු: රහත්හට කම්මාරාමතා ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (සමයවිමුක්තයා සඳහා පිළිත යි.)

ස. අනු: රහත්හට රාගයෙක් කාමරාගයෙක් කාමරාග-පර්‍යවුට්ඨානයෙක් කාමරාගසංයොජනයෙක් කාමෞඝයෙක් කාමයොගයෙක් කාමච්ඡන්ද-නීවරණයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රහත්හට භස්සාරාමතා ඇද්ද? රහත්හට නිද්ද-රාමතා ඇද්ද? රහත්හට සඞ්ගණිකාරාමතා ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

111. ස. පු: රහත්හට සඞ්ගණිකාරාමතා ඇද්ද ?.

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. රහත්හට රාගයෙක් කාමරාගයෙක් කාම-රාගපර්‍යවුට්ඨානයෙක් කාමරාගසංයොජනයෙක් කාමෞඝයෙක් කාමයොගයෙක් කාමච්ඡන්දනී-වරණයෙක් ඇද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

112. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙන්නාහු කිමෙකින් පර්‍යවුට්ඨිත වැ පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: රාගපර්‍යවුට්ඨිත වැ පිරිහෙත්.

ස. අනු: පර්‍යවුට්ඨානය කුමක් නිසා උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: අනුශය නිසා උපදනේ වෙයි.

ස. අනු: රහත්හට අනුශය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අත්ථි අරහතො අනුසයා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො කාමරාගානුසයො පටිඝානුසයො මානානුසයො දිට්ඨානුසයො විචිකිච්ඡානුසයො භවරාගානුසයො අවිජ්ජානුසයොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අරහා අරහත්තා පරිහායමානො කිං පරියුට්ඨිතො පරිහායතීති.

ප. පටික්ඛෙපො: දොසපරියුට්ඨිතො පරිහායති -පෙ- මොහපරියුට්ඨිතො පරිහායතී'ති.

ස. අනු: පරියුට්ඨානං කිං පටිච්ච උප්පජ්ජතී'ති'

ප. පටික්ඛෙපො: අනුසයං පටිච්ච උප්පජ්ජතී'ති.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො අනුසයා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අත්ථි අරහතො අනුසයා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො කාමරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

113. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො අරහත්තා පරිහායමානස්ස කිං උපචයං ගච්ඡතී'ති, රාගො උපචයං ගච්ඡතී'ති, සක්කායදිට්ඨි උපචයං ගච්ඡතී'ති, විචිකිච්ඡා උපචයං ගච්ඡතී'ති, සීලබ්බතපරාමාසො උපචයං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: දොසො උපචයං ගච්ඡතී'ති -පෙ- මොහො උපචයං ගච්ඡතී'ති, සක්කායදිට්ඨි උපචයං ගච්ඡතී'ති, විචිකිච්ඡා උපචයං ගච්ඡතී'ති, සීලබ්බතපරාමාසො උපචයං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

114. ස. පු: පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා ආචිනතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: රහත්හට අනුශය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (තික්ඛින්ද්‍රිය මුදින්ද්‍රිය විසින් පිළිකෙව් හා පිළිත යි.)

ස. අනු: රහත්හට කාමරාගානුසය පටිඝානුසය මානානුසය දිට්ඨානුසය විචිකිච්ඡානුසය භවරාගානුසය අවිජ්ජානුසය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙන්නාහු කිමෙකින් පයුට්ඨිත ව පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: ද්වේෂපයුට්ඨිත වැ පිරිහෙත් ... මෝහපයුට්ඨිත වැ පිරිහෙත්.

ස. අනු: පයුට්ඨානය කුමක් නිසා උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: අනුශය නිසා උපදනේ වෙයි.

ස. අනු: රහත්හට අනුශය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රහත්හට අනුශය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට කාමරාගානුශය ... අවිද්‍යානුශය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

113. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් බැවින් පිරිහි යන රහත්හට කිමෙක් නම් උපචයට යේ ද? රාගය උපචයට යේ ද? සක්කායදිට්ඨි උපචයට යේ ද? විචිකිච්ඡා උපචයට යේද? සීලබ්බතපරාමාස උපචයට යේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: ද්වේෂය උපචයට යේ ද? ... මෝහය උපචයට යේ ද? සක්කායදිට්ඨි උපචයට යේ ද? විචිකිච්ඡා උපචයට යේ ද? සීලබ්බතපරාමාස උපචයට යේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

114. ස. පු: රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු (කුශලාකුශල විපාක) රැස් කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: අරහා අපචිනතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අරහා පජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අරහා උපාදියතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අරහා විසිනෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අරහා උස්සිනෙතී'ති.

පු. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අරහා විධූපෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

115. ස. අනු: නනු අරහා නෙවාචිනති න අපචිනති අපචිනිත්වා ඨිතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු ඨ: හඤ්චි අරහා නෙවාචිනති න අපචිනති අපචිනිත්වා ඨිතො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

116. ස. අනු: නනු අරහා නෙව පජහති න උපාදියති පජහිත්වා ඨිතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා නෙව පජහති න උපාදියති පජහිත්වා ඨිතො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

ස. අනු: රහත්හු (ඵලයෙහි සිටි වන බැවින් විපාක) නෙරත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රහත්හු කෙලශයන් හැරපියත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රහත්හු (තෘෂණාදීන්) ගනිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රහත්හු (තෘෂණා සංසීවන වශයෙන්) බැඳෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රහත්හු (මාන වශයෙන්) හුවාගනිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රහත්හු (කෙලශාගනිය) නිවාපියත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

115. ස. අනු: රහත්හු (කුශලාකුශලයන් ප්‍රහීණ බැවින් උන්ගේ විපාක) වළඳ නො කරන්නාහු, (ඵලයෙහි සිටි වන බැවින්) නො නස්නාහු (ප්‍රතිප්‍රශ්‍රබ්ධිප්‍රහාණයෙහි සිටි වන බැවින් කෙලෙස නසා සිටියාහු නො වේ ද?

ප. පටිසඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු: ඨ: එසේ වන බැවින් රහත්හු (කුශලාකුශලයන් ප්‍රහීණ බැවින් උන්ගේ විපාක) වළඳ නො කරන්නාහු, (ඵලයෙහි සිටි වන බැවින් නො නස්නාහුදු, (ප්‍රති-ප්‍රශ්‍රබ්ධිප්‍රහාණයෙහි සිටි වන බැවින්) කෙලෙස් නසා සිටියාහු වෙති.

අනු: පා: භවත, 'රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති'යි නො කියයුතු මැ යැ.

116. ස. අනු: රහත්හු (ප්‍රහාතව්‍යාභාවයෙන් කෙලශයන්) නො හරනාහු, (තෘෂණා මාන දෘෂ්ටීන් ගෘහීතව්‍යාභාව-යෙන්) නො ගන්නාහු, හැරපියා සිටියාහු නොවේ ද?

ප. පටිසඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් රහත්හු නො හරනාහු නො ගන්නාහු හැරපියා සිටියාහු වෙති.

අනු. පා: භවත, 'රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති' නො කියයුතු මැ යැ.

117. ස. අනු: නනු අරහා නෙව විසිනෙති න උස්සිනෙති විසිනිත්වා ඨිතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා නෙව විසිනෙති, න උස්සිනෙති, විසිනිත්වා ඨිතො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

118. ස. අනු: නනු අරහා නෙව විධූපෙති, න සන්ධූපෙති, විධූපෙත්වා ඨිතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා නෙව විධූපෙති න සන්ධූපෙති විධූපෙත්වා ඨිතො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරිහායති අරහා අරහත්තා'ති.

පරිහානිකථා නිට්ඨිතා.

117. ස. අනු: රහත්හු **තෘෂ්ණා** විසින් නො ගිවන්නාහු, මාන විසින් නො හුවන්නාහු, විසිවන කොට සිටියාහු නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් රහත්හු නො ගිවන්නාහු නො හුවන්නාහු විසිවන කොට සිටියාහු වෙති.

අනු. පා: භවත, 'රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති'සි නො කියැයුතු මැ යැ.

118. ස. අනු: රහත්හු කෙලෙස් ගිනි නො නිවන්නාහු, කෙලෙස් ගිනි නො දල්වන්නාහු, කෙලෙස් ගිනි නිවාපියා සිටියාහු නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් රහත්හු නො නිවන්නාහු, නො දල්වන්නාහු, නිවාපියා සිටියාහු වෙති.

අනු. ඨ: භවත, රහත්හු රහත් බැවින් පිරිහෙති' නො කියැයුතු මැ යැ.

පරිහානිකථා නිමි.

1. 3.

බ්‍රහ්මචරියකථා

1\. ස. පු: නත්ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බෙ දෙවා ජළා එළමූගා අවිඤ්ඤූ හත්ථසංවාචිකා න පටිබලා සුභාසිතදුබ්භාසිතානං අත්ථමඤ්ඤාතුං, සබ්බෙ දෙවා න බුද්ධෙ පසන්නා න ධම්මෙ පසන්නා න සඞ්ඝෙ පසන්නා, න බුද්ධං භගවන්තං පයිරුපාසන්ති, න බුද්ධං භගවන්තං පඤ්හං පුච්ඡන්ති, න බුද්ධෙන භගවතා පඤ්හෙ විස්සජ්ජිතෙ අත්තමනා, සබ්බෙ දෙවා කම්මාවරණෙන සමන්නාගතා කිලෙසාවරණෙන සමන්නාගතා විපාකාවරණෙන සමන්නාගතා අස්සද්ධා අච්ඡන්දිකා දුප්පඤ්ඤා අභබ්බා නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මත්තං, සබ්බෙ දෙවා මාතුඝාතකා පිතුඝාතකා අරහන්තඝාතකා රුහිරුප්පාදකා සඞ්ඝභෙදකා, සබ්බෙ දෙවා පාණාතිපාතිනො අදින්නාදායිනො කාමෙසු මිච්ඡාචාරිනො මුසාවාදිනො පිසුනාවාචා ඵරුසාවාචා සම්ඵප්පලාපිනො අභිජ්ඣාලුනො බ්‍යාපන්නචිත්තා මිච්ඡාදිට්ඨිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. 3.

බ්‍රහ්මචරියකථා

[මාර්ගභාවනා යෑ ප්‍රව්‍රජ්‍යා යෑ යි බ්‍රහ්මචය්‍ය්‍යාවාසයෝ දෙදෙනෙකි. එහි ප්‍රව්‍රජ්‍යාව දෙවියන් කෙරෙහි නැත. මාර්ගභාවනාව අසංඥසත්ත්ව යන් තබා සෙසු දෙවියන් කෙරෙහි ප්‍රතිෂෙධ නො වෙයි. එතෙකුදු වුව සම්මිතිය නිකායවාසිහු පරනිර්මිතවශවර්ති දෙවියන් පටන් මතු මතු දෙවියන් කෙරෙහි මාර්ගභාවනා බ්‍රහ්මචය්‍ය්‍යාවාසය කැමැති නො වෙති. උන්ගේ වාදය බිඳුනට බ්‍රහ්මචය්‍ය්‍යාකථා එයි.]

1. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මචය්‍ය්‍යාවාස නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: හැම දෙවියෝ ජඩ වෙත් ද? එඩතොලු වෙත් ද? අවිඥ වෙත් ද? හස්තමුද්‍රායෙන් බණනාහු වෙත් ද? සුභාෂිතදුර්භාෂිතයන්ගේ අර්ථ දන්නට ප්‍රතිබල නො වෙත් ද? හැම දෙවියෝ බුදුන් කෙරෙහි අප්‍රසන්න වෙත් ද? ධර්මය කෙරෙහි අප්‍රසන්න වෙත් ද? සඞ්ඝයා කෙරෙහි අප්‍රසන්න වෙත් ද? භාග්‍යවත් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ පය්‍ය්‍යුපාසනා නො කෙරෙත් ද? භාග්‍යවත් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ අතින් පැන නො පුළුවුසිත් ද? භාග්‍යවත් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින් පැන විසඳූ කල සිතමත් නො වෙත් ද? හැම දෙවියෝ කර්මාවරණයෙන් සමන්‍වාගත වෙත් ද? ක්ලේශාවරණයෙන් සමන්‍වාගත වෙත් ද? විපාකාවරණයෙන් සමන්‍වාගත වෙත් ද? අශ්‍රද්ධ වෙත් ද? අච්ඡන්දික වෙත් ද? දුෂ්ප්‍රාඥ වෙත් ද? කුශලධර්මයෙහි සම්‍යක්ත්ව සඞ්ඛ්‍යාත මාර්ගනියාමයට බැසගන්නට අභව්‍ය වෙත් ද? හැම දෙවියෝ මාතෘඝාතක පිතෘඝාතක අර්හත්ඝාතක රුධිරොත්පාදක සඞ්ඝ භෙදක වෙත් ද? හැම දෙවියෝ පණිවා කරන්නාහු අයිනාදන් ගන්නාහු කාමයෙහි මිසහසර ඇතියාහු මුසවා බණන්නාහු පෙහෙසුන් වචන ඇතියාහු පරොස්බස් ඇතියාහු පලප් බණන්නාහු ලොබ බිහිලු වූවාහු ව්‍යාපන්නසිත් ඇතියාහු මිසදිටු ඇතියාහු වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: නනු අත්ථි දෙවා අජළා අනෙළමූගා විඤ්ඤූ න හත්ථසංවාචිකා පටිබලා සුභාසිතදුබ්භාසිතානං අත්ථමඤ්ඤාතුං, අත්ථි දෙවා බුද්ධෙ පසන්නා ධම්මෙ පසන්නා සඞ්ඝෙ පසන්නා, බුද්ධං භගවන්තං පයිරුපාසන්ති, බුද්ධං භගවන්තං පඤ්හං පුච්ඡන්ති, බුද්ධෙන භගවතා පඤ්හෙ විස්සජ්ජිතෙ අත්තමනා හොන්ති, අත්ථි දෙවා න කම්මාවරණෙන සමන්නාගතා, න කිලෙසාවරණෙන සමන්නාගතා, න විපාකාවරණෙන සමන්නාගතා, සද්ධා ඡන්දිකා පඤ්ඤවන්තො භබ්බා නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මත්තං, අත්ථි දෙවා න මාතුඝාතකා න පිතුඝාතකා න අරහන්තඝාතකා න රුහිරුප්පාදකා න සඞ්ඝභෙදකා. අත්ථි දෙවා න පාණාතිපාතිනො න අදින්නාදායිනො න කාමෙසු මිච්ඡාචාරිනො න මුසාවාදිනො න පිසුනාවාචා න ඵරුසාවාචා න සම්ඵප්පලාපිනො න අභිජ්ඣාලුනො න ව්‍යාපන්නචිත්තා සම්මාදිට්ඨිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඡ: හඤ්චි අත්ථි දෙවා අජළා අනෙළමූගා විඤ්ඤූ න හත්ථසංවාචිකා පටිබලා සුභාසිතදුබ්භාසිතානං අත්ථමඤ්ඤාතුං -පෙ- අත්ථි දෙවා බුද්ධෙ පසන්නා -පෙ- සම්මාදිට්ඨිකා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "නත්ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො"ති.

2. ප. පු: අත්ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අත්ථි තත්ථ පබ්බජ්ජා මුණ්ඩියං කාසාවධාරණා පත්තධාරණා. දෙවෙසු සම්මාසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති, පච්චෙකසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති, සාවකයුගං උප්පජ්ජතී'ති

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: දෙවෙසු පබ්බජ්ජා නත්ථී'ති නත්ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ජඩ නො වූ වහතොලු නො වූ විඥ වූ හස්තමුද්‍රායෙන් නො බණන්නා වූ සුභාෂිතදුර්භාෂිතයන්ගේ අර්ථ දන්නට ප්‍රතිබල වූ දෙවියෝ ඇත්තාහු නො වේ ද? බුදුරුවන්හි පසන්, ධම්රුවන්හි පසන්, සඟුරුවන්හි පසන්, භගවත් සම්බුද්ධයන් පර්‍ය්‍යුපාසනා කරන, භගවත් සම්බුද්ධයන් පැන පුළුවුස්නා, භගවත් සම්බුද්ධයන් විසින් පැන විසඳූ කල සතුටු වන දෙවියෝ ඇත්තාහු නො වේ ද? කර්මාවරණයෙන් සමන්වාගත නො වූ ක්ලේශාවරණයෙන් සමන්වාගත නො වූ විපාකාවරණයෙන් සමන්වාගත නො වූ සැදැහැ ඇති, කුසලච්ඡන්ද ඇති, ප්‍රඥා ඇති, කුශලධර්මයෙහි සම්‍යක්ත්ව සඞ්ඛ්‍යාත මාර්ගනියාමධර්මයට බැසගන්නට භව්‍ය වූ දෙවියෝ ඇත්තාහු නො වේ ද? මාතෘඝාතක නො වූ, පිතෘඝාතක නො වූ, අර්හත්ඝාතක නො වූ, රුධිරොත්පාදක නො වූ, සඞ්ඝභෙදක නො වූ, දෙවියෝ ඇත්තාහු නො වේ ද? පණිවා නො කරන, අයිනාදන් නො ගන්නා, කාමයෙහි මිසහසර නැති, මුසවා නො බණන, පිසුනුබස් නැති, පරොස්බස් නැති, පලප් නො බණන, ලොබ බිහිලි නො වූ ව්‍යාපන්නසිත් නැති දෙවියෝ ඇත්තාහු නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: එ බැවින් ජඩ නො වූ වහතොලු නො වූ නුවණැති, හස්තමුද්‍රායෙන් නො බණන, සුභාෂිතදුර්භාෂිතයන්ගේ අර්ථ දන්නට ප්‍රතිබල වූ ... දෙවියෝ ඇත. බුදුරුවන්හි පහන් ... සම්දිටු ඇති දෙවියෝ ඇත.

අනු. පා: භවත, දෙවියන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස නැති'යි නො කියැයුතු මැ යැ ...

2. ප. පු: දෙවියන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස ඇත් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: එහි පැවිද්ද, හිසමුඬු කිරීම, කහවත් ධැරීම්, පාත්‍ර ධැරීම් ඇත් ද? දෙවියන් කෙරෙහි සම්‍යක් සම්බුද්ධයෝ උපදනාහු වෙත් ද? පසේබුදුහු උපදනාහු වෙත් ද? ශ්‍රාවකයුග්ම උපදනේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි පැවිද්ද නැති'යි යන හේතුයෙන් දෙවියන් කෙරෙහි' බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස නැත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යත්ථ අත්ථි පබ්බජ්ජා තත්ථේව බ්‍රහ්මචරියවාසො, යත්ථ නත්ථි පබ්බජ්ජා නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරිය-වාසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: යත්ථ අත්ථි පබ්බජ්ජා තත්ථේව බ්‍රහ්මචරිය-වාසො, යත්ථ නත්ථි පබ්බජ්ජා නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යො පබ්බජති[1] තස්සේව බ්‍රහ්මචරියවාසො, යො න පබ්බජති නත්ථි තස්ස බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: 'දෙවෙසු මුණ්ඩියං නත්ථී'ති නත්ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යත්ථ අත්ථි මුණ්ඩියං තත්ථේ'ව බ්‍රහ්මචරියවාසො, යත්ථ නත්ථි මුණ්ඩියං නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරිය-වාසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: යත්ථ අත්ථි මුණ්ඩියං තත්ථේ'ව බ්‍රහ්මචරියවාසො, යත්ථ නත්ථි මුණ්ඩියං නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරිය-වාසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යො මුණ්ඩො හොති තස්සේ'ව බ්‍රහ්මචරියවාසො, යො මුණ්ඩො න හොති නත්ථි තස්ස බ්‍රහ්මචරිය-වාසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: "දෙවෙසු කසාවධාරණා නත්ථී'ති" නත්ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යත්ථ අත්ථි කාසාවධාරණා තත්ථේව බ්‍රහ්මචරිය-වාසො, යත්ථ නත්ථි කාසාවධාරණා නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. පබ්බජ්ජති - සීමු, PTS, සසා.

ස. අනු: යම් තැනෙක පැවිද්ද ඇත් ද එහි මැ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස වේ ද? යම් තැනෙක පැවිද්ද නැත් ද එහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස නැද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: යම් තැනෙක පැවිද්ද ඇද්ද එහි මැ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස වේ ද? යම් තැනෙක පැවිද්ද නැත් ද එහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස නැද් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (පසල්වැස්සන් හා අසංඥසත්ත්වයන් සඳහා ප්‍රතිඥා යි.)

ස. අනු: යමෙක් පැවිදි වේ නම් ඔහුට මැ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස වේ ද? යමෙක් පැවිදි නො වේ නම් ඔහුට බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස නැද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි හිස මුඩු කිරීම් නැතියි යන හේතුයෙන් දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් තැනෙක හිස මුඩු කිරීම ඇත් නම් එහි මැ බඹසරවස් ඇද්ද? යම් තැනෙක හිස මුඩු කිරීම නැත් නම් එහි බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: යම් තැනෙක හිස මුඩු කිරීම ඇති නම් එහි මැ බඹසරවස් ඇද්ද? යම් තැනෙක හිස මුඩු කිරීම නැති නම් එහි බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යමෙක් මුණ්ඩ වේ නම් ඔහුට මැ බඹසරවස් වේ ද? යමෙක් මුණ්ඩ නො වේ නම් ඔහුට බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි කසාවත් බැඳීම නැතියි යන හෙතුවින් දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් තැනෙක කහවත් බැඳීම ඇති නම් එහි මැ බඹසරවස් වේ ද? යම් තැනෙක කහවත් බැඳීම නැති නම් එහි බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

ස. අනු: යත්ථ අත්ථි කාසාවධාරණා තත්ථේ'ව බ්‍රහ්මචරිය-වාසො, යත්ථ නත්ථි කාසාවධාරණා නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරිය වාසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යො කාසාවං ධාරෙති තස්සෙව බ්‍රහ්මචරියවාසො, යො කාසාවං න ධාරෙති නත්ථි තස්ස බ්‍රහ්මචරිය-වාසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6\. ස. පු: 'දෙවෙසු පත්තධාරණා නත්ථී'ති නත්ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යත්ථ අත්ථි පත්තධාරණා තත්ථේ'ව බ්‍රහ්මචරිය-වාසො, යත්ථ නත්ථි පත්තධාරණා නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යො පත්තං ධාරෙති තස්සෙ'ව බ්‍රහ්මචරියවාසො, යො පත්තං න ධාරෙති නත්ථි තස්ස බ්‍රහ්මචරිය-වාසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7\. ස. පු: දෙවෙසු සම්මාසම්බුද්ධා නුප්පජ්ජන්තී'ති නත්ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යත්ථ සම්මාසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති තත්ථේ'ව බ්‍රහ්ම-චරියවාසො, යත්ථ සම්මාසම්බුද්ධා නුප්පජ්ජන්ති නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: යත්ථ සම්මාසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති තත්ථේ'ව බ්‍රහ්ම-චරියවාසො, යත්ථ සම්මාසම්බුද්ධා නුප්පජ්ජන්ති නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලුම්බිනියා භගවා ජාතො, බොධියා මූලෙ අභි සම්බුද්ධො, බාරාණසියා භගවතා ධම්මචක්කං පවත්තිතං, තත්ථේ'ව බ්‍රහ්මචරියවාසො, නත්ථඤ්ඤත්‍ර බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: යම් තැනෙක කහවත් ධැරීම ඇති නම් එහි මැ බඹසරවස් වේ ද? යම් තැනෙක කහවත් ධැරීම නැති නම් එහි බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙපය: එසේ යැ.

ස. අනු: යමෙක් කහවත් ධරා නම් ඔහුට මැ බඹසරවස් වේ ද? යමෙක් කහවත් නො ධරා නම් ඔහුට බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු: 'දෙවියන් කෙරෙහි පාත්‍ර ධැරීම් නැති'යි යන හෙතුවින් දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙපය: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් තැනෙක පාත්‍ර ධැරීම ඇති නම් එහි මැ බඹසරවස් වේ ද? යම් තැනෙක පාත්‍ර ධැරීම නැති නම් එහි බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙපය: එසේ යැ.

ස. අනු: යමෙක් පාත්‍රධරා නම් ඔහුට මැ බඹසරස් වේ ද? යමෙක් පාත්‍ර නො ධරා නම් ඔහුට බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: 'දෙවියන් කෙරෙහි සම්‍යක්සම්බුද්ධයෝ නූපදිති'යි යන හෙතුයෙන් දෙවියන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස නැද් ද?

ප. පටික්ඛෙපය: එසේ යැ

ස. අනු: යම් තැනෙක සම්‍යක්සම්බුද්ධයෝ උපදිත් ද, එහි මැ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස ඇද් ද? යම් තැනෙක සම්‍යක් සම්බුද්ධයෝ නූපදිත් ද, එහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: යම් තැනෙක සම්‍යක් සම්බුද්ධයෝ උපදිත් ද, එහි මැ බ්‍රමහචර්‍ය්‍යාවාස වේ ද? යම් තැනෙක සම්‍යක් සම්බුද්ධයෝ නූපදිත් ද, එහි බ්‍රහමචර්‍ය්‍යාවාස නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙපය. එසේ යැ.

ස. අනු: ලුම්බිනියෙහි භාග්‍යවත්හු උපන්හ. බොධිමූලයෙහි අභිසම්බුද්ධ වූහ. බරණැස්හි දී භාග්‍යවත්හු විසින් ධම්සක් පවත්වනලදි. එහි මැ බ්‍රහමචර්‍ය්‍යාවාස වේ ද? අන්තන්හි බ්‍රහමචර්‍ය්‍යාවාස නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: "දෙවේසු පච්චේකසම්බුද්ධා නුප්පජ්ජන්තී"ති නත්ථි දෙවේසු බ්‍රහ්මචරියවාසෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යත්ථ පච්චේකසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති, තත්ථේ'ව බ්‍රහ්මචරියවාසෝ, යත්ථ පච්චේකසම්බුද්ධා නුප්පජ්ජන්ති, නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරියවාසෝ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: යත්ථ පච්චේකසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති, තත්ථේ ව බ්‍රහ්මචරියවාසෝ, යත්ථ පච්චේකසම්බුද්ධා නුප්පජ්ජන්ති, නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරියවාසෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මජ්ඣිමේසු ජනපදේසු පච්චේකසම්බුද්ධා උප්පජ්ජන්ති, තත්ථේ'ව බ්‍රහ්මචරියවාසෝ, නත්ථඤ්ඤත්‍ර බ්‍රහ්මචරියවාසෝ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: දෙවේසු සාවකයුගං නුප්පජ්ජතී'ති නත්ථි දෙවේසු බ්‍රහ්මචරියවාසෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යත්ථ සාවකයුගං උප්පජ්ජති, තත්ථේ'ව බ්‍රහ්ම-චරියවාසෝ, යත්ථ සාවකයුගං නුප්පජ්ජති, නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරියවාසෝ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: යත්ථ සාවකයුගං උප්පජ්ජති, තත්ථේව බ්‍රහ්මචරිය-වාසෝ, යත්ථ සාවකයුගං නුප්පජ්ජතී, නත්ථි තත්ථ බ්‍රහ්මචරියවාසෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මගධේසු සාවකයුගං උප්පන්නං, තත්ථේ'ව බ්‍රහ්ම-චරියවාසෝ, නත්ථඤ්ඤත්‍ර බ්‍රහ්මචරියවාසෝ'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ප. පු: අත්ථි දෙවේසු බ්‍රහ්මචරියවාසෝ'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සබ්බදෙවේසු අත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසෝ'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස පු: "දෙවියන් කෙරෙහි පසේබුදුවරු නූපදිත්" නු යි දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: යම් තැනෙක පසේබුදුවරු උපදිත් නම් එහි මැ බඹසරවස් වේ ද? යම් තැනෙක පසේබුදුවරු නූපදිත් නම් එහි බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: යම් තැනෙක පසේබුදුවරු උපදිත් ද, එහි මැ බඹසරවස් වේ ද? යම් තැනෙක පසේබුදුවරු නූපදිත් ද, එහි බඹසරවස් නැද්ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මධ්‍යමජනපදයෙහි පසේබුදුවරු උපදිති. එහි මැ බඹසරවස් වේ ද? අන් තන්හි බඹසරවස් නැද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: 'දෙවියන් කෙරෙහි ශ්‍රාවකයුගම් පහළ නො වේ' නු යි දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් නැද් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් තැනෙක ශ්‍රාවකයුගම් පහළ වේ නම් එහි මැ බඹසරවස් වේ ද? යම් තැනෙක ශ්‍රාවකයුගම් පහළ නො වේ නම් එහි බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: යම් තැනෙක ශ්‍රාවකයුගම පහළ වේ නම් එහි මැ බඹසරවස් වේ ද? යම් තැනක ශ්‍රාවකයුගම පහළ නො වේ නම් එහි බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මගධයෙහි ශ්‍රාවකයුගම් පහළ විය. එහි මැ බඹසරවස් ඇද්ද? අන් තන්හි බඹසරවස් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

9. ප. පු: දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇද් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: හැම දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇද්ද.?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: අත්ථි මනුස්සෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සබ්බමනුස්සෙසු අත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ප. පු: අත්ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අසඤ්ඤසත්තෙසු දෙවෙසු අත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අත්ථි මනුස්සෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු අත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො මිලක්ඛෙසු[1] අවිඤ්ඤාතාරෙසු යත්ථ නත්ථි ගති භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ප. පු: අත්ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස වි: අත්ථි යත්ථ අත්ථි, අත්ථි යත්ථ නත්ථී'ති.

ප. අනු: අසඤ්ඤසත්තෙසු දෙවෙසු අත්ථි යත්ථ අත්ථි, අත්ථි යත්ථ නත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො, සඤ්ඤසත්තෙසු දෙවෙසු අත්ථි යත්ථ අත්ථි, අත්ථි යත්ථ නත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ප. පු: දෙවෙසු අත්ථි යත්ථ අත්ථි, අත්ථි යත්ථ නත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: කත්ථ අත්ථි කත්ථ නත්ථී'ති.

ස. වි: අසඤ්ඤසත්තෙසු දෙවෙසු නත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො, සඤ්ඤසත්තෙසු දෙවෙසු අත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප. පු: අසඤ්ඤසත්තෙසු දෙවෙසු නත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සඤ්ඤසත්තෙසු දෙවෙසු නත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. මිලක්ඛූසු - PST, සං

ප. පු:	මිනිසුන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇද්ද?
ස: පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප අනු:	හැම මිනිසුන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇද්ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

10.

ප. පු:	දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇද්ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	අසංඥසත්ත්‍ව දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇද්ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ප. පු:	මිනිසුන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇද්ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	භික්ෂු භික්ෂුණී උපාසක උපාසිකාවන්ගේ ගමන් නැති පසල්දනව්යෙහි මෙලච්ඡ වූ අවිඥයන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇද්ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

11.

ප. පු:	දෙවියන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්යවාස ඇද්ද?
ස. වි:	යම් තැනක ඇද්ද, එබඳු තැන් ඇත. යම් තැනක නැද්ද, එබඳු තැන් ඇති.
ප අනු:	අසංඥසත්ත්‍ව දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇති තැන් ඇද්ද? නැති තැන් ඇද්ද? සංඥසත්ත්‍ව දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇති තැන් ඇද්ද? නැති තැන් ඇද්ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

12.

ප. පු:	දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇති තැන් ඇද්ද? නැති තැන් ඇද්ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. පු:	කොතැන්හි ඇද්ද? කොතැන්හි නැද්ද?
ස. වි:	අසංඥසත්ත්‍ව දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් නැත. සංඥසත්ත්‍ව දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇත.
ප. පු:	අසංඥසත්ත්‍ව දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් නැද්ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	සංඥසත්ත්‍ව දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් නැද්ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

13. ප. පු: සඤ්ඤසත්තෙසු දෙවෙසු අත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අසඤ්ඤසත්තෙසු දෙවෙසු අත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ප. පු: අත්ථි මනුස්සෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. වි: අත්ථි යත්ථ අත්ථි, අත්ථි යත්ථ නත්ථී'ති.

ප. අනු: පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු අත්ථි යත්ථ අත්ථි, අත්ථි යත්ථ නත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො, මිලක්ඛෙසු අවිඤ්ඤාතාරෙසු යත්ථ නත්ථි ගති භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානං, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු අත්ථි යත්ථ අත්ථි, අත්ථි යත්ථ නත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසෙ'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ප. පු: මනුස්සෙසු අත්ථි යත්ථ අත්ථි, අත්ථි යත්ථ නත්ථි බ්‍රහ්මචරිය වාසො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: කත්ථ අත්ථි, කත්ථ නත්ථී'ති.

ස. වි: පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු නත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො මිලක්ඛෙසු අවිඤ්ඤාතාරෙසු යත්ථ නත්ථි ගති භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානං, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු අත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ප. අනු: පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු නත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො මිලක්ඛෙසු අවිඤ්ඤාතාරෙසු යත්ථ නත්ථි ගති භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පු: මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු නත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ප. පු: මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු අත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප අනු: පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු අත්ථි බ්‍රහ්මචරියවාසො, මිලක්ඛෙසු අවිඤ්ඤාතාරෙසු යත්ථ නත්ථි ගති භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානන්ති

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ප. පු: සංඥසත්ත්ව දෙවියන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යවාස ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අසංඥසත්ත්ව දෙවියන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යවාස ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

14. ප. පු: මිනිසුන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇද්ද?

ස. වි: යම් තැනෙක ඇද් ද, එබඳු තැන් ඇත. යම් තැනෙක නැද් ද, එබඳු තැන් ඇති.

ප. අනු: මහණ-මෙහෙණ උවසු-උවැසියන්ගේ ගමන් නැති පසල්දනව්යෙහි මෙලච්ඡ අවිඥයන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇති තැන් ඇද් ද? නැති තැන් ඇද් ද? මධ්‍යමජනපදයෙහි බඹසරවස් ඇති තැන් ඇද් ද? නැති තැන් ඇද් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

15. ප. පු: මිනිසුන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇති තැන් ඇද්ද? නැති තැන් ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: කොතැන්හි ඇද්ද? කොතැන්හි නැද්ද?

ස. වි: භික්ෂු භික්ෂුණී උපාසක උපාසිකාවන්ගේ ගමන් නැති ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෙහි මෙලච්ඡ අවිඥයන් කෙරෙහි බඹසරවස් නැත. මධ්‍යමජනපදයෙහි බඹසරවස් ඇත.

ප. අනු: භික්ෂු භික්ෂුණී උපාසක උපාසිකාවන්ගේ ගමන් නැති ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෙහි මෙලච්ඡ අවිඥයන් කෙරෙහි බඹසරවස් නැද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පු: මධ්‍යමජනපදයෙහි බඹසරවස් නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

16. ප. පු: මධ්‍යමජනපදයෙහි බඹසරවස් ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භික්ෂු භික්ෂුණී උපාසක උපාසිකාවන්ගේ ගමන් නැති පසල්දනව්යෙහි මෙලච්ඡ අවිඥයන් කෙරෙහි බඹසරවස් ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

17. ප. පු: අත්‍ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "තීහි භික්ඛවෙ ඨානෙහි ජම්බුදීපකා මනුස්සා උත්තරකුරුකෙ ච මනුස්සෙ අධිගණ්හන්ති දෙවෙ ච තාවතිංසෙ. කතමෙහි තීහි? සූරා, සතිමන්තො, ඉධ බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති a

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: තෙනහි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පටිඤ්ඤා: ...

18. ස. පු: අනාගාමිස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්චොරම්භාගියානි සංයොජනානි පහීනානි, පඤ්චුද්ධම්භාගියානි සංයොජනානි අප්පහීනානි, ඉතො චුතස්ස තත්‍ථ උප්පන්නස්ස කුහිං එලුප්පත්ති'ති,

ප. වි: තත්‍ථෙව.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගාමිස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්චොරම්භාගියානි සංයොජනානි පහීනානි, පඤ්චුද්ධම්භාගියානි සංයොජනානි අප්පහීනානි, ඉතො චුතස්ස තත්‍ථ උප්පන්නස්ස තහිං එලුප්පත්ති.

අනු: පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "නත්‍ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො"ති.

19. ස. පු: අනාගාමිස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්චොරම්භාගියානි සංයොජනානි පහීනානි, පඤ්චුද්ධම්භාගියානි සංයොජනානි අප්පහීනානි, ඉතො චුතස්ස තත්‍ථ උප්පන්නස්ස කුහිං භාරොහරණං, කුහිං දුක්ඛ-පරිඤ්ඤාතං, කුහිං කිලෙසප්පහානං, කුහිං නිරොධසච්ඡිකිරියා, කුහිං අකුප්පපටිවෙධො'ති.

ප. වි: තත්‍ථෙව.

අනු. ඨ. හඤ්චි අනාගාමිස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්චොරම්භාගියනි සංයොජනානි පහීනානි, පඤ්චුද්ධම්භාගියානි සංයොජනානි අප්පහීනානි, ඉතො චුතස්ස තත්‍ථ උප්පන්නස්ස තහිං අකුප්පපටිවෙධො.

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "නත්‍ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරියවාසො"ති.

---

a. අංගුත්තර

17. ප. පු: දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් නැද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භගවත්හු විසින් "මහණෙනි, දඹදිව්වැසි මිනිස්සු තුන් කරුණෙකින් උතුරුකුරුදිවයින් වැසි මිනිසුන් ද තව්තිසා වැසි දෙවියන් ද ඉක්මවා සිටිති. කවර තුන් කරුණෙකින යත්: ශූරයෝ යැ, සමෘතිමත්හු යැ, මෙහි බඹසරවස් ඇත්තේ යැ යන තුන් කරුණෙනි" යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: සැවැත්නුවර මැ බඹසරවස් වෙයි, අන් තන්හි බඹසරවස් නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

18. ස. පු: අනගැමි පුහුල්හට පස්ථ ඔරම්භාගියසංයොජන-යෝ ප්‍රහීණයහ, පස්ථ උද්ධම්භාගියසංයෝජනයෝ අප්‍රහීණයහ. මෙලොවින් ච්‍යුත වූ එ ශුද්ධාවාසයෙහි උපන් අනගැමිහට (අහීත්) එලොතපපතති කොහි වේ ද?

ප. වි: එ ශුද්ධාවාසයෙහි මැ යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් අනගැමි පුහුලහට පස්ථ ඔරම්භාගිය සංයොජනයෝ ප්‍රහීණයහ, පස්ථ උද්ධම්භාගිය සංයොජනයෝ අප්‍රහීණයහ. මෙලොවින් ච්‍යුත වැ එ ශුද්ධාවාසයෙහි උපන් අනගැමිහට එහි දී අහීත්එලොතපපතති වෙයි.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, 'දෙවියන් කෙරෙහි බඹසරවස් නැතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

19. ස. පු: අනගැමි පුහුල්හට පස්ථ ඔරම්භාගිය සංයොජන-යෝ ප්‍රහීණයහ, පස්ථ උද්ධම්භාගිය සංයොජනයෝ අප්‍රහීණයහ. මෙලොවින් ච්‍යුත වැ එ ශුද්ධාවාස-යෙහි උපන් අනගැමිහට කෙලෙස්බර බහාතැබීම කොහි යැ? දුඃඛපරිඥතය කොහි යැ? කෙලශ ප්‍රහාණ කොහි යැ? නිරොධසාක්ෂාත්ක්‍රියා කොහි යැ? අකොප්‍යප්‍රතිවෙධ කොහි යැ?

ප. වි: එහි මැ යැ.

අනු. ඨ: එබැවින් අනගැමි පුහුල්හට පඤ්චොරම්භාගිය සංයොජනයෝ ප්‍රහීණයහ, පඤ්චුද්ධම්භාගිය සංයොජනයෝ අප්‍රහීණයහ. මෙයින් ච්‍යුත වැ එහි උපන් අනගැමිහට අකොප්‍යප්‍රතිවෙධ එහි වෙයි.

අනු. පා: එහෙයින් භවත, 'දෙවියන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යා-වාස නැති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

ස. පු: අනාගාමිස්ස පුග්ගලස්ස පඤ්චොරම්භාගියානි සංයොජනානි පහීනානි, පඤ්චුද්ධම්භාගියානි සඤ්ඤොජනානි අප්පහීනානි, ඉතො චුතස්ස තත්‍ථ උප්පන්නස්ස තහිං ඵලුප්පත්ති, තහිං භාරොහරණං, තහිං දුක්ඛපරිඤ්ඤාතං, තහිං කිලෙසප්පහානං, තහිං නිරොධසච්ඡිකිරියා, තහිං අකුප්පපටිවෙධො, තෙනවෙත්‍ථ වදෙසි "නත්‍ථි දෙවෙසු බ්‍රහ්මචරිය-වාසො"ති.

ප. වි: හඤ්ච හි අනාගාමී පුග්ගලො ඉධ භාවිතෙන මග්ගෙන තත්‍ථ ඵලං සච්ඡිකරොති.

20\. ස. පු: අනාගාමී පුග්ගලො ඉධ භාවිතෙන මග්ගෙන තත්‍ථ ඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නො පුග්ගලො තත්‍ථ භාවිතෙන මග්ගෙන ඉධ ඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21\. ස. පු: අනාගාමී පුග්ගලො ඉධ භාවිතෙන මග්ගෙන තත්‍ථ ඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමී පුග්ගලො ඉධ පරිනිබ්බායී පුග්ගලො තත්‍ථ භාවිතෙන මග්ගෙන ඉධ ඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: සොතාපන්නො පුග්ගලො ඉධ භාවිතෙන මග්ගෙන ඉධ ඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමී පුග්ගලො තත්‍ථ භාවිතෙන මග්ගෙන තත්‍ථ ඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: සකදාගාමී පුග්ගලො ඉධ පරිනිබ්බායී පුග්ගලො ඉධ භාවිතෙන මග්ගෙන ඉධ ඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අනගැමි පුගුල්හට පඤ්චොරම්භාගිය සංයොජනයෝ ප්‍රහීණයහ, පඤ්ච උද්ධම්භාගිය සංයොජනයෝ අප්‍රහීණයහ, මෙයින් ච්‍යුත වැ එහි උපන් අනගැමි හට එලොතපතනී එහි යයි, කෙලශභාරාවහරණ එහි යයි, දුඃඛපරිඥාත එහි යයි, කෙලශප්‍රහාණ එහි යයි, නිරොධ සාක්‍ෂාත් ක්‍රියා එහි යයි, අකොප්‍යප්‍රතිවෙධ එහි යයි ගත්හි නම් "දෙවියන් කෙරෙහි බ්‍රහමචර්‍ය්‍යවාස නැති"යි කවර අර්ථයෙකින් කියහි.

ප. වි: අනාගාමී පුද්ගල මෙලොව දී භාවිත මාර්ගයෙන් ඒ ශුද්ධාවාසයෙහි දී ඵල සාක්‍ෂාත් කෙරේ ද, (අන්‍යමාර්ගයක් නො වේ ද) එකරුණිනි. (එබැවින් දෙවියන් කෙරෙහි බ්‍රහමචර්‍ය්‍යවාස නැති'යි සේයි.)

20. ස. පු: අනාගාමී පුද්ගල මෙලොව දී භාවිත මාර්ගයෙන් ඒ ශුද්ධාවාසයෙහි දී ඵල සාක්‍ෂාත් කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවන් පුගුල් එහි භාවිත මගින් මෙහි දී ඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

21. ස. පු: අනාගාමී පුද්ගල මෙලොව දී භාවිත මාර්ගයෙන් එ බඹලොව දී ඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ:

ස. අනු: සකෘදගාමි පුද්ගල මෙලොව පිරිනිවන්පානා පුද්ගල වේ නම් එහි දී භාවිත මාර්ගයෙන් මෙහි දී ඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: ශ්‍රොතාපන්න පුද්ගල මෙලොව දී භාවිත මාර්ගයෙන් මෙලොව දී ඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: අනාගාමී පුද්ගල එහි දී භාවිත මාර්ගයෙන් එහි දී ඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: සකෘදගාමී පුද්ගල මෙලොව පිරිනිවන්පානා පුද්ගල වේ නම් මෙලොව භාවිත මාර්ගයෙන් මෙලොව ඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගාමි පුග්ගලො තස්ස භාවිතෙන මග්ගෙන තස්ස ඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: ඉධ විහාය නිට්ඨස්ස පුග්ගලස්ස මග්ගො ච භාවීයති, න ච කිලෙසා පහීයන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස මග්ගො ච භාවීයති, න ච කිලෙසා පහීයන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

23. ස. පු: ඉධ විහාය නිට්ඨස්ස පුග්ගලස්ස මග්ගො ච භාවීයති, න ච කිලෙසා පහීයන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස -පෙ- අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස මග්ගො ච භාවීයති, න ච කිලෙසා පහීයන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

24. ස. පු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස අපුබ්බං අචරිමං මග්ගො ච භාවීයති, කිලෙසා ච පහීයන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉධ විහාය නිට්ඨස්ස පුග්ගලස්ස අපුබ්බං අචරිමං මග්ගො ච භාවීයති, කිලෙසා ච පහීයන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

25. ස. පු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස -පෙ- අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නස්ස පුග්ගලස්ස අපුබ්බං අචරිමං මග්ගො ච භාවීයති, කිලෙසා ච පහීයන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉධ විහාය නිට්ඨස්ස පුග්ගලස්ස අපුබ්බං අචරිමං මග්ගො ච භාවීයති, කිලෙසා ච පහීයන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අනාගාමි පුද්ගල එහි භාවිත මාර්ගයෙන් එහි ඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

22 ස. පු: 'ඉධවිහායනිට්ඨ (මෙහි වැස කෙලෙස් නසන)' පුද්ගලයා විසින් මාර්ගය ද වඩනු ලැබේ. කෙලශයෝත් ප්‍රහීණ නො වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත්ඵල පසක් කරනු පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයා විසින් මාර්ගය ද වඩනු ලැබේ. කෙලශයෝත් ප්‍රහීණ නො වෙත් ද?

ප. පරි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

23. ස. පු: 'ඉධවිහායනිට්ඨ' පුද්ගලයාහට මාර්ගයත් වැඩේ ද, කෙලශයෝත් ප්‍රහීණ නො වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (රූපාවචරමාර්ගයෙන් හෝ 'ඉධවිහායනිට්ඨ' වූයෙන් කෙලශප්‍රහාණ නැති)

ස. අනු: සකෘදගාමිඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරනු පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයාහට ... අර්හත්ව සාක්‍ෂාත් කරණය පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයාහට මාර්ගයත් වැඩේ ද, කෙලශයෝත් ප්‍රහීණ නො වෙත් ද?

ප. පරි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

24. ස. පු: සොවත්ඵල පසක් කරනු පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයා විසින් මාර්ග ද වඩනු ලැබේ. කෙලශයො ප්‍රහීන නො වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඉධවිහායනිට්ඨ පුද්ගලයාහට පෙරපසු නො වී මාර්ගයත් වැඩේ ද, කෙලශයොත් ප්‍රහීන වෙත් ද?

ප. පරි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

25. ස. පු: සකෘදගාමිඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරනු පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයාහට ... අර්හත්වය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරනු පිණිස පිළිපන් පුද්ගලයාහට පෙරපසු නො වී මාර්ගයත් වැඩේ ද, කෙලශයෝත් ප්‍රහීණ වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'ඉධවිහායනිට්ඨ' පුද්ගලයාහට පෙරපසු නො වී මාර්ගයත් වැඩේ ද, කෙලශයෝත් ප්‍රහීණ වෙත් ද?

ප. පරි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

26. ස. පු: අනාගාමී පුග්ගලො කතකරණීයො භාවිතභාවනො තත්‍ථ උපපජ්ජතී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා උපපජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

27. ස. පු: අරහා උපපජ්ජතී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස අනු: අත්‍ථි අරහතො පුනබ්භවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

28. ස. පු: අත්‍ථි අරහතො පුනබ්භවො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා භවෙන භවං ගච්ඡති, ගතියා ගතිං ගච්ඡති, සංසාරෙන සංසාරං ගච්ඡති, උපපත්තියා උපපත්තිං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

29. ස. පු: අනාගාමී පුග්ගලො කතකරණීයො භාවිතභාවනො අනොහිතභාරො[1] තත්‍ථ උපපජ්ජතී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: භාරොහරණාය පුන මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

30. ස. පු: අනාගාමී පුග්ගලො කතකරණීයො භාවිතභාවනො අපරික්ඛීණතණ්හාක්ඛයො අප්පහීනකිලෙසො අසච්ඡිකතනිරොධො අප්පටිවිද්ධාකුප්පො තත්‍ථ උපපජ්ජතී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුප්පපටිවෙධාය පුන මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

26.	ස. පු:	අනාගාමී පුද්ගල කළ කරණී ඇතියේ හැවූ බවුන් ඇතියේ එ බඹලොව උපදනේ වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤ.	එසේ යැ.
	ස. අනු:	රහත් උපදනේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
27.	ස. පු:	රහත් උපදනේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤ:	එසේ යැ. (එහි පිරිනිවන්පානහු සඳහා පිළිත යි.)
	ස. අනු:	රහත්හට පුනර්භව ඇත් ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
28.	ස පු:	රහත්හට පුනර්භව ඇත් ද?
	ප. පටිඤ්ඤ:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	රහත්හු භවයෙන් භවයට යෙත් ද, ගතියෙන් ගතියට යෙත් ද, සංසාරයෙන් සංසාරයට යෙත් ද, උපප්‍රාප්තියෙන් උපප්‍රාප්තියට යෙත් ද?
	ප පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
29.	ස. පු:	අනාගාමී පුද්ගල කළ කරණී ඇති වැ වැඩූ බවුන් ඇති වැ නො බහාලූ (කෙලස්) බර ඇති වැ එහි උපදනේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤ:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	(කෙලෙස්) බර බහාලන පිණිස වටාලා මාර්ගය වඩා ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
30.	ස. පු:	අනගැමි පුහුල් කළ කරණී ඇති වැ වැඩූ බවුන් ඇති වැ අවබොධ නො කළ දුක් ඇති වැ නුපුහුන් කෙලෙස් ඇති වැ ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කළ නිරොධය ඇති වැ ප්‍රතිවෙධ නො කළ රහත් බව ඇති වැ එහි (ශුද්ධාවාසයෙහි) උපදී ද?
	ප. පටිඤ්ඤ:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	අර්හත්ප්‍රතිවෙධය පිණිස වටාලා මාර්ගය වඩා ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

31. ස. පු: අනාගාමී පුග්ගලො කතකරණීයො භාවිතභාවනො අනොහිතභාරො[1] තත්ථ උපපජ්ජති, න ච භාරොහරණාය පුන මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: අනොහිතභාරො[1] ච තත්ථ පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

32. ස. පු: අනාගාමී පුග්ගලො කතකරණීයො භාවිතභාවනො අපරික්ඛීණතණ්හකෙඛා අප්පහීනකිලෙසො අසච්ඡිකතනිරොධො අප්පටිවිද්ධාකුප්පො තත්ථ උපපජ්ජති, න ච අකුප්පපටිවෙධාය පුන මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: අප්පටිවිද්ධාකුප්පො ච තත්ථ පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. උදාහරණං: යථා මිගො සල්ලෙන විද්ධො දූරම්පි ගන්ත්වා කාලං කරොති, එවමෙවං[2] අනාගාමී පුග්ගලො ඉධ භාවිතෙන මග්ගෙන තත්ථ ඵලං සච්ඡිකරොතීති.

ස. උදා: යථා මිගො සල්ලෙන විද්ධො දූරම්පි ගන්ත්වා සසල්ලො'ව කාලං කරොති, එවමෙවං[1] අනාගාමී පුග්ගලො ඉධ භාවිතෙන මග්ගෙන තත්ථ සසල්ලො'ව පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

බ්‍රහ්මචරියකථා නිට්ඨිතා.

1. අනොහතභාරො - මජසං, සසා, සිමු.
2. එවං එවං - PTS.

31. ස. පු: අනගැමි පුහුල් කළ කරණී ඇති වැ වැඩු බවුන් ඇති වැ නො බහාලු (කෙලෙස්) බර ඇති වැ එහි (ශුද්ධාවාසයෙහි) උපදී, භාරාවහරණ පිණිස වටාලා මාර්ගය නො වඩා ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: නො බහාලු (කෙලෙස්) බර ඇති වත් එහි පිරිනිවේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

32. ස. පු: අනගැමි පුහුල් කළ කරණී ඇති වැ බැවූ බවුන් ඇති වැ අවබොධ නො කළ දුක් ඇති වැ නුපුහුන් කෙලෙස් ඇති වැ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නො කළ නිරොධය ඇති වැ ප්‍රතිවෙධ නො කළ අභිසමය ඇති වැ එ ශුද්ධාවාසයෙහි උපදී. අභිසමප්‍රතිවෙධය පිණිස වටාලා මාර්ගභාවනා නො කෙරේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රතිවෙධ නො කළ අභිසමය ඇති වත් එහි පිරිනිවේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. උදා: යම්සේ මෘග තෙම ශල්‍යයෙන් විදුනාලද්දේ දුරටත් ගොස් කලුරිය කෙරේ ද.? එසෙයින් මැ අනාගාමි පුද්ගල මෙහි දී භාවිතමාර්ගයෙන් එහි (ශුද්ධාවාස-යෙහි) දී ඵලය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරෙයි.

ස. උදා: යම්සේ මෘග තෙම ශල්‍යයෙන් විදුනාලද්දේ දුරටත් ගොස් ශල්‍ය සහිත වැ මැ කලුරිය කෙරේ ද? එසෙයින් මැ අනාගාමි පුද්ගල මෙ මිනිස්ලොව දී භාවිත මාර්ගයෙන් එ ශුද්ධාවාසයෙහි දී (රාගාදි) ශල්‍ය සහිත වැ මැ පිරිනිවේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

බ්‍රහමචරියකථා නිමි.

1. 4.

ඔධිසොකථා

1. ස. පු: ඔධිසො'ධිසො කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො දුක්ඛදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: සක්කායදිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ එකදෙසෙ ජහතී'ති.

ස. අනු: එකදෙසං සොතාපන්නො එකදෙසං න සොතාපන්නො එකදෙසං සොතාපත්තිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති. [එකදෙසං] කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති. එකදෙසං සත්තක්ඛත්තුපරමො, කොලංකොලො, එකබීජී. [එකදෙසං] බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො, ධම්මෙ -පෙ- සඞ්ඝෙ -පෙ- අරියකන්තෙහි සීලෙහි සමන්නාගතො, එකදෙසං අරියකන්තෙහි සීලෙහි න සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සමුදයදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: සක්කායදිට්ඨිං ජහති, විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ එකදෙසෙ ජහතී'ති.

ස. අනු: එකදෙසං සොතාපන්නො, එකදෙසං න සොතාපන්නො -පෙ- එකදෙසං අරියකන්තෙහි සීලෙහි සමන්නාගතො, එකදෙසං අරියකන්තෙහි සීලෙහි න සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. 4.

ඔධිසොකථා

[සම්මිතියනිකායවැසියන් ආදි කිසි කෙනෙක් නානාභිසමය විසින් දුඃඛ දර්ශනාදීන් එක් එක් දෙසකින් ශ්‍රොතාපන්නාදීන්ගේ කෙලශප්‍රහාණය කැමැති වෙත් ද, උන්ගේ ලබ්ධි බිඳුනට ඔධිසො කථා එයි.]

1. ස. පු: **එක් එක් දෙසෙකින් කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?**

ප. පටික්ඛෙප: **එසේ යැ.**

ස. පු: සොවත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් දුඃඛදර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. වි: සත්කායදෘෂ්ටි විචිකිත්සා ශීලව්‍රතපරාමර්ශ හා තදෙකස්ථ වැ සිටුනා එකදෙශ කෙලශ කෙනකුන් හැරපියයි.

ස. අනු: **එකදෙශයකින් සෝවන් වූයේ ද? එකදෙශයකින් සෝවන් නො වූයේ ද? එකදෙශයකින් සොවත්ඵලයට පැමිණියේ ප්‍රතිලබ්ධ වැ අධිගත වැ සාක්‍ෂාත්කෘත වැ එයට එළඹ වාස කෙරේ ද? එකදෙශයකින් නාමකායින් ස්පර්ශ කොට ගෙන වාස කෙරේ ද? එකදෙශයකින් නාමකායින් ස්පර්ශ නො කොටගෙන වාස කෙරේ ද? එකදෙශයකින් සත්තක්ඛත්තුපරම, කොලංකොල, එකබීජී වූයේ ද? එකදෙශයකින් බුදුන් කෙරෙහි ... ධර්මය කෙරෙහි ... සඞ්ඝයා කෙරෙහි ... අවෙත්‍යප්‍රසාදයෙන් සමන්‍වාගත වූයේ ද? [එකදෙශයකින්] ආර්‍ය්‍යකාන්තශීලයෙන් සමන්‍වාගත වේ ද? එකදෙශයකින් ආර්‍ය්‍යකාන්තශීලයෙන් සමන්‍වාගත නො වේ ද?**

ප. පටි: **(එකදෙශයෙකින් සොවන් ආදි බව නො ලැබෙනුයෙන්) එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...**

2. ස. පු: **සමුදයදර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?**

ප. වි: සත්කායදෘෂ්ටි විචිකිත්සා ශීලව්‍රතපරාමර්ශ හැරපියයි. තදෙකස්ථ වැ සිටුනා කෙලශෛකදෙශයනුදු හැරපියයි.

ස. අනු: **එකදෙශයකින් සෝවන් වූයේ ද? එකදෙශයකින් සෝවන් නො වූයේ ද? ... එකදෙශයකින් ආර්‍ය්‍යකාන්තශීලයෙන් සමන්‍වාගත වූයේ ද? එකදෙශයකින් ආර්‍ය්‍යකාන්තශීලයෙන් සමන්‍වාගත නො වූයේ ද?**

ප. පටි: **එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...**

3. ස. පු: නිරොධදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ එකදෙසෙ ජහතී'ති.

ස. අනු: එකදෙසං සොතාපන්නො, එකදෙසං න සොතාපන්නො -පෙ- එකදෙසං අරියකන්තෙහි සීලෙහි සමන්නාගතො, එකදෙසං අරියකන්තෙහි සීලෙහි න සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: මග්ගදස්සනෙන කිං ජහතී'ති?

ප. වි: සීලබ්බතපරාමාසං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ස. අනු: එකදෙසං සොතාපන්නො, එකදෙසං න සොතාපන්නො, එකදෙසං සොතාපත්තිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසංසත්තක්ඛත්තුපරමො, කොලංකොලො, එකබීජී, [එකදෙසං] බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො, ධම්මෙ -පෙ- සඞ්ඝෙ -පෙ- [එකදෙසං] අරියකන්තෙහි සීලෙහි සමන්නාගතො, එකදෙසං අරියකන්තෙහි සීලෙහි න සමන්නාගතො'ති?

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො දුක්ඛදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: ඔළාරිකං කාමරාගං ජහති, ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ ජහතී'ති

ස. අනු: එකදෙසං සකදාගාමී, එකදෙසං න සකදාගාමී එකදෙසං සකදාගාමී ඵලප්පත්තො පටිවිද්ධො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජවිහරති, එකදෙසං කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: නිරොධ දර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?
ප. වි: විචිකිත්සා ශීලව්‍රතපරාමර්ශ හා තදෙකස්ථ වූ සිටුනා කෙලශෛකදෙශයන් හැරපියයි.

ස. අනු: එකදෙශයකින් සෝවන් වූයේ ද? එකදෙශයකින් සෝවන් නො වූයේ ද? .. එකදෙශයකින් ආයර්‍යකාන්තශීලයෙන් සමන්‍වාගත වූයේ ද එකදෙශයකින් ආයර්‍යකාන්තශීලයෙන් සමන්‍වාගත නො වූයේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: මාර්ගදර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. වි: ශීලව්‍රතපරාමර්ශය හා තදෙකස්ථ වූ සිටුනා කෙලශයනුදු හැරපියයි.

ස. අනු: එකදෙශයකින් සෝවන් වූයේ ද? එකදෙශයකින් සෝවන් නො වූයේ ද? එකදෙශයකින් ශ්‍රොතාපත්තිඵලප්‍රාප්ත වූයේ ප්‍රතිලබ්ධ වූ අධිගත වූ සාක්‍ෂාත්කෘත වූ උපයාගෙන වෙසේ ද? එකදෙශයකින් නාමකයින් පැහැසගෙන වෙසේ ද, එකදෙශයකින් නාමකයින් පැහැස නො ගෙන වෙසේ ද? එකදෙශයකින් සත්තක්ඛත්තු පරම, කොලංකොල, එකබීජ් වූයේ ද? [එකදෙශයකින්] බුදුන් කෙරෙහි ... ධර්මය කෙරෙහි ... සඞ්ඝයා කෙරෙහි ... අවෙත්‍යප්‍රසාදයෙන් සමන්‍වාගත වූයේ ද? [එකදෙශයකින්] ආයර්‍යකාන්තශීලයෙන් සමන්‍වාගත වූයේ ද? එකදෙශයකින් ආයර්‍යකාන්තශීලයෙන් සමන්‍වාගත නො වූයේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5. ස. පු: සකෘදගාමිඵලය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරන පිණිස පිළිපන් පුඟුල් දුඃඛදර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. වි: ඔළාරික කාමරාගය හැරපියයි, ඔළාරික ව්‍යාපාදය හා තදෙකස්ථ වූ සිටුනා කෙලශයනුදු හැරපියයි.

ස: අනු: එකදෙශයකින් සකෘදගාමි වූයේ ද? එකදෙශයකින් සකෘදගාමි නො වූයේ ද? එකදෙශයකින් සකෘදගාමිඵලප්‍රාප්ත වූයේ පිළිවිදිනා ලදු වූ පිළිලදු වූ දන්නා ලදුවූ පසක් කරන ලදු වූ උපයාගෙන වාස කෙරේ ද? [එකදෙශයකින්] කයින් සපර්ශ කොට ගෙන වාස කෙරේ ද? එකදෙශයකින් කයින් සපර්ශ නො කොටගෙන වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු: සමුදයදස්සනෙන කිං ජහතීති?

ප. වි: ඔළාරිකං කාමරාගං ජහති, ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ එකදෙසෙ ජහතී'ති.

ස. අනු: එකදෙසං සකදාගාමී, එකදෙසං න සකදාගාමී, එකදෙසං සකදාගාමිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති. [එකදෙසං] කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ, -පෙ-

7. ස. පු: නිරොධදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං ජහති, තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ එකදෙසෙ ජහතී'ති.

ස. අනු: එකදෙසං සකදාගාමී, එකදෙසං න සකදාගාමී, එකදෙසං සකදාගාමිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති. [එකදෙසං] කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: මග්ගදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං ජහති, තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. අනු: එකදෙසං සකදාගාමී, එකදෙසං න සකදාගාමී, එකදෙසං සකදාගාමිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති. [එකදෙසං] කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො දුක්ඛදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: අනුසහගතං කාමරාගං ජහති, අණුසහගතං බ්‍යාපාදං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ එකදෙසෙ ජහතී'ති

6. ස. පු: සමුදය දර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?
ප. වි: ඖලාරික කාමරාගය හැරපියයි, ඖලාරික ව්‍යාපාදය හා තදෙකස්ථ වැ සිටුනා කෙලශෛකදෙශයනුදු හැරපියයි.

ස. අනු: එකදෙශයකින් සකෘදාගාමී වූයේ ද? එකදෙශයකින් සකෘදාගාමී නො වූයේ ද? එකදෙශයකින් සකෘදාගාමිඵලප්‍රාප්ත වූයේ ප්‍රතිලබ්ධ වැ අධිගත වැ සාක්‍ෂාත්කෘත වැ උපයාගෙන වාස කෙරේ ද? [එකදෙශයකින්] නාමකයින් ස්පර්ශ කොටගෙන වාස කෙරේ ද? එකදෙශයකින් නාමකයින් ස්පර්ශ නො කොටගෙන වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: නිරොධදර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. වි: ඖලාරික ව්‍යාපාද හැරපියයි. තදෙකස්ථ වැ සිටුනා කෙලශෛකදෙශයනුදු හැරපියයි.

ස. අනු: එකදෙශයකින් සකෘදාගාමී වූයේ ද? එකදෙශයකින් සකෘදාගාමී නො වූයේ ද? එකදෙශයකින් සකෘදාගාමිඵලප්‍රාප්ත වූයේ ද? ප්‍රතිලබ්ධ වැ අධිගත වැ සාක්‍ෂාත්කෘත වැ උපයාගෙන වාස කෙරේ ද, එකදෙශයකින් නාමකයින් ස්පර්ශ කොටගෙන වාස කෙරේ ද? එකදෙශයකින් නාමකයින් ස්පර්ශ කොට නො ගෙන වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: මාර්ගදර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. වි: ඖලාරික ව්‍යාපාද හැරපියයි. තදෙකස්ථ වැ සිටුනා කෙලශයනුදු හැරපියයි.

ස. අනු: එකදෙශයකින් සකෘදාගාමී වූයේ ද? එකදෙශයකින් සකෘදාගාමී නො වූයේ ද? එකදෙශයකින් සකෘදාගාමිඵලස්ථ වූයේ ප්‍රතිලබ්ධ වැ අධිගත වැ සාක්‍ෂාත්කෘත වැ උපයාගෙන වාස කෙරේ ද? [එකදෙශයකින්] නාමකයින් ස්පර්ශ කොටගෙන වාස කෙරේ ද? එකදෙශයක් නාමකයින් ස්පර්ශ නො කොට ගෙන වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

9. ස. පු: අනාගාමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් දුඃඛදර්ශනයෙන් කුමක් හැරිපියන්නේ වෙ ද?

ප. වි: අණුසහගත කාමරාගය හැරපියයි. අණුසහගත ව්‍යාපාදය හා තදෙකස්ථ වැ සිටුනා එකදෙශකෙලශයනුදු හැරපියයි.

ස. අනු: එකදෙසං අනාගාමී, එකදෙසං න අනාගාමී, එකදෙසං අනාගාමිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති. [එකදෙසං] කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං අන්තරාපරිනිබ්බායී -පෙ- උපහච්චපරිනිබ්බායී -පෙ- අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී -පෙ- සසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී -පෙ- උද්ධංසොතො අකනිට්ඨගාමී, එකදෙසං න උද්ධං සොතො-අකනිට්ඨගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සමුදයදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: අණුසහගතං කාමරාගං ජහති, අණුසහගතං බ්‍යාපාදං, තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ එකදෙසෙ ජහතී'ති.

ස. අනු: එකදෙසං අනාගාමී, එකදෙසං න අනාගාමී -පෙ- එකදෙසං උද්ධංසොතොඅකනිට්ඨගාමී, එකදෙසං න උද්ධංසොතොඅකනිට්ඨගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: නිරොධදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: අණුසහගතං බ්‍යාපාදං ජහති, තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ එකදෙසෙ ජහතී'ති.

ස. අනු: එකදෙසං අනාගාමී, එකදෙසං න අනාගාමී -පෙ- එකදෙසං උද්ධංසොතො අකනිට්ඨගාමී, එකදෙසං න උද්ධංසොතො අකනිට්ඨගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: මග්ගදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ස. අනු: එකදෙසං අනාගාමී, එකදෙසං න අනාගාමී, එකදෙසං අනාගාමීඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති. [එකදෙසං] කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, එකදෙසං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති. එකදෙසං අන්තරාපරිනිබ්බායී -පෙ උපහච්චපරිනිබ්බායී -පෙ- අසංඛාරපරිනිබ්බායී -පෙ- සසංඛාරපරිනිබ්බායී -පෙ- උද්ධංසොතො-අකනිට්ඨගාමී -පෙ- එකදෙසං න උද්ධංසොතො අකනිට්ඨගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: එකදෙශයකින් අනාගාමී වූයේ ද? එකදෙශයකින් අනාගාමී නො වූයේ ද? එකදෙශයකින් අනාගාමීඵලප්‍රාප්ත වූයේ ප්‍රතිලබ්ධ වැ අධිගත වැ සාක්ෂාත්කෘත වැ උපයාගෙන වාස කෙරේ ද, [එකදෙශයකින්] නාමකයින් ස්පර්ශ කොටගෙන වාස කෙරේ ද, එකදෙශයකින් නාමකයින් ස්පර්ශ කොට නො ගෙන වාස කෙරේ ද? එකදෙශයකින් අන්තරාපරිනිබ්බායී ... උපහච්චපරිනිබ්බායී ... අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී ... සසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී ... උද්ධංසොතඅකනිට්ඨගාමී වේ ද? එකදෙශයකින් උද්ධංසොතඅකනිට්ඨගාමී නොවේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

10. ස. පු: සමුදය දර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. වි: අණුසහගත කාමරාගය හැරපියයි. අණුසහගත ව්‍යාපාදය හා තදෙකස්ථ වැ සිටුනා එකදෙශක්ලෙශයනුදු හැරපියයි.

ස. අනු: එකදෙශයකින් අනාගාමී වූයේ ද? එකදෙශයකින් අනාගාමී නො වූයේ ද? ... එකදෙශයකින් උද්ධංසොතඅකනිට්ඨගාමී වූයේ ද? එකදෙශයකින් උද්ධංසොතඅකනිට්ඨගාමී නො වූයේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

11. ස. පු: නිරොධදර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. වි: අණුසහගත ව්‍යාපදය හැරපියයි, තදෙකස්ථ ක්ලෙශෛකදෙශයනුදු හැරපියයි.

ස. අනු: එකදෙශයකින් අනාගාමී වූයේ ද? එකදෙශයකින් අනාගාමී නො වූයේ ද? ... එකදෙශයකින් උද්ධංසොත අකනිට්ඨගාමී වූයේ ද? එකදෙශයකින් උද්ධංසොතඅකනිට්ඨගාමී නොවූ යේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

12. ස. පු: මාර්ගදර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. වි: තදෙකස්ථ ක්ලෙශයනුදු හැරපියයි.

ස. අනු: එකදෙශයකින් අනාගාමී වූයේ ද? එකදෙශයකින් අනාගාමී නො වූයේ ද? එකදෙශයකින් අනාගාමීඵලප්‍රාප්ත වූයේ ප්‍රතිලබ්ධ වැ අධිගත වැ සාක්ෂාත්කෘත වැ උපයාගෙන වාස කෙරේ ද? [එකදෙශයකින්] නාමකයින් ස්පර්ශ කොට ගෙන වාස කෙරේ ද? එකදෙශයකින් නාමකයින් ස්පර්ශ නො කොටගෙන වාස කෙරේද? එකදෙශයකින් අන්තරාපරිනිබ්බායී වූයේ ද? එකදෙශයකින් උපහච්ච පරිනිබ්බායි ... අසංඛාර පරිනිබ්බායී ... සසංඛාර පරිනිබ්බායී ... උද්ධංසොතඅකනිට්ඨගාමී වූයේ ද? එකදෙශයකින් උද්ධංසොතඅකනිට්ඨගාමී නො වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

13. ස. පු: අරහත්තසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො දුක්ඛදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි. රූපරාගං අරූපරාගං මානං උද්ධච්චං අවිජ්ජං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ එකදෙසෙ ජහතී'ති.

ස. අනු: එකදෙසං අරහා, එකදෙසං න අරහා, එකදෙසං අරහත්තප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති. [එකදෙසං] කායෙන ඵුසිත්වා විහරති. එකදෙසං වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤා විමුත්තො උක්ඛිත්තපලිඝො සංකිණ්ණපරිඛො අබ්බුළ්හෙසිකො නිරග්ගළො අරියො පන්නද්ධජො පන්නභාරො විසඤ්ඤුත්තො සුවිජිතවිජයො, දුක්ඛං තස්ස පරිඤ්ඤාතං, සමුදයො පහීනො, නිරොධො සච්ඡිකතො, මග්ගොභාවිතො අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිඤ්ඤාතං, පරිඤ්ඤෙය්‍යං පරිඤ්ඤාතං, පහාතබ්බං පහීනං, භාවෙතබ්බං භාවිතං, සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, (එකදෙසං සච්ඡිකාබ්බං සච්ඡිකතං,) එකදෙසං සච්ඡිකාතබ්බං න සච්ඡිකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස පු: සමුදයදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: රූපරාගං අරූපරාගං ජහති, මානං උද්ධච්චං අවිජ්ජං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ එකදෙසෙ ජහතී'ති.

ස. අනු: එකදෙසං අරහා, එකදෙසං න අරහා -පෙ- එකදෙසං සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, එකදෙසං සච්ඡිකාතබ්බං න සච්ඡිකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: අර්හත්වය සාක්ෂාත් කරන පිණිස පිළිපන් පුද්ගල් දුඃඛ දර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. වි: රූපරාග යැ අරූපරාග යැ මාන යැ උද්ධච්ච යැ අවිජ්ජා හා තදෙකට්ඨ වූ කෙලශෙකදෙශයනුදු හැරපියයි.

ස. අනු: එකදෙශයකින් අර්හත් වූයේ ද? එකදෙශයකින් අර්හත් නො වූයේ ද? එකදෙශයකින් අර්හත්ඵල-ප්‍රාප්ත වූයේ ප්‍රතිලබ්ධ වැ අධිගත වැ සාක්ෂාත්කෘත වැ උපයාගෙන වාස කෙරේ ද? [එකදෙශයකින්] නාමකයින් ස්පර්ශ කොටගෙන වාස කෙරේ ද? එකදෙශයකින් නාමකයින් ස්පර්ශ නො කොටගෙන වාස කෙරේ ද? එකදෙසෙකින් වීතරාග, වීතද්වෙෂ වීතමොහ වේ ද? එකදෙශයකින් කළකරණී ඇතියේ බහා තැබූ කෙලෙස් බර ඇතියේ පැමිණි ස්වාර්ථ ඇතියේ ක්‍ෂය කළ භවසංයොජන ඇතියේ සම්‍යග්-ඥානයෙන් දුන කෙලෙසුන් කෙරෙන් විමුක්ත වූයේ නගා හළ අවිද්‍යාපරිඝ (අගුළ) ඇතියේ විසුළ (කර්මාභිසංස්කාර සඞ්ඛ්‍යාත) ඉන්ද්‍රඛීල ඇතියේ ඔරම්භාගිය සංයොජන සඞ්ඛ්‍යාත අගුළු රහිත වූයේ ආර්ය වූයේ හෙළු මානධ්වජ ඇතියේ බහාලූ (ස්කන්ධාදී) බර ඇතියේ (යොගයෙන් හා කෙලශ-යෙන්) විසංයුක්ත වූයේ මොනොවට දිනූ කෙලශවිජය ඇතියේ වේ ද? ඔහු විසින් දුඃඛය පරිඥත යැ, සමුදය ප්‍රහීණ යැ, නිරොධය සාක්ෂාත්-කෘත යැ, මාර්ග භාවිතද, අභිඥෙයය අභිඥත යැ, පරිඥෙයය පරිඥත යැ ප්‍රහාතව්‍යය ප්‍රහීණ යැ භාවිතව්‍යය භාවිත ද සාක්ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්ෂාත්-කෘත යැ (සාක්ෂාත්කර්තව්‍යය එකදෙශයකින් සාක්ෂාත්කෘත වේ ද,) සාක්ෂාත්කර්තව්‍යය එකදෙ-ශයෙකින් සාක්ෂාත්කෘත නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

14. ස. පු: සමුදයදර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. වි: රූපරාගය අරූපරාගය හැරපියයි. මාන යැ උද්ධච්ච යැ අවිද්‍යා හා තදෙකස්ථ කෙලශෛකදෙශ-යනුදු හැරපියයි.

ස: අනු: එකදෙශයකින් රහත් වූයේ ද? එකදෙශයකින් රහත් නො වූයේ ... පසක් කළ යුතු දැය එකදෙශයකින් පසක් කෙළේ ද? පසක් කළයුතු දැය එකදෙශයකින් පසක් නො කෙළේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

15. ස. පු: නිරොධදස්සනෙන කිං ජහතී’ති.

ප. වි: මානං ජහති උද්ධච්චං අවිජ්ජං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ එකදෙසෙ ජහතී’ති.

ස. අනු: එකදෙසං අරහා, එකදෙසං න අරහා -පෙ- එකදෙසං සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, එකදෙසං සච්ඡිකාතබ්බං න සච්ඡිකතන්ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: මග්ගදස්සනෙන කිං ජහතී’ති.

ප. වි: උද්ධච්චං ජහති, අවිජ්ජං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ ජහතී’ති.

ස. අනු: එකදෙසං අරහා, එකදෙසං න අරහා, එකදෙසං අරහත්තප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති. [එකදෙසං] කායෙන ඵුසිත්වා විහරති එකදෙසං, න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති. එකදෙසං වීතරාගො විතදොසො වීතමොහො කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤාවිමුත්තො උක්ඛිත්තපලිඝො සංකිණ්ණපරිඛො අබ්බුළ්හෙසිකො නිරග්ගළො අරියො පන්නද්ධජො පන්නභාරො විසඤ්ඤුත්තො සුවිජිතවිජයො, දුක්ඛං තස්ස පරිඤ්ඤාතං සමුදයො පහීනො නිරොධො සච්ඡිකතො මග්ගො භාවිතො, අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිඤ්ඤාතං පරිඤ්ඤෙය්‍යං පරිඤ්ඤාතං පහාතබ්බං පහීනං භාවෙතබ්බං භාවිතං සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, (එකදෙසං සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං,) එකදෙසං සච්ඡිකාතබ්බං න සච්ඡිකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ප. පු: න වත්තබ්බං ඔධිසො’ධිසො කිලෙසෙ ජහතී’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

15. ස. පු: නිරොධදර්ශනයෙන් කුමක් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. වි: මානය හැරපියයි උද්ධච්ච අවිද්‍යා දෙක හා තදෙකස්ථ වැ සිටුනා එකදෙශක්ලෙශයනුදු හැරපියයි.

ස. අනු: එකදෙශයකින් රහත් වූයේ ද? එකදෙශයකින් රහත් නො වූයේ ද ... පසක් කළයුතු දැය එකදෙශයකින් පසක් කළේ ද, පසක් කළයුතු දැය එකදෙශයකින් පසක් නො කෙළේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

16 ස. පු: මාර්ගදර්ශනයෙන් කුමක්, හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. වි: උද්ධච්චය හැරපියයි අවිද්‍යාව හා තදෙකාර්ථ වැ සිටුනා ක්ලෙශයනුදු හැරපියයි.

ස. අනු: එකදෙශයකින් රහත් වූයේ ද? එකදෙශයකින් රහත් නො වූයේ ද? එකදෙශයකින්. රහත් බවට පැමිණියේ ප්‍රතිලබ්ධ වැ අධිගත වැ සාක්ෂාත්කෘත වැ උපයාගෙන වාස කෙරේ ද? එකදෙශයකින් නාමකායින් ස්පර්ශ කොටගෙන වාස කෙරේ ද, [එක-දෙශයකින්] නාමකායින් ස්පර්ශ නො කොට වාස කෙරේ ද? එකදෙශයකින් පුහුන් රාග ඇතියේ පුහුන් ද්වෙෂ ඇතියේ පුහුන් මොහ ඇතියේ කළ කරණී ඇතියේ බහා තැබූ කෙලෙස් බර ඇතියේ පැමිණි ස්වාර්ථ ඇතියේ ක්ෂය කළ භවසංයොජන ඇතියේ මොනොවට දැන මිදුණේ නහාලූ අවිද්‍යා පරිඝ ඇතියේ විසුළ කර්මාභිසංස්කාර පරිඛා ඇතියේ උපුළ තෘෂ්ණා සඞ්ඛ්‍යාත ඉන්ද්‍රඛීල ඇතියේ නෙරැලූ ඔරම්භාගියසංයොජන නමැති අගුළු ඇතියේ නිෂ්ක්ලෙශ වූයේ හෙළූ මානධ්වජ ඇතියේ හෙළූ (ස්කන්ධාදි) බර ඇතියේ (යොගයෙන් හා ක්ලෙශ-යෙන්) විසංයුක්ත වූයේ මොනොවට දිනූ ක්ලෙශ-විජය ඇතියේ වේ ද? ඔහු විසින් දුඃඛය පරිඥාත යැ, සමුදය ප්‍රහීණ යැ, නිරොධය සාක්ෂාත්කරන ලද යැ, මාර්ගය භාවිත යැ, අභිඥෙයය අභිඥාත යැ, පරිඥෙයය පරිඥාත යැ, ප්‍රහාතව්‍යය ප්‍රහීණ යැ, භාවිතව්‍යය භාවිත යැ, සාක්ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්ෂාත්කෘත යැ, (සාක්ෂාත්කර්තව්‍යය එකදෙශ-යෙකින් සාක්ෂාත්කෘත වේ ද,) සාක්ෂාත්කර්තව්‍යය එකදෙශයෙකින් සාක්ෂාත්කෘත නො වේ ද?

ප. පු: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

17. ප. පු: 'එක් එක් දෙසෙකින් කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ'යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"අනුපුබ්බෙන මෙධාවී ථොක ථොකං
ඛණෙ ඛණෙ
කම්මාරො රජතස්සෙ'ව නිද්ධමෙ
මලමත්තනො'ති.a

අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි වත්තබ්බං:[1] ඔධිසො'ධිසො කිලෙසෙ ජහතී''ති.

18. ස. පු: ඔධිසො'ධිසො කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"සහාවස්ස දස්සනසම්පදාය
තයස්සු ධම්මා ජහිතා භවන්ති:
සක්කායදිට්ඨී විචිකිච්ඡිතඤ්ච
සීලබ්බතං වා'පි යදත්ථි කිඤ්චි.
චතූහපායෙහි ච විප්පමුත්තො
ඡ චාභිඨානානි අභබ්බො කාතුන්ති''b

අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං "ඔධිසො'ධිසො කිලෙසෙ ජහතී''ති.

19. ස. පු: ඔධිසො'ධිසො කිලෙස ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකස්ස විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: 'යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්ම'න්ති. සහ දස්සනුප්පාදා භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස තීණි සඤ්ඤොජනානි පහීයන්ති: සක්කායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බතපරාමාසො''ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං ඔධිසො'ධිසො කිලෙස ජහතී'ති.

ඔධිසො කථා නිට්ඨිතා.

---

1. න වත්තබ්බං - සීමු, මජසං, PTS, සයා.

a. ධම්මපද

b. රතනසුත්තං.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාළේ නො වේ ද?

"නුවණැත්තේ රිදියෙහි මලහරනා තරහල්-පුතක්හු සෙයින් තමාගේ (රාගාදි කෙලෙස්) මල අනුක්‍රමයෙන් ක්‍ෂණක්‍ෂණයෙහි ටික ටික බැහැර කරන්නේ යයි"

වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එයින් එක් එක් දෙසෙකින් කෙලෙසුන් හැර-පියන්නේ වේ' යයි කියැයුතු මැ යැ.

18\. ස. පු: එක් එක් දෙසෙකින් කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද නො වේ ද?

"ඒ සොවන් ඵල පසක් කරනුවට පිළිපන් පුහුල්හු විසින් ශ්‍රොතාපත්තිමාර්‍ගසම්පත්තිය හා, සමග මැ සත්කායදෘෂ්ටි ද විචිකිත්සා ද යම් කිසි ශීලව්‍රතයෙක් හෝ ඇත් නම් එ ද යි තුන් ධම් කෙනෙක් හැරපියන ලද්දාහු වෙති. සතර අපායෙන් ද මිදුණෝ ඔළාරික කරුණු සයක් ද කරන්නට නො නිසි වේ"යයි

වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එයින් "එක් එක් දෙසෙකින් කෙලෙසුන් හැර-පියන්නේ වේ"යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

19\. ස. පු: එක් එක් දෙසෙකින් කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාළේ නො වේ ද?

"මහණෙනි, යම් කලෙකැ ආය්‍ර්‍යශ්‍රාවකහට 'සමුදය ස්වභාවය ඇති යම් කිසිවක් ඇත් නම් එ හැම නිරොධස්වභාවය ඇතැ'යි විරජ වූ විතමල වූ දහම් ඇස උපන්නේ වේ ද, මහණෙනි, මාර්‍ගොත්පාදය හා සමග ආය්‍ර්‍යශ්‍රාවකහට සත්කායදෘෂ්ටි යැ විචිකිත්සා යැ ශීලව්‍රතපරාමර්‍ශ යැ යන තුන් සංයොජනයෝ ප්‍රහීණ වෙති"යි වදාළ සූත්‍රාන්ත-යෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එයින් "එක් එක් දෙසෙකින් කෙලෙසුන් හැර-පියන්නේ වේ"යයි නො කියැයුතු මැ සි.

ඔධිසො කථා නිමි.

1. 5.

ජහති කථා.

1. ස. පු: ජහති පුථුජ්ජනො කාමරාගව්‍යාපාදන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: අච්චන්තං ජහති, අනවසෙසං ජහති, අප්පටිසන්ධියං ජහති, සමූලං ජහති, සතණ්හං ජහති, සානුසයං ජහති, අරියෙන ඤාණෙන ජහති, අරියෙන මග්ගෙන ජහති, අකුප්පං පටිවිජ්ඣන්තො ජහති, අනාගාමිඵලං සච්ඡිකරොන්තො ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: වික්ඛම්භෙති පුථුජ්ජනො කාමරාගව්‍යාපාදන්ති

ප. පටි: ආමන්තා.

ස අනු: අච්චන්තං වික්ඛම්භෙති, අනවසෙසං වික්ඛම්භෙති, අප්පටිසන්ධියං වික්ඛම්භෙති, සමූලං වික්ඛම්භෙති, සතණ්හං වික්ඛම්භෙති, සානුසයං වික්ඛම්භෙති, අරියෙන ඤාණෙන වික්ඛම්භෙති, අරියෙන මග්ගෙන වික්ඛම්භෙති, අකුප්පං පටිවිජ්ඣන්තො වික්ඛම්භෙති, අනාගාමිඵලං සච්ඡිකරොන්තො වික්ඛම්භෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ජහති අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො කාමරාගව්‍යාපාදං, සො ච අච්චන්තං ජහති, අනවසෙසං ජහති -පෙ- අනාගාමිඵලං සච්ඡිකරොන්තො ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ජහති පුථුජ්ජනො කාමරාගව්‍යාපාදං, සො ච අච්චන්තං ජහති, අනවසෙසං ජහති -පෙ- අනාගාමිඵලං සච්ඡිකරොන්තො ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. 5.

ජහති කථා.

[දැහැන් ලද පුහුදුන් පුගුල් සත්‍යාභිසමය කරන්නා හා මැ අනගැමි නම් වෙයි. 'පුහුදුන් කල්හි මැ උහුගේ කාමරාගව්‍යාපාදයෝ ප්‍රහීණයහ'යි ලබ්ධි ගත් සම්මිතියනිකායවාසීන්ගේ විවාද බිඳුනට ජහතිකථා එයි.]

1. ස. පු: පුහුදුන් පුගුල් කාමරාග ව්‍යාපාද හැරපියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (ධ්‍යානයෙන් විෂ්කම්භිත ඒ කෙලශයන්ගේ පයර්‍යුත්ථානය නො දක්මින් කරන පිළිත-) එසේ යැ.

ස. අනු: (ධ්‍යානවිෂ්කම්භිත ඒ කෙලශයන්ගේ අනාගාමිමාර්‍ගයෙන් මැ අත්‍යන්තප්‍රහාණ වේ ද, එහෙයින් නඟන අනුයොග-) අත්‍යන්ත කොට හැරපියා ද? අනවශෙෂ කොට හැරපියා ද? අප්‍රතිසන්ධික කොට හැරපියා ද? මූල සහිත කොට හැරපියා ද? තෘෂ්ණා සහිත කොට හැරපියා ද? අනුශය සහිත කොට හැරපියා ද? ආයර්‍යඥානයෙන් හැරපියා ද? ආයර්‍යමාර්‍ගයෙන් හැරපියා ද? අකොපන කොට පිළිවිදුමින් හැරපියා ද? අනාගාමිඵලය පසක්කරනුයේ හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

2. ස. පු: පුහුදුන් පුගුල් කාමරාග ව්‍යාපාද (අත්‍යන්තවිෂ්කම්භණයෙන්) විෂ්කම්භණ කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අත්‍යන්ත කොට විෂ්කම්භණය කෙරේද? අනවශෙෂ කොට විෂ්කම්භණ කෙරේ ද? අප්‍රතිසන්ධික කොට විෂ්කම්භණ කෙරේ ද? මූල සහිත කොට විෂ්කම්භණ කෙරේ ද? තෘෂ්ණා සහිත කොට විෂ්කම්භණ කෙරේ ද? අනුශය සහිත කොට විෂ්කම්භණ කෙරේ ද? ආයර්‍යඥානයෙන් විෂ්කම්භණ කෙරේ ද? ආයර්‍යමාර්‍ගයෙන් විෂ්කම්භණය කෙරේ ද? අකොපන කොට පිළිවිදුනේ විෂ්කම්භණ කෙරේ ද? අනගැමිඵල පසක් කරනුයේ විෂ්කම්භණ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3. ස. පු: අනාගාමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුගුල් කාමරාග ව්‍යාපාද හැරපියා ද? හෙ ද අත්‍යන්ත කොට හැරපියා ද, අනවශෙෂ කොට හැරපියා ද ... අනාගාමිඵල පසක් කරනුයේ හැරපියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන් පුගුල් කාමරාග ව්‍යාපාද හැරපියා ද? හෙ ද අත්‍යන්ත කොට හැරපියා ද, අනවශෙෂ කොට හැරපියා ද ... අනාගාමිඵල පසක් කරනුයේ හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

4. ස. පු: වික්ඛම්භෙති අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො කාමරාගබ්‍යාපාදං, සො ච අච්චන්තං වික්ඛම්භෙති අනවසෙසං වික්ඛම්භෙති -පෙ- අනාගාමිඵලං සච්ඡිකරොන්තො වික්ඛම්භෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වික්ඛම්භෙති පුථුජ්ජනො කාමරාගබ්‍යාපාදං, සො ච අච්චන්තං වික්ඛම්භෙති, අනවසෙසං වික්ඛම්භෙති -පෙ- අනාගාමිඵලං සච්ඡිකරොන්තො වික්ඛම්භෙතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: ජහති පුථුජ්ජනො කාමරාගබ්‍යාපාදං, සො ච න අච්චන්තං ජහති, න අනවසෙසං ජහති -පෙ- න අනාගාමිඵලං සච්ඡිකරොන්තො ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ජහති අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො කාමරාගබ්‍යාපාදං, සො ච න අච්චන්තං ජහති -පෙ- න අනාගාමිඵලං සච්ඡිකරොන්තො ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: වික්ඛම්භෙති පුථුජ්ජනො කාමරාගබ්‍යාපාදං, සො ච න අච්චන්තං වික්ඛම්භෙති, න අනවසෙසං වික්ඛම්භෙති -පෙ- න අනාගාමිඵලං සච්ඡිකරොන්තො වික්ඛම්භෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වික්ඛම්භෙති අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො කාමරාගබ්‍යාපාදං, සො ච න අච්චන්තං වික්ඛම්භෙති න අනවසෙසං වික්ඛම්භෙති -පෙ- න අනාගාමිඵලං සච්ඡිකරොන්තො වික්ඛම්භෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4\. ස. පු: අනාගාමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් කාමරාගව්‍යාපාද විෂකම්භණ කෙරේ ද? හෙ ද අත්‍යන්ත කොට විෂකම්භණ කෙරේ ද? අනවශෙෂ කොට විෂකම්භණ කෙරේ ද? ... අනාගාමිඵල පසක් කරනුයේ විෂකම්භණ කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන් පුගුල් කාමරාගව්‍යාපාද විෂකම්භණ කෙරේ ද? හෙ ද අත්‍යන්ත කොට විෂකම්භණ කෙරේ ද? අනවශෙෂ කොට විෂකම්භණ කෙරේ ද? ... අනාගාමිඵල පසක් කරනුයේ විෂකම්භණ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5\. සඃ පු: පුහුදුන් පුගුල් කාමරාගව්‍යාපාද හැරපියා ද? හෙ ද අත්‍යන්ත නො කොට හැරපියා ද? අනවශෙෂ නො කොට හැරපියා ද ... අනාගාමිඵල පසක් නො කරනුයේ හැරපියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගාමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් කාමරාගව්‍යාපාද හැරපියා ද? හෙ ද අත්‍යන්ත නො කොට හැරපියා ද? ... අනාගාමිඵල පසක් නො කරනුයේ හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

6\. ස. පු: පුහුදුන් පුගුල් කාමරාගව්‍යාපාද විෂකම්භණ කෙරේ ද, හෙ ද අත්‍යන්ත කොට විෂකම්භණ නො කෙරේ ද? අනවශෙෂ කොට විෂකම්භණ නො කෙරේ ද? ... අනාගාමිඵල පසක් නො කරනුයේ විෂකම්භණ කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගාමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් කාමරාග ව්‍යාපාද විෂකම්භණ කෙරේ ද? හෙ ද අත්‍යන්ත කොට විෂකම්භණ නො කෙරේ ද? අනවශෙෂ කොට විෂකම්භණ නො කෙරේ ද ... අනාගාමිඵල පසක් නො කරනුයේ විෂකම්භණ කෙරේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ

7\. ස. පු: ජහති පුථුජ්ජනො කාමරාගව්‍යාපාදන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කතමෙන මග්ගෙනා'ති.

ප. වි: රූපාවචරෙන මග්ගෙනා'ති.

ස. අනු: රූපාවචරො මග්ගො නිය්‍යානිකො ඛයගාමී බොධගාමී අපචයගාමී අනාසවො අසඤ්ඤොජනියො අගන්ථනියො[1] අනොඝනියො[2] අයොගනියො[3] අනීවරණියො[4] අපරාමට්ඨො අනුපාදානියො අසංකිලෙසියො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු රූපාවචරො මග්ගො අනිය්‍යානිකො න ඛයගාමී න බොධගාමී න අපචයගාමී සාසවො සඤ්ඤොජනියො -පෙ- සංකිලෙසියො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි රූපාවචරො මග්ගො අනිය්‍යානිකො න ඛයගාමී -පෙ- සංකිලෙසියො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "ජහති පුථුජ්ජනො රූපාවචරෙන මග්ගෙන කාමරාගව්‍යාපාදන්ති."

8\. ස. පු: ජහති අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො අනාගාමිමග්ගෙන කාමරාගව්‍යාපාදං, සො ච මග්ගො නිය්‍යානිකො ඛයගාමී බොධගාමී අපචයගාමී අනාසවො -පෙ- අසංකිලෙසියො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ජහති පුථුජ්ජනො රූපාවචරෙන මග්ගෙන කාමරාගව්‍යාපාදං, සො ච මග්ගො නිය්‍යානිකො ඛයගාමී බොධගාමී අපචයගාමී අනාසවො -පෙ- අසංකිලෙසියො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9\. ස. පු: ජහති පුථුජ්ජනො රූපාවචරෙන මග්ගෙන කාමරාගව්‍යාපාදං, සො ච මග්ගො අනිය්‍යානිකො න ඛයගාමී න බොධගාමී න අපචයගාමී සාසවො -පෙ- සංකිලෙසියො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. අගන්ථනියො - සීමු, මජසං, සයා.
2. අනොඝනියො - සීමු, මජසං, සයා.
3. අයොගනියො - සීමු, මජසං සයා.
4. අනිවරණියො P.T.S

7. ස. පු: පුහුදුන් පුගුල් කාමරාගව්‍යාපාද හැරපියා ද?

ප. පටික්ඛේ: එසේ යැ.

ස. පු: කවර මඟෙකින?

ප. වි: රූපාවචර මඟිනි.

ස අනු: රූපාවචර මාර්ගය නෛර්‍යාණික වේ ද, ක්‍ෂයගාමී වේ ද, බොධගාමී වේ ද, අපචයගාමී වේ ද, අනාස්‍රව වේ ද, අසංයෝජනීය වේ ද, අග්‍රන්ථනීය වේ ද, අනොඝනීය වේ ද, අයොගනීය වේ ද, අනීවරණීය වේ ද, අපරාමර්‍ශ වේ ද, අනුපාදානීය වේ ද, අසංකිලෙසිය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රූපාවචර මාර්ගය අනෛර්‍යාණික නො වේ ද, ක්‍ෂයගාමී නො වනු නො වේ ද, බොධගාමී නො වනු නො වේ ද, අපචයගාමී නො වනු නො වේ ද, සාස්‍රව, සංයෝජනීය ... සංකිලෙසිය නො වේ ද?

ප. පටික්ඛේ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රූපාවචර මාර්ගය අනෛර්‍යාණික වේ නම්, ක්‍ෂයගාමී නො වනු වේ නම් ... සංකිලෙසිය වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'පුහුදුන් පුගුල් රූපාවචර මාර්ගයෙන් කාමරාගව්‍යාපාද හැරපියති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

8. ස. පු: අනාගාමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුගුල් අනාගාමි මාර්ගයෙන් කාමරාගව්‍යාපාද හැරපියා ද, එ මඟ ද නෛර්‍යාණික වේ ද, ක්‍ෂයගාමී වේ ද, බොධගාමී වේ ද, අපචයගාමී වේ ද, අනාස්‍රව වේ ද ... අසංක්ලිෂ්ට වේ ද?

ප. පටික්ඛේ: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන් පුගුල් රූපාවචරමාර්ගයෙන් කාමරාගව්‍යාපාද හැරපියා ද, ඒ මාර්ගයත් නෛර්‍යාණික වේ ද, ක්‍ෂයගාමී වේ ද, බොධගාමී වේ ද, අපචයගාමී වේ ද, අනාස්‍රව වේ ද ... අසංක්ලිෂ්ට වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

9. ස. පු: පුහුදුන් රූපාවචරමාර්ගයෙන් කාමරාගව්‍යාපාද හැරපියා ද, ඒ මඟත් අනෛර්‍යාණික වේ ද, ක්‍ෂයගාමී නො වනු වේ ද, බොධගාමී නො වනු වේ ද, අපචයගාමී නො වනු වේ ද, සාස්‍රව වේ ද .. සංක්ලිෂ්ට වේ ද?

ප. පටික්ඛේ: එසේ යැ.

ස. අනු: ජහති අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො අනාගාමිමග්ගෙන කාමරාගව්‍යාපාදං, සො ච මග්ගො අනිය්‍යානිකො න ඛයගාමී න බොධගාමී න අපචයගාමී සාසවො -පෙ- සංකිලෙසියො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: පුථුජ්ජනො කාමෙසු වීතරාගො සහ ධම්මාභිසමයා අනාගාමිඵලෙ සණ්ඨාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තෙ සණ්ඨාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: පුථුජ්ජනො කාමෙසු වීතරාගො සහ ධම්මාභිසමයා අනාගාමිඵලෙ සණ්ඨාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු අපුබ්බං අචරිමං තයො මග්ගෙ භාවෙතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: අපුබ්බං අචරිමං තයො මග්ගෙ භාවෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අපුබ්බං අචරිමං තීණි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: අපුබ්බං අචරිමං තීණි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: තිණ්ණං ඵස්සානං තිස්සන්නං[1] වෙදනානං තිස්සන්නං[1] සඤ්ඤානං තිස්සන්නං[1] චෙතනානං තිණ්ණං චිත්තානං තිස්සන්නං[1] සද්ධානං තිණ්ණං විරියානං තිස්සන්නං සතීනං තිණ්ණං සමාධීනං තිස්සන්නං[1] පඤ්ඤානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: පුථුජ්ජනො කාමෙසු වීතරාගො සහ ධම්මාභිසමයා අනාගාමිඵලෙ සණ්ඨාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1 තිණ්ණං - සීමු, මජසං, PTS

ස. අනු: අනාගාමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් අනගැමි මඟින් කාමරාගව්‍යාපාද හැරපියා ද, එ මඟත් අනෛර්‍යාණික වේ ද, ක්‍ෂයගාමී නො වනු වේ ද, බොධගාමී නො වනු වේ ද, අපචයගාමී නො වේ ද, සාස්‍රව වේ ද ... සංක්ලිෂ්ට වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

10. ස. පු: පුහුදුන් පුහුල් කාමයෙහි වීතරාග වූයෙ ධර්මාභි-සමය කරන්නා හා මැ අනාගාමී ඵලයෙහි පිහිටා ද?

ප. පටිඤ්ඤ: (ධ්‍යානානාගාමිත්වය සඳහා පිළින සි.) එසේ යැ.

ස. අනු: අගීත්වයෙහි පිහිටා ද?

ප. පටි: (දර්ශන මාර්ගයෙන් උද්ධම්භාගිය සංයෝජනයන්ගේ ප්‍රහාණ නැතියෙන් කරන පිළිකෙවි-) එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

11. ස. පු: පුහුදුන් පුහුල් කාමයෙහි විතරග වූයේ ධර්මාභි-සමය කරන්නා හා මැ අනාගාමිඵලයෙහි පිහිටා ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: පෙර පසු නො කොට තුන්මග වඩා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

12. ස. පු: පෙර පසු නො කොට තුන්මග වඩා ද?

ප. පටිඤ්ඤ: (මාර්ගත්‍රයාගේ කෘත්‍යස්වභාවය සඳහා පිළින-) එසේ යැ.

ස. අනු: පෙර පසු නො කොට ත්‍රිවිධ ශ්‍රාමණ්‍යඵල පසක් කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

13. ස. පු: පෙර පසු නො කොට ත්‍රිවිධ ශ්‍රාමණ්‍යඵල පසක් කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රිවිධ ස්පර්ශයන්ගේ ත්‍රිවිධ වේදනාවන්ගේ ත්‍රිවිධ සංඥාවන්ගේ ත්‍රිවිධ චේතනාවන්ගේ ත්‍රිවිධ චිත්ත-යන්ගේ ත්‍රිවිධ ශ්‍රද්ධාවන්ගේ ත්‍රිවිධ වීර්‍යයන්ගේ ත්‍රිවිධ ස්මෘතීන්ගේ ත්‍රිවිධ සමාධීන්ගේ ත්‍රිවිධ ප්‍රඥාවන්ගේ සමොධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

14. ස. පු: පුහුදුන් පුහුල් කාමයෙහි වීතරාග වූයේ ධර්මාභි-සමය කරන්නා හා මැ අනාගාමිඵලයෙහි පිහිටා ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: සොතාපත්තිමග්ගෙනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සකදාගාමිමග්ගෙනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: කතමෙන මග්ගෙනා'ති.

ප. වි: අනාගාමිමග්ගෙනා'ති.

ස. අනු: අනාගාමිමග්ගෙන සක්කායදිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: අනාගාමිමග්ගෙන සක්කායදිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං ජහතී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු තිණ්ණං සඤ්ඤොජනානං පහානා සොතා-පත්තිඵලං වුත්තං භගවතා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

අනු: ඨ: හඤ්චි තිණ්ණං සඤ්ඤොජනානං පහානා සොතා-පත්තිඵලං වුත්තං භගවතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ අනාගාමිමග්ගෙන සක්කායදිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං ජහතී'ති.

17. ස. පු: අනාගාමිමග්ගෙන ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අනාගාමිමග්ගෙන ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං ජහතී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු කාමරාගබ්‍යාපාදානං තනුභාවා සකදාගාමිඵලං වුත්තං භගවතා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි කාමරාගබ්‍යාපාදානං තනුභාවා සකදාගාමි-ඵලං වුත්තං භගවතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනාගාමිමග්ගෙන ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං ජහතී"ති.

ස. අනු: ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගයෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු. සකෘදගාමි මාර්ගයෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

15. ස. පු: කවර මාර්ගයෙකින?

ප. වි: අනාගාමි මාර්ගයෙනි.

ස. අනු: අනාගාමිමාර්ගයෙන් සත්කායදෘෂ්ටිය විචිකිත්සාව ශීලව්‍රත පරාමර්ශය හැරපියත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

16. ස. පු: අනාගාමිමාර්ගයෙන් සත්කායදෘෂ්ටිය විචිකිත්සාව ශීලව්‍රත පරාමර්ශය හැරපියත්තේ වේ ද?

ප පටිඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: තුන් සංයොජනයන්ගේ ප්‍රහාණයෙන් ශ්‍රොතාපත්ති ඵලය භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද නො වේ ද?

ප. පටිඥා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් 'තුන් සංයොජනයන්ගේ ප්‍රහාණයෙන් ශ්‍රොතාපත්තිඵලය' භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද වෙ නම්,

අනු. පා: හවත, 'අනාගාමිමාර්ගයෙන් සත්කායදෘෂ්ටිය විචි-කිත්සාව ශීලව්‍රතපරාමර්ශය හැරපියත්තේ වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

17. ස. පු: අනාගාමිමාර්ගයෙන් ඖලාරික කාමරාගය ඖලාරික ව්‍යාපාදය හැරපියත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අනාගාමිමාර්ගයෙන් ඖලාරික කාමරාගය ඖලාරික ව්‍යාපාදය හැරපියත්තේ වේ ද?

ප. පටිඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් 'කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ තුනී විමෙන් සකෘදගාමිඵලය' වදාරන ලද නො වේ ද?

ප. පටිඥා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් විසින් 'කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ තුනී විමෙන් සකෘදගාමිඵලය' වදාරනලද වේ නම්,

අනු පා: හවත, 'අනාගාමිමාර්ගයෙන් ඖලාරික කාමරාගය ඖලාරික ව්‍යාපාදය හැරපියත්තේ වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

18. ස. පු: පුථුජ්ජනො කාමෙසු වීතරාගො සහ ධම්මාභිසමයා අනාගාමිඵලෙ සණ්ඨාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යෙ කෙචි ධම්මං අභිසමෙන්ති සබ්බෙ තෙ සහ ධම්මාභිසමයා අනාගාමිඵලෙ සණ්ඨහන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ප. පු: න වත්තබ්බං 'ජහති පුථුජ්ජනො කාමරාග-බ්‍යාපාදන්ති'.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනුයොගො: නනු වුත්තං භගවතා:

"අහිංසෙ තෙ[1] අතීතංසෙ
ඡ සත්ථාරො යසස්සිනො,
නිරාමගන්ධා කරුණෙ
විමුත්තා[2] කාමසංයොජනාතිගා.[3]

කාමරාගං විරාජෙත්වා
බ්‍රහ්මලොකූපගා අහු,
අහෙසුං සාවකා තෙසං
සාවකාති සතානි'පි.

නිරාමගන්ධා කරුණෙ
විමුත්තා[2] කාමසංයොජනාතිගා[3]
කාමරාගං විරාජෙත්වා
බ්‍රහ්මලොකූපගා අහු'ති"[4]

අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි 'ජහති පුථුජ්ජනො කාමරාගබ්‍යාපාදන්ති".

20. ස. පු: ජහති පුථුජ්ජනො කාමරාගබ්‍යාපාදන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"සො හි නාම භික්ඛවෙ සුනෙත්තො සත්ථා එවං දීඝායුකො සමානො එවං චිරට්ඨිතිකො අපරිමුත්තො අහොසි ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි, අපරිමුත්තො දුක්ඛස්මා'ති වදාමි. තං කිස්ස හෙතු?

1. අහෙසුං තෙ - සීමු, මජසං, PTS, සයා   අහිංසකා - අඞ්ගුත්තර.
2. කරුණාධිමුත්තා - සීමු,
කරුණෙ'ධි මුත්තා - මජසං, කරුණාවිමුත්තා- - PTS
3. කාමසංයොජනා-සයා, කාමසංයොජනාති - PTS.
4. අඞ්ගුත්තර චතුක්කනිපාත - ධම්මිකසුත්ත.

18. ස. පු: පුහුදුන් පුහුල් කාමයෙහි වීතරාග වූයේ ධර්මාභිසමය හා සමග අනාගාමි ඵලයෙහි පිහිටා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් කෙනෙක් ධර්මය අභිසමය කෙරෙත් ද, එ හැම ධර්මාභිසමය කරන්නා හා මැ අනාගාමි-ඵලයෙහි පිහිටත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ....

19. ප. පු: 'පුහුදුන්, පුහුල් කාමරාගව්‍යාපාද හැරපියති'යි නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භගවත්හු විසින් වදාරන ලද්දේ මැ නු:

"අතීතාංසයෙහි දී ක්‍රොධාමගන්ධයෙන් නිරාම-ගන්ධ වූ, කරුණාධ්‍යාන නිමිත්තෙහි විමුක්ත වූ, කාමසංයොජන ඉක්ම සිටි, යශස්වී වූ, අහිංසක වූ නෙල ෂට්ශාස්තෘ කෙනෙක් වූහු ද,

ඔහු කාමරාග හැරපියා බ්‍රහ්මලොකූපග වූහු. උන්ගේ ශතසඞ්ඛ්‍යාත ශ්‍රාවක කෙනෙක් වූහු ද, නිරාමගන්ධ වූ කරුණාධ්‍යානයෙහි විමුක්ත වූ කාම-සංයොජන ඉක්ම සිටි ඔහු ද කාමරාග හැරපියා බ්‍රහ්මලොකොපග වූහ"යි.

වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එහෙයින් මැ 'පුහුදුන් පුහුල් කාමරාගව්‍යාපාද හැරපියයි.

20. ස. පු: පුහුදුන් පුහුල් කාමරාගව්‍යාපාද හැරපියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භගවත්හු විසින් වදාරන ලද්දේ මැ නු:

"මහණෙනි, ඒ සුනෙත්‍ර නම් ශාස්තෘ මෙ බඳු දීර්ඝායුෂ ඇතියේ මැ මෙ බඳු චිරස්ථිති ඇතියේ මැ ජාති ජරා මරණ ශොක- පරිදෙව- දුඃඛ-දෞර්මනස්‍ය උපායාසයෙන් අපරිමුක්ත වී 'දුකින්' අපරිමුක්තයහ'යි කියමි. ඒ කවර හෙයින යත්:

චතුන්නං ධම්මානං අනනුබොධා අප්පටිවෙධා. කතමෙසං චතුන්නං? අරියස්ස සීලස්ස අනනුබොධා අප්පටිවෙධා. අරියස්ස සමාධිස්ස අරියාය පඤ්ඤාය අරියාය විමුත්තියා අනනුබොධා අප්පටිවෙධා. තයිදං භික්ඛවෙ අරියං සීලං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං. අරියො සමාධි අනුබුද්ධො පටිවිද්ධො. අරියා පඤ්ඤා අනුබුද්ධා පටිවිද්ධා. අරියා විමුත්ති අනුබුද්ධා පටිවිද්ධා. උච්ඡින්නා භවතණ්හා ඛීණා භවනෙත්ති. නත්ථි දානි පුනබ්භවො''ති.

''සීලං සමාධි පඤ්ඤා ච
විමුත්ති ච අනුත්තරා,
අනුබුද්ධා ඉමෙ ධම්මා
ගොතමෙන යසස්සිනා.

ඉති බුද්ධො අභිඤ්ඤාය
ධම්මමක්ඛාසි භික්ඛුනං,
දුක්ඛස්සන්තකරො සත්ථා
චක්ඛුමා පරිනිබ්බුතො''ති.[a]

අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං ''ජහති පුථුජ්ජනො කාමරාගබ්‍යාපාදන්ති''.

ජහතිකථා නිට්ඨිතා

a. අඞ්ගුත්තර - සත්තකනිපාත - සුඵනනතසුත්ත

සතර දහමුන් පිළිබඳ අනනුබෝධ හෙතුයෙන, අප්‍රතිවෙධ හෙතුයෙන. කවර සතර දෙනකුන් පිළිබඳ වැ යත්: ආර්‍ය්‍යශීලය පිළිබඳ අනනුබෝධයෙන, අප්‍රතිවෙධයෙන. ආර්‍ය්‍යසමාධි යැ ආර්‍ය්‍යප්‍රඥ යැ ආර්‍ය්‍යවිමුක්ති යැ යන දහමුන් පිළිබඳ අනනුබෝධයෙන, අප්‍රතිවෙධයෙන. මහණෙනි, ඒ ආර්‍ය්‍යශීලය අනුබුද්ධ වෙයි, ප්‍රතිවිදිත වෙයි. ආර්‍ය්‍යසමාධිය අනුබුද්ධ වෙයි, ප්‍රතිවිදිත වෙයි. ආර්‍ය්‍යප්‍රඥව අනුබුද්ධ වෙයි, ප්‍රතිවිදිත වෙයි. ආර්‍ය්‍යවිමුක්තිය අනුබුද්ධ වෙයි, ප්‍රතිවිදිත වෙයි. භවතෘෂ්ණා උසුන් විය. භවනෙත්තිය ක්ෂීණ විය. දැන් පුනර්භවය නැති''යි.

"ශීලයැ සමාධි යැ ප්‍රඥ යැ අනුත්තරවිමුක්ති යැ යි මෙ සතර දහම්හු යශස්වී ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් අනුබුද්ධයහ.

මෙසේ ගෞතම සම්බුද්ධයන් වහන්සේ විශිෂ්ට-ඥනයෙන් අවබොධ කොටගෙන මහණුනට සිව්සස් දහම් දෙසූසේක. දුඃඛයාගේ අන්තකර වූ පසැසින් චක්‍ෂුර්මත් වූ ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේ පිරිනිවිසේකැයි'' වදළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පරිප්‍රශ්න: එසේ යැ.

ස. නිග: ඒ හෙතුවින් 'පුහුදුන් පුහුල් කාමරාගව්‍යාපාද හැරපියති'යි නො කියැයුතු යැ.

ජහතිකථා නිමි.

1. 6.

සබ්බමත්ථිකථා

1. ස. පු: සබ්බමත්ථී'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බත්ථ සබ්බමත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සබ්බමත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බදා සබ්බමත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සබ්බමත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: සබ්බෙන සබ්බං සබ්බමත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සබ්බමත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:

ස. අනු: සබ්බෙසු සබ්බමත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සබ්බමත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: අයොගක්ඛෙමං කත්වා සබ්බමත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: සබ්බමත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

1. 6.

සබ්බමත්ථිකථා

[සර්වාස්තිවාදීහු අතීතාදි භෙද භින්න හැම දහම්හු ස්කන්ධස්වභාවය නො හරිත් ද, ඒ හෙතුවින් 'හැම ඇත් මැ' යයි ලබ්ධි ගත්හ. උන්ගේ ලබ්ධි විශෝධනය පිණිස සබ්බමත්ථිකථා එයි.]

1. ස. පු: හැම ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සර්වශරීරයෙහි හැම ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

2. ස. පු: හැම ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සර්වකාලයෙහි හැම ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3. ස. පු: හැම ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සර්වාකාරයෙන් හැම ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: හැම ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සර්වධර්මයෙහි හැම ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5. ස. පු: හැම ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (යොග නම් නානාස්වභාව ධර්මයන් සතු වෙයි. එක ස්වභාවධර්මයන් සතු නො වෙයි. එයින් මේ ප්‍රශ්නයෙහි ලා 'රූපය වෙදනා හාත් වෙදනාව හෝ රූපය හාත් නානාස්වභාව නැත්තේ නු යි' එකලක්ෂණ මැ නු යි කොටගෙන, අසංයුක්ත නු යි කොටගෙන) හැම ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු: හැම ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම්පි නත්ථි තම්පත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: සබ්බමත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බමත්ථී'ති යා දිට්ඨි, සා දිට්ඨි මිච්ඡාදිට්ඨී'ති යා දිට්ඨි, සා දිට්ඨි සම්මාදිට්ඨී'ති හෙවමත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

වාදයුත්ති.

8. ස. පු: අතීතං අත්ථී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අතීතං නිරුද්ධං විගතං විපරිණතං අත්ථඞ්ගතං අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අතීතං නිරුද්ධං විගතං විපරිණතං අත්ථඞ්ගතං අබ්භත්ථඞ්ගතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අතීතං අත්ථී"ති.

9. ස. පු: අනාගතං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අනාගතං අජාතං අභූතං අසඤ්ජාතං අනිබ්බත්තං අනභිනිබ්බත්තං අපාතුභූතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගතං අජාතං අභූතං අසඤ්ජාතං අනිබ්බත්තං අනභිනිබ්බත්තං අපාතුභූතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනාගතං අත්ථී'ති.

10. ස. පු: පච්චුප්පන්නං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං අනිරුද්ධං අවිගතං අවිපරිණතං න අත්ථඞ්ගතං න අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: (සවන සඝාතාදියෙක් හෝ යැ, ශශවිෂාණාදියෙක් හෝ) යම් කිසි දෑයෙක් නැති සී සිද්ධ ද, එ ද තොපට ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: හැම ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'හැම ඇති'යි තොපගේ යම් සර්‍වාස්තිදෘෂ්ටියෙක් ඇත් ද, ඒ සර්‍වාස්තිදෘෂ්ටිය යථාවක නො වනුයෙන් 'මිච්ඡදිට්ඨිහ'යි මෙසේ ගත් යම් අපගේ දෘෂ්ටියෙක් ඇත් ද, ඒ අපගේ දෘෂ්ටිය යථාවක වනුයෙන් 'සම්මදිට්ඨිහ'යි මෙසේ තොප සමයෙහි ඇත් ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

කාලසංසන්දනා.

8. ස. පු: අතීතයෙක් ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතය නිරුද්ධ වූයේ පහවගියේ විපරිණාම වූයේ අස්තයට ගියේ අභ්‍යස්තයට ගියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අතීතය නිරුද්ධ වූයේ පහවගියේ විපරිණත වූයේ අස්තයට ගියේ අභ්‍යස්තයට ගියේ වී නම්,

අනු. පා: භවත, 'අතීතය ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

9. ස. පු: අනාගතයෙක් ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතය නූපන්නේ, නො වූයේ, නො හට-ගත්තේ, නො නිපන්නේ, අභිනිර්‍වෘත නො වූයේ, නො පහළ වූයේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනාගතය නූපන්නේ නො වූයේ නො හටගත්තේ නො නිපන්නේ අභිනිර්‍වෘත නො වූයේ නො පහළ වූයේ වී නම්,

අනු. පා: භවත, 'අනාගතය ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ

10 ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙක් ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අනිරුද්ධ වූයේ අවිගත වූයේ අවිපරිණත වූයේ අස්තයට නො ගියේ අභ්‍යස්තයට නො ගියේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතං අත්ථි, අතීතං අනිරුද්ධං අවිගතං අවිපරිණ-
තං න අත්ථඞ්ගතං න අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: පච්චුප්පන්නං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං ජාතං භූතං සඤ්ජාතං නිබ්බත්තං අභිනිබ්බත්තං පාතුභූතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතං අත්ථි, අනාගතං ජාතං භූතං සඤ්ජාතං නිබ්බත්තං අභිනිබ්බත්තං පාතුභූතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: අතීතං අත්ථි, අතීතං නිරුද්ධං විගතං විපරිණතං අත්ථඞ්ගතං අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං නිරුද්ධං විගතං විපරිණතං අත්ථඞ්ගතං අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: අනාගතං අත්ථි, අනාගතං අජාතං අභූතං අසඤ්ජාතං අනිබ්බත්තං අනභිනිබ්බත්තං අපාතුභූතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං අජාතං අභූතං අසඤ්ජාතං අනිබ්බත්තං අනභිනිබ්බත්තං අපාතු-
භූතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: අතීතං රූපං අත්ථීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අතීතං රූපං නිරුද්ධං විගතං විපරිණතං අත්ථඞ්ගතං අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අතීතං රූපං නිරුද්ධං -පෙ- අබ්භත්ථඞ්ගතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අතීතං රූපං අත්ථී"ති

ස. අනු: අතීතයෙක් ඇත් ද? අතීතය අනිරුද්ධ වූයේ අවිගත වූයේ අවිපරිණත වූයේ අස්තයට නො ගියේ අභ්‍යස්තයට නො ගියේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

11. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙක් ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ජාත භූත සඤ්ජාත නිර්‍වෘත්ත අභිනිර්‍වෘත්ත ප්‍රාදුර්භූත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතයෙක් ඇද්ද? අනාගතය ජාත භූත සඤ්ජාත නිර්‍වෘත්ත අභිනිර්‍වෘත්ත ප්‍රාදුර්භූත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

12. ස. පු: අතීතය ඇත් ද? අතීතය නිරුද්ධ වේ ද? විගත වේ ද? පෙරළී යේ ද? අස්තඞ්ගත වේ ද? නිශ්‍ශෙෂයෙන් අස්තඞ්ගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නය නිරුද්ධ වේ ද? විගත වේ ද? පෙරළී යේ ද? අස්තඞ්ගත වේ ද? නිශ්‍ශෙෂයෙන් අස්තඞ්ගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

13. ස. පු: අනාගතය ඇත් ද? අනාගතය නො දිනි ද? නොවී ද? නො හටගැනි ද? නො නිපනි ද? සාකල්‍යයෙන් නො නිපනි ද? නො පහළ වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නය නො දිනි ද? නො වී ද? නො හටගැනි ද? නො නිපනි ද? සාකල්‍යයෙන් නො නිපනි ද? නො පාළ වී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

14. ස. පු: අතීත වූ රූප ඇත් ද?

ප. පු: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත රූප නිරුද්ධ වූයේ නො වේ ද? විගත වූයේ විපරිණත වූයේ අස්තඞ්ගත වූයේ සාකල්‍යයෙන් අස්තඞ්ගත වූයේ නො වේද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අතීතරූපය නිරුද්ධ වේ නම් ... සාකල්‍ය-යෙන් අස්තඞ්ගත වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'අතීතරූප ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

15. ස. පු: අනාගතං රූපං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අනාගතං රූපං අජාතං අභූතං අසඤ්ජාතං අනිබ්බත්තං අනභිනිබ්බත්තං අපාතුභූතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගතං රූපං අජාතං -පෙ- අපාතුභූතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනාගතං රූපං අත්ථී"ති.

16. ස. පු: පච්චුප්පන්නං රූපං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං රූපං අනිරුද්ධං අවිගතං අවිපරිණතං න අත්ථඞ්ගතං න අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං රූපං අත්ථි, අතීතං රූපං අනිරුද්ධං අවිගතං අවිපරිණතං න අත්ථඞ්ගතං න අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: පච්චුප්පන්නං රූපං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං රූපං ජාතං භූතං සඤ්ජාතං නිබ්බත්තං අභිනිබ්බත්තං පාතුභූතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතං රූපං අත්ථි, අනාගතං රූපං ජාතං භූතං සඤ්ජාතං නිබ්බත්තං අභිනිබ්බත්තං පාතුභූතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: අතීතං රූපං අත්ථි, අතීතං රූපං නිරුද්ධං විගතං විපරිණතං අත්ථඞ්ගතං අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං රූපං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං රූපං නිරුද්ධං විගතං විපරිණතං අත්ථඞ්ගතං අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: අනාගතරූප ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතරූපය, අජාත වූයේ අභූත වූයේ අසඞ්ඛාත වූයේ නිවෘත නො වූයේ සාකල්‍යයෙන් නිවෘත නො වූයේ ප්‍රාදුර්භූත නො වූයේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනාගතරූපය, අජාත වූයේ ... ප්‍රාදුර්භූත නො වූයේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'අනාගතරූප ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

16. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය නිරුද්ධ නො වී ද? විගත නො වී ද? නො පෙරළිණි ද? අස්තඞ්ගත නො වී ද? සාකල්‍යයෙන් අස්තඞ්ගත නො වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතරූපය ඇත් ද? අතීතරූපය නිරුද්ධ නො වී ද? විගත නො වී ද? විපරිණත නො වී ද? අස්තඞ්ගත නො වී ද? සාකල්‍යයෙන් අස්තඞ්ගත නො වී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

17. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය දිනි ද? වී ද? හටගැනි ද? නිපනි ද? සාකල්‍යයෙන් නිපනි ද? පාළ වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතරූපය ඇත් ද? අනාගතරූපය දිනි ද? වී ද? හටගැනි ද? නිපනි ද? සාකල්‍යයෙන් නිපනි ද? පහළ වී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

18. ස. පු: අතීතරූපය ඇත් ද? අතීතරූපය නිරුද්ධ වී ද? විගත වී ද? පෙරළිණි ද? අස්තඞ්ගත වී ද? සාකල්‍යයෙන් අස්තඞ්ගත වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය නිරුද්ධ වී ද? විගත වී ද? විපරිණත වී ද? අස්තයට ගියේ ද? සාකල්‍යයෙන් අස්තයට ගියේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

19. ස. පු: අනාගතං රූපං අත්ථි, අනාගතං රූපං අජාතං අභූතං අසඤ්ජාතං අනිබ්බත්තං අනභිනිබ්බත්තං අපාතුභූතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං රූපං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං රූපං අජාතං අභූතං අසඤ්ජාතං අනිබ්බත්තං අනභිනිබ්බත්තං අපාතුභූතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

20. ස. පු: අතීතා වෙදනා අත්ථි –පෙ– සඤ්ඤා අත්ථි –පෙ– සඞ්ඛාරා අත්ථි –පෙ– විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අතීතං විඤ්ඤාණං නිරුද්ධං විගතං විපරිණතං අත්ථඞ්ගතං අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ. හඤ්චි අතීතං විඤ්ඤාණං නිරුද්ධං –පෙ– අබ්භත්ථඞ්ගතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථී"ති.

21. ස. පු: අනාගතං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අනාගතං විඤ්ඤාණං අජාතං අභූතං අසංඤ්ජාතං අනිබ්බත්තං අනභිනිබ්බත්තං අපාතුභූතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගතං විඤ්ඤාණං අජාතං –පෙ– අපාතුභූතං,

,, පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනාගතං විඤ්ඤාණං අත්ථී"ති.

22. ස. පු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං අනිරුද්ධං, –පෙ– න අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අතීතං විඤ්ඤාණං අනිරුද්ධං –පෙ– න අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බං –පෙ–

19. ස. පු: අනාගතරූපය ඇත් ද? අනාගතරූපය නො දිනි ද? නො වී ද? නො හටගැනි ද? නො නිපනි ද? සාකල්‍යයෙන් නො නිපනි ද? නො පහළ වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය නො දිනි ද? නො වී ද? නො හැඞී ද? නො නිපනි ද? සාකල්‍යයෙන් නො නිපනි ද? නො පහළ වී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

20. ස. පු: අතීතවෙදනා ඇත් ද? ... සංඥා ඇත් ද? ... සංස්කාරයෝ ඇත් ද? ...විඥානය ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතවිඥානය නිරුද්ධ වී නො? විගත වී නො? විපරිණත වී නො? අස්තඞ්ගත වී නො? නිශ්‍ශෙෂ-යෙන් අස්තඞ්ගත වී නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු: ඨ: ඉදින් අතීත විඥානය නිරුද්ධ වී නම් ... නිශ්‍ශෙෂ-යෙන් අස්තඞ්ගත වී නම්,

අනු. පා: භවත, අතීතවිඥානය ඇතියි නො කියැයුතු යැ.

21. ස. පු: අනාගතවිඥානය ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතවිඥානය නො දිනි නො? නො වී නො? නො හටගැනි නො? නො නිපනි නො? නිශ්‍ශෙෂයෙන් නො නිපනි නො? නො පහළ වී නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනාගතවිඥානය නො දිනි නම් ... නො පහළ වී නම්,

අනු. පා: භවත, අනාගතවිඥානය ඇතියි නො කියැයුතු යැ.

22. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්න-විඥානය නිරුද්ධ නො වී ද? ... සාකල්‍යයෙන් අස්තඞ්ගත නො වී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

ස. අනු: අතීතවිඥානය ඇත් ද? අතීතවිඥානය නිරුද්ධ නො වී ද? ... නිශ්‍ශෙෂයෙන් අස්තඞ්ගත නො වී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

23. ස. පු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ජාතං -පෙ- පාතුභූතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අනාගතං විඤ්ඤාණං ජාතං -පෙ- පාතුභූතන්ති:

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

24. ස. පු: අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අතීතං විඤ්ඤාණං නිරුද්ධං -පෙ- අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං නිරුද්ධං -පෙ- අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

25. ස. පු: අනාගතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අනාගතං විඤ්ඤාණං අජාතං -පෙ- අභූතං අපාතුභූතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං අජාතං -පෙ- අපාතුභූතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

26. ස. පු: පච්චුප්පන්නන්ති වා රූපන්ති වා, රූපන්ති වා පච්චුප්පන්නන්ති වා, පච්චුප්පන්නං රූපං අප්පියං කරිත්වා එසෙසෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං රූපං නිරුජ්ඣමානං පච්චුප්පන්නභාවං ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපභාවං ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

27. ස. පු: පච්චුප්පන්නන්ති වා රූපන්ති වා, රූපන්ති වා පච්චුප්පන්නන්ති වා පච්චුප්පන්නං රූපං අප්පියං කරිත්වා එසෙසෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

23. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්න-විඥානය දිනී ද? ... පහළ වී ද?

ප පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතවිඥානය ඇත් ද? අනාගතවිඥානය දිනී ද? ... පහළ වී ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

24. ස. පු: අතීතවිඥාන ඇත් ද? අතීතවිඥානය නිරුද්ධ වී ද ... නිශෙශෂයෙන් අස්තඞ්ගත වී ද?

ප. පටිඥ්ඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය නිරුද්ධ වී ද? .... නිශෙශෂයෙන් අස්තඞ්ගතවී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

25. ස. පු: අනාගතවිඥානය ඇත් ද? අනාගතවිඥානය නො දිනී ද? ... නො වී ද? නො පහළ වී ද?

ප. පටිඥ්ඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය නො දිනී ද? ... නො පහළ වී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ.

26. ස. පු: 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න' යයි හෝ 'රූප' යයි හෝ, 'රූප' යයි හෝ 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න' යයි හෝ ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ රූපය අභින්න කළයුතු (නො බෙදියයුතු) කොට තෙල හෙ මැ වේ ද? එකාර්ථ සම සමභාග තජ්ජාත වේ ද?

ප. පටිඥ්ඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය නිරුද්ධ වනුයේ ප්‍රත්‍යුත්පන්න-භාවය හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටිඥ්ඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපභාවය හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

27. ස. පු: 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න' යයි හෝ 'රූප' යයි හෝ, 'රූප' යයි හෝ 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න' යයි හෝ ප්‍රත්‍යුත්පන්න-රූපය අභින්න කළයුතු කොට තෙල හෙ මැ වේ ද? එකාර්ථ සම සමභාග තජ්ජාත (එයින් උපන්නේ) වේ ද?

ප. පටිඥ්ඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං රූපං නිරුජ්ඣමානං රූපභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: පච්චුප්පන්නභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

28. ප. පු: ඔදාතන්ති වා වත්ථන්ති වා, වත්ථන්ති වා ඔදාතන්ති වා, ඔදාතං වත්ථං අප්පියං කරිත්වා එසෙසෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ඔදාතං වත්ථං රජ්ජමානං ඔදාතභාවං ජහතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: වත්ථභාවං ජහතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

29. ප. පු: ඔදාතන්ති වා වත්ථන්ති වා, වත්ථන්ති වා ඔදාතන්ති වා ඔදාතං වත්ථං අප්පියං කරිත්වා එසෙසෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ස පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ඔදාතං වත්ථං රජ්ජමානං වත්ථභාවං න ජහතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ඔදාතභාවං න ජහතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

30. ස. පු: රූපං රූපභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං නිච්චං ධුවං සස්සතං අවිපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: නනු රූපං රූප භාවං න ජහතී'ති. රූපං අනිච්චං අධුවං අසස්සතං විපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

1 රූපං රූපභාවං න ජහතීති - PTS පොත්ථකෙ නත්ථි

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය නිරුද්ධ වනුයේ රූපභාවය නො හැරපියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නභාවය නො හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

28. ප. පු. 'අවදාත' (සුදුපැහැ) යයි හෝ 'වස්ත්‍ර' යයි හෝ, 'වස්ත්‍ර' යයි හෝ 'අවදාත' යයි හෝ අවදාතවස්ත්‍රය නො බෙදියයුතු කොට තෙල හෙ මැ වේ ද? එකාර්ථ සම සමභාග තජ්ජාත වේ ද?

ස. පු: එසේ යැ.

ප. අනු: අවදාත වස්ත්‍රය රදනු ලබන්නේ අවදාතභාවය හැරපියා ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: වස්ත්‍රභාවය හැරපියා ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ. ...

29. ප. පු: 'අවදාත' යයි හෝ 'වස්ත්‍ර' යයි හෝ, 'වස්ත්‍ර' යයි හෝ 'අවදාත' යයි හෝ අවදාතවස්ත්‍රය නො බෙදිය-යුතු කොට තෙල හෙ මැ වේ ද? එකාර්ථ සම සමභාග තජ්ජාත වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අවදාතවස්ත්‍රය රදනු ලබනුයේ වස්ත්‍රභාවය නො හැරපියා ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අවදාත භාවය නො හැරපියා ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ. ...

30. ස. පු: රූපය රූපභාවය නො හැරපියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාම ස්වභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රූපය රූපභාවය නො හැරපියන්නේ නො වේ ද? රූපය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාම-ස්වභාව ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: හඤ්චි රූපං අනිච්චං අද්ධුවං අසස්සතං විපරිණාමධම්මං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපං රූපභාවං න ජහතී"ති.

31. ස. පු: 'නිබ්බානං නිබ්බානභාවං න ජහතී'ති, නිබ්බානං නිච්චං ධුවං සස්සතං අවිපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: 'රූපං රූපභාවං න ජහතී'ති[1] රූපං නිච්චං ධුවං සස්සතං අවිපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

32. ස. පු: 'රූපං රූපභාවං න ජහතී'ති.,[2] රූපං අනිච්චං අද්ධුවං අසස්සතං විපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං නිබ්බානභාවං න ජහතී'ති. නිබ්බානං අනිච්චං අද්ධුවං අසස්සතං විපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

33. ස. පු: අතීතං අත්ථි, අතීතං අතීතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතං අත්ථි, අනාගතං අනාගතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

34. ස. පු: අතීතං අත්ථි, අතීතං අතීතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

35. ස. පු: අනාගතං අත්ථි, අනාගතං අනාගතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1 න ජහති - සතා,

2. න ජහති - සීමු, මජසං

	අනු. ඨ:	ඉදින් රූපය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාම-සභාව ඇති වේ නම්,
	අනු. පා:	භවත, ‘රූපය රූපභාවය නො හැරපියති’යි නො කියයුතු යැ.
81.	ස. පු:	නිර්‍වාණය නිර්‍වාණසභාවය නො හැරපියා ද? නිර්‍වාණය නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාමසභාව ඇත්තේ වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	රූපය රූපභාවය නො හැර පියා ද රූපය නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාම සභාව ඇත්තේ වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...
82.	ස. පු:	රූපය රූපභාවය නො හැරපියා ද? රූපය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාමසභාව ඇත්තේ වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	නිර්‍වාණය නිර්‍වාණභාවය නො හැරපියා ද? නිර්‍වාණය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාමසභාව ඇත්තේ වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...
83.	ස. පු:	අතීතය ඇත් ද? අතීතය අතීතභාවය නො හැරපියා ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස අනු:	අනාගතය ඇත් ද? අනාගතය අනාගතභාවය නො හැරපියා ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...
84.	ස. පු:	අතීතය ඇත් ද? අතීතය අතීතභාවය නො හැරපියා ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ප්‍රත්‍යුත්පන්නභාවය නො හැරපියා ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...
85.	ස. පු:	අනාගතය ඇත් ද? අනාගතය අනාගතභාවය නො හැරපියා ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතං අත්ථි, අතීතං අතීතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

86. ස. පු: පච්චුප්පන්නං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං අත්ථි, අතීතං අතීතභාවං න ජහතී'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

87. ස. පු: අතීතං අත්ථි, අතීතං අතීතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං නිච්චං ධුවං සස්සතං අවිපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අතීතං අනිච්චං අධුවං අසස්සතං විපරිණාම-ධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අතීතං අනිච්චං අධුවං අසස්සතං විපරිණාම ධම්මං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අතීතං අත්ථි, අතීතං අතීතභාවං න ජහතී"ති.

88. ස. පු: නිබ්බානං අත්ථි, නිබ්බානං නිබ්බානභාවං න ජහතී'ති, නිබ්බානං නිච්චං ධුවං සස්සතං අවිපරි-ණාමධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං අත්ථි, අතීතං අතීතභාවං න ජහති, අතීතං නිච්චං ධුවං සස්සතං අවිපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

89. ස. පු: අතීතං අත්ථි, අතීතං අතීතභාවං න ජහතී'ති. අතීතං අනිච්චං අධුවං අසස්සතං විපරිණාම-ධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං අත්ථි, නිබ්බානං නිබ්බානභාවං න ජහති, නිබ්බානං අනිච්චං අධුවං අසස්සතං විපරිණාම-ධම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අතීතය ඇත් ද? අතීතය අතීතභාවය නො හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

36. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ප්‍රත්‍යුත්පන්නභාවය නො හැරපියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතය ඇත් ද? අතීතය අතීතභාවය නො හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

37. ස. පු: අතීතය ඇත් ද? අතීතය අතීතභාවය නො හැරපියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතය නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: අතීතය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාම ස්වභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අතීතය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාම ස්වභාව ඇත්තේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, ‘අතීතය ඇත, අතීතය අතීතභාවය නො හැරපියති’යි නො කියයුතු යැ.

38. ස. පු: නිර්වාණය ඇත් ද? නිර්වාණය නිර්වාණභාවය නො හැරපියා ද? නිර්වාණය නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතය ඇත් ද? අතීතය අතීතභාවය නො හැරපියා ද? අතීතය නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

39. ස. පු: අතීතය ඇත් ද? අතීතය අතීතභාවය නො හැරපියා ද? අතීතය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණය ඇත් ද? නිර්වාණය නිර්වාණභාවය නො හැරපියා ද? නිර්වාණය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

40. ස. පු: අතීතං රූපං අත්ථි, අතීතං රූපං අතීතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතං රූපං අත්ථි, අනාගතං රූපං අනාගතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

41. ස. පු: අතීතං රූපං අත්ථි, අතීතං රූපං අතීතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං රූපං අත්ථි, පච්චුප්පන්නරූපං පච්චුප්පන්නභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

42. ස. පු: අනාගතං රූපං අත්ථි, අනාගතං රූපං අනාගතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං රූපං අත්ථි, අතීතං රූපං අතීතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

43. ස. පු: පච්චුප්පන්නං රූපං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං රූපං පච්චුප්පන්නභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං රූපං අත්ථි, අතීතං රූපං අතීතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

44. ස. පු: අතීතං රූපං අත්ථි, අතීතං රූපං අතීතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං රූපං නිච්චං ධුවං සස්සතං අවිපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අතීතං රූපං අනිච්චං අධුවං අසස්සතං විපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අතීතං රූපං අනිච්චං -පෙ- විපරිණාමධම්මං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අතීතං රූපං අත්ථි, අතීතං රූපං අතීතභාවං න ජහතී"ති.

40. ස. පු: අතීත රූපය ඇත් ද? අතීතරූපය අතීතභාවය නො හැරපියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතරූපය ඇත් ද? අනාගතරූපය අනාගත භාවය නො හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

41. ස. පු: අතීතරූපය ඇත් ද? අතීතරූපය අතීතභාවය නො පියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ප්‍රත්‍යුත්පන්නභාවය නො පියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

42. ස. පු: අනාගතරූප ඇත් ද? අනාගතරූපය අනාගත-භාවය නො පියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතරූපය ඇත් ද? අතීතරූපය අතීතභාවය නො පියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

43. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ඇත් ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ප්‍රත්‍යුත්පන්නභාවය නො පියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතරූපය ඇත් ද? අතීතරූපය අතීතභාවය නො පියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

44. ස. පු: අතීතරූපය ඇත් ද? අතීතරූපය අතීතභාවය නො පියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතරූපය නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාම-සවභාව ඇත්තේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: අතීතරූපය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශවත විපරිණාම-සවභාව ඇත්තේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අතීතරූපය අනිත්‍ය ... විපරිණාමසවභාව වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'අතීතරූපය ඇති, අතීතරූපය අතීත-භාවය නො පියතී'යි නො කියැයුතු යැ.

45. ස. පු: නිබ්බානං අත්ථි, නිබ්බානං නිබ්බානභාවං න ජහති, නිබ්බානං නිච්චං ධුවං සස්සතං අවිපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං රූපං අත්ථි, අතීතං රූපං අතීතභාවං න ජහති, අතීතං රූපං නිච්චං ධුවං සස්සතං අවිපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

46. ස. පු: අතීතං රූපං අත්ථි, අතීතං රූපං අතීතභාවං න ජහති, අතීතං රූපං අනිච්චං අධුවං අසස්සතං විපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං අත්ථි, නිබ්බානං නිබ්බානභාවං න ජහති, නිබ්බානං අනිච්චං අධුවං අසස්සතං විපරිණාම-ධම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

47. ස. පු: අතීතා වෙදනා අත්ථි -පෙ- අතීතා සඤ්ඤා අත්ථි -පෙ-අතීතා සඞ්ඛාරා අත්ථි -පෙ- අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අතීතං විඤ්ඤාණං අතීතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අනාගතං විඤ්ඤාණං අනාගතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

48. ස. පු: අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අතීතං විඤ්ඤාණං අතීත-භාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං පච්චුප්පන්නභාවං න ජහතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

49. ස. පු: අනාගතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අනාගතං විඤ්ඤාණං අනාගතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අතීතං විඤ්ඤාණං අතීතභාවං න ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

45. ස. පු: නිර්වාණය ඇත් ද? නිර්වාණය නිර්වාණභාවය නො පියා ද? නිර්වාණය නිත්‍ය, ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාම-ස්වභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතරූපය ඇත් ද? අතීතරූපය අතීතභාවය නො පියා ද? අතීත රූපය නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ වේද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

46. ස. පු: අතීතරූපය ඇත් ද? අතීතරූපය, අතීතභාවය නො පියා ද? අතීතරූපය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණය ඇත් ද? නිර්වාණය නිර්වාණභාවය නො පියා ද? නිර්වාණය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

47. ස පු: අතීත වේදනා ඇත් ද ... අතීත සංඥා ඇත් ද ... අතීත සංස්කාරයෝ ඇත් ද, ... අතීත විඥානය ඇත් ද, අතීත විඥානය අතීතභාවය නො පියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගත විඥානය ඇත් ද, අනාගතවිඥානය අනාගතභාවය නො පියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

48. ස. පු: අතීත විඥානය ඇත් ද, අතීතවිඥානය අතීත-භාවය නො පියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න විඥානය ඇත් ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න-විඥානය ප්‍රත්‍යුත්පන්නභාවය නො පියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

49. ස. පු: අනාගතවිඥානය ඇත් ද, අනාගතවිඥානය අනාගතභවය නො පියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත විඥානය ඇත් ද, අතීතවිඥානය අතීත-භාවය නො පියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...,

50. ස. පු:	පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං පච්චුප්පන්නභාවං න ජහතීති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අතීතං විඤ්ඤාණං අතීත-භාවං න ජහතී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
51. ස. පු:	අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අතීතං විඤ්ඤාණං අතීතභාවං න ජහතී'ති.
ප පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අතීතං විඤ්ඤාණං නිච්චං ධුවං සස්සතං අවිපරිණාමධම්මන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු:	නනු අතීතං විඤ්ඤාණං අනිච්චං අධුවං අසස්සතං විපරිණාමධම්මන්ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි අතීතං විඤ්ඤාණං අනිච්චං අධුවං අසස්සතං විපරිණාමධම්මං,
අනු. පා.	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අතීතං විඤ්ඤාණං අතීතභාවං න ජහතී"ති.
52. ස. පු:	නිබ්බානං අත්ථි, නිබ්බානං නිබ්බානභාවං න ජහති, නිබ්බානං නිච්චං ධුවං සස්සතං අවිපරිණාම-ධම්මන්ති
ප. පටි:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අතීතං විඤ්ඤාණං අතීත-භාවං න ජහති, අතීතං විඤ්ඤාණං නිච්චං ධුවං සස්සතං අවිපරිණාමධම්මන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
53. ස. පු:	අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථි, අතීතං - විඤ්ඤාණං අතීතභාවං න ජහති, අතීතං විඤ්ඤාණං අනිච්චං අධුවං අසස්සතං විපරිණාමධම්මන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	නිබ්බානං අත්ථි, නිබ්බානං නිබ්බානභාවං න ජහති, නිබ්බානං අනිච්චං අධුවං අසස්සතං විපරිණාම-ධම්මන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

කාලසංසන්දනං.

50. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥනය ඇත් ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න විඥනය ප්‍රත්‍යුත්පන්නභාවය නො පියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතවිඥනය ඇත් ද, අතීතවිඥනය අතීත-භාවය නො පියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

51 ස. පු: අතීතවිඥනය ඇත් ද, අතීතවිඥනය අතීත-භාවය නො පියා ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතවිඥනය නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාම-සවභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: අතීතවිඥනය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාම-සවභාව ඇත්තේ නො වේ ද?

ප: පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින්, අතීතවිඥනය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාමසවභාව, ඇත්තේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, "අතීතවිඥනය ඇත, අතීතවිඥනය අතීතභාවය නො පියති" නො කියැයුතු මැ යැ.

52. ස. පු: නිර්වාණය ඇත් ද, නිර්වාණය නිර්වාණභාවය නො පියා ද, නිර්වාණය නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාමසවභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතවිඥනය ඇත් ද, අතීතවිඥනය අතීතභාවය නො පියා ද, අතීතවිඥනය නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශ්වත අවිපරිණාමසවභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

53. ස. පු: අතීතවිඥනය ඇත් ද, අතීතවිඥන අතීතභාවය නො පියා ද, අතීතවිඥනය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාමසවභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණය ඇත් ද, නිර්වාණය නිර්වාණභාවය නො පියා ද? නිර්වාණය අනිත්‍ය අධ්‍රැව අශාශ්වත විපරිණාමසවභාව ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

කාල සංසන්දනය යි.

54. ස. පු: අතීතං නත්ථී'ති.[1]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ආ: හඤ්චි අතීතං නත්ථි, 'අතීතං අත්ථී'ති මිච්ඡා. හඤ්චි වා පන අත්ථි නාතීතං, 'අත්ථි අතීතන්ති' මිච්ඡා.

55. ස. පු: අනාගතං නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ආ: හඤ්චි අනාගතං නත්ථි, 'අනාගතං අත්ථී'ති මිච්ඡා. හඤ්චි වා පන අත්ථි නානාගතං, 'අත්ථි අනාගතන්ති' මිච්ඡා.

56 ස. පු: අනාගතං හුත්වා පච්චුප්පන්නං හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තඤ්ඤෙව අනාගතං තං පච්චුප්පන්නන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: තඤ්ඤෙව අනාගතං තං පච්චුප්පන්නන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: හුත්වා හොති, හුත්වා හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: හුත්වා හොති, හුත්වා හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස පු: න හුත්වා න හොති, න හුත්වා න හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: පච්චුප්පන්නං හුත්වා අතීතං හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තඤ්ඤෙව පච්චුප්පන්නං තං අතීතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

---

1. නත්ථී'ති - ට අ.

54. ස. පු: අතීතය 'නාස්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ආ: ඉදින් 'අතීතය නාස්ති' වේ නම් 'අතීතය අස්ති වෙයි' යනු මිථ්‍යා යැ. නොහොත් ඉදින් 'අස්ති' අතීත නො වේ නම් 'අස්ති' 'අතීත වෙයි' යනු මිථ්‍යා සි.

55. ස. පු: අනාගතය 'නාස්ති' වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ආ: ඉදින් අනාගතය 'නාස්ති' වේ නම් 'අනාගතය අස්ති' වෙයි යනු මිථ්‍යා යැ. නොහොත් ඉදින් 'අස්ති' අනාගත නො වේ නම් 'අස්ති අනාගත වෙයි' යනු මිථ්‍යා සි

56. ස. පු: අනාගත වැ ප්‍රත්‍යුත්පන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (උත්පත්තියට පෙර අනාගත වී උත්පන්න-කාලයෙහි ප්‍රත්‍යුත්පන්න වේ යැයි ගෙන කරන පිළිත) එසේ යැ.

ස. අනු: එ මැ අනාගත එ මැ ප්‍රත්‍යුත්පන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: එ මැ අනාගත එ මැ ප්‍රත්‍යුත්පන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: (උපතට පෙර අනාගතයත් උපත් කල්හි ප්‍රත්‍යුත්පන්නයත් ගෙන කරන පිළිත) එසේ යැ.

ස. පු: (අනාගත) වී (ප්‍රත්‍යුත්පන්න) වෙයි,(එ ප්‍රත්‍යුත්පන්න-ය ද අනාගත) වී (ප්‍රත්‍යුත්පන්න) වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ... (වුවහු වටාලා නො වන බැවින් ප්‍රතික්ෂිප්ත සි.)

ස. පු: අනාගත වැ තිබී ප්‍රත්‍යුත්පන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. ('අනාගත වැ සිටියහු ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙහි වේ' යන ලබ්ධි විසින් පිළිත සි)

ස. පු: (ශශවිෂාණ සෙයින්) අවිද්‍යමාන වැ තිබී අවිද්‍යමාන වේ ද? (එ ද යළි) අවිද්‍යමාන වැ තිබී අවිද්‍යමාන නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න වැ අතීත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එ මැ ප්‍රත්‍යුත්පන්න එ මැ අතීත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: තඤ්ඤෙව පච්චුප්පන්නං තං අතීතන්ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: හුත්වා හොති, හුත්වා හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: හුත්වා හොති, හුත්වා හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: න හුත්වා න හොති, න හුත්වා න හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අනාගතං හුත්වා පච්චුප්පන්නං හොති, පච්චුප්පන්නං හුත්වා අතීතං හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තඤ්ඤෙව අනාගතං තං පච්චුප්පන්නං තං අතීතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: තඤ්ඤෙව අනාගතං තං පච්චුප්පන්නං තං අතීතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: හුත්වා හොති, හුත්වා හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: හුත්වා හොති, හුත්වා හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: න හුත්වා න හොති, න හුත්වා න හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

වචනසොධනා නිට්ඨිතා.

ස. පු: එ මැ ප්‍රත්‍යුත්පන්න එ මැ අතීත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න වැ අතීත වේ ද, (එ ද යළි) ප්‍රත්‍යුත්පන්න වැ අතීත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න වැ අතීත වෙයි. එ ද ප්‍රත්‍යුත්පන්න ව අතීත වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ ('ප්‍රත්‍යුත්පන්න වැ සිටියහු අතීත වෙයි' යන ලබ්ධි විසින් කළ පිළිත සි).

ස. පු: (ශශවිෂාණ සෙයින් ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙහි) අවිද්‍යමාන වැ තිබී (අතීතයෙහි) අවිද්‍යමාන වේ ද? (එ ද යළි) අවිද්‍යමාන වැ තිබී අවිද්‍යමාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අනාගත වැ ප්‍රත්‍යුත්පන්න වේ ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වැ අතීත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එ මැ අනාගත එ මැ ප්‍රත්‍යුත්පන්න එ මැ අතීත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ ය ...

ස. පු: එ මැ අනාගත එ මැ ප්‍රත්‍යුත්පන්න එ මැ අතීත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: අනාගත ප්‍රත්‍යුත්පන්න වැ සිට අතීත වේ ද, එ ද අනාගත ප්‍රත්‍යුත්පන්න වැ සිට අතීත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අනාගත ප්‍රත්‍යුත්පන්න වැ සිට අතීත වේ ද? එ ද යළි අනාගත ප්‍රත්‍යුත්පන්න වැ සිට අතීත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: අවිද්‍යමාන වැ සිට අවිද්‍යමාන වේ ද? (එ ද යළි) අවිද්‍යමාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

වචනසොධනං නිමි.

57. ස. පු: අතීතං චක්ඛුං[1] අත්ථි, රූපා[2] අත්ථි, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අත්ථි, ආලෝකො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතෙන චක්ඛුනා අතීතං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

58. ස. පු: අතීතං සොතං අත්ථි, සද්දා අත්ථි, සොතවිඤ්ඤාණං අත්ථි, ආකාසො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතෙන සොතෙන අතීතං සද්දං සුණාතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

59. ස. පු: අතීතං ඝානං අත්ථි, ගන්ධා අත්ථි, ඝානවිඤ්ඤාණං අත්ථි, වායො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතෙන ඝානෙන අතීතං ගන්ධං ඝායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

60. ස. පු: අතීතං ජිව්හා අත්ථි, රසා අත්ථි, ජිව්හාවිඤ්ඤාණං අත්ථි, ආපො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතාය ජිව්හාය අතීතං රසං සායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

61. ස. පු: අතීතො කායො අත්ථි, ඵොට්ඨබ්බා අත්ථි, කායවිඤ්ඤාණං අත්ථි, පඨවී අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතෙන කායෙන අතීතං ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

62. ස. පු: අතීතො මනො අත්ථි, ධම්මා අත්ථි, මනොවිඤ්ඤාණං අත්ථි, වත්ථුං අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතෙන මනෙන අතීතං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. චක්ඛු - ප .අ
2. රූපං - සිමු.

57. ස. පු: අතීත වූ චක්‍ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, චක්‍ෂුර්-විඥානය ඇද්ද, ආලෝකය ඇද්ද? මනසිකාරය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතචක්‍ෂුසින් අතීතරූපය දකී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

58. ස. පු: අතීත වූ ශ්‍රොත්‍රය ඇද්ද, ශබ්දයෝ ඇද්ද, ශ්‍රොත්‍ර-විඥානය ඇද්ද, ආකාශය ඇද්ද, මනසිකාරය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතශ්‍රොත්‍රයෙන් අතීතශබ්දය අසා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

59 ස. පු: අතීත වූ ඝ්‍රාණය ඇද්ද, ගන්‍ධයෝ ඇද්ද, ඝ්‍රාණ-විඥානය ඇද්ද, වායුව ඇද්ද, මනසිකාරය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතඝ්‍රාණයෙන් අතීත ගන්‍ධය ආඝ්‍රාණ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

60. ස. පු: අතීත වූ ජිහ්වාව ඇත් ද, රසයෝ ඇත් ද, ජිහ්වාවිඥානය ඇද්ද, අප් ඇද්ද, මනසිකාරය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතජිහ්වායෙන් අතීතරසය විඳුනේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

61. ස. පු: අතීත වූ කාය ඇද්ද, සපර්‍ශයෝ ඇද්ද:, කාය විඥානය ඇද්ද, පෘථිවි ඇද්ද; මනසිකාර ඇද්ද?

ප· පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත කයින් අතීත සප්‍රෂ්ටව්‍ය සපර්‍ශ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

62. ස. පු: අතීත වූ මනස ඇද්ද, ධර්මයෝ ඇද්ද, මනො-විඥානය ඇද්ද, හෘදයවස්තු ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත මනසින් අතීත ධර්මය දැනගනී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

63. ස. පු: අනාගතං චක්ඛුං අත්ථි, රූපා අත්ථි, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අත්ථි, ආලොකො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතෙන චක්ඛුනා අනාගතං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

64. ස. පු: අනාගතං සොතං අත්ථි, -පෙ- ඝානං අත්ථි -පෙ- ජිව්හා අත්ථි -පෙ- කායො අත්ථි -පෙ- මනොං අත්ථි, ධම්මා අත්ථි, මනොවිඤ්ඤාණං අත්ථි, වත්ථුං අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථී'ති.

පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතෙන මනෙන අනාගතං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

65. ස. පු: පච්චුප්පන්නං චක්ඛුං අත්ථි, රූපා අත්ථි, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අත්ථි, ආලොකො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, පච්චුප්පන්නෙන චක්ඛුනා පච්චුප්පන්නං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං චක්ඛුං අත්ථි, රූපා අත්ථි, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අත්ථි, ආලොකො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, අතීතෙන චක්ඛුනා අතීතං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

66. ස. පු: පච්චුප්පන්නං සොතං අත්ථි -පෙ- ඝානං අත්ථි -පෙ- ජිව්හා අත්ථි -පෙ- කායො අත්ථි -පෙ- මනො අත්ථි, ධම්මා අත්ථි, මනොවිඤ්ඤාණං අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, පච්චුප්පන්නෙන මනෙන පච්චුන්නං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතො මනො අත්ථි, ධම්මා අත්ථි, මනොවිඤ්ඤාණං අත්ථි, වත්ථුං අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, අතීතෙන මනෙන අතීතං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

67. ස. පු: පච්චුප්පන්නං චක්ඛුං අත්ථි, රූපා අත්ථි, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අත්ථි, ආලොකො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, පච්චුප්පන්නෙන චක්ඛුනා පච්චුප්පන්නං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

63. ස. පු: අනාගත වූ චක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, චක්ෂුර්විඥානය ඇද්ද, ආලොකය ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද?

ප. පටික්‍ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගත චක්ෂුසින් අනාගත රූපය දක්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

64. ස. පු: අනාගත වූ ශ්‍රොත්‍රය ඇද්ද ... ඝ්‍රාණය ඇද්ද ... ජිහ්වාව ඇද්ද ... කාය ඇද්ද ... මනස ඇද්ද, ධර්මාලම්බනයෝ ඇද්ද, මනොවිඥානය ඇද්ද, හෘදයවස්තු ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද?

ප. පටික්‍ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතමනසින් අනාගත ධර්මාලම්බනය දැනගනී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

65. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න චක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, චක්ෂුර්විඥානය ඇද්ද, ආලොකය ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න චක්ෂුසින් ප්‍රත්‍යුත්පන්න රූපය දකී ද?

ප. පටික්‍ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ චක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, චක්ෂුර්-විඥානය ඇද්ද, ආලොකය ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, අතීතචක්ෂුසින් අතීතරූපය දකී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

66. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න ශ්‍රොත්‍රය ඇද්ද ... ඝ්‍රාණය ඇද්ද ... ජිහ්වා ඇද්ද ... කාය ඇද්ද ... මනස ඇද්ද ධර්මයෝ ඇද්ද මනොවිඥානය ඇද්ද, හෘදයවස්තු ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න මනසින් ප්‍රත්‍යුත්පන්න ධර්මය දැනගනී ද?

ප. පටික්‍ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත මනස ඇද්ද, ධර්මයෝ ඇද්ද මනොවිඥානය ඇද්ද, හෘදයවස්තු ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, අතීත මනසින් අතීත ධර්මය දැනගනී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

67. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ චක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, චක්ෂුර්විඥානය ඇද්ද, ආලොකය ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්නචක්ෂුසින් ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය දකී ද?

ප. පටික්‍ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතං චක්ඛුං අත්ථි, රූපා අත්ථි, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අත්ථි, ආලෝකො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, අනාගතෙන චක්ඛුනා අනාගතං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

68. ස. පු: පච්චුප්පන්නං සොතං අත්ථි, -පෙ- ඝානං අත්ථි -පෙ- ජිව්හා අත්ථි -පෙ- කායො අත්ථි -පෙ- මනො අත්ථි, ධම්මා අත්ථි, මනොවිඤ්ඤාණං අත්ථි, වත්ථුං අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, පච්චුප්පන්නෙන මනෙන පච්චුප්පන්නං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතො මනො අත්ථි ධම්මා අත්ථි, මනො-විඤ්ඤාණං අත්ථි, වත්ථුං අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, අනාගතෙන මනෙන අනාගතං ධම්මං විජානා-තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

69. ස. පු: අතීතං චක්ඛුං අත්ථි, රූපා අත්ථි, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අත්ථි, ආලෝකො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, න ච අතීතෙන චක්ඛුනා අතීතං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. පච්චුප්පන්නං චක්ඛුං අත්ථි, රූපා අත්ථි, චක්ඛු-විඤ්ඤාණං අත්ථි, ආලෝකො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, න ච පච්චුප්පන්නෙන චක්ඛුනා පච්චුප්පන්නං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

70. ස. පු: අතීතං සොතා අත්ථි -පෙ- ඝානං අත්ථි -පෙ- ජිව්හා අත්ථි -පෙ- කායො අත්ථි -පෙ- මනො අත්ථි, ධම්මා අත්ථි, මනොවිඤ්ඤාණං අත්ථි, වත්ථුං අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, න ච අතීතෙන මනෙන අතීතං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නො මනො අත්ථි, ධම්මා අත්ථි, මනො-විඤ්ඤාණං අත්ථි, වත්ථුං අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි න ච පච්චුප්පන්නෙන මනෙන පච්චුප්පන්නං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අනාගත වූ චක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, චක්ෂුර්විඥානය ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, අනාගත චක්ෂුසින් අනාගත රූපය දකී ද?

ප. පටි. එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

68\. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ ශ්‍රොත්‍රය ඇද්ද ... ඝ්‍රාණය ඇද්ද ... ජිහ්වා ඇද්ද ... කාය ඇද්ද ... මනස ඇද්ද, ධර්මයෝ ඇද්ද, මනොවිඥානය ඇද්ද, හෘදයවස්තු ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න මනසින් ප්‍රත්‍යුත්පන්න ධර්මය දැනගනී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගත වූ මනස ඇද්ද, ධර්මයෝ ඇද්ද, මනො-විඥානය ඇද්ද, හෘදයවස්තු ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, අනාගත මනසින් අනාගත ධර්මය දැනගනී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

69\. ස. පු: අතීත වූ චක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, චක්ෂුර්-විඥානය ඇද්ද, ආලොකය ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, අතීත චක්ෂුසින් රූපය නො දක්නේත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ චක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, චක්ෂුර්විඥානය ඇද්ද, ආලොකය ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න චක්ෂුසින් ප්‍රත්‍යුත්පන්න රූපය නො දක්නේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

70\. ස. පු: අතීත වූ ශ්‍රොත්‍රය ඇද්ද ... ඝ්‍රාණය ඇද්ද ... ජිහ්වා ඇද්ද ... කාය ඇද්ද ... මනස ඇද්ද, ධර්මයෝ ඇද්ද, මනොවිඥානය ඇද්ද, හෘදයවස්තු ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, අතීත මනසින් අතීත ධර්මය නො දක්නේත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු' ප්‍රත්‍යුත්පන්න මනස ඇද්ද, ධර්මයෝ ඇද්ද, මනොවිඥානය ඇද්ද, හෘදයවස්තු ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, අතීත මනසින් අතීත ධර්මය නො දක්නේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

71. ස. පු: අනාගතං චක්ඛුං අත්ථි, රූපා අත්ථි, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අත්ථි, අලොකො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, න ච අනාගතෙන චක්ඛුනා අනාගතං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං චක්ඛුං අත්ථි, රූපා අත්ථි, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අත්ථි, ආලොකො අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, න ච පච්චුප්පන්නෙන චක්ඛුනා පච්චුප්පන්නං රූපං පස්සතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

72. ස. පු: අනාගතං සොතං අත්ථි, -පෙ- ඝානං අත්ථි -පෙ- ජිව්හා අත්ථි -පෙ- කායො අත්ථි -පෙ- මනො අත්ථි, ධම්මා අත්ථි, මනොවිඤ්ඤාණං අත්ථි, වත්ථුං අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, න ච අනාගතෙන මනෙන අනාගතං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නො මනො අත්ථි, ධම්මා අත්ථි, මනොවිඤ්ඤාණං අත්ථි, වත්ථුං අත්ථි, මනසිකාරො අත්ථි, න ච පච්චුප්පන්නෙන මනෙන පච්චුප්පන්නං ධම්මං විජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

73. ස. පු: අතීතං ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන ඤාණෙන ඤාණකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: තෙන ඤාණෙන ඤාණකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

74. ස. පු: පච්චුප්පන්නං ඤාණං අත්ථි, තෙන ඤාණෙන ඤාණකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං ඤාණං අත්ථි, තෙන ඤාණෙන ඤාණකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

71. ස. පු: අනාගත වූ චක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, චක්ෂුර්විඥානය ඇද්ද, ආලෝකය ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, අනාගත චක්ෂුසින් අනාගත රූපය නො දක්නේත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ චක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, චක්ෂුර්විඥානය ඇද්ද, ආලෝකය ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න චක්ෂුසින් ප්‍රත්‍යුත්පන්න රූපය නො දක්නේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

72. ස. පු: අනාගත ශ්‍රොත්‍රය ඇද්ද ... ඝ්‍රාණය ඇද්ද ... ජිහ්වා ඇද්ද ... කාය ඇද්ද ... මනස ඇද්ද, ධර්මයෝ ඇද්ද, මනොවිඥානය ඇද්ද, හෘදයවස්තු ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, අනාගත මනසින් අනාගත ධර්මය නො දැනගන්නේත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ මනස ඇද්ද, ධර්මයෝ ඇද්ද, මනොවිඥානය ඇද්ද, හෘදයවස්තු ඇද්ද, මනසිකාර ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්නමනසින් ප්‍රත්‍යුත්පන්න-ධර්මය නො දැනගන්නේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

73. ස. පු: අතීත ඥානය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ඥානයෙන් ඥානකරණී කෙරේ ද?

ප: පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස පු: ඒ ඥානයෙන් ඥානකරණී කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ඥානයෙන් දුක දැනගනී ද, සමුදය දුරු කෙරේ ද, නිරොධය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරේ ද, මාර්ගය වඩා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

74 ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් ඥාන-කරණී කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතඥානය ඇද්ද? ඒ ඥානයෙන් ඥාන කරණී කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

75. ස. පු: පච්චුප්පන්නං ඤාණං අත්ථි, තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං ඤාණං අත්ථි, තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

76. ස. පු: පච්චුප්පන්නං ඤාණං අත්ථි, තෙන ඤාණෙන ඤාණකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතං ඤාණං අත්ථි, තෙන ඤාණෙන ඤාණකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

77. ස. පු: පච්චුප්පන්නං ඤාණං අත්ථි, තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතං ඤාණං අත්ථි, තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

78. ස. පු: අතීතං ඤාණං අත්ථි, න ච තෙන ඤාණෙන ඤාණකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං ඤාණං අත්ථි, න ච තෙන ඤාණෙන ඤාණකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

79. ස. පු: අතීතං ඤාණං අත්ථි, න ච තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං ඤාණං අත්ථි, න ච තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

75. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් දුඃඛය පරිඥා කෙරේ ද, සමුදය දුරු කෙරේ ද, නිරෝධය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද, මාර්ගය වඩා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් දුඃඛ පරිඥා කෙරේ ද, සමුදය දුරු කෙරේ ද, නිරෝධය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද, මාර්ගය වඩා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

76. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් ඥාන-කරණී කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් ඥානකරණී කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

77. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් දුඃඛය පරිඥා කෙරේ ද, සමුදය දුරු කෙරේ ද, නිරෝධය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද? මාර්ගය වඩා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් දුඃඛය පරිඥා කෙරේ ද, සමුදය දුරු කෙරේ ද, මාර්ගය වඩා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

78. ස. පු: අතීතඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් ඥානකරණී නො කරන්නේත් වේ ද?

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් ඥාන-කරණී නො කරන්නේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

79. ස. පු: අතීතඥානය ඇද්ද, ඒ, ඥානයෙන් දුඃඛය පරිඥා නො කරන්නේත් සමුදය දුරු නො කරන්නෙත් නිරෝධය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නො කරන්නේත් මාර්ගය නො වඩන්නේත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න ඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් දුඃඛය පරිඥා නො කරන්නේත් සමුදය දුරු නො කරන්නේත් නිරෝධය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නො කරන්නේත් මාර්ගය නො වඩන්නේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

80. ස. පු: අනාගතං ඤාණං අත්ථි, න ච තෙන ඤාණෙන ඤාණකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං ඤාණං අත්ථි, න ච තෙන ඤාණෙන ඤාණකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

81. ස. පු: අනාගතං ඤාණං අත්ථි, න ච තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදය පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං ඤාණං අත්ථි, න ච තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

82. ස. පු: අරහතො අතීතො රාගො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා තෙන රාගෙන සරාගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

83. ස. පු: අරහතො අතීතො දොසො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: අරහා තෙන දොසෙන සදොසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

84. ස. පු: අරහතො[1] අතීතො මොහො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා තෙන මොහෙන සමොහො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

85. ස. පු: අරහතො අතීතො මානො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා තෙන මානෙන සමානො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. අරහතං - PTS.

80. ස. පු: අනාගතඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් ඥානකරණී නො කරන්නේත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් ඥාන-කරණී නො කරන්නේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

81. ස. පු: අනාගතඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් දුඃඛපරිඥා නො කරන්නේත් සමුදයප්‍රහාණ නො කරන්නේත් නිරොධය ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කරන්නේත් මාර්ගය භාවනා නො කරන්නේත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නඥානය ඇද්ද, ඒ ඥානයෙන් දුඃඛය පරිඥා නො කරන්නේත් සමුදයප්‍රහාණ නො කරන්නේත් නිරොධය ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කරන්නේත් මාර්ගය නො වඩන්නේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

82. ස. පු: රහත්හට අතීතරාගය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු ඒ රාගයෙන් සරාග වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

83. ස. පු: රහත්හට අතීතද්වෙෂය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු ඒ ද්වෙෂයෙන් සද්වෙෂ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

84. ස. පු: රහත්හට අතීතමොහය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු ඒ මොහයෙන් සමොහ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

85. ස. පු: රහත්හට අතීතමානය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු ඒ මානයෙන් මානසහිත වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

86. ස. පු: අරහතො අතීතා දිට්ඨි අත්ථී'ති.
ප. පටික්ඛදු: ආමන්තා.
ස. අනු: අරහා තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

87. ස. පු: අරහතො අතීතා විචිකිච්ඡා අත්ථී'ති.
ප. පටික්ඛදු: ආමන්තා.
ස. අනු: අරහා තාය විචිකිච්ඡාය සවිචිකිච්ඡො'ති.[1]
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

88. ස. පු: අරහතො අතීතං ථීනං අත්ථී'ති.
ප. පටික්ඛදු: ආමන්තා.
ස. අනු: අරහා තෙන ථීනෙන සථීනො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

89. ස. පු: අරහතො අතීතං උද්ධච්චං අත්ථී'ති.
ප. පටික්ඛදු: ආමන්තා.
ස. අනු: අරහා තෙන උද්ධච්චෙන සඋද්ධච්චො'ති.[2]
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

90. ස. පු: අරහතො අතීතං අහිරිකං අත්ථී'ති.
ප. පටික්ඛදු. ආමන්තා.
ස. අනු: අරහා තෙන අහිරිකෙන සඅහිරිකො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

91. ස. පු: අරහතො අතීතං අනොත්තප්පං අත්ථී'ති.
ප. පටික්ඛදු: ආමන්තා.
ස. අනු: අරහා තෙන අනොත්තප්පෙන සඅනොත්තප්පී'ති.[3]
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

92. ස. පු: අනාගාමිස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථී'ති.
ප. පටික්ඛදු: ආමන්තා.
ස අනු: අනාගාමී තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. සවිචිකිච්ඡා'ති - PTS.
2. සඋද්ධතො - සීමු, මජසං. සඋද්ධච්චකො - PTS.
3. අනොත්තාපී - PTS.

86. ස. පු: රහත්හට අතීත දෘෂ්ටි ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: රහත්හු ඒ දෘෂ්ටියෙන් සදෘෂ්ටික වෙත් ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

87. ස. පු: රහත්හට අතීතවිචිකිත්සා ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: රහත්හු ඒ විචිකිත්සායෙන් සවිචිකිත්ස වෙත් ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

88. ස. පු: රහත්හට අතීත ථිනය ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: රහත්හු ඒ ථිනයෙන් සථින වෙත් ද?
ප. පු: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

89. ස. පු: රහත්හට අතීත උද්ධච්චය ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: රහත්හු ඒ උද්ධච්චයෙන් සඋද්ධච්ච වෙත් ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

90. ස. පු: රහත්හට අතීත අහ්‍රිකය ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස අනු: රහත්හු ඒ අහ්‍රිකයෙන් අහ්‍රික සහිත වෙත් ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

91. ස. පු: රහත්හට අතීත අනපත්‍රපා ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: රහත්හු ඒ අනපත්‍රපායෙන් අනපත්‍රපා සහිත වෙත් ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

92. ස. පු: අනාගැමිහට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: අනාගැමි ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

93. ස. පු: අනාගාමිස්ස අතීතා විචිකිච්ඡා අත්ථි -පෙ- අතීතො සීලබ්බතපරාමාසො අත්ථි -පෙ- අතීතො අනුසහගතො කාමරාගො අත්ථි -පෙ- අතීතො අනුසහගතො බ්‍යාපාදො අත්ථී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමී තෙන බ්‍යාපාදෙන බ්‍යාපන්නචිත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

94. ස. පු: සකදාගාමිස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමී තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

95. ස. පු: සකදාගාමිස්ස අතීතා විචිකිච්ඡා අත්ථි -පෙ- අතීතො සීලබ්බතපරාමාසො අත්ථි -පෙ- අතීතො ඔළාරිකො කාමරාගො අත්ථි -පෙ- අතීතො ඔළාරිකො බ්‍යාපාදො අත්ථී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමී තෙන බ්‍යාපාදෙන බ්‍යාපන්නචිත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

96. ස. පු: සොතාපන්නස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථී'ති

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නො තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

97. ස. පු: සොතාපන්නස්ස අතීතා විචිකිච්ඡා අත්ථි -පෙ- අතීතො සීලබ්බතපරාමසො අත්ථි -පෙ- අතීතො අපායගමනීයො රාගො අත්ථි -පෙ- අතීතො අපායගමනීයො දොසො අත්ථි -පෙ- අතීතො අපායගමනීයො මොහො අත්ථී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නො තෙන මොහෙන සමොහො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

98. ස. පු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතො රාගො අත්ථි, පුථුජ්ජනො තෙන රාගෙන සරාගො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො අතීතො රාගො අත්ථි, අරහා තෙන රාගෙන සරාගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

93. ස. පු: අනාගාමිහට අතීත විචිකිත්සා ඇද්ද? ... අතීත ශීලව්‍රතපරාමර්ශ ඇද්ද ... අතීත අනුසහගිය කාමරාග ඇද්ද ... අතීත අනුසහගිය ව්‍යාපාද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගාමි ඒ ව්‍යාපාදයෙන් ව්‍යාපන්න සිත් ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

94. ස. පු: සෙදගැමිහට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමි ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

95. ස. පු: සෙදගැමිහට අතීත විචිකිත්සා ඇද්ද ... අතීත ශීලව්‍රතපරාමර්ශ ඇද්ද ... අතීත ඖදාරික කාමරාග ඇද්ද ... අතීත ඖදාරික ව්‍යාපාද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමි ඒ ව්‍යාපාදයෙන් ව්‍යාපන්න සිත් ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

96. ස. පු: සෝවන් පුහුල්හට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: සෝවන් පුහුල් ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

97. ස. පු: සෝවන්පුහුල්හට අතීත විචිකිත්සා ඇද්ද ... අතීත ශීලව්‍රතපරාමර්ශ ඇද්ද ... අතීත වූ අපායගමනීය රාගය ඇද්ද ... අතීත වූ අපායගමනීය ද්වේෂය ඇද්ද ... අතීත වූ අපායගමනීය වූ මෝහය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෝවන් පුහුල් ඒ මෝහයෙන් සමෝහ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

98. ස. පු: පුහුදුන් පුහුල්හට අතීත රාගය ඇද්ද? පුහුදුන්-පුහුල් ඒ රාගයෙන් සරාග වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට අතීත රාගය ඇද්ද, රහත්හු ඒ රාග-යෙන් සරාග වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

99. ස. පු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතො දොසො අත්ථි, -පෙ- අතීතං අනොත්තප්පං අත්ථි, පුථුජ්ජනො තෙන අනොත්තප්පෙන අනොත්තප්පී'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො අතීතං අනොත්තප්පං අත්ථි, අරහා තෙන අනොත්තප්පෙන අනොත්තප්පී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

100. ස. පු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථි, පුථුජ්ජනො තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගාමිස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථි, අනාගාමී තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

101. ස. පු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතා විචිකිච්ඡා අත්ථි -පෙ- අතීතො අනුසහගතො බ්‍යාපාදො අත්ථි, පුථුජ්ජනො තෙන බ්‍යාපාදෙන බ්‍යාපන්නචිත්තො'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස: අනු: අනාගාමිස්ස අතීතො අනුසහගතො බ්‍යාපාදො අත්ථි, අනාගාමී තෙන බ්‍යාපාදෙන බ්‍යාපන්න-චිත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ --පෙ-

102. ස. පු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථි, පුථුජ්ජනො තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථි, සකදාගාමී තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

103. ස. පු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතා විචිකිච්ඡා අත්ථි -පෙ- අතීතො ඔළාරිකො බ්‍යාපාදො අත්ථි, පුථුජ්ජනො තෙන බ්‍යාපාදෙන බ්‍යාපන්නචිත්තො'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමී තෙන බ්‍යාපාදෙන බ්‍යාපන්නචිත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

99. ස. පු: පුහුදුන් පුගුල්හට අතීත දෝෂය ඇද්ද ... අතීත අනපත්‍රපා ඇද්ද, පුහුදුන් පුගුල් ඒ අනපත්‍රපායෙන් අපත්‍රපා නැත්තේ වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ

ස. අනු: රහත්හට අතීත අනපත්‍රපා ඇද්ද, රහත්හු ඒ අනපත්‍රපායෙන් අපත්‍රපා නැත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

100. ස. පු: පුහුදුන් පුගුල්හට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද, පුහුදුන් පුගුල් ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගැමිහට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද, අනාගැමි ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

101. ස. පු: පුහුදුන් පුගුල්හට අතීත විචිකිත්සා ඇද්ද .. අතීත වූ අනුසහගත ව්‍යාපාද ඇද්ද, පුහුදුන් පුගුල් ඒ ව්‍යාපාදයෙන් ව්‍යාපන්න සිත් ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගැමිහට අතීත වූ අනුසහගත ව්‍යාපාද ඇද්ද, අනාගැමි ඒ ව්‍යාපාදයෙන් ව්‍යාපන්න සිත් ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

102. ස. පු: පුහුදුන් පුගුල්හට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද, පුහුදුන් පුගුල් ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිහට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද, සෙදගැමි ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

103. ස. පු: පුහුදුන් පුගුල්හට අතීත විචිකිත්සා ඇද්ද, ... අතීත වූ ඖලාරික ව්‍යාපාද ඇද්ද, පුහුදුන් පුගුල් ඒ ඒ ව්‍යාපාදයෙන් ව්‍යාපන්න සිත් ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමි ඒ ව්‍යාපාදයෙන් ව්‍යාපන්න සිත් ඇත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

104. ස. පු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථි, පුථුජ්ජනො තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථි, සොතාපන්නො තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

105. ස. පු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතා විචිකිච්ඡා අත්ථි -පෙ- අතීතො අපායගමනීයො මොහො අත්ථි, පුථුජ්ජනො තෙන මොහෙන සමොහො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපන්නස්ස අතීතො අපායගමනීයො මොහො අත්ථි, සොතාපන්නො තෙන මොහෙන සමොහො'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

106. ස. පු: අරහතො අතීතො රාගො අත්ථි, න ච අරහා තෙන රාගෙන සරාගො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතො රාගො අත්ථි, න ච පුථුජ්ජනො තෙන රාගෙන සරාගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

107. ස. පු: අරහතො අතීතො දොසො අත්ථි -පෙ- අතීතං අනොත්තප්පං අත්ථි, න ච අරහා තෙන අනොත්තප්පෙන අනොත්තප්පී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතං අනොත්තප්පං අත්ථි, න ච පුථුජ්ජනො තෙන අනොත්තප්පෙන අනොත්තප්පී'ති.[1]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

108. ස. පු: අනාගාමිස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථි, න ච අනාගාමී තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථි, න ච පුථුජ්ජනො තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. අනොත්තාපී - PTS.

104. ස. පු: පුහුදුන් පුගුල්හට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද, පුහුදුන්පුගුල් ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෝවන් පුගුල්හට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද, සෝවන් පුගුල් ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

105. ස. පු: පුහුදුන්පුගුල්හට අතීත විචිකිත්සා ඇද්ද, ... අතීත වූ අපායගමනීය මොහය ඇද්ද, පුහුදුන් පුගුල් ඒ මොහයෙන් සමොහ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සෝවන්පුගුල්හට අතීත වූ අපායගමනීය මොහය ඇද්ද, සෝවන්පුගුල් ඒ මෝහයෙන් සමොහ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

106. ස. පු: රහත්හට අතීත රාගය ඇද්ද, රහත්හු ඒ රාගයෙන් සරාග නො වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්පුගුල්හට අතීතරාගය ඇද්ද, පුහුදුන්පුගුල් ඒ රාගයෙන් සරාග නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

107 ස. පු: රහත්හට අතීතද්වෙෂය ඇද්ද, ... අතීත අනපත්‍රපා ඇද්ද, රහත්හු ඒ අනපත්‍රපායෙන් අනපත්‍රප නො වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්පුගුල්හට අතීත අනපත්‍රපා ඇද්ද, පුහුදුන්පුගුල් ඒ අනපත්‍රපායෙන් අනපත්‍රප නො වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

108. ස. පු: අනගැමිහට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද, අනගැමි ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්පුගුල්හට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද, පුහුදුන්පුගුල් ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

109. ස. පු. අනාගාමිස්ස අතීතා විචිකිච්ඡා අත්ථි -පෙ- අතීතො අනුසහගතො බ්‍යාපාදො අත්ථි, න ච අනාගාමී තෙන බ්‍යාපාදෙන බ්‍යාපන්නචිත්තො'ති.

ප. පටිසඞ්ඛා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතො අනුසහගතො බ්‍යාපාදො අත්ථි, න ච පුථුජ්ජනො තෙන බ්‍යාපාදෙන බ්‍යාපන්නචිත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ

110. ස. පු: සකදාගාමිස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථි, න ච සකදාගාමී තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටිසඞ්ඛා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථි, න ච පුථුජ්ජනො තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

111. ස. පු: සකදාගාමිස්ස අතීතා විචිකිච්ඡා අත්ථි -පෙ- අතීතො ඔළාරිකො බ්‍යාපාදො අත්ථි, න ච සකදාගාමී තෙන බ්‍යාපාදෙන බ්‍යාපන්නචිත්තො'ති.

ප. පටිසඞ්ඛා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතො ඔළාරිකො බ්‍යාපාදො අත්ථි, න ච පුථුජ්ජනො තෙන බ්‍යාපාදෙන බ්‍යාපන්නචිත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

112. ස. පු: සොතාපන්නස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථි, න ච සොතාපන්නස්ස තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටිසඞ්ඛා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතා සක්කායදිට්ඨි අත්ථි, න ච පුථුජ්ජනො තාය දිට්ඨියා සදිට්ඨිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

113. ස. පු: සොතාපන්නස්ස අතීතා විචිකිච්ඡා අත්ථි -පෙ- අතීතො අපායගමනීයො මොහො අත්ථි, න ච සොතාපන්නො තෙන මොහෙන සමොහො'ති.

ප. පටිසඞ්ඛා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුථුජ්ජනස්ස අතීතො අපායගමනීයො මොහො අත්ථි, න ච පුථුජ්ජනො තෙන මොහෙන සමොහො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

109. ස. පු: අනාගාමිහට අතීත විචිකිච්ඡා ඇද්ද ... අතීත වූ අනුසහගත ව්‍යාපාද ඇද්ද, අනාගාමී ඒ ව්‍යාපාද-යෙන් ව්‍යාපන්න සිත් ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්පුගුල්හට අතීත වූ අනුසහගත ව්‍යාපාද ඇද්ද, පුහුදුන්පුගුල් ඒ ව්‍යාපාදයෙන් ව්‍යාපන්න සිත් ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

110. ස. පු: සෙදගැමිහට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද, සෙදගැමි ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්පුගුල්හට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද, පුහුදුන් පුගුල් ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

111. ස. පු: සෙදගැමිහට අතීත විචිකිච්ඡා ඇද්ද ... අතීත වූ ඖදාරික ව්‍යාපාද ඇද්ද, සෙදගැමි ඒ ව්‍යාපාදයෙන් ව්‍යාපන්න සිත් ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්පුගුල්හට අතීත වූ ඖදාරික ව්‍යාපාද ඇද්ද, පුහුදුන්පුගුල් ඒ ව්‍යාපාදයෙන් ව්‍යාපන්න සිත් ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

112. ස. පු: සෝවත්පුගුල්හට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද, සෝවත්පුගුල් ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්පුගුල්හට අතීත සත්කායදෘෂ්ටි ඇද්ද, පුහුදුන් පුගුල් ඒ දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටි සහිත නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

113. ස. පු: සෝවත්පුගුල්හට අතීත විචිකිච්ඡා ඇද්ද ... අතීත වූ අපායගමනීය මෝහය ඇද්ද, සෝවත්පුගුල් ඒ මෝහයෙන් සමෝහ නොවේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්පුගුල්හට අතීත වූ අපායගමනීය මෝහය ඇද්ද, පුහුදුන්පුගුල් ඒ මෝහයෙන් සමෝහ නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

114. ස. පු: අතීතා හත්ථා අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතෙසු හත්ථෙසු සති ආදානනික්ඛෙපනං පඤ්ඤායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

115. ස. පු: අතීතා පාදා අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතෙසු පාදෙසු සති අභික්කමපටික්කමො පඤ්ඤායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

116. ස. පු: අතීතා පබ්බා අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතෙසු පබ්බෙසු සති සමිඤ්ජනපසාරණං පඤ්ඤායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

117. ස. පු: අතීතො කුච්ඡි අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතස්මිං කුච්ඡිස්මිං සති ජිඝච්ඡා පිපාසා පඤ්ඤායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

118. ස. පු: අතීතො කායො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: අතීතො කායො පග්ගහනිග්ගහුපගො, ඡේදන-භෙදනුපගො, කාකෙහි ගිජ්ඣෙහි කුලලෙහි සාධාරණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අතීතෙ කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සත්ථං කමෙය්‍ය, අග්ගි කමෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: ලබ්භා අතීතො කායො අන්දුබන්ධනෙන[1] බන්ධිතුං, රජ්ජුබන්ධනෙන බන්ධිතුං, සඞ්ඛලිකබන්ධනෙන බන්ධිතුං, ගාමබන්ධනෙන බන්ධිතුං, නිගමබන්ධනෙන බන්ධිතුං, නගරබන්ධනෙන බන්ධිතුං, ජනපදබන්ධනෙන බන්ධිතුං, කණ්ඨබන්ධනෙන බන්ධිතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. අද්දුබන්ධනෙන - සිමු, මජසං, අනුබන්ධනෙන - PTS

114. ස. පු: අතීත වූ හස්තයෝ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ හස්තයන් ඇති කල නගාගැනුම් හා බහාතැබුම් හා පැනේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

115. ස. පු: අතීත වූ පාදයෝ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ පාදයන් ඇති කල ඉදිරියට යෑම් හා පෙරළා ඒම් හා පැනේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

116. ස. පු: අතීත වූ පර්වයෝ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: අතීත වූ පර්වයන් ඇති කල හැකිළීම් දිගුකිරීම් පැනේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

117. ස. පු: අතීත වූ කුක්ෂි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ කුක්ෂිය ඇති කල බඩසා හා පවස පැනේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

118. ස. පු: අතීත වූ කයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ කය ප්‍රග්‍රහ නිග්‍රහ දෙකට පැමිණියේ, ඡේදනභෙදනූපගත වූයේ, කවුඩු ගිජුලිහිණි කුරර පක්ෂීන් හා සාධාරණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: අතීත වූ කයෙහි විෂ වැදගනී ද? ශස්ත්‍ර වැදගනී ද? ගිනි වැදගනී ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: අතීත වූ කය අන්‍දුබන්ධනයෙන් බඳින්නට, රජ්ජු-බන්ධනයෙන් බඳින්නට, ශෘඞ්ඛලබන්ධනයෙන් බඳින්-නට, ග්‍රාමබන්ධනයෙන් බඳින්නට, නිගමබන්ධන-යෙන් බඳින්නට, නගරබන්ධනයෙන් බඳින්නට, ජනපද බන්ධනයෙන් බඳින්නට, කණ්ඨබන්ධනයෙන් බඳින්නට ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතුමැ යැ ...

119. ස. පු: අතීතො ආපො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන ආපෙන ආපකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අතීතො තෙජො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන තෙජෙන තෙජකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අතීතො වායො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන වායෙන වායකරණීයං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

120. ස. පු: අතීතො රූපක්ඛන්ධො අත්ථි, අනාගතො රූපක්ඛන්ධො අත්ථි, පච්චුප්පන්නො රූපක්ඛන්ධො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තයො රූපක්ඛන්ධා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අතීතා පඤ්චක්ඛන්ධා අත්ථි, අනාගතා පඤ්චක්ඛන්ධා අත්ථි, පච්චුප්පන්නා පඤ්චක්ඛන්ධා අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පණ්ණරසක්ඛන්ධා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

121. ස. පු: අතීතං චක්ඛායතනං අත්ථි, අනාගතං චක්ඛා-යතනං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං චක්ඛායතනං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තීණි චක්ඛායතනානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

122. ස. පු: අතීතානි ද්වාදසායතනානි අත්ථි, අනාගතානි ද්වාදසායතනානි අත්ථි, පච්චුප්පන්නානි ද්වාදසා-යතනානි අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඡත්තිංසායතනානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

119. ස. පු: අතීත වූ ආපය ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ඒ ආපයෙන් අප්කරණී කෙරේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ස. පු: අතීත වූ තෙජස් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ඒ තෙජසින් තෙදකරණී කෙරේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ස. පු: අතීත වූ වායු ඇද් ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ඒ වායුවෙන් වායුකරණී කෙරේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

120. ස. පු: අතීත වූ රූපස්කන්ධ ඇද්ද, අනාගත වූ රූපස්කන්ධ ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ රූපස්කන්ධ ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: රූපස්කන්ධයෝ තිදෙනෙක් ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ස. අනු: අතීත වූ පඤ්චස්කන්ධයෝ ඇද්ද, අනාගත වූ පඤ්චස්කන්ධයෝ ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ පඤ්චස්කන්ධයෝ ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: පසළොස් ස්කන්ධ කෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

121. ස. පු: අතීත වූ චක්‍ෂුරායතනය ඇද්ද, අනාගත වූ චක්‍ෂුරායතනය ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ චක්‍ෂුරායතනය ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: චක්‍ෂුරායතනයෝ තිදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

122. ස. පු: අතීත වූ ද්වාදශායතනයෝ ඇද්ද, අනාගත වූ ද්වාදශායතනයෝ ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ ද්වාදශායතනයෝ ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ආයතනයෝ සතිස්දෙනෙක් වෙත් ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

123. ස. පු: අතීතා චක්ඛුධාතු අත්ථි, අනාගතා චක්ඛුධාතු අත්ථි, පච්චුප්පන්නා චක්ඛුධාතු අත්ථී'ති.

ප. පටික්ඛේපො: ආමන්තා.

ස. අනු: තිස්සො චක්ඛුධාතුයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

124. ස. පු: අතීතා අට්ඨාරසධාතුයො අත්ථි, අනාගතා අට්ඨාරසධාතුයො අත්ථි, පච්චුප්පන්නා අට්ඨාරසධාතුයො අත්ථී'ති.

ප. පටික්ඛේපො: ආමන්තා.

ස. අනු: චතුපණ්ණාසධාතුයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

125. ස පු: අතීතං චක්ඛුන්ද්‍රියං අත්ථි, අනාගතං චක්ඛුන්ද්‍රියං අත්ථි, පච්චුප්පන්නං චක්ඛුන්ද්‍රියං අත්ථී'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: තීණි චක්ඛුන්ද්‍රියානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

126. ස. පු: අතීතානි බාවීසතින්ද්‍රියානි අත්ථි, අනාගතානි බාවීසතින්ද්‍රියානි අත්ථි, පච්චුප්පන්නානි බාවීසතින්ද්‍රියානි අත්ථී'ති.

ප. පටික්ඛේපො: ආමන්තා.

ස. අනු: ඡසට්ඨින්ද්‍රියානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

127. ස. පු: අතීතො රාජා චක්කවත්ති අත්ථි, අනාගතො රාජා චක්කවත්ති අත්ථි, පච්චුප්පන්නො රාජා චක්කවත්ති අත්ථී'ති.

ප පටික්ඛේපො: ආමන්තා.

ස. අනු: තිණ්ණං[1] රාජූනං[2] චක්කවත්තීනං සම්මුඛීභාවො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. තිණ්ණන්නං - මජසං, සීමු, P.T.S.
2. රාජානං - P.T S.

123. ස. පු: අතීත වූ චක්ඛුධාතු ඇද්ද, අනාගත වූ චක්ඛුධාතු ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ චක්ඛුධාතු ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ඛුධාතුහු තිදෙනෙක් වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

124. ස. පු: අතීත වූ අටළොස්ධාතුහු ඇද්ද, අනාගත වූ අටළොස්ධාතුහු ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ අටළොස්-ධාතුහු ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සිවුපනස් ධාතු කෙනෙක් වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

125. ස. පු: අතීත වූ චක්ෂුරින්ද්‍රිය ඇද්ද, අනාගත වූ චක්ෂුරින්ද්‍රිය ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ චක්ෂුරින්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුරින්ද්‍රියයෝ තිදෙනෙක් වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

126. ස. පු: අතීත වූ දෙවිසි ඉන්ද්‍රියයෝ ඇද්ද, අනාගත වූ දෙවිසි ඉන්ද්‍රියයෝ ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ දෙවිසි ඉන්ද්‍රියයෝ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සසැට ඉන්ද්‍රිය කෙනෙක් වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

127. ස. පු: අතීත වූ සක්විති රජ ඇද්ද, අනාගත වූ සක්විති රජ ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ සක්විති රජ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තුන් සක්විති රජුන්ගේ හමුවීමෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

128. ස. පු: අතීතො සම්මාසම්බුද්ධො අත්ථි, අනාගතො සම්මාසම්බුද්ධො අත්ථි, පච්චුප්පන්නො සම්මාසම්බුද්ධො අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තිණ්ණං[1] සම්මාසම්බුද්ධානං සම්මුඛීභාවො හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

129. ස. පු: අතීතං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අතීතන්ති.

ප. වි: අත්ථි සියා අතීතං සියා නාතීතන්ති

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි අතීතං අත්ථි, අත්ථි සියා අතීතං සියා නාතීතං,

අනු. පා: තෙනාතීතං නාතීතං, නාතීතං අතීතන්ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො අතීතං අත්ථි, අත්ථි සියා අතීතං සියා නාතීතං, තෙනාතීතං නාතීතං, නාතීතං අතීතන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පනාතීතං නාතීතං, නාතීතං අතීතන්ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අතීතා අත්ථි, අත්ථි සියා අතීතං සියා නාතීතන්ති''.

පටි: ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො අතීතං අත්ථි, අත්ථි සියා අතීතං සියා නාතීතං, තෙනාතීතං නාතීතං, නාතීතං අතීතන්ති මිච්ඡා.

130. ස. පු: අනාගතං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අනාගතන්ති.

ප. වි: අත්ථි සියා අනාගතං සියා නානාගතන්ති

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගතං අත්ථි, අත්ථි සියා අනාගතං සියා නානාගතං,

අනු. පා: තෙනානාගතං නානාගතං, නානාගතං අනාගතන්ති.

1 තිණ්ණන්නං - සීමු, මජසං, PTS.

128. ස. පු: අතීත වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධයෝ ඇද්ද, අනාගත වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධයෝ ඇද්ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ සම්‍යක්-සම්බුද්ධයෝ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: තුන් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන්ගේ හමුවීමෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

129. ස. පු: අතීතය ඇත්තේ (අත්‍ථි) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: 'අත්‍ථි' අතීත වේ ද?

ප. වි: 'අත්‍ථි' අතීත ද වත්නේ යෑ, අනතීත ද වත්නේ යෑ.

ස. නි: නිග්‍රහය දනගනුව.

අනු: ඨා: ඉදින් අතීතය අත්‍ථි වේ නම්, අත්‍ථි අතීතත් වත්නේ නම්, අනතීතත් වත්නේ නම්,

අනු. පා: එයින් අතීතය අනතීත වෙයි, අනතීතය අතීත වෙයි.

අනු. ආ: එහි ලා: "අතීතය අත්‍ථි යෑ. අත්‍ථි අතීතත් වත්නේ යෑ, අනතීතත් වත්නේ යෑ. එයින් අතීතය අනතීත ද, අනතීතය අතීත ද වේ යෑ යි කියැයුතු යෑ" යි යමක් කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යෑ.

පටි. ඨා: තවද, ඉදින් අතීතය අනතීතත්, අනතීතය අතීතත් නො වේ නම්,

පටි. පා: හවත, 'අතීතය අත්‍ථි යෑ. අත්‍ථි අතීතත් වත්නේ යෑ, අනතීතත් වත්නේ යෑ'යි නො කියැයුතු මැ යෑ.

පටි. ආ: එහි ලා: "අතීතය අත්‍ථි යෑ, අත්‍ථි අතීතත් වත්නේ යෑ, අනතීතත් වත්නේ යෑ. එයින් අතීතය අනතීත වෙයි, අනතීතය අතීත වේ යයි කියැයුතු යෑ"යි යමක් කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යි.

130. ස. පු: අනාගතය අත්‍ථි වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: අත්‍ථි අනාගත වේ ද?

ප. වි: අත්‍ථි අනාගතත වත්නේ යෑ, අනාගත නො වත්නේත් වත්නේ ය.

ස. නි: නිග්‍රහය දනුව.

අනු. ඨා: ඉදින් අනාගතය අත්‍ථි වේ නම්, අත්‍ථි අනාගතත් වී නම්, අනාගත නො වත්නේත් වී නම්,

අනු. පා: එයින් අනාගතය නාගත වෙයි, නාගතය අනාගත වෙයි.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො අනාගතං අත්ථි, අත්ථි සියා අනාගතං සියා නානාගතං, තෙනානාගතං නානාගතං, නානාගතං අනාගතන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො වෙ පනානාගතං නානාගතං, නානාගතං අනාගතන්ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අනාගතං අත්ථි, අත්ථි සියා අනාගතං සියා නානාගතන්ති.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො අනාගතං අත්ථි, අත්ථි සියා අනාගතං සියා නානාගතං, තෙනානාගතං නානාගතං නානාගතං, අනාගතන්ති මිච්ඡා.

131. ස. පු: පච්චුප්පන්නං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි පච්චුප්පන්නන්ති.

ප. වි: අත්ථි සියා සච්චුප්පන්නං සියා නො පච්චුප්පන්නන්ති.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු ඨ: හඤ්චි පච්චුප්පන්නං අත්ථි, අත්ථි සියා පච්චුප්පන්නං සියා නො පච්චුප්පන්නං,

අනු. පා: තෙන පච්චුප්පන්නං නො පච්චුප්පන්නං, නො පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො පච්චුප්පන්නං අත්ථි, අත්ථි සියා පච්චුප්පන්නං සියා නො පච්චුප්පන්නං, තෙන පච්චුප්පන්නං නො පච්චුප්පන්නං, නො පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො වෙ පන පච්චුප්පන්නං නො පච්චුප්පන්නං, නො පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති,

පටි: පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: පච්චුප්පන්නං අත්ථි, අත්ථි සියා පච්චුප්පන්නං සියා නො පච්චුප්පන්නන්ති.

අනු. ආ: එහි ලා: "අනාගතය අස්ති වෙයි, අස්ති අනාගතත් වත්තේ යෑ, නොඅනාගතත් වත්තේ යෑ, එයින් අනාගතය නොඅනාගත වෙයි, නොඅනාගතය අනාගත වේයයි කියැයුතු යෑ"යි. යමක් කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යි.

පටි. ඨ: ඉදින් අනාගතය නොඅනාගත ද, නොඅනාගතය අනාගත ද නො වේ නම්,

පටි. පා: හවත, "අනාගතය අස්ති යෑ, අස්ති අනාගතත් වත්තේ යෑ, නොඅනාගතත් වත්තේ යෑ"යි නො ද කියැයුතු මැ යෑ.

පටි. ආ: එහි ලා: "අනාගතය අස්ති යෑ, අස්ති අනාගතත් වත්තේ යෑ, නොඅනාගතත් වත්තේ යෑ, එයින් අනාගතය නොඅනාගත වෙයි, නොඅනාගතය අනාගත වේ යයි කියැයුතු යෑ"යි යමක් කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යි.

131. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අස්ති වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: අස්ති ප්‍රත්‍යුත්පන්න වේ ද?

ප. වි: අස්ති ප්‍රත්‍යුත්පන්නත් වත්තේ යෑ, ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වනුයේත් වත්තේ යෑ.

ස. නි: නිග්‍රහය දනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අස්ති වී නම්, අස්ති ප්‍රත්‍යුත්පන්නත් වී නම්, ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වත්තේත් වී නම්,

අනු. පා: එයින් ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වෙයි, ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වත්තේ ප්‍රත්‍යුත්පන්න වෙයි.

අනු. ආ: එහි ලා: "ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අස්ති යෑ, අස්ති ප්‍රත්‍යුත්පන්නත් වත්තේ යෑ, ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වත්තේත් වත්තේ යෑ, එයින් ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වෙයි, ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වත්තේ ප්‍රත්‍යුත්පන්න වේ යයි කියැයුතු යෑ" යි යමක් කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යි.

පටි. ඨ: ඉදින් ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වත්තේත්, ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වත්තේ ප්‍රත්‍යුත්පන්න වත්තේත් නො වේ නම්,

පටි. පා: හවත, "ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අස්ති යැයි ද, අස්ති ප්‍රත්‍යුත්පන්නත් වත්තේ යැයි ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වත්තේත් වත්තේ යෑ"යි ද නො කියැයුතු යෑ.

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: "වත්තබ්බෙ ඛො පච්චුප්පන්නං අත්ථි, අත්ථි සියා පච්චුප්පන්නං සියා නො පච්චුප්පන්නං, තෙන පච්චුප්පන්නං නො පච්චුප්පන්නං, නො පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මිච්ඡා.

182. ස. පු: නිබ්බානං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි නිබ්බානන්ති[1].

ප. වි: අත්ථි සියා නිබ්බානං සියා නො නිබ්බානන්ති.

ස. නි: ආජානාහි නිග්ගහං.

අනු. ඨ: හඤ්චි නිබ්බානං අත්ථි, අත්ථි සියා නිබ්බානං සියා නො නිබ්බානං,

අනු. පා: තෙන නිබ්බානං නො නිබ්බානං, නො නිබ්බානං නිබ්බානන්ති.

අනු. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො නිබ්බානං අත්ථි, අත්ථි සියා නිබ්බානං සියා නො නිබ්බානං, තෙන නිබ්බානං නො නිබ්බානං, නො නිබ්බානං නිබ්බානන්ති මිච්ඡා.

පටි. ඨ: නො චෙ පන නිබ්බානං නො නිබ්බානං, නො නිබ්බනං නිබ්බානන්ති,

පටි. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "නිබ්බානං අත්ථි, අත්ථි සියා නිබ්බානං සියා නො නිබ්බානන්ති".

පටි. ආ: යං තත්ථ වදෙසි: වත්තබ්බෙ ඛො නිබ්බානං අත්ථි, අත්ථි සියා නිබ්බානං සියා නො නිබ්බානං, තෙන නිබ්බානං නො නිබ්බානං, නො නිබ්බානං නිබ්බානන්ති මිච්ඡා.

183. ප. පු: න වත්තබ්බං "අතීතං අත්ථි, අනාගතං අත්ථී"ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

1. අත්ථි අභිතන්ති - PTS

පටි. ආ: එහි ලා: "ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අස්ති යැයි ද, අස්ති ප්‍රත්‍යුත්පන්නත් වත්තේ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වත්තේත් වත්තේ යැ, එයින් ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වෙයි, ප්‍රත්‍යුත්පන්න නො වත්තේ ප්‍රත්‍යුත්පන්න වේ යැයි ද කියැයුතු යැ"යි යමක් කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යි.

182. ස. පු: නිර්වාණය අස්ති වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: අස්ති නිර්වාණ වේ ද?

ප. වි: අස්ති නිර්වාණත් වත්තේ ය, නිර්වාණ නො වත්-තේත් වත්තේ යැ.

ස. නි: නිග්‍රහය දැනගනුව.

අනු. ඨ: ඉදින් නිර්වාණය අස්ති වි නම්, අස්ති නිර්වාණත් වී නම්, නිර්වාණ නො වත්තේත් වී නම්,

අනු. පා: එයින් නිර්වාණය නිර්වාණ නො වත්තේත් නිර්වාණ නො වත්තේ නිර්වාණත් වෙයි.

අනු. ආ: එහි ලා: "නිර්වාණ අස්ති යැයි ද, අස්ති නිර්වාණත් වත්තේ යැ, නිර්වාණ නොවත්තේත් වත්තේ යැ, එයින් නිර්වාණය නිර්වාණ නො වෙයි, නිර්වාණ නො වත්තේ නිර්වාණ වේ යයි ද කියැයුතු යැ"යි යමක් කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යි.

පටි. ඨ: ඉදින් නිර්වාණය නිර්වාණ නො වේ නම්, නිර්වාණ නො වනුයේත් නිර්වාණ නො වේ නම්,

පටි. පා: හවත, "නිර්වාණය අස්ති යැ යි ද, අස්ති නිර්වාණත් වත්තේ යැ, නිර්වාණ නො වනුයේත් වත්තේ යැ"යි ද නො කියැයුතු මැ යැ.

පටි. ආ: එහි ලා: "නිර්වාණය අස්ති යැ යි ද, අස්ති නිර්වාණත් වත්තේ යැ, නිර්වාණ නො වනුයේත් වත්තේ යැ, එයින් නිර්වාණය නිර්වාණ නො වෙයි, නිර්වාණ නො වත්තේ නිර්වාණ වේ යයි කියැයුතු යැ"යි ද යමක් කියෙහි නම් ඒ මිථ්‍යා යි.

183. ප. පු: "අතීතය ඇත, අනාගතය ඇතැ"යි නො කියැ-යුතු ද?

ස. පටි: එසේ යැ.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "යං කිඤ්චි භික්ඛවෙ රූපං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා, යං දූරෙ සන්තිකෙ වා, අයං වුච්චති රූපක්ඛන්ධො. යා කාචි වේදනා -පෙ- යා කාචි සඤ්ඤා -පෙ- යෙ කෙචි සඞ්ඛාරා -පෙ- යං කිඤ්චි විඤ්ඤාණං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා, යං දූරෙ සන්තිකෙ වා, අයං වුච්චති විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො'ති"a අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි අතීතං අත්ථි, අනාගතං අත්ථීති.

184. ස පු: අතීතං අත්ථි, අනාගතං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "තයො මෙ භික්ඛවෙ, නිරුත්තිපථා අධිවචනපථා පඤ්ඤත්තිපථා අසඞ්කිණ්ණා අසඞ්කිණ්ණපුබ්බා න සඞ්කීයන්ති න සඞ්කීයිස්සන්ති[1] අප්පතිකුට්ඨා[2] සමණෙහි බ්‍රාහ්මණෙහි විඤ්ඤූහි. කතමෙ තයො: යං භික්ඛවෙ රූපං අතීතං නිරුද්ධං විගතං විපරිණතං, 'අහොසී'ති තස්ස සඞ්ඛා, 'අහොසී'ති තස්ස සමඤ්ඤා, 'අහොසී'ති තස්ස පඤ්ඤත්ති. න තස්ස සඞ්ඛා 'අත්ථී'ති, න තස්ස සඞ්ඛා 'භවිස්සතී'ති. යා වේදනා -පෙ- යා සඤ්ඤා -පෙ- යෙ සඞ්ඛාරා -පෙ- යං විඤ්ඤාණං අතීතං නිරුද්ධං විගතං විපරිණතං, 'අහොසී'ති තස්ස සඞ්ඛා, 'අහොසී'ති තස්ස සමඤ්ඤා, 'අහොසී'ති තස්ස පඤ්ඤත්ති. න තස්ස සඞ්ඛා 'අත්ථී'ති, න තස්ස සඞ්ඛා 'භවිස්සතී'ති.

යං භික්ඛවෙ රූපං අජාතං අපාතුභූතං, 'භවිස්සතී'ති තස්ස සඞ්ඛා, 'භවිස්සතී'ති තස්ස සමඤ්ඤා, 'භවිස්සතී'ති තස්ස පඤ්ඤත්ති. න තස්ස සඞ්ඛා 'අත්ථී'ති, න තස්ස සඞ්ඛා 'අහොසී'ති. යා වේදනා -පෙ- යා සඤ්ඤා -පෙ- යෙ සඞ්ඛාරා -පෙ- යං විඤ්ඤාණං අජාතං අපාතුභූතං, 'භවිස්සතී'ති තස්ස සඞ්ඛා, 'භවිස්සතී'ති තස්ස සමඤ්ඤා, 'භවිස්සතී'ති තස්ස පඤ්ඤත්ති. න තස්ස සඞ්ඛා 'අත්ථී'ති, න තස්ස සඞ්ඛා 'අහොසී'ති.

1. න සඞ්කීයන්ති න සඞ්කීයිස්සන්ති - සීමු, මජසං.
2. අප්පටිකුට්ඨා - මජසං.
a. ඛන්ධ සංයුත්ත - ඛන්ධ සුත්ත.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින්: "මහණෙනි, අතීතානාගත-ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ අධ්‍යාත්ම වේවයි බාහ්‍ය වේවයි ඖදරික වේවයි සූක්‍ෂම වේවයි හීන වේවයි ප්‍රණීත වේවයි යම් කිසි රූපයෙක් ඇද්ද, දුර වේවයි ළඟ වේවයි යම් රූපයෙකුත් ඇද්ද, මේ 'රූපස්කන්ධ' යයි කියනු ලැබේ. ... යම් කිසි වේදනාවක් ... යම් කිසි සංඥාවක් ... යම් කිසි සංස්කාර කෙනෙක් ... අතීතානාගතප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ අධ්‍යාත්ම වේවයි බාහ්‍ය වේවයි ඖදරික වේවයි සූක්‍ෂම වේවයි හීන වේවයි ප්‍රණීත වේවයි යම් කිසි විඥානයෙක් ඇද්ද, දුර වූ හෝ ළඟ වූ හෝ යම් විඥානයෙකුත් ඇද්ද, මේ 'විඥානස්කන්ධ' යයි කියනු ලැබේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඥා: එසේ යැ.

ප. නිග: එසේ වී නම් අතීතය ඇත, අනාගතය ඇති.

134. ස. පු: අතීතය ඇද්ද, අනාගතය ඇද්ද?

ප. පටිඥා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින්: "මහණෙනි සංකීර්ණ නො වූ, සංකීර්ණ නො වූ විරූ මේ නිරුක්තිපථයෝ අධිවචනපථයෝ ප්‍රඥප්තිපථයෝ තිදෙනෙක් නුවණැති මහණබමුණන් විසින් සැක නො කරනු ලැබෙත්, සැක නො කරනු ලබන්නාහ, බැහැර නො කරනු ලබන්නාහ. කවර තුන් දෙනෙක යත්: මහණෙනි, යම් රූපයෙක් අතීත වී ද, නිරුද්ධ වී ද, විගත වී ද, විපරිණාම වී ද, 'වූයේ' යැ යනු එයට නමෙකි, 'වූයේ' යැ යනු එයට සංඥා ය, 'වූයේ' යැ යනු එයට ප්‍රඥප්තියෙකි. 'ඇතැ'යි එයට නමෙක් නො වෙයි. 'වන්නේ' යැයි එයට නමෙක් නො වෙයි. යම් වේදනාවක් ... යම් සංඥාවක් ... යම් සංස්කාර කෙනෙක් ... යම් විඥානයෙක් අතීත වී නම් නිරුද්ධ වී නම් විගත වී නම් විපරිණාම වී නම්, 'වූයේ' යැ යනු එයට නමෙකි, 'වූයේ' යැ යනු එයට සංඥායෙකි, 'වූයේ' යැ යනු එයට ප්‍රඥප්තියෙකි. 'ඇතැ'යි එයට නමෙක් නො වෙයි. 'වන්නේ' යැයි එයට නමෙක් නො වෙයි.

මහණෙනි, යම් රූපයෙක් නො උපනි ද, නො පහළ වී ද, 'වන්නේ' යැ යනු එයට නමෙකි, 'වන්නේ' යැ යනු එයට සංඥායෙකි, 'වන්නේ' යැ යනු එයට ප්‍රඥප්තියෙකි. 'ඇත' යනු එයට නමෙක් නො වෙයි. 'වූයේ' යැ යනු එයට නමෙක් නො වෙයි. යම් වේදනාවක් ... යම් සංඥාවක් ... යම් සංස්කාර කෙනෙක් ... යම් විඥානයෙක් නො උපනි ද නො පහළ වී ද, 'වන්නේ' යැ යනු එයට නමෙකි, 'වන්නේ' යැ යනු එයට සංඥායෙකි, 'වන්නේ' යැ යනු එයට ප්‍රඥප්තියෙකි. 'ඇත' යනු එයට නමෙක් නො වෙයි, 'වූයේ' යැ යනු එයට නමෙක් නො වෙයි.

යං භික්ඛවෙ රූපං ජාතං පාතුභූතං, 'අත්ථී'ති තස්ස සඞ්ඛා, 'අත්ථී'ති තස්ස සමඤ්ඤා, 'අත්ථී'ති තස්ස පඤ්ඤත්ති. න තස්ස සඞ්ඛා 'අහොසී'ති, න තස්ස සඞ්ඛා 'භවිස්සතී'ති. යා වෙදනා -පෙ- යා සඤ්ඤා -පෙ- යෙ සඞ්ඛාරා -පෙ- යං විඤ්ඤාණං ජාතං පාතුභූතං, 'අත්ථී'ති තස්ස සඞ්ඛා, 'අත්ථී'ති තස්ස සමඤ්ඤා, 'අත්ථී'ති තස්ස පඤ්ඤත්ති. න තස්ස සඞ්ඛා 'අහොසී'ති, න තස්ස සඞ්ඛා 'භවිස්සතී'ති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො නිරුත්තිපථා අධිවචනපථා පඤ්ඤත්තිපථා අසඞ්කිණ්ණා අසඞ්කිණ්ණපුබ්බා න සඞ්කීයන්ති න සඞ්කීයිස්සන්ති අප්පතිකුට්ඨා සමණෙහි බ්‍රාහ්මණෙහි විඤ්ඤූහි. යෙ'පි තෙ භික්ඛවෙ, අහෙසුං **උක්කලා වස්සභඤ්ඤා**[1] අහෙතුකවාදා අකිරියවාදා[2] නත්ථිකවාදා, තෙපි' මෙ තයො නිරුත්තිපථෙ අධිවචනපථෙ පඤ්ඤත්තිපථෙ න ගරහිතබ්බං න පටික්කොසිතබ්බං අමඤ්ඤිංසු. තං කිස්ස හෙතු: නින්දා බ්‍යාරොසනා උපාරම්භභයා'ති"[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි "න වත්තබ්බං අතීතං අත්ථි, අනාගතං අත්ථී"ති.

185. ස. පු: අතීතං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු ආයස්මා **ඵග්ගුණො** භගවන්තං එතදවොච: "අත්ථි නු ඛො තං භන්තෙ, චක්ඛුං යෙන චක්ඛුනා අතීතෙ බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ ඡින්නපපඤ්චෙ ඡින්නවටුමෙ පරියාදින්නවට්ටෙ[3] සබ්බදුක්ඛවීතිවත්තෙ පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍යා'ති. [අත්ථි නු ඛො තං භන්තෙ, සොතං -පෙ- අත්ථි නු ඛො තං භන්තෙ, ඝාණං -පෙ-] අත්ථි නු ඛො සා භන්තෙ ජිව්හා -පෙ- [අත්ථි නු ඛො සො භන්තෙ, කායො -පෙ-] අත්ථි නු ඛො සො භන්තෙ, මනො යෙන මනෙන අතීතෙ බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ ඡින්නපපඤ්චෙ ඡින්නවටුමෙ පරියාදින්නවට්ටෙ[3] සබ්බදුක්ඛවීතිවත්තෙ පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍යා'ති. නත්ථි ඛො තං ඵග්ගුණ,

---

1. උක්කලා වස්සභඤ්ඤා - සීමු, උක්කලවස්සභඤ්ඤා - P.T.S
2. අකිරියාවාදා - සීමු.
3 පරියාදිණ්ණවට්ටෙ - සීමු, P.T.S.
4. වත්තබ්බං - සීමු.

a ඛන්ධ සං.සුත්ත - උපයවග්ග - නිරුත්තිපථසුත්ත.

මහණෙනි, යම් රූපයෙක් ඉපැද සිටුනේ ද, පහළ වැ සිටුනේ ද, 'ඇත' යනු එයට නමෙකි. 'ඇත' යනු එයට සංඥයෙකි. 'ඇත' යනු එයට ප්‍රඥප්තියෙකි. 'වූයේ' යැ යනු එයට නමෙක් නො වෙයි. 'වන්නේ' යැ යනු එයට නමෙක් නො වෙයි. යම් වේදනාවක් ... යම් සංඥවක් ... යම් සංස්කාර කෙනෙක් ... යම් විඥනයෙක් ඉපැද සිටුනේ ද, පහළ වැ සිටුනේ ද, 'ඇත' යනු එයට නමෙකි. 'ඇත' යනු එයට සංඥයෙකි. 'ඇත' යනු එයට ප්‍රඥප්තියෙකි. 'වූයේ' ය යනු එයට නමෙක් නො වෙයි. 'වන්නේ' යැ යනු එයට නමෙක් නො වෙයි.

මහණෙනි, සංකීර්ණ නො වූ, සංකීර්ණ නො වූ විරූ මේ තුන් නිරුක්තිපථයෝ අධිවචනපථයෝ ප්‍රඥප්තිපථයෝ නුවණැති මහණබමුණන් විසින් සැක නො කරනු ලැබෙත්, සැක නො කරනු ලබන්නාහ, බැහැර නො කරනු ලබන්නාහ. මහණෙනි, **උක්කල** දනව්වැසි අහේතුකවාද ඇති අක්‍රියවාද ඇති නාස්තිකවාද ඇති **'වස්සය'** යැ **'භඤ්ඤ'** යැ යන යම් (ශාස්තෘ) කෙනෙක් වූහු නම් ඔහු දු මේ තුන් නිරුක්තිපථයන් අධිවචනපථයන් ප්‍රඥප්තිපථයන් නො ගැරහිය යුතු කොට නො පිළි-කෙව් කටයුතු කොට සිතූහ. ඒ කවර හෙයින යත්: (තමනට) නින්‍දා-ඝට්ටන-උපවාද බියෙනැයි'' වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එසේ වී නම් 'අතීතය ඇත, අනාගතය ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

185. ස. පු: අතීතය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආයුෂ්මත් **ඵග්ගුණ** තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙතෙල සැලකළාහු නො: ''වහන්ස, සිඳහළ (තෘෂ්ණා මාන දෘෂ්ටි සඞ්ඛ්‍යාත) ප්‍රපඤ්චයන් ඇති, සිඳලූ (කුශලාකුශලකර්ම) වර්ත්මයන් ඇති, මැඩගත් (සංසාර) වර්ත්මයන් ඇති, සියලු (විපාකවර්ත්ම සඞ්ඛ්‍යාත) දුඃඛය ඉක්මැ වූ, පිරිනිවි අතීත බුද්ධ-වරයන් යම් චක්ෂුසෙකින් පනවන්නේ නම් එබඳු චක්ෂුසෙක් ඇද්ද? වහන්ස ... යම් ශ්‍රොත්‍රයෙකින් පනවන්නේ නම් එබඳු ශ්‍රොත්‍රයෙක් ඇද්ද ... යම් ඝ්‍රාණයෙකින් පනවන්නේ නම් එබඳු ඝ්‍රාණයෙක් ඇද්ද ... යම් ජිහ්වායෙකින් පනවන්නේ නම් එබඳු ජිහ්වායෙක් ඇද්ද ... යම් කයෙකින් පනවන්නේ නම් එබඳු කයෙක් ඇද්ද ... යම් මනසෙකින් පනවන්නේ නම් එබඳු මනසෙක් ඇද්ද? ඵග්ගුණය, සිඳහළ ප්‍රපඤ්චයන් ඇති,

චක්ඛුං යෙන චක්ඛුනා අතීතෙ බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ ඡින්නපපඤ්චෙ ඡින්නවට්ටුමෙ පරියාදින්නවට්ටෙ[3] සබ්බදුක්ඛවීතිවත්තෙ පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍ය. [නත්ථි බො තං එග්ගුණං, සොතං -පෙ- නත්ථි බො තං එග්ගුණං, ඝාණං -පෙ-] නත්ථි බො සා එග්ගුණා, ජිව්හා -පෙ- [නත්ථි බො සො එග්ගුණො, කායො -පෙ-] නත්ථි බො සො එග්ගුණො මනො යෙන මනෙන අතීතෙ බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ ඡින්නපපඤ්චෙ ඡින්නවට්ටුමෙ පරියාදින්නවට්ටෙ සබ්බදුක්ඛවීතිවත්තෙ පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍යා"ති[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං[1] 'අතීතං අත්ථී'ති.

136. ස. පු: අතීතං අත්ථීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු ආයස්මා **නන්දකො** එතදවොච: අහු පුබ්බෙ ලොභො. තදහු අකුසලං. සො එතරහි නත්ථි. ඉච්චෙතං කුසලං. අහු පුබ්බෙ දොසො -පෙ- අහු පුබ්බෙ මොහො. තදහු අකුසලං. සො එතරහි නත්ථි. ඉච්චෙතං කුසල"න්ති.[b] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං අතීතං අත්ථීති.

137. ප: පු: න වත්තබ්බං අනාගතං අත්ථීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "කබළීකාරෙ[2] චෙ භික්ඛවෙ, ආහාරෙ අත්ථි රාගො, අත්ථි නන්දි, අත්ථි තණ්හා. පතිට්ඨිතං තත්ථ විඤ්ඤාණං විරූළ්හං. යත්ථ පතිට්ඨිතං විඤ්ඤාණං විරූළ්හං, අත්ථි තත්ථ නාමරූපස්ස අවක්කන්ති. යත්ථ අත්ථි නාමරූපස්ස අවක්කන්ති, අත්ථි තත්ථ සඞ්ඛාරානං වුද්ධි.[3] යත්ථ අත්ථි සඞ්ඛාරානං වුද්ධි, අත්ථි තත්ථ ආයතිං පුනබ්භවාභිනිබ්බත්ති. යත්ථ අත්ථි ආයතිං පුනබ්භවාභිනිබ්බත්ති, අත්ථි තත්ථ ආයතිං ජාතිජරාමරණං. යත්ථ අත්ථි ආයතිං ජාතිජරාමරණං, සසොකං තං භික්ඛවෙ සදරං[4] සඋපායාසන්ති

1. වත්තබ්බං - සීමු.
2. කබළිංකාරෙ PTS
3. සඞ්ඛාරානං වුද්ධි - PTS
4. සරජං – සීමු, මජසං, සසං, PTS
a. සළායතන සංයුත්ත - එග්ගුණ පඤ්ඤත්ති සුත්තං
b තිකඞ්ගුත්තර - මහාවග්ග - 16 සුත්ත

සිඳලූ කම්වත්හියත් ඇති, මැඩලූ සංසාරවත්හියත් ඇති, සියලු වත්දුඃඛය ඉක්මැ වූ, පිරිනිවි අතීත බුදුවරයන් යම් ඇසෙකින් පනවත්තේ නම් එවන් ඇසෙක් නැත. එගගුණය, ... එවන් ශ්‍රොත්‍රයෙක් නැත ... එවන් ඝ්‍රාණයෙක් නැත ... එගගුණය, ... එවන් ජිහ්වායෙක් නැත ... එවන් කයෙක් නැත ... එගගුණය, සිඳහල ප්‍රපඤ්චයන් ඇති, සිඳලූ කම්වත්හියත් ඇති, මැඩලූ සංසාරවත්හියත් ඇති, සියලු වත්දුඃඛය ඉක්මැ වූ, පිරිනිවි අතීත බුදුවරයන් යම් මනෙසෙකින් පනවත්තේ නම් එවන් මනසෙක් නැතැ''යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එසේ වී නම් 'අතීතය ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

136. ස. පු: අතීතය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආයුෂ්මත් නන්දක තෙරණුවෝ තෙල වදාළාහු නො: "පෙර ලොභ වී. එ අකුසල් වී. එ ලොභ දැන් නැති. මෙසේ මේ මැනැවි. පෙර ද්වෙෂ වී . . පෙර මොහ වී. එ අකුසල් වී. එ මොහය දැන් නැති. මෙසේ මේ මැනැවැ''යි වදාළ සූත්‍රාන්ත-යෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එහෙයින් 'අතීතය ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

137. ප. පු: 'අනාගතය ඇතැ'යි නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද නො: "මහණෙනි, ඉදින් කවලීකාරාහාරයෙහි රාගය ඇද්ද, නන්දිය ඇද්ද, තෘෂ්ණාව ඇද්ද, එහි විඥානය විරූඪ වැ (මුල්බැස) පිහිටියේ වෙයි. යම් තැනෙක විඥානය විරූඪ වැ පිහිටියේ වේ ද, එහි නාමරූප-යාගේ බැසගැනීම ඇත. යම් තැනෙක නාමරූප-යාගේ බැසගැනිම ඇද්ද, එහි සංස්කාරයන්ගේ වෘද්ධිය ඇත. යම් තැනෙක සංස්කාරයන්ගේ වෘද්ධිය ඇද්ද, එහි ආයතිපුනර්භවාභිනිර්වෘත්ති ඇත. යම් තැනෙක ආයතිපුනර්භවාභිනිර්වෘත්ති ඇද්ද, එහි ආයතිජාතිජරාමරණ ඇත. යම් තැනෙක ආයති ජාතිජරාමරණ ඇද්ද, මහණෙනි, එය ශොක

වදාමි. එසෙ ච භික්ඛවෙ ආහාරෙ -පෙ- මනොසඤ්චෙතනාය චෙ භික්ඛවෙ ආහාරෙ -පෙ- විඤ්ඤාණෙ චෙ භික්ඛවෙ ආහාරෙ අත්ථි රාගො, අත්ථි නන්දි අත්ථි තණ්හා -පෙ- සසොකං තං භික්ඛවෙ සදරං සඋපායාසන්ති වදාමී''ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. නිග: තෙන හි අනාගතං අත්ථීති.

138. ස. පු: අනාගතං අත්ථීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: ''කබලීකාරෙ චෙ භික්ඛවෙ ආහාරෙ නත්ථි රාගො, නත්ථි නන්දි, නත්ථි තණ්හා, අප්පතිට්ඨිතං තත්ථ විඤ්ඤාණං අවිරූළ්හං. යත්ථ විඤ්ඤාණං අප්පතිට්ඨිතං අවිරූළ්හං, නත්ථි තත්ථ නාමරූපස්ස අවක්කන්ති. යත්ථ නත්ථි නාමරූපස්ස අවක්කන්ති, නත්ථි තත්ථ සඞ්ඛාරානං වුද්ධි. යත්ථ නත්ථි සඞ්ඛාරානං වුද්ධි, නත්ථි තත්ථ ආයතිං පුනබ්භවාභිනිබ්බත්ති. යත්ථ නත්ථි ආයතිං පුනබ්භවා'භිනිබ්බත්ති, නත්ථි තත්ථ ආයතිං ජාතිජරාමරණං. යත්ථ නත්ථි ආයතිං ජාතිජරාමරණං, අසොකං තං කබවෙ අජරං අනුපායාසන්ති වදාමි. එසෙ ච භික්ඛවෙ ආහාරෙ -පෙ- මනොසඤ්චෙතනාය චෙ භික්ඛවෙ ආහාරෙ -පෙ- විඤ්ඤාණෙ චෙ භික්ඛවෙ, ආහාරෙ නත්ථි රාගො, නත්ථි නන්දි, නත්ථි තණ්හා, අසොකං තං භික්ඛවෙ අජරං අනුපායාසන්ති වදාමී''ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති?

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං ''අනාගතං අත්ථී''ති.

සබ්බමත්ථිකථා නිට්ඨිතා.

---

a නිදාන සංයුත්ත - මහාවග්ග - අත්ථිරාගසුත්ත.

සහිත යැ දරථ සහිත යැ උපායාස සහිත යැ යි කියමි. මහණෙනි, ඉදින් ස්පර්ශාහාරයෙහි ... මහණෙනි, ඉදින් මනෝ සඤ්චේතනාහාරයෙහි ... මහණෙනි, ඉදින් විඥානාහාරයෙහි රාගය ඇද්ද, නන්දිය ඇද්ද, තෘෂ්ණාව ඇද්ද ... මහණෙනි, එය ශෝක සහිත යැ දරථ සහිත යැ උපායාස සහිත යැ යි කියමි”යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. නිග: එහෙයින් අනාගතය ඇත.

188. ස. පු: අනාගතය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: බුදුන් විසින් වදාළේ මැ නො: “මහණෙනි, ඉදින් කබලීකාරාහාරයෙහි රාග නැද්ද, නන්දි නැද්ද, තෘෂ්ණා නැද්ද, එහි විඥානය නොපිහිටියේ විරූඪ නො වූයේ වෙයි. යම් තැනෙක විඥානය නො පිහිටියේ විරූඪ නො වූයේ වේ ද, එහි නාම-රූපයාගේ අවක්‍රාන්ති නැත. යම් තැනෙක නාමරූප දෙදෙනාගේ අවක්‍රාන්ති නැද්ද, එහි සංස්කාරයන්ගේ වෘද්ධි නැත. යම් තැනෙක සංස්කාරයන්ගේ වෘද්ධි නැද්ද, එහි ආයතිපුනර්භ-වාභිනිර්වෘති නැත. යම් තැනෙක ආයති-පුනර්භවාභිනිර්වෘති නැද්ද, එහි ආයති ජාතිජරා-මරණ නැත. යම් තැනෙක ආයති ජාතිජරාමරණ නැද්ද, මහණෙනි, එය අශෝක යැ අජර යැ අනුපායාස යැ යි කියමි. මහණෙනි, ඉදින් ස්පර්ශාහාරයෙහි ... මහණෙනි, ඉදින් මනෝ සඤ්චේතනාහාරයෙහි ... මහණෙනි, ඉදින් විඥානාහාරයෙහි රාගය නැද්ද, නන්දිය නැද්ද, තෘෂ්ණා නැද්ද, මහණෙනි, එය අශෝක යැ අජර යැ අනුපායාස යැ යි කියමි”යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එහෙයින් අනාගතය ඇතැයි නො කියැයුතු මැ යැ

සබ්බමත්ථිකථා නිමි.

1. 7.

අතීතඛන්ධාදිකථා

1. ප. පු: අතීතං ඛන්ධා'ති.
ස. පටික්ඛෙකු: ආමන්තා.
ප. අනු: අතීතං අත්ථී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු: අතීතං ආයතනන්ති.
ස. පටික්ඛෙකු: ආමන්තා.
ප. අනු: අතීතං අත්ථී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු: අතීතං ධාතූ'ති.
ස. පටික්ඛෙකු: ආමන්තා.
ප. අනු: අතීතං අත්ථී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු: අතීතං ඛන්ධා ධාතු ආයතනන්ති
ස. පටික්ඛෙකු: ආමන්තා.
ප. අනු: අතීතං අත්ථී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ප. පු: අනාගතං ඛන්ධා'ති.
ස. පටික්ඛෙකු: ආමන්තා.
ප. අනු: අනාගතං අත්ථී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු: අනාගතං ආයතනන්ති.
ස. පටික්ඛෙකු: ආමන්තා.
ප. අනු: අනාගතං අත්ථී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු: අනාගතං ධාතූ'ති.
ස. පටික්ඛෙකු: ආමන්තා.
ප. අනු: අනාගතං අත්ථී'ති
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. 7.

අතීතඛන්ධාදිකථා

[ස්කන්ධාදිභාවය නො හරනෙන් අතීතානාගතයක් ඇති සේ කැමැති වන පරවාදිහුගේ පාඨජා වශයෙන් 'අතීතං ඛන්ධාති' ආදි කථා එයි]

1. ප. පු: අතීතය ස්කන්ධ ද?
   ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ප. අනු: අතීතය ඇත් ද?
   ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
   ප. පු: අතීතය ආයතන ද?
   ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ප. අනු: අතීතය ඇත් ද?
   ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
   ප. පු: අතීතය ධාතු ද?
   ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ප. අනු: අතීතය ඇත් ද?
   ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
   ප. පු: අතීතය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වේ ද?
   ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ප. අනු: අතීතය ඇත් ද?
   ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

2. ප. පු: අනාගතය ස්කන්ධ ද?
   ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ප· අනු: අනාගතය ඇත් ද?
   ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ . .
   ප. පු: අනාගතය ආයතන ද?
   ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ප. අනු: අනාගතය ඇත් ද?
   ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
   ප පු: අනාගතය ධාතු ද?
   ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ප. අනු: අනාගතය ඇත් ද?
   ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

ප. පු:	අනාගතං ඛන්ධා ධාතු ආයතනන්ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	අනාගතං අත්ථී'ති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3.

ප. පු:	පච්චුප්පන්නං ඛන්ධා, පච්චුප්පන්නං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	අතීතං ඛන්ධා, අතීතං අත්ථී'ති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු:	පච්චුප්පන්නං ආයතනං, පච්චුප්පන්නං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	අතීතං ආයතනං, අතීතං අත්ථී'ති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු:	පච්චුප්පන්නං ධාතු, පච්චුප්පන්නං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	අතීතං ධාතු, අතීතං අත්ථී'ති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු:	පච්චුප්පන්නං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, පච්චුප්පන්නං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා.	ආමන්තා.
ප. අනු:	අතීතං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, අතීතං අත්ථී'ති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4.

ප. පු:	පච්චුප්පන්නං ඛන්ධා, පච්චුප්පන්නං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	අනාගතං ඛන්ධා, අනාගතං අත්ථී'ති.
ස· පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු:	පච්චුප්පන්නං ආයතනං, පච්චුප්පන්නං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	අනාගතං ඛන්ධා, අනාගතං අත්ථී'ති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු:	පච්චුප්පන්නං ධාතු, පච්චුප්පන්නං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	අනාගතං ඛන්ධා, අනාගතං අත්ථී'ති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු:	අනාගතය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	අනාගතය ඇත් ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3\. ප. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ස්කන්ධ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු.	අතීතය ස්කන්ධ යැ, අතීතය ඇද්ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ප. පු:	ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ආයතන යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇද්ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	අතීතය ආයතන යැ, අතීතය ඇද්ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ප. පු:	ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ධාතු යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇද්ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	අතීතය ධාතු යැ, අතීතය ඇද්ද?
ස පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ප. පු:	ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි. ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇද්ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	අතීතය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි. අතීතය ඇද්ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4\. ප. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ස්කන්ධ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	අනාගතය ස්කන්ධ යැ, අනාගතය ඇද්ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ප. පු:	ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ආයතන යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇද්ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	අනාගතය ස්කන්ධ යැ, අනාගතය ඇද්ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ප. පු:	ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ධාතු යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇද්ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	අනාගතය ස්කන්ධ යැ, අනාගතය ඇද්ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: පච්චුප්පන්නං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, පච්චුප්පන්නං අත්ථී'ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ප. අනු: අනාගතං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, අනාගතං අත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: අතීතං ඛන්ධා, අතීතං නත්ථී'ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං ඛන්ධා, පච්චුප්පන්නං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අතීතං ආයතනං, අතීතං නත්ථී'ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ප. අනු. පච්චුප්පන්නං ආයතනං, පච්චුප්පන්නං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අතීතං ධාතු, අතීතං නත්ථී'ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං ආයතනං, පච්චුප්පන්නං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අතීතං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, අතීතං නත්ථී'ති.

ස. පටි: ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, පච්චුප්පන්නං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ප. පු: අනාගතං ඛන්ධා, අනාගතං නත්ථී'ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං ඛන්ධා, පච්චුප්පන්නං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ පෙ-

ප. පු: අනාගතං ආයතනං, අනාගතං නත්ථී'ති.

ස. පටි: ආමන්තා.

ප. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන යැ. ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇද්ද?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: අනාගතය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි. අනාගතය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5. ප. පු: අතීතය ස්කන්ධ යැ, අතීතය නැද්ද?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ස්කන්ධ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: අතීතය ආයතන යැ, අතීතය නැද්ද?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ආයතන යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: අතීතය ධාතු යැ, අතීතය නැද්ද?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ආයතන යැ, ප්‍රත්‍යුත්නය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: අතීතය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි. අතීතය නැද්ද?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි. ප්‍රත්‍යුත්පන්නය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

6. ප. පු: අනාගතය ස්කන්ධ යැ, අනාගතය නැද්ද?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ස්කන්ධ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: අනාගතය ආයතන යැ, අනාගතය නැද්ද?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං ඛන්ධා, පච්චුප්පන්නං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අනාගතං ධාතු, අනාගතං නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු. පච්චුප්පන්නං ඛන්ධා, පච්චුප්පන්නං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අනාගතං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, අනාගතං නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, පච්චුප්පන්නං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ප. පු: අතීතං රූපං ඛන්ධො'ති?

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අතීතං රූපං අත්ථී'ති?

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අතීතං රූපං ආයතනන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප අනු: අතීතං රූපං අත්ථී'ති.

ස පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අතීතං රූපං ධාතූ'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අතීතං රූපං අත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අතීතං රූපං ඛන්ධා ධාතු ආයතනන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අතීතං රූපං අත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ප. පු: අනාගතං රූපං ඛන්ධො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය සකන්ධ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නය නැද්ද?
ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ප. පු: අනාගතය ධාතු යැ, අනාගතය නැද්ද?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ
ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය සකන්ධ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නය නැද්ද?
ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ප. පු: අනාගතය සකන්ධ ධාතු අයතන වෙයි. අනාගතය නැද්ද?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය සකන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි ප්‍රත්‍යුත්පන්න නැද්ද?
ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

7\. ප. පු: අතීත රූපය සකන්ධ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ප. අනු: අතීත රූපය ඇද්ද?
ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ප. පු: අතීතරූපය ආයතන වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ප. අනු: අතීතරූපය ඇද්ද?
ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ප. පු: අතීතරූපය ධාතු වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ප. අනු: අතීතරූපය ඇද්ද?
ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ප. පු: අතීතරූපය සකන්ධ ධාතු ආයතන වේද?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ප. අනු: අතීතරූපය ඇද්ද?
ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

8\. ප. පු: අනාගතරූපය සකන්ධ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු:	අනාගතං රූපං අත්ථීති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු:	අනාගතං රූපං ආයතනං -පෙ- අනාගතං රූපං ධාතු -පෙ- අනාගතං රූපං ඛන්ධා ධාතු ආයතනනන්ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	අනාගතං රූපං අත්ථී'ති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9\. ප. පු: පච්චුප්පන්නං රූපං ඛන්ධො, පච්චුප්පන්නං රූපං අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	අතීතං රූපං ඛන්ධො, අතීතං රූපං අත්ථී'ති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු:	පච්චුප්පන්නං රූපං ආයතනං -පෙ- පච්චුප්පන්නං රූපං ධාතු -පෙ- පච්චුන්නං රූපං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, පච්චුප්පනං රූපං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	අතීතං රූපං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, අතීතං රූපං අත්ථී'ති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10\. ප පු: පච්චුප්පන්නං රූපං ඛන්ධො, පච්චුප්පන්නං රූපං අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	අනාගතං රූපං ඛන්ධො, අනාගතං රූපං අත්ථී'ති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු:	පච්චුප්පන්නං රූපං ආයතනං -පෙ- පච්චුප්පන්නං රූපං ධාතු -පෙ- පච්චුප්පන්නං රූපං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, පච්චුප්පන්නං රූපං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	අනාගතං රූපං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, අනාගතං රූපං අත්ථී'ති.
ස. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11\. ප. පු: අතීතං රූපං ඛන්ධො, අතීතං රූපං නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අනාගතරූපය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

ප. පු: අනාගතරූපය ආයතන ... අනාගතරූපය ධාතු ... අනාගතරූපය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අනාගත රූපය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

9. ප. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ස්කන්ධ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අතීතරූපය ස්කන්ධ යැ, අතීතරූපය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

ප. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ආයතන යැ ... ප්‍රත්‍යුත්පන්න-රූපය ධාතු යැ ... ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි. ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අතීතරූපය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි. අතීත-රූපය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

10. ප. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ස්කන්ධ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අනාගතරූපය ස්කන්ධ යැ, අනාගතරූපය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

ප. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ආයතන යැ ... ප්‍රත්‍යුත්පන්න-රූපය ධාතු යැ ... ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි. ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අනාගතරූපය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි. අනාගතරූපය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

11. ප. පු: අතීතරූපය ස්කන්ධ යැ, අතීතරූපය නැද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං රූපං ඛන්ධො, පච්චුප්පන්නං රූපං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අතීතං රූපං ආයතනං -පෙ- අතීතං රූපං ධාතු -පෙ- අතීතං රූපං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, අතීතං රූපං නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං රූපං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, පච්චුප්පන්නං රූපං නත්ථී'ති

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ප. පු: අනාගතං රූපං ඛන්ධො, අනාගතං රූපං නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං රූපං ඛන්ධො, පච්චුප්පන්නං රූපං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අනාගතං රූපං ආයතනං, -පෙ- අනාගතං රූපං ධාතු -පෙ- අනාගතා රූපං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, අනගතං රූපං නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං රූපං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, පච්චුප්පන්නං රූපං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ප. පු: අතීතා වේදනා -පෙ- අතීතා සඤ්ඤා -පෙ- අතීතා සඞ්ඛාරා -පෙ- අතීතං විඤ්ඤාණං ඛන්ධො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අතීතං විඤ්ඤාණං ආයතනං -පෙ- අතීතං විඤ්ඤාණං ධාතු -පෙ- අතීතං විඤ්ඤාණං ඛන්ධා ධාතු ආයතනන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ස්කන්ධ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: අතීතරූපය ආයතන යැ ... අතීතරූපය ධාතු යැ ... අතීතරූපය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි. අතීතරූපය නැද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි, ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

12. ප. පු: අනාගතරූපය ස්කන්ධ යැ, අනාගතරූපය නැද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ස්කන්ධ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: අනාගතරූපය ආයතන යැ, ... අනාගතරූපය ධාතු යැ .. අනාගතරූපය ස්කන්ධධාතු ආයතන වෙයි, අනාගතරූපය නැද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි, ප්‍රත්‍යුත්පන්නරූපය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

13. ප. පු: අතීත වේදනාව ... අතීත සංඥව ... අතීත සංස්කාරයෝ ... අතීත විඥනය ස්කන්ධ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අතීත විඥනය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: අතීත විඥනය ආයතන යැ ... අතීත විඥනය ධාතු යැ ... අතීත විඥනය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා එසේ යැ.

ප. අනු: අතීත විඥනය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

14. ප. පු: අනාගතං විඤ්ඤාණං ඛන්ධො'ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: අනාගතං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු: අනාගතං විඤ්ඤාණං ආයතනං -පෙ- අනාගතං විඤ්ඤාණං ධාතු -පෙ- අනාගතං විඤ්ඤාණං ඛන්ධා ධාතු ආයතනන්ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: අනාගතං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ප. පු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: අතීතං විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ආයතනං -පෙ- පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ධාතු -පෙ- පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: අතීතං විඤ්ඤාණං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, අතීතං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ප. පු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: අනාගතං විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, අනාගතං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ආයතනං -පෙ- පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ධාතු -පෙ- පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: අනාගතං විඤ්ඤාණං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, අනාගතං විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ප. පු: අනාගත විඥානය ස්කන්ධ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අනාගත විඥානය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: අනාගත විඥානය ආයතන යැ ... අනාගත විඥානය ධාතු යැ ... අනාගත විඥානය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අනාගත විඥානය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

15. ප. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ස්කන්ධ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්න-විඥානය ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප අනු: අතීත විඥානය ස්කන්ධ යැ, අතීත විඥානය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ආයතන යැ ... ප්‍රත්‍යුත්පන්න-විඥානය ධාතු යැ ... ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි, ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අතීත විඥානය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන යැ, අතීත විඥානය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

16. ප. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ස්කන්ධ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්න-විඥානය ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අනාගතවිඥානය ස්කන්ධ යැ, අනාගතවිඥානය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ප. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ආයතන යැ ... ප්‍රත්‍යුත්පන්න විඥානය ධාතු යැ ... ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අනාගතවිඥානය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි, අනාගත විඥානය ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

17. ප. පු: අතීතං විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, අතීතං විඤ්ඤාණං නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං නත්ථීති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අතීතං විඤ්ඤාණං ආයතනං -පෙ- අතීතං විඤ්ඤාණං ධාතු -පෙ- අතීතං විඤ්ඤාණං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, අතීතං විඤ්ඤාණං නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18 ප. පු: අනාගතං විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, අනාගතං විඤ්ඤාණං නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ඛන්ධො, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පු: අනාගතං විඤ්ඤාණං ආයතනං -පෙ- අනාගතං විඤ්ඤාණං ධාතු -පෙ- අනාගතං විඤ්ඤාණං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, අනාගතං විඤ්ඤාණං නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, පච්චුප්පන්නං විඤ්ඤාණං නත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: න වත්තබ්බං "අතීතානාගතා ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, නත්ථි චෙතෙ"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "තයො මෙ භික්ඛවෙ නිරුත්තිපථා අධිවචනපථා පඤ්ඤත්තිපථා -පෙ- විඤ්ඤූහී'ති -පෙ-"[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි වත්තබ්බං[1] "අතීතානාගතා ඛන්ධා ධාතු ආයතනං නත්ථි චෙතෙ"ති.

1. න වත්තබ්බං - සීමු, මජසං, සයා, PTS.
a ඛන්ධසංයුත්ත - නිරුත්තිපථ සුත්තං

17. ප. පු: අතීතවිඥානය ස්කන්ධ යෑ, අතීතවිඥානය නැද්ද?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යෑ.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ස්කන්ධ යෑ, ප්‍රත්‍යුත්පන්න-විඥානය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

ප. පු: අතීතවිඥානය ආයතන යෑ ... අතීතවිඥානය ධාතු යෑ ... අතීතවිඥානය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන යෑ, අතීතවිඥානය නැද්ද?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යෑ.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි, ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

18. ප. පු: අනාගතවිඥානය ස්කන්ධ යෑ, අනාගතවිඥානය නැද්ද?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යෑ.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ස්කන්ධ යෑ, ප්‍රත්‍යුත්පන්න-විඥානය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

ප. පු: අනාගතවිඥානය ආයතන යෑ ... අනාගතවිඥානය ධාතු යෑ ... අනාගතවිඥානය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන යෑ, අනාගත විඥානය නැද්ද?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යෑ.

ප. අනු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙයි, ප්‍රත්‍යුත්පන්නවිඥානය නැද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

19. ස. පු: "අතීතානාගතයෝ ස්කන්ධධාතු ආයතන වෙති'යි ද, තුලුහු නැතැ"යි ද නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යෑ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින්: "මහණෙනි, නුවණැති (මහණ බමුණන්) විසින් බැහැර නො කළ ... මෙ තුන් නිරුක්තිපථ කෙනෙක් අධිවචනපථ කෙනෙක් ප්‍රඥප්තිපථ කෙනෙක් ඇතැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්ත-යෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යෑ.

අනු පා: එයින් "අතීතානාගතයෝ ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වෙති'යි ද, තුලුහු නැතැ"යි ද කියැයුතු යෑ.

20. ප. පු: අතීතානාගතා ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, නත්ථි චෙතෙ'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "යං කිඤ්චි භික්ඛවෙ, රූපං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා, යං දූරෙ සන්තිකෙ වා, අයං වුච්චති රූපක්ඛන්ධො. යා කාචි වෙදනා -පෙ- යා කාචි සඤ්ඤා -පෙ- යෙ කෙචි සඞ්ඛාරා -පෙ- යං කිඤ්චි විඤ්ඤාණං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං -පෙ- අයං වුච්චති විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො"ති[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: "අතීතානාගතා ඛන්ධා ධාතු ආයතනං, නත්ථි චෙතෙ'ති.

අතීතඛන්ධාදිකථා නිට්ඨිතං.

---

[a] ඛන්ධසංයුත්ත - ඛන්ධසුත්ත.

20. ප. පු: අතීතානාගත ස්කන්ධ ධාතු ආයතන යන තුළුහු නැද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නො: "මහණෙනි, ආධ්‍යාත්මික වේවයි බාහිර වේවයි ඖදාරික වේවයි සූක්‍ෂ්ම වේවයි හීන වේවයි ප්‍රණීත වේවයි අතීතානාගතප්‍රත්‍යුත්පන්න යම් රූපයෙක් ඇද්ද, දුරු වේවයි ළඟ වේවයි යම් රූපයෙක් වේ ද, මේ රූපස්කන්ධ කියනු ලැබේ. යම්කිසි වේදනායෙක් ... යම්කිසි සංඥයෙක් ... යම්කිසි සංස්කාර කෙනෙක් ... අතීතානාගත-ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ ... යම්කිසි විඥනයෙක් ඇද්ද, මේ විඥනස්කන්ධ කියනුලැබේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: 'එකරුණින් අතීතානාගත ස්කන්ධ - ධාතු - ආයතන යන තුළුහු නැති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

අතීතඛන්ධාදිකථා නිමි.

1. 8.

එකච්චං අත්ථීතිකථා

1. ස. පු: අතීතං අත්ථී'ති.

ප. වි: එකච්චං අත්ථි එකච්චං නත්ථී'ති.

ස. අනු: එකච්චං නිරුද්ධං, එකච්චං න නිරුද්ධං, එකච්චං විගතං, එකච්චං අවිගතං, එකච්චං අත්ථඞ්ගතං, එකච්චං න අත්ථඞ්ගතං, එකච්චං අබ්භත්ථඞ්ගතං, එකච්චං න අබ්භත්ථඞ්ගතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අතීතං එකච්චං අත්ථි, එකච්චං නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා එකච්චෙ අත්ථි, එකච්චෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අතීතං එකච්චං අත්ථි, එකච්චං නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතා විපක්කවිපාකා ධම්මා එකච්චෙ අත්ථි, එකච්චෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අතීතං එකච්චං අත්ථි, එකච්චං නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතා අවිපාකා ධම්මා එකච්චෙ අත්ථි, එකච්චෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අතීතං එකච්චං අත්ථි, එකච්චං නත්ථී'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කිං අත්ථි, කිං නත්ථී'ති.

ප. වි: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා තෙ අත්ථි, අතීතා විපක්කවිපාකා ධම්මා තෙ නත්ථී'ති.

1. 8.

එකච්චං අත්‍ථීතිකථා

[කාශ්‍යපීයනිකායවංසිහු 'කිසි අතීතයෙක් ඇති'සි ලබ්ධි ගත්හ. උන්ගේ ලබ්ධි බිඳුනම 'එකච්චං අත්‍ථි'ති කථා එයි.]

1. ස. පු: අතීතය ඇද්ද?

ප. වි: කිසි අතීතයෙක් ඇත, කිසි අතීතයෙක් නැත.

ස. අනු: කිසි අතීතයෙක් නිරුද්ධ ද? කිසි අතීතයෙක් අනිරුද්ධ ද? කිසි අතීතයෙක් විගත ද? කිසි අතීතයෙක් අවිගත ද? කිසි අතීතයෙක් අස්තඞ්ගත ද? කිසි අතීතයෙක් අනස්තඞ්ගත ද? කිසි අතීතයෙක් වෙසෙසින් අස්තඞ්ගත ද? කිසි අතීතයෙක් වෙසෙසින් අස්තඞ්ගත නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

2. ස. පු: කිසි අතීතයෙක් ඇද්ද? කිසි අතීතයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ කිසි අවිපක්ව (නො පැසුණු) විපාක ධර්ම් කෙනෙක් ඇද්ද? කිසි (අවිපක්වවිපාක) ධර්ම් කෙනෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3. ස. පු: කිසි අතීතයෙක් ඇද්ද? කිසි අතීතයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ කිසි විපක්ව (පැසුණු) විපාකධර්ම් කෙනෙක් ඇද්ද? කිසි ධර්ම් කෙනෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: කිසි අතීතයෙක් ඇද්ද? කිසි අතීතයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ කිසි අවිපාකධර්ම් කෙනෙක් ඇද්ද? කිසි ධර්ම් කෙනෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5. ස. පු: කිසි අතීතයෙක් ඇද්ද? කිසි අතීතයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුමක් ඇද්ද? කුමක් නැද්ද?

ප. වි: අතීත වූ අවිපක්වවිපාකධර්ම් කෙනෙක් වෙත් ද, ඔහු ඇත. අතීත වූ විපක්වවිපාකධර්ම් කෙනෙක් වෙත් ද, ඔහු නැත.

ස. අනු: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතා විපක්කවිපාකා ධම්මා තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා තෙ අත්ථී'ති.

ප පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතා අවිපාකා[1] ධම්මා තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අතීතා විපක්කවිපාකා ධම්මා තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අතීතා අවිපාකා ධම්මා තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා තෙ අත්ථී'ති

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා නිරුද්ධා'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා නිරුද්ධා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අතීතා අවිපක්ක-
විපාකා ධම්මා තෙ අත්ථී'ති.

1. අවිපක්කවිපාකා - සී. මු.

ස. අනු: අතීත වූ අවිපක්ඛවිපාකධර්ම කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ විපක්ඛවිපාකධර්ම කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු: අතීත වූ අවිපක්ඛවිපාකධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම් ඔහු ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ අවිපාකධර්මයෝ ඇත් නම් ඔහු ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: අතීත වූ විපක්ඛවිපාකධර්මයෝ ඇත් නම් ඔහු නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ අවිපක්ඛවිපාකධර්මයෝ වෙත් නම් ඔහු නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: අතීත වූ අවිපාකධර්මයෝ වෙත් නම් ඔහු නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ අවිපක්ඛවිපාකධර්මයෝ වෙත් නම් ඔහු නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

9. ස. පු: අතීත වූ අවිපක්ඛවිපාකධර්මයෝ වෙත් නම් ඔහු ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත වූ අවිපක්ඛවිපාක ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූවාහු නො?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අතීත වූ අවිපක්ඛවිපාකධර්මයෝ නිරුද්ධ වූවාහු නම්,

අනු. පා: එකරුණින් භවත, 'අතීත අවිපක්ඛවිපාක-ධර්මයෝ වෙත් නම් ඔහු ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

10. ස. පු: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා නිරුද්ධා, තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතා විපක්කවිපාකා ධම්මා නිරුද්ධා, තෙ අත්ථී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා නිරුද්ධා, තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතා අවිපාකා ධම්මා නිරුද්ධා, තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: අතීතා විපක්කවිපාකා ධම්මා නිරුද්ධා, තෙ නත්ථී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා නිරුද්ධා, තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: අතීතා විපක්කවිපාකා[1] ධම්මා නිරුද්ධා, තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතා අවිපාකා ධම්මා නිරුද්ධා, තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා නිරුද්ධා, තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. පු: අතීතා විපක්කවිපාකා ධම්මා නිරුද්ධා, තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අතීතා එකදෙසං විපක්කවිපාකා ධම්මා, නිරුද්ධා, එකදෙසං අවිපක්කවිපාකා ධම්මා නිරුද්ධා, තෙ එකච්චෙ අත්ථි එකච්චෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1 අ පක්කවිපාකා - සීමු

10. ස. ප: අතීත අවිපක්ඛවිපාකධම්මයෝ නිරුද්ධයහ. ඔහු ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත විපක්ඛවිපාකධම්මයෝ නිරුද්ධයහ. ඔහු ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

11. ස. පු: අතීත අවිපක්ඛවිපාකධම්මයෝ නිරුද්ධයහ. ඔහු ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත අවිපාකධම්මයෝ නිරුද්ධයහ. ඔහු ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

12. ස. පු: අතීත විපක්ඛවිපාකධම්මයෝ නිරුද්ධයහ. ඔහු නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත අවිපක්ඛවිපාකධම්මයෝ නිරුද්ධයහ. ඔහු නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

13. ස. පු: අතීත විපක්ඛවිපාකධම්මයෝ නිරුද්ධයහ. ඔහු නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත අවිපාකධම්මයෝ නිරුද්ධයහ. ඔහු නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

14. ස. පු: අතීත අවිපක්ඛවිපාකධම්මයෝ නිරුද්ධයහ. ඔහු ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. පු: අතීත විපක්ඛවිපාකධම්මයෝ නිරුද්ධයහ. ඔහු නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. පු: අතීත වූ විපක්ඛවිපාකධම්මයෝ එකදෙශ වශයෙන් නිරුද්ධයහ, අවිපක්ඛවිපාකධම්මයෝ එකදෙශ වශයෙන් නිරුද්ධයහ. එහි කිසි කෙනෙක් ඇද්ද? කිසි කෙනෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

15. ප. පු: න වත්තබ්බං: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා, තෙ අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා විපච්චිස්සන්තීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා විපච්චිස්සන්ති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා, තෙ අත්ථී'ති.

16 ස. පු: අතීතා අවිපක්කවිපාකා ධම්මා විපච්චිස්සන්තී'ති කත්වා තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: විපච්චිස්සන්තී'ති කත්වා පච්චුප්පන්නා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: විපච්චිස්සන්තී'ති කත්වා පච්චුප්පන්නා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තී'ති කත්වා තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

17. ස. පු: අනාගතං අත්ථී'ති.

ප. වි: එකච්චං අත්ථි, එකච්චං නත්ථී'ති.

ස. අනු. එකච්චං ජාතං එකච්චං අජාතං, එකච්චං සඤ්ජාතං එකච්චං අසඤ්ජාතං, එකච්චං නිබ්බත්තං එකච්චං අනිබ්බත්තං, එකච්චං පාතුභූතං එකච්චං අපාතුභූතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

18. ස. පු: අනාගතං එකච්චං අත්ථි, එකච්චං නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගත උප්පාදිනො ධම්මා, එකච්චෙ අත්ථි එකච්චෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

15. ප. පු: ‘අතීත වූ අවිපක්කවිපාකධම්මයහ. ඔහු ඇති’යි නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අතීත වූ අවිපක්කවිපාකධම්මයෝ විපාක දෙන්නාහු නො ?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු: ඨ: ඉදින් අතීත වූ අවිපක්කවිපාකධම්මයෝ විපාක දෙත් ද?

අනු. පා: එයින් භවත, ‘අතීත වූ අවිපක්කවිපාකධම්මයහ. ඔහු ඇති’යි කියැයුතු මැ යැ ...

16. ස. පු: ‘අතීත අවිපක්කවිපාකධම්මයෝ විපාක දෙති’යි කොට ඔහු ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘විපාක දෙති’යි කොට ප්‍රත්‍යුත්පන්න වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: ‘විපාක දෙති’යි කොට ප්‍රත්‍යුත්පන්න වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: ‘ප්‍රත්‍යුත්පන්නධම්මයෝ නිරුද්ධ වෙති’යි කොට ඔහු නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

17. ස. පු: අනාගතය ඇද්ද?

ප. වි: කිසිවෙක් ඇත. කිසිවෙක් නැත.

ස. අනු: කිසිවෙක් ජාත යැ කිසිවෙක් අජාත යැ? කිසිවෙක් සඤ්ජාත යැ කිසිවෙක් අසඤ්ජාත යැ? කිසිවෙක් හටගැනිණ කිසිවෙක් නො හටගැනිණ? කිසිවෙක් පහළ වී කිසිවෙක් නො පහළ වී?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

18. ස. පු: අනාගත වූ කිසිවෙක් ඇද්ද? කිසිවෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතයෙහි උපදනාසුලු ධම්මයහ. එහි කිසිවෙක් ඇද්ද? කිසිවෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

19. ස. පු: අනාගතං එකච්චං අත්ථි, එකච්චං නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතා අනුප්පාදිනො ධම්මා, එකච්චෙව අත්ථි එකච්චෙව නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: අනාගතං එකච්චං අත්ථි, එකච්චං නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: කිමත්ථි කිං නත්ථී'ති.

ප. වි: අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා තෙ අත්ථි, අනාගතා අනුප්පාදිනො ධම්මා තෙ නත්ථී'ති.

ස. අනු: අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතා අනුප්පාදිනො ධම්මා තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: අනාගතා අනුප්පාදිනො ධම්මා, තෙ නත්ථීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා, තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා අජාතාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා අජාතා'ති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා, තෙ අත්ථී'ති.

19. ස. පු: අනාගත වූ කිසිවෙක් ඇද්ද? කිසිවෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතයෙහි නූපදනා සැහැවි ධර්මයහ. එහි කිසිවෙක් ඇද්ද? කිසිවෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

20. ස. පු: අනාගත වූ කිසිවෙක් ඇද්ද? කිසිවෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කිමෙක් ඇද්ද? කිමෙක් නැද්ද?

ප. වි: අනාගත වූ උපදනා සැහැවි ධර්මයහ. ඔහු ඇත. අනාගත වූ නූපදනා සැහැවි ධර්මයහ. ඔහු නැත.

ස. අනු: අනාගත වූ උපදනා සැහැවි ධර්මයහ. ඔහු ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගත වූ නූපදනා සැහැවි ධර්මයහ. ඔහු ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

21. ස. පු: අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව රහිත ධර්මයහ. ඔහු නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව ඇති ධර්මයහ. ඔහු නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

22. ස. පු: අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව ඇති ධර්මයහ. ඔහු ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව ඇති ධර්මයෝ නූපන්නාහු නො ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව ඇති ධර්මයෝ අජාත වෙත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව ඇති ධර්මයහ. ඔහු ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

23. ස. පු: අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා අජාතා, තෙ අත්ථීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතා අනුප්පාදිනො ධම්මා අජාතා, තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

24. ස. පු: අනාගතා අනුප්පාදිනො ධම්මා අජාතා, තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා අජාතා, තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

25. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා, තෙ අත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා, තෙ අත්ථී'ති.

26. ස. පු: අනාගතා උප්පාදිනො ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තී'ති කත්වා තෙ අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උප්පජ්ජිස්සන්තී'ති කත්වා පච්චුප්පන්නා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: උප්පජ්ජිස්සන්තී'ති කත්වා, පච්චුප්පන්නා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තී'ති කත්වා තෙ නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

එකච්චං අත්ථීතිකථා නිට්ඨිතා.

23. ස. පු:	අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව ඇති ධර්මයෝ අජාතයහ. ඔහු ඇද්ද?
ප. පටික්ඛෙප:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව රහිත ධර්මයෝ අජාතයහ. ඔහු ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
24. ස. පු:	අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව රහිත ධර්මයෝ අජාතයහ. ඔහු නැද්ද?
ප. පටික්ඛෙප:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව ඇති ධර්මයෝ අජාතයහ. ඔහු නැද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
25. ප. පු:	'අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව ඇති ධර්මයහ. ඔහු ඇති'යි නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටික්ඛෙප:	එසේ යැ.
ප. අනු:	අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව ඇති ධර්මයෝ උපද-නාහු නො ?
ස. පටික්ඛෙප:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව ඇති ධර්මයෝ උපදනාහු නම්,
අනු: පා:	හවත, එකරුණින් 'අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව ඇති ධර්මයහ. ඔහු ඇති'යි කියැයුතු මැ යැ.
26. ස. පු:	'අනාගත වූ උත්පාදස්වභාව ඇති ධර්මයෝ උපද-නාහ'යි කොට ගෙන ඔහු ඇද්ද?
ප. පටික්ඛෙප:	එසේ යැ.
ස. අනු:	'මතු උපදිති'යි කොටගෙන මෙ වර්තමානයෙහි ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
ස. පු:	'මතු උපදිති' යි කොටගෙන මෙ වර්තමානයෙහි ඇද්ද?
ප. පටික්ඛෙප:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ ධර්මයෝ මතු නිරුද්ධ වෙති'යි කොටගෙන ඔහු නැද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

එකච්චං අත්ථීතිකථා නිමි.

1. 9.

සතිපට්ඨානකථා

1. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා සතිපට්ඨානා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බෙ ධම්මා - සති, සතින්ද්‍රියං, සතිබලං, සම්මාසති-සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගො, එකායනමග්ගො ඛයගාමී බොධගාමී[1] අපචයගාමී[2] අනාසවා අසඤ්ඤොජනියා[3] අගන්ථනීයා[4] අනොඝනීයා[5] අයොගනීයා[6] අනීවරණීයා[7] අපරාමට්ඨා අනුපාදනියා, අසඞ්කිලෙසිකා? සබ්බෙ ධම්මා-බුද්ධානුස්සති, ධම්මානුස්සති, සඞ්ඝානුස්සති, සීලානුස්සති, චාගානුස්සති, දෙවතානුස්සති, ආනාපානසති,[8] මරණානුස්සති, කායගතාසති, උපසමානුස්සතී'ති?

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා සතිපට්ඨානා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛායතනං සතිපට්ඨානන්ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: චක්ඛායතනං සතිපට්ඨානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛායතනං-සති, සතින්ද්‍රියං, සතිබලං, සම්මාසති, සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගො, එකායනමග්ගො ඛයගාමී බොධගාමී අපචයගාමී අනාසවං අසඤ්ඤොජනියං -පෙ- අසඞ්කිලෙසිකං? චක්ඛායතනං-බුද්ධානුස්සති, ධම්මානුස්සති, සඞ්ඝානුස්සති, සීලානුස්සති චාගානුස්සති, දෙවතානුස්සති, ආනාපානසති[8] මරණානුස්සති, කායගතාසති, උපසමානුස්සතී'ති.?

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. බොධගාමි - සීමු.
2. අපචයගාමි - සීමු.
3. අසඤ්ඤොජනීයා - සීමු, PTS.
4. අගන්ථනියා - සීමු, මජසං, සයා.
5. අනොඝනියා - සීමු, මජසං, සයා.
6. අයොගනියා - සීමු, මජසං සයා.
7. අනීවරණීයා - සීමු, PTS.
8 ආනාපානස්සති - මජසං.

1. 9.

සතිපට්ඨානකථා

[සමෘතිගෝචරය ද 'සතිපට්ඨාන' නම් වෙයි. සමෘතීහුද සතිපට්ඨාන නම් වෙති. එසේ වතුදු අන්ධකාදි නිකායන්තරවාසී කිසි කෙනෙක් හැම දහම්හු 'සතිපට්ඨානයහ'යි නියමය කොට කියත්. උන්ගේ වාද බිඳුනට සතිපට්ඨාන කථා එයි.]

1. ස. පු: හැම දහම්හු සතිපට්ඨාන වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සභි ධර්මයෝ – සමෘති, සමෘතීන්ද්‍රිය, සමෘතිබලා සම්‍යක්සමෘති, සමෘතිසම්බොධ්‍යඞ්ග, එකායනමාර්ගී වෙත් ද? ක්‍ෂයගාමී වෙත් ද, බොධිගාමී වෙත් ද, අපචයගාමී වෙත් ද, අනාස්‍රව වෙත් ද, සංයොජනයනට හිතකර නො වෙත් ද, සංසාර සටන, නො කළ යුත්තෝ වෙත් ද, සසරවටහි අවගාහ නො කළ යුත්තෝ වෙත් ද, සසරෙහි යුඤ්ජන නො කළ යුත්තෝ වෙත් ද, නීවරණයට හිතයෝ නො වෙත් ද, පරාමාස රහිත වෙත් ද, උපාදාන රහිත වෙත් ද, සංක්ලෙශ රහිත වෙත් ද? හැම දහම්හු–බුද්ධානුසමෘති, ධර්මානුසමෘති, සඞ්ඝානුසමෘති, සීලානුසමෘති, ත්‍යාගානුසමෘති, දෙවතානුසමෘති, ආනාපානසමෘති, මරණානුසමෘති, කායගතසමෘති, උපශමානුසමෘති වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

2. ස. පු: හැම දහම්හු සතිපට්ඨාන වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: චක්ඛායතනය සතිපට්ඨාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3. ස. පු: චක්ඛායතනය සතිපට්ඨාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ඛායතනය – සමෘති, සමෘතීන්ද්‍රිය, සමෘතිබල, සම්‍යක්සමෘති, සමෘතිසම්බොධ්‍යඞ්ග, එකායනමාර්ගී වේ ද? ක්‍ෂයගාමී වේ ද, බොධිගාමී වේ ද, අපචයගාමී වේ ද, අනාස්‍රව වේ ද, සංයොජනයනට හිත නො වේ ද? සංසාරසටනා නො කළ යුතු වේ ද, සසරවටහි අවගාහ නො කළයුතු වේ ද, සසරෙහි යුඤ්ජන නො කළයුතු වේ ද, නීවරණයට හිත නො වේ ද, පරාමාස රහිත වේ ද, උපාදාන රහිත වේ ද, සංක්ලෙශ රහිත වේ ද? චක්ඛායතනය– බුද්ධානුසමෘති වේ ද? ධර්මානුසමෘති, සඞ්ඝානුසමෘති සීලානුසමෘති, ත්‍යාගානුසමෘති, දෙවතානුසමෘති, ආනාපානසමෘති, මරණානුසමෘති, කායගතසමෘති, උපශමානුසමෘති වේ ද?

ප. පටි: ,එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: සොතායතනං -පෙ- ඝානායතනං -පෙ- ජිව්හායතනං -පෙ- කායායතනං -පෙ- රූපායතනං -පෙ- සද්දායතනං -පෙ- ගන්ධායතනං -පෙ- රසායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- රාගො -පෙ- දොසො -පෙ- මොහො -පෙ- මානො -පෙ- දිට්ඨි -පෙ- විචිකිච්ඡා -පෙ- ථීනං -පෙ- උද්ධච්චං -පෙ- අහිරිකං -පෙ- අනොත්තප්පං සතිපට්ඨානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සති සතිපට්ඨානා, සා ච සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛායතනං සතිපට්ඨානං, තඤ්ච සතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: සති සතිපට්ඨානා, සා ච සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතායතනං -පෙ- ඝානායතනං -පෙ- ජිව්හායතනං -පෙ- කායායතනං -පෙ- රූපායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- රාගො -පෙ- දොසො -පෙ- මොහො -පෙ- අනොත්තප්පං සතිපට්ඨානං, තඤ්ච සතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: චක්ඛායතනං සතිපට්ඨානං, තඤ්ච සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සති සතිපට්ඨානා, සා ච න සතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සොතායතනං -පෙ- කායායතනං -පෙ- රූපායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනං -පෙ- රාගො -පෙ- දොසො -පෙ- මොහො -පෙ- අනොත්තප්පං සතිපට්ඨානං, තඤ්ච න සතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සති සතිපට්ඨානා, සා ච න සතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ශ්‍රොත්‍රායතනය... ඝ්‍රාණායතනය...ජිහ්වායතනය... කායායතනය ... රූපායතනය ... ශබ්දායතනය ... ගන්‍ධායතනය ... රසායතනය .. ස්‍ප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය ... රාගය .. ද්වෙෂය ... මොහය ... මානය ... දෘෂ්ටිය ... විචිකිත්සාව ... ස්ත්‍යානය ... ඖද්ධත්‍යය ... අහ්‍රිකය ... අනපත්‍රපාව සතිපට්ඨාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

5. ස. පු: සමෘතිය සතිපට්ඨාන වේ ද? හො ද සමෘති වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ඛායතනය සතිපට්ඨාන වේ ද? එ ද සමෘති වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු: සමෘතිය සතිපට්ඨානා වේ ද? එ (සමෘති) ද සමෘති වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොතායතන ... ඝානායතන ... ජිව්හායතන ... කායායතන ... රූපායතන ... ඵොට්ඨබ්බායතන ... රාගය ... දෝසය ... මොහය ... අනොත්තප්පය සතිපට්ඨාන වේ ද? එ ද සමෘති වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: චක්ඛායතන සතිපට්ඨාන වේ ද? එ ද සමෘති වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමෘතිය සතිපට්ඨාන වේ ද? හො ද සමෘති නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: සොතායතනය ... කායායතනය ... රූපායතනය ... ඵොට්ඨබ්බායතනය ... රාගය ... දෝසය ... මොහය ... අනොත්තප්පය සතිපට්ඨාන වේ ද? එ ද සමෘති නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමෘතිය සතිපට්ඨාන වේ ද? හො ද සමෘති නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

9. ප. පු: න වත්තබ්බං "සබ්බෙ ධම්මා සතිපට්ඨානා"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු සබ්බෙ ධම්මෙ ආරබ්භ සති සන්තිට්ඨතී'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සබ්බෙ ධම්මෙ ආරබ්භ සති සන්තිට්ඨති,[1]

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බෙ ධම්මා සතිපට්ඨානා"ති.

10. ස. පු: "සබ්බං ධම්මං ආරබ්භ සති සන්තිට්ඨතී"ති සබ්බෙ ධම්මා සතිපට්ඨානා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බං ධම්මං ආරබ්භ ඵස්සො සන්තිට්ඨතී'ති සබ්බෙ ධම්මා ඵස්සපට්ඨානා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: සබ්බං ධම්මං ආරබ්භ සති සන්තිට්ඨතී'ති සබ්බෙ ධම්මා සතිපට්ඨානා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: "සබ්බං ධම්මං ආරබ්භ වෙදනා සන්තිට්ඨති -පෙ- සඤ්ඤා සන්තිට්ඨති -පෙ- චෙතනා සන්තිට්ඨති -පෙ- චිත්තං සන්තිට්ඨතී"ති සබ්බෙ ධම්මා චිත්තපට්ඨානා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා සතිපට්ඨානා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බෙ සත්තා උපට්ඨිතසතිනො සතියා සමන්නාගතා සතියා සමාහිතා[2] සබ්බෙසං සත්තානං සති පච්චුපට්ඨිතා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා සතිපට්ඨානා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. සන්තිට්ඨතීති - සිමු, මජස.
2. සසමාහිතා - මජස, PTS

9. ප. පු: 'හැම දහම්හු සතිපට්ඨානහ'යි නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: හැම දහමුත් අරහයා සමෘතිය පිහිටා සිටුනී නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් හැම දහම් අරහයා සමෘතිය එළඹසිටුනී නම්,

අනු. පා: එයින් හවත, 'හැම දහම්හු සතිපට්ඨානයහ'යි කියැයුතු මැ යැ.

10. ස. පු: 'හැම දහම් අරහයා සිහි එළඹසිටුනේ යැ'යි ප්‍රමාණ කොට ගෙන හැම දහම්හු සතිපට්ඨාන වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'හැම දහම් අරහයා පහස පැහැස සිටුනේ යැ'යි ප්‍රමාණ කොට ගෙන හැම දහම්හු ඵස්සපට්ඨාන වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

11 ස. පු: 'හැම දහම් අරහයා සිහි එළඹසිටුනේ යැ'යි ප්‍රමාණ කොටගෙන හැම දහම්හු සතිපට්ඨාන වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: 'හැම දහම් අරහයා වෙදනා වැදසිටුනී යැ ... සංඥ වැදසිටුනී යැ ... චෙතනා වැදසිටුනී යැ ... චිත්තය වැදසිටුනේ යැ'යි ප්‍රමාණ කොටගෙන හැම දහම්හු චිත්තපට්ඨාන වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

12. ස. පු: හැම දහම්හු සතිපට්ඨාන වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හැම සත්ත්වයෝ එළඹසිටි සති ඇත්තාහු සතියෙන් සමන්‍ගාගත වූවාහු සතියෙන් සමාහිත වූවාහු යැ. හැම සත්නට සතිය එළඹසිටියා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

13. ස. පු: හැම දහම්හු සතිපට්ඨාන වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "අමතං තෙ භික්ඛවෙ න පරිභුඤ්ජන්ති යෙ කායගතං[1] සතිං න පරිභුඤ්ජන්ති, අමතං තෙ භික්ඛවෙ පරිභුඤ්ජන්ති යෙ කායගතං සතිං පරිභුඤ්ජන්තී'ති"[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බෙ සත්තා කායගතං සතිං පරිභුඤ්ජන්ති, පටිලභන්ති ආසෙවන්ති භාවෙන්ති බහුලීකරොන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා සතිපට්ඨානා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "එකායනො අයං භික්ඛවෙ මග්ගො සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං[2] සමතික්කමාය දුක්ඛදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමාය ඤායස්ස අධිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය යදිදං චත්තාරො සතිපට්ඨානා'ති"[b] අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බෙ ධම්මා එකායනමග්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා සතිපට්ඨානා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "රඤ්ඤො භික්ඛවෙ චක්කවත්තිස්ස පාතුභාවා සත්තන්නං රතනානං පාතුභාවො හොති. කතමෙසං සත්තන්නං: චක්කරතනස්ස පාතුභාවො හොති, හත්ථිරතනස්ස පාතුභාවො හොති, අස්සරතනස්ස -පෙ- මණිරතනස්ස -පෙ- ඉත්ථිරතනස්ස -පෙ- ගහපතිරතනස්ස -පෙ- පරිනායකරතනස්ස පාතුභාවො හොති. රඤ්ඤො භික්ඛවෙ චක්කවත්තිස්ස පාතුභාවා ඉමෙසං සත්තන්නං රතනානං පාතුභාවො හොති.

---

1. කායගතාසතිං - සීමු, මජසං.
2. සොකපරිදෙවානං - මජසං, PTS
a අඞ්ගුත්තර - එකකනිපාත.
b දීඝනිකාය - මජ්ඣිමනිකාය - සතිපට්ඨානසුත්ත.

ස. අනු: වදාරන ලද්දේ මැ නු බුදුන් විසින්: "මහණෙනි, යම් කෙනෙක් කායගතාසතිය වළඳ නො කෙරෙත් ද, ඔහු අමෘතය වළඳ නො කෙරෙති. මහණෙනි, යම් කෙනෙක් කායගතාසතිය වළඳ කෙරෙත් ද, ඔහු අමෘතය වළඳ කෙරෙති"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො.

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හැම සත්ත්වයෝ කායගතාසතිය වළඳ කෙරෙත් ද, ලබත් ද, ආසෙවනා කෙරෙත් ද, භාවනා කෙරෙත් ද, බිහිලි කෙරෙත් ද?

ප. පු: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

14. ස. පු: හැම දහම්හු සතිපට්ඨාන වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වදාරනලද්දේ මැ නු බුදුන් විසින්: "මහණෙනි, සත්ත්වයන්ගේ විශුද්ධියට ශොකපරිදෙවයන්ගේ සමතික්‍රමණයට දුඃඛදෞර්මනස්‍යයන්ගේ අස්තඞ්ගමයට න්‍යායධර්මයානේ අධිගමයට නිර්වාණයාගේ සාක්ෂාත්කරණයට මේ එකායනමාර්ගී යි, ඒ කිමෙක: සතරසිව්වටනි"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හැම දහම්හු එකායනමාර්ගී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

15. ස. පු: හැම දහම්හු සතිපට්ඨාන වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වදාරන ලද්දේ මැ නු බුදුන් විසින්: "මහණෙනි, සක්විති රජක්හු පහළ වීමෙන් රත්නයන් සත් දෙනකුන්ගේ පහළවීම් වෙයි කවර සත් දෙනකුන්ගේ යැ යත්: චක්‍රරත්න පහළ වෙයි, හස්තිරත්න පහළ වෙයි, අශ්වරත්න... මණිරත්න... ස්ත්‍රිරත්න... ගෘහපතිරත්න... පරිනායකරත්න පහළ වෙයි. මහණෙනි, සක්විති රජක්හුගේ පහළ වීමෙන් මේ සත්රුවන් පහළ වෙයි.

තථාගතස්ස භික්ඛවෙ පාතුභාවා අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස සත්තන්නං බොජ්ඣඞ්ගරතනානං පාතුභාවො හොති. කතමෙසං සත්තන්නං: සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගරතනස්ස පාතුභාවො හොති, ධම්මවිචයසම්බොජ්ඣඞ්ගරතනස්ස පාතුභාවො හොති, විරියසම්බොජ්ඣඞ්ගරතනස්ස පාතුභාවො හොති, පීතිසම්බොජ්ඣඞ්ගරතනස්ස පාතුභාවො හොති, පස්සද්ධිසම්බොජ්ඣඞ්ගරතනස්ස පාතුභාවො හොති, සමාධිසම්බොජ්ඣඞ්ගරතනස්ස පාතුභාවො හොති, උපෙක්ඛාසම්බොජ්ඣඞ්ගරතනස්ස පාතුභාවො හොති. තථාගතස්ස භික්ඛවෙ පාතුභාවා අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස ඉමෙසං සත්තන්නං බොජ්ඣඞ්ගරතනානං පාතුභාවො හොතී''ති[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තථාගතස්ස පාතුභාවා අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස සබ්බෙ ධම්මා සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගරතනා'ව හොන්තී'ති.[1]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා සතිපට්ඨානා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බෙ ධම්මා සම්මප්පධානා, ඉද්ධිපාදා, ඉන්ද්‍රියා, බලා, බොජ්ඣඞ්ගා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සතිපට්ඨානකථා නිට්ඨිතා.

---

a බොජ්ඣඞ්ග සංයුත්ත - චක්කවත්තිසුත්ත.

1 සබ්බෙ සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගරතනා'ව හොතී'ති - සිමු.

මහණෙනි, අතීත් සම්‍යක් සම්බුද්ධ තථාගතයන් වහන්සේගේ පහළ වීමෙන් බොධ්‍යඞ්ගරත්නයන් සත් දෙනකුන්ගේ පහළවීම් වෙයි. කවර සත් දෙනකුන්ගේ යැ යත්: සමෘතිසම්බොධ්‍යඞ්ගරත්න පහළ වෙයි, ධර්මවිචය සම්බොධ්‍යඞ්ගරත්න පහළ වෙයි වීය්‍ය්‍යසම්බොධ්‍යඞ්ගරත්න පහළ වෙයි, ප්‍රීති-සම්බොධ්‍යඞ්ගරත්න පහළ වෙයි, ප්‍රශ්‍රබ්ධිසම්බො-ධ්‍යඞ්ගරත්න පහළ වෙයි, සමාධිසම්බොධ්‍යඞ්ගරත්න පහළ වෙයි, උපෙක්ෂාසම්බොධ්‍යඞ්ගරත්න පහළ වෙයි. මහණෙනි, අතීත් සම්‍යක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේගේ පහළ වීමෙන් මේ සත් බොධ්‍යඞ්ග-රත්නයන්ගේ පහළවීම වේය'' යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නොවී?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත් සම්‍යක් සම්බුද්ධ තථාගතයන් වහන්සේ ගේ පහළ වීමෙන් හැම දහම්හු සමෘතිසම්බොධ්‍යඞ්ග-රත්නයෝ මැ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

16. ස. පු: හැම දහම්හු සතිපට්ඨාන වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හැම දහම්හු සම්‍යක්ප්‍රධාන – ඍද්ධිපාද – ඉන්ද්‍රිය – බල – බොධ්‍යඞ්ගයෝ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

සතිපට්ඨානකථා නිමි.

1. 10.

හෙවත්ථි කථා

1. ස. පු: අතීතං අත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති.

ස. අනු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථත්ථො නත්ථත්ථො, නත්ථත්ථො අත්ථත්ථො, අත්ථිභාවො නත්ථිභාවො, නත්ථිභාවො අත්ථිභාවො, අත්ථී'ති වා නත්ථී'ති වා, නත්ථී'ති වා අත්ථී'ති වා, එසෙසෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අනාගතං අත්ථී'ති.

ප. ඞි: හෙවත්ථි හෙව නත්ථීති.

ස. අනු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සෙවත්ථි, සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථත්ථො නත්ථත්ථො, නත්ථත්ථො අත්ථත්ථො, අත්ථිභාවො නත්ථිභාවො, නත්ථිභාවො අත්ථිභාවො, අත්ථී'ති වා නත්ථී'ති වා, නත්ථී'ති වා අත්ථී'ති වා, එසෙසෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. 10

හෙවත්ථිකථා.

[අතීතාදි භෙදගිනන වූ හැම දහම්හු රූපාදි වශයෙන් ඇත. අනාගත ප්‍රත්‍යුත්පන්න වශයෙන් අතීතයක්, අතීතාදි වශයෙන් අනාගත ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෝත් නැත. එකරුණින් මෙ හැම 'මෙසේ' ඇත. මෙසේ නැතැ'යි විවාද කරන අන්ධකයන්ගේ විවාද බිඳුනම හෙවත්ථි කථා එයි]

1. ස. පු. — අතීතය ඇද්ද?

ප. වි: — මෙසේ ඇත, මෙසේ නැත.

ස. අනු: — (ඉදින් අතීතය මැ 'මෙසේ ඇත, මෙසේ නැතැ'යි ලබ්බි ඇත් නම් එසේ වත් මැ) එය මැ ඇද්ද? එය මැ නැද්ද?

ප. පටි: — එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

2. ස. පු: — එය මැ ඇද්ද, එය මැ නැද්ද?

ප පටිඤ්ඤා: — එසේ යැ.

ස. අනු: — අස්ත්‍යර්ථය නාස්ත්‍යර්ථ වේ ද? නාස්ත්‍යර්ථය අස්ත්‍යර්ථය වේ ද? අස්තිස්වභාවය නාස්තිස්වභාව වේ ද? නාස්තිස්වභාවය අස්තිස්වභාව වේ ද? අස්තිධර්ම හෝ නාස්තිධර්ම හෝ වේ ද, නාස්ති-ධර්ම හෝ අස්තිධර්ම හෝ වේ ද, තෙලෙ මැ හෙ වේ ද? (එයින් මැ) එකාර්ථ වේ ද, සම වේ ද, සමභාග වේ ද, එයින් මැ උපනු වේ ද?

ප. පටි: — එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3. ස. පු: — අනාගතය ඇද්ද?

ප. වි: — මෙසේ ඇත, මෙසේ නැත.

ස. අනු: — එය මැ ඇද්ද, එය මැ නැද්ද?

ප. පටි: — එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: — එය මැ ඇද්ද, එය මැ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: — එසේ යැ.

ස. අනු: — අස්ත්‍යර්ථය නාස්ත්‍යර්ථ වේ ද? නාස්ත්‍යර්ථය අස්ත්‍යර්ථ වේ ද? අස්තිස්වභාවය නාස්තිස්වභාව වේ ද? නාස්තිස්වභාවය අස්තිස්වභාව වේ ද? අස්තිධර්ම හෝ වේ ද? නාස්තිධර්ම හෝ අස්තිධර්ම හෝ වේ ද? තෙලෙ මැ හෙ වේ ද? (එයින් මැ) එකාර්ථ වේ ද, සම වේ ද, සමභාග වේ ද, එයින් මැ උපනු වේ ද?

ප. පටි: — එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5. ස. පු: පච්චුප්පන්නං අත්ථී'ති.

ප. වි. හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති.

ස. අනු: සෙවත්ථි සෙවනත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

6. ස. පු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: අත්ථට්ඨො නත්ථට්ඨො –පෙ– සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

7. ස. පු: අතීතං හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කින්තත්ථි කින්ති නත්ථී'ති.

ප. වි: අතීතං අතීතන්ති හෙවත්ථි, අතීතං අනාගතන්ති හෙව නත්ථි, අතීතං පච්චුප්පන්නන්ති හෙව නත්ථී'ති.

ස. අනු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

8. ස. පු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථට්ඨො නත්ථට්ඨො, නත්ථට්ඨො අත්ථට්ඨො, අත්ථිභාවො නත්ථිභාවො, නත්ථිභාවො අත්ථිභාවො, අත්ථී'ති වා නත්ථී'ති වා, නත්ථී'ති වා අත්ථී'ති වා, එසෙසෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

9. ස. පු: අනාගතං හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කින්තත්ථි කින්ති නත්ථී'ති.

ප. වි: අනාගතං අනාගතන්ති හෙවත්ථි, අනාගතං අතීතන්ති හෙව නත්ථි, අනාගතං පච්චුප්පන්නන්ති හෙව නත්ථී'ති.

ස. අනු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

5. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ඇද්ද?

ප. වි: මෙසේ ඇත., මෙසේ නැත.

ස. අනු: එය මැ ඇද්ද, එය මැ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

6. ස. පු: එය මැ ඇද්ද? එය මැ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අස්ත්‍යර්ථය නාස්ත්‍යර්ථ වේ ද ... සම වේ ද? සමභාග වේ ද? එයින් මැ උපනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: අතීතය මෙසේ ඇද්ද, මෙසේ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: කෙසේ නම් ඇද්ද, කෙසේ නම් නැද්ද?

ප. වි: අතීතය අතීත කොට ගෙන මෙසෙයින් ඇත. අතීතය අනාගත කොට ගෙන මෙසෙයින් නැත. අතීතය ප්‍රත්‍යුත්පන්න කොට ගෙන මෙසෙයින් නැත.

ස. අනු: හෙ මැ ඇද්ද, හෙ මැ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: හෙ මැ ඇද්ද, හෙ මැ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අස්ත්‍යර්ථය නාස්ත්‍යර්ථ වේ ද, නාස්ත්‍යර්ථය අස්ත්‍යර්ථ වේ ද, අස්තිභාවය නාස්තිභාව වේ ද, නාස්තිභාවය අස්තිභාව වේ ද, අස්තිධර්ම හෝ නාස්තිධර්ම හෝ වේ ද, නාස්තිධර්ම හෝ අස්තිධර්ම හෝ වේ ද, තෙලෙ මැ හෙ වේ ද, (එයින් මැ) එකාර්ථ වේ ද, සම වේ ද, සමභාග වේ ද, එයින් මැ උපනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

9. ස. පු: අනාගතය මෙසේ ඇද්ද, මෙසේ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: කෙසේ නම් ඇද්ද, කෙසේ නම් නැද්ද?

ප. වි: අනාගතය අනාගත කොටගෙන මෙසෙයින් ඇත. අනාගතය අතීත කොටගෙන මෙසෙයින් නැත. අනාගතය ප්‍රත්‍යුත්පන්න කොටගෙන මෙසේ නැත

ස. අනු: හෙ මැ ඇද්ද, හෙ මැ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

10. ස. පු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථට්ඨො නත්ථට්ඨො, නත්ථට්ඨො අත්ථට්ඨො -පෙ- සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: පච්චුප්පන්නං හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කින්තත්ථි කින්ති නත්ථී'ති.

ප. වි: පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති හෙවත්ථි, පච්චුප්පන්නං අතීතන්ති හෙව නත්ථි, පච්චුප්පන්නං අනාගතන්ති හෙව නත්ථී'ති.

ස. අනු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථට්ඨො නත්ථට්ඨො -පෙ- සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ප. පු: න වත්තබ්බං අතීතං හෙවත්ථි හෙව නත්ථි, අනාගතං හෙවත්ථි හෙව නත්ථි, පච්චුප්පන්නං හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අතීතං අනාගතන්ති හෙවත්ථි, අතීතං පච්චුප්පන්නන්ති හෙවත්ථි, අනාගතං අතීතන්ති හෙවත්ථි, අනාගතං පච්චුප්පන්නන්ති හෙවත්ථි, පච්චුප්පන්නං අතීතන්ති හෙවත්ථි, පච්චුප්පන්නං අනාගතන්ති හෙවත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අනු. පා: තෙන හි අතීතං හෙවත්ථි හෙව නත්ථි, අනාගතං හෙවත්ථි හෙව නත්ථි, පච්චුප්පන්නං හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති.

10. ස. පු: හෙ මැ ඇද්ද, හෙ මැ නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අසන්‍යජීය නාසන්‍යජී වේ ද, නාසන්‍යජීය අසන්‍යජී වේ ද ... සම වේ ද, සමභාග වේ ද, එයින් මැ උපනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

11. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය මෙසේ ඇද්ද? මෙසේ නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. පු: කෙසේ නම් ඇද්ද, කෙසේ නම් නැද්ද?

ප. වි: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය ප්‍රත්‍යුත්පන්න කොටගෙන මෙසෙයින් ඇත. ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අතීත කොට–ගෙන මෙසෙයින් නැත. ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අනාගත කොටගෙන මෙසෙයින් නැත.

ස. අනු: හෙ මැ ඇද්ද, හෙ මැ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

12. ස. පු: හෙ මැ ඇද්ද, හෙ මැ නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අසන්‍යජීය නාසන්‍යජී වේ ද? .. සම වේ ද, සමභාග වේ ද, එයින් උපනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

13. ප. පු: 'අතීතය මෙසෙයින් ඇත, මෙසෙයින් නැතැයි ද, අනාගතය මෙසෙයින් ඇත, මෙසෙයින් නැතැයි ද, ප්‍රත්‍යුත්පන්නය මෙසෙයින් ඇත, මෙසෙයින් නැතැයි'ද යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: අතීතය අනාගත කොටගෙන මෙසේ ඇද්ද? අතීතය ප්‍රත්‍යුත්පන්න කොටගෙන මෙසේ ඇද්ද? අනාගතය අතීත කොටගෙන මෙසේ ඇද්ද? අනාගතය ප්‍රත්‍යුත්පන්න කොටගෙන මෙසේ ඇද්ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අතීත කෙටගෙන මෙසේ ඇද්ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නය අනාගත කොටගෙන මෙසේ ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

අනු. පා: එයින් අතීතය මෙසේ ඇත, මෙසේ නැත. අනාගතය මෙසේ ඇත, මෙසේ නැත. ප්‍රත්‍යුත්පන්නය මෙසේ ඇත, මෙසේ නැත.

14. ස. පු: රූපං අත්ථී'ති.

ප. වි: හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති.

ස. අනු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථත්ථො නත්ථත්ථො, නත්ථත්ථො අත්ථත්ථො, අත්ථිභාවො නත්ථිභාවො, නත්ථිභාවො අත්ථිභාවො, අත්ථීති'වා නත්ථීති'වා, නත්ථීති'වා අත්ථීති'වා, එසෙසෙ එකට්ඨෙ සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අත්ථී'ති.

ප. වි: හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති.

ස. අනු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථත්ථො නත්ථත්ථො -පෙ- සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: රූපං හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කින්තත්ථි කින්ති නත්ථී'ති.

ප. වි: රූපං රූපන්ති හෙවත්ථි, රූපං වෙදනා'ති හෙව නත්ථි -පෙ- රූපං සඤ්ඤා'ති හෙව නත්ථි -පෙ- රූපං සඞ්ඛාරා'ති හෙව නත්ථි -පෙ- රූපං විඤ්ඤාණන්ති හෙව නත්ථී'ති.

ස. අනු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

14. ස. පු: රූප ඇද්ද?

ප. වි: මෙසේ ඇත, මෙසේ නැත.

ස. අනු: හෙ මැ ඇද්ද, හෙ මැ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

15. ස. පු: හෙ මැ ඇද්ද, හෙ මැ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අස්ත්‍යර්ථය නාස්ත්‍යර්ථ වේ ද? නාස්ත්‍යර්ථය අස්ත්‍යර්ථ වේ ද? අස්තිභාවය නාස්තිභාව වේ ද? නාස්තිභාවය අස්තිභාව වේ ද? අස්තිධර්ම හෝ නාස්තිධර්ම හෝ වේ ද? නාස්තිධර්ම හෝ අස්තිධර්ම හෝ වේ ද? තෙලෙ මැ හෙ වේ ද? (එයින් මැ) ඒකාර්ථ වේ ද? සම වේ ද? සමභාග වේ ද? එයින් මැ උපනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

16. ස. පු: වේදනා ... සංඥා ... සංස්කාර ... විඥාන ඇද්ද?

ප. වි: මෙසේ ඇත, මෙසේ නැත.

ස. අනු. හෙ මැ ඇද්ද, හෙ මැ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

17. ස. පු: හෙ මැ ඇද්ද, හෙ මැ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අස්ත්‍යර්ථය නාස්ත්‍යර්ථ වේ ද? ... සම වේ ද? සමභාග වේ ද, එයින් උපනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

18. ස. පු. රූපය (යට කී සෙයින්) මෙසේ ඇද්ද, මෙසේ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: කෙසේ නම් ඇද්ද, කෙසේ නම් නැද්ද?

ප. වි: 'රූපය රූප යැ'යි මෙසේ ඇත, 'රූපය වේදනා යැ'යි මෙසේ නැත ... 'රූපය සංඥා යැ'යි මෙසේ නැත ... 'රූපය සංස්කාර යැ'යි මෙසේ නැත ... 'රූපය විඥාන යැ'යි මෙසේ නැත.

ස. අනු: හෙ මැ ඇද්ද, හෙ මැ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

19. ස. පු: එ මැ ඇද්ද, එ මැ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අත්ථවෙසා නත්ථවෙසා -පෙ- සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කින්තත්ථි කින්ති නත්ථී'ති.

ප. වි: විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණන්ති හෙවත්ථි, විඤ්ඤාණං රූපන්ති හෙව නත්ථි -පෙ- විඤ්ඤාණං වෙදනා'ති හෙව නත්ථි -පෙ- විඤ්ඤාණං සඤ්ඤා'ති හෙව නත්ථි -පෙ- විඤ්ඤාණං සඞ්ඛාරා'ති හෙව නත්ථී'ති.

ස. අනු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: සෙවත්ථි සෙව නත්ථී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථවෙසා නත්ථවෙසා -පෙ- සමෙ සමභාගෙ තජ්ජාතෙ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ප. පු: න වත්තබ්බං: "රූපං හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති, වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං හෙවත්ථි හෙව නත්ථී"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: රූපං වෙදනා'ති හෙවත්ථි -පෙ- රූපං සඤ්ඤා'ති හෙවත්ථි -පෙ- රූපං සඞ්ඛාරා'ති හෙවත්ථි -පෙ- රූපං විඤ්ඤාණන්ති හෙවත්ථි -පෙ- වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං රූපන්ති හෙවත්ථි -පෙ- විඤ්ඤාණං වෙදනා'ති හෙවත්ථි -පෙ- විඤ්ඤාණං සඤ්ඤා'ති හෙවත්ථි -පෙ- විඤ්ඤාණං සඞ්ඛාරා'ති හෙවත්ථී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අනු. පා: තෙන හි රූපං හෙවත්ථි හෙව නත්ථි, වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා - සඞ්ඛාරා - විඤ්ඤාණං හෙවත්ථි, හෙව නත්ථී'ති.

හෙවත්ථිකථා නිට්ඨිතා.

මහාවග්ගො.

තස්ස උද්දානං:

උපලබ්භා පරිහානං බ්‍රහ්මචරියවාසො ඔධිසො
පරිඤ්ඤා කාමරාගප්පහානං සබ්බත්ථිවාදො ආයතනං
අතීතානාගතො සුභබ්භා සබ්බෙ ධම්මා සතිපට්ඨානා
හෙවත්ථි හෙව නත්ථී'ති.

ස. අනු: අඤ්ඤාණිය නාඤ්ඤාණී වේ ද? ... සම වේ ද, සමභාග වේ ද, එයින් උපනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

20. ස. පු: වේදනා ... සංඥ ... සංස්කාර ... විඥන මෙසේ ඇද්ද, මෙසේ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. පු: කෙසේ නම් ඇද්ද, කෙසේ නම් නැද්ද?

ප. වි: 'විඥනය විඥන යැ'යි මෙසේ ඇත. 'විඥනය රූප යැ'යි මෙසේ නැත ... 'විඥනය වේදනා යැ'යි මෙසේ නැත ... 'විඥනය සංඥ යැ'යි මෙසේ නැත ... 'විඥනය සංස්කාර යැ'යි මෙසේ නැත.

ස. අනු: එ මැ ඇද්ද, එ මැ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

21. ස. පු: එ මැ ඇද්ද, එ මැ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අඤ්ඤාණිය නාඤ්ඤාණී වේ ද? ... සම වේ ද සමභාග වේ ද, එයින් උපනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

22. ප. පු: 'රූපය මෙසේ ඇත, මෙසේ නැති'යි, වේදනා... සංඥ ... සංස්කාර ... 'විඥන මෙසේ ඇත, මෙසේ නැති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: 'රූපය වේදනා යැ'යි මෙසේ ඇත ... 'රූපය සංඥ යැ'යි මෙසේ ඇත ... 'රූපය සංස්කාර යැ'යි මෙසේ ඇත ... 'රූපය විඥන යැ'යි මෙසේ ඇත... වේදනා ... සංඥ ... සංස්කාර ...'විඥනය රූප යැ'යි මෙසේ ඇත ... 'විඥනය වේදනා යැ'යි මෙසේ ඇත ... 'විඥනය සංඥ යැ'යි මෙසේ ඇත ... 'විඥනය සංස්කාර යැ'යි මෙසේ ඇති'යි කියැයුතු ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ

අනු. පා. එකරුණින් 'රූපය මෙසේ ඇත, මෙසේ නැත. වේදනා ... සංඥ ... සංස්කාර ... විඥන මෙසේ ඇත, මෙසේ නැත.

හෙවත්ථිකථා නිමි.

මහාවග්ග යි.

එහි උද්දානය:

'පුග්ගලො උපලබ්භති' යනාදීන් ඇරැඹෑ පුද්ගලකථා යැ, පරිහානිකථා යැ, බ්‍රහ්මචරියවාසකථා යැ, ඔධිසොකථා යැ, 'ජහති පුථුජ්ජනො කාමරාග-ව්‍යාපාදං'යි දක්වූ ජහතිකථා යැ, සබ්බමත්ථිකථා යැ, 'අතීතං ඛන්ධා ධාතු ආයතනං' ආදීන් සඳහන් කළ අතීතඛන්ධාදිකථා යැ, 'අතීතං අත්ථි'ති යනාදීන් අතීතානාගතයන් ගැන විභාග කළ එකච්චං අත්ථිකථා යැ, සතිපට්ඨානකථා යැ, හෙවත්ථි හෙව නත්ථි කථා යි.

2. 1.

පරූපහාරකථා.

1. ස. පු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිසට්ඨී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො රාගො කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං කාමරාග සඤ්ඤොජනං කාමොඝො කාමයොගො කාමච්ඡන්දනීවරණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: නත්ථි අරහතො රාගො කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං කාමරාගසඤ්ඤොජනං කාමොඝො කාමයොගො කාමච්ඡන්දනීවරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නත්ථි අරහතො රාගො කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං කාමරාගසඤ්ඤොජනං කාමොඝො කාමයොගො කාමච්ඡන්දනීවරණං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිසට්ඨී"ති.

3. ස. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අසුචි සුක්කවිසට්ඨී, අත්ථි තස්ස රාගො කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං කාමරාගසඤ්ඤොජනං කාමොඝො කාමයොගො කාමච්ඡන්දනීවරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිසට්ඨී, අත්ථි තස්ස රාගො කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං -පෙ- කාමච්ඡන්දනීවරණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4 ස. පු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිසට්ඨී, නත්ථි තස්ස රාගො කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං -පෙ කාමච්ඡන්දනීවරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අසුචි සුක්කවිසට්ඨී, නත්ථි තස්ස රාගො කාමරාගො කාමරුගපරියුට්ඨානං -පෙ- කාමච්ඡන්දනීවරණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. 1.

පරූපහාරකථා.

[අභිත්ඵලයට අප්‍රාප්ත වූ අභිත්ඣවරූපය පානවුන් වෙත ශුක්‍ර මෙංවන දූෂා මාරකායික දෙවියන් රහත්නට සමභවය එළවාලතීයි සිතන පූර්වශෛලාදි නිකායවාසීන්ගේ වාද බිඳුනට පරූපහාරකථා එයි.]

1. ස. පු: රහත්හට ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට රාගය කාමරාගය කාමරාගපර්‍යවුත්ථානය කාමරාගසංයොජනය කාමෞඝය කාමයොගය කාමච්ඡන්දනීවරණය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

2 ස. පු: රහත්හට රාගය කාමරාගය කාමරාගපර්‍යවුත්ථානය කාමරාගසංයොජනය කාමෞඝය කාමයොගය කාමච්ඡන්දනීවරණය නැද්ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ. ඉදින් රහත්හට රාගය කාමරාගය කාමරාග-පර්‍යවුත්ථානය කාමරාගසංයොජනය කාමෞඝය කාමයොගය කාමච්ඡන්දනීවරණය නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: පුහුදුන් පුගුල්හට ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද? ඔහට රාගය කාමරාගය කාමරාගපර්‍යවුත්ථානය කාමරාග සංයොජනය කාමෞඝය කාමයොගය කාමච්ඡන්ද-නීවරණය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද? ඔබට රාගය කාමරාගය කාමරාගපර්‍යවුත්ථානය ... කාමච්ඡන්ද-නීවරණය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: රහත්හට ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද? ඔබට රාගය කාමරාගය කාමරාගපර්‍යවුත්ථානය ... කාමච්ඡන්ද-නීවරණය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්හට ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද? ඔහුට රාගය කාමරාගය කාමරාගපර්‍යවුත්ථානය ... කාමච්ඡන්ද-නීවරණය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5. ස. පු:	අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. පු:	කෙනට්ඨේනා'ති.
ප. වි:	හන්ද හි මාරකායිකා දෙවතා අරහතො අසුචිං සුක්කවිස්සට්ඨිං උපසංහරන්තී'ති.
ස. පු:	මාරකායිකා දෙවතා අරහතො අසුචිං සුක්කවිස්සට්ඨිං උපසංහරන්තී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අත්ථි මාරකායිකානං දෙවතානං අසුචි සුක්ක-විස්සට්ඨී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. පු:	නත්ථි මාරකායිකානං දෙවතානං අසුචි සුක්ක-විස්සට්ඨී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි නත්ථි මාරකායිකානං දෙවතානං අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී,
අනු. පා:	නො ච වත[1] රෙ වත්තබ්බෙ: 'මාරකායිකා, දෙවතා[2] අරහතො අසුචිං සුක්කවිස්සට්ඨිං උපසං-හරන්තී'ති.
6. ස. පු:	මාරකායිකා දෙවතා අරහතො අසුචිං සුක්කවිස්සට්ඨිං උපසංහරන්තී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	මාරකායිකා දෙවතා අත්තනො අසුචිං සුක්කවිස්සට්ඨිං උපසංහරන්ති, අඤ්ඤෙසං අසුචිං සුක්කවිස්සට්ඨිං උපසංහරන්ති, තස්ස අසුචිං සුක්කවිස්සට්ඨිං උපසං-හරන්තී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු:	මාරකායිකා දෙවතා නෙව අත්තනො න අඤ්ඤෙ-සං න තස්ස අසුචිං සුක්කවිස්සට්ඨිං උපසංහරන්තී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි මාරකායිකා දෙවතා නෙව අත්තනො න අඤ්ඤෙසං න තස්ස අසුචිං සුක්කවිස්සට්ඨිං උපසං-හරන්ති,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "මාරකායිකා දෙවතා අරහතො අසුචිං සුක්කවිස්සට්ඨිං උපසංහරන්තී"ති.

1. නො වත - PTS.
2. මාරකායිකානං දෙවතානං PTS

5. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: කිනම් අර්ථයෙකින?

ප. වි: මාරකායික දෙවියෝ රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටිය එළවා ලති.

ස. පු: මාරකායික දෙවියෝ රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටිය එළවාලත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාරකායික දෙවියනට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: මාරකායික දෙවියනට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් මාරකායික දෙවියනට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටිය නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'මාරකායික දෙවියෝ රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි එළවාලති' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ස. පු: මාරකායික දෙවියෝ රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි එළවාලත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාරකායික දෙවියෝ තමන්ගේ අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි එළවාලත් ද? මෙරමාගේ අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි එළවා-ලත් ද? ඔහුගේ අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි එළවාලත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: මාරකායික දෙවියෝ තමන්ගේ ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි නො එළවාලත් ද? මෙරමාගේ ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි නො එළවාලත් ද? ඔහුගේ අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි නො එළවාලත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (නිර්මාණ කොට එළවති යනු සිත තබා පිළිත කෙරෙති.)

අනු. ඨ: ඉදින් මාරකායික දෙවියෝ තමන්ගේ ශුක්‍ර නො එළවත් නම් මෙරමාගේ ශුක්‍ර නො එළවත් නම් ඔහුගේ අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි නො එළවත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'මාරකායික දෙවියෝ රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි එළවාලති' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

8. ස. පු: මාරකායිකා දෙවතා අරහතො අසුචිං සුක්කවිස්සට්ඨිං උපසංහරන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොමකූපෙහි උපසංහරන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: මාරකායිකා දෙවතා අරහතො අසුචිං සුක්කවිස්සට්ඨිං උපසංහරන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කිං කාරණා'ති.

ප. වි: හන්ද හි විමතිං ගාහයිස්සාමා'ති.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො විමතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: අත්ථි අරහතො විමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො සත්ථරි විමති, ධම්මෙ විමති, සඞ්ඝෙ විමති, සික්ඛාය විමති, පුබ්බන්තෙ විමති, අපරන්තෙ විමති, පුබ්බන්තාපරන්තෙ විමති, ඉදප්පච්චයතා-පටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු විමතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: නත්ථි අරහතො සත්ථරි විමති, ධම්මෙ විමති, සඞ්ඝෙ විමති, සික්ඛාය විමති, පුබ්බන්තෙ විමති, අපරන්තෙ විමති, පුබ්බන්තාපරන්තෙ විමති, ඉදප්පච්චයතා-පටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු විමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නත්ථි අරහතො සත්ථරි විමති -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු විමති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "අත්ථි අරහතො විමතී"ති.

12. ස. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස විමති, අත්ථි තස්ස සත්ථරි විමති -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු විමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

8. ස. පු: මාරකායික දෙවියෝ රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි එළවාලත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොමකූපයෙන් එළවාලත් ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

9. ස. පු: මාරකායික දෙවියෝ රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි එළවාලත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: කවර කරුණින.

ප. වි: 'විමති ගත්වම්හ'යි.

ස. අනු: රහත්හට විමති ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

10. ස. පු: රහත්හට විමති ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට ශාස්තෲන් කෙරෙහි විමති ඇද්ද? දහමෙහි විමති ඇද්ද? සඟුන් කෙරෙහි විමති ඇද්ද? ශික්ෂායෙහි විමති ඇද්ද? පූර්වාන්තයෙහි විමති ඇද්ද? අපරාන්තයෙහි විමති ඇද්ද? පූර්වාන්තාපරාන්තයෙහි විමති ඇද්ද? ඉදම්ප්‍රත්‍ය-යතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි විමති ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

11. ස. පු: රහත්හට ශාස්තෲන් කෙරෙහි විමති නැද්ද? දහමෙහි විමති නැද්ද? සඟුන් කෙරෙහි විමති නැද්ද? ශික්ෂායෙහි විමති නැද්ද? පූර්වාන්තයෙහි විමති නැද්ද? අපරාන්තයෙහි විමති නැද්ද? පූර්වාන්තාපරාන්තයෙහි විමති නැද්ද? ඉදම්ප්‍රත්‍ය-යතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න ධර්මයෙහි විමති නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට ශාස්තෲන් කෙරෙහි විමති නැත් නම් ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න ධර්මයෙහි විමති නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට විමති ඇත' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

12. ස. පු: පුහුදුනට විමති ඇද්ද? ඔහුට ශාස්තෲන් කෙරෙහි විමති ඇද්ද? ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න ධර්මයෙහි විමති ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො විමති, අත්ථි තස්ස සත්ථරි විමති -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු විමතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: අත්ථි අරහතො විමති, නත්ථි තස්ස සත්ථරි විමති -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු විමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස විමති, නත්ථි තස්ස සත්ථරි විමති -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු විමතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

14. ස. පු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨි කිස්ස නිස්සන්දො'ති.

ප. වි: අසිතපීතඛායිතසායිතස්ස නිස්සන්දො'ති.

ස. පු: අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨි අසිතපීතඛායිත-සායිතස්ස නිස්සන්දො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යෙ කෙචි අස්නන්ති පිවන්ති ඛාදන්ති1 සායන්ති, සබ්බෙසඤ්ඤෙව අත්ථි අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: යෙ කෙචි අස්නන්ති පිවන්ති ඛාදන්ති සායන්ති, සබ්බෙසඤ්ඤෙව අත්ථි අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දාරකා අස්නන්ති පිවන්ති ඛාදන්ති සායන්ති, අත්ථි දාරකානං අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පණ්ඩකා අස්නන්ති පිවන්ති ඛාදන්ති සායන්ති, අත්ථි පණ්ඩකානං අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: දෙවා අස්නන්ති පිවන්ති ඛාදන්ති1 සායන්ති, අත්ථි දෙවානං අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. ඛායන්ති - PTS.

ස. අනු: රහත්හට විමති ඇද්ද? ඔහුට ශාස්තෘන් කෙරෙහි විමති ඇද්ද? ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න ධර්මයෙහි විමති ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

13. ස. පු: රහත්හට විමති ඇද්ද? ඔහුට ශාස්තෘන් කෙරෙහි විමති නැද්ද?... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍ය සමුත්පන්න-ධර්මයෙහි විමති නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුනට විමති ඇද්ද? ඔහුට ශාස්තෘන් කෙරෙහි විමති නැද්ද? .. ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න-ධර්මයෙහි විමති නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

14. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි කුමක්හුගේ විපාක-යෙක් වේ ද?

ප. වි: අසිත පීත ඛායිත සායිතයන්ගේ විපාක යැ.

ස. පු: රහත්හට වන අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි අසිත පීත ඛායිත සායිතයන්ගේ විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් කෙනෙක් භොජ්‍ය විසින් වළඳත් ද, පෙය විසින් බොත් ද, ඛාද්‍ය විසින් කත් ද, ලෙය විසින් ආස්වාද කෙරෙත් ද, එ හැමට මැ අශුචි ශුක්‍ර-විසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

15. ස. පු: යම් කෙනෙක් අසන පිවන ඛාදන සායන කෙරෙත් ද, එ හැමට මැ අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දරුවෝ අසන පිවන ඛාදන සායන කෙරෙති, ඒ දරුවනට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: පණ්ඩකයෝ අසන පිවන ඛාදන සායන කෙරෙති, ඒ පණ්ඩකයනට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: දෙවියෝ අසන පිවන ඛාදන සායන කෙරෙත්. ඒ දෙවියනට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

16. ස. පු. අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨි අසිතපීතඛායිත-සායිතස්ස නිස්සන්දො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තස්ස ආසයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: අරහතො උච්චාරපස්සාවො අසිතපීතඛායිතසායි-තස්ස නිස්සන්දො, අත්ථි තස්ස ආසයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨි අසිතපීතඛායිත-සායිතස්ස නිස්සන්දො, අත්ථි තස්ස ආසයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨි අසිතපීතඛායිතසායි-තස්ස නිස්සන්දො, නත්ථි තස්ස ආසයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො උච්චාරපස්සාවො අසිතපීතඛායිතසායි-තස්ස නිස්සන්දො, නත්ථි තස්ස ආසයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවෙය්‍ය, මෙථුනං ධම්මං උප්පාදෙය්‍ය, පුත්තසම්බාධසයනං අජ්ඣාවසෙය්‍ය, කාසිකචන්දනං පච්චනුභවෙය්‍ය, මාලාගන්ධවිලෙ-පනං ධාරෙය්‍ය, ජාතරූපරජතං සාදියෙය්‍යා'ති·

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨි, පුථුජ්ජනො මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවෙය්‍ය, මෙථුනං ධම්මං උප්පාදෙය්‍ය, පුත්තසම්බාධසයනං අජ්ඣාවසෙය්‍ය, කාසිකචන්දනං පච්චනුභවෙය්‍ය, මාලාගන්ධවිලෙ-පනං ධාරෙය්‍ය, ජාතරූපරජතං සාදියෙය්‍යා'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨි, අරහා මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවෙය්‍ය, මෙථුනං ධම්මං උප්පාදෙය්‍ය, පුත්තසම්බාධසයනං අජ්ඣාවසෙය්‍ය, කාසිකචන්දනං පච්චනුභවෙය්‍ය, මාලාගන්ධවිලෙපනං ධාරෙය්‍ය, ජාතරූපරජතං සාදියෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටිය අසිත පීත ඛායිත සායිතයන්ගේ විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ශුක්‍රයාගේ ආශයස්ථාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

17. ස. පු: රහත්හට අසිත පීත ඛායිත සායිතයන්ගේ විපාක වූ අස්පස් වෙයි. ඒ මලමූත්‍ර දෙදෙනාගේ ආශයස්ථාන ඇද්ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට අසිත පීත ඛායිත සායිතයන්ගේ විපාක වූ අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි වෙයි. ඒ ශුක්‍රයාගේ ආශයස්ථාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

18. ස. පු: රහත්හට අසිත පීත ඛායිත සායිතයන්ගේ විපාක වූ අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි වෙයි. ඒ ශුක්‍රයාගේ ආශයස්ථාන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට අසිත පීත ඛායිත සායිතයන්ගේ විපාක වූ අස්පස් වෙයි. ඒ මලමූත්‍ර දෙදෙනාගේ ආශයස්ථාන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

19. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් මෙවුන්දම් සෙවුනෝ වේ ද? මෙවුන්දම් උපදවනු වේ ද, පුත්‍රසම්බාධශයනයෙහි වාස කෙරේ ද, කසීසඳුන් වළඳ කෙරේ ද, මල්ගඳ-විලෙවුන් දරා ද, රන්රිදී ඉවසා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

20. ස. පු: පුහුදුනට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇත, පුහුදුන් මෙවුන්-දම් සෙවුනෝ වේ ද, මෙවුන්දම් උපදවනු වේ ද, පුත්‍රසම්බාධශයනයෙහි වාස කෙරේ ද, කසීසඳුන් වළඳ කෙරේ ද, මල්ගඳවිලෙවුන් දරා ද, රන්රිදී පිළිගනී ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇත. රහත් මෙවුන්-දම් සෙවුනෝ වේ ද, මෙවුන්දම් උපදවනු වේ ද, පුත්‍රසම්බාධශයනයෙහි වාස කෙරේ ද, කසීසඳුන් වළඳ කෙරේ ද, මල්ගඳවිලෙවුන් දරා ද, රන්රිදී පිළිගනීද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

21. ස. පු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨි, න ච අරහා මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවෙය්‍ය, මෙථුනං ධම්මං උප්පාදෙය්‍ය, පුත්තසම්බාධසයනං අජ්ඣාවසෙය්‍ය, කාසිකචන්දනං පච්චනුභවෙය්‍ය, මාලාගන්ධවිලෙපනං ධාරෙය්‍ය, ජාතරූපරජතං සාදියෙය්‍යා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨි, න ච පුථුජ්ජනො මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවෙය්‍ය, මෙථුනං ධම්මං උප්පාදෙය්‍ය, පුත්තසම්බාධසයනං අජ්ඣාවසෙය්‍ය, කාසිකචන්දනං පච්චනුභවෙය්‍ය, මාලාගන්ධ විලෙපනං ධාරෙය්‍ය, ජාතරූපරජතං සාදියෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො රාගො පහීනො උච්ඡින්නමූලො තාලාවත්ථුකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො රාගො පහීනො උච්ඡින්නමූලො තාලාවත්ථුකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො,

අනු පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

23. ස. පු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු. නනු අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- මොහො පහීනො -පෙ- මානො පහීනො -පෙ- දිට්ඨි පහීනා -පෙ- විචිකිච්ඡා පහීනා -පෙ- ථිනං පහීනං -පෙ- මිද්ධං පහීනං පෙ- උද්ධච්චං පහීනං -පෙ- අහිරිකං පහීනං -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං උච්ඡින්නමූලං තාලාවත්ථුකතං අනභාවකතං ආයතිං අනුප්පාදධම්මන්ති.

ප පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

21. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇත, රහත් මෛවුන්දම් නො සෙවුනේ වේ ද, මෛවුන්දම් නො උපදවනු වේ ද, පුත්‍රසම්බාධශයනයෙහි වාස නො කරනු වේ ද, කසීසඳුන් වළඳ නො කරනු වේ ද, මල්ගඳවිලෙවුන් නො ධරනු වේ ද, රන්රිදී නො පිළිගනු වේ ද?

ප. පටිසඥසු: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුනට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇත, පුහුදුන් මෛවුන්-දම් නො සෙවුනේ වේ ද, මෛවුන්දම් නො උපදවනු වේ ද, පුත්‍රසම්බාධශයනයෙහි වාස නො කෙරේ ද, කසීසඳුන් වළඳ නො කරනු වේ ද, මල්ගඳ-විලෙවුන් නො දරනු වේ ද, රන්රිදී නො පිළිගනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

22. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ස. පටිසඥසු: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ නො වේ ද, උසුන්මුල් නො වේ ද, මුදුන්සුන් තලක් සෙයින් කළ අවස්තුකභාව ඇති නො වේ ද, කළ අභාව ඇති නො වේ ද, මතු නූපදනා සැහැවි ඇති නො වේ ද?

ප. පටිසඥසු: එසේ යැ.

අනු ඨ: ඉදින් රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ වේ නම්, තාලවස්තු කෘත වේ නම්, අභාවකෘත වේ නම්, මතුයෙහි අනුත්පාදධර්ම වේ නම්,

අනු. පා: හවත, රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇති' යනු නො කියැයුතු මැ යැ ...

23. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටිසඥසු: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට ද්වේෂය ප්‍රහීණ නො වේ ද ... මෝහය ප්‍රහීණ නො වේ ද ... මානය ප්‍රහීණ නො වේ ද ... දෘෂ්ටි ප්‍රහීණ නො වේ ද ... විචිකිත්සා ප්‍රහීණ නො වේ ද ... ස්ත්‍යාන ප්‍රහීණ නො වේ ද ... මිද්ධය ප්‍රහීණ නො වේ ද .. ඖද්ධත්‍ය ප්‍රහීණ නො වේ ද ... අහ්‍රීක ප්‍රහීණ නො වේ ද ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ නො වේ ද උසුන්මුල් නො වේ ද, තාලාවස්තුකෘත නො වේ ද, අභාවකෘත නො වේ ද, මතුයෙහි අනුත්පාදධර්ම නො වේ ද?

ප. පටිසඥසු: එසේ යැ.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො අනොත්තප්පං පහීනං උච්ඡින්න- මූලං තාලාවත්ථුකතං අනභාවකතං ආයතිං අනුප්පාදධම්මං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

24 ස. පු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

25. ස. පු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො රාගප්පහානාය සතිපට්ඨානා භාවිතා -පෙ- සම්මප්පධානා භාවිතා -පෙ- ඉද්ධිපාදා භාවිතා -පෙ- ඉන්ද්‍රියා භාවිතා -පෙ- බලා භාවිතා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො රාගප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

26. ස. පු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො දොසප්පහානාය -පෙ- මොහප්පහා- නාය -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය -පෙ- මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො අනොත්තප්පප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ වේ නම්, උසුන්මුල් වේ නම්, මුදුන්සුන් තලක් සෙයින් කළ අවස්තුකභාව ඇත් නම්, පුනපුනා කළ අභාව ඇත් නම්, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවි ඇත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇති'යි නො කියැයුතු යැ.

24. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටිය ඇති' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

25. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: රහත්හට රාගප්‍රහාණය පිණිස සිවටත්හු භාවිත නො? ... සම්‍යක්ප්‍රධානයෝ භාවිත නො? ... සෘද්ධිපාදයෝ භාවිත නො? ... ඉන්ද්‍රියයෝ භාවිත නො? බල භාවිත නො? ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට රාගප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වෙත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇත' යනු නො කියැයුතු මැ යැ

26. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට ද්වෙෂප්‍රහාණය පිණිස ... මොහප්‍රහාණය පිණිස ... අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත නො වේ ද ... බොධ්‍යඞ්ග භාවිත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වෙත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටිය ඇත' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

27. ස. පු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤා විමුත්තො උක්ඛිත්තපලිඝො සංකිණ්ණපරිඛො අබ්බූළ්හෙසිකො නිරග්ගළො අරියො පන්නද්ධජො පන්නභාරො විසඤ්ඤුත්තො සුවිජිතවිජයො, දුක්ඛං තස්ස පරිඤ්ඤාතං සමුදයො පහීනො නිරොධො සච්ඡිකතො මග්ගො භාවිතො, අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිඤ්ඤාතං පරිඤ්ඤෙය්‍යං පරිඤ්ඤාතං පහාතබ්බං පහීනං භාවෙතබ්බං භාවිතං සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතන්ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

අනු: ඨ: හඤ්චි අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො කතකරණීයො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

28. ස. පු: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. වි: සධම්මකුසලස්ස අරහතො අත්ථි අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී, පරධම්මකුසලස්ස අරහතො නත්ථි අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ස. පු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො අත්ථි අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨීති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො අත්ථි අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති

ස පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

29. ස. පු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො නත්ථි අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො නත්ථි අසුචිසුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

27. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් වනාහි වීතරාග වූයේ වීතදොෂ වූයේ වීතමොහ වූයේ කළ කරණී ඇතියේ බහාලූ කෙලෙස්බර ඇතියේ පැමිණි රහත්ඵල ඇතියේ පරික්ෂීණභවසංයොජන ඇතියේ මොනොවට දැන මිදී සිටියේ පෙරළු කෙලෙස් කනයම ඇතියේ විසුරුවාලූ කෙලෙස් පිරි ඇතියේ උගුළුවාලූ කෙලෙස් නමැති ඉන්ද්‍රඛීල ඇත්යේ අපගත කෙලශාගීල ඇතියේ ආර්‍ය්‍ය වූයේ හෙළු මානධ්වජ ඇතියේ ගිලිහුණු කෙලෙස්බර ඇතියේ විසංයුක්ත වූයේ මොනවට දුනු කෙලෙස්විජය ඇතියේ නො වේ ද? ඔහු විසින් දුඃඛය පරිඥත නො වේ ද? සමුදය ප්‍රහීණ නො වේද? නිරොධය සාක්‍ෂාත්කෘත නො වේ ද? මාර්‍ගය භාවිත නො වේ ද? අභිඥෙයධර්‍ම අභිඥත නො වේ ද? පරිඥෙයධර්‍ම පරිඥත නො වේ ද? ප්‍රහාතව්‍ය ධර්‍ම ප්‍රහීණ නො වේ ද? භාවිතව්‍යධර්‍ම භාවිත නො නො වේ ද? සාක්‍ෂාත්කර්‍තව්‍යධර්‍ම සාක්‍ෂාත්කෘත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු: ඨ: ඉදින් රහත් වීතරාග වීතදොෂ වීතමොහ කෘතකරණීය වේ නම් ... (ඔහු විසින්) සාක්‍ෂාත්කර්‍තව්‍යධර්‍ම සාක්‍ෂාත්කෘත වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇති' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

28. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. වි: ස්වධර්‍මකුශල (ප්‍රඥාවිමුක්ත) වූ රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇත. පරධර්‍මකුශල (උභතොභාගවිමුක්ත) වූ රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි නැත.

ස. පු: ස්වධර්‍මකුශල (තමා සතු රහත්දහම් මතුයෙහි දක්‍ෂ) වූ රහක්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධර්‍මකුශල (සිය දහමින් අන්‍ය වූ අෂ්ටසමාපත්ති ධර්‍මයෙහි දක්‍ෂ) රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

29. ස. පු: පරධර්‍මකුශල රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්වධර්‍මකුශල රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

80. ස. පු: සඛම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො, අත්ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිට්ඨී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරඛම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො, අත්ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

81. ස. පු: සඛම්මකුසලස්ස අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- මොහො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං, අත්ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරඛම්මකුසලස්ස අරහතො අනොත්තප්පං පහීනං, අත්ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

82. ස. පු: සඛම්මකුසලස්ස අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා -පෙ- දොසප්පහානාය -පෙ- මොහප්පහානාය -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, අත්ථි තස්ස අසුචි සුක්ක-විස්සට්ඨී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරඛම්මකුසලස්ස අරහතො අනොත්තප්පප්පහා-නාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, අත්ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

83. ස. පු: සඛම්මකුසලො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, අත්ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරඛම්මකුසලො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, අත්ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

84. ස. පු: පරඛම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො, නත්ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඛම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො, නත්ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

30. ස. පු: සවධම්කුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ වෙයි. ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසර්ජන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධම්කුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ වෙයි. ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසර්ජන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

31. ස. පු: සවධම්කුශල රහත්හට ද්වේෂ ප්‍රහීණ වෙයි ... මෝහ ප්‍රහීණ වෙයි ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ වෙයි. ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසර්ජන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධම්කුශල රහත්හට අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ වෙයි, ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසර්ජන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

32. ස. පු. සවධම්කුශල රහත්හට රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත වෙයි ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ ... ද්වේෂප්‍රහාණය පිණිස ... මෝහප්‍රහාණය පිණිස ... අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත වෙයි ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ, ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසර්ජන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධම්කුශල රහත්හට අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ. ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසර්ජන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

33. ස. පු: සවධම්කුශල රහත් වීතරාග වීතද්වේෂ වීතමෝහ වෙයි ... සාක්ෂාත්කර්තව්‍යධර්ම සාක්ෂාත්කෘත වෙයි. ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසර්ජන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධම්කුශල රහත් වීතරාග වීතද්වේෂ වීතමෝහ වෙයි ... සාක්ෂාත්කර්තව්‍යධර්ම සාක්ෂාත්කෘත වෙයි ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසර්ජන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

34. ස. පු: පරධම්කුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ වෙයි. ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසර්ජන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සවධම්කුශල රහත්හට රාගප්‍රහීණ වෙයි. ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසර්ජන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

35. ස. පු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- මොහො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං, නත්‍ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො අනොත්තප්පං පහීනං, නත්‍ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

36. ස. පු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා -පෙ- දොසප්පහානාය -පෙ- මොහප්පහානාය -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, නත්‍ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො අනොත්තප්පප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, නත්‍ථි තස්ස අසුචි සුක්ක-විස්සට්ඨී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

37. ස. පු: පරධම්මකුසලො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, නත්‍ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: සධම්මකුසලො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, නත්‍ථි තස්ස අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

38. ස. පු: අත්‍ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "යෙ කෙචි භික්ඛවෙ භික්ඛූ පුථුජ්ජනා සීලසම්පන්නා සතා සම්පජානා නිද්දං ඔක්කමන්ති, තෙසං අසුචි න මුච්චති. යෙ'පි තෙ භික්ඛවෙ, බාහිරකා ඉසයො කාමෙසු වීතරාගා, තෙසම්පි අසුචි න මුච්චති. අට්ඨාන-මෙතං භික්ඛවෙ, අනවකාසො යං අරහතො අසුචි මුච්චෙය්‍යා'ති"[1] අත්‍ථෙ'ව සුත්තන්තොති.

[1] මහාවග්ගපාළියං චීවරක්ඛන්ධකෙ නිසීදනානුඤ්ඤාතකථං සමන්නාහරිතබ්බා.

35. ස. පු: පරධම්කුශල රහත්හට ද්වෙෂය ප්‍රහීණ වෙයි ... මොහය ප්‍රහීණ වෙයි ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ වෙයි. ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්වධම්කුශල රහත්හට අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ වෙයි. ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි නැද්ද?

ප. පු: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

36. ස. පු: පරධම්කුශල රහත්හට රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත වෙයි ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ .. ද්වෙෂප්‍රහාණය පිණිසු .. මොහප්‍රහයාණය පිණිස... අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත වෙයි... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ. ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්වධම්කුශල රහත්හට අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ. ඔහුට අශුචි ශුක්‍ර-විසෘෂ්ටි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

37. ස. පු: පරධම්කුශල රහත් වීතරාග වීතද්වෙෂ වීතමොහ වෙයි ... සාක්ෂාත්කර්තව්‍යධම් සාක්ෂාත්කෘත වෙයි. ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්වධම්කුශල රහත් වීතරාග වීතද්වෙෂ වීතමොහ වෙයි ... සාක්ෂාත්කර්තව්‍යධම් සාක්ෂාත්කෘත වෙයි. ඔහුට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

38. ස. පු: රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: “මහණෙනි, යම් මැ මහණ කෙනෙක් පුහුදුන් වූවාහු සිල් සපන් වූවාහු සිහි ඇතියාහු සම්ප්‍රජාන ඇත්තාහු නිද්‍රාවට බැසගනිත් ද, උනට අසුචි නො මිදේ. මහණෙනි, කාමයෙහි වීතරාග වූ කාමවිෂයෙහි පැහූ රාග ඇති යම් ඒ බාහිර සෘෂිහු වෙත් ද, උනට ද අසුචි නො මිදේ. මහණෙනි, ‘රහත්හට අසුචි මිදේ’ යන යම් කරුණෙක් ඇද්ද, තෙල කරුණ අස්ථාන යැ. වන්නට අවකාශ ද නැතැ”යි වදාළ සූත්‍රාන්ත ඇත්තේ මැ නො වේ ද?

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: අත්ථි අරහතො අසුචි සුක්කවිස්සට්ඨී'ති.

39. ප. පු: න වත්තබ්බං අත්ථි අරහතො පරූපහාරො'ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අරහතො චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලාන-පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරෙ උපසංහරෙය්‍යුන්ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලාන-පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරෙ උපසංහරෙය්‍යුං,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි අරහතො පරූපහාරො"ති.

40. ස. පු: "අරහතො චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලාන-පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරෙ උපසං-හරෙය්‍යුන්ති" අත්ථි අරහතො පරූපහාරො'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො සොතාපත්තිඵලං වා සකදාගාමිඵලං වා අනාගාමිඵලං වා අරහත්තං වා පරෙ උපසං-හරෙය්‍යුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

පරූපහාරකථා නිට්ඨිතං.

ප. පටික්ඛෙපය: එසේ යෑ.

අනු. ප. එකරුණින් 'රහත්හට අශුචි ශුක්‍රවිසෘෂ්ටි ඇති, යනු නො කියැයුතු යෑ.

39. ප. පු: 'රහත්හට පරොපහාර ඇති'යි නො කියැයුතු ද?

ස. පටික්ඛෙපය: එසේ යෑ.

ප. අනු: රහත්හට සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර අන්හු එළවාලන්නාහු නො වේ ද?

ස. පටික්ඛෙපය: එසේ යෑ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට චීවර පිණ්ඩපාත ශයනාසන ග්ලානප්‍රත්‍යය භෛෂජ්‍යපරිෂ්කාර අන්හු එළවා-ලන්නාහු නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'රහත්හට පරොපහාර ඇති'යි කියැයුතු මැ යෑ.

40. ස. පු: 'රහත්හට සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර අනුන් එළවති'යි රහත්හට පරොපහාර ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙපය: එසේ යෑ.

ස. අනු: 'රහත්හට සොවන්එල වේවයි සෙදගැමිඵල වේවයි අනගැමිඵල වේවයි රහත්බව වේවයි පරහු එළවාලත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

පරොපහාරකථා නිමි.

2. 2.

අඤ්ඤාණකථා.

1. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජානුසයො අවිජ්ජාපරියුට්ඨානං අවිජ්ජාසඤ්ඤොජනං අවිජ්ජානීවරණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: නත්ථි අරහතො අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජානුසයො අවිජ්ජාපරියුට්ඨානං අවිජ්ජාසඤ්ඤොජනං අවිජ්ජානීවරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නත්ථි අරහතො අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජානුසයො අවිජ්ජාපරියුට්ඨානං අවිජ්ජාසඤ්ඤොජනං අවිජ්ජානීවරණං,

අනු. පා. නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති".

3. ස. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අඤ්ඤාණං, අත්ථි තස්ස අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජානුසයො අවිජ්ජා පරියුට්ඨානං අවිජ්ජාසඤ්ඤොජනං අවිජ්ජානීවරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණං, අත්ථි තස්ස අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජානුසයො අවිජ්ජාපරියුට්ඨානං අවිජ්ජාසඤ්ඤොජනං අවිජ්ජානීවරණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණං, නත්ථි තස්ස අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජානුසයො අවිජ්ජාපරියුට්ඨානං අවිජ්ජාසඤ්ඤොජනං අවිජ්ජානීවරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අඤ්ඤාණං, නත්ථි තස්ස අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජානුසයො අවිජ්ජාපරියුට්ඨානං අවිජ්ජාසඤ්ඤොජනං අවිජ්ජානීවරණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. 2.

අඤ්ඤාණකථා.

[සත්පුරුෂාදීන්ගේ නාමගොත්‍රාදියෙහි ඥානප්‍රවෘත්ති නැතියෙන් 'රහත්නම අඥාන ඇති'යි ගත් පූර්වශෛලීයාදී නිකායාන්තරවාදීන්ගේ ලබ්ධි බිඳුනම අඤ්ඤාණකථා එයි.]

1. ස. පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට අවිද්‍යා අවිද්‍යෝඝ අවිද්‍යායොග අවිද්‍යානුශය අවිද්‍යාපර්‍යුත්ථාන අවිද්‍යාසංයෝජන අවිද්‍යානීවරණ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

2. ස. පු: රහත්හට අවිද්‍යා අවිද්‍යෝඝ අවිද්‍යායොග, අවිද්‍යා-නුශය අවිද්‍යාපර්‍යුත්ථාන අවිද්‍යාසංයෝජන අවිද්‍යා-නීවරණ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට අවිද්‍යා අවිද්‍යෝඝ අවිද්‍යායොග අවිද්‍යානුශය අවිද්‍යාපර්‍යුත්ථාන අවිද්‍යාසංයෝජන අවිද්‍යානීවරණ නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට අඥාන ඇති' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: පුහුදුන්හට අඥාන ඇත. උහුට අවිද්‍යා අවිද්‍යෝඝ අවිද්‍යායොග අවිද්‍යානුශය අවිද්‍යාපර්‍යුත්ථාන අවිද්‍යා-සංයෝජන අවිද්‍යානීවරණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට (තොප මතයෙහි) අඥාන ඇත උහුට අවිද්‍යා අවිද්‍යෝඝ අවිද්‍යායොග අවිද්‍යානුශය අවිද්‍යා-පර්‍යුත්ථාන අවිද්‍යාසංයෝජන අවිද්‍යානීවරණ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: රහත්හට (තොප මතයෙහි) අඥාන ඇත. ඔහුට අවිද්‍යා අවිද්‍යෝඝ අවිද්‍යායොග අවිද්‍යානුශය අවිද්‍යා-පර්‍යුත්ථාන අවිද්‍යාසංයෝජන අවිද්‍යානීවරණ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්හට අඥාන ඇත. ඔහුට අවිද්‍යා අවිද්‍යෝඝ අවිද්‍යායොග අවිද්‍යානුශය අවිද්‍යාපර්‍යුත්ථාන අවිද්‍යා-සංයෝජන අවිද්‍යානීවරණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා "අඤ්ඤාණපකතො පාණං හනෙය්‍ය, අදින්නං ආදියෙය්‍ය, මුසා භණෙය්‍ය, පිසුනං භණෙය්‍ය, ඵරුසං භණෙය්‍ය, සම්ඵං පලපෙය්‍ය[1] සන්ධිං ඡින්දෙය්‍ය, නිල්ලොපං හරෙය්‍ය, එකාගාරිකං කරෙය්‍ය, පරිපන්ථෙ තිට්ඨෙය්‍ය, පරදාරං ගච්ඡෙය්‍ය, ගාමඝාතං කරෙය්‍ය, නිගමඝාතං කරෙය්‍යා"ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අඤ්ඤාණං, පුථුජ්ජනො අඤ්ඤාණපකතො පාණං, හනෙය්‍ය අදින්නං ආදියෙය්‍ය, මුසා භණෙය්‍ය -පෙ- ගාමඝාතං කරෙය්‍ය, නිගමඝාතං කාරෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණං, අරහා අඤ්ඤාණ-පකතො පාණං හනෙය්‍ය, අදින්නං ආදියෙය්‍ය -පෙ- ගාමඝාතං කරෙය්‍ය, නිගමඝාතං කරෙය්‍යා'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණං, න ච අරහා අඤ්ඤාණ-පකතො පාණං හනෙය්‍ය, අදින්නං ආදියෙය්‍ය -පෙ- ගාමඝාතං කරෙය්‍ය, නිගමඝාතං කරෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අඤ්ඤාණං, න ච පුථුජ්ජනො අඤ්ඤාණපකතො පාණං හනෙය්‍ය, අදින්නං ආදියෙය්‍ය -පෙ- ගාමඝාතං කරෙය්‍ය, නිගමඝාතං කරෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො සත්ථරි අඤ්ඤාණං ධම්මෙ අඤ්ඤාණං සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාණං සික්ඛාය අඤ්ඤාණං පුබ්බන්තෙ අඤ්ඤාණං අපරන්තෙ අඤ්ඤාණං පුබ්බන්තාපරන්තෙ අඤ්ඤාණං ඉදප්පච්චයතා පටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1 සම්ඵප්පලාපෙය්‍ය - PTS.

5. ස පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් අඥානයෙන් උපද්‍රැත වූයේ පණ නසන්නේ වේ ද, අයිනාදන් ගන්නේ වේ ද, මුසවා බණන්නේ වේ ද, පෙහෙසුන් බණන්නේ වේ ද, පරොස්බස් බණන්නේ වේ ද, පලප් බණන්නේ වේ ද, ගෘහසන්ධි සිඳුනේ වේ ද, ගම් වොලො-ගන්නේ වේ ද, එකාගාරික කම් කරන්නේ වේ ද, කඩපලාසොරකම්හි සිටුනේ වේ ද, පරදරයට යේ ද, ගාමඝාත කෙරේ ද, නිගමඝාත කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු: පුහුදුනට අඥාන ඇත. පුහුදුන් අඥානයෙන් මඩනා ලදුයේ පණ නසා ද, අයිනාදන් කෙරේ ද, මුසවා බෙණේ ද ... ගාමඝාත කම් කෙරේ ද, නිගමඝාත කම් කෙරේ ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට (තොප මතමෙහි) අඥාන ඇත. රහත් අඥානයෙන් මඩනා ලදුයේ පණ නසා ද, අයිනාදන් ගනී ද . ගම්පැහැරීම් කෙරේ ද, නියම්ගම් පැහැරීම් කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: රහත්හට (තොප මතයෙහි) අඥාන ඇත. රහත් අඥයෙන් උපද්‍රැත වූයේ පණ නො නසන්නේ වේ ද, අයිනාදන් නො ගන්නේ වේ ද, ... ගම්-පැහැරීම් නො කරන්නේ වේ ද, නියම්ගම් පැහැරීම් නො කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුනට අඥාන ඇත. පුහුදුන් අඥානයෙන් උපද්‍රැත වූයේ පණ නො නසන්නේ වේ ද, අයිනාදන් නො ගන්නේ වේ ද, ... ගාමඝාතකම් නො කරන්නේ වේ ද, නිගමඝාතකම් නො කරතේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට ශාස්තෘන් කෙරෙහි අඥාන ඇද්ද? දහමෙහි අඥාන ඇද්ද, සඟුන් කෙරෙහි අඥාන ඇද්ද, ශික්ෂායෙහි අඥාන ඇද්ද, පූර්වාන්තයෙහි අඥාන ඇද්ද, අපරාන්තයෙහි අඥාන ඇද්ද, පූර්වාන්තාපරාන්තයෙහි අඥාන ඇද්ද, ඉදම්ප්‍රත්‍ය-යතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි අඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

9\. ස. පු: නත්ථි අරහතො සත්ථරි අඤ්ඤාණං, ධම්මෙ අඤ්ඤාණං, සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාණං, සික්ඛාය අඤ්ඤාණං, පුබ්බන්තෙ අඤ්ඤාණං, අපරන්තෙ අඤ්ඤාණං, පුබ්බන්තාපරන්තෙ අඤ්ඤාණං, ඉදප්පච්චයතා පටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නත්ථි අරහතො සත්ථරි අඤ්ඤාණං, ධම්මෙ අඤ්ඤාණං, සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාණං -පෙ- ඉදප්පච්චයතා පටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු අඤ්ඤාණං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

10\. ස. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අඤ්ඤාණං, අත්ථි තස්ස සත්ථරි අඤ්ඤාණං, ධම්මෙ අඤ්ඤාණං, සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාණං, -පෙ- ඉදප්පච්චයතා පටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණං, අත්ථි තස්ස සත්ථරි අඤ්ඤාණං, ධම්මෙ අඤ්ඤාණං, සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාණං, -පෙ- ඉදප්පච්චයතා පටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11\. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණං, නත්ථි තස්ස සත්ථරි අඤ්ඤාණං, ධම්මෙ අඤ්ඤාණං, සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාණං, -පෙ- ඉදප්පච්චයතා පටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අඤ්ඤාණං, නත්ථි තස්ස සත්ථරි අඤ්ඤාණං, ධම්මෙ අඤ්ඤාණං, සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාණං, -පෙ- ඉදප්පච්චයතා පටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12\. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො රාගො පහීනො උච්ඡින්නමූලො තාලාවත්ථුකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාද-ධම්මො'ති.

9. ස. පු: රහත්හට ශාස්තෘන් කෙරෙහි අඥාන නැද්ද? දහමෙහි අඥාන නැද්ද, සඟුන් කෙරෙහි අඥාන නැද්ද, ශික්ෂායෙහි අඥාන නැද්ද, පූර්වාන්තයෙහි අඥාන නැද්ද, අපරාන්තයෙහි අඥාන නැද්ද, පූර්වාන්තාපරාන්තයෙහි අඥාන නැද්ද, ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි අඥාන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට ශාස්තෘන් කෙරෙහි අඥාන නැත් නම්, දහමෙහි අඥාන නැත් නම්, සඟුන් කෙරෙහි අඥාන නැත් නම් ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි අඥාන නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට අඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

10 ස. පු: පුහුදුනට අඥාන ඇත. උහුට ශාස්තෘන් කෙරෙහි අඥාන ඇද්ද, දහමෙහි අඥාන ඇද්ද, සඟුන් කෙරෙහි අඥාන ඇද්ද ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න ධර්මයෙහි අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට (තොප මතයෙහි) අඥාන ඇත. ඔහුට ශාස්තෘන් කෙරෙහි අඥාන ඇද්ද, දහමෙහි අඥාන ඇද්ද, සඟුන් කෙරෙහි අඥාන ඇද්ද ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි අඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

11. ස. පු: රහත්හට (තොප මතයෙහි) අඥාන ඇත. ඔහුට ශාස්තෘන් කෙරෙහි අඥාන නැද්ද, දහමෙහි අඥාන නැද්ද, සඟුන් කෙරෙහි අඥාන නැද්ද .... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි අඥාන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුනට අඥාන ඇත. ඔහුට ශාස්තෘන් කෙරෙහි අඥාන නැද්ද, දහමෙහි අඥාන නැද්ද, සඟුන් කෙරෙහි අඥාන නැද්ද ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි අඥාන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

12. ස. පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ නො වේ ද? උදුන්මුල් ඇතියේ මුදුන්සුන් තලක් මෙන් අවස්තුක කරන ලද්දේ අනුඅභාවය කරන ලද්දේ මතුයෙහි නූපදනාසුලු ඇතියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො රාගො පහීනො උච්ඡින්නමූලො තාලාවත්ථුකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

13. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- මොහො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං උච්ඡින්නමූලං තාලාවත්ථුකතං අනභාවකතං ආයතිං අනුප්පාදධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො අනොත්තප්පං පහීනං උච්ඡින්නමූලං තාලාවත්ථුකතං අනභාවකතං ආයතිං අනුප්පාදධම්මං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

14. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො රාගප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

15. ස පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො දොසප්පහානාය -පෙ- මොහප්පහානාය -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා·

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො අනොත්තප්පප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ වී නම් උසුන්මුල් ඇතියේ නම් මුදුන්සුන් තලක් සෙයින් අවස්තුකෘත නම් අනුඅභාවය කරනලද නම් මතුයෙහි නූපදනා-සැහැවි ඇති වී නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට අඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

13. ස. පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: රහත්හට ද්වෙෂය ප්‍රහීණ නො වේ ද ... මොහය ප්‍රහීණ නො වේ ද ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ නො වේ ද, උසුන්මුල් ඇතියේ තාලාවස්තුකෘත අනභාවකෘත මතුයෙහි නූපදනා සැහැවි ඇතියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ වී නම් උසුන්මුල් ඇති වී නම් තාලාවස්තුකෘත වී නම් අනුඅභාවය කරනලද වී නම් මතුයෙහි නූපදනා-සැහැවි ඇති වී නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට අඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

14. ස. පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත නො වේ ද ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ. ඉදින් රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වූවාහු නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට අඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

15. ස. පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු විසින් ද්වෙෂප්‍රහාණය පිණිස ... මොහ-ප්‍රහාණය පිණිස ... අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත නො වේ ද ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හු විසින් අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වූවාහු නම්,

අනු. ඨ: භවත, 'රහත්හට අඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

16. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා වීතරාගො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

17. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. වි: සධම්මකුසලස්ස අරහතො අත්ථි අඤ්ඤාණං, පරධම්මකුසලස්ස අරහතො නත්ථි අඤ්ඤාණන්ති.

ස. පු. සධම්මකුසලස්ස අරහතො අත්ථි අඤ්ඤාණන්ති

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො අත්ථි අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු සධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො. අත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො. අත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො දොසො පහීනො. -පෙ- මොහො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං. අත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො අනොත්තප්පං පහීනං. අත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා. අත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා. අත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: රහත්හට අඤ්ඤාණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් විතරාග විතදෝෂ විතමෝහ නො වේ ද ... සාක්ෂාත් කර්තව්‍යය සාක්ෂාත්කෘත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත් විතරග ... සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය සාක්ෂාත්කෘත වී නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට අඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

17. ස. පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. වි: සවධර්මකුශල රහත්හට අඥාන ඇත, පරධර්මකුශල රහත්හට අඥාන නැති.

ස. පු: සවධර්මකුශල රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධර්මකුශල රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

18. ස. පු: සවධර්මකුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. ඔහට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධර්මකුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. ඔහට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

19. ස. පු: සවධර්මකුශල රහත්හට ද්වේෂය ප්‍රහීණ යැ .... මෝහය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ. ඔහට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධර්මකුශල රහත්හට අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ. ඔහට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

20. ස. පු: සවධර්මකුශල රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ. ඔබට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධර්මකුශල රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ. ඔහට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

21. ස. පු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො දොසප්පහානාය -පෙ- මොහප්පහානාය -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා. අත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො අනොත්තප්පප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා. අත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: සධම්මකුසලො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං. අත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං. අත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

23. ස. පු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො. නත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො. නත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

24. ස. පු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- මොහො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං. නත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො අනොත්තප්පං පහීනං. නත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

25. ස පු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා -පෙ- දොසප්පහානාය -පෙ- මොහප්පහානාය -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා නත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො අනොත්තප්පප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා නත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: සවධර්මකුශල රහත්හට ද්වෙෂප්‍රහාණය පිණිස ... මොහප්‍රහාණය පිණිස ... අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ. ඔහට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධර්මකුශල රහත්හට අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ. ඔහට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

22. ස. පු: සවධර්මකුශල රහත් වීතරාග යැ, වීතද්වෙෂ යැ, වීතමොහ යැ ... සාක්‍ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්‍ෂාත්-කෘත යි. ඔහට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධර්මකුශල රහත් වීතරාග වීතද්වෙෂ වීතමොහ වෙයි ... සාක්‍ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්‍ෂාත්කෘත වෙයි. ඔහට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

23. ස. පු: පරධර්මකුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. ඔහට අඥාන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සවධර්මකුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. ඔහට අඥාන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

24. ස. පු: පරධර්මකුශල රහත්හට ද්වෙෂය ප්‍රහීණ යැ ... මොහය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ. ඔහට අඥාන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සවධර්මකුශල රහත්හට අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ ඔහට අඥාන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

25. ස. පු: පරධර්මකුශල රහත්හු විසින් රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ ... ද්වෙෂප්‍රහාණය පිණිස ... මොහප්‍රහාණය පිණිස අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ. ඔහුට අඥාන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සවධර්මකුශල රහත්හු විසින් අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ. ඔහට අඥාන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

26. ස. පු: පරධම්මකුසලො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං. නත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සධම්මකුසලො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං. නත්ථි තස්ස අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

27. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "ජානතො'හං[1] භික්ඛවෙ, පස්සතො ආසවානං ඛයං වදාමි. නො අජානතො නො අපස්සතො. කිඤ්ච භික්ඛවෙ, ජානතො කිං පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති: "ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයො, ඉති රූපස්ස අත්ථඞ්ගමො, ඉති වෙදනා -පෙ- ඉති සඤ්ඤා -පෙ- ඉති සඞ්ඛාරා -පෙ- ඉති විඤ්ඤාණං, ඉති විඤ්ඤාණස්ස සමුදයො, ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්ථඞ්ගමො'ති. එවං ඛො භික්ඛවෙ ජානතො එවං පස්සතො ආසවානං ඛයො හොතී"ති.[2] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

28. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "ජානතො'හං[1] භික්ඛවෙ පස්සතො ආසවානං ඛයං වදාමි. නො අජානතො නො අපස්සතො. කිඤ්ච භික්ඛවෙ ජානතො කිං පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති: ඉදං දුක්ඛන්ති භික්ඛවෙ ජානතො පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති. අයං දුක්ඛසමුදයො'ති ජානතො පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති. අයං දුක්ඛනිරොධො'ති ජානතො පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති. අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනිපටිපදා'ති ජානතො පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති.

---

1 ජානතහං - සිමු. ජානතොහං - PTS

2 ඛන්ධසංයුත්ත - පුප්ඵවග්ග - වාසිජටසුත්ත.

26. ස. පු: පරධම්කුශල රහත් වීතරාග වීතදොෂ වීතමොහ වෙයි ... සාක්ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්ෂාත්කෘත යෑ. ඔහට අඥාන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: සවධම්කුශල රහත් වීතරාග වීතදොෂ වීතමොහ වෙයි ... සාක්ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්ෂාත්කෘත යෑ. ඔහට අඥාන නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මෑ යෑ ...

27. ස. පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මෑ නු: "මහණෙනි, මම නුවණින් දත්නාහට දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය කියමි. නො දත්නාහට නො දක්නාහට නො කියමි. මහණෙනි, කුමක් දත්නාහට කුමක් දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය වේ ද යත්: රූප මෙසේ යෑ, රූපසමුදය මෙසේ යෑ, රූපයාගේ අස්තඞ්ගම මෙසේ යෑ, වෙදනා මෙසේ යෑ ... සංඥා මෙසේ යෑ ... සංස්කාර මෙසේ යෑ ... විඥාන මෙසේ යෑ, විඥානසමුදය මෙසේ යෑ, විඥානයාගේ අස්තඞ්ගම මෙසේ ය යි, මහණෙනි, මෙසේ දත්නාහට මෙසේ දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය වෙති"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

අනු. පා: එකරුණින් 'රහත්හට අඥාන ඇති'යි නො කියයුතු මෑ යෑ.

28. ස. පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මෑ නො: "මහණෙනි, මම දත්නාහට දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය කියමි. නො දත්නාහට නො දක්නාහට නො කියමි. මහණෙනි, කුමක් දත්නාහට කුමක් දක්නාහට ආස්‍රාවක්ෂය වේ ද යත්: මහණෙනි, දුක මේ යයි දත්නාහට දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය වෙයි. දුඃඛසමුදය මේ යයි දත්නාහට දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය වෙයි. දුඃඛනිරොධ මේ යයි දත්නාහට දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය වෙයි. දුඃඛනිරොධගාමිනී–ප්‍රතිපත් මේ යයි දත්නාහට දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය වෙයි.

එවං ඛො භික්ඛවෙ ජානතො එවං පස්සතො ආසවානං ඛයො හොතී'තිa අත්ථෙව සුත්තන්තොතා''ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

29. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: ''සබ්බං භික්ඛවෙ අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අප්පජහං අභබ්බො දුක්ඛක්ඛයාය -පෙ- ඉදං ඛො භික්ඛවෙ.[1] අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජහං භබ්බො දුක්ඛක්ඛයාය''තිb අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොතා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: අත්ථි අරහරතො අඤ්ඤාණන්ති.

30. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

''සහාවස්ස දස්සනසම්පදාය
තයස්සු ධම්මා ජහිතා භවන්ති:
සක්කායදිට්ඨී විචිකිච්ඡිතඤ්ච
සීලබ්බතං වා'පි යදත්ථි කිඤ්චි,
චතූහපායෙහි ච විප්පමුත්තො,
ඡච්චාභිඨානානි අභබ්බො කාතුන්ති.''c

අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොතා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

31. ස. පු: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

1. සබ්බං ච ඛො භික්ඛවෙ - මජ්ඣං..
a සච්චසංයුත්ත - ආසවක්ඛයසුත්ත.
b සළායතනසංයුත්ත - අපරිජානනසුත්ත.
c සුත්තනිපාත - රතනසුත්ත.

මහණෙනි, මෙසේ දන්නාහට මෙසේ දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය වෙති''යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් 'රහත්හට අඥාන ඇති' යි නො කියැයුතු මැ යැ.

29. ස. පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු: "මහණෙනි, හැම නුවණින් නො දන්නේ වෙසෙසින් නො දන්නේ විරාග විසින් නො පියන්නේ නුවණින් නො දුරු කරන්නේ දුඃඛක්ෂය පිණිස අභව්‍ය වෙයි. මහණෙනි, මේ හැම නුවණින් දන්නේ වෙසෙසින් දන්නේ විරාග විසින් පියන්නේ දුරුකරන්නේ දුඃඛක්ෂය පිණිස භව්‍ය වෙති''යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් 'රහත්හට අඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

30. ස. පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වරදනලද මැ නු "ඒ ආර්යශ්‍රාවකයානේ දර්ශනසම්පත් (සෝවන් මගනුවණ) පහළ වන්නා හා මැ ධර්මයෝ තුන් දෙනෙක් ප්‍රහීණ වූවාහු වෙති: සත්කායදෘෂ්ටිය, විචිකිත්සාය, යම් මැ ශීලව්‍රතයෙක් හෝ ඇද්ද, මොහු යි. සතර අපායයෙන්ද විප්‍රමුක්ත වූයේ, (පඤ්චානන්තර්‍ය, මිථ්‍යාදෘෂ්ටි යන) ෂඩ් අභිස්ථාන- (මහාසාවද්‍යකර්ම) යනුදු කරන්නට අභව්‍ය වෙති''යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් 'රහත්හට අඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

31. ස. පු: රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකස්ස විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති, සහ දස්සනුප්පාදා භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස තීණි සඤ්ඤොජනානි පහීයන්ති: සක්කායදිට්ඨි විචිකිච්ඡා සීලබ්බතපරාමාසො"ති. අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

32. ප. පු: න වත්තබ්බං: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අරහා ඉත්ථිපුරිසානං නාමගොත්තං න ජානෙය්‍ය, මග්ගාමග්ගං න ජානෙය්‍ය, තිණකට්ඨවනප්පතීනං නාමං න ජානෙය්‍යා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා ඉත්ථිපුරිසානං නාමගොත්තං න ජානෙය්‍ය, මග්ගාමග්ගං න ජානෙය්‍ය, තිණකට්ඨවනප්පතීනං නාමං න ජානෙය්‍ය,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

33. ස. පු: "අරහා ඉත්ථිපුරිසානං නාමගොත්තං න ජානෙය්‍ය, මග්ගාමග්ගං න ජානෙය්‍ය, තිණකට්ඨවනප්පතීනං නාමං න ජානෙය්‍යා"ති අත්ථි අරහතො අඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා සොතාපත්තිඵලං වා සකදාගාමිඵලං වා අනාගාමිඵලං වා අරහත්තං වා න ජානෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අඤ්ඤාණකථා නිට්ඨිතා.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, යම් කලෙක ආර්‍ය්‍යශ්‍රාවකයාහට රාගාදි රජස් රහිත පැහූ මල ඇති ධර්‍මචක්‍ෂුස පහළ වී ද: 'යම් මැ සමුදයධර්‍මයෙක් වේ නම් එ හැම නිරොධස්වභාව වෙති'යි. මහණෙනි, ඒ දර්‍ශනොත්පත්ති හා මැ ආර්‍ය්‍යශ්‍රාවකයාහට සත්කායදෘෂ්ටි, විචිකිත්සා, ශීලව්‍රතපරාමර්‍ශ යන ත්‍රිවිධ සංයොජනයෝ ප්‍රහීණ වෙති"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටික්ඛෙ: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් 'රහත්හට අඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

32. ප. පු: 'රහත්හට අඥාන ඇති'යි නො කියැයුතු ද?

ස. පටික්ඛෙ: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත් වනාහි සත්පුරුෂයන්ගේ නාමගොත්‍ර නො දන්නේ නො? මාර්‍ගාමාර්‍ග නො දන්නේ නො? තෘණකාෂ්ටවනස්පතීන්ගේ නම් නො දන්නේ නො?

ස. පටික්ඛෙ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත් වනාහි සත්පුරුෂයන්ගේ නම්ගොත් නො දන්නේ වේ නම්, මඟ නො මඟ නො දන්නේ වේ නම්, තෘණකාෂ්ට වනස්පතීන්ගේ නම් නො දන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'රහත්හට අඥාන ඇති'යි කියැයුතු මැ යැ.

33. ස. පු: රහත් වනාහි සත්පුරුෂයන්ගේ නම්ගොත් නො දන්නේ යැ, මඟ නො මඟ නො දන්නේ යැ, තෘණකාෂ්ටවනස්පතීන්ගේ නම් නො දන්නේ යැයි ගෙන රහත්හට අඥාන ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් සොවන්ඵල හෝ සෙදගැමිඵල හෝ අනාගැමිඵල හෝ රහත්ඵල හෝ නො දන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැතු මැ යැ ...

අඤ්ඤාණකථා නිමි.

2. 3

කඞ්ඛාකථා

1. ස. පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො විචිකිච්ඡා, විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං, විචිකිච්ඡාසඤ්ඤොජනං, විචිකිච්ඡානීවරණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: නත්ථි අරහතො විචිකිච්ඡා, විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං, විචිකිච්ඡාසඤ්ඤොජනං, විචිකිච්ඡානීවරණන්ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නත්ථි අරහතො විචිකිච්ඡා, විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං, විචිකිච්ඡාසඤ්ඤොජනං, විචිකිච්ඡානීවරණං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා"ති.

3. ස. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස කඞ්ඛා, අත්ථි තස්ස විචිකිච්ඡා, විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං, විචිකිච්ඡා සඤ්ඤොජනං, විචිකිච්ඡානීවරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා, අත්ථි තස්ස විචිකිච්ඡා, විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං, විචිකිච්ඡාසඤ්ඤොජනං, විචිකිච්ඡානීවරණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා. නත්ථි තස්ස විචිකිච්ඡා, විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං, විචිකිච්ඡාසඤ්ඤොජනං, විචිකිච්ඡානීවරණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස කඞ්ඛා. නත්ථි තස්ස විචිකිච්ඡා, විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං, විචිකිච්ඡාසඤ්ඤොජනං, විචිකිච්ඡානීවරණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. 3.

කඞ්ඛාකථා

[අඤ්ඤාණකථායෙහි නිදානය මෙනි.]

1. ස. පු: රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට විචිකිත්සා ඇද්ද? විචිකිත්සාපර්‍ය්‍යුත්ථාන විචිකිත්සා සංයොජන විචිකිත්සානීවරණ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

2. ස. පු: රහත්හට විචිකිත්සා නැද්ද? විචිකිත්සාපර්‍ය්‍යුත්ථාන විචිකිත්සා සංයොජන විචිකිත්සානීවරණ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට විචිකිත්සා නැත්නම් විචිකිත්සා-පර්‍ය්‍යුත්ථාන විචිකිත්සාසංයොජන විචිකිත්සානීවරණ නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට සැක ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: පුහුදුන්හට සැක ඇද්ද? ඔහුට විචිකිත්සා ඇද්ද? විචිකිත්සාපර්‍ය්‍යුත්ථාන විචිකිත්සාසංයොජන විචි-කිත්සානීවරණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට සැක (තොප මතයෙහි) ඇත. ඔහුට විචිකිත්සා ඇද්ද? විචිකිත්සාපර්‍ය්‍යුත්ථාන විචිකිත්සා-සංයොජන විචිකිත්සානීවරණ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: රහත්හට සැක ඇද්ද? ඔහුට විචිකිත්සා නැද්ද? විචිකිත්සාපර්‍ය්‍යුත්ථාන, විචිකිත්සාසංයොජනා විචි-කිත්සානීවරණ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්හට සැක ඇද්ද? ඔහුට විචිකිත්සා නැද්ද? විචිකිත්සාපර්‍ය්‍යුත්ථාන විචිකිත්සාසංයොජනා විචි-කිත්සානීවරණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5\. ස. පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො සත්ථරි කඞ්ඛා ධම්මෙ කඞ්ඛා සඞ්ඝෙ කඞ්ඛා සික්ඛාය කඞ්ඛා පුබ්බන්තෙ කඞ්ඛා අපරන්තෙ කඞ්ඛා පුබ්බාපරන්තෙ කඞ්ඛා ඉදප්පච්චයතා පටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: නත්ථි අරහතො සත්ථරි කඞ්ඛා ධම්මෙ කඞ්ඛා -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නත්ථි අරහතො සත්ථරි කඞ්ඛා ධම්මෙ කඞ්ඛා -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

6\. ස. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස කඞ්ඛා. අත්ථි තස්ස සත්ථරි කඞ්ඛා ධම්මෙ කඞ්ඛා -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්ච-සමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා. අත්ථි තස්ස සත්ථරි කඞ්ඛා ධම්මෙ කඞ්ඛා -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්ච-සමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7\. ස. පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා. නත්ථි තස්ස සත්ථරි කඞ්ඛා ධම්මෙ කඞ්ඛා -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්ච-සමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස කඞ්ඛා. නත්ථි තස්ස සත්ථරි කඞ්ඛා ධම්මෙ කඞ්ඛා -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්ච-සමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට ශාස්තෘන් කෙරෙහි සැක ඇද්ද? ධර්මයෙහි සැක ඇද්ද, සඞ්ඝයා කෙරෙහි සැක ඇද්ද, ශික්ෂායෙහි සැක ඇද්ද, පූර්වාන්තයෙහි සැක ඇද්ද, අපරාන්තයෙහි සැක ඇද්ද, පූර්වාන්තාපරාන්තයෙහි සැක ඇද්ද, ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි සැක ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: රහත්හට ශාස්තෘන් කෙරෙහි සැක නැද්ද, ධර්මයෙහි සැක ... ඉදම්ප්‍රත්‍යතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න ධර්මයෙහි සැක නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට ශාස්තෘන් කෙරෙහි සැක නැත් නම්, ධර්මයෙහි සැක නැත්නම් ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි සැක නැත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'රහත්හට සැක ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ස. පු: පුහුදුන්හට සැක ඇත. ඔහුට ශාස්තෘන් කෙරෙහි සැක ඇද්ද? ධර්මයෙහි සැක ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍ය සමුත්පන්නධර්මයෙහි සැක ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට (තොප මතයෙහි) සැක ඇත. ඔහුට ශාස්තෘන් කෙරෙහි සැක ඇද්ද? ධර්මයෙහි සැක ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි සැක ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: රහත්හට (තොප මතයෙහි) සැක ඇත. ඔහුට ශාස්තෘන් කෙරෙහි සැක නැද්ද? ධර්මයෙහි සැක... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි සැක නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්හට සැක ඇත. ඔහුට ශාස්තෘන් කෙරෙහි සැක නැද්ද? ධර්මයෙහි සැක ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි සැක නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො රාගො පහීනො උච්ඡින්නමූලො තාලාවත්ථුකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො රාගො පහීනො උච්ඡින්නමූලො තාලාවත්ථුකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාද-ධම්මො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

9. ස. පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- මොහො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං -පෙ- රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා -පෙ- දොසප්පහානාය -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා, නනු අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

10. ස. පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

ප. වි: සධම්මකුසලස්ස අරහතො අත්ථි කඞ්ඛා, පරධම්ම-කුසලස්ස අරහතො නත්ථි කඞ්ඛා'ති.

ස. අනු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො අත්ථි කඞ්ඛා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො අත්ථි කඞ්ඛා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ වූයේ උසුන්මුල් වූයේ මුදුන්සුන් තලක් සේ කළ අවස්තුකභාව ඇතියේ නුවණින් කළ අභාව ඇතියේ මතුයෙහි නූපදනා සැහැවි ඇතියේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ වේ නම්, උසුන්මුල් වේ නම්, මුදුන්සුන් තලක් සේ කළ අවස්තුකභාව ඇතියේ වේ නම්, නුවණින් කළ අභාව ඇතියේ වේ නම්, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවි ඇතියේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'රහත්හට සැක ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

9. ස. පු: රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට ද්වෙෂය ප්‍රහීණ වූයේ නො වේ ද ... මොහය ප්‍රහීණ වූයේ නො වේ ද ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ වූයේ නො වේ ද ... රාගප්‍රහාණයට මාර්ගය භාවිත නො වේ ද ... බොධ්‍යඞ්ග භාවිත නො වේ ද ... ද්වෙෂප්‍රහාණයට ... අනපත්‍රපා ප්‍රහාණයට මාර්ගය භාවිත නො වේ ද ... බොධ්‍යඞ්ග භාවිත නො වේ ද? රහත් ප්‍රහීණරාග ප්‍රහීණද්වෙෂ ප්‍රහීණමොහ නො වේ ද ... (රහත්හු විසින්) පසක් කළයුතු දැය පසක් කරන ලද නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත් ප්‍රහතරාග වේ නම්, ප්‍රහතද්වෙෂ වේ නම් ... සාක්ෂාත් කර්තව්‍යය සාක්ෂාත්කෘත වේ නම්,

අනු: පා: හවත, 'රහත්හට සැක ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

10. ස. පු: රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. වි: ප්‍රඥාවිමුක්ත රහත්හට සැක ඇත. උභතොභාග විමුක්ත රහත්හට සැක නැත.

ස. අනු: සවධර්මකුශල රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධර්මකුශල රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො නත්ථි කඞ්ඛා'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො නත්ථි කඞ්ඛා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො. අත්ථි තස්ස කඞ්ඛා'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො. අත්ථි තස්ස කඞ්ඛා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- මොහො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං -පෙ- රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා -පෙ- දොසප්පහානාය -පෙ- මොහප්පහානාය -පෙ- අනොත්තප්පපහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා -පෙ-

13. ස. පු: සධම්මකුසලො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං. අත්ථි තස්ස කඞ්ඛා'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං. අත්ථි තස්ස කඞ්ඛා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො. නත්ථි තස්ස කඞ්ඛා'ති.

ප. පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො. නත්ථි තස්ස කඞ්ඛා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- මොහො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං -පෙ- රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා -පෙ- දොසප්පහානාය -පෙ- මොහප්පහානාය -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා -පෙ- පරධම්මකුසලො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං නත්ථි තස්ස කඞ්ඛා'ති.

ප පටික්ඛෙප: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මිකුශල රහත්හට සැක නැද්ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සවධම්මිකුශල රහත්හට සැක නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

11. ස. පු: සවධම්මිකුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. ඔහුට සැක ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධම්මිකුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. ඔහුට සැක ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

12. ස. පු: සවධම්මිකුශල රහත්හට ද්වෙෂය ප්‍රහීණ යැ ... මොහය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ ... රාගප්‍රහාණයට මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ ... ද්වෙෂප්‍රහාණයට ... මොහ-ප්‍රහාණයට ... අනපත්‍රපාප්‍රහාණයට මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ ...

13. ස. පු: සවධම්මිකුශල රහත් වීතරාග වෙයි, වීතද්වෙෂ වෙයි, වීතමොහ වෙයි ... සාක්‍ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්‍ෂාත්-කෘත යැ. ඔහුට සැක ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධම්මිකුශල රහත් වීතරාග වෙයි, වීතද්වෙෂ වෙයි, වීතමොහ වෙයි ... සාක්‍ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්‍ෂාත්කෘත යැ. ඔහුට සැක ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

14. ස. පු: පරධම්මිකුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. ඔහුට සැක නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සවධම්මිකුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. ඔහුට සැක නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: පරධම්මිකුශල රහත්හට ද්වෙෂය ප්‍රහීණ යැ ... මොහය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ ... රාගප්‍රහාණයට මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ ... ද්වෙෂප්‍රහාණයට ... මොහ-ප්‍රහාණයට ... අනපත්‍රපාප්‍රහාණයට මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ ... පරධම්මිකුශල රහත් වීතරාග වෙයි, වීතද්වෙෂ වෙයි, වීතමොහ වෙයි ... සාක්‍ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්‍ෂාත්කෘත යැ. ඔහුට සැක නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සබ්බම්මකුසලො අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං. නත්ථි තස්ස කඞ්ඛා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "ජානතො'හං[1] භික්ඛවෙ පස්සතො ආසවානං ඛයං වදාමි, නො අජානතො නො අපස්සතො. කිඤ්ච භික්ඛවෙ ජානතො කිං පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති: 'ඉතිරූපං -පෙ- ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්ථඞ්ගමො'ති. එවං ඛො භික්ඛවෙ ජානතො එවං පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති"තිa අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං 'අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

16. ස. පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "ජානතො'හං" භික්ඛවෙ පස්සතො ආසවානං ඛයං වදාමි, නො අජානතො නො අපස්සතො, කිඤ්ච භික්ඛවෙ ජානතො කිං පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති. "ඉදං දුක්ඛන්ති භික්ඛවෙ -පෙ- අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති ජානතො පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ ජානතො එවං පස්සතො ආසවානං ඛයො හොතී"ති.b අත්ථෙව සුත්තන්තොතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: තෙන හි න වත්තං "අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා"ති.

17. ස පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

1. ජානතචාහං - සිමු, සෘ PTS
a ඛන්ධසංයුත්ත - වාසිජටසුත්ත.
b සච්චසංයුත්ත - ආසවක්ඛයසුත්ත.

ස. අනු: සබ්බම්කුශල රහත් වීතරාග වෙයි, වීතදෝෂ වෙයි, වීතමෝහ වෙයි .. සාක්ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්ෂාත්කෘත යැ. ඔහුට සැක නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

15. ස. පු: රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු. "මහණෙනි, මම දන්නාහට දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය කියමි. නො දන්නාහට නො කියමි. නොදක්නා-හට නො කියමි. මහණෙනි, කුමක් දන්නාහට කුමක් දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය වේ ද: රූපය මෙසේ යැ ... විඥානයාගේ අස්තාඞ්ගමය මෙසේ යැ'යි. මහණෙනි, මෙසේ දන්නාහට මෙසේ දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය වෙති"යි වදාළ සූත්‍රාන්ත-යෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටික්ඛෙප. එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් 'රහත්හට සැක ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

16. ස. පු: රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: භාගවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, මම දන්නාහට දක්නාහට ආස්‍ර-වක්ෂය කියමි. නො දන්නාහට නො කියමි. නො දක්නාහට නො කියමි. මහණෙනි, කුමක් දන්නාහට කුමක් දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය වේ ද? මහණෙනි 'මේ දුකැ'යි ... 'මේ දුඃඛනිරොධගාමිනී පිළිවෙතැ'යි දන්නාහට දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මෙසේ දන්නාහට මෙසේ දක්නාහට ආස්‍රවක්ෂය වෙති"යි වදාළ සූත්‍රාන්ත යෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් 'රහත්හට සැක ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

17. ස. පු: රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු. නනු වුත්තං භගවතා: "සබ්බං භික්ඛවෙ අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අප්පජහං අභබ්බො දුක්ඛක්ඛයාය -පෙ- ඉදං ඛො භික්ඛවෙ[1] අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජහං භබ්බො දුක්ඛක්ඛයායා'ති.a අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං "අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා"ති.

18. ස. පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති

ප. පටික්ඛෙපො. ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"සහාවස්ස දස්සනසම්පදාය -පෙ-
ඡ චාභිඨානානි අභබ්බො කාතුන්ති"

අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං "අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා"ති.

19. ස. පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකස්ස විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: 'යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති' සහදස්සනුප්පාදා භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස තීණි සඤ්ඤොජනානි පහීයන්ති: 'සක්කායදිට්ඨි විචිකිච්ඡා, සීලබ්බතපරාමාසො'ති" අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං "අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා"ති.

20. ස. පු: අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

---

1. සබ්බඤ්ච ඛො භික්ඛවෙ - මජසං
a සළායතනසංයුත්ත - අපරිජානසුත්ත

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු: "මහණෙනි, හැම සකස්‍ා අභිඥ වශයෙන් නො දන්නේ පරිඥ වශයෙන් නොදන්නේ විරාග වශයෙන් නො හරනේ ප්‍රහාණ වශයෙන් නො හරනේ දුඃඛක්‍ෂයට අභව්‍ය වෙයි ... මහණෙනි, මෙ හැම අභිඥන වශයෙන් දන්නේ පරිඥන වශයෙන් දන්නේ විරාග වශයෙන් හරනේ ප්‍රහාණ වශයෙන් හරනේ දුඃඛක්‍ෂයට භව්‍ය වෙති''යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටික්ඛෙපක: එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් 'රහත්හට සැක ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

18. ස. පු: රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙපක: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු: "ඒ ආර්‍ය්‍යශ්‍රාවකයාගේ දර්‍ශනසමපත් පහළ වන්නා හා මැ ... අභිස්ථාන සදෙනකුදු කරන්නට අභව්‍ය වෙති''යි (වදාළ) සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටික්ඛෙපක. එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් 'රහත්හට සැක ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

19. ස. පටි. රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙපක: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු: "මහණෙනි, යම් සමයෙක ආර්‍ය්‍යශ්‍රාවකයාහට 'යම් කිසි සමුදයධර්‍මයෙක් ඇද්ද, එ හැම නිරොධ-සවභාව යැ'යි විරජ වීතමල ධර්‍මචක්‍ෂුස පහළ වී ද, මහණෙනි, ඒ දර්‍ශන සම්පත් පහළ වන්නා හා මැ ත්‍රිවිධ සංයොජන කෙනෙක් ප්‍රහීණ වෙත්: (එනම්) සත්කායදෘෂ්ටි යැ විචිකිත්සා යැ ශීලව්‍රත-පරාමර්‍ශ යැ''යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටික්ඛෙපක: එසේ යැ

අනු. පා: එ කරුණින් 'රහත්හට සැක ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

20. ස. පු: රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙපක: එසේ යැ

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"යදා හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
ආතාපිනො ඣායතො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අථස්ස කඞ්ඛා වපයන්ති සබ්බා
යතො පජානාති සහෙතුධම්මන්ති.

යදා හවෙ පාතු භවන්ති ධම්මා
ආතාපිනො ඣායතො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අථස්ස කඞ්ඛා වපයන්ති සබ්බා
යතො ඛයං පච්චයානං අවෙදී'ති.

යදා හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
ආතාපිනො ඣායතො බ්‍රාහ්මණස්ස,
විධූපයං තිට්ඨති මාරසෙනං
සුරියො'ව ඔභාසයමන්තලික්ඛන්ති. a.

යා කාචි කඞ්ඛා ඉධ වා හුරං වා
සකවෙදියා වා පරවෙදියා වා,
ඣායිනො තා පජහන්ති සබ්බා
ආතාපිනො බ්‍රහ්මචරියං චරන්තා'ති.b

යෙ කඞ්ඛා සමතික්කන්තා
කඞ්ඛා භූතෙසු පාණිසු,
අසංසයා විසංයුත්තා
තෙසු දින්නං මහප්ඵලන්ති.

එතාදිසී ධම්මපකාසනෙත්ථ
න තත්ථ කිං[1] කඞ්ඛති කොචි සාවකො,
නිත්තිණ්ණඔඝං[2] විචිකිච්ඡඡින්නං
බුද්ධං නමස්සාම ජිනං ජනින්දන්ති.[3]c

අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං "අත්ථි අරහතො කඞ්ඛා"ති.

---

a. මහාවග්ගපාළි, උදානපාළි - බොධිසුත්ත.
b උදාන පාළි - රෙවතසුත්ත.
1. කින්නු තත්ථ කඞ්ඛති PTS, ස්‍යා
2. තිණ්ණඔඝං - සීමු, PTS
3. ජනින්දාසි - සීමු, PTS, මජසං.
c. දීඝනිකාය - සක්කපඤ්හසුත්ත.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නො:

"යම් කලෙකැ කෙලෙස් තවන වැර ඇති ධ්‍යාන කරන බාහිතපාපී වූ රහත්හට (අනුලොම ප්‍රත්‍යයාකාරප්‍රත්‍යවෙක්ඛක වූ) බෝපැකි දහම්හු උපදිත් ද, එකල ඔහුට හැම සැකයෝ පහව යෙති. යම් හෙයෙකින් සහෙතුක වූ දුඃඛස්කන්ධ-ධර්මය දන්නේ වේ ද, එහෙයිනි.

යම් කලෙකැ කෙලෙස් තවන වැර ඇති ධ්‍යාන කරන බාහිතපාපී වූ ක්ෂීණාස්‍රවයාහට එකැහින් බොධිපාක්ෂිකධර්මයෝ උපදිත් ද එසඳ ඔහුට හැම සැකයෝ නිරුද්ධ වෙති. යම්-හෙයෙකින් අවිද්‍යාදි ධර්මයන්ගේ (අනුත්පාදනිරොධ සඞ්ඛ්‍යාත වූ) ක්ෂය දන්නේ වේ ද, එහෙයිනි.

යම් කලෙකැ කෙලෙස් තවන වැර ඇති ධ්‍යාන කරන බාහිතපාප ක්ෂීණාස්‍රවයාහට එකැහින් බෝපැකිදහම්හු උපදිත් ද, (ඒ බොධි-පාක්ෂිකධර්මාඞ්ගයෙන්) මරසෙන් නස්මින් හිරු අහස බබුළුවන්නාක් සෙයින් සිටුනේ යැ."

සචකිය ආත්මභාවයෙහි ලා (ආලම්බන වශයෙන්) දතයුතු වූ හෝ පරාත්මභාවයෙහි ලා දතයුතු වූ හෝ මේ ප්‍රත්‍යුත්පන්න ආත්මභාවයෙහි වැටෙන හෝ අතීතානාගත ආත්මභාවයෙහි වැටෙන හෝ යම් කිසි විචිකිත්සා කෙනෙක් ඇද්ද, කෙලෙස් තවන වැර ඇති බ්‍රහමචර්‍ය්‍යය පුරන ධ්‍යායීහු එ හැම සැක හැරපියත්.

උපන් සැක ඇති ප්‍රාණීන් කෙරෙහි යම් කෙනෙක් සැක ඉක්මැසිටියාහු ද, එහෙයින් සංශය රහිත වූවාහු රාගාදීන් හා විසංයුක්ත වූවාහු වෙත් ද, ඔවුන් විෂයෙහි දුන් දූය මහත්ඵල යි.

මෙහි මෙ බඳු ධර්මප්‍රකාශ වෙයි. එහිලා කිසිදු ආර්‍ය්‍යශ්‍රාවකයෙක් කිමැයි සැක නො කෙරෙයි. තරණය කළ ඔඝ ඇති, සිඳැලූ විචිකිත්සා ඇති, ජනෙන්ද්‍ර වූ ජිතපඤ්චමාර බුදුන් වඳනම්හ.

වදළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් මැ නු?

ප පරිසඤ්ඤු: එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් 'රහත්හට සැක ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

21. ප. පු: න වත්තබ්බං අත්ථි අරහතො කඛ්ඛා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අරහා ඉත්ථිපුරිසානං නාමගොත්තෙන කඛ්ඛෙය්‍ය, මග්ගාමග්ගෙ කඛ්ඛෙය්‍ය, තිණකට්ඨ- වනප්පතීනං නාමෙ කඛ්ඛෙය්‍යා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා ඉත්ථිපුරිසානං නාමගොත්තෙන කඛ්ඛෙය්‍ය, මග්ගාමග්ගෙ කඛ්ඛෙය්‍ය, තිණකට්ඨ- වනප්පතීනං නාමෙ කඛ්ඛෙය්‍ය,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි අරහතො කඛ්ඛා"ති.

22. ස. පු: අරහා ඉත්ථිපුරිසානං නාමගොත්තෙන කඛ්ඛෙය්‍ය, මග්ගාමග්ගෙ කඛ්ඛෙය්‍ය, තිණකට්ඨවනප්පතීනං නාමෙ කඛ්ඛෙය්‍යා'ති අත්ථි අරහතො කඛ්ඛෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා සොතාපත්තිඵලෙ වා සකදාගාමිඵලෙ වා අනාගාමි ඵලෙ වා අරහත්තෙ වා කඛ්ඛෙය්‍යා'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

කඛ්ඛාකථා නිට්ඨිතා.

21. ප. පු: 'රහත්හට සැක ඇති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත් වනාහි සත්පුරුෂයන්ගේ නම්ගොත්හි සැක කරන්නේ නො වේ ද? මාර්ගාමාර්ගයෙහි සැක කරන්නේ නො වේ ද? තෘණකාෂ්ඨවනස්පතීන්ගේ නම්හි සැක කරන්නේ නො වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත් සත්පුරුෂයන්ගේ නම්ගොත්හි සැක කරන්නේ වේ නම්, මාර්ගාමාර්ගයෙහි සැක කරන්නේ වේ නම්, තෘණකාෂ්ඨවනස්පතීන්ගේ නම්හි සැක කරන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'රහත්හට සැක ඇති'යි කියැයුතු මැ යැ.

22. ස. පු: රහත් සත්පුරුෂයන්ගේ නම්ගොත්හි සැක කරන්නේ යැ, මාර්ගාමාර්ගයෙහි සැක කරන්නේ යැ, තෘණකාෂ්ඨවනස්පතීන්ගේ නම්හි සැක කරන්නේ යැ'යි ගෙන රහත්හට සැක ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් වනාහි සොවත්ඵලයෙහි හෝ සෙදගැමි-ඵලයෙහි හෝ අනගැමිඵලයෙහි හෝ අර්හත්ත්වයෙහි හෝ සැක කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ.

ඛන්ධකථා නිමි

2. 4.

පරවිතරණකථා[1]

1. ස. පු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.[2]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා පරනෙය්‍යො පරපත්තියො පරපච්චයො පරපටිබද්ධගූ න ජානාති න පස්සති සම්මූළ්හො අසම්පජානො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අරහා න පරනෙය්‍යො න පරපත්තියො න පරපටිබද්ධගූ ජානාති පස්සති අසම්මූළ්හො සම්පජානො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහා න පරනෙය්‍යො න පරපත්තියො න පරපච්චයො න පරපටිබද්ධගූ ජානාති පස්සති අසම්මූළ්හො සම්පජානො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

2. ස. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස පරවිතරණා, සො ච පරනෙය්‍යො පරපත්තියො පරපච්චයො පරපටිබද්ධගූ, න ජානාති න පස්සති සම්මූළ්හො අසම්පජානො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා, සො ච පරනෙය්‍යො පරපත්තියො පරපච්චයො පරපටිබද්ධගූ න ජානාති න පස්සති සම්මූළ්හො අසම්පජානො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. පරවිතාරණකථා - සිමු, මජසං, PTS, ස්‍යා.
2. පරවිතාරණාති' - සිමු, මජසං, PTS. ස්‍යා.

2. 4.

පරවිතරණකථා.

[මෙ ද අඤ්ඤාණකථායෙහි නිදානය මෙනි]

1. ස. පු: රහත්හට පරවිතරණය (පරා බසින් දූත් මැ) ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් වනාහි පරනෙය වූයේ මෙරමා නිසා ප්‍රාප්තව්‍ය (දතයුතු) වූයේ පරප්‍රත්‍යය (අනුත්බස් පිහිට කොට ඇති) වූයේ පරප්‍රතිබද්ධ වූයේ සම්මූඪ වූයේ සම්ප්‍රඥන නැතියේ නො දත්තේ වේ ද, නො දක්තේ වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

ස අනු: රහත් වනාහි පරනෙය නො වූයේ මෙරමා නිසා ප්‍රාප්තව්‍ය නො වූයේ පරප්‍රත්‍යය නො වූයේ පරප්‍රතිබද්ධ නො වූයේ සම්මූඪ නො වූයේ සම්ප්‍රඥන ඇතියේ දත්තේ වේ ද, දක්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත් වනාහි පරනෙය නො වූයේ මෙරමා නිසා ප්‍රාප්තව්‍ය නො වූයේ පරප්‍රත්‍යය නො වූයේ පරප්‍රතිබද්ධ නො වූයේ සම්මූඪ නො වූයේ සම්ප්‍රඥන ඇතියේ දත්තේ වේ නම්, දක්තේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, රහත්හට පරවිතරණ ඇති'යි නො කියයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: පෘථග්ජනයාහට පරවිතරණ ඇත. ඒ පෘථග්-ජනත් පරනෙය වූයේ පරා නිසා ප්‍රාප්තව්‍ය වූයේ පරා හෙතු කොට ඇතියේ පරා අයත් කොට ඇතියේ සම්මූඪ වූයේ සම්ප්‍රඥන නැතියේ නො-දත්තේ වේ ද, නො දක්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) රහත්හට පරවිතරණ ඇත. ඒ රහත් ද පරනෙය වූයේ පරා මඟින් ප්‍රාප්තව්‍ය වූයේ පරප්‍රත්‍යය වූයේ පරප්‍රතිබද්ධ වූයේ සම්මූඪ වූයේ සම්ප්‍රඥන නැතියේ නො දත්තේ වේ ද, නො දක්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

3. ස. පු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා. සො ච න පරනෙය්‍යො න පරපත්තියො න පරපච්චයො න පරපටිපද්ධගූ ජානාති පස්සති අසම්මූළ්හො සම්පජානො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස පරවිතරණා සො ච න පරනෙය්‍යො න පරපත්තියො න පරපටිබද්ධගූ ජානාති පස්සති අසම්මූළ්හො සම්පජානො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො සත්ථරි පරවිතරණා. ධම්මෙ පරවිතරණා සඞ්ඝෙ පරවිතරණා සික්ඛාය පරවිතරණා පුබ්බන්තෙ පරවිතරණා අපරන්තෙ පරවිතරණා පුබ්බන්තාපරන්තෙ පරවිතරණා ඉදප්පච්චයතා-පටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු පරවිතරණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නත්ථි අරහතො සත්ථරි පරවිතරණා ධම්මෙ පරවිතරණා -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නත්ථි අරහතො සත්ථරි පරවිතරණා ධම්මෙ පරවිතරණා -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්ච-සමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු පරවිතරණා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

5. ස. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස පරවිතරණා. අත්ථි තස්ස සත්ථරි පරවිතරණා ධම්මෙ පරවිතරණා -පෙ- ඉදප්පච්ච-යතාපටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

3. ස. පු: (තොප මතයෙහි) රහත්හට පරවිතරණා ඇත. ඒ රහත් ද පරනෙය නො වූයේ පරා මගින් ප්‍රාප්තව්‍ය නො වූයේ පරප්‍රත්‍යය නො වූයේ පරප්‍රතිබද්ධ නො වූයේ සම්මූඪ නො වූයේ සම්ප්‍රඥාන ඇතියේ දන්නේ වේ ද, දක්නේ වේ ද?

ප. පටික්ඛෙපඃ: එසේ යැ.

ස. අනු: පෘථග්ජනයාහට පරවිතරණා ඇත. ඒ පුහුදුනුත් පරනෙය නො වූයේ පරා මගින් ප්‍රාප්තව්‍ය නො වූයේ පරහෙතු නැතියේ පරප්‍රතිබද්ධ නො වූයේ සම්මූඪ නො වූයේ සම්ප්‍රඥාන ඇතියේ දන්නේ වේ ද, දක්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: රහත්හට පරවිතරණා ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙපඃ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි පරවිතරණ ඇද්ද, ධර්මයෙහි පරවිතරණ ඇද්ද, සඟුන් කෙරෙහි පරවිතරණ ඇද්ද, ශික්ෂායෙහි පරවිතරණ ඇද්ද, පූර්වාන්තයෙහි පරවිතරණ ඇද්ද, අපරාන්තයෙහි පරවිතරණ ඇද්ද, පූර්වාන්තාපරාන්තයෙහි පරවිතරණ ඇද්ද, ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: රහත්හට ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි පරවිතරණ නැද්ද, ධර්මයෙහි පරවිතරණ නැද්ද ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි පරවිතරණ නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙපඃ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි පරවිතරණ නැත් නම්, ධර්මයෙහි පරවිතරණ නැත් නම් ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි පරවිතරණ නැත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට පරවිතරණා ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ස. පු: පුහුදුන්හට පරවිතරණ ඇත. ඔහුට ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි පරවිතරණ ඇද්ද, ධර්මයෙහි පරවිතරණ ඇද්ද ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙපඃ: එසේ යැ.

ස. අනු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා. අත්ථි තස්ස සත්ථරි පරවිතරණා, ධම්මෙ පරවිතරණා පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු පරවිතරණා'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6\. ස. පු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා. නත්ථි තස්ස සත්ථරි පරවිතරණා, ධම්මෙ පරවිතරණා -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු පරවිතරණා'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස: අනු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස පරවිතරණා. නත්ථි තස්ස සත්ථරි පරවිතරණා ධම්මෙ පරවිතරණා -පෙ- ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු පරවිතරණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7\. ස. පු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො රාගො පහීනො උච්ඡින්නමූලො තාලාවත්ථුකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො රාගො පහීනො උච්ඡින්නමූලො තාලාවත්ථුකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො,

අනු. පා: නො ච වත ·රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි අරහතො පරවිතරණා"ති.

8\. ස. පු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහතො දොසො පහීනො -පෙ- මොහො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං උච්ඡින්නමූලං තාලාවත්ථුකතං අනභාවකතං ආයතිං අනුප්පාදධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රහත්හට පරවිතරණ ඇත. ඔහුට ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි පරවිතරණ ඇද්ද, ධර්මයෙහි පරවිතරණ ඇද්ද ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍ය- සමුත්පන්නධර්මයෙහි පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු: රහත්හට පරවිතරණ ඇත. ඔහුට ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි පරවිතරණ නැද්ද, ධර්මය කෙරෙහි පරවිතරණ නැද්ද ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතා- ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයෙහි පරවිතරණ නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: පුහුදුන්හට පරවිතරණ ඇත. ඔහුට ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි පරවිතරණ නැද්ද, ධර්මයෙහි පරවිතරණ නැද්ද ... ඉදම්ප්‍රත්‍යයතාප්‍රතීත්‍ය- සමුත්පන්නධර්මයෙහි පරවිතරණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට රාගය පුහුන් නො වේ ද, උසුන්මුල් නො වේ ද, මුදුන්සුන් තලක් සෙයින් කළ අවස්තුකභාව ඇතියේ නො වේ ද, ප්‍රඥයෙන් කළ අභාව ඇතියේ නො වේ ද, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවි ඇතියේ නො වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ වේ නම්, උසුන්- මුල් වේ නම්, තාලාවස්තුකෘත වේ නම්, කළ අභාව ඇතියේ වේ නම්, මතු නූපදනා සැහැවි ඇතියේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'රහත්හට පරවිතරණ ඇති' යි නො කියයුතු මැ යැ.

8. ස පු: රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ

ස. අනු: රහත්හට ද්වේෂය ප්‍රහීණ නො වේ ද ... මොහය ප්‍රහීණ නො වේ ද ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ නො වේ ද, උසුන්මුල් නො වේ ද, තාලාවස්තුකෘත නො වේ ද, කළ අභාව ඇතියේ නො වේ ද, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවි ඇතියේ නො වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

අනු: ඨ.	හඤ්චි අරහතො අනොත්තප්පං පහීනං උච්ඡින්න-මූලං තාලාවත්ථුකතං අනභාවකතං ආයතිං අනුප්පාදධම්මං,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

9. ස. පු:	අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	නනු අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා -පෙ- දොසප්පහානාය -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි අරහතො රාගප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

10. ස. පු:	අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	නනු අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි අරහා වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං,
අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

11. ස. පු:	අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.
ප. වි:	සධම්මකුසලස්ස අරහතො අත්ථි පරවිතරණා. පරධම්මකුසලස්ස අරහතො නත්ථි පරවිතරණා'ති.
ස. අනු:	පරධම්මකුසලස්ස අරහතො අත්ථි පරවිතරණා'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ වේ නම්, උසුන්මූල් වේ නම්, තාලාවත්‍ථුකෘත වේ නම්, කල අභාව ඇතියේ වේ නම්, මතු නූපදනා සැහැවි ඇතියේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට පරවිතරණ ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

9. ස. පු: රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත නො වේ ද ... බොධ්‍යඞ්ග භාවිත නො වේ ද ... ද්වෙෂප්‍රහාණය පිණිස .. අනපත්‍රපා ප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත නො වේ ද ... බොධ්‍යඞ්ග භාවිත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත්හට රාගප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ග භාවිත වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට පරවිතරණ ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

10. ස. පු. රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: රහත් වනාහි වීතරාග වීතද්වෙෂ වීතමොහ නො වේ ද ... සාක්‍ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්‍ෂාත්කෘත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් රහත් වීතරාග වීතද්වෙෂ වීතමොහ වේ නම් ... සාක්‍ෂාත්කර්තව්‍යය සාක්‍ෂාත්කෘත වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'රහත්හට පරවිතරණ ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

11. ස. පු: රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. වි: සවධර්මකුශල රහත්හට පරවිතරණ ඇත. පරධර්මකුශල රහත්හට පරවිතරණ නැත.

ස. අනු: පරධර්මකුශල රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

ස. අනු. පරධම්මකුසලස්ස අරහතො නත්ථි පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො නත්ථි පරවිතරණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො. අත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහීනො. අත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො දොසො පහීනො, මොහො පහීනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහීනං. අත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො අනොත්තප්පං පහීනං. අත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා. අත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා. අත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: සධම්මකුසලස්ස අරහතො දොසප්පහානාය -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා. අත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො අනොත්තප්පප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා. අත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පරධම්කුශල රහත්හට පරවිතරණ නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස අනු: සවධම්කුශල රහත්හට පරවිතරණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

12. ස. පු: සවධම්කුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. ඔහුට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධම්කුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. ඔහුට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

13. ස. පු: සවධම්කුශල රහත්හට ද්වෙෂය ප්‍රහීණ යැ, මොහය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ. ඔහුට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධම්කුශල රහත්හට අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ. ඔහුට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

14. ස. පු: සවධම්කුශල රහත්හට රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ග භාවිත යැ. ඔහුට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධම්කුශල රහත්හට රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ග භාවිත යැ. ඔහුට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

15. ස. පු: සවධම්කුශල රහත්හට ද්වෙෂප්‍රහාණය පිණිස ... අනපත්‍රපා ප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ග භාවිත යැ. ඔහුට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධම්කුශල රහත්හට අනපත්‍රපාප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ග භාවිත යැ. ඔහුට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

16. ස. පු: සබ්බමමකුසලො අරහා විතරගො විතදෙසො විතමොහො -ප- සච්ජිකාතබ්බං සච්ජිකතං. අත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරධම්මකුසලො අරහා විතරාගො විතදෙසො විතමොහො -පෙ- සච්ජිකාතබ්බං සච්ජිකතං. නත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගො පහිනො. නත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බමමකුසලස්ස අරහතො රාගො පහිනො. නත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො දෙසො පහිනො, -පෙ- අනොත්තප්පං පහිනං. නත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බමමකුසලස්ස අරහතො දෙසො පහිනො, මොහො පහිනො -පෙ- අනොත්තප්පං පහිනං. නත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -ප-

19. ස. පු: පරධම්මකුසලස්ස අරහතො රාගප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා -පෙ- දෙසප්පහානාය -පෙ- අනොත්තප්පප්පහානාය මග්ගො භාවිතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා. නත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බමමකුසලස්ස අරහතො අනොත්තප්පප්පහානාය බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා. නත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: පරධම්මකුසලො අරහා විතරාගො, විතදෙසො විතමොහො -පෙ- සච්ජිකාතබ්බං සච්ජිකතං. නත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

16. ස. පු: සවධම්කුශල රහත් විතරාග යැ, විතදොෂ යැ, විතමොහ යැ ... සාක්ෂාත්කතීව්‍යය සාක්ෂාත්කෘත යැ. ඔහුට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: පරධම්කුශල රහත් විතරාග යැ, විතදොෂ යැ, විතමොහ යැ ... සාක්ෂාත්කතීව්‍යය සාක්ෂාත්කෘත යැ. ඔහුට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

17. ස. පු: පරධම්කුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. ඔහුට පරවිතරණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: සවධම්කුශල රහත්හට රාගය ප්‍රහීණ යැ. ඔහුට පරවිතරණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

18. ස. පු: පරධම්කුශල රහත්හට දොෂය ප්‍රහීණ යැ, මොහය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ. ඔහුට පරවිතරණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: සවධම්කුශල රහත්හට දොෂය ප්‍රහීණ යැ මොහය ප්‍රහීණ යැ ... අනපත්‍රපා ප්‍රහීණ යැ. ඔහුට පරවි-තරණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

19. ස. පු: පරධම්කුශල රහත්හට රාගප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ ... දොෂප්‍රහාණය පිණිස ... අනපත්‍රපා ප්‍රහාණය පිණිස මාර්ගය භාවිත යැ ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ. ඔහුට පරවිතරණ නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: සවධම්කුශල රහත්හට අනපත්‍රපා ප්‍රහාණය පිණිස බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිතයහ. ඔහුට පරවිතරණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

20. ස. පු: පරධම්කුශල රහත් විතරාග යැ, විතදොෂ යැ, විතමොහ යැ ... සාක්ෂාත්කතීව්‍යය සක්ෂාත්-කෘත යැ' ඔහුට පරවිතරණ නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: සබ්බම්මකුසලො අරහා වීතරාගො, වීතදොසො, වීතමොහො -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං. නත්ථි තස්ස පරවිතරණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ජානතො'හං[1] භික්ඛවෙ පස්සතො ආසවානං ඛයං වදාමි, නො අජානතො නො අපස්සතො. කිඤ්ච භික්ඛවෙ ජානතො කිං පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති 'ඉති රූපං -පෙ- ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්ථඞ්ගමො'ති. එවං ඛො භික්ඛවෙ ජානතො එවං පස්සතො ආසවානං ඛයො හොතී''ති.[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං 'අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

22. ස. පු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ජානතො'හං භික්ඛවෙ පස්සතො ආසවානං ඛයං වදාමි, නො අජානතො නො අපස්සතො. කිඤ්ච භික්ඛවෙ ජානතො කිං පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති 'ඉදං දුක්ඛන්ති භික්ඛවෙ ජානතො පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති, අයං දුක්ඛසමුදයො'ති -පෙ- අයං දුක්ඛ-නිරොධො'ති -පෙ- අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා'ති ජානතො පස්සතො ආසවානං ඛයො හොතී''ති.[b] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං "අත්ථි අරහතො පරවිතරණා''ති.

23. ස. පු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1 ජානතාහං - සිමු.

a. ඛන්ධසංයුත්ත - වාසිජටසුත්ත.

b. සච්චසංයුත්ත - ආසවක්ඛයසුත්ත.

ස. අනු: සබ්බම්කුශල රහත් වීතරාග යැ, විතදොෂ යැ, විතමොහ යැ ... සාක්‍ෂාත්කතීව්‍යය සාක්‍ෂාත්-කෘත යැ. ඔහුට පරවිතාණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

21. ස. පු: රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද මැ නු "මහණෙනි, මම (නුවණින්) දන්නාහට දක්නාහට ආස්‍රවක්‍ෂය කියමි. නො දන්නාහට නො දක්නාහට නො කියමි. මහණෙනි, කුමක් දන්නාහට කුමක් දක්නාහට ආස්‍රවක්‍ෂය වේ ද යත්: මහණෙනි, 'රූපය මෙසේ යැ ... විඥනයාගේ අස්තඞ්ගමය මෙසේ යැ'යි මෙසේ දන්නාහට මේසේ දක්නාහට ආස්‍රවක්‍ෂය වේ" යයි වදාල සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් 'රහත්හට පරවිතරණ ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

22. ස. පු: රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද මැ නු "මහණෙනි, මම දන්නාහට දක්නාහට ආස්‍රවක්‍ෂය කියමි. නො දන්නාහට නො දක්නාහට නො කියමි. මහණෙනි, කුමක් දන්නාහට කුමක් දක්නාහට ආස්‍රවක්‍ෂය වේ ද යත්: මහණෙනි, 'මේ දුඃඛ යැ'යි දන්නාහට දක්නාහට ආස්‍රවක්‍ෂය වෙයි. 'මේ දුඃඛසමුදයැ'යි ... 'මේ දුඃඛනිරොධ යැ'යි ... 'මේ දුඃඛනිරොධගාමිනී ප්‍රතිපදා යැ'යි දන්නාහට දක්නාහට ආස්‍රවක්‍ෂය වේ'යයි වදාල සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් 'රහත්හට පරවිතරණ ඇති'යි නො කියැයුතු යැ.

23. ස. පු: රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සබ්බං භික්ඛවෙ අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අප්පජහං අභබ්බො දුක්ඛක්ඛයාය -පෙ- ඉදං ඛො භික්ඛවෙ[1] අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජහං භබ්බො දුක්ඛක්ඛයායා"ති.2 අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

24. ස. පු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා

"සහාවස්ස දස්සනසම්පදාය -පෙ-
ඡ චාභිඨානානි අභබ්බො කාතුන්ති".

අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

25. ස පු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකස්ස විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති. සහදස්සනුප්පාදා භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස තීණි සඤ්ඤොජනානි පහීයන්ති: සක්කායදිට්ඨි විචිකිච්ඡා සීලබ්බතපරාමාසොති අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා'ති.

---

1 සබ්බඤ්ච ඛො භික්ඛවෙ - මජ්ඣං.
සළායතනසංයුත්ත - අපරිජානනසුත්ත.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද මැ නො "මහණෙනි, සියල්ල අභිඥ නො කරනුයේ පරිඥ නො කරනුයේ විරාග වශයෙන් දුරු නො කරනුයේ නො හැරපියනුයේ දුඃඛක්‍ෂයට අභව්‍ය වෙයි ... මහණෙනි, මෙසියල්ල අභිඥ කරනුයේ පරිඥ කරනුයේ විරාග වශයෙන් දුරු කරනුයේ හැරපියනුයේ දුඃඛක්‍ෂයට භව්‍ය වේ ය"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් 'රහත්හට පරවිතරණ ඇති'යි නො කියැයුතු යැ.

24. ස. පු: රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු "ඒ ආයර්‍ය්‍යශ්‍රාවකයාහට දර්‍ශනසම්පත් පහළ වන්නා හා මැ ... අභිස්ථාන සදෙන කරන්නට අභව්‍ය වෙයි" වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් 'රහත්හට පරවිතරණ ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

25. ස. පු: රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු "මහණෙනි, යම් කලෙක ආයර්‍ය්‍යශ්‍රාවකයාහට 'යම් කිසිවක් සමුදයස්වභාවය ඇද්ද, එ හැම නිරොධ-ස්වභාවය ඇති'යි විතරජස්ක වූ විතමල වූ ධර්‍මචක්‍ෂුස පහළ වේ ද, මහණෙනි, ඒ දර්‍ශනොත්පත්තිය පහළ වන්නා හා මැ ආයර්‍ය්‍ය-ශ්‍රාවකයාහට තුන් වැදෑරුම් සංයොජන කෙනෙක් ප්‍රහීණ වෙති: සත්කායදෘෂ්ටි යැ, විචිකිත්සා යැ, ශීලව්‍රතපරාමර්‍ශ යැ"යි මෙසේ වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් 'රහත්හට පරවිතරණ ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

26. ස. පු: අත්ථි අරහතො පරවිතරණා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා

"නාහං සහිස්සාමි[1] පමොචනාය
කථංකථිං[2] ධොතක කඤ්චි ලොකෙ,
ධම්මඤ්ච සෙට්ඨං අභිජානමානො
එවං තුවං ඔඝමිමං තරෙසී"ති.[a]

අත්ථෙ’ව සුත්තන්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං ‘අත්ථි අරහතො පරවිතරණා’ති.

27. ප. පු: න වත්තබ්බං ‘අත්ථි අරහතො පරවිතරණා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අරහතො ඉත්ථිපුරිසානං නාමගොත්තං පරෙ විතරෙය්‍යුං[3], මග්ගාමග්ගං පරෙ විතරෙය්‍යුං,[3] තිණකට්ඨවනප්පතීනං නාමං පරෙ විතරෙය්‍යුන්ති.[3]

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරහතො ඉත්ථි පුරිසානං නාමගොත්තං පරෙ විතරෙය්‍යුං, මග්ගාමග්ගං පරෙ විතරෙය්‍යුං, තිණකට්ඨවනප්පතීනං නාමං පරෙ විතරෙය්‍යුං,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ ‘අත්ථි අරහතො පරවිතරණා’ති.

28. ස. පු: ‘අරහතො ඉත්ථිපුරිසානං නාමගොත්තං පරෙ විතරෙය්‍යුං, මග්ගාමග්ගං පරෙ විතරෙය්‍යුං, තිණකට්ඨවනප්පතීනං නාමං පරෙ විතරෙය්‍යුන්ති’ අත්ථි අරහතො පරවිතරණා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො සොතාපත්තිඵලං වා සකදාගාමිඵලං වා අනාගාමිඵලං වා අරහත්තං[4] වා පරෙ විතරෙය්‍යුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

පරවිතරණකථා නිට්ඨිතා.

---

1. ගමිස්සාමි - සීමු, PTS.
2. කථංකථී - සීමු.
3. විතාරෙය්‍යුං - සීමු, මජසං, සයා, PTS.
4 අරහත්තඵලං වා - සීමු.
a සුත්තනිපාතෙ - ධොතකසුත්තං

26. ස. පු: රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු:

"**ධොතකය,** ලොකයෙහි කෙසේ කෙසේද්‍ද'යි සැක සහගිය යම් මැ පුද්ගලයකු මුදන්නට මම අසමර්ථයෙමි. උතුම් දහම නුවණින් දන්මින් තෝ මෙසේ මේ ඔඝය තරණය කරව"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් රහත්හට පරවිතරණ ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

27. ප. පු: 'රහත්හට පරවිතරණ ඇති'යි නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත්හට අන්‍යයෝ ස්ත්‍රීපුරුෂයන්ගේ නම්ගොත් කියන්නාහු නො වෙත් ද, අන්‍යයෝ මාර්ගාමාර්ග කියන්නාහු නො වෙත් ද, අන්‍යයෝ තෘණ–කාෂ්ඨවනස්පතීන්ගේ නම් කියන්නාහු නො වෙත් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු: ඨ: ඉදින් රහත්හට අන්‍යයෝ ස්ත්‍රීපුරුෂයන්ගේ නම්ගොත් කියත් නම්, අන්‍යයෝ මාර්ගාමාර්ග කියත් නම්, අන්‍යයෝ තෘණකාෂ්ඨවනස්පතීන්ගේ නම් කියත් නම්,

අනු. පා: භවත, එ කරුණින් 'රහත්හට පරවිතරණ ඇති'යි කියැයුතු මැ යැ.

28. ස. පු: "රහත්හට අන්‍යයෝ ස්ත්‍රීපුරුෂයන්ගේ නම්ගොත් කියති. අන්‍යයෝ මාර්ගාමාර්ග කියති. අන්‍යයෝ තෘණකාෂ්ඨවනස්පතීන්ගේ නම් කියති" යනු ප්‍රමාණ කොට රහත්හට පරවිතරණ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට අන්‍යයෝ සොවත්ඵල හෝ සෙදගැමිඵල හෝ අනගැමිඵල හෝ රහත්ඵල හෝ කියත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

පරවිතරණකථා නිමි.

2. 5.

වචීභෙදකථා.

1. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.
ප. පටික්ඛෙපො. ආමන්තා.
ස. අනු: සබ්බත්ථ සමාපන්නානං අත්ථි වචීභෙදො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.
ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.
ස. අනු: සබ්බදා සමාපන්නානං අත්ථි වචීභෙදො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.
ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.
ස. අනු: සබ්බෙසං සමාපන්නානං අත්ථි වචීභෙදො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.
ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.
ස. අනු: සබ්බසමාපත්තීසු අත්ථි වචීභෙදො'ති
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.
ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.
ස. අනු: සමාපන්නස්ස අත්ථි කායභෙදො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. 5.

වචීභෙදකථා.

[ස්‍රොතාපත්තිමාර්‍ගක්‍ෂණයෙහි දී පළමු දුහැන් සමවත් අරිපුහුල් 'දුක්‍ඛයැයි කියා වාග්භෙද කෙරෙති'යි පූර්‍වශෛලීය නිකායාදීන් සෙයින් ලබ්ධිගත් වාදී කෙනෙකුන්ගේ විරුද්ධවාද බිඳුනම වචීභෙදකථා එයි.]

1. ස. පු: දුහැන් සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?
   ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ස. අනු: හැම භවයෙහි මැ සමවත්නවුනට වාග්භෙද ඇද්ද?
   ප. පටි: (අරූපභවය පියනු පිණිස පිළිතුරු දෙයි:) එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

2. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?
   ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ස. අනු: හැම සමාපත්තිකාලයෙහි මැ සමවත්නවුනට වාග්භෙද ඇද්ද?
   ප. පටි: (ප්‍රථමමාර්‍ගක්‍ෂණයෙහි ප්‍රථමධ්‍යානිකසමාපත්ති-කාලය තබා තදන්‍ය සමාපත්තිකාල සඳහා පිළිතුරු දෙයි:) එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?
   ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ස. අනු: හැම සමවත් සමවත්නවුනට මැ වාග්භෙද ඇද්ද?
   ප. පටි: (ලොවිසමවත් සමවත්නවුන් සඳහා පිළිතුරු දෙයි:) එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: සමවත්නවුනට වාග්භෙද ඇද්ද?
   ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ස. අනු: හැම සමවත්හි වාග්භෙද ඇද්ද?
   ප. පටි: (ලොකොත්තර ද්විතීයධ්‍යානාදිය හා හැම ලොවි සමවත් සඳහා පිළිතුරු දෙයි:) එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?
   ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ස. අනු: සමවත්නහුට කායභෙද ඇද්ද?
   ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු: සමාපන්නස්ස නත්ථි කායභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වාචා, අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමාපන්නස්ස අත්ථි කායො, අත්ථි කායභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි කායො, නත්ථි කායභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වාචා, නත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: දුක්ඛන්ති ජානන්තො දුක්ඛන්ති වාචං භාසතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමුදයො'ති ජානන්තො සමුදයො'ති වාචං භාසතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: දුක්ඛන්ති ජානන්තො දුක්ඛන්ති වාචං භාසතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිරොධො'ති ජානන්තො නිරොධො'ති වාචං භාසතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: දුක්ඛන්ති ජානන්තො දුක්ඛන්ති වාචං භාසතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගො'ති ජානන්තො මග්ගො'ති වාචං භාසතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: සමුදයො'ති ජානන්තො න ච සමුදයො'ති වාච භාසතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුක්ඛන්ති ජානන්තො න ච දුක්ඛන්ති වාචං භාසතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: සමවත්නහුට කායභෙද නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමවත්නහුට වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: සමවත්නහුට වාචා ඇත. වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමවත්නහුට කාය ඇත. කායභෙද ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: සමවත්නහුට කාය ඇත. කායභෙද නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමවත්නහුට වාචා ඇත. වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

9. ස. පු: (ඉදින් හේ දුඃඛ යැ'යි බෙණේ නම් 'සමුදය' ආදියද බණත්තේ යැ. එ ද නො බෙණේ නම්, අනෙකක් ද නො බණත්තේ යැ'යි චොදනා කරන පිණිස) 'දුකැ' යි දන්නේ දුක යන බස බෙණේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'සමුදයැ' යි දන්මින් 'සමුදයැ' යි බස් බෙණේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

10. ස. පු: 'දුකැ' යි දන්මින් 'දුකැ' යි බස් බෙණේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: 'නිරොධ යැ'යි දන්මින් 'නිරොධ යැ'යි බස් බෙණේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ....

11. ස. පු: 'දුඃඛ' යැයි දන්මින් 'දුඃඛ' යයි බස් බෙණේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මාර්ග' යයි දන්මින් 'මාර්ග' යයි බස් බෙණේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

12. ස. පු: 'සමුදය' යි දන්මින් 'සමුදය'යි බස් නො බෙණේද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'දුඃඛ' යයි දන්මින් 'දුඃඛ' යයි බස් නො බෙණේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

13.	ස. පු:	නිරොධො'ති ජානන්තො න ච නිරොධො'ති වාචං භාසතී'ති.
	ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
	ස. අනු:	දුක්ඛන්ති ජානන්තො න ච දුක්ඛන්ති වාචං භාසතී'ති.
	ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
14.	ස. පු:	මග්ගො'ති ජානන්තො න ච මග්ගො'ති වාචං භාසතී'ති.
	ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
	ස. අනු:	දුක්ඛන්ති ජානන්තො න ච දුක්ඛන්ති වාචං භාසතී'ති.
	ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
15.	ස. පු:	සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.
	ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
	ස. අනු:	ඤාණං කිං ගොචරන්ති.
	ප. වි:	ඤාණං සච්චගොචරන්ති.
	ස. අනු:	සොතං සච්චගොචරන්ති.
	ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
16	ස. පු:	සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.
	ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
	ස. අනු:	සොතං කිං ගොචරන්ති.
	ප. වි:	සොතං සද්දගොචරන්ති.
	ස. අනු:	ඤාණං සද්දගොචරන්ති.
	ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
17.	ස. පු:	සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො, ඤාණං සච්ච-ගොචරං, සොතං සද්දගොචරන්ති.
	ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
	අනු. ඨ:	හඤ්චි ඤාණං සච්චගොචරං, සොතං සද්දගොචරං,
	අනු. පා:	නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

13. ස. පු: 'නිරොධ' යයි දන්මින් 'නිරොධ' යයි බස් නො බෙණේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'දුඃඛ' යයි දන්මින් 'දුඃඛ' යයි බස් නො බෙණේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

14. ස. පු: 'මාර්ග' යයි දන්මින් 'මාර්ග' යයි බස් නො බෙණේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'දුඃඛ' යයි දන්මින් 'දුඃඛ' යයි බස් නො බෙණේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

15. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. ඥානය කුමක් ගොචර කොට ඇද්ද?

ප. වි: ඥානය සත්‍යගොචර වෙයි.

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රවිඥානය සත්‍යගොචර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

16. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රය කුමක් ගොචර කොට ඇද්ද?

ප. වි: ශ්‍රොත්‍රය ශබ්දගොචර වෙයි.

ස. අනු: ඥානය ශබ්දගොචර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

17. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇත. ඥානය සත්‍ය-ගොචර වේ. ශ්‍රොත්‍රවිඥානය ශබ්දගොචර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ඥානය සත්‍යගොචර වේ නම්, ශ්‍රොත්‍ර-විඥානය ශබ්දගොචර වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

18. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො, ඤාණං සච්ච-ගොචරං, සොතං සද්දගොචරන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං ද්වින්නං වෙදනානං ද්වින්නං සඤ්ඤානං ද්වින්නං චෙතනානං ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඨවීකසිණං[1] සමාපත්තිං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ආපොකසිණං -පෙ- තෙජොකසිණං -පෙ- වායොකසිණං -පෙ- නීලකසිණං -පෙ- පීත-කසිණං -පෙ- ලොහිතකසිණං -පෙ- ඔදාතකසිණං -පෙ- ආකාසානඤ්චායතනං -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්චා යතනං -පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං -පෙ- නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: පඨවීකසිණං සමාපත්තිං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු: ඨ: හඤ්චි පඨවීකසිණං[1] සමාපත්තිං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො"ති.

22. ස. පු: ආපොකසිණං -පෙ- තෙජොකසිණං -පෙ- වායොකසිණං -පෙ- නීලකසිණං -පෙ- පීත-කසිණං -පෙ- ලොහිතකසිණං -පෙ- ඔදාත-කසිණං -පෙ- අකාසානඤ්චායතනං -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්චායතනං -පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං -පෙ- නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. පඨවිකසිණං - මජ සං.

18. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇත. ඥානය සත්‍ය-ගොචර වේ. ශ්‍රොත්‍රවිඥානය ශබ්දගොචර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශ දෙදෙනකුත්ගේ, වෙදනා දෙදෙනකුත්ගේ, සංඥා දෙදෙනකුත්ගේ, චෙතනා දෙදෙනකුත්ගේ, චිත්ත දෙදෙනකුත්ගේ සමොධානය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

19. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පඨවිකසිණ සමාපත්ති සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

20. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආපොකසිණයට ... තෙජොකසිණයට ... වායොක-සිණයට ... නීලකසිණයට ... පීතකසිණයට ... ලොහිතකසිණයට ... ඔදාතකසිණයට ... ආකාසා-නඤ්චායතනයට ... විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට ... ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට ... නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා-යතනයට සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

21. ස. පු: පඨවිකසිණසමාපත්තියට සමවත්නහුට වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් පඨවිකසිණසමාපත්තියට සමවත්නහුට වාග්භෙද නැත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

22. ස. පු: අපොකසිණ ... තෙජොකසිණ ... වායොකසිණ ... නීලකසිණ ... පීතකසිණ ... ලොහිතකසිණ ... ඔදාතකසිණ ... ආකාසානඤ්චායතන ... විඤ්ඤා-ණඤ්චායතන ... ආකිඤ්චඤ්ඤායතන ... නෙව-සඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සමවත්නහුට වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: හඤ්චි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො,

අනු. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

23. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකියසමාපත්තිං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචී-භෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

24. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකියං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

25. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකියං දුතියං ඣානං[1] -පෙ- තතියං ඣානං[2] -පෙ- චතුත්ථං ඣානං[3] සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

26. ස. පු: ලොකියං සමාපත්තිං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචී-භෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ලොකියං සමාපත්තිං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො,

අනු. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

27. ස. පු: ලොකියං පඨමං ඣානං[4] සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ලොකියං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො,

අනු. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති

1. දුතියජ්ඣානං - සිමු.
2. තතියජ්ඣානං - සිමු.
3. චතුත්ථජ්ඣානං - සිමු.
4. පඨමජ්ඣානං - සිමු.

අනු. ඨ: ඉදින් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සමවත්නහුට වාග්භෙද නැත් නම්,

අනු. පා: හවත, ‘සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

23. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොවී සමවත් සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

24. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

25. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික ද්විතියධ්‍යාන ... තෘතියධ්‍යාන ... චතුර්-ධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

26. ස. පු: ලොවී සමවත් සමවත්නහුට වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ලොවී සමවත් සමවත්නහුට වාග්භෙද නැත් නම්,

අනු. පා: හවත, ‘සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

27. ස. පු: ලෞකික ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්හුට වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ලෞකික ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද නැත් නම්,

අනු. පා: හවත, ‘සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

28. ස. පු: ලොකියං දුතියං ඣානං -පෙ- තතියං ඣානං -පෙ- චතුත්ථං ඣානං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ලොකියං චතුත්ථං ඣානං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

29. ස. පු: ලොකුත්තරං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකියං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

30. ස. පු: ලොකුත්තරං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකියං දුතියං ඣානං -පෙ- තතියං ඣානං -පෙ- චතුත්ථං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

31. ස. පු: ලොකියං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකුත්තරං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

32. ස. පු: ලොකියං දුතියං ඣානං -පෙ- තතියං ඣානං -පෙ- චතුත්ථං ඣානං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකුත්තරං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

28. ස. පු: ලෞකික ද්විතීයධ්‍යාන ... තෘතීයධ්‍යාන ... චතුර්ථධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ලෞකික චතුර්ථධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද නැත් නම්,

අනු. පා: හවත, 'සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

29. ස. පු: ලොකොත්තර ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්-භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: ලෞකික ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

30. ස. පු: ලොකොත්තර ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්-භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික ද්විතීයධ්‍යාන ... තෘතීයධ්‍යාන ... චතුර්ථ-ධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

31. ස. පු: ලෞකික ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්හුට වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොකොත්තර ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්-භෙද නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

32. ස. පු: ලෞකික ද්විතීයධ්‍යාන ... තෘතීයධ්‍යාන ... චතුර්ථ-ධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොකොත්තර ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

83. ස. පු: ලොකුත්තරං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකුත්තරං දුතියං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

84. ස. පු: ලොකුත්තරං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකුත්තරං තතියං ඣානං -පෙ- චතුත්ථං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

85. ස. පු: ලොකුත්තරං දුතියං ඣානං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො’’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකුත්තරං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

86. ස. පු: ලොකුත්තරං දුතියං ඣානං -පෙ- තතියං ඣානං -පෙ- චතුත්ථං ඣානං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකුත්තරං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස නත්ථි වචීභෙදො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

87. ප. පු: න වත්තබ්බං: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො’ති.

ස පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු විතක්කවිචාරා වචීසඞ්ඛාරා වුත්තා භගවතා, පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි විතක්කවිචාරා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි විතක්කවිචාරා වචීසඞ්ඛාරා වුත්තා භගවතා, පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි විතක්කවිචාරා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො’ති.

83. ස. පු: ලොකොත්තර ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොකොත්තර ද්විතියධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්-භෙද ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

84. ස. පු: ලොකොත්තර ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොකොත්තර තෘතීයධ්‍යාන ... චතුර්ථධ්‍යාන සම-වත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

85. ස. පු: ලොකොත්තර ද්විතියධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග් භෙද නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොකොත්තර ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

86. ස. පු: ලොකොත්තර ද්විතියධ්‍යාන ... තෘතීයධ්‍යාන ... චතුර්ථධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොකොත්තර ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වාග්භෙද නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

87. ප. පු: 'සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇති'යි නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් "විතර්කවිචාරයෝ වාක්සංස්කාරයහ (=වචීසඞ්ඛාරා) "යි වදාරනලද නො වේ ද? ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට විතර්කවිචාර ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් "විතර්කවිචා-රයෝ වාක්සංස්කාරයහ"යි වදාරනලද නම් ප්‍රථම-ධ්‍යාන සමවත්නහුට විතර්කවිචාරයෝ ඇත් නම්,

අනු. පා: එහෙයින් හවත, 'සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇති'යි කියැයුතු මැ යැ.

38. ස. පු: 'විතක්කවිචාරා වචීසඞ්ඛාරා වුත්තා භගවතා, පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි විතක්කවිචාරා'ති අත්ථි තස්ස වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඨවිකසිණං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි විතක්කවිචාරා, අත්ථි තස්ස වචීභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

39 ස. පු: 'විතක්කවිචාරා වචීසඞ්ඛාරා වුත්තා භගවතා, පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි විතක්කවිචාරා'ති අත්ථි තස්ස වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ආපොකසිණං -පෙ- තෙජො කසිණං -පෙ- වායොකසිණං -පෙ- නීලකසිණං -පෙ- පීතකසිණං -පෙ- ලොහිතකසිණං -පෙ- ඔදාතකසිණං පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි විතක්කවිචාරා, අත්ථි තස්ස වචීභෙදො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

40. ප පු: න වත්තබ්බං: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු විතක්කසමුට්ඨානා වාචා වුත්තා භගවතා, පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි විතක්කවිචාරා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි විතක්කසමුට්ඨානා වාචා වුත්තා භගවතා, පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි විතක්කවිචාරා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

41. ස. පු: විතක්කසමුට්ඨානා වාචා වුත්තා භගවතා. පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි විතක්කවිචාරාති. අත්ථි තස්ස වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඤ්ඤාසමුට්ඨානා වාචා වුත්තා භගවතා. දුතියං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි සඤ්ඤා. අත්ථි තස්ස විතක්කවිචාරා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

38. ස. පු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'විතර්කවිචාරයෝ වාක්සංස්කාරයහ'යි වදාරනලදි. 'ප්‍රථමධ්‍යාන සමවන්නහුට විතර්කවිචාර ඇති'යි ගෙන ඔහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පඨවිකසිණ ප්‍රථමධ්‍යාන සමවන්නහුට විතර්ක-විචාරයෝ ඇත. ඔහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප පටි. එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

39. ස. පු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් විතර්කවිචාරයෝ වාක්සංස්කාරයහ'යි වදාරනලදි. 'ප්‍රථමධ්‍යාන සමවන්නහුට විතර්කවිචාර ඇති'යි ගෙන ඔහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'ආපොකසිණ ... තෙජොකසිණ ... වායොකසිණ ... නීලකසිණ ... පීතකසිණ ... ලොහිතකසිණ... ඔදාතකසිණ ප්‍රථමධ්‍යාන සමවන්නහුට විතර්ක-විචාරකයෝ ඇති'යි ගෙන 'ඔහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

40. ප. පු: 'සමවන්නහුට වාග්භෙද ඇති'යි නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'වාක් තොමෝ විතර්කසමුත්ථානය'යි වදාරන ලද නො වේ ද? ප්‍රථමධ්‍යාන සමවන්නහුට විතර්කවිචාරයෝ ඇත.

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වාක් තොමෝ විතර්කසමුත්ථාන යයි වදාරනලද නම්, ප්‍රථමධ්‍යාන සමවන්නහුට විතර්කවිචාරයෝ ඇත් නම්,

අනු. පා: එහෙයින් හවත, 'සමවන්නහුට වාග්භෙද ඇති'යි කියැයුතු මැ යැ.

41. ස. පු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වාක් තොමෝ විතර්කසමුත්ථානයයි වදාරන ලදි. 'ප්‍රථමධ්‍යාන සමවන්නහුට විතර්කවිචාර ඇති'යි ගෙන ඔහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'වාක් තොමෝ සංඥාසමුත්ථානය'යි වදාරන ලදි. 'ද්විතීයධ්‍යාන සමවන්නහුට සංඥා ඇත, ඔහුට විතර්කවිචාරයෝ ඇද්ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

42. ස. පු: විතක්කසමුට්ඨානා වාචා වුත්තා භගවතා, පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස අත්ථි විතක්කවිචාරා'ති අත්ථි තස්ස වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: සඤ්ඤාසමුට්ඨානා වාචා වුත්තා භගවතා. තතියං ඣානං -පෙ- චතුත්ථං ඣානං -පෙ- ආකාසානඤ්චායතනං -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්චායතනං -පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස අත්ථි සඤ්ඤා. අත්ථි තස්ස විතක්කවිචාරා'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

43. ස. පු: සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු "පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස වාචා නිරුද්ධා හොති"ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි "පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස වාචා නිරුද්ධා හොති"ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො"ති.

44. ස. පු: "පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස වාචා නිරුද්ධා හොති"ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති අත්ථි තස්ස වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: "දුතියං ඣානං සමාපන්නස්ස විතක්කවිචාරා නිරුද්ධා හොන්ති"ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති අත්ථි තස්ස විතක්කවිචාරා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

45. ස. පු: "පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස වාචා නිරුද්ධා හොති"ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති අත්ථි තස්ස වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

42. ස. පු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'වචනය විතර්ක-සමුත්ථානය'යි වදාරන ලදී. 'ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට විතර්කවිචාරයෝ ඇති'යි ගෙන ඔහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'වචනය සංඥා සමුත්ථානය'යි වදාරන ලදී. තෘතීයධ්‍යාන ... චතුර්ථධ්‍යාන ... ආකාසානඤ්චායතන ... විඤ්ඤා-ණඤ්චායතන...ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සමවත්නහුට සංඥා ඇත. ඔහුට විතර්කවිචාරයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

43. ස. පු: සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වචන නිරුද්ධ වෙති'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් 'ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වචන නිරුද්ධ වෙති'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: හවත, සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

44. ස. පු: 'ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වචන නිරුද්ධ වෙති'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු'යි ගෙන ඔහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'ද්විතීයධ්‍යාන සමවත්නහුට විතර්කවිචාර නිරුද්ධ-යහ'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු'යි ගෙන ඔහුට විතර්කවිචාරයෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

45. ස. පු: 'ප්‍රථමධ්‍යාන සමවත්නහුට වචන නිරුද්ධ වෙති'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු'යි ගෙන ඔහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: "තතියං ඣානං සමාපන්නස්ස පීති නිරුද්ධා හොති -පෙ- චතුත්ථං ඣානං සමාපන්නස්ස අස්සාසපස්සාසා නිරුද්ධා හොන්ති -පෙ- ආකාසානඤ්චායතනං සමාපන්නස්ස රූපසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති -පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති -පෙ- නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති -පෙ- සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා ච නිරුද්ධා හොන්තී"ති අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති? අත්ථි තස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා චාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

46. ප. පු: න වත්තබ්බං සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු පඨමස්ස ඣානස්ස සද්දො කණ්ටකො වුත්තො භගවතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි පඨමස්ස ඣානස්ස සද්දො කණ්ටකො වුත්තො භගවතා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො"ති.

47. ස. පු: "පඨමස්ස ඣානස්ස සද්දො කණ්ටකො වුත්තො භගවතා"ති සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුතියස්ස ඣානස්ස විතක්කවිචාරා කණ්ටකො වුත්තො භගවතා -පෙ- තතියස්ස ඣානස්ස පීති කණ්ටකො වුත්තො භගවතා -පෙ- චතුත්ථස්ස ඣානස්ස අස්සාසපස්සාසා කණ්ටකො වුත්තො භගවතා -පෙ- ආකාසානඤ්චායතනං සමාපන්නස්ස රූපසඤ්ඤා කණ්ටකො වුත්තො භගවතා -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමාපන්නස්ස ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤා කණ්ටකො වුත්තො භගවතා -පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤා කණ්ටකො වුත්තො භගවතා -පෙ- නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤා කණ්ටකො වුත්තො භගවතා -පෙ- සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා ච කණ්ටකො වුත්තො භගවතා,[a] අත්ථි තස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා චා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

a දසකඞ්ගුත්තරෙ කණ්ටකසුත්තං සමන්නාහරිතබ්බං.

ස. අනු: "තෘතීයධ්‍යාන සමවත්නහුට ප්‍රීති නිරුද්ධ වෙති'යි ... චතුර්ථධ්‍යාන සමවත්නහුට ආශ්වාස-ප්‍රශ්වාස නිරුද්ධ වෙති'යි ... 'ආකාශානඤ්චායතන සමවත්නහුට රූපසංඥ නිරුද්ධ වෙති'යි ... 'ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සමවත්නහුට විඤ්ඤාණඤ්චා-යතනසංඥ නිරුද්ධ වෙති'යි ... නෙවසඤ්ඤා-නාසඤ්ඤායතන සමවත්නහුට ආකිඤ්චඤ්ඤා-යතනසංඥ නිරුද්ධ වෙති'යි ... සඤ්ඤාවෙදයිත-නිරොධ සමවත්නහුට සංඥාවෙදනා දෙදෙන නිරුද්ධ වෙති"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු'යි ගෙන ඔහුට සංඥත් වෙදනාත් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

46. ප. පු: 'සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇති'යි නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'ප්‍රථමධ්‍යානයට ශබ්දය කණ්ටකය'යි වදාරනලද්දේ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'ප්‍රථමධ්‍යානයට ශබ්දය කණ්ටකය'යි වදාරනලද නම්,

අනු. පා: එහෙයින් භවත, සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇති'යි කියැයුතු මැ යැ.

47. ස. පු: "භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'ප්‍රථමධ්‍යානයට ශබ්දය කණ්ටකය'යි වදාරනලද්ද"යි ගෙන සමවත්-නහුට වාග්භෙද ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ද්විතීයධ්‍යානයට විතර්කවිචාර කණ්ටකයැ'යි වදාරනලදි ... භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ විසින් තෘතීයධ්‍යානයට ප්‍රීතිය කණ්ටකයැ'යි වදාරනලදි ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් චතුර්ථධ්‍යානයට ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස දෙක කණ්ටකයැ'යි වදාරනලදි ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආකාශානඤ්චායතන සමවත් සමවත්නහුට රූපසංඥව කණ්ටකයැ'යි වදාරනලදි ... භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ විසින් විඤ්ඤාණඤ්චායතන සමවත් සමවත්නහුට ආකාශානඤ්චායතන-සංඥව කණ්ටකයැ'යි වදාරනලදි ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සමවත් සමවත්නහුට විඤ්ඤාණඤ්චායතනසංඥව කණ්ටක යැ'යි වදාරනලදි ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සමවත් සමවත්නහුට ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසංඥව කණ්ටකයැ'යි වදාරන ලදි ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සඤ්ඤා-වෙදයිතනිරොධ සමවත් සමවත්නහුට සංඥ වෙදනා දෙක කණ්ටකයැ'යි වදාරන ලදි. ඔහුට සංඥත් වෙදනාත් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

48. ප. පු: න වත්තබ්බං "සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සිඛිස්ස ආනන්ද භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස[1] අභිභූ නාම සාවකො බ්‍රහ්මලොකෙ ඨිතො දසසහස්සිලොකධාතුං සරෙන විඤ්ඤාපෙසි.[a] –

"ආරභථ නික්ඛමථ යුඤ්ජථ බුද්ධසාසනෙ
ධුනාථ මච්චුනො සෙනං නළාගාරං
ව කුඤ්ජරො

යො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අප්පමත්තො
විහෙස්සති[2]
පහාය ජාතිසංසාරං දුක්ඛස්සන්තං
කරිස්සතී"ති.[b]

අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි "සමාපන්නස්ස අත්ථි වචීභෙදො"ති.

වචීභෙදකථා නිට්ඨිතා.

---

1. භගවතො ආනන්ද සිඛිස්ස - අ.නි.
2. විහස්සති - මජසං.

a. තිකඞ්ගුත්තර - ආනන්දවග්ග
b බ්‍රහ්මසංයුත්ත - අරුණවතිසුත්ත.

48\. ප. පු: 'සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇති'යි නො කියයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'ආනන්දය, සිඛී නම් වූ භාග්‍යවත් අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේගේ අභිභූ නම් ශ්‍රාවකතෙම බඹලොව සිටියේ දශසහස්‍රීලොකධාතුව ස්වරයෙන් විඥාපනය කෙළේ –

"ආරම්භවීය්‍යීය කරව, නිෂ්ක්‍රමණවීය්‍යීය කරව, බුද්ධශාසනයෙහි (සතතප්‍රවෘත්තීන්) යෙදෙව. ඇතකු බටදඬුයෙන් කළ ගෙයක් වනසන්නාක් මෙන් කෙලෙස් මරසෙන් නසව.

යමෙක් මේසස්නෙහි නො පමාව වෙසේ ද, හේ ජාතිය හා සංසාරය දුරු කොට දුක් කෙළවර කරන්නේ යැ"යි වදළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් සමවත්නහුට වාග්භෙද ඇත. (සිඛිස්ස ආනන්ද – යනාදීන් එළැවූ සාධකසූත්‍රයෙහි යම් සමාපත්තිචිත්තයෙකින් ඒ වාග්භෙද උපන්නේ නම්, එයිනින් කායභෙදත් උපදනේ මැ යැ. එසිත ලොකොත්තර ප්‍රථමධ්‍යාන චිත්ත නො වෙයි. එයින් මැ සාධකත් නො වේ.)

වචීභෙදකථා නිමි.

2. 6.

දුක්ඛාහාරකථා.

1. ස. පු: දුක්ඛාහාරො මග්ගඞ්ගං මග්ගපරියාපන්නන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යෙ කෙචි දුක්ඛන්ති වාචං භාසන්ති, සබ්බෙ තෙ මග්ගං භාවෙන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: යෙ කෙචි දුක්ඛන්ති වාචං භාසන්ති, සබ්බෙ තෙ මග්ගං භාවෙන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බාලපුථුජ්ජනා දුක්ඛන්ති වාචං භාසන්ති, බාලපුථුජ්ජනා මග්ගං භාවෙන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: මාතුඝාතකො -පෙ- පිතුඝාතකො -පෙ- අරහන්තඝාතකො -පෙ- ලොහිතුප්පාදකො -පෙ- සඞ්ඝභෙදකො දුක්ඛන්ති වාචං භාසති, සඞ්ඝභෙදකො මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

දුක්ඛාහාරකථා නිට්ඨිතා.

2. 6.

දුක්ඛාහාරකථා.

['දුඃඛ යැ' දුඃඛ යැ'යි බස් බණනුයේ දුඃඛයෙහි ඥානය එලවාලයි. ඒ දුඃඛාහාර නම්. තෙල දුඃඛාහාරය 'මාර්‍ගාඞ්ගයෙකැයි, මාර්‍ගපර්‍යාපන්න යැ'යි ලබ්ධි ගත් වාදීහු ඇත. පූර්‍වශෛලියයන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනම දුඃඛාහාරකථා එයි.]

1. ස. පු: දුඃඛාහාරය මාර්‍ගාඞ්ග, මාර්‍ගපර්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් කෙනෙක් 'දුඃඛ' යයි වචන බෙණෙත් නම්, ඔහු හැම මාර්‍ගය වඩත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
(අවිදර්‍ශකයන් සඳහා ප්‍රතික්‍ෂෙප යි.)

2. ස. පු: (නැවතත්) යම් කෙනෙක් 'දුඃඛ' යයි බස් බෙණෙත් නම් ඔහු හැම මාර්‍ගය වඩත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (විදර්‍ශකයන් සඳහා ප්‍රතිඥා යි.)

ස. අනු: බාල පෘථග්ජනයෝ 'දුඃඛ' යයි වචන බෙණෙති. බාල පෘථග්ජනයෝ මාර්‍ගය වඩත් ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: මාතුඝාතක ... පිතුඝාතක ... අරහන්තඝාතක ... ලොහිතුප්පාදක ... සඞ්ඝභෙදක 'දුඃඛ' යයි වචන බෙණෙයි. සඞ්ඝභෙදක මාර්‍ගය වඩා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

දුඃඛාහාරකථා නිමි.

2. 7.

චිත්තට්ඨිතිකථා.

1\. ස. පු: එකං චිත්තං දිවසං තිට්ඨතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උපඩ්ඪදිවසො උප්පාදක්ඛණො, උපඩ්ඪදිවසො වයක්ඛණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2\. ස. පු: එකං චිත්තං ද්වෙ දිවසෙ තිට්ඨතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දිවසො උප්පාදක්ඛණො, දිවසො වයක්ඛණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -ප-

3\. ස. පු: එකං චිත්තං චත්තාරො දිවසෙ තිට්ඨති -පෙ- අට්ඨ දිවසෙ තිට්ඨති -පෙ- දස දිවසෙ තිට්ඨති -පෙ- වීසති දිවසානි තිට්ඨති -පෙ- මාසං තිට්ඨති -පෙ- ද්වෙ මාසෙ තිට්ඨති -පෙ- චත්තාරො මාසෙ තිට්ඨති -පෙ- අට්ඨ මාසෙ තිට්ඨති -පෙ- දස මාසෙ තිට්ඨති -පෙ- සංවච්ඡරං තිට්ඨති -පෙ- ද්වෙ වස්සානි තිට්ඨති -පෙ- චත්තාරි වස්සානි තිට්ඨති -පෙ- අට්ඨ වස්සානි තිට්ඨති -පෙ- දස වස්සානි තිට්ඨති -පෙ- වීසති වස්සානි තිට්ඨති -පෙ- තිංස වස්සානි තිට්ඨති -පෙ- චත්තාරීස වස්සානි තිට්ඨති -පෙ- පඤ්ඤාස වස්සානි තිට්ඨති -පෙ- වස්සසතං තිට්ඨති -පෙ- ද්වෙ වස්සසතානි තිට්ඨති -පෙ- චත්තාරි වස්සසතානි තිට්ඨති -පෙ- පඤ්ච වස්සසතානි තිට්ඨති -පෙ- වස්සසහස්සං තිට්ඨති -පෙ- ද්වෙ වස්සසහස්සානි තිට්ඨති -පෙ- චත්තාරි වස්සසහස්සානි තිට්ඨති -පෙ- අට්ඨ වස්සසහස්සානි තිට්ඨති -පෙ- සොළස වස්සසහස්සානි තිට්ඨති -පෙ- කප්පං තිට්ඨති -පෙ- ද්වෙ කප්පෙ තිට්ඨති -පෙ- චත්තාරො කප්පෙ තිට්ඨති -පෙ- අට්ඨ කප්පෙ තිට්ඨති -පෙ- සොළස කප්පෙ තිට්ඨති -පෙ- බත්තිංස කප්පෙ තිට්ඨති -පෙ- චතුසට්ඨි කප්පානි තිට්ඨති -පෙ- පඤ්චකප්පසතානි තිට්ඨති -පෙ- කප්පසහස්සානි තිට්ඨති -පෙ-

2. 7.

චිත්තට්ඨිතිකථා.

[සමාපත්තිචිත්ත හා භවාඞ්ගචිත්තය හා දෙදෙන අනුප්‍රබන්ධ වශයෙන් පැවෙනු දැක එක් මැ සිතෙක බොහෝකල් සිටීමක් ලබයි ගත් වාදීහු ඇත. අන්ධකයන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනම චිත්තට්ඨිතිකථා එයි.]

1. ස. පු: එක් සිතෙක් දවසක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අඩ දිනක් උත්පාදක්ෂණයෙහිත් අඩදිනක් ව්‍යයක්ෂණයෙහිත් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

2. ස. පු: එක් සිතෙක් දෙදිනක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දවසක් උත්පාදක්ෂණයෙහිත් දවසක් ව්‍යයක්ෂණයෙහිත් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3. ස. පු: එක් සිතෙක් සතර දිනක් සිටුනේ වේ ද? ... අටදිනක් සිටුනේ වේ ද ... දස දිනක් සිටුනේ වේ ද ... විසිදිනක් සිටුනේ වේ ද ... මසක් සිටුනේ වේ ද ... දෙමසක් සිටුනේ වේ ද ... සාරමසක් සිටුනේ වේ ද ... අටමසක් සිටුනේ වේ ද ... දසමසක් සිටුනේ වේ ද ... හවුරුද්දක් සිටුනේ වේ ද ... දෑවුරුද්දක් සිටුනේ වේ ද ... සාරවසක් සිටුනේ වේ ද ... අට වසක් සිටුනේ වේ ද ... දසවසක් සිටුනේ වේ ද ... විසිවසක් සිටුනේ වේ ද ... තිස්වසක් සිටුනේ වේ ද ... සතලිස් වසක් සිටුනේ වේ ද ... පනස්වසක් සිටුනේ වේ ද .... සියක් වසක් සිටුනේවේ ද ... දෙසියවසක් සිටුනේ වේ ද ... සිව්සියවසක් සිටුනේ වේ ද ... පන්සියවසක් සිටුනේ වේ ද ... දහස්වසක් සිටුනේ වේ ද ... දෙදහස්වසක් සිටුනේ වේ ද ... සාරදහස්වසක් සිටුනේ වේ ද ... අටදහස්වසක් සිටුනේ වේ ද ... සොළොස්දහස් වසක්. සිටුනේ වේ ද ... කපක් සිටුනේ වේ ද ... දෙකපක් සිටුනේ වේ ද ... සාරකපක් සිටුනේ වේ ද ... අටකපක් සිටුනේ වේ ද ... සොළොස් කපක් සිටුනේ වේ ද ... දෙතිස්කපක් සිටුනේ වේ ද ... සූසැට කපක් සිටුනේ වේ ද ... පන්සියකපක් සිටුනේ වේ ද ... දහසක් කප් සිටුනේ වේ ද ...

ද්වෙ කප්පසහස්සානි තිට්ඨන්ති -පෙ- චත්තාරි කප්පසහස්සානි තිට්ඨන්ති -පෙ- අට්ඨ කප්පසහස්සානි තිට්ඨන්ති -පෙ- සොළස කප්පසහස්සානි තිට්ඨන්ති -පෙ- වීසති කප්පසහස්සානි තිට්ඨන්ති-පෙ-චත්තාරීස කප්පසහස්සානි තිට්ඨන්ති -පෙ- සට්ඨි කප්පසහස්සානි තිට්ඨන්ති -පෙ- චතුරාසීති කප්පසහස්සානි තිට්ඨන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ චත්තාරීස කප්පසහස්සානි උප්පාදක්ඛණො ද්වෙ චත්තාරීස කප්පසහස්සානි වයක්ඛණොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4\. ස. පු: එකං චිත්තං දිවසං තිට්ඨතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: අඤ්ඤෙ ධම්මා එකාහං බහුම්පි උප්පජ්ජිත්වා නිරුජ්ඣන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙ ධම්මා චිත්තෙන ලහුපරිවත්තාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5\. ස. පු: තෙ ධම්මා චිත්තෙන ලහුපරිවත්තාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "නාහං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤං එකධම්මම්පි සමනුපස්සාමි යං එවං ලහුපරිවත්තං, යථයිදං චිත්තං. යාවඤ්චිදං භික්ඛවෙ, උපමාපි න සුකරා යාව ලහුපරිවත්තං චිත්තන්ති"[1] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං 'තෙ ධම්මා චිත්තෙන ලහුපරිවත්තා'ති.

ස. පු: තෙ ධම්මා චිත්තෙන ලහුපරිවත්තාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මක්කටො අරඤ්ඤෙ පවනෙ චරමානො සාඛං ගණ්හාති, තං මුඤ්චිත්වා අඤ්ඤං ගණ්හාති, තං මුඤ්චිත්වා අඤ්ඤං ගණ්හාති, එවමෙවං ඛො භික්ඛවෙ යදිදං වුච්චති චිත්තං ඉතිපි මනො ඉතිපි විඤ්ඤාණං ඉතිපි තං රත්තියා ච දිවසස්ස ච අඤ්ඤදෙව උප්පජ්ජති අඤ්ඤං නිරුජ්ඣතී'ති අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.[1]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි න වත්තබ්බං: තෙ ධම්මා චිත්තෙන ලහුපරිවත්තාති.

6\. ස. පු: එකං චිත්තං දිවසං තිට්ඨතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං දිවසං තිට්ඨතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1\. එකක අඞ්ගුත්තර - පඤ්චමවග්ග.

දෙදහස් කප් සිටුනේ වේ ද ... සාරදහස්කප් සිටුනේ වේ ද ... අටදහස්කප් සිටුනේ වේ ද ... සොළොස්දහස්කප් සිටුනේ වේ ද ... විසිදහස්කප් සිටුනේ වේ ද ... සතලිස්දහස්කප් සිටුනේ වේ ද ... සැටදහස්කප් සිටුනේ වේ ද .. සුවාසූදහස්කප් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: දෙසාලිස් දහස්කප් උත්පාදක්ෂණයෙහිත් දෙසාලිස් දහස්කප් ව්‍යයක්ෂණයෙහිත් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

4. ස. පු: එක් සිතෙක් දවසක් කල් සිටුනේ වේද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: එක් දින බොහෝ වර ඉපිද නිරුද්ධ වන අන්‍ය ධර්මයෝ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ධර්මයෝ සිතට වඩා වහා පෙරළෙනසුලු වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5. ස. පු: ඒ ධර්මයෝ සිතට වඩා වහා පෙරළෙනසුලු වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (චිත්තයාගේ දීඝීසට්ඨිතිය පිණිස ප්‍රතිඥා යි.)

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් "මහණෙනි, යමෙක් මෙසේ වහා ඉපැද නස්නාසුලු වේ නම්, සිත බඳු අන් එක ධර්මයකුදු මම නො දක්මි. මහණෙනි, සිත කෙතරම් වහා පෙරළෙනසුලු වේ ද යත්: (එයට) උපමාවකුදු අතිශය දුෂ්කර වෙයි"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා. එහින් මැ "ඒ දහම්හු සිතට වඩා වහා පෙරළෙන සුල්ලහ"යි නො කියැයුතු.

6. ස පු: ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පටි, ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැනු: "මහණෙනි, යම් පරිදි මකුළුයෙක් අරනෑ මහවල්හි ඇවිදුනේ ශාඛාවක් ගන්නේ වේ ද, එ පියා අනෙකක් ගන්නේ වේ ද, එ පියා අනෙකක් ගන්නේ වේ ද, මහණෙනි, එ පරිදි මැ 'චිත්ත' යයි ද 'මන' යයි ද 'විඤ්ඤාණ' යයි ද යම් දෑයෙක් කියන ලද ද, එය රැය ද දහවල ද අනෙකෙක්ව මැ උපදනේ යැ, අනෙ-කෙක්ව මැ නිරුද්ධ වේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. අනු

ප. පටි

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එ කාරණින් 'ඒ දහම්හු සිතට වඩා වහා පෙරළෙන සුල්ලහ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ස පු: එක් සිතෙක් දවසක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්‍ෂුර්විඥානය දවසක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. අනු: සොතවිඤ්ඤාණං -පෙ- ඝානවිඤ්ඤාණං -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤාණං -පෙ- කායවිඤ්ඤාණං -පෙ- අකුසලචිත්තං -පෙ- රාගසහගතං -පෙ- දොසසහගතං -පෙ- මොහසහගතං -පෙ- මානසහගතං -පෙ- දිට්ඨිසහගතං -පෙ- විචිකිච්ඡාසහගතං -පෙ- ථිනසහගතං -පෙ- උද්ධච්චසහගතං -පෙ- අහිරිකසහගතං -පෙ- අනොත්තප්පසහගතං චිත්තං දිවසං තිට්ඨතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: එකං චිත්තං දිවසං තිට්ඨතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: යෙනෙව චිත්තෙන චක්ඛුනා රූපං පස්සති, තෙනෙව චිත්තෙන සොතෙන සද්දං සුණාති, -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායති -පෙ- ජිව්හාය රසං සායති -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසති -පෙ- මනසා ධම්මං විජානාති පෙ- යෙනෙව චිත්තෙන මනසා ධම්මං විජානාති, තෙනෙව චිත්තෙන චක්ඛුනා රූපං පස්සති -පෙ- සොතෙන සද්දං සුණාති -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායති -පෙ- ජිව්හාය රසං සායති -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: එකං චිත්තං දිවසං තිට්ඨතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යෙනෙව චිත්තෙන අභික්කමති, තෙනෙව චිත්තෙන පටික්කමති. යෙනෙව චිත්තෙන පටික්කමති, තෙනෙව චිත්තෙන අභික්කමති. යෙනෙව චිත්තෙන ආලොකෙති, තෙනෙව චිත්තෙන විලොකෙති. යෙනෙව චිත්තෙන විලොකෙති, තෙනෙව චිත්තෙන ආලොකෙති. යෙනෙව චිත්තෙන සම්මිඤ්ජති[1] තෙනෙව චිත්තෙන පසාරෙති. යෙනෙව චිත්තෙන පසාරෙති තෙනෙව චිත්තෙන සම්මිඤ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනූපගානං දෙවානං එකං චිත්තං යාවතායුකං තිට්ඨතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මනුස්සානං එකං චිත්තං යාවතායුකං තිට්ඨතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. සම්මිඤ්ජෙති - මජසං.

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රවිඥානය ... ඝ්‍රාණවිඥානය ... ජිහ්වාවිඥානය ... කායවිඥානය ... අකුශලචිත්තය ... රාගසහගත චිත්තය ... ද්වෙෂසහගතචිත්තය ... මොහසහගත චිත්තය ... මානසහගතචිත්තය ... දෘෂ්ටිසහගත චිත්තය ... විචිකිත්සාසහගතචිත්තය ... ස්ත්‍යාන සහගතචිත්තය ... ඖද්ධත්‍යසහගතචිත්තය ... අහ්‍රීකසහගතචිත්තය ... අනපත්‍රපාසහගතචිත්තය දවසක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: එක් සිතෙක් දවසක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් මැ සිතෙකින් ඇසින් රූ දක්නේ ද, එසිතින් මැ කනින් ශබ්ද අසා ද? ... ඝ්‍රාණයෙන් ගඳ අසා ද? ... දිවින් රස ආස්වාද කෙරේ ද? ... කයින් පහස සපයී කෙරේ ද? ... මනසින් දහම් දත්තේ ද? ... යම් මැ සිතෙකින් මනසින් දහම් දත්තේ නම් එ මැ සිතින් ඇසින් රූ දක්නේ ද? ... කනින් ශබ්ද අසා ද? ... නැහැයෙන් ගඳ අසා ද? ... දිවින් රස ආස්වාද කෙරේ ද? ... කයින් පහස සපයී කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: එක් සිතෙක් දවසක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් මැ සිතෙකින් ඉදිරි බලා යේ නම්, එසිතින් මැ පසුබැස ඒ ද? යම් මැ සිතෙකින් පසුබැස ඒ නම් එසිතින් මැ ඉදිර බලා යේ ද? යම් මැ සිතෙකින් ඉදිරි බලා නම්, එ සිතින් මැ ඔබමොබ බලා ද? යම් මැ සිතෙකින් ඔබමොබ බලා නම් එ සිතින් මැ ඉදිරි බලා ද? යම් මැ සිතෙකින් සම්ඤ්ජන කෙරේ නම් එ සිතින් මැ ප්‍රසාරණ කෙරේ ද? යම් මැ සිතෙකින් ප්‍රසාරණ කෙරේ නම්, එ සිතින් මැ සම්ඤ්ජන කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

9. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනොපග දෙවියන්ගේ එක් සිතෙක් ආයු ඇති තාක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මනුෂ්‍යයන්ගේ එක් සිතෙක් ආයු ඇති තාක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

10. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනූපගානං දෙවානං එකං චිත්තං යාවතායුකං තිට්ඨතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චාතුම්මහාරාජිකානං දෙවානං -පෙ- තාවතිංසානං දෙවානං -පෙ- යාමානං දෙවානං -පෙ- තුසිතානං දෙවානං -පෙ- නිම්මානරතීනං දෙවානං -පෙ- පරනිම්මිතවසවත්තීනං දෙවානං -පෙ- බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජානං දෙවානං -පෙ- බ්‍රහ්මපුරොහිතානං දෙවානං -පෙ- මහාබ්‍රහ්මානං දෙවානං -පෙ- පරිත්තාභානං දෙවානං -පෙ- අප්පමාණාභානං දෙවානං -පෙ- ආභස්සරානං දෙවානං -පෙ- පරිත්තසුභානං දෙවානං -පෙ- අප්පමාණසුභානං දෙවානං -පෙ- සුභකිණ්හානං දෙවානං -පෙ- වෙහප්ඵලානං දෙවානං -පෙ- අවිහානං දෙවානං -පෙ- අතප්පානං දෙවානං -පෙ- සුදස්සානං දෙවානං -පෙ- සුදස්සීනං දෙවානං -පෙ- අකණිට්ඨානං දෙවානං එකං චිත්තං යාවතායුකං තිට්ඨතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. ප: ආකාසානඤ්චායතනූපගානං දෙවානං වීසති කප්පසහස්සානි ආයුප්පමාණං. ආකාසානඤ්චායතනූපගානං දෙවානං එකං චිත්තං වීසති කප්පසහස්සානි තිට්ඨතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මනුස්සානං වස්සසතං ආයුප්පමාණං. මනුස්සානං එකං චිත්තං වස්සසතං තිට්ඨතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12 ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනූපගානං දෙවානං වීසති කප්පසහස්සානි ආයුප්පමාණං. ආකාසානඤ්චායතනූපගානං දෙවානං එකං චිත්තං වීසති කප්පසහස්සානි තිට්ඨතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චාතුම්මහාරාජිකානං දෙවානං පඤ්ච වස්සසතානි ආයුප්පමාණං. චාතුම්මහාරාජිකානං දෙවානං එකං චිත්තං පඤ්ච වස්සසතානි තිට්ඨති -පෙ- [තාවතිංසානං දෙවානං එකං චිත්තං] වස්සසහස්සං තිට්ඨති -පෙ- ද්වෙ වස්සසහස්සානි තිට්ඨති -පෙ- චත්තාරි වස්සසහස්සානි තිට්ඨති -පෙ- අට්ඨ වස්සසහස්සානි තිට්ඨති -පෙ- සොළස වස්සසහස්සානි තිට්ඨති -පෙ- කප්පස්ස තතියභාගං තිට්ඨති -පෙ- අඩ්ඪකප්පං තිට්ඨති -පෙ- එකං කප්පං තිට්ඨති -පෙ- ද්වෙ කප්පෙ තිට්ඨති -පෙ-

10. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනූපග දෙවියන්ගේ එක් සිතෙක් ආයු ඇති තාක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චාතුම්මහාරාජික දෙවියන්ගේ ... තාවතිංස දෙවි-යන්ගේ ... යාම දෙවියන්ගේ ... තුසිත දෙවියන්ගේ ... නිම්මානරති දෙවියන්ගේ ... පරනිම්මිතවසවත්ති දෙවියන්ගේ ... බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජ දෙවියන්ගේ ... බ්‍රහ්මපුරෝහිත දෙවියන්ගේ ... මහාබ්‍රහ්ම දෙවියන්ගේ ... පරිත්තාභ දෙවියන්ගේ ... අප්පමාණාභ දෙවියන්ගේ ... ආභස්සර දෙවි-යන්ගේ ... පරිත්තසුභ දෙවියන්ගේ ... අප්පමාණ-සුභ දෙවියන්ගේ ... සුභකිණ්හ දෙවියන්ගේ ... වේහප්ඵල දෙවියන්ගේ ... අවිහ දෙවියන්ගේ ... අතප්ප දෙවියන්ගේ ... සුදස්ස දෙවියන්ගේ ... සුදස්සී දෙවියන්ගේ ... අකණිට්ඨ දෙවියන්ගේ එක් සිතෙක් ආයු ඇති තාක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

11. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනූපග දෙවියනට විසිකප්දහසක් ආයු පමණ වෙයි. ආකාසානඤ්චායතනූපග දෙවි-යන්ගේ එක් සිතෙක් විසිකප්දහසක් සිටුනේ වේ ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මනුෂ්‍යයනට සියක් හවුරුද්දක් ආයුෂප්‍රමාණ වෙයි. මිනිසුන්ගේ එක් සිතෙක් සියක් හවුරුද්දක් කල් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

12. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනූපග දෙවියනට විසිකප්දහසක් ආයු පමණ වෙයි. ආකාසානඤ්චායතනූපග දෙවියන්ගේ එක් සිතෙක් විසිකප්දහසක් කල් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චාතුම්මහාරාජික දෙවියනට පන්සියක් හවුරුදු ආයුප්‍රමාණ වෙයි. චාතුම්මහාරාජික දෙවියන්ගේ එක් සිතෙක් පන්සියක් හවුරුදු සිටුනේ වේ ද ... තාවතිංස දෙවියන්ගේ එක් සිතෙක් දහසක් හවුරුදු සිටුනේ ද ... දෙදහසක් හවුරුදු සිටුනේ ද ... සිවුදහසක් හවුරුදු සිටුනේ ද ... අටදහසක් හවුරුදු සිටුනේ ද ... ෂසොළොස් දහසක් හවුරුදු සිටුනේ ද ... කල්පය පිළිබඳ තුන්-වන භාගය සිටුනේ ද ... අඩකල්පයක් සිටුනේ ද ... එක්කපක් සිටුනේ ද ... දෙකපක් සිටුනේ ද ..

චත්තාරො කප්පෙ තිට්ඨන්ති -පෙ- අට්ඨ කප්පෙ තිට්ඨන්ති -පෙ- සොළස කප්පෙ තිට්ඨන්ති -පෙ- බත්තිංස කප්පෙ තිට්ඨන්ති -පෙ- චතුසට්ඨි කප්පෙ තිට්ඨන්ති -පෙ- පඤ්ච කප්පසතානි තිට්ඨන්ති -පෙ- කප්පසහස්සං තිට්ඨන්ති -පෙ- ද්වෙ කප්පසහස්සානි තිට්ඨන්ති -පෙ- චත්තාරිකප්පසහස්සානි තිට්ඨන්ති -පෙ- අට්ඨ කප්පසහස්සානි තිට්ඨන්ති -පෙ- අකණිට්ඨානං[1] දෙවානං සොළස කප්පසහස්සානි ආයුප්පමාණං. අකණිට්ඨානං දෙවානං එකං චිත්තං සොළස කප්පසහස්සානි තිට්ඨතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ප. පු: ආකාසානඤ්චායතනූපගානං දෙවානං චිත්තං මුහුත්තං මුහුත්තං උප්පජ්ජති, මුහුත්තං මුහුත්තං නිරුජ්ඣතීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ආකාසානඤ්චායතනූපගා දෙවා මුහුත්තං මුහුත්තං චවන්ති, මුහුත්තං මුහුත්තං උප්පජ්ජන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනූපගානං දෙවානං එකං චිත්තං යාවතායුකං තිට්ඨතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ආකාසානඤ්චායතනූපගා දෙවා යෙනෙව චිත්තෙන උප්පජ්ජන්ති, තෙනෙව චිත්තෙන චවන්තීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

චිත්තට්ඨිතිකථා නිට්ඨිතා.

1. අකනිට්ඨකානං - සීමු, අකනිට්ඨගානං - PTS

සූකපක් සිටුනේ ද ... අටකපක් සිටුනේ ද ... සොළොස්කපක් සිටුනේ ද ... දෙතිස්කපක් සිටුනේ ද ... සූසැටකපක් සිටුනේ ද ... පන්සිය කපක් සිටුනේ ද ... කප්දහසක් සිටුනේ ද ... දෙකප්දහසක් සිටුනේ ද ... සාරකප්දහසක් සිටුනේ ද ... අටකප්දහසක් සිටුනේ ද ... අකණිට්ඨ දෙවියනට සොළොස්කප්දහසක් ආයු පමණ වෙයි. අකණිට්ඨ දෙවියන්ගේ එක් සිතෙක් සොළොස්කප්දහසක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

13. ප. පු: ආකාසානඤ්චායතනූපග දෙවියන්ගේ සිත මොහොතක් පාසා උපදී ද? මොහොතක් පාසා නිරුද්ධ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආකාසානඤ්චායතනූපග දෙවියෝ මොහොතක් පාසා ච්‍යුත වෙත් ද? මොහොතක් පාසා උපදිත් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

14 ස. පු: ආකාසානඤ්චායතනූපග දෙවියන්ගේ එක් සිතෙක් ආයු ඇති තාක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආකාසානඤ්චායතනූපග දෙවියෝ යම් මැ සිතෙකින් උපදිත් ද? එසිතින් මැ ච්‍යුත වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

චිත්තට්ඨිතිකථා නිමි.

2. 8.

කුසකුලකථා.

1\. ස. පු: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා[1] කුසකුලාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි සුඛා වෙදනා: කායිකං සුඛං චෙතසික සුඛං දිබ්බං සුඛං මානුසකං සුඛං ලාභසුඛං[2] සක්කාරසුඛං යානසුඛං සයනසුඛං ඉස්සරියසුඛං ආධිපච්චසුඛං[3] ගිහිසුඛං සාමඤ්ඤසුඛං සාසවං සුඛං අනාසවං සුඛං උපධිසුඛං නිරුපධිසුඛං සාමිසං සුඛං නිරාමිසං සුඛං සප්පීතිකං සුඛං නිප්පීතිකං සුඛං ඣානසුඛං විමුත්තිසුඛං කාමසුඛං නෙක්ඛම්මසුඛං පවිවෙකසුඛං[4] උපසමසුඛං සම්බොධසුඛන්ති.[5]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි සුඛා වෙදනා කායිකං සුඛං -පෙ- සම්බොධසුඛං,[5]

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසකුලාති.

2\. ස. පු: සබ්බෙ සංඛාරා අනොධිං කත්වා[1] කුසකුලාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා දුක්ඛා වෙදනා කායිකං දුක්ඛං චෙතසිකං දුක්ඛං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සු-පායාසාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3\. ස. පු: න වත්තබ්බං සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසකුලාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. අනොධිකත්වා - PTS.
2. ලාභං සුඛං - සීමු.
3. අධිපච්චසුඛං - සීමු, PTS.
4. විවෙකසුඛං - මජ්ඣං.
5. සම්බොධිසුඛං - PTS.
6. ආදිත්තා - සීමු

2. 8.

කුක්කුලකථා.

["සබ්බං භික්ඛවෙ ආදිත්තං, සංඛිත සඞ්ඛාරං දුක්ඛං"යි - මහණෙනි, හැම ආදීප්ත යැ, සව් සංස්කාරයෝ දුඃඛයහයි වදාල මේ ආදි සූත්‍රයන් නුනුවණින් ගෙන නිෂ්පයඩ්යවශයෙන් "සව්සංස්කාරයෝ සාලඟුරු,මුසු හුණුඅළු වැනියහ"යි ලබයි ගත් වාදීහු ඇත. ගොකුලිකයන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද විවෙචන කරන්නම කුක්කුල කථා එයි.]

1. ස. පු: සව්සංස්කාරයෝ කොටස් වියින් බෙදුම් නො කොට හුණුහළු වැනි වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සුඛවෙදනා ඇත්තේ මැ නු: කායිකසුඛ යැ චෛතසිකසුඛ යැ දිව්‍යසුඛ යැ මානුෂසුඛ යැ ලාභ-සුඛ යැ සත්කාරසුඛ යැ යානසුඛ යැ ශයනසුඛ යැ ඓශ්වර්‍ය්‍යසුඛ යැ ආධිපත්‍යසුඛ යැ ගෘහීසුඛ යැ ශ්‍රාමණ්‍යසුඛ යැ සාස්‍රවසුඛ යැ අනාස්‍රවසුඛ යැ උපධිසුඛ යැ නිරුපධිසුඛ යැ සාමිෂසුඛ යැ නිරා-මිෂසුඛ යැ සප්‍රීතිකසුඛ යැ නිෂ්ප්‍රීතිකසුඛ යැ ධ්‍යානසුඛ යැ විමුක්තිසුඛ යැ කාමසුඛ යැ නෛෂ්ක්‍රම්‍යසුඛ යැ ප්‍රවිවෙකසුඛ යැ උපශමසුඛ යැ සම්බොධසුඛ යැ කියා යි.

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් කායිකසුඛ යැ ... සම්බොධසුඛ යැ'යි සුඛවෙදනා ඇත් නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් සව්සංස්කාරයෝ අවධි නො කොට උෂ්ණභස්මසදෘශයහයි නො කියැයුතු.

2. ස. පු: සව්සංස්කාරයෝ අනවධි කොට උෂ්ණභස්මසදෘශ වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'කායිකදුඃඛ යැ චෛතසිකදුඃඛ යැ ශොක-පරිදෙවදුඃඛදෞර්මනස්‍යඋපායාසයහ'යි මෙසේ සව්සංස්කාරයෝ දුඃඛවෙදනා සහගත වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3. ප. පු: 'සව්සංස්කාරයෝ අවධි නො කොට කුක්කුල සදෘශයහ'යි නො කියැයුතු ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සබ්බං භික්ඛවෙ ආදිත්තං. කිඤ්ච භික්ඛවෙ, සබ්බං ආදිත්තං: චක්ඛුං භික්ඛවෙ ආදිත්තං, රූපා ආදිත්තා, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං, චක්ඛුසම්ඵස්සො ආදිත්තො, යම්පිදං චක්ඛුසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ආදිත්තං. කෙන ආදිත්තං: රාගග්ගිනා දොසග්ගිනා මොහග්ගිනා ආදිත්තං. ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි ආදිත්තන්ති වදාමි. සොතං ආදිත්තං, සද්දා ආදිත්තා -පෙ- ඝානං ආදිත්තං, ගන්ධා ආදිත්තා -පෙ- ජිව්හා ආදිත්තා. රසා ආදිත්තා -පෙ- කායො ආදිත්තො, ඵොට්ඨබ්බා ආදිත්තා -පෙ- මනො ආදිත්තො, ධම්මා ආදිත්තා -පෙ- මනො-විඤ්ඤාණං ආදිත්තං, මනොසම්ඵස්සො ආදිත්තො, යම්පිදං[1] මනොසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ආදිත්තං. කෙන ආදිත්තං: රාගග්ගිනා දොසග්ගිනා මොහග්ගිනා ආදිත්තං, ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොම-නස්සෙහි උපායාසෙහි ආදිත්තන්ති වදාමී"[a]ති අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි 'සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුක්කුලා'ති.

4\. ස. පු: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුක්කුලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා. කතමෙ පඤ්ච: චක්ඛු විඤ්ඤෙය්‍යා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූප-සංහිතා රජනීයා, සොත විඤ්ඤෙය්‍යා සද්දා -පෙ- ඝානවිඤ්ඤෙය්‍යා ගන්ධා -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චකාමගුණා"ති[b] අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුක්කුලාති.

---

1 යම්දං - මජසං.

a. සළායතනසංයුත්ත - සබ්බවග්ග - ආදිත්තසුත්ත.

b. මජ්ඣිමනිකාය - මහාදුක්ඛක්ඛන්ධසුත්ත.

ප. අනු: “මහණෙනි, හැම ආදීප්ත යැ. මහණෙනි, කිනම් හැම ආදීප්ත ද? මහණෙනි, චක්ෂුස ආදීප්ත යැ. රූපයෝ ආදීප්තයහ. චක්ෂුර්විඥානය ආදීප්ත යැ. චක්ෂුඃසංස්පර්ශය ආදීප්ත යැ චක්ෂුඃසංස්පර්ශ-හෙතුයෙන් සුඛ වේවයි දුඃඛ වේවයි අදුඃඛාසුඛ වේවයි යම් මැ වෙදයිතයෙක් උපදනේ වේ ද, එ ද ආදීප්ත යැ. කුමකින් ආදීප්ත වේ ද? රාගාග්නි-යෙන් ද්වෙෂාග්නියෙන් මොහාග්නියෙන් ආදීප්ත යැ. ජාති ජරා මරණ ශොකපරිදෙවදුඃඛදෞර්මනස්‍ය උපායාසයෙන් ආදීප්ත යැ යි කියමි. ශ්‍රොත්‍රය ආදීප්ත යැ ශබ්දයෝ ආදීප්තයහ ... ඝ්‍රාණය ආදීප්ත යැ ගන්ධයෝ ආදීප්තයහ ... ජිහ්වා ආදීප්ත යැ රසයෝ ආදීප්තයහ ... කාය ආදීප්ත යැ ස්පර්ශයෝ ආදීප්තයහ ... මනස ආදීප්ත යැ ධර්මයෝ ආදීප්තයහ ... මනොවිඥාන ආදීප්ත යැ මනඃ-සංස්පර්ශ ආදීප්ත යි. මනඃසංස්පර්ශ හෙතුයෙන් සුඛ වේවයි දුඃඛ වේවයි අදුඃඛාසුඛ වේවයි යම් මැ වෙදයිතයෙක් උපදනේ වේ ද, එ ද ආදීප්ත යි. කුමකින් ආදීප්ත වේ ද, රාගාග්නියෙන් ද්වෙෂාග්නි-යෙන් මොහාග්නියෙන් ආදීප්ත යැ. ජාති ජරා මරණ ශොකපරිදෙවදුඃඛදෞර්මනස්‍ය උපායාසයෙන් ආදීප්ත යැ යි කියමි” භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් ‘සර්වසංස්කාරයෝ අනවධි කොට හුණුබහස්ම වැනියහ’ යි කියමි.

4. ස. පු: සර්වසංස්කාරයෝ අනවධි කොට උෂ්ණභස්ම සදෘශ වෙත් ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නො: “මහණෙනි, කාමගුණයෝ මොහු පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්: ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ ප්‍රියස්වරූප වූ කාමොපසංහිත වූ රජනීය වූ චක්ෂුර්විඥෙය රූපයෝ යැ, ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය ශබ්දයෝ යැ ... ඝ්‍රාණවිඥෙය ගන්ධයෝ යැ ... ජිහ්වාවිඥෙය රසයෝ යැ ... ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ ප්‍රියස්වරූප වූ කාමොපසංහිත වූ රජනීය වූ කායවිඥෙය ස්පර්ශයෝ යි. මහණෙනි, මූහු පඤ්චකාමගුණයහ”යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් “සර්වසංස්කාරයෝ අවධි රහිත කොට උෂ්ණභස්ම සදෘශයහ යි නො කියැයුතු යැ.

5. ප. පු: න වත්තබ්බං: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසකුලාති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ලාභා වො භික්ඛවෙ සුලද්ධං වො භික්ඛවෙ, ඛණො වො පටිලද්ධො [1] බ්‍රහ්මචරියවාසාය. දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ ඡ ඵස්සායතනිකා නාම නිරයා. තත්ථ යං කිඤ්චි චක්ඛුනා රූපං පස්සති අනිට්ඨරූපඤ්ඤෙව පස්සති නො ඉට්ඨරූපං, අකන්තරූපඤ්ඤෙව පස්සති නො කන්තරූපං, අමනාපරූපඤ්ඤෙව පස්සති නො මනාපරූපං. යං කිඤ්චි සොතෙන සද්දං සුණාති -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායති -පෙ- ජිව්හාය රසං සායති -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසති -පෙ- මනසා ධම්මං විජානාති, අනිට්ඨරූපඤ්ඤෙව විජානාති නො ඉට්ඨරූපං, අකන්තරූපඤ්ඤෙව විජානාති නො කන්තරූපං, අමනාපරූපඤ්ඤෙව විජානාති නො මනාපරූපන්ති"[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි වත්තබ්බං: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසකුලාති.

6. ස. පු: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසකුලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ලාභා වො භික්ඛවෙ, සුලද්ධං වො භික්ඛවෙ, ඛණො වො පටිලද්ධො බ්‍රහ්මචරියවාසාය, දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ ඡඵස්සායතනිකා නාම සග්ගා. තත්ථ යං කිඤ්චි චක්ඛුනා රූපං පස්සති ඉට්ඨරූපඤ්ඤෙව පස්සති නො අනිට්ඨරූපං, කන්තරූපඤ්ඤෙව පස්සති නො අකන්තරූපං, මනාපරූපඤ්ඤෙව පස්සති නො අමනාපරූපං. යං කිඤ්චි සොතෙන සද්දං සුණාති -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායති -පෙ- ජිව්හාය රසං සායති -පෙ-

1 පටිවිද්ධො - PTS.

a. සළායතනසංයුත්ත - දෙවදහවග්ග - ඛණසුත්ත.

5. ප. පු: 'සර්වසංස්කාරයෝ මයසීඅද, රහිත කොට හුණුහළු වැනියහ'යි නො කියැයුතු ද?

ප. පරිඥසඥ: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු "මහණෙනි, තොපට ලාභයෙක. මහණෙනි, තොපට මනා ලැබීමෙක. බඹසරවස් පිණිස තොපට ක්‍ෂණයෙක් ලැබිණ. මහණෙනි, මා විසින් එස්සායතනික නිරයයෝ සදෙනෙක් දක්නා ලදහ. එහි ඇසින් යම් මැ රූපයක් දක්නේ ද, අනිෂ්ට රූපයක් (ස්වභාවයක්) මැ දක්නේ යැ. ඉෂ්ට- රූපයක් නො දක්නේ යැ. අකාන්තරූපයක් මැ දක්නේ යැ. කාන්තරූපයක් නො දක්නේ යැ. අමනාපරූපයක් මැ දක්නේ යැ. මනාපරූපයක් නො දක්නේ යැ. කනින් යම් මැ ශබ්දයක් අසා ද ... නැහැයෙන් යම් මැ ගන්ධයක් අසා ද ... දිවින් යම් මැ රසයක් ආස්වාද කෙරේ ද .. කයින් යම් මැ ස්පර්ශයක් ස්පර්ශ කෙරේ ද ... සිතින් යම් මැ දන්නේ ද, අරමුණ අනිෂ්ටරූපයක් මැ දන්නේ යැ, ඉෂ්ටරූපයක් නො දන්නේ යැ. අකාන්තරූපයක් මැ දන්නේ යැ, කාන්තරූපයක් නො දන්නේ යැ. අමනාපරූපයක් මැ දන්නේ යැ, මනාපරූපයක් නො දන්නේ යැ''යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පරිඥසඥ: එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් 'සර්වසංස්කාරයෝ නිෂ්පර්යාය කොට හුණුඅළු වැනියහ'යි කියැයුතු යැ.

6 ස. පු: සර්වසංස්කාරයෝ අවිශෙෂ කොට කුකුල සදෘශ වෙත් ද?

ස පරිඥසඥ: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, තොපට ලාභයෙක. මහණෙනි, තොපට මනා ලැබීමෙක. තොප විසින් බ්‍රහ්මචර්‍ය- වාසය සඳහා ක්‍ෂණයෙක් ලැබිණ. මහණෙනි, මා විසින් එස්සායතනික නම් වූ ස්වර්ගයෝ සදෙනෙක් දක්නාලදහ. එහි දී ඇසින් යම් මැ රූපයක් දක්නේ නම් ඉෂ්ට රූපයක් (ස්වභාවයක්) මැ දක්නේ යැ, අනිෂ්ටරූපයක් නො දක්නේ යැ. කාන්තරූපයක් මැ දක්නේ යැ, අකාන්තරූපයක් නො දක්නේ යැ. මනාපරූපයක් මැ දක්නේ යැ, අමනාපරූපයක් නො දක්නේ යැ. කනින් යම් මැ ශබ්දයක් අසා නම් ... නැහැයෙන් යම් මැ ගන්ධයක් අසා නම් ... දිවින් යම් මැ රසයක් ආස්වාද කෙරේ නම් ...

කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසති -පෙ- මනසා ධම්මං විජානාති, ඉට්ඨරූපඤ්ඤෙව විජානාති නො අනිට්ඨරූපං, කන්තරූපඤ්ඤෙව විජානාති නො අකන්තරූපං, මනාපරූපඤ්ඤෙව විජානාති නො අමනාපරූපන්ති."[a] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසලාති.

7. ප. පු: න වත්තබ්බං: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසලාති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු "යදනිච්චං තං දුක්ඛං" වුත්තං භගවතා. සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනිච්චාති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි "යදනිච්චං තං දුක්ඛං" වුත්තං භගවතා, සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනිච්චාති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසලාති.

8. ස. පු: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසලාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දානං අනිට්ඨඵලං අකන්තඵලං අමනුඤ්ඤඵලං සෙචනකඵලං දුක්ඛුද්‍රයං[1] දුක්ඛවිපාකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සීලං -පෙ- උපොසථො -පෙ- භාවනා -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං අනිට්ඨඵලං අකන්තඵලං අමනුඤ්ඤඵලං සෙචනකඵලං දුක්ඛුද්‍රයන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු දානං ඉට්ඨඵලං කන්තඵලං මනුඤ්ඤඵලං අසෙචනකඵලං සුඛුද්‍රයං[2] සුඛවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. දුක්ඛින්ද්‍රියං - PTS.
2. සුඛින්ද්‍රියං - PTS.

a. සළායතන සංයුත්ත - දෙවදහවග්ග - ඛණසුත්ත

කයින් යම් මෑ ස්පර්ශයක් ස්පර්ශ කෙරේ නම්... සිතින් යම් මෑ දහමක් දන්නේ නම්, ඉෂ්ටරූපයක් මෑ දන්නේ යෑ, අනිෂ්ටරූපයක් නො දන්නේ යෑ. කාන්තරූපයක් මෑ දන්නේ යෑ, අකාන්තරූපයක් නො දන්නේ යෑ. මනාපරූපයක් මෑ දන්නේ යෑ, අමනාපරූපයක් නො දන්නේ යෑ'' යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

අනු. පා: එ කරුණින් සර්වසංස්කාරයෝ අවිශේෂ කොට භුණුහළු වැනියහයි නො කියයුතු යෑ.

7. ප. පු: 'සර්වසංස්කාරයෝ අනවධි කොට හුණුහළු, වැනියහ'යි නො කියයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ප. අනු: 'යමක් අනිත්‍ය වේ නම් ඒ දුඃඛ' යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මෑ නො? සර්වසංස්කාරයෝ අනිත්‍ය වෙත් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

අනු. ඨ: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ''යමක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුඃඛ යෑ'' යි වදාරන ලද වේ නම්, සර්වසංස්කාරයෝ අනිත්‍ය වෙත් නම්,

අනු. පා: භවත, සර්වසංස්කාරයෝ අනවධි කොට උණුහළු වැනියහ'යි කියයුතු මෑ යෑ.

8. ස පු: සර්වසංස්කාරයෝ මයවීංදු භෙද කොට කුසකුල වැනි වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: දානය අනිෂ්ටඵල වේ ද, අකාන්තඵල වේ ද, අමනොඥඵල වේ ද, සෙචනකඵල වේ ද, දුක් වඩන්නේ වේ ද, දුඃඛවිපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මෑ යෑ ...

ස. අනු: සීලය ... උපොසථය ... භාවනාව ... බ්‍රහමචර්‍ය්‍යය අනිෂ්ටඵල වේ ද, අකාන්තඵල වේ ද, අමනොඥ-ඵල වේ ද, සෙචනකඵල වේ ද, දුක් වඩන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මෑ යෑ ...

ස. අනු: දානය ඉෂ්ටඵල කාන්තඵල මනොඥඵල අසෙච-නකඵල ඇත්තේ වේ ද, සුව වඩන්නේ වේ ද, සුඛවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

අනු. ඨා: හඤ්චි දානං ඉට්ඨඵලං කන්තඵලං මනුඤ්ඤඵලං අසෙචනකඵලං සුඛුද්‍රයං සුඛවිපාකං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසලාකුසලාති.

ස අනු: නනු සීලං -පෙ- උපොසථො -පෙ- භාවනා -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං ඉට්ඨඵලං කන්තඵලං මනුඤ්ඤඵලං අසෙචනකඵලං සුඛුද්‍රයං සුඛවිපාකන්ති[1].

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨා: හඤ්චි බ්‍රහ්මචරියං ඉට්ඨඵලං කන්තඵලං මනුඤ්ඤඵලං අසෙචනකඵලං සුඛුද්‍රයං සුඛවිපාකං.

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසලාකුසලාති.

9\. ස. පු: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසලාකුසලාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"සුඛො විවෙකො තුට්ඨස්ස
සුතධම්මස්ස පස්සතො,
අබ්‍යාපජ්ජං සුඛං ලොකෙ
පාණභූතෙසු සංයමො.

සුඛා විරාගතා ලොකෙ
කාමානං සමතික්කමො,
අස්මිමානස්ස යො විනයො
එතං වෙ පරමං සුඛං"[a]

"තං සුඛෙන සුඛං පත්තා
අච්චන්තසුඛමෙව තං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා
එතං වෙ පරමං සුඛන්ති"

අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනොධිං කත්වා කුසලාකුසලාති.

කුසලාකුසලකථා නිට්ඨිතා.

---

1. සුඛවිපාකන්ති - සීමු.
a. උදානපාළි - මුචලින්දවග්ග, පඨමසුත්ත.

අනු. ඨ: ඉදින් දානය ඉෂ්ටඵල කාන්තඵල මනොඥඵල අසෙචනකඵල ඇත්තේ වේ නම්, සුව වඩන්නේ වේ නම්, සුඛවිපාක වේ නම්,

අනු. පා: භවත, සියලු සංස්කාරයෝ මයහ්ඬද නො කොට උණුහළු වැන්නහ' යි නො කියයුතු යැ.

ස. අනු: ශීලය ... උපොසථය ... භාවනාව ... බ්‍රහමචර්‍ය්‍යය ඉෂ්ටඵල කාන්තඵල මනොඥඵල අසෙචනකඵල ඇත්තේ වේ ද, සුව වඩන්නේ වේ ද, සුඛවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් බ්‍රහමචර්‍ය්‍යය ඉෂ්ටඵල කාන්තඵල මනොඥඵල අසෙචනකඵල ඇති නම්, සුව වඩන්නේ නම්, සුඛවිපාක වේ නම්,

අනු. ඨ: භවත, 'සර්‍වසංස්කාරයෝ මයහ්ඬද නො කොට උණුඅළු වැනියහ' යි නො කියයුතු යැ.

9. ස. පු: සර්‍වසංස්කාරයෝ අනවධි කොට කුකුල සදෘශ වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නො:

"(චතුර්‍ය්‍යසත්‍යඥානසන්තොෂයෙන්) තුෂ්ට වූ ප්‍රකාශිත ධර්‍ම ඇති (වීර්‍ය්‍යබලාධිගතඥාන චක්ෂුසින්) බලන්නහුට නිර්‍වාණ සඞ්ඛ්‍යාත උපධිවිවෙකය සුඛ වෙයි. ලොකයෙහි ප්‍රාණීන් කෙරෙහි සංයම යයි කියන ලද නො කිපෙන බව සුඛ වෙයි.

කාමයන්ගේ සමතික්‍රම සඞ්ඛ්‍යාත විරාගතාව ලොකයෙහි සුඛ වෙයි. අස්මිමානයාගේ යම් ප්‍රතිප්‍රශ්‍රබ්ධිවිනයෙක් ඇද්ද, තෙල එකාන්තයෙන් පරමසුඛ වෙයි"

"එහෙයින් සුඛයෙන් සුඛයට පැමිණීමෙක් ඇද්ද, ඒ අත්‍යන්තසුඛ මැ වෙයි. ත්‍රිවිධ විද්‍යාවෝ ලබන ලදහු ද තෙල එකාන්තයෙන් පරමසුඛ වෙති" යි සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් 'සර්‍වසංස්කාරයෝ අනවධි කොට උෂ්ණභස්ම සදෘශයහ' යි නො කියයුතු යැ.

කුක්කුලකථා නිමි.

2. 9.

අනුපුබ්බාභිසමයකථා.

1. ස. පු: අනුපුබ්බාභිසමයො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අනුපුබ්බෙන සොතාපත්තිමග්ගං භාවෙතී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. පු: අනුපුබ්බෙන සොතාපත්තිමග්ගං භාවෙතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අනුපුබ්බෙන සොතාපත්තිඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අනුපුබ්බාභිසමයො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අනුපුබ්බෙන සකදාගාමිමග්ගං භාවෙතී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. පු: අනුපුබ්බෙන සකදාගාමිමග්ගං භාවෙතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අනුපුබ්බෙන සකදාගාමිඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අනුපුබ්බාභිසමයො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අනුපුබ්බෙන අනාගාමිමග්ගං භාවෙතී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. පු: අනුපුබ්බෙන අනාගාමිමග්ගං භාවෙතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු. අනුපුබ්බෙන අනාගාමිඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. 9.

අනුපුබ්බාභිසමයකථා.

['සොවන්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුඟුල්හට දුඃඛදර්ශනයෙන් ද, සමුදය නිරොධ මාර්ගදර්ශනයෙන් ද යි මෙසේ සොළොස් කොටසෙකින් අනුක්‍රමයෙන් කෙලශප්‍රහාණ කොට අර්හත්ත්වප්‍රතිලාභ ඇති'යි නානාභිසමය ලබයි යන් වාදිහු ඇත. අන්ධක සබ්බත්ථික සම්මිතිය භද්‍රයානික යන් හෙයිනි. උන්ගේ ලබධි විවෙචනයට අනුපුබ්බාභිසමයකථා එයි.]

1. ස. පු: අනුපුබ්බාභිසමයයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිසක්කු: එසේ යැ.

ස. අනු: අනුපූර්වී වශයෙන් ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගය භාවා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අනුපූර්වී වශයෙන් ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගය භාවා ද?

ප. පටිසක්කු: එසේ යැ.

ස. අනු: අනුපූර්වී වශයෙන් ශ්‍රොතාපත්තිඵලය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ

2. ස. පු: අනුපුබ්බාභිසමයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිසක්කු: එසේ යැ.

ස. අනු: අනුපූර්වී වශයෙන් සකෘදාගාමිමාර්ගය භාවා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අනුපූර්වී වශයෙන් සකෘදාගාමිමාර්ගය භාවා ද?

ප. පටිසක්කු: එසේ යැ.

ස. අනු: අනුපූර්වී වශයෙන් සකෘදාගාමිඵලය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

3. ස. පු: අනුපූර්වාභිසමයයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිසක්කු: එසේ යැ.

ස. අනු: අනුපූර්වී වශයෙන් අනාගාමිමාර්ගය භාවා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අනුපූර්වී වශයෙන් අනාගාමිමාර්ගය භාවා ද?

ප. පටිසක්කු: එසේ යැ.

ස. අනු: අනුපූර්වී වශයෙන් අනාගාමිඵලය ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ....

4. ස. පු: අනුපුබ්බාභිසමයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනුපුබ්බෙන අරහත්තමග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අනුපුබ්බෙන අරහත්තමග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනුපුබ්බෙන අරහත්තඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො දුක්ඛදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: සක්කායදිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ චතුභාගං ජහතී'ති.

ස. අනු: චතුභාගං සොතාපන්නො, චතුභාගං න සොතාපන්නො, චතුභාගං සොතාපත්තිඵලපත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, චතුභාගං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති. චතුභාගං සත්තක්ඛත්තුපරමො කොලංකොලො එකබීජී, බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ධම්මෙ -පෙ- සඞ්ඝෙ -පෙ- අරියකන්තෙහි සීලෙහි සමන්නාගතො, චතුභාගං න අරියකන්තෙහි සීලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: සමුදයදස්සනෙන -පෙ- නිරොධදස්සනෙන -පෙ- මග්ගදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: සක්කායදිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ චතුභාගං ජහතී'ති.

ස. අනු: චතුභාගං සොතාපන්නො, චතුභාහං න සොතාපන්නො, චතුභාගං සොතාපත්තිඵලපත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, චතුභාගං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති. චතුභාගං සත්තක්ඛත්තුපරමො කොලංකොලො එකබීජී, බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ධම්මෙ -පෙ- සඞ්ඝෙ -පෙ- අරියකන්තෙහි සීලෙහි සමන්නාගතො. චතුභාගං න අරියකන්තෙහි සීලෙහි සමන්නාගතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අනුපූර්වාභිසමයයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනුපූර්ව වශයෙන් අෂ්ටාඞ්ගිකමාර්ගය භාවා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: අනුපූර්ව වශයෙන් අෂ්ටාඞ්ගිකමාර්ගය භාවා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනුපූර්ව වශයෙන් අෂ්ටාඞ්ගිකඵලය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

5. ස. පු: සොවත්ඵල පසක් කරනු පිණිස පිළිපන් පුඟුල් දුඃඛ දර්ශනයෙන් කුමක් බැහැර කෙරේ ද?.

ප. වි: සත්කායදෘෂ්ටි විචිකිත්සා ශීලව්‍රතපරාමර්ශ තදෙකස්ථ ක්ලෙශ ද යි (මෙහි) චතුර්භාගයක් බැහැර කෙරෙයි.

ස. අනු: චතුර්භාගයක් සෝවන් වූයේත් චතුර්භාගයක් සෝවන් නො වූයේත් චතුර්භාගයක් ශ්‍රොතාපත්තිඵලප්‍රාප්ත වූයේත් ප්‍රතිලබ්ධ වූයේත් අධිගත වූයේත් සාක්‍ෂාත්කෘත වූයේත් උපසාගෙන වාස කෙරේ ද, නාමකයින් ස්පර්ශ කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් නාමකයින් ස්පර්ශ නො කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් සත්තක්ඛත්තුපරම සොතාපන්න වූයේත් කොලංකොල සොතාපන්න වූයේත් එකබීජී සොතාපන්න වූයේත්, බුද්ධරත්න-යෙහි අවෙත්‍යප්‍රසාදයෙන් සමන්විත වූයේත්, ධර්මරත්නයෙහි ... සඞ්ඝරත්නයෙහි ... ආර්‍ය්‍යකාන්ත ශීලයෙන් සමන්විත වූයේත්, චතුර්භාගයක් ආර්‍ය්‍ය-කාන්තශීලයෙන් සමන්විත නො වූයේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු: සමුදයදර්ශනයෙන් ... නිරොධදර්ශනයෙන් ... මාර්ගදර්ශනයෙන් කුමක් බැහැර කෙරේ ද?

ප. වි: සත්කායදෘෂ්ටි විචිකිත්සා ශීලව්‍රතපරාමර්ශ තදෙකස්ථ ක්ලෙශ ද යි මෙහි චතුර්භාගයක් බැහැර කෙරෙයි.

ස. අනු: චතුර්භාගයක් සෝවන් වූයේ ද චතුර්භාගයක් සෝවාන් නො වූයේ ද චතුර්භාගයක් සොතාපත්ති ඵලප්‍රාප්ත වූයේ ද ප්‍රතිලබ්ධ වූයේ අධිගත වූයේ සාක්‍ෂාත්කෘත වූයේ උපසාගෙන වාස කෙරේ ද, නාම කයින් ස්පර්ශ කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් නාමකයින් ස්පර්ශ නො කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් සත්තක්ඛත්තුපරම සොතාපන්න වූයේත් කොලංකොලසොතාපන්න වූයේත් එකබීජීසොතාපන්න වූයේත්, බුද්ධරත්න යෙහි අවෙත්‍යප්‍රසාදයෙන් යුක්ත වූයේත්, ධර්ම-රත්නයෙහි ... සඞ්ඝරත්නයෙහි ... ආර්‍ය්‍යකාන්ත ශීලයෙන් සමන්විත වූයේත් චතුර්භාගයක් ආර්‍ය්‍ය-කාන්ත ශීලයෙන් සමන්විත නො වූයේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: සකදාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො දුක්ඛදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ චතුභාගං ජහතී'ති.

ස. අනු: චතුභාගං සකදාගාමී චතුභාගං න සකදාගාමී, චතුභාගං සකදාගාමිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, චතුභාගං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සමුදයදස්සනෙන -පෙ- නිරොධදස්සනෙන -පෙ- මග්ගදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ චතුභාගං ජහතී'ති.

ස. අනු: චතුභාගං සකදාගාමී, චතුභාගං න සකදාගාමී, චතුභාගං සකදාගාමිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, චතුභාගං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො දුක්ඛදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: අණුසහගතං කාමරාගං අණුසහගතං බ්‍යාපාදං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ චතුභාගං ජහතී'ති.

ස. අනු: චතුභාගං අනාගාමී, චතුභාගං න අනාගාමී, චතුභාගං අනාගාමිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, චතුභාගං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, චතුභාගං අන්තරාපරිනිබ්බායී -පෙ- උපහච්චපරිනිබ්බායී -පෙ- අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී -පෙ- සසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී -පෙ- උද්ධංසොතො අකණිට්ඨගාමී, චතුභාගං න උද්ධංසොතො අකණිට්ඨගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: සෙදගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුගුල් දුඃඛදර්‍ශනයෙන් කුමක් බැහැර කෙරේ ද?

ප. වි: ඖලාරිකකාමරාග ඖලාරිකව්‍යාපාද තදෙකස්ථ කෙලශ දූසි (මෙහි) චතුර්භාගයක් බැහැර කෙරෙයි.

ස. අනු: චතුර්භාගයක් සකෘදගාමී වූයේත් චතුර්භාගයක් සකෘදගාමී නො වූයේත් චතුර්භාගයක් සකෘදගාමී-ඵලප්‍රාප්ත වූයේත් ප්‍රතිලබ්ධ වූයේත් අධිගත වූයේත් සාක්‍ෂාත්කෘත වූයේත් උපයාගෙන වාස කෙරේ ද, නාමකයින් ස්පර්‍ශ කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් නාමකයින් ස්පර්‍ශ නො කොට වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: සමුදයදර්‍ශනයෙන් ... නිරොධදර්‍ශනයෙන් ... මාර්‍ග-දර්‍ශනයෙන් කුමක් බැහැර කෙරේ ද?

ප. වි: ඖලාරික කාමරාග ඖලාරික ව්‍යාපාද තදෙකස්ථ කෙලශ දූ යි (මෙහි) චතුර්භාගයක් බැහැර කෙරෙයි.

ස. අනු: චතුර්භාගයක් සකෘදගාමී වූයේත් චතුර්භාගයක් සකෘදගාමී නො වූයේත් චතුර්භාගයක් සකෘදගාමී-ඵලප්‍රාප්ත වූයේත් ප්‍රතිලබ්ධ වූයේත් අධිගත වූයේත් සාක්‍ෂාත්කෘත වූයේත් උපයාගෙන වාස කෙරේ ද, නාමකයින් ස්පර්‍ශ කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් නාමකයින් ස්පර්‍ශ නො කොට වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

9. ස. පු: අනගැමිඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුගුල් දුඃඛදර්‍ශනයෙන් කුමක් බැහැර කෙරේ ද?

ප. වි: අණුසහගත කාමරාග අණුසහගත ව්‍යාපාද තදෙකස්ථ කෙලශ දූ යි මෙහි චතුර්භාගයක් බැහැර කෙරෙයි.

ස. අනු: චතුර්භාගයක් අනාගාමී වූයේත් චතුර්භාගයක් අනාගාමී නො වූයේත් චතුර්භාගයක් අනාගාමිඵල-ප්‍රාප්ත වූයේත් ප්‍රතිලබ්ධ වූයේත් අධිගත වූයේත් සාක්‍ෂාත්කෘත වූයේත් උපයා වාස කෙරේ ද, නාමකයින් ස්පර්‍ශ කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් නාමකයින් ස්පර්‍ශ නො කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් අන්තරාපරි-නිබ්බායී වූයේත් ... උපහච්චපරිනිබ්බායී වූයේත් ... අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී වූයේත් ... සසඞ්ඛාරපරි-නිබ්බායී වූයේත් ... උද්ධංසොතඅකණිට්ඨගාමී වූයේත් චතුර්භාගයක් උද්ධංසොතඅකණිට්ඨගාමී නො වූයේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

10. ස. පු: සමුදයදස්සනෙන -පෙ- නිරොධදස්සනෙන -පෙ- මග්ගදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: අණුසහගතං කාමරාගං අණුසහගතං බ්‍යාපාදං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ චතුභාගං ජහතී'ති.

ස. අනු: චතුභාගං අනාගාමී, චතුභාගං න අනාගාමී, චතුභාගං අනාගාමිඵලප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, චතුභාගං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, චතුභාගං අන්තරාපරිනිබ්බායී -පෙ- උපහච්චපරිනිබ්බායී -පෙ- අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී -පෙ- සසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී -පෙ- උද්ධංසොතො අකනිට්ඨගාමී, චතුභාගං න උද්ධංසොතො අකනිට්ඨගාමී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: අරහත්තඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො දුක්ඛදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: රූපරාගං අරූපරාගං මානං උද්ධච්චං අවිජ්ජං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ චතුභාගං ජහතී'ති.

ස. අනු: චතුභාගං අරහා, චතුභාගං න අරහා, චතුභාගං අරහත්තප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, චතුභාගං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, චතුභාගං වීතරාගො -පෙ- වීතදොසො -පෙ- වීතමොහො -පෙ- කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤාවිමුත්තො උක්ඛිත්තපලිඝො සඞ්කිණ්ණපරිඛො අබ්බූළ්හෙසිකො නිරග්ගළො අරියො පන්නද්ධජො පන්නභාරො විසඤ්ඤුත්තො සුවිජිතවිජයො, දුක්ඛං තස්ස පරිඤ්ඤාතං සමුදයො පහීනො නිරොධො සච්ඡිකතො මග්ගො භාවිතො, අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිඤ්ඤාතං පරිඤ්ඤෙය්‍යං පරිඤ්ඤාතං පහාතබ්බං පහීනං භාවෙතබ්බං භාවිතං -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, චතුභාගං සච්ඡිකාතබ්බං න සච්ඡිකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සමුදයදර්ශනයෙන් ... නිරෝධ දර්ශනයෙන් ... මාර්ග දර්ශනයෙන් කුමක් බැහැර කෙරේ ද?

ප. වි: අණුසහගත කාමරාග අණුසහගත ව්‍යාපාද තදෙකස්ථ ක්ලේශ දැයි මෙහි චතුර්භාගයක් බැහැර කෙරෙයි.

ස. අනු: චතුර්භාගයක් අනාගාමී වූයේත් චතුර්භාගයක් අනාගාමී නො වූයේත් චතුර්භාගයක් අනාගාමී-ඵලප්‍රාප්ත වූයේත් ප්‍රතිලබ්ධ වූයේත් අධිගත වූයේත් සාක්ෂාත්කෘත වූයේත් උපයා වාස කෙරේ ද, නාමකයින් ස්පර්ශ කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් නාමකයින් ස්පර්ශ නො කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් අන්තරාපරිනිබ්බායී වේ ද .. උපහච්චපරිනිබ්බායී වූයේත්... අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී වූයේත් ... සසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායී වූයේත් ... උද්ධංසොත අකණිට්ඨගාමී වූයේත් වේ ද, චතුර්භාගයක් උද්ධංසොත අකණිට්ඨගාමී නො වූයේත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ...

11. ස. පු: අර්හත්ත්වඵල ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නට පිළිපන් පුහුල් දුඃඛ දර්ශනයෙන් කුමක් බැහැර කෙරේ ද?

ප. වි: රූපරාග අරූපරාග මාන ඖද්ධත්‍ය අවිද්‍යා ද තදෙකස්ථ ක්ලේශ දැයි මෙහි චතුර්භාගයක් බැහැර කෙරෙයි.

ස. අනු: චතුර්භාගයක් රහත් වූයේත් චතුර්භාගයක් රහත් නො වූයේත් චතුර්භාගයක් අර්හත්ත්වප්‍රාප්ත වූයේත් ප්‍රතිලබ්ධ වූයේත් අධිගත වූයේත් සාක්ෂාත්කෘත වූයේත් නිපයා වාස කෙරේ ද, නාමකයින් ස්පර්ශ කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් නාමකයින් ස්පර්ශ නො කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් වීතරාග වූයේ ... වීතද්වේෂ වූයේ ... වීතමෝහ වූයේ.. කළ කරණී ඇතියේ බහාලූ කෙලෙස්බර ඇතියේ පැමිණි ස්වාර්ථ ඇතියේ ක්ෂය වැ ගිය භවසංයොජන ඇතියේ මනාව දැන මිදුණේ ඔසවාලූ කෙලෙස් කණයම ඇතියේ විසුරුවාලූ කෙලෙස් පිරි ඇතියේ උගුළුවාලූ කෙලෙස් ඉන්ද්‍රකීල ඇතියේ අගුළු රහිත වූයේ ආර්‍ය්‍ය වූයේ පතිතමානධ්වජ ඇතියේ පතිත ක්ලේශභාර ඇතියේ විසංයුක්ත වූයේ මොනවට දිනූ කෙලෙස් විජය ඇතියේ, ඔහු විසින් දුඃඛය පරිඥත වූයේ සමුදය ප්‍රහීණ වූයේ නිරෝධය සාක්ෂාත්කෘත වූයේ මාර්ගය භාවිත වූයේ, අභිඥෙය ධර්ම අභිඥත වූයේ පරිඥෙයධර්ම පරිඥත වූයේ ප්‍රහාතව්‍යධර්ම ප්‍රහීණ වූයේ භාවිතව්‍යධර්ම භාවිත වූයේ.. සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම සාක්ෂාත්කෘත වූයේ ද, චතුර්භාගයක් සාක්ෂාත් කර්තව්‍යධර්ම සාක්ෂාත්කෘත නො වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු මැ යැ ..

12. ස. පු: සමුදයදස්සනෙන -පෙ- නිරොධදස්සනෙන -පෙ- මග්ගදස්සනෙන කිං ජහතී'ති.

ප. වි: රූපරාගං අරූපරාගං මානං උද්ධච්චං අවිජ්ජං තදෙකට්ඨෙ ච කිලෙසෙ චතුභාගං ජහතී'ති.

ස. අනු: චතුභාගං අරහා, චතුභාගං න අරහා, චතුභාගං අරහත්තප්පත්තො පටිලද්ධො අධිගතො සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති, කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, චතුභාගං න කායෙන ඵුසිත්වා විහරති, චතුභාගං වීතරාගො -පෙ- වීතදොසො -පෙ- වීතමොහො -පෙ- කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤාවිමුත්තො උක්ඛිත්තපලිඝො සංකිණ්ණපරිඛො අබ්බූළ්හෙසිකො නිරග්ගළො අරියො පන්නද්ධජො පන්නභාරො විසඤ්ඤුත්තො සුවිජිතවිජයො, දුක්ඛං තස්ස පරිඤ්ඤාතං සමුදයො පහීනො නිරොධො සච්ඡිකතො මග්ගො භාවිතො, අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිඤ්ඤාතං පරිඤ්ඤෙය්‍යං පරිඤ්ඤාතං පහාතබ්බං පහීනං භාවෙතබ්බං භාවිතං -පෙ- සච්ඡිකාතබ්බං සච්ඡිකතං, චතුභාගං සච්ඡිකාතබ්බං න සච්ඡිකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො දුක්ඛං දක්ඛන්තො 'පටිපන්නකො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුක්ඛෙ දිට්ඨෙ, ඵලෙ ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: සමුදයං දක්ඛන්තො -පෙ- නිරොධං දක්ඛන්තො 'පටිපන්නකො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිරොධෙ දිට්ඨෙ, ඵලෙ ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: සමුදයදර්ශනයෙන් ... නිරොධදර්ශනයෙන් ... මාර්ගදර්ශනයෙන් කුමක් බැහැර කෙරේ ද?

ප. වි: රූපරාග අරූපරාග මාන ඖද්ධත්‍ය අවිද්‍යා තදෙකස්ථ කෙලශ දූ යි මෙහි චතුර්භාගයක් බැහැර කෙරෙයි.

ස. අනු: චතුර්භාගයක් රහත් වූයේ ද, චතුර්භාගයක් රහත් නො වූයේ ද, චතුර්භාගයක් අර්හත්වප්‍රාප්ත වූයේ ප්‍රතිලබ්ධ වූයේ අධිගත වූයේ සාක්ෂාත්කෘත වූයේ උපයා වාස කෙරේ ද, නාමකයින් ස්පර්ශ කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් නාමකයින් ස්පර්ශ නො කොට වාස කෙරේ ද, චතුර්භාගයක් වීතරාග වූයේ ... වීතද්වෙෂ වූයේ ... වීතමොහ වූයේ ... කළ කරණී ඇතියේ බහාලූ කෙලෙස් බර ඇතියේ ලැබූ ස්වාර්ථ ඇතියේ ක්‍ෂය වැ ගිය භවසංයොජන ඇතියේ මොනොවට දැන මිදුණේ පෙරළූ කෙලෙස් කණයම ඇතියේ විසුරුවාහල කෙලෙස් පිරි ඇතියේ උපුළු කෙලෙස් නමැති ඉන්ද්‍රකීල ඇතියේ කෙලෙස් අගුළු නැතියේ ආර්ය වූයේ පතිතමානධ්වජ ඇතියේ පතිතකෙලශභාර ඇතියේ විසංයුක්ත වූයේ මොනොවට දිනූ කෙලෙස් විජය ඇතියේ, ඔහු විසින් දුඃඛය පරිඥාත වූයේ සමුදය ප්‍රහීණ වූයේ නිරොධය සාක්ෂාත්කෘත වූයේ මාර්ගය භාවිත වූයේ, අභිඥෙයධර්ම අභිඥාත වූයේ පරිඥෙයධර්ම පරිඥාත වූයේ ප්‍රහාතව්‍යධර්ම ප්‍රහීණ වූයේ භාවිතව්‍යධර්ම භාවිත වූයේ ... සාක්ෂාත්කර්තව්‍යධර්ම සාක්ෂාත්කෘත වූයේ ද, චතුර්භාගයක් සාක්ෂාත්කර්තව්‍යධර්ම සාක්ෂාත්කෘත නො වූයේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

13. ස. පු: සොවත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුහුල් දුක් දක්නේ 'පිළිපන්නෙකැ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. දුක් දුටු කල 'ඵලයෙහි සිටියෙකැ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

ස. පු: සමුදය දක්නේ ... නිරොධය දක්නේ 'පිළිපන්නෙකැ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරොධය දුටු කලැ 'ඵලයෙහි සිටියෙකැ'යි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

14. ස. පු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො මග්ගං දක්ඛන්තො 'පටිපන්නකො'ති වත්තබ්බො. මග්ගෙ දිට්ඨෙ ඵලෙ ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුක්ඛං දක්ඛන්තො 'පටිපන්නකො'ති වත්තබ්බො. දුක්ඛෙ දිට්ඨෙ ඵලෙ ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: මග්ගං දක්ඛන්තො 'පටිපන්නකො'ති වත්තබ්බො. මග්ගෙ දිට්ඨෙ ඵලෙ ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමුදයං දක්ඛන්තො -පෙ- නිරොධං දක්ඛන්තො 'පටිපන්නකො'ති වත්තබ්බො. නිරොධෙ දිට්ඨෙ ඵලෙ ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො දුක්ඛං දක්ඛන්තො 'පටිපන්නකො'ති වත්තබ්බො. දුක්ඛෙ දිට්ඨෙ න වත්තබ්බං ඵලෙ ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගං දක්ඛන්තො 'පටිපන්නකො'ති වත්තබ්බො. මග්ගෙ දිට්ඨෙ න වත්තබ්බං ඵලෙ ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: සමුදයං දක්ඛන්තො -පෙ- නිරොධං දක්ඛන්තො 'පටිපන්නකො'ති වත්තබ්බො. නිරොධෙ දිට්ඨෙ න වත්තබ්බං ඵලෙ ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගං දක්ඛන්තො 'පටිපන්නකො'ති වත්තබ්බො. මග්ගෙ දිට්ඨෙ න වත්තබ්බං ඵලෙ ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපන්නො පුග්ගලො දුක්ඛං දක්ඛන්තො 'පටිපන්නකො'ති වත්තබ්බො. දුක්ඛෙ දිට්ඨෙ න වත්තබ්බං ඵලෙ ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

14. ස. පු: සෝවත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුතුල් මාර්ගය දක්නේ 'පිළිපන්නෙකැ'යි කියැයුතු යැ. මාර්ගය දුටු කලැ ඵලයෙහි සිටියෙකැයි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: දුක් දක්නේ 'පිළිපන්නෙකැ'යි කියැයුතු යැ. දුක දුටු කලැ ඵලයෙහි සිටියෙකැයි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: මාර්ගය දක්නේ 'පිළිපන්නෙකැ'යි කියැයුතු යැ. මාර්ගය දුටු කල ඵලයෙහි සිටියෙකැයි කියැයුතු වේ ද?

ප පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: සමුදය දක්නේ ... නිරෝධය දක්නේ 'පිළිපන්නෙකැ'යි කියැයුතු යැ. නිරෝධය දුටු කල ඵලයෙහි සිටියෙකැයි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

16. ස. පු: සෝවත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුතුල් දුක දක්නේ 'පිළිපන්නෙකැ'යි කියැයුතු යැ. දුක දුටු කල ඵලයෙහි සිටියෙකැයි කියැයුතු යැ යනු නො කියැයුතු ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගය දක්නේ 'පිළිපන්නෙකැ'යි කියැයුතු යැ. මාර්ගය දුටු කල ඵලයෙහි සිටියෙකැයි කියැයුතු යැ යනු නො කියැයුතු ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. පු: සමුදය දක්නේ ... නිරෝධයදක්නේ 'පිළිපන්නෙකැ'යි කියැයුතු යැ. නිරෝධය දුටු කලැ ඵලයෙහි සිටියෙකැයි කියැයුතු යැ යනු නො කියැයුතු ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගය දක්නේ 'පිළිපන්නෙකැ'යි කියැයුතු යැ. මාර්ගය දුටු කල ඵලයෙහි සිටියෙකැයි කියැයුතු යැ යනු නො කියැයුතු ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

17. ස. පු: සෝවත්ඵල පසක් කරන්නට පිළිපන් පුතුල් දුක් දක්නේපි 'ළිපන්නෙකැ'යි කියැයුතු යැ. දුක් දුටු කල ඵලයෙහි සිටියෙකැයි කියැයුතු යැ යනු නො කියැයුතු ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරත්ථියං[1] දුක්ඛදස්සනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

18. ස. පු: සමුදයං දක්ඛන්තො -පෙ- නිරොධං දක්ඛන්තො 'පටිපන්නකො'ති වත්තබ්බො. නිරොධෙ දිට්ඨෙ න වත්තබ්බං ඵලෙ ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිරත්ථියං නිරොධදස්සනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ප. පු: දුක්ඛෙ දිට්ඨෙ චත්තාරි සච්චානි දිට්ඨානි හොන්තී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: දුක්ඛසච්චං චත්තාරි අරියසච්චානී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: රූපක්ඛන්ධෙ අනිච්චතො දිට්ඨෙ පඤ්චක්ඛන්ධා අනිච්චතො දිට්ඨා හොන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපක්ඛන්ධො පඤ්චක්ඛන්ධො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. ස. පු: චක්ඛායතනෙ අනිච්චතො දිට්ඨෙ ද්වාදසායතනානි අනිච්චතො දිට්ඨානි හොන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛායතනං ද්වාදසායතනානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: චක්ඛුධාතුයා අනිච්චතො දිට්ඨාය අට්ඨාරසධාතුයො අනිච්චතො දිට්ඨා හොන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුධාතු අට්ඨාරස ධාතුයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

23 ස. පු: චක්ඛුන්ද්‍රියෙ අනිච්චතො දිට්ඨෙ බාවීසතින්ද්‍රියානි අනිච්චතො දිට්ඨානි හොන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියං බාවීසතින්ද්‍රියානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. නිදත්ථියං - සීමු.

ස. අනු: දුඃඛදර්ශනය නිරර්ථක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

18. ස. පු: සමුදය දක්නේ ... නිරොධය දක්නේ 'පිළිපන්නෙකැ'යි කියැයුතු යැ. නිරොධය දුටු කල ඵලයෙහි සිටියෙකැයි කියැයුතු යැ යනු නො කියැයුතු ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරොධදර්ශනය නිරර්ථක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

19. ප. පු: දුඃඛය දුටු කල චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ දක්නා ලද්දාහු වෙත් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: දුඃඛසත්‍යය චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍ය වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

20. ස. පු: රූපස්කන්ධය අනිත්‍ය විසින් දුටු කල පඤ්චස්කන්ධයෝ අනිත්‍ය විසින් දක්නා ලද්දාහු වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපස්කන්ධය පඤ්චස්කන්ධ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

21. ස. පු: චක්ෂුරායතනය අනිත්‍ය විසින් දුටු කල ද්වාදශායතනයෝ අනිත්‍ය විසින් දක්නා ලද්දාහු වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුරායතනය ද්වාදශායතන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

22. ස. පු: චක්ෂුර්ධාතු අනිත්‍ය විසින් දුටු කල අටළොස් ධාතුහු අනිත්‍ය විසින් දක්නා ලද්දාහු වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුර්ධාතු අෂ්ටාදශධාතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

23. ස. පු: චක්ෂුරින්ද්‍රිය අනිත්‍ය විසින් දුටු කල දෙවිසි ඉන්ද්‍රියයෝ අනිත්‍ය විසින් දුටුවාහු වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුරින්ද්‍රිය දෙවිසි ඉන්ද්‍රිය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

24. ස. පු: චතූහි ඤාණෙහි සොතාපත්තිඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චත්තාරි සොතාපත්තිඵලානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

25. ස. පු: අට්ඨහි ඤාණෙහි සොතාපත්තිඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අට්ඨ සොතාපත්තිඵලානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

26. ස. පු: ද්වාදසහි ඤාණෙහි සොතාපත්තිඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වාදස සොතාපත්තිඵලානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

27. ස. පු: චතුචත්තාරීසාය ඤාණෙහි සොතාපත්තිඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චතුචත්තාරීසං සොතාපත්තිඵලානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

28. ස. පු: සත්තසත්තතියා ඤාණෙහි සොතාපත්තිඵලං සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සත්තසත්තති සොතාපත්තිඵලානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

29. ප. පු: න වත්තබ්බං අනුපුබ්බාභිසමයො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මහාසමුද්දො අනුපුබ්බනින්නො අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපබ්භාරො න ආයතකෙනෙ'ව පපාතො, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ අනුපුබ්බසික්ඛා අනුපුබ්බකිරියා අනුපුබ්බපටිපදා න ආයතකෙනෙව අඤ්ඤාපටිවෙධො"ති[1] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි අනුපුබ්බාභිසමයො'ති.

---

1. අට්ඨකඞ්ගුත්තර - මහාවග්ග - උපොසථ සුත්ත.

24. ස. පු: සියුනැණින් සොවන්ඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: සතර සොවන්ඵල කෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

25. ස. පු: (සච්චනට සාධාරණ සත්‍යඥනයෙන් හා ප්‍රතිසංවිත් ඥනයෙන් දූ'යි) අටනැණින් සොවන්ඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: අෂ්ටප්‍රකාර සොවන්ඵල කෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

26. ස. පු. (ද්වාදශාඞ්ගප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදයෙහි එන) දෙළොස්-නැණින් සොවන්ඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ද්වාදශප්‍රකාර සොවන්ඵල කෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

27. ස. පු: (ජරාමරණඥනාදි) සිවුසාළිස් නුවණින් සොවන්-ඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: චතුශ්චත්වාරිංශත් ශ්‍රොතාපත්තිඵල කෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..

28. ස. පු: සත්සැත්තෑනුවණින් සොවන්ඵල ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: සත්සැත්තෑ සොවන්ඵල කෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

29. ප. පු: අනුපූර්වාභිසමය (අභිසමය අනුපූර්වී යයි) නො කියැයුතු ද?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නුː "මහණෙනි, යම්සේ මහාසමුද්‍රය අනුපූර්වනිම්න වේ ද, අනුපූර්වප්‍රවණ වේ ද, අනුපූර්වප්‍රාග්භාර වේ ද, ආයතමාර්ගයෙන් (එකඑල්ලේ) මැ ප්‍රපාත නො වේ ද, මහණෙනි, එසේ මැ මේ ධර්මවිනයෙහි අනුපූර්වශික්‍ෂා අනුපූර්වක්‍රියා අනුපූර්වප්‍රතිපත් ඇත. ආයතමාර්ගයෙන් මැ අර්හත්වප්‍රතිවෙධ නො වෙතියි"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
අනු. පා: එකරුණින් අනුපූර්වාභිසමය ඇත.

80. ප. පු: න වත්තබ්බං අනුපුබ්බාභිසමයෝ'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"අනුපුබ්බෙන මේධාවී
ථොකථොකං ඛණේ ඛණේ
කම්මාරෝ රජතස්සෙ'ව
නිද්ධමේ මලමත්තනෝ"ති[a]

අත්ථේ'ව සුත්තන්තෝති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තේන හි අනුපුබ්බාභිසමයෝ'ති.[1]

81. ස. පු: අනුපුබ්බාභිසමයෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නන්වායස්මා ගවම්පති ථෙරෝ භික්ඛූ එතදවෝච: "සම්මුඛා මේතං ආවුසෝ භගවතෝ සුතං, සම්මුඛා පටිග්ගහිතං: යෝ භික්ඛවේ දුක්ඛං පස්සති දුක්ඛසමුදයම්පි සෝ පස්සති දුක්ඛනිරෝධම්පි පස්සති දුක්ඛනිරෝධගාමිනිං පටිපදම්පි පස්සති. යෝ දුක්ඛසමුදයං පස්සති දුක්ඛම්පි සෝ පස්සති දුක්ඛනිරෝධම්පි පස්සති දුක්ඛනිරෝධගාමිනිං පටිපදම්පි පස්සති. යෝ දුක්ඛනිරෝධං පස්සති දුක්ඛම්පි සෝ පස්සති දුක්ඛසමුදයම්පි පස්සති දුක්ඛනිරෝධගාමිනිං පටිපදම්පි පස්සති. යෝ දුක්ඛනිරෝධගාමිනිං පටිපදං පස්සති දුක්ඛම්පි සෝ පස්සති දුක්ඛසමුදයම්පි පස්සති දුක්ඛනිරෝධම්පි පස්සතී"ති[b] අත්ථේ'ව සුත්තන්තෝති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තේන හි න වත්තබ්බං "අනුපුබ්බාභිසමයෝ"ති.

82 ස. පු: අනුපුබ්බාභිසමයෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1 තේන හි න වත්තබ්බං අනුපුබ්බාභිසමයෝ'ති - සිමු.

a. ධම්මපද - මලවග්ග

b. සච්චසංයුත්ත - කොටිගාමවග්ග - ගවම්පතිසුත්ත

80. ප. පු: අනුපූර්වාභිසමය නො කියයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද මැ නු:

"කඹුරා සුවර්ණයාගේ මල හරනාක් සෙයින් ප්‍රශස්තබුද්ධි ඇති ශ්‍රාවක පිළිවෙළින් කෙණෙහි කෙණෙහි මඳ මඳ කොට තමාගේ කෙලෙස්මල නහාපියන්නේය"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එකරුණින් අනුපූර්වාභිසමය ඇත.

81. ස. පු: අනුපූර්වාභිසමය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආයුෂ්මත් ගවම්පති තෙරුණුවෝ භික්ෂූන්ට තෙල කිවාහු නො වේ ද: "ඇවැත්නි, බුදුන් හමියෙහි තෙල අසන ලද, හමියෙහි පිළිගන්නා ලද: මහණෙනි, යම් සච්වෙක් දුක් දක්නේ වේ නම්, හේ දුඃඛසමුදයත් දක්නේ යැ, දුඃඛනිරොධයත් දක්නේ යැ, දුඃඛනිරොධගාමිනීප්‍රතිපත්ති දු දක්නේ යැ. යම් සච්වෙක් දුඃඛසමුදය දක්නේ වේ නම්, හේ දුඃඛයත් දක්නේ යැ, දුඃඛනිරොධයත් දක්නේ යැ, දුඃඛනිරොධගාමිනී ප්‍රතිපත්ති දු දක්නේ යැ. යම් සච්වෙක් දුඃඛනිරොධය දක්නේ වේ නම්, හේ දුඃඛය ද දක්නේ යැ, දුඃඛසමුදය ද දක්නේ යැ, දුඃඛනිරොධගාමිනීප්‍රතිපත් ද දක්නේ යැ. යම් සච්වෙක් දුඃඛනිරොධගාමිනීප්‍රතිපත්ති දක්නේ වේ නම්, හේ දුඃඛය ද දක්නේ යැ, දුඃඛසමුදය ද දක්නේ යැ, දුඃඛනිරොධය ද දක්නේ යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එ කරුණින් අනුපූර්වාභිසමය නො කියයුතු යැ.

82. ස. පු: අනුපූර්වාභිසමය ඇද්ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"සහාවස්සදස්සනසම්පදාය
තයස්සු ධම්මා ජහිතා භවන්ති:
සක්කායදිට්ඨිවිචිකිච්ඡිතඤ්ච
සීලබ්බතං වා'පි යදත්ථි කිඤ්චි,
චතූහපායෙහි ච විප්පමුත්තො
ඡ චාභිඨානානි අභබ්බො කාතුන්ති.[a]

අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං 'අනුපුබ්බාභිසමයො'ති.

88. ස. පු: අනුපුබ්බාභිසමයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකස්ස විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: 'යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධ-ධම්මන්ති'. සහදස්සනුප්පාදා භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස තීණි සඤ්ඤොජනානි පහීයන්ති: සක්කායදිට්ඨි විචිකිච්ඡා සීලබ්බතපරාමාසො"ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං "අනුපුබ්බාභිසමයො"ති..

අනුපුබ්බාභිසමයකථා නිට්ඨිතා.

a. සුත්තනිපාත - රතනසුත්ත.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:

"උහුට දර්ශනසම්පත් උදා වන්නා හා මැ ධර්මයෝ තුන් දෙනෙක් හරන ලද වෙත්: සත්කායදෘෂ්ටි යෑ, විචිකිත්සා යෑ, යම් ශීලව්‍රතයෙක් හෝ ඇද්ද, එ ද වෙයි. සිව් අපායෙන් විප්‍රමුක්ත ද වූයේ ෂඩ්අභිසථාන කරන්නට ද හේ නො තිසි වේ ය"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිසක්‍ඛ: එසේ යෑ.

අනු. පා: එකරුණින් අනුපූර්වාභිසමය නො කියැයුතු යෑ.

88. ස. පු: අනුපූර්වාභිසමය ඇද්ද?

ප. පටිසක්‍ඛ: එසේ යෑ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු:

"මහණෙනි, යම් කලෙක ආර්‍යශ්‍රාවකයකු හට පහ කළ ක්ලේශරජස් ඇති පහවැ ගිය ක්ලේශමල ඇති ධර්මචක්‍ෂුස උදා දින් ද, කෙසේ යෑ යත්: 'යම්කිසි සමුදය ස්වභාවයෙක් ඇත් නම් එ හැම නිරෝධස්වභාව ඇති'යි කියා යි. මහණෙනි, ඒ දර්ශනොත්පාද උදාපත් වන්නා හා මැ ආර්‍යශ්‍රාවකයාහට ත්‍රිවිධ සංයොජනයෝ ප්‍රහීණ වැ යෙති: සක්කායදෘෂ්ටි යෑ විචිකිත්සා යෑ ශීලව්‍රතපරාමර්ශ යෑ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිසක්‍ඛ: එසේ යෑ.

අනු. පා: එ කරුණින් 'අනුපූර්වාභිසමය ඇති'යි නො කියැයුතු යි.

අනුපූර්වාභිසමයකථා නිමි.

2. 10.

වොහාරකථා

1\. ස. පු: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකුත්තරෙ සොතෙ පටිහඤ්ඤති නො ලොකියෙ, ලොකුත්තරෙන විඤ්ඤාණෙන පටිවිජානන්ති නො ලොකියෙන, සාවකා පටිවිජානන්ති නො පුථුජ්ජනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2\. ස. පු: නනු බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකියෙ සොතෙ පටිහඤ්ඤතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකියෙ සොතෙ පටිහඤ්ඤති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො'ති.

3\. ස. පු: නනු බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරං ලොකියෙන විඤ්ඤාණෙන පටිවිජානන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරං ලොකියෙන විඤ්ඤාණෙන පටිවිජානන්ති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො'ති.

4\. ස. පු: නනු බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරං පුථුජ්ජනා පටිවිජානන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරං පුථුජ්ජනා පටිවිජානන්ති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො'ති.

2. 10.

වොහාරකථා.

[භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලොකොත්තර ව්‍යවහාරයෙන් ව්‍යවහාර කෙරෙති'යි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත් වාදීන්ගේ වාද බිඳුනට වොහාරකථා එයි.]

1. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොකොත්තර ශ්‍රොත්‍රයෙහි ව්‍යවහාරය ගැවේ ද, ලෞකික ශ්‍රොත්‍රයෙහි නො ගැවේ ද, ලොකොත්තර විඥනයෙන් ව්‍යවහාරය දනිත් ද, ලෞකික විඥනයෙන් නො දනිත් ද, ආර්‍ය්‍යශ්‍රාවකයෝ ව්‍යවහාරය දනිත් ද, පුහුදුන්හු නො දනිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

2. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුරදුන් ගේ ව්‍යවහාරය ලෞකික-ශ්‍රොත්‍රයෙහි ගැටෙත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලෞකිකශ්‍රොත්‍රයෙහි ගැවේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ'යයි නො කියැයුතු යැ.

3. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලෞකික-විඥනයෙන් දනිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලෞකික විඥනයෙන් දනිත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය පුහුදුන්හු දන්නාහු නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය පුහුදුන්හු දනිත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

5\. ස. පු: 'බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො'ති.

ප. පටික්ඛේපො: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගො ඵලං නිබ්බානං සොතාපත්තිමග්ගො සොතාපත්තිඵලං සකදාගාමිමග්ගො සකදාගාමිඵලං අනාගාමිමග්ගො අනාගාමිඵලං අරහත්තමග්ගො අරහත්තඵලං සතිපට්ඨානං සම්මප්පධානං ඉද්ධිපාදො ඉන්ද්‍රියං බලං බොජ්ඣඞ්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6\. ස. පු: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො'ති.

ප. පටික්ඛේපො: ආමන්තා.

ස. අනු. අත්ථි කෙචි බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරං සුණන්තී'ති.

ප. පටික්ඛේපො: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකුත්තරො ධම්මො සොතවිඤ්ඤෙය්‍යො සොතස්මිං පටිහඤ්ඤති, සොතස්ස ආපාථං ආගච්ඡතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7\. ස. පු: නනු ලොකුත්තරො ධම්මො න සොතවිඤ්ඤෙය්‍යො න සොතස්මිං පටිහඤ්ඤති, න සොතස්ස ආපාථං ආගච්ඡතී'ති

ප. පටික්ඛේපො: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ලොකුත්තරො ධම්මො න සොතවිඤ්ඤෙය්‍යො න සොතස්මිං පටිහඤ්ඤති න සොතස්ස ආපාථං ආගච්ඡති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරොති.

8\. ස. පු: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො'ති.

ප. පටික්ඛේපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කෙචි බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරෙ රජ්ජෙය්‍යුන්ති.

ප. පටික්ඛේපො: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකුත්තරො ධම්මො රාගට්ඨානියො රජනීයො කමනීයො මදනීයො බන්ධනීයො මුච්ඡනීයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුරජුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ ද?

ප. පටික්ඛෙපය: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ග යැ ඵල යැ නිර්වාණ යැ ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ග යැ ශ්‍රොතාපත්තිඵල යැ සකෘදගාමිමාර්ග යැ සකෘදගාමිඵල යැ අනාගාමිමාර්ග යැ අනාගාමිඵල යැ අර්හත්ත්ව-මාර්ග යැ අර්හත්ත්වඵල යැ සිව්වටනැ සම්‍යක්ප්‍රධාන යැ ඍද්ධිපාදයෝ යැ ඉන්‍ද්‍රිය යැ බල යැ බොධ්‍යඞ්ගයෝ යැ යනු ව්‍යවහාර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ ද?

ප. පටික්ඛෙපය: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාර අසන යම් මැ කෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙපය: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොකොත්තරධර්මය ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය වේ ද, ශ්‍රොත්‍ර-යෙහි ගැටේ ද, ශ්‍රොත්‍රයට අපාථගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: ලොකොත්තරධර්මය ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය නො වන්නේ මැ වේ ද, ශ්‍රොත්‍රයෙහි නො ගැටෙන්නේ නො වේ ද, ශ්‍රොත්‍රයට ආපාථ වැ නො එන්නේ නො වේ ද?

ප. පටික්ඛෙපය: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ලොකොත්තරධර්මය ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය නො වේ නම්, ශ්‍රොත්‍රයෙහි නො ගැටේ නම්, ශ්‍රොත්‍රයට ආපාථ වැ නො පැමිණේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

8. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ ද?

ප. පටික්ඛෙපය: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරයෙහි ඇලෙන යම් මැ කෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටික්ඛෙපය: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොකොත්තරධර්මය රාගස්ථානයට යොග්‍ය වේ ද, රජනයට යොග්‍ය වේ ද, කමනයට හිත වේ ද, මදනයට හිත වේ ද, බන්ධනයට හිත වේ ද, මූර්ච්ඡනයට හිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

9. ස. පු: නනු ලොකුත්තරො ධම්මා න රාගට්ඨානියො න රජනීයො න කමනීයො න මදනීයො න බන්ධනීයො න මුච්ඡනීයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ලොකුත්තරො ධම්මා න රාගට්ඨානියො න රජනීයො න කමනීයො න මදනීයො න බන්ධනීයො න මුච්ඡනීයො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො'ති.

10. ස. පු: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කෙචි බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරෙ දුස්සෙය්‍යුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකුත්තරො ධම්මා දොසට්ඨානියො කොපට්ඨානියො පටිඝට්ඨානියො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: නනු ලොකුත්තරො ධම්මා න දොසට්ඨානියො න කොපට්ඨානියො න පටිඝට්ඨානියො'ති.

ප: පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ලොකුත්තරො ධම්මා න දොසට්ඨානියො න කොපට්ඨානියො න පටිඝට්ඨානියො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො'ති.

12. ස. පු: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කෙචි බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරෙ මුය්හෙය්‍යුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

9.	ස. පු:	ලොකොත්තරධර්මය රාගස්ථානයට හිත නො වන්නේ රජනයට හිත නො වන්නේ කමනයට හිත නො වන්නේ මදනයට හිත නො වන්නේ බන්ධනයට හිත නො වන්නේ මූර්ඡනයට හිත නො වන්නේ නො වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	අනු. ඨ:	ඉදින් ලොකොත්තරධර්මය රාගස්ථානයට හිත නො වේ නම්, රජනයට හිත නො වේ නම්, කමනයට හිත නො වේ නම්, මදනයට හිත නො වේ නම්, බන්ධනයට හිත නො වේ නම්, මූර්ඡනයට හිත නො වේ නම්,
	අනු. පා:	භවත, 'භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.
10.	ස. පු:	භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරයෙහි අප්‍රීති-ද්වෙෂ කරන යම් මැ කෙනෙක් ඇද්ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	ලොකොත්තරධර්මය ද්වෙෂ කරනුවට තිසි වේ ද, කොප කරනුවට තිසි වේ ද, ප්‍රතිඝ කරනුවට තිසි වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ..
11.	ස. පු:	ලොකොත්තරධර්මය ද්වෙෂ කරනුවට තිසි නො වන්නේ කොප කරනුවට තිසි නො වන්නේ ප්‍රතිඝ කරනුවට තිසි නො වන්නේ නො වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	අනු. ඨ:	ඉදින් ලොකොත්තරධර්මය ද්වෙෂ කරනුවට තිසි නො වේ නම්, කොප කරනුවට තිසි නො වේ නම්, ප්‍රතිඝ කරනුවට තිසි නො වේ නම්,
	අනු. පා:	භවත, 'භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ' යයි නො කියැයුතු යැ.
12.	ස. පු:	භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරයෙහි මූළා වන යම් මැ කෙනෙක් ඇද්ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.

ස. අනු: ලොකුත්තරො ධම්මො මොහවඩ්ඪනියො අඤ්ඤාණකරණො අචක්ඛුකරණො පඤ්ඤානිරොධිකො විඝාතපක්ඛිකො අනිබ්බානසංවත්තනිකො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: නනු ලොකුත්තරො ධම්මො න මොහවඩ්ඪනියො න අඤ්ඤාණකරණො න අචක්ඛුකරණො පඤ්ඤාවුද්ධිකො[1] අවිඝාතපක්ඛිකො නිබ්බානසංවත්තනිකො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ලොකුත්තරො ධම්මො න මොහවඩ්ඪනියො න අඤ්ඤාණකරණො න අචක්ඛුකරණො පඤ්ඤාවුද්ධිකො[1] අවිඝාතපක්ඛිකො නිබ්බානසංවත්තනිකො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො’ති.

14. ස. පු: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකුත්තරො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යෙ කෙචි බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරං සුණන්ති, සබ්බෙ තෙ මග්ගං භාවෙන්තී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: යෙ කෙචි බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරං සුණන්ති, සබ්බෙ තෙ මග්ගං භාවෙන්තී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බාලපුථුජ්ජනා බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරං සුණන්ති, බාලපුථුජ්ජනා මග්ගං භාවෙන්තී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: මාතුඝාතකා[2] -පෙ- පිතුඝාතකා -පෙ- අරහන්තඝාතකා -පෙ- රුහිරුප්පාදකා -පෙ- සඞ්ඝභෙදකා බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරං සුණන්ති. සඞ්ඝභෙදකා මග්ගං භාවෙන්තී’ති[3].

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. පඤ්ඤාවුඩ්ඪිකො - සීමු.
2 මාතුඝාතකො මග්ගං භාවෙති - සීමු, මජසං.
3 මජසං, සීමු පොත්වකෙසු වාක්‍යමිදං එකන්තෙ ඨපිතං දිස්සතෙ

ස. අනු: ලොකොත්තරධර්මය මොහයට හිත වේ ද, නුනුවණ කරනු වේ ද, අවක්‍ෂුස කරනු වේ ද, ප්‍රඥ නිරොධ ඇති කරනු වේ ද, විඝාතපක්‍ෂයෙහි වූයේ වේ ද, නිවන් පිණිස නො පැවැතුම් ඇති වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

13. ස. පු: ලොකොත්තරධර්මය මොහයට යොග්‍ය නො වන්නේ නුනුවණ කරනු නො වන්නේ අවක්‍ෂුස කරනු නො වන්නේ ප්‍රඥවෘද්ධික වන්නේ විඝාත පක්‍ෂ ඇති නොවන්නේ නිවන් පිණිස පවත්නේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

අනු. ඨ: ඉදින් ලොකොත්තරධර්මය මොහයට නිසි නො වේ නම්, නුනුවණ කරනු නො වේ නම්, අවක්‍ෂුස කරනු නො වේ නම්, ප්‍රඥවෘද්ධික වේ නම්, විඝාතපක්‍ෂ ඇති නො වේ නම්, නිවන් පිණිස පවත්නේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යෑ.

14. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අසන යම් මැ කෙනෙක් ඇද්ද, එ හැම මාර්ගීය වඩත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

15. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අසන යම් මැ කෙනෙක් ඇද්ද, එ හැම මාර්ගීය වඩත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: බල් පුහුදුන්හු භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අසත් ද, බල් පුහුදුන්හු මාර්ගීය වඩත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

ස. අනු: මාතෘඝාතකයෝ ... පිතෘඝාතකයෝ ... අර්හත්-ඝාතකයෝ .. රුධිරොත්පාදකයෝ ... සඞ්ඝ-භෙදකයෝ භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අසත්. සඞ්ඝභෙදකයෝ මාර්ගීය වඩත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යෑ ...

16. ප. පු: ලබ්භා සොවණ්ණමයාය ලට්ඨියා ඛන්‍ධපුප්ඵා'පි සුවණ්ණපුප්ඵා'පි ආචික්ඛිතුන්ති.

ස. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

අනු. පා: එවමෙවං භගවා ලොකුත්තරෙන වොහාරෙන ලොකියම්පි ලොකුත්තරම්පි ධම්මං වොහරතී'ති.

17. ස. පු: ලබ්භා එළණ්ඩියාය ලට්ඨියා ඛන්‍ධපුප්ඵා'පි සුවණ්ණපුප්ඵා'පි අචික්ඛිතුන්ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

අනු. පා: එවමෙවං භගවා ලොකියෙන වොහාරෙන ලොකියම්පි ලොකුත්තරම්පි ධම්මං වොහරතී'ති.

18. ස. පු: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකියං වොහරන්තස්ස ලොකියො හොති, ලොකුත්තරං වොහරන්තස්ස ලොකුත්තරො හොතී'ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොකියං වොහරන්තස්ස ලොකියෙ සොතෙ පටිහඤ්ඤති, ලොකුත්තරං වොහරන්තස්ස ලොකුත්තරෙ සොතෙ පටිහඤ්ඤති, ලොකියං වොහරන්තස්ස ලොකියෙන විඤ්ඤාණෙන පටි- විජානන්ති, ලොකුත්තරං වොහරන්තස්ස ලොකුත්තරෙන විඤ්ඤාණෙන පටිවිජානන්ති, ලොකියං වොහරන්තස්ස පුථුජ්ජනා පටිවිජානන්ති, ලොකුත්තරං වොහරන්තස්ස සාවකා පටි- විජානන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ප. පු: න වත්තබ්බං බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකියං වොහරන්තස්ස ලොකියො හොති, ලොකුත්තරං වොහරන්තස්ස ලොකුත්තරො හොතී'ති.

ස. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු භගවා ලොකියම්පි ලොකුත්තරම්පි ධම්මං වොහරතී'ති.

ස. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

16. ප. පු: රූවත්මුවා යවින් ධාන්‍යපුඤ්ජයත් සුවණ්ණ පුඤ්ජයත් දක්වා කියන්නට ලැබිය හේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

අනු. පා: එ පරිදි මැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලොකොත්තර ව්‍යවහාරයෙන් ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් ධර්මය ව්‍යවහාර කෙරෙති.

17. ස. පු: එරඹු යවින් ධාන්‍යපුඤ්ජයත් සුවණ්ණපුඤ්ජයත් කියාදෙන්නට හැකි වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. පා: එ පරිදි මැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලෞකික ව්‍යවහාරයෙන් ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් ධර්මය ව්‍යවහාර කෙරෙත්.

18. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලෞකිකාර්ථය ව්‍යවහාර කරනුවන්හට ලෞකික වේ ද? ලොකොත්තරාර්ථය ව්‍යවහාර කරනුවන්හට ලොකොත්තර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකිකාර්ථය ව්‍යවහාර කරන බුදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලෞකිකශ්‍රොත්‍රයෙහි ගැටේ ද, ලොකොත්තරාර්ථය ව්‍යවහාර කරන බුදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර ශ්‍රොත්‍රයෙහි ගැටේ ද, ලෞකිකාර්ථය ව්‍යවහාර කරන බුදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලෞකිකවිඥානයෙන් දනිත් ද, ලොකොත්තරාර්ථය ව්‍යවහාර කරන බුදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තරවිඥානයෙන් දනිත් ද, ලෞකිකාර්ථය ව්‍යවහාර කරන බුදුන්ගේ ව්‍යවහාරය පුහුදුන්හු දනිත් ද, ලොකොත්තරාර්ථය ව්‍යවහාර කරන බුදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ආර්‍ය්‍ය-ශ්‍රාවකයෝ දනිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

19. ප. පු: 'ලෞකිකාර්ථය ව්‍යවහාර කරන භාග්‍යවත් බුදු-රදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලෞකික වෙයි, ලොකොත්තර-ාර්ථය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ' යනු නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් ධර්මය දෙසනා කරන්නාහු නො ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ථෙ: හඤ්චි භගවා ලොකියම්පි ලොකුත්තරම්පි ධම්මං වොහරති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකියං වොහරන්තස්ස ලොකියො හොති, ලොකුත්තරං වොහරන්තස්ස ලොකුත්තරො හොතී'ති.

10 ස. පු: බුද්ධස්ස භගවතො වොහාරො ලොකියං වොහරන්තස්ස ලොකියො හොති, ලොකුත්තරං වොහරන්තස්ස ලොකුත්තරො හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගං වොහරන්තස්ස මග්ගො හොති, අමග්ගං වොහරන්තස්ස අමග්ගො හොති, ඵලං වොහරන්තස්ස ඵලං හොති, අඵලං වොහරන්තස්ස අඵලං හොති, නිබ්බානං වොහරන්තස්ස නිබ්බානං හොති, අනිබ්බානං වොහරන්තස්ස අනිබ්බානං හොති, සඞ්ඛතං වොහරන්තස්ස සඞ්ඛතං හොති, අසඞ්ඛතං වොහරන්තස්ස අසඞ්ඛතං හොති, රූපං වොහරන්තස්ස රූපං හොති, අරූපං වොහරන්තස්ස අරූපං හොති, වෙදනං වොහරන්තස්ස වෙදනා හොති, අවෙදනං වොහරන්තස්ස අවෙදනා හොති, සඤ්ඤං වොහරන්තස්ස සඤ්ඤා හොති, අසඤ්ඤං වොහරන්තස්ස අසඤ්ඤා හොති, සඞ්ඛාරෙ වොහරන්තස්ස සඞ්ඛාරා හොන්ති, අසඞ්ඛාරෙ වොහරන්තස්ස අසඞ්ඛාරා හොන්ති, විඤ්ඤාණං වොහරන්තස්ස විඤ්ඤාණං හොති, අවිඤ්ඤාණං වොහරන්තස්ස අවිඤ්ඤාණං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

වොහාරකථා නිට්ඨිතා.

අනු. ථ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලෞකික වූත් ලොකොත්තර වූත් ධර්මය ව්‍යවහාර කෙරෙත් නම්,

අනු. පා: එ කරුණින් භවත, 'ලෞකිකධර්මය ව්‍යවහාර කරන භාග්‍යවත් බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලෞකික වෙයි. ලොකොත්තරධර්මය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වෙයි.

20. ස. පු: ලෞකිකධර්මය ව්‍යවහාර කරන භාග්‍යවත් බුදු-රදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලෞකික වේ ද, ලොකොත්තරධර්මය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ලොකොත්තර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ගය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය මාර්ග වේ ද, අමාර්ගය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අමාර්ග වේ ද, ඵලය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය ඵල වේ ද, අඵලය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අඵල වේ ද, නිර්වාණය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය නිර්වාණ වේ ද, අනිර්වාණය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අනිර්වාණ වේ ද, සංඛතය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යහාරය සංඛතවේ ද, අසංඛතය ව්‍යවහාර කරන බුදු-රදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අසංඛත වේ ද, රූපය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය රූප වේ ද, අරූපය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අරූප වේ ද, වෙදනාව ව්‍යවහාර කරන බුදු-රදුන්ගේ ව්‍යවහාරය වෙදනා වේ ද, අවෙදනාව ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අවෙදනා වේ ද, සංඥාව ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය සංඥා වේ ද, අසංඥාව ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අසංඥා වේ ද, සංස්කාර ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය සංස්කාර වේ ද, අසංස්කාර ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අසංස්කාර වේ ද, විඥානය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය විඥාන වේ ද, අවිඥානය ව්‍යවහාර කරන බුදුරදුන්ගේ ව්‍යවහාරය අවිඥාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

වොහාරකථා නිමි.

2. 11.

නිරොධකථා

1\. ස. පු: ද්වෙ නිරොධා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ දුක්ඛනිරොධා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2\. ස. පු: ද්වෙ දුක්ඛනිරොධා'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ නිරොධසච්චානීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3\. ස. පු: ද්වෙ නිරොධසච්චානීති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ දුක්ඛසච්චානීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4\. ස. පු: ද්වෙ නිරොධසච්චානීති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ සමුදයසච්චානීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5\. ස. පු: ද්වෙ නිරොධසච්චානීති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ මග්ගසච්චානීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. 11.

නිරොධකථා

['අප්‍රතිසංඛ්‍යානිරොධය' හා 'ප්‍රතිසංඛ්‍යානිරොධය' හා දෙක එක් කොට ගෙන 'නිරොධසත්‍යය නම් මේ' යයි ගත් ලබ්ධියෙක් ඇත. මහිංසාසක අන්ධක නිකායවාසීන්ගේ සෙයිනි. ඒ වාද බිඳුනට නිරොධකථා එයි.]

1. ස. පු:	නිරොධයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	දුඃඛනිරොධයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
2. ස. පු:	දුඃඛනිරොධයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ. (දෙඅයුරෙකින් දුඃඛනිරොධ වන හෙයිනි.)
ස. අනු:	නිරොධසත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
3. ස. පු:	නිරොධසත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	දුඃඛසත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
4. ස. පු:	නිරොධසත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	සමුදයසත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...
5. ස. පු:	නිරොධසත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	මාර්ගසත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

6. ස. පු: ද්වෙ නිරොධසච්චානීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි -පෙ- ද්වෙ ලෙණානි -පෙ- ද්වෙ සරණානි -පෙ- ද්වෙ පරායනානි -පෙ- ද්වෙ අච්චුතානි -පෙ- ද්වෙ අමතානි -පෙ- ද්වෙ නිබ්බානානීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: ද්වෙ නිබ්බානානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ද්වින්නං නිබ්බානානං උච්චනීචතා, හීනප්පණීතතා, උක්කංසාවකංසො, සීමා වා, භෙදො වා, රාජි වා අන්තරිකා වාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: ද්වෙ නිරොධාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අප්පටිසඞ්ඛානිරුද්ධෙ සඞ්ඛාරෙ පටිසඞ්ඛා නිරොධෙන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අප්පටිසඞ්ඛානිරුද්ධෙ සඞ්ඛාරෙ පටිසඞ්ඛා නිරොධෙන්ති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'ද්වෙ නිරොධා'ති.

9. ප. පු: න වත්තබ්බං ද්වෙ නිරොධාති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අප්පටිසඞ්ඛානිරුද්ධාපි සඞ්ඛාරා අච්චන්තභග්ගා, පටිසඞ්ඛානිරුද්ධාපි සඞ්ඛාරා අච්චන්තභග්ගාති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අප්පටිසඞ්ඛානිරුද්ධාපි සඞ්ඛාරා අච්චන්තභග්ගා, පටිසඞ්ඛානිරුද්ධාපි සඞ්ඛාරා අච්චන්තභග්ගා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'ද්වෙ නිරොධා'ති.

6. ස. පු: නිරොධසත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද ... නිලීයනස්ථානයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද ... සරණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද ... පරායණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද ... අච්‍යුතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද ... අමෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද .. නිර්වාණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

7. ස. පු: නිර්වාණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණයන් දෙදෙනාගේ උච්චනීචතායෙක් හෝ හීනප්‍රණීතතායෙක් හෝ උත්කර්ෂාපකර්ෂයෙක් හෝ සීමායෙක් හෝ භෙදයෙක් හෝ රාජියෙක් හෝ අන්තරිකාශෙක් හෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

8. ස. පු: නිරොධයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අප්‍රතිසංඛ්‍යානයෙන් නිරුද්ධ වූ (සමුදාචරණ නැති පමණින් නිරුද්ධ යයි ගන්නා) සංස්කාරයන් ප්‍රතිසංඛ්‍යාන සඞ්ඛ්‍යාත ලොකොත්තර ඥානයෙන් (එකාන්තයෙන්) නිරුද්ධ කෙරෙත් (අනුත්පත්ති යට පමුණුවත්) නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨා: ඉදින් අප්‍රතිසංඛ්‍යාන නිරුද්ධ සංස්කාරයන් ප්‍රති-සංඛ්‍යානයෙන් මැ නිරුද්ධ කෙරෙත් නම්,

අනු පා: භවත, නිරොධයෝ දෙදෙනෙකැයි නො කියැයුතු මැ යැ.

9. ප. පු: නිරොධයෝ දෙදෙනෙකැයි නො කියැයුතු ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අප්‍රතිසංඛ්‍යාන නිරුද්ධ වූත් සංස්කාරයෝ අත්‍යන්ත භග්න වූවාහු නො ද? ප්‍රතිසංඛ්‍යාන නිරුද්ධ වූත් සංස්කාරයෝ අත්‍යන්ත භග්න වූවාහු නො ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨා: ඉදින් අප්‍රතිසංඛ්‍යානනිරුද්ධ වූත් සංස්කාරයෝ අත්‍යන්තභග්න වෙත් නම්, ප්‍රතිසංඛ්‍යාන නිරුද්ධ වූත් සංස්කාරයෝ අත්‍යන්තභග්න වෙත් නම්,

අනු. පා: භවත, එ කරුණින් 'නිරොධයෝ දෙදෙනෙක්'යි කියැයුතු මැ යැ.

10. ස. පු: ද්වෙව නිරොධාති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: පටිසඞ්ඛානිරුද්ධාපි සඞ්ඛාරා අරියමග්ගං ආගම්ම නිරුජ්ඣන්ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අප්පටිසඞ්ඛානිරුද්ධාපි සඞ්ඛාරා අරියමග්ගං ආගම්ම නිරුජ්ඣන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: ද්වෙ නිරොධාති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: පටිසඞ්ඛානිරුද්ධා සඞ්ඛාරා න පුන උප්පජ්ජන්තීති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අප්පටිසඞ්ඛානිරුද්ධා සඞ්ඛාරා න පුන උප්පජ්ජන්තීති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අනු. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: ද්වෙ නිරොධාති.

නිරොධකථා නිට්ඨිතා.

දුතියො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්ස උද්දානං:

පරූපහාරො අඤ්ඤාණං
කඞ්ඛා පරවිතරණා
වචීභෙදො දුක්ඛාහාරො
චිත්තට්ඨිති ච කුක්කුළා
එකාභිසමයො චෙව
වොහාරො ච නිරොධකොති.

10. ස. පු: නිරොධයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රතිසංඛ්‍යානනිරුද්ධ වූත් සංස්කාරයෝ අරිමගට පැමිණ නිරුද්ධ වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අප්‍රතිසංඛ්‍යානනිරුද්ධ සංස්කාරයෝ ආයසීමාගීයට පැමිණ නිරුද්ධ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

11. ස. පු: නිරොධයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රතිසංඛ්‍යාන නිරුද්ධ සංස්කාරයෝ යළි නූපදනාහු වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අප්‍රතිසංඛ්‍යානනිරුද්ධ සංස්කාරයෝ යළි නූපදනාහු වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

අනු. පා: එ කරුණින් 'නිරොධයෝ දෙදෙනෙකි'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

නිරොධකථා නිමි.

ද්විතියවර්ගය නිමි.

එයට උද්දාන:

පරූපහාරකථා යැ, අඤ්ඤාණකථා යැ, කඞ්ඛාකථා යැ, පරවිතරණකථා යැ, වචීභෙදකථා යැ, දුක්ඛාහාරකථා යැ, චිත්තට්ඨිතිකථා යැ, කුක්කුළකථා යැ, එකාභිසමයකථා යැ, වොහාරකථා යැ, නිරොධකථා යැ යි එකාදසකථායෙකි.

කථාවත්ථුප්පකරණං

පඨමො භාගො

අනුක්කමණිකා

I. ආගමසුත්තන්තානුක්කමණිකා

II සද්දනාමානුක්කමණිකා.

III පදානුක්කමණිකා.

I

ආහටසුත්තන්තානුක්කමණිකා

පිට්ඨඞ්කානි

අත්තනි වා භික්ඛවෙ සති – (මජ්ඣිමනි. මූලප – අලගද්දූපම සුත්ත.) 184

අත්ථි නු ඛො තං භන්තෙ චක්ඛුං-(සළායතනසංයුත්ත-ඵග්ගුණපඤ්හසුත්ත)368

අත්ථි පුග්ගලො අත්තහිතාය පටිපන්නො-(පුග්ගලපඤ්ඤත්ති,
චතුක්කඞ්ගුත්තර – ඡවාලාත සුත්ත.) 36, 38, 40, 84, 178

අනමතග්ගොʼයං භික්ඛවෙ, සංසාරො -(අනමතග්ග සංයුත්ත-පඨමවග්ග) 88

අනුපුබ්බෙන මෙධාවී – (ධම්මපද – මලවග්ග.) 288, 558

අමතං තෙ භික්ඛවෙ – (අඞ්ගුත්තර – එකකනිපාත) 410

අගිංසෙ තෙ අතීතංසෙ – (චතුක්කඞ්ගුත්තර – ධම්මික සුත්ත.) 300

අහු පුබ්බෙ ලොභො – (තිකඞ්ගුත්තර – මහාවග්ග.) 370

ආරභථ නික්කමථ – (බ්‍රහ්මසංයුත්ත – අරුණවතීසුත්ත.) 518

උච්චාවචා හි පටිපදා – (සුත්ත නිපාත – නාලකසුත්ත.) 240

එකපුග්ගලො භික්ඛවෙ ලොකෙ උප්පජ්ජමානො – (එකකඞ්ගුත්තර.) 178

එකායනො අයං භික්ඛවෙ මග්ගො – (දීඝනිකාය –
මජ්ඣිමනිකාය, සතිපට්ඨානසුත්ත.) 410

එතාදිසී, ධම්මපකාසනෙත්ථ – (දීඝනිකාය – සක්කපඤ්හසුත්ත.) 479

කබළීකාරෙ චෙ භික්ඛවෙ ආහාරෙ අත්ථි රාගො –
(නිදානසංයුත්ත – මහාවග්ග.) 370

කබළීකාරෙ චෙ භික්ඛවෙ ආහාරෙ නත්ථි රාගො –
(නිදානසංයුත්ත – මහාවග්ග.) 372

කින්නු සත්තොති පච්චෙසි – (භික්ඛුනී සංයුත්ත – වජිරාසුත්ත.) 180

ජානතොʼහං භික්ඛවෙ පස්සතො ආසවානං ඛයං වදාමි –
(ඛන්ධසංයුත්ත– පුප්ඵවග්ග – වාසිජටසුත්ත.) 458, 472, 492

තතියං ඣානං සමාපන්නස්ස පීති නිරුද්ධා-(දසකඞ්ගුත්තර-
ආකඞ්ඛවග්ග – කණ්ටක සුත්තං සමන්තාහරිතබ්බං.) 516

තයො මෙ භික්ඛවෙ නිරුත්තිපථා – (සංයුත්ත –
උපයවග්ග – නිරුත්තිපථසුත්ත.) 366, 388

තයො මෙ සෙඛිය සත්ථාරො- 184

තස්ස එවං ජානතො – තස්ස සම්මාවිමුත්තස්ස –
(ඡක්කඞ්ගුත්තර – මහාවග්ග) 242

තීණිමානි භික්ඛවෙ සඞ්ඛතස්ස සඞ්ඛතලක්ඛණානි –
(තිකඞ්ගුත්තර – පඨමපණ්ණාසක – චූළවග්ග.) 168

තීහි භික්ඛවෙ ඨානෙහි ජම්බුදීපකා – (තිකඞ්ගුත්තර.) 266

තං සුඛෙන සුඛං පත්තං – 540

දුක්ඛමෙව උප්පජ්ජමානං උප්පජ්ජති – (නිදානසංයුත්ත –
කච්චානගොත්තසුත්ත.) 180

දුතියස්ස ඣානස්ස විතක්කවිචාරා කණ්ටකො –
(දසකඞ්ගුත්තර – කණ්ටකසුත්ත.) 516

පිට්ඨඞ්කානි

දුතියං ඣානං සමාපන්නස්ස විතක්කවිචාරා නිරුද්ධා හොන්ති- 514
ද්වෙමා භික්ඛවෙ ධාතුයො කතමා ද්වෙ: සඞ්ඛතා ච- 164
නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මම්පි-(එකකඞ්ගුත්තර- පඤ්චමවග්ග.) 524
නාහං සහිස්සාමි පමොචනාය- (සුත්තනිපාත-ධොතකසුත්ත.) 496
පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා-(මජ්ඣිමනිකාය-මහාදුක්ඛක්ඛන්ධසුත්ත.) 534
පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා, සමය විමුත්තස්ස-(පඤ්චකඞ්ගුත්තර-
තිකණ්ඩකීවග්ග.) 242
පඨමස්ස ඣානස්ස සද්දො කණ්ටකො-(දසකඞ්ගුත්තර – කණ්ටකසුත්ත.) 516
පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස වාචා නිරුද්ධා හොති- 514
පස්සාමහං භික්ඛවෙ දිබ්බෙන චක්ඛුනා – (මජ්ඣිමනිකාය –
මූලපණ්ණාසක–මහාසච්චකසුත්ත.) 124
යදා හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා – මහාවග්ගපාළි, උදානපාළි බොධිසුත්ත.) 476
යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකස්ස විරජං– 288, 462, 474, 494, 510
යං කිඤ්චි භික්ඛවෙ රූපං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං–
(ඛන්ධසංයුත්ත ඛන්ධසුත්ත.) 366, 390
යා කාචි කඞ්ඛා – (උදානපාළි – රෙවතසුත්ත.) 476
යෙ කඞ්ඛා සමතික්කන්තා – (දීඝනිකාය-සක්ක පඤ්හසුත්ත.) 476
යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූ පුථුජ්ජනා-(මහාවග්ගපාළි-චීවරක්ඛන්ධක-
නිසීදනානුඤ්ඤාත කථා.) 442
රඤ්ඤො භික්ඛවෙ චක්කවත්තිස්ස පාතුභාවා – (බොජ්ඣඞ්ග-
සංයුත්ත-චක්කවත්තිසුත්ත.) 410
ලාභා වො භික්ඛවෙ-(සළායතන සංයුත්ත – දෙවදහවග්ග –
ඛණසුත්ත.) 536, 538
වීතතණ්හො අනාදානො- 240
සබ්බං භික්ඛවෙ අනභිජානං – (සළායතනසංයුත්ත –
අපරිජානනසුත්ත.) 460, 474,494
සබ්බං භික්ඛවෙ ආදිත්තං – (සළායතනසංයුත්ත සබ්බවග්ග–
ආදිත්තසුත්ත.) 534
සබ්බෙ ධම්මා අනත්තා – (ධම්මපද.) 180
සම්මුඛා මෙතං ආවුසො භගවතො සුතං – (සච්චසංයුත්ත –
කොටිගාමවග්ග – ගවම්පතිසුත්ත.) 558
ස සත්තක්ඛත්තුපරමං– (අනමතග්ගසංයුත්ත-පුග්ගලසුත්ත) 88
සහාවස්ස දස්සනසම්පදාය – (සුත්තනිපාත-රතනසුත්ත.)
288, 460, 474, 494, 560
සිඛිස්ස ආනන්ද භගවතො- (තිකඞ්ගුත්තර- ආනන්දවග්ග.) 518
සුඛො විවෙකො තුට්ඨස්ස – (උදානපාළි – මුචලින්දවග්ග – පඨමසුත්ත.) 540
සුඤ්ඤතො ලොකං අවෙක්ඛස්සු-(සුත්තනිපාත – මොඝරාජසුත්ත.) 176
සුඤ්ඤො ලොකො-(සළායතන සංයුත්ත-සුඤ්ඤතලොකසුත්ත.) 182
සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මහාසමුද්දො -(අට්ඨකඞ්ගුත්තර –
මහාවග්ග – උපොසථසුත්ත.) 556
සො හි නාම භික්ඛවෙ සුනෙත්තො සත්ථා – (සත්තකඞ්ගුත්තර-
සුනෙත්තසුත්ත) 300

II

සඤ්ඤානාමානුක්කමණිකා

	පිට්ඨඞ්කානි
අභිභූ	518
ආනන්ද	182, 518
උක්කලා	568
කච්චාන	180
ගවම්පති	558
ධෝතක	496
නන්දක	370
ඵග්ගුණ	368
භද්ද	368
මහාකච්චාන	238
මහාකස්සප	238

	පිට්ඨඞ්කානි
මහාකොට්ඨිත	238
මහාපන්ථක	238
මොග්ගල්ලාන	238
මොඝරාජ	176
ලුම්බිනී	258
වජිරා	180
වස්ස	368
සාරිපුත්ත	238
සිඛී	518
සුනෙත්ත	300
සෙතිය	184

III

පදානුක්කමණිකා

අ — පිට්ඨඞ්කානි

අකුප්පපටිවේධාය 272
අකුප්පං 290
අජළා 254
අඤ්ඤාණං 446, 448, 450, 454
අඤ්ඤාණාපකතො 448
අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං 34, 36, 52
අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං 80, 98, 100
අඤ්ඤං රූපං 30, 36, 38
අණුසහගතො 218
අතීතං 306, 308, 310, 312
අතීතං චක්ඛුං 332, 334, 336
අතීතං ඤාණං 338
අත්ථට්ඨො 414, 416, 418, 420
අත්ථත්ථං 168
අධිච්චසමුප්පන්නා 148
අධිවචනපථා 366, 368, 388
අනභාවකතො 228, 450, 452
අනාගාමිනා 208, 210, 214
අනාගාමිඵලප්පත්තෙන 282
අනාගාමිඵලා 194, 196, 198, 200
අනාගාමිමග්ගෙන 296, 298
අනාගාමිස්ස 200, 204 206, 220
අනාගාමී 160, 194, 196, 206
අනාගතං 306, 308, 310, 312
අනාගතං චක්ඛුං 334, 336, 338
අනාගතං ඤාණං 340, 342
අනුපුබ්බාභිසමයො 542, 544
අනුප්පත්තසදත්ථො 230, 438
අනොධිං කත්වා 532, 534, 536, 538
අනුබන්ධෙන 354
අපචයගාමී 294, 404
අප්පතිකුට්ඨා 366, 368
අප්පටිසඞ්ඛානිරුද්ධා 576, 578
අප්පියංකරිත්වා 80, 82, 84, 314
අබ්බූළ්හෙසිකො 230, 438
අභිඤ්ඤෙය්‍යං 230, 438
අයොගං 304
අරහත්තප්පත්තෙන 286
අරහතා 208, 212, 214
අරහතො 198, 200, 202, 216

අ — පිට්ඨඞ්කානි

අරහන්තා 190, 192
අරහන්තො 190, 192
අරහා 194, 196
අරියො 230, 438
අවිගතො 96
අවිපක්කවිපාකා 392, 394 396
අසංඛතො 164
අසමයවිමුත්තො 232, 234, 236, 238
අසෙවනකඵලො 104, 108
අලච්ඡිත්තො 96

ආ

ආජානාහි නිග්ගහං 2, 20, 22
ආජානාහි පටිකම්මං 4, 14, 70
ආපායිකං 142,
ආපො 356
ආපොකසිණං 504, 512
ආමන්තා 2, 22, 24
ආයුප්පමාණං 528, 530

ඉ

ඉද්ධිං 154

උ

උක්ඛිත්තපලිඝො 230, 438
උච්චාරපස්සාවො 432
උච්චාවචා 240
උච්ඡින්නමූලො 228, 450, 452
උපචයං 246
උපලබ්භති 14, 22
උපොසථො 538, 540
උභතොභාගවිමුත්තො 160

එ

එකච්චං අත්ථි 392, 400
එකට්ඨො 80, 82, 314
එකදෙසං 282, 284, 286
එකබීජී 276, 278
එකවොකාරභවං 114
එලණ්ඩියාය 570
එසෙ 80, 82, 314

ඔ

ඔට්ඨො 90
ඔධිසොධිසො 276, 288
ඔහිතභාරො 230, 438

ක	පිට්ඨඞ්කානි
කඞ්ඛා	464, 466, 472
කණ්ඨරවජ්ජිතෙනා	96
කතකරණීයො	230, 438
කතත්තා	126, 128, 130
කම්මකාරකො	150
කල්‍යාණපාපකානි	128
කා	
කාමරාගො	218, 220
කායසක්ඛි	160
කාරෙතා	126, 128, 130
කාසාවධාරණා	254, 256, 258
කු	
කුක්කුළා	532, 534
කො	
කොලංකොලො	276, 278
ඛ	
ඛත්තියො	92, 156, 158
ඛයගාමී	294
ග	
ගද්‍රභො	90
ගහට්ඨො	156, 158
ගො	
ගොණො	90
ච	
චතුවොකාරභවං	114
ජ	
ජළා	252
ත	
තජ්ජාතෙ	80, 82, 314
තදෙකට්ඨෙ	280, 282
තා	
තාලාවත්ථුකතො	228, 450, 452
ති	
තිණකට්ඨවනප්පතයො	130, 134, 142, 152
තිරච්ඡානගතො	90
තං	
තං ජීවං තං සරීරං	96, 98, 100, 176
දි	
දිට්ඨිප්පත්තො	160
දිබ්බං සුඛං	532

දු	පිට්ඨඞ්කානි
දුක්කටෙ	20
දුක්ඛාහාරො	520
දුක්ඛුද්‍රයො	104, 108
දෙ	
දෙවො	156, 158
ද්වෙ	
ද්වෙසට්ඨාතියො	566
ධ	
ධම්මානුසාරී	160
න	
නච්චට්ඨො,	414, 416, 418, 422
න හුත්වා න හොති.	330
නි	
නිගලො	116
නිග්ගහෙ	20
නිග්ගහෙතබ්බ	18
නිබ්බානං	324, 326, 364
නිරග්ගළො	230
නිරුත්තිපථා	366, 368, 388
නිරොධා	574, 576, 578
නිස්සද්දො	432
නු	
නුපලබ්භති	4, 6, 8, 12, 14, 16
නෙ	
නෙරයිකො	92
ඤ	
ඤාතීතං	328, 350
ඤත්ති	328
ප	
පච්චුප්පන්නං	306, 308, 310, 312
පච්චුප්පන්නං චක්ඛුං	334, 336, 338
පච්චුප්පන්නං ඤාණං	340, 342
පච්චෙකසම්බුද්ධා	254, 258, 260
පඤ්චවොකාරභවං	114
පඤ්චොරම්භාගියානි	266, 268
පඤ්ඤත්තිපථා	366, 368, 388
පඤ්ඤාවිමුත්තො	160
පටිකම්ම	20
පච්චයො	242
පටිඤ්ඤාය	6, 8
පටිපාදනා	12, 20
පඨවීකසිණං	504, 512
පණ්ඩකා	430
පත්තධාරණා	254, 258
පත්තද්ධජො	230 438

ප	පිට්ඨඞ්කානි
පන්නභාරො	230, 438
පබ්බජිතො	156
පබ්බජ්ජා	254, 256
පරධම්මකුසලො	440, 442, 456, 458, 470
පරපච්චයො	480, 482
පරපටිබද්ධභූ	480, 482
පරපත්තියො	480, 482
පරවිතරණා	480
පරංකතං	146, 148
පරික්ඛීණභවසංයොජනො	230 438
පරිනිබ්බායී පුග්ගලො	268
පරිනිබ්බුතො	168
පරියුට්ඨානං	244
පරිහානි	190
පරූපහාරො	444
පු	
පුග්ගලො උපලබ්භති,	2, 14, 20, 22, 24, 44, 46, 74, 76
පුග්ගලො සන්ධාවති	86, 88, 90
පුථුජ්ජනා	424
පුථුජ්ජනො	292, 294, 432, 434
පුබ්බා කොටි	88
පුනබ්භවො	272
පුරිසයුගා	162
පෙ	
පෙතො	90
බා	
බාලපුථුජ්ජනා	520, 568
බු	
බුද්ධපාතුභාවා	162, 164
බො	
බොජ්ඣඞ්ගරතනානං	412
බොධගාමී	294
බ්‍ර	
බ්‍රහ්මචරියවාසො	252, 254, 256, 258, 260
බ්‍රා	
බ්‍රාහ්මණො	92, 156, 158
භ	
භවං	168

ම	පිට්ඨඞ්කානි
මනවා පුග්ගලො	108, 110
මනුස්සා	90, 156
මහිසො	90
මා	
මාතා අත්ථි	156
මානුසකං සුඛං	532
මාරකායිකා	426
මි	
මිච්ඡා	4, 6, 8, 10, 12
මිච්ඡාදිට්ඨියො	110
මු	
මුණ්ඩියං	254, 256
මෙ	
මෙථුනං	432, 434
ය	
යක්ඛා	90
රෙ	
රෙ	4
ල	
ලහුපරිවත්තා	524
ලො	
ලොකියො	572
ලොකුත්තරං	572
ව	
වචීභෙදෙ	498, 500, 502, 504
වට්ටූපච්ඡෙදෙ	126 132, 134, 136, 138, 140, 142, 152
වත	4
වත්තබ්බෙ	4, 6, 8, 10, 12, 14
වි	
විචිකිච්ඡා	218, 220, 222
විපක්කවිපාකා	392, 394
විපාකපටිසංවෙදී	150, 152
විපාකො	150, 152
විමති	428, 430
විසඤ්ඤුත්තො	230
වෙ	
වෙස්සා	92, 156, 158

වො පිට්ඨඞ්කානි

වොහාරො 562, 564, 566

ව්‍යා

ව්‍යාපාදෙ 218, 220, 222

ස

සකදාගාමිඵලප්පත්තො 280
සකදාගාමිනො 208, 210, 212, 214
සකදාගාමී 160, 192, 196, 206
සක්කායදිට්ඨි 218, 220, 222
සඞ්කිණ්ණපරිඛො 230, 438
සඞ්ඛතො 164, 168
සච්චිකට්ඨපරමත්ථෙන 2, 6, 10, 12
සච්චිකට්ඨො පරමත්ථො 4
සත්තක්ඛත්තුපරමො 276, 278
සද්ධානුසාරී 160
සද්ධාවිමුත්තො 160
සධම්මකුසලො
440, 442, 456, 458, 470
සන්ධාවති 86, 90
සප්පිකුම්භො 186
සබ්බත්ථ 24, 26
සබ්බදා 26, 28
සබ්බම්හි 304
සබ්බෙසු 28
සමභාගෙ 80, 82, 314, 418, 420
සමයවිමුත්තො 232, 234, 236, 238
සමෙ 80, 82 314, 418, 420
සම්මදඤ්ඤාවිමුත්තො 330, 438
සම්මාදිට්ඨියො 110
සම්මාසම්බුද්ධා 144
සයං කතං 144, 146, 148
සරූපො 96

සා

සාවකයුගං 260

සි

සිනෙරුපබ්බතරාජා
128, 134, 136, 142, 152

සී

සීලබ්බතපරාමාසො 218, 220

සු

සුකතෙ 20
සුක්කවිස්සට්ඨි 424, 426, 428, 430, 432
සුඛා වෙදනා 532
සුබුද්ධයො 104
සුද්ධෙ 92, 156, 158
සුවිජිතවිජයො 230, 438

සූ

සූකරො 90

සෙ

සෙවනකඵලො 104, 108
සෙ නිග්ගහෙ 20
සෙවත්ථි 414, 416, 418
සෙව නත්ථි 414, 416, 418

සො

සොතාපත්තිඵලප්පත්තො 276, 278
සොතාපන්නො
158, 160, 192, 194, 206

සෝ

සෝවච 88, 90, 92

හ

හඤ්චි 4, 6, 18
හත්ථච්ඡින්නො 94
හත්ථසංවාචිකා 252

හු

හුත්වා හොති 330

හෙ

හෙතාය 6, 8, 16
හෙවත්ථි 414, 416, 418, 420
හෙව නත්ථි, 414, 416, 418, 420
හෙවමෙවං 8, 16
හෙවං 6

සම්බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා - නැවත මුද්‍රණය

1	පාරාජිකා පාලි	
2	පාචිත්තිය පාලි	I
3	පාචිත්තිය පාලි	II
4	මහාවග්ග පාලි	I
5	මහාවග්ග පාලි	II
6	චුල්ලවග්ග පාලි	I
7	චුල්ලවග්ග පාලි	II
8	පරිවාර පාලි	I
9	පරිවාර පාලි	II
10	දීඝනිකාය 1	
11	දීඝනිකාය 2	
12	දීඝනිකාය 3	
13	මජ්ඣිම නිකාය	I
14	මජ්ඣිම නිකාය	II
15	මජ්ඣිම නිකාය	III
16	සංයුක්ත නිකාය	I
17	සංයුක්ත නිකාය	II
18	සංයුක්ත නිකාය	III
19	සංයුක්ත නිකාය	IV
20	සංයුක්ත නිකාය පඤ්චම භාගය (1)	
21	සංයුක්ත නිකාය පඤ්චම භාගය (2)	
22	අංගුත්තර නිකාය	I
23	අංගුත්තර නිකාය	II
24	අංගුත්තර නිකාය	III
25	අංගුත්තර නිකාය	IV
26	අංගුත්තර නිකාය	V
27	අංගුත්තර නිකාය	VI
28	ඛුද්දක නිකාය - ඛුද්දකපාඨ - ධම්මපදපාළි - උදානපාළි - ඉතිවුත්තකපාළි	

29 ඛුද්දක නිකාය - සුත්ත නිපාත

30 ඛුද්දක නිකාය - විමානවත්ථු - පේතවත්ථු

31 ඛුද්දක නිකාය - ථෙරගාථා පාලි - ථෙරීගාථා පාලි

32 ඛුද්දක නිකාය - ජාතක පාලි I

33 ඛුද්දක නිකාය - ජාතක පාලි II

34 ඛුද්දක නිකාය - ජාතක පාලි III

35 ඛුද්දක නිකාය - මහා නිද්දේස පාලි

36 ඛුද්දක නිකාය - චුල්ල නිද්දේස පාලි

37 ඛුද්දක නිකාය - පටිසම්භිදාමගගප්පකරණ I

38 ඛුද්දක නිකාය - පටිසම්භිදාමගගප්පකරණ II

39 ඛුද්දක නිකාය - අපදාන පාලි 1

40 ඛුද්දක නිකාය - අපදාන පාලි 2 - 1

41 ඛුද්දක නිකාය - අපදාන පාලි 2 - 2

42 ඛුද්දක නිකාය - බුද්ධවංසපාලි - චරියා පිටක පාලි

43 නෙත්තිප්පකරණය

44 පෙටකොපදේස

45 ධමමසංගනිප්පකරණ

46 විභංගප්පකරණ I

47 විභංගප්පකරණ II

48 කථාවත්ථුප්පකරණ I

49 කථාවත්ථුප්පකරණ II

50 කථාවත්ථුප්පකරණ III

51 ධාතුකථාප්පකරණ - පුගගලපඤඤත්තිප්පකරණ

52 යමකප්පකරණ I

53 යමකප්පකරණ 2 - I

54 යමකප්පකරණ 2 - II

55 පට්ඨාප්පකරණය I

56 පට්ඨානප්පකරණය II

57 පට්ඨානප්පකරණය III

ශ්‍රී ලංකා ධර්ම චක්‍ර ළමා පදනමේ සත්කාරයන් හා ආගමික සේවාවන්

1. රජය පිළිගත් පුණ්‍යායතනයක් වශයෙන් කටයුතු කිරීම.
2. බණ්ඩාරගම වීදාගම දරුවන් සියයක් සඳහා ධර්මචක්‍ර ළමා නිවාසය පිහිටුවා දැනට රුදැවුන් 50 දෙනෙකුට සෙවණ ලබාදීම.
3. පූර්ණ පහසුකම් සහිත නේවාසික පහසුකම් හා විධිමත් අධ්‍යාපනික පහසුකම් ලබාදීම.
4. ධර්මචක්‍ර ළමා නිවාස සංකීර්ණය තුළ විහාර මන්දිරය, චෛත්‍යය, බෝධිය, භාවනා කුටි හා භාවනා මන්දිරය තනා නිම කිරීම.
5. ලියෙන් සිං ළදරු පාසල ආරම්භ කොට පූර්ව ළමාවිය සංවර්ධන අධ්‍යාපනය ආරම්භ කිරීම.
6. තණමල්විල ප්‍රදේශයේ ලියෙන් සිං ළදරු අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන කීපයක් ආරම්භ කිරීම.
7. දේශීය විදේශීය ධර්ම ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය කොට බෙදා හැරීම.
8. පිරුවානා පොත් වහන්සේ මුද්‍රණය කොට සෑම නිවසකටම ලබාදීම සඳහා වසරින් වසර මුද්‍රණය කොට බෙදා දීම. දැනට පිටපත් ලක්ෂ දෙකක් බෙදා හැර ඇත.
9. වියතුන් විසින් රචිත සිංහල ධර්මග්‍රන්ථ ඉංග්‍රීසි භාෂාවට පරිවර්තනය කොට මුද්‍රණය කොට බෙදා හැරීම.
10. ජාතක පොත් වහන්සේ කාටූන් චිත්‍ර වශයෙන් කුඩා දරුවන් සඳහා සිංහල ඉංග්‍රීසි හා චීන භාෂාවන්ගෙන් මුද්‍රණය කිරීම.
11. වෛද්‍ය ශිෂ්‍යයන්, පාසල් දරුවන්, ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය ලබන විදේශික ශිෂ්‍ය භික්ෂූන් වහන්සේලාට ශිෂ්‍යත්ව ප්‍රදානය කිරීම.
12. දිළිඳු පවුල් සඳහා රෙදි පිළි හා අධ්‍යාපනික උපකරණ පරිත්‍යාග කිරීම.
13. 2003 ජල ගැල්මට ලක්වූ හම්බන්තොට, මාතර, ගාල්ල, කළුතර, රත්නපුර හා අම්පාර දිස්ත්‍රික්කවල විහාරස්ථාන 63ක් සඳහා රුපියල් කෝටි 2 1/2ක මූල්‍යමය ආධාර සැපයීම.
14. 2004 සුනාමි විපතට භාජනය වූ පිරිස් සඳහා නිවාස දහසක් ඉදිකිරීම හා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍යමය ආධාර සැපයීම.
15. වාර්ෂිකව විදේශීය හා දේශීය වෛද්‍යවරුන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් වෛද්‍ය සායන පැවැත්වීම.
16. කැළණිය බොල්ලෑගල මානෙල්වතු විහාරයේ ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ විශ්ව විද්‍යාලයක් ආරම්භ කිරීම.
17. බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ නැවත මුද්‍රණය කොට නොමිලයේ බෙදා හැරීම.

ශ්‍රී ලංකා ධර්ම චක්‍ර ළමා පදනමේ නිර්මාතෘවරයාණෝ :

තායිවානයේ ප්‍රධාන සංඝනායක තායිපේ ශ්‍රී රතනජෝති ථේරවාදී බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානයේ අධිපති, තායිවානයේ එක්සත් සමූහ බෞද්ධ අධ්‍යාපන පදනමේ අනුශාසක ලෝක බෞද්ධ සංඝ සම්මේලනයේ සංස්කෘතික අංශයේ සභාපති, තායිවානයේ සමාධි අධ්‍යාපන සංගමයේ නිර්මාතෘ සහ අනුශාසක, මහා බෝධි චර්යා සංගමයේ නිර්මාතෘ සහ සභාපති,

රත්මලාන ශ්‍රී විජයාරාම වාසී

පූජ්‍ය ආචාර්ය බෝදාගම චන්දිම නාහිමිපාණන් වහන්සේයි.

"Wherever the Buddha's teachings have flourished,

either in cities or countrysides,

people would gain inconceivable benefits.

The land and people would be enveloped in peace.

The sun and moon will shine clear and bright.

Wind and rain would appear accordingly,

and there will be no disasters.

Nations would be prosperous

and there would be no use for soldiers or weapons.

People would abide by morality and accord with laws.

They would be courteous and humble,

and everyone would be content without injustices.

There would be no thefts or violence.

The strong would not dominate the weak

and everyone would get their fair share."

~THE BUDDHA SPEAKS OF
THE INFINITE LIFE SUTRA OF
ADORNMENT, PURITY, EQUALITY
AND ENLIGHTENMENT OF
THE MAHAYANA SCHOOL~

With bad advisors forever left behind,
From paths of evil he departs for eternity,
Soon to see the Buddha of Limitless Light
And perfect Samantabhadra's Supreme Vows.

The supreme and endless blessings
of Samantabhadra's deeds,
I now universally transfer.
May every living being, drowning and adrift,
Soon return to the Pure Land of Limitless Light!

✻ The Vows of Samantabhadra ✻

I vow that when my life approaches its end,
All obstructions will be swept away;
I will see Amitabha Buddha,
And be born in His Western Pure Land of
Ultimate Bliss and Peace.

When reborn in the Western Pure Land,
I will perfect and completely fulfill
Without exception these Great Vows,
To delight and benefit all beings.

✻ The Vows of Samantabhadra Avatamsaka Sutra ✻

NAME OF SPONSOR
助印功德主名錄

Book Title：SRI LANKA PALI BUDDHA JAYANTI TRIPITAKA SERIES,
Volume 45～Volume 57;
TRIPITAKA DICTIONARY one volume.

書名：斯里蘭卡巴利文大藏經，第四十五冊～第五十七冊;
斯里蘭卡巴利文大藏經索引 一冊
Book Serial No., 書號：SR245～SR257；SR258

N.T. Dollars：

321,100：美國淨宗學會, AMITABHA BUDDHIST SOCIETY OF USA
1,136,532：財團法人佛陀教育基金會

Amount：N.T. Dollars 1,457,632；Print 1,000 sets
以上合計，新台幣 1,457,632 元；恭印壹仟套。

回向：天下和順，日月清明，風雨以時，災厲不起，國豐民安，兵戈無用，
崇德興仁，務修禮讓，國無盜賊，無有怨枉，強不凌弱，各得其所。
祝願法界一切有情，所有六道四生，宿世冤親，現世業債，咸憑法力，
悉得解脫。
祝願現生者增福延壽，發菩提心，常隨佛學，勤修精進，利濟群生。
祝願已故者往生淨土，同出苦輪，共登覺岸，直證阿鞞跋致，圓滿無上
菩提。

附記：本會接受善信委託，代印經書、佛像，其必要之費用，皆經本會審慎評估；若有結餘，均續作本會之印(購)經書及運費使用，為施主廣積陰德；此印經案所需金額龐大，分四批出版，由本會發起印贈，捐助款項若有不足，則由本會負擔其餘之經費。

DEDICATION OF MERIT

May the merit and virtue
accrued from this work
adorn Amitabha Buddha's Pure Land,
repay the four great kindnesses above,
and relieve the suffering of
those on the three paths below.
May those who see or hear of these efforts
generate Bodhi-mind,
spend their lives devoted to the Buddha Dharma,
and finally be reborn together in
the Land of Ultimate Bliss.

Homage to Amita Buddha!

NAMO AMITABHA

南無阿彌陀佛

《斯里蘭卡巴利文大藏經 第四十八冊》

財團法人佛陀教育基金會 印贈

台北市杭州南路一段五十五號十一樓

Printed and donated for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org

Website: http://www.budaedu.org

This book is strictly for free distribution, it is not for sale.

නොමිලයේ බෙදාදීම පිණිසයි.

Printed in Taiwan

1,000 copies; December 2013

SR248 - 11805